

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A

790,022

(1891-1900)

KOSHA
OR
DICTIONARY
OF THE
SANSKRIT LANGUAGE

BY

UMURA SINGHA.

With an English Interpretation and
Annotations.

BY

H. T. COLEBROOKE, ESQ.,

Late of the Bengal Civil Service.

THIRD EDITION.

PUBLISHED BY HARAGOBINDA RAKSHIT.

No. 14, ISSUE MILL'S LANE.

Calcutta :

PRINTED BY NUNDO MOHUN BANERJEE & CO.,
AT THE FULL MOON PRINTING WORKS,
24, BEADON STREET, E. C.

1891.

PK
933
A48
1891

1751-234

PUBLISHER'S NOTICE.

The value of Colebrooke's Umura Kosha has never been under-rated and is well known to all Anglo-Sanskrit Scholars. It is a book which appears to be indispensably necessary to the students of the Calcutta University and indeed to all English-knowing students of Sanskrit, as furnishing English synonyms for Sanskrit words and very valuable notes on the text. But as the book has long been out of print and is not now available except at a great cost, it is hoped that the publication of the present edition will bring it within the reach of the general public and the students of the Calcutta University in particular. The publisher sincerely hopes that the undertaking will meet the support of those for whom it is intended.

January,
1891.

HARAGOBINDA RAKSHIT

P R E F A C E.

THE compilation of a Sanskrit Dictionary having been undertaken early after the institution of the College of Fort William, it was at the same time thought advisable to print, in Sanskrit and English, the work which has been chosen for the basis of that compilation ; as well for the sake of exhibiting an original authority to which reference will be frequently necessary, as with the view of furnishing an useful vocabulary which might serve until an ampler dictionary could be prepared and published.

The celebrated *Umura Kósha*, or Vocabulary of Sanskrit by UMURA SINGHA, is, by the unanimous suffrage of the learned, the best guide to the acceptations of nouns in Sanskrit. The work of PA'NINI on etymology is rivalled by other grammars, some of which have even obtained the preference in the opinion of the learned of particular provinces : but UMURA'S vocabulary has prevailed wherever the Sanskrit language is cultivated ; and the numerous other vocabularies, which remain, are consulted only where UMURA'S is either silent or defective. It has employed the industry of innumerable commentators, while none of the others (with the single exception of HE'MACHANDRA'S) have been interpreted even by one annotator. Such decided preference for the *Umura Kósha*, and the consequent frequency of quotations from it, determined the selection of this as the basis of an alphabetical dictionary, and suggested the expediency of also publishing the original text with an English interpretation.

Like other vocabularies of Sanskrit, that of UMURA is in metre; and a considerable degree of knowledge of the language becomes requisite to discriminate the words from their interpretations

and to separate them from contiguous terms which affect their initials and finals. On this account, and to adapt the work to the use of the English student, the words, of which the sense is exhibited, are disjoined from their interpretation (which is included between crotchetts); and the close of each word is marked by a Italic letter over it indicating the gender of the noun. Where a letter has been permuted according to the Sanskrit system of orthography, a dot is placed under the line to intimate that a letter is there altered or omitted : and a marginal note is added, exhibiting the radical final of the noun, or its initial, in every instance where either of them is so far disguised by permutation as not to be easily recognized upon a slight knowledge of the rudiments of the language, and of its orthography. An explanation in English is given in the margin, and completed, when necessary, at the foot of the page. The different interpretations proposed by the several commentators, and the variations in orthography remarked by them, are also specified in the same place.

According to the original plan of the present publication, the variations in the reading of the text (for which a careful collation has been made of several copies and of numerous commentaries) are noticed only where they affect the interpretation of a word or its orthography. It was not at first intended to insert those differences which are remarked by commentators upon other authority, and not upon the ground of any variation in the text itself. However, the utility of indicating such differences was afterwards thought to counterbalance any inconvenience attending it : and after some progress had been made at the press, this* and other additions to the original design were admitted, which have rendered a supplement necessary to supply omissions in the first chapters and complete the work upon an uniform plan.

To avoid too great an increase of the volume, the various readings and interpretations are rather hinted than fully set

• These additions are incorporated with the text in the present edition.

forth : it has been judged sufficient to state the result, as the notes would have been too much lengthened, if the ground of disagreement had been everywhere exhibited and explained. For the same reason, authorities have not been cited by name. The mention of the particular commentator in each instance would have enlarged the notes, with very little advantage, as the means of verifying authorities are as effectually furnished by an enumeration of the works which have been employed and consulted. They are as follow :—

I. The text of the *Umura Kośha* :

This vocabulary comprised in three books, is frequently cited under the title of *Trika'nda*; sometimes under the denomination of *Abhidha'na* (nouns), from its subject ; often under that of *Umura Kośha*, from the name of the author. The commentators are indeed unanimous in ascribing it to UMURA SINGHA. He appears to have belonged to the sect of *Buddha*, (though this be denied by some of his scholiasts;) and is reputed to have lived in the reign of VIKRAMA'DITYA ; and he is expressly named among the ornaments of the Court of RAJA'BHOJA, one of the many princes to whom that title has been assigned. If this mention of him be accurate, he must have lived not more than eight hundred years ago; for a poem entitled *Suba'kshita ratna sandha*, by a *Jaina* author named AMITAKATI, is dated in the year 1050 from the death of VIKRAMA'DITYA, and in the reign of MUNJA who was uncle and predecessor of RAJA'BHOJA. It, however, appears inconsistent with the inscription at *Buddha-gaya* which is dated in the year 1005 of the era of VIKRAMA'DITYA, and in which mention is made of UMURA DE'VA, probably the same with the author of the vocabulary. From the frequent instances of anachronism both in sacred and profane story as

* i.e. The three books. But that name properly appertains to a more ancient vocabulary, which is mentioned by the commentaries on the *Umura Kośha* among the works from which this is supposed to have been compiled.

† In the *Bhoja Prabandha*.

current among the *Hindus*, more confidence seems due to the inscription, than to any popular tales concerning RAJA BHOJA; and the *Umura Kośha* may be considered as at least nine hundred years old ; and possibly more ancient.

It is intimated in the author's own preface that the work was compiled from more ancient vocabularies : his commentators instance the *Trikaṇda*,* *Utpalini*, RABHASA and KAṬYA YANA as furnishing information on the nouns; and VYADI and VAṚA RUCHI on the genders. The last mentioned of these authors is reputed contemporary with VIKRAMĀ DITYA and consequently with UMURA SINGHA himself.

The copies of the original, which have been employed in the correction of the text, in the present publication, are,

1st. A transcript made for my use from an ancient corrected copy in the *Tirhutīya* character, and collated by me with a copy in *Dévanāgarī*, which had been carefully examined by SIR WILLIAM JONES. He had inserted in it an English interpretation; of which also I reserved a copy and have derived great assistance from it in the present publication.

2d. A transcript in *Dévanāgarī* character, with a commentary and notes in the *Kānāra* dialect. It contains numerous passages, which are unnoticed in the most approved commentaries, and which are accordingly omitted in the present edition.

3rd. Another copy in the *Dévanāgarī* character, with a brief and imperfect interpretation in *Hindi*.

4th. A copy in the Bengali character with marginal notes explanatory of the text.

5th. A copy in duplicate, accompanied by a Sanskrit commentary, which will be forthwith mentioned (that of RAṂA-SRAṂA). It contains a few passages not noticed by most of the commentators. They have been, however, retained on the au-

* See a preceding note.

thority of this scholiast. A like remark is applicable to certain other passages expounded in some commentaries but not in others. All such have been retained, where the authority itself has been deemed good.

6th. Recourse has been occasionally had to other copies of the text in the possession of natives, whenever it has been thought any ways requisite.

II. Commentaries on the *Umura Kósha*.

1. At the head of the commentaries which have been used, must be placed that of RAÝA MUKUTÁ, (or VRIHASPATI surnamed RAÝA MUKUTÁ MANÍ.) This work entitled *Padachandriká*, was compiled, as the author himself informs us, from sixteen earlier commentaries, to many of which he repeatedly refers : especially those of KSHIÝRA SWAMI, SUBHÚTI, HAÝDÁ CHANDRA, KALINGA, KOÝNKATÁ, SARVADHARA, and the *Vydkhyá mríta Tíkasarvasva*, &c.*

Its age is ascertained from the incidental mention of a date : viz. 1353 *Saka*, or 4532 of the *Kaliyuga*, corresponding to A.D. 1431.

Though the derivations in MUKUTÁ's commentary be often inaccurate, and other errors also have been remarked by later compilers, its authority is in general great ; and, accordingly, it has been carefully consulted under every article of the present work.

2. Among the earlier commentaries named by RAÝA MUKUTÁ, that of KSHIÝRA SWAMI is the only one, which has been examined

* The following names may be selected from MUKUTÁ's quotations, to complete the number of sixteen : *Mád'havi*, *Mad'huma d'hari*, *Sarva nanda*, *Abhinanda*, *RAÝA DE'VA*, *GOÝERD'HANA*, *DRAÝI DA*, *BHOÝJARAÝA*. But some of these appear to be separate works, rather than commentaries on the *Umura Kósha*. MUKUTÁ occasionally cites the most celebrated grammarians as *PAÝNINI*, *JAYA DITYA*, *JINE NDRA*, *MAITREÝYA*, *RAKSHITA*, *PURUSHOTTAMA*, *MAÝDHAVA*, &c.

in the progress of this compilation. It is a work of considerable merit ; and is still in general use in some provinces of India, although the interpretations not unfrequently differ from those commonly received.

3. The *Vya'khyasudhá*, a modern commentary by RA'MA'S'RA'MA or by BHA'NUDI'KSHITA (for copies differ as to the name of the author) is the work of a grammarian of the school of Benares. He continually refers to RA'YA MUKUT'A and to SA'MI'; and his work serves to confirm their scholia where accurate, and to correct them where erroneous. It has been consulted at every line.

4. The *Vya'khyá Pralipa* by ACHYUTA UPA'DHYA'YA is a concise and accurate exposition of the text : but adds little to the information furnished by the works above-mentioned. It has been, however, occasionally consulted.

In these four commentaries, the derivations are given according to PA'NINI's system. In others, which are next to be enumerated, various popular grammars are followed for the etymologies. But, as the derivations of the words are not included in the plan of the present work, being reserved for a place in the intended alphabetical dictionary of Sanskrit, those commentaries have not been the less useful in regard to the information which was sought in them.

5. The commentary of BHARATA MALLA (entitled *Mugdhabóddhini*) has been as regularly consulted as those of MUKUT'A and RA'MA'S'RA'MA. It is indeed a very excellent work ; copious and clear, and particularly full upon the variations of orthography according to different readings or different authorities ; the etymologies are given conformably with VO'PADE'VA's system of grammar. The author flourished in the middle of last century.

6. The *Sárá Sundari* by MAT'HURE'S'A has been much used. It is perspicuous and abounds in quotations from other commentaries ; and is therefore a copious source of information on the various interpretations and readings of the text. The

Supadma is the grammar followed in the derivations stated by this commentator. MAT'HURESÁ is author likewise of a vocabulary in verse entitled *Sabdaratna'valī*, arranged in the same order with the *Umura Kósha*, and which might serve therefore as a commentary on that work. It was compiled under the patronage of a Mussulman Chieftain *Mureh'ha Khán*, whose name is prefixed to it. The author wrote not more than 150 years ago.*

7. The *Paddárt'ha Kaumudi* by NÁRA'YANA CHAKRA-VARTI is another commentary of considerable merit, which has been frequently consulted. The *Kalápa* is the grammar followed in the etymologies here exhibited.

8. A commentary by RÁMA'NAT'HA VIDYA'VACHASPATI, entitled *Trika'ndaviveka*, is peculiarly copious on the variations of orthography, and is otherwise a work affording much useful information.

9. Another commentary which has been constantly employed, is that by NI'LAKANT'HA. It is full and satisfactory on most points for which reference is usually made to the expositors of the *Umura Kósha*.

10. The commentary of RAMA TARKAVA'GI'SA has been uniformly consulted throughout the work. It was recommended for its accuracy; but has furnished little information; being busied chiefly with etymology. This, like the preceding, follows the grammar, entitled *Kalápa*.

Other commentaries were also collected for occasional reference in the progress of this work; but have not been employed, being found to contain no information which was not also furnished, and that more amply, by the scholiasts

* His work contains the date 1588 Saka or A. D. 1666.

above mentioned. The list of them, contained in the subjoined note, may therefore suffice.*

III. Sanskrit dictionaries and vocabularies by other authors. Throughout the numerous commentaries on the *Umura Ko'sha*, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretation and remarks of the Commentators supported, by references to other Sanskrit vocabularies. They are often cited by the scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for a variation of orthography, or for a difference of interpretation. The authority quoted has been in general consulted before any use has been made of the quotations ; or, where the original work cannot now be procured, the agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage. This has been particularly attended to, in the chapter containing homonymous words ; it having been judged useful to introduce into that chapter, the numerous additional acceptations stated in other Dictionaries, and understood to be alluded to in the *Umura Kósha*.

The dictionaries, which have been consulted, are 1st. The *Médiñi*, an alphabetical dictionary of homonymous terms by MEDINIKARA. 2nd. The *Viswaprakásá* by MAHE'SWARA VAI-DYA, a similar dictionary, but less accurate and not so well arranged. It is the ground-work of the *Médiñi* which is an improved and corrected work of great authority. Both are very frequently cited by the Commentators. .

* *Kaumudi* by NAYANA' NANDA ; *Tríkand'a okinta'mani* by RAG'HUNA'THA CHAKRAVARTI ; both according to PA'NINI's system of etymology. *Vaishamy kaumudibyRA'MAPRASA'DA TARKALANKA'RA*; *PadamanjaribyLo'KANA'T'HA*; both following the grammatical system of the *Kalapa*. *Pradipamanjari* by RA'MA-S'RAMA, a jejune interpretation of the text. *Vrihat Haravali* by RA'ME'S-WABA. Also commentaries, by KRISHNADA'SA, TRILOCHANA DA'SA, SUNDARA'NANDA, VANADI'YABHAT'T'A, VISWANAT'HA, GOPA'L CHACRAVARTI, GOVINDA'NANDA, RA'MA'NDA BHOLA'NATHA, &c. ॥

3. The *Haima*, a dictionary by HEMA CHANDRA, in two parts ; one containing synonymous words arranged in six chapters ; the other containing homonymous terms in alphabetical order. Both are works of great excellence.

4. The *Abhidhāna Ratnamālā*, a vocabulary by HALAYUDHA in five chapters ; the last of which relates to words having many acceptations. It is too concise for general use ; but is sometimes quoted.

5. The *Dharanī*, a vocabulary of words bearing many senses. It is less copious than the *Medinī* and *Haima* : but being frequently cited by Commentators, has been necessarily consulted.

6. The *Trika'ndasēsha*, or supplement to the *Umura Kōsha* by PURUSHOTTAMA DEVĀ.

6. The *Ha'ravalī* of the same author.

The last of these two supplements to *Umura*, being a collection of uncommon words, has not been much employed for the present publication. The other has been more used. Both are of considerable authority.

The reader will find in the notes a list of other dictionaries quoted by the Commentators, but the quotations of which have not been verified by reference to the originals, as these have not been procurable. *

Works under the title of *Varn'adēś'āna*, *Dwirūpa* and *Undādi* have indeed been procured : but not the same with the books cited ; many different compilations being current under those titles. The first relates to words the orthography of which is likely to be mistaken from a confusion of similar letters ; the second exhibits words which are spelt in more than one way ; the third relates to a certain class of derivatives, separately noticed by grammarians.

* *Umuramālā*, UMURA DATTA, *Sabdārn'ava*, *Sāśwata*, *Varn'adēś'āna*, *Dwirūpa*, *Una'dikōsha*, *Ratna kōsha*, *Ratnamālā*, RANTIDEVA, RUDRA, VYĀDI, RABHASA, VOPALITĀ, BHA'GURI, AJAYA, VA'CHASPATI, TA'BAPĀLA, ARUNADATTA.

IV. Grammatical works.

Grammar is so intimately connected with the subject of this publication, that it has been of course necessary to advert to the works of Grammarians. But as they are regularly cited by the commentators, it is needless to name them as authorities, since nothing will be found to have been taken from this source, which is not countenanced by some passage in the commentaries on the *Umura Kósha*.

V. Treatises on the roots of Sanskrit.

Verbs not being exhibited in the *Umura Kósha*, which is a vocabulary of nouns only, the treatises of MAITRE'YA, MA'D'HAVA, and others on Sanskrit roots, though furnishing important materials towards a complete dictionary of the language, have been very little employed in the present work ; and a particular reference to them was unnecessary, as authority will be found in the commentaries on UMURA, for any thing which may have been taken from those treatises.

VI. The Scholia of classic writings.

Passages from the works of celebrated writers are cited by the commentators on the *Umura Kósha* ; and the scholiasts of classic poems frequently quote dictionaries in support of their interpretation of difficult passages. In the compilation of a copious Sanskrit dictionary an ample use may be made of the Scholia. They have been employed for the present publication so far only as they are expressly cited by the principal commentaries on the *Umura Kósha* itself.

Should the reader be desirous of verifying the authorities, upon which the interpretation and notes are grounded, he will in general find the information sought by him in some one of the ten commentaries of UMURA, which have been before named ; and will rarely have occasion to proceed beyond those which have been specified as the works regularly consulted.

In regard to plants and animals and other objects of natural history, noticed in different chapters of this vocabulary, and

especially in the 4th, 5th and 9th chapters of the 2nd book, it is proper to observe, that the ascertainment of them generally depends on the correctness of the corresponding vernacular names. The commentators seldom furnish any description or other means of ascertainment besides the current denomination in a provincial language. A view of the animal, or an examination of the plant, known to the vulgar under that denomination, enables a person conversant with natural history to determine its name according to the received nomenclature of European Botany and Zoology : but neither my inquiries, nor those of other Gentlemen, who have liberally communicated the information collected by them,* nor the previous researches of SIR WILLIAM JONES, have yet discovered all the plants and animals, of which the names are mentioned by the Commentaries on the *Umura Kósha*; and even in regard to those which have been seen by us, a source of error remains in the inaccuracy of the Commentators themselves, as is proved by the circumstance of their frequent disagreement. It must be, therefore, understood, that the correspondence of the Sanskrit names with the generic and specific names in Natural History is in many instances doubtful. When the uncertainty is great, it has usually been so expressed ; but errors may exist where none have been apprehended.

It is necessary likewise to inform the reader that many of the plants, and some animals (especially fish), have not been described in any work yet published. Of such, the names have been taken from the manuscripts of DR. ROXBURGH and DR. F. BUCHANAN.

Having explained the plan and design of this edition of the *Umura Kósha*, I have only further to state, that the delay which has arisen since it was commenced (now more than five years) has been partly occasioned by my distance from the press (the

* Drs. Roxburgh, F. Buchanan, and W. Hunter, and Mr. William Carey.

work being printed by MR. CAREY at Serampoor), and partly by avocations which have retarded the progress of collating the different copies of the text and commentaries : a task the labour of which may be judged by those who have been engaged in similar undertakings.

H. T. COLEBROOKE.

CALCUTTA, *Dec. 1807.*

CONTENTS.

—oo—

	Page.
INTRODUCTION of the UMURA KOSHA.	1
BOOK I. CHAPTER I.	
SECT. I. HEAVEN, Gods, Demons ; their arms, ornaments, symbols or vehicles, and other attributes. Fire ; Air. Velocity. Eternity. Much.	1
SECT. II. Sky ; weather ; planets ; stars.	15
SECT. III. TIME ; its divisions. Phases of the moon ; eclipses.	24
SECT. IV. Sin ; virtue ; happiness. Destiny ; cause. Nature. INTELLECT ; reasoning ; knowledge. Senses ; tastes ; odours ; colours.	31
SECT. V. Speech. Language. Compositions. Modifications and circumstances of speech.	38
SECT. VI. SOUND.	44
SECT. VII. MUSIC ; notes, tones ; instruments. Dancing. Dramatic exhibition ; actors, gestures, passions. Indications of passion. Festival.	45
CHAPTER II.	
SECT. I. INTERNAL REGIONS ; holes ; darkness. SERPENTS ; poison.	56
SECT. II. HELL ; departed souls ; misery, pain.	59
SECT. III. SEAS ; WATER. Islands ; shores. Boats, ships. Fish. Lakes ; ponds, wells. Rivers. Aquatic plants.	60
BOOK II. CHAPTER I.	
EARTH, soil. Countries. Roads. Measures of distance.	73
CHAPTER II.	
TOWNS ; buildings, habitations.	77

CHAPTER III.

	page.
MOUNTAINS, rocks ; fountains, caves, mines. Minerals.	84

CHAPTER IV.

SECT. I. FORESTS. Groves : gardens, avenues. Trees, plants. Trunk ; root ; wood ; leaf ; fruit.	86
SECT. II. Trees of various kinds.	91
SECT. III. Plants, mostly medicinal, or with sensible qualities.	106
SECT. IV. Useful Plants.	112
SECT. V. Drugs and potherbs. Grasses and palms.	118

CHAPTER V.

LIONS and other quadrupeds. Insects. Birds. Pairs, flocks, heaps.	137
--	-----

CHAPTER VI.

SECT. I. MAN. Woman. Characters, relations, circumstances of women. Kinsmen, relatives. Person, as thin, fat, &c. Freckles, moles.	137
SECT. II. Health. Medicine. Diseases. Diseased. Parts of the body.	150
SECT. III. Dress, ornaments, clothes, perfumes, garlands. Furniture.	164

CHAPTER VII.

Race. Tribe. Order. PRIEST. Characters and descriptions of priests ; their occupations and observances. Sacrifice ; its requisites. Alms ; worship ; austerity ; study. Hypocrisy. Marriage. Human pursuits, and objects.	175
--	-----

CHAPTER VIII.

SECT. I. MILITARY TRIBE. Kings ; ministers ; officers ; servants. Enemies ; allies. Requisites of government ; means of defence ; and of success. Revenue. Foresight. Insignia of Royalty.	191
---	-----

CONTENTS.

xvii
page.

SECT. II.	Camp ; army. Elephants ; horses. Chariots. Litters. Warriors. Arms and weapons. War. Slaughter. Funeral. Prison. Life.	199
-----------	---	-----

CHAPTER IX.

THIRD tribe. Professions. Husbandman. Field. Implements of husbandry. Corn, pulse, oil-seeds, &c. Granary. Kitchen. Vessels. Condiments. Prepared food. Dairy. Cattle. Traffick ; weights and measures. Commodities.	220
---	-----

CHAPTER X.

FOURTH tribe. Mixed classes. Artisans. Jugglers. Dancers. Musicians. Hunters. Servants. Barbarians. Dogs. Hogs. Chase. Theft. Nets, snares, ropes. Loom. Pole for burden. Wrought leather. Tools. Art. Images. Wages. Spirituous liquor. Gaming	248
--	-----

BOOK III. CHAPTER I.

Epithets of persons.	259
---------------------------	-----

CHAPTER II.

Qualities of things.	272
---------------------------	-----

CHAPTER III.

Miscellaneous.	286
---------------------	-----

CHAPTER IV.

SECT. I. Homonymous words, Ending in क	298
SECT. II. —— in ख	304
SECT. III. —— in ग	ibid
SECT. IV. —— in घ	307
SECT. V. —— in ङ	ibid
SECT. VI. —— in च	308
SECT. VII. —— in ज	ibid
SECT. VIII. —— in झ	309
SECT. IX. —— in झ	310

				page.
SECT. X.	Ending in त	312
	— in ण	<i>ibid</i>
SECT. XI.	— in ठ	313
		— in ष	314
SECT. XII.	— in त्	317
SECT. XIII.	— in ष्	325
SECT. XIV.	— in ठ्	<i>ibid</i>
SECT. XV.	— in ष्ठ	328
SECT. XVI.	— in न्	330
SECT. XVII.	— in प्	337
SECT. XVIII.	— in फ्	338
SECT. XIX.	— in ब्	<i>ibid</i>
		— in भ्	339
		— in ञ्	340
SECT. XX.	— in द्	342
SECT. XXI.	— in र्	346
SECT. XXII.	— in ल्	355
SECT. XXIII.	— in व्	359
SECT. XXIV.	— in घ्	361
SECT. XXV.	— in ङ्	363
SECT. XXVI.	— in ष्	366
SECT. XXVII.	— in ष्ठ्	369
SECT. XXVIII.	Indeclinables (Homoynma).	371

CHAPTER V.

Indeclinables (Synonyma).	376
---------------------------	-------	-------	-----

CHAPTER VI.*Genders.*

SECT. I.	Feminine.	383
SECT. II.	Masculine.	388
SECT. III.	Neuter.	393
SECT. IV.	Masculine and Neuter.	397
SECT. V.	Masculine and Feminine.	399
SECT. VI.	Feminine and Neuter.	400
SECT. VII.	Three genders.	401
SECT. VIII.	Variation of gender.	402

Digitized by Google

1958 द्वारा दिल्ली द्वारा दिल्ली द्वारा
 Date 4-15 P.M. June, 1958, Bengal a
 Lagan 28th Aug., 1958.

अमरकोषः ।

वस्य आनदयासिन्धोर्गाधस्यानधा गुणाः ।
 सेव्यतामङ्गवेऽधीराः सु त्रिये चास्ताय च ॥

ABBREVIATIONS EXPLAINED.

d.	...	Dual	...	द्विवचनम्.
pl.	...	Plural	...	पठ्ठवचनम्.
m.	...	Masculine	...	पुंलिङ्गम्.
f.	...	Feminine	...	स्त्रीलिङ्गम्.
n.	...	Neuter	...	लौलिङ्गम्.
i.	...	Indeclinable	...	अव्ययम्.

2. अमरा निर्वरा देवास् त्रिदशा विशुधाः उराः
 3 m 4 m m 5 m d
 लुपर्वाणः लुमनसस् त्रिहिवेशा दिवौकासः

1—वा. 2—का. 3—र्वा. 4—वस्. 5—कौ.
 * द्यो and दिव् both fem. also neut. दिवं. b Or त्रिपिष्ठ
 त्रिविष्ठ. c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. d दिवौका
 दिवौकाः (स).

CONTENTS.

	page.
SECT. X.	312
.....	<i>ibid</i>
SECT. XI.	313
.....	314
SECT. XII.	317
SECT. XIII.	325
SECT. XIV.	<i>ibid</i>
SECT. XV.	328
SECT. XVI.	in —

SE
SE
SEC

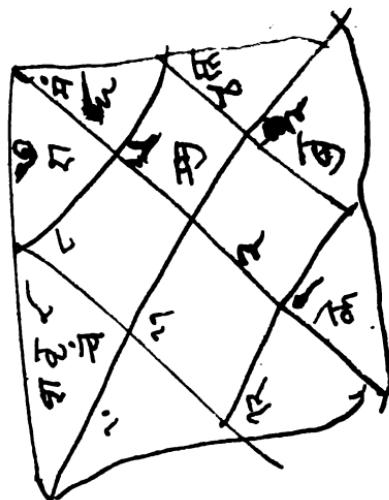
SECT
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT.
SECT. 2

श्रमसंक्षेप पर्याय कार्यक्रमकृतः १५८ (प्रभाग द्वितीय) पृष्ठा १२२

तत्त्वात्मक संस्कृत वृच्छकालान्

लोला पूर्णचन्द्रग्रहे उत्तो ज्ञातः।

जन्मस्तानप्र

Feminine.	383
Masculine.	388
Neuter.	393
Masculine and Neuter.	397
Masculine and Feminine.	399
Feminine and Neuter.	400
Three genders.	401
Variation of gender.	402

Digitized by Google

1611 S. 1958 ~~Digitized by Google~~
 Amrit 4-15 P.M. Sun, Lagan
 28 N. Aug., 1958.

अमरकोषः ।

वस्तु चानदयासिन्धोर्गावस्थानवा गुणाः ।
 सेवतामृक्षवे धीराः स् त्रिये चाचताव च ॥
 समाहत्याव्यतन्वाणि संचितैः प्रतिसंख्यतैः ।
 सम्पूर्णमृच्यते वर्णन्मृमलिङ्गानुशासनम् ॥
 प्रावश्ये रूपभेदेन साहचर्याच्च कुत्तित् ।
 खीमुनपुंसकं चेयं तद्विशेषविधेः कुत्तित् ॥
 भेदात्मानाव न हन्ते नैकशेषो न सङ्करः ।
 छतोऽत्र भिलिङ्गानामृक्षानां क्रमाहृते ॥
 त्रिलिङ्गां त्रिलिङ्गां पदं मिथुने च हयोरिति ।
 निविष्टलिङ्गं शेषार्थं त्वन्तायादि न पूर्वभाक् ॥

BOOK I.

CHAP. I. SECT. I.

- i m m m 1 m
1. स्वर्त् (अव्ययं) स्वर्ग नाक त्रिदिव त्रिदशाखयाः Heaven.
 2 m f f a n b
- सुरसोकोऽस्त्रो दिवौ (हे त्रियौ) (क्लीवे) त्रिविष्टपं
- m m m m m m
2. अमरा निर्जरा देवास् त्रिदशा विवृषाः सुराः Gods or deities. c
- 3 m 4 m m 6 m d
- सुपर्वाणाः सुमनसस् त्रिदिवेशः दिवौकरः:

1—क. 2—क. 3—व्य. 4—नस्. 5—कस्.

^a द्यो and दिव् both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिपिष्टपं, and त्रिविष्टपं. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौकरः or दिवौकाः (स्).

m 1 m a m m

3. आदितेया दिविष्ठे हो लेखा अदितिनव्हनाः:

m 2 m b m m 3 m

आदित्या ऋभवे इसप्रा अमत्या अष्टान्वसः:

m c 4 m m 5 m

4. बर्हिमुखाः कठुभुजो गीर्वाण्या दानवारवः:

m 6 m n d f

दृन्दारका दैवतानि (पुंसि वा) दैवता (स्त्रियाम्)

m m f 7 m m 8 m 9 m

5. आदित्या विष्णु वसुक्षु तुषितामास्त्रानिलाः:

12 m 1c g m 8 3 7 4 40

महाराजिक साधाग्नि (च) वद्राश्च (च गण्डेवताः)

22c m 10 f m i 11 n 1 m

6. विद्याधरे इश्वरे वच्च रक्षो गन्धर्व किंवराः:

m j m m m m

पिशाचो गुरुकाः तिष्ठो भृतो (इमी देवतोनवः)

m m m m 12 m m

7. असुरा दैत्य दैतेय दशुष्वेन्द्रारि दानवाः:

m m m m 13 m

शुक्रश्चिष्या दितिसुताः पूर्वदेवाः सुरद्विष्णुः

m m m l 14 m m

8. सुवृक्षः सुगतो बुद्धो वर्षमराजस् तथागतः:

Sets of divinities, e

Demi-gods,
& nymphs, h

Giants or
Titans, k

A Jina or
Buddha.

1—पद्. 2—प्रसु. 3—प्रसु. 4—ध्रुव्. 5—रि. 6—त. 7—पृष्ठ.

8—चा.—. 9—च—. 10—प्रसुरस्. 11—प्रसु. 12—द—. 13—दित्.

14—राज.

^a दिक्षित् or दुर्पत् and उपसत् (दु). ^b असुः or असूः. ^c बहिर्हृष्टः or बहिर्हृष्टाः. ^d Mace. or neut. ^e Each consists of a specified number (see their names in other dictionaries.) *Adityas* 12. *Vishvadevas* 10. *Vasus* 8. *Tushitas* 36. *A'bhásaváras* 64. *Anilas* 49. *Máharájikas* 220. *Sádhyás* 12. *Rudras* 11. ^f Pl. विष्ठे i.e. विष्ठेदेवाः. ^g Also महाराजकाः. ^h Of various classes and denominations, as *Vidyádhara*s &c. ⁱ Likewise चाचाः, fem. चाची and चचिष्यो. ^j Also पृष्ठाचाः. ^k A demon, sing. असुरः, pl. असराः. Likewise आसुरः.

^l Also कष्टः.

- m 1 m m m m
- उमस्तभद्रोऽभगवान् मारजित् लोकजित् चिनः
- m m 2 m m
9. पडभिद्धोऽदशवस्तेऽहवाही विमावकः
- m m 3 m a m
- मुनीन्द्रः श्वीवनः शास्ता मुनिः
- 4 m
- शाक्षमुनिस् (त वः)
- m c m d 5 m
10. (स)शाक्षसिंहः सर्वार्थितिष्ठः शौक्षोदनिष्ठः (च सः) BUDD'HA. b
- 6 m 7 m 8 m
- गौतमश्च(चा)ऽक्षेष्वन्धुश्च(च)मावादेवीसुतश्च(च सः)
- 9 m f 10 m m 11 m m
11. ब्रह्मालभूः सुरव्येष्टुः परमेष्टी पितामहः BRAHMA. e
- m m 12 m m
- हिरण्यगर्भोऽलोकेशः स्ववधुश्चतुरामनः
- 13 m 14 m 15 m g m h m
12. धातारायोनि द्रुष्टिष्ठो विरिष्ठिः कमलासनः
- 16 m m 17 m 18 m 19 m m
- खटा प्रवापतिवैधा विधाता विष्णुस्तु विधिः
- m 20 m j m m 21 m
13. विष्णुर्नारायणः स्त्रिष्ठो वैकुण्ठेऽविष्टरश्वाः VISHNU. i
- m m m m m
- दामोदरेऽहसीकेशः केशवो माधवः स्वभूः

- 1—पत्. 2—दिन्. 3 शास्त्. 4—सुनि. 5—दनि. 6—तम्.
 7—वसु. 8—हत. 9—हनु. 10 चा—. 11—चिन्. 12—स्तु.
 13 चाह. 14 च—. 15 द्रु—. 16 खट्. 17 वेष्टस्. 18—द. 19—हत्.
 20 ना—. 21—वस्.

^a Likewise शाङ्किता (छ). ^b The founder of the religion named from him. ^c Also शाक्षः. ^d Likewise सर्वार्थः, and चित्तार्थः. ^e Providence, or the Creator. ^f Also ब्रह्मा. ^g Likewise हुष्टिः, and हुष्टिष्ठः. ^h विरिष्ठिः, विरिष्ठिः, विरिष्ठः; and विरिष्ठनः. ⁱ The pervaider and preserver; identified by Hindu mythology with the hero *Krishn'a* son of *Vasudeva*. ^j Likewise नरायणः.

१४. हैत्यारिः पुरुषोक्ता गोविन्दो गदुध्वजः

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गी विष्वक्सुनेनोऽनाहृणः

१५. उपेन्द्र इन्द्रावरजश्च चक्रपाणिश्चतुर्भुजः
 m b m 4 m c m

पञ्चनाभे मधुरिपुर्वासुदेवस् त्रिविक्रमः

१६. देवकीनन्दनः शौरिः चौपतिः पुरुषोक्तमः

५ म ६ म f m ७ म
वनमाली वलिष्ठंसी कंसारातिरुषोक्तव्यः

17. विष्णुभरः कैटभिंदु विष्णुः श्रीवत्सांक्षः

VASUDEVA.b

BALABA'NA i

म वसुहेवो! (अस अनकः स एव) आनकदुन्दुभिः **मि**

१८. वलभद्रः प्रलभ्नेऽवलहेवै ज्युताग्रवः

रेवतीरमणे रामः कामपाले! इक्षादुधः
 m 9m m 10m 1 11m

१९. नाशाहरा राहिण्यस् तालाका मुघला हळा
 संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदनो बलः

1 शास्त्रिन्. 2—रम. 3—सि. 4 वा—. 5—हिन्. 6—सिन्.
7 वधोव्यज. 8—चित्. 9—द. 10—हिन्. 11 हिन्.

20. मद्देवा मन्त्रयोऽमारः प्रद्युम्नो भीनकेतनः KA'MADEVA.
a
- कन्दपैऽर्पकेऽनङ्गः कामः पञ्चशरः खारः
m m m m m m
m b 1 m c m 2 m
21. शब्दरारिम्नस्तिजः कुसुमेषुरनन्यजः ANIRUD'-
DHA. e
- पुष्पधन्वा रतिपर्तिम् करव्यव्यामभूः
3 m d m m m m
m f 4 m g m m h
22. ब्रह्मस्त्रविश्वकेतः (स्थाद्) उनिद्रहृष्टपतिः Lakshmi. i
- लक्ष्मीः पश्चालया पश्चा कमला श्री हृष्टपतिः
f f f f f f
f 5 f f f f
23. इन्द्रियोऽकमाता मा चौरावितनया रमा
(शंखो लक्ष्मीपते:) पाञ्चजन्यश् Kreishn'a's
conch.
- (चक्रं) सुदर्शनः His discus
& missile
weapon.
24. कौमदकी (गदा)
(लक्ष्मी) नन्दकः His mace.
His sword.
- गदमान् गदडस्तास्यै वैनतेयः खगेष्वरः The vehicle
of Vishnu. k
25. नागान्तकोऽविष्णुरथः सुपर्णः पञ्चगाशनः
- 1 अ—. 2 अनन्दज. 3—नन्दन. 4 वि—. 5—नाह. 6—नन्द. 7—हृ.
 * Love or Cupid; son of Kreishn'a. ^b Also शब्दरारिः, and सद्धरिः, or संधरारिः. ^c Likewise लक्ष्मीः. ^d Also पुष्पधन्वः (स). ^e Son of Pradyumna and husband of Ushā. ^f This and the following terms are titles both of Kāmadēva and Aniruddha. ^g Likewise लक्ष्मीकेतुः or लक्ष्मीकेतुः, and रिष्मकेतुः, or रिष्मकेतुः—रिष्मकेतनः. ^h Also लक्ष्मपतिः. ⁱ The wife of Vishnu, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Variously described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

14. हैत्यारिः पुरुषरीकालोऽ गोविन्देऽ गद्धुध्वजः
 पीताम्बरोऽच्युतः शार्द्धे विष्वक्सुनेऽ अनाहृतः
15. उपेन्द्र इन्द्रावरजश्च चक्रपाणिश्च तुभुजः
 पश्चानाभे मधुरिपुर्वासुदेवस् त्रिविक्रमः
16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोऽन्नमः
 वनमाली वलिधंसी कंसारातिरधोऽन्नजः
17. विष्वनाथः कौटभजिद्विष्वुः श्रीवत्सांहनः
 वलुदेवो (अस्य अनकः स एव) आनकदुन्दुभिः
- VASUDEVA.h 18. वलभद्रः प्रलभ्वन्नो वलदेवोऽच्युताग्रहः
 रेवतीरमण्यो रामः कामपालोऽलाकृष्णः
- BALARA'MA.j 19. नीलाम्बरो रौढिष्येयस् तालांको मुषली इली
 संकर्षणः सौरपाणिः कालिन्दीभेदनो वलः

१ शार्द्धिन्. २—रज. ३—वि. ४ वा—. ५—विन्. ६—विन्.
 ७ वलोऽन्नजः. ८—वित्. ९—व. १०—विन्. ११ इविन्.

^a Also विष्वक्सुनः. ^b Likewise पश्चानाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise हैत्यारिनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also वलिधंसी. ^g Likewise
 श्रीवत्सः. ^h Father of Krishn'a, and son of Anacadundubha. ⁱ Also
 वलकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of Krishn'a. ^k Likewise अद्रवलः.
 And अद्रवद्वः. ^l Also सुषली or सुषली. ^m Likewise वलुः.

20. महनोऽमन्त्रयो भारः प्रद्युम्नोऽमीनकेतनः KA'MADE'VA.
a
- m m m m m m
- कन्दपोऽहपके! इनङ्गः कामः पञ्चश्वरः भारः
m b 1 m c m 2 m
21. श्वरारिम्नसिजः कुषुमेषुर्गनव्यजः
पुष्पधन्वा रतिपतिम् करव्यज् आमभूः
3 m d m m m
m f 4 m g m m h
22. ब्रह्मकूर्विश्वकेतः (स्थाह) इनिरुद्ध उषापतिः
लक्ष्मीः पश्चालया पश्चा कमला श्री हरिप्रिया
f f f f f f
23. इन्दिरा लोकमाता भा शीरावितनया रमा
(शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्
(चक्रं) सुदर्शनः
Kreishn'a's conch.
His discus & missile weapon.
His mace.
24. कौमदकी (गदा)
(चक्रो) गन्दकः
His sword.
- कौस्तुभो (मणिः) His jewel.
- गदमान् गदुखस्तास्यै वैनतेयः खगेष्वरः
6 m 7 m m m m m
The vehicle of Vishn'u. k
25. नागान्तकै! विष्णुरथः सुपर्णः पञ्चगायनः
1 अ—. 2 अनव्यज. 3—अनु. 4 वि—. 5—आह. 6—आनु. 7—ष.
* Love or Cupid ; son of Kreishn'a. ^b Also श्वरारिः, and सम्बरिः, or संभरारिः. ^c Likewise अनोक्तः. ^d Also पुष्पधनुः (स).
^e Son of Pradyumna and husband of Ushá. ^f This and the following terms are titles both of Kámadéva and Aniruddha. ^g Likewise उषाकेतुः or उषकेतुः, and रिष्केतुः, or रिष्वकेतुः—रिष्वकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of Vishn'u, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Variously described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

Siva. a

शंभुरीयः पशुपतिः शिवः नृसौ भवेष्वरः
^{m b} ^m ^m ^m ^{l m} ^m

26. ईम्बुरः सर्वैर्इशानः शक्तरथ् चन्द्रशेष्वरः
^m ^{m c} ^m ^{2 m} ^m

भूतेशः खण्डपरधुर्गिरीयो गिरिशो खण्डः
^m ^{m d} ^m ^m ^m

27. खत्युच्छयः क्लृत्तिवासा: पिनाकी प्रमथाधिपः
^m ^{3 m e} ^{4 m} ^m

उग्रः कपहीं श्रीकरणः श्रितिकरणः कपाळभृत्
^m ^m ^{5 m} ^m ^m ^m

28. वामदेवो महादेवो विष्णुपात्रस् त्रिलोचनः
^m ^m ^{6 m} ^m

क्लृत्तिवासो भर्त्तुरेताः सर्वज्ञो धर्जिटि नृललोहितः
^{m f} ^m ^{8 m g} ^{9 m} ^m

29. हरः स्वरहरो भर्गस् त्रयम्बकस् त्रिपुरान्तकः
^m ^m ^{10 m} ^m

गङ्गाधरो उन्धकरिपुः क्रतुधर्मसी दृष्टव्यः
^m ^m ^m ^m

30. ओमकेशो भवो भीमः स्वाणुरुद्र उमापतिः
^m
कपहीं इस्य जटाचूटः)

His braided hair. h

His bow.

His attendants.

The divine mothers. 1

पिनाकोऽजगर्व (घृतः)
^m ^{n i}

31. प्रमथाः (स्तुः पारिषदः)

ब्राह्मी त्वाद्यास्तु भृतरः)

1—विन्. 2—हूर. 3—सस्. 4—किन्. 5—दिन्. 6—च. 7—तस्.
 8 अग्न. 9—स्वद. 10—सिन्. 11—स्वात.

^a The destroyer and reproducer. ^b Also शम्भुः. ^c Likewise शर्वः.
^d Also खण्डपर्गुः. ^e Likewise क्लृत्तिवासः (स्). ^f Also हीरः. ^g Likewise अर्घ्यः. ^h Rolled on his head. ⁱ Also अजगर्व, अजगर्व, अजगर्व, अजकार्व, and अजोकर्व. ^j Sing. प्रमथः. ^k This, which is likewise a name of SIVA's attendants, is variously written. Sing. पारिषदः पार्षदः, or पार्षद्यः. ^l Or energies of the gods, viz. Bráhmí, Mahéswari, Aindri, Vaishnaví, Kaumári, Kawéri or Chámundá, and Charchicá. ^m Also ब्रह्माण्डी.

<p>32. उमा कात्यावनी गौरी काली हैमवतीहरी</p> <p>शिवा भवानी बद्राणी सर्वाणी सर्वमङ्गला</p> <p>33. अपर्णा पार्वती दुर्गा छडानी चरित्काम्बिका</p> <p>विनायके विन्धराज हैमातुर गणाधिपाः</p> <p>34. (चथे) कहन्त देरख लखोहर गजानना:</p> <p>कार्त्तिकेयोऽमहासेनः शरणन्ना घडाननः</p> <p>35. पार्वतीनन्दनः स्नन्दः सेनानीरग्निभूर्गुहः</p> <p>वाञ्छुलेवस् तारकजित् विशाखः शिविदाहनः</p> <p>36. वाष्णवातुरः शक्तिधरः कुमारः क्रोचदारणः</p> <p>इन्द्रो महत्वान् भवता विडोजाः पाकशासनः</p>	<p>Superhuman power. a</p> <p>BHA'WANI. c</p> <p>GAN'E'SA. j</p> <p>KA'RTI'KEYA. k</p> <p>INDRA. o</p>
--	--

1—ରୁ—. 2—କୁ—. 3—କ. 4—ଏ—. 5—କଣ୍ଟ. 6—ଲେବ. 7—ଲନ୍ତ. 8—ପଣ୍ଟ. 9—କର.

^a Consisting in preternatural faculties of eight sorts (see the enumeration in other dictionaries), such as the power of assuming an imperceptible form &c. ^b This and the preceding term (विमुतिः) are by some considered to be here intended for names of ashes rubbed on the person of SIVA. ^c The wife of Siva and goddess of destruction. ^d Likewise गौरा. ^e Also काळा. ^f Likewise रेत्रा. ^g Also चिदी. ^h Likewise चक्षुः, चक्षु or चक्षा. ⁱ Also चम्पा. ^j The obviator of difficulties. ^k The god of war. ^l Likewise चरणकाळा. ^m Also बाहुलेय. ⁿ Likewise श्रोद्धारस्यः. ^o Regent of the sky. ^p Also जपयान् (पत्); some add जपयन्. ^q Likewise विष्णोजा.:

l m a m b m m

37. दुर्जन्वयाः सुनाशीरः पुरवृत्तः पुरवृद्धः

^m ^m ^m ^m ^m
मिष्टाले द्वर्षभः शकः शतमन्युद्दिः वस्तिः
^{2 m c} ^m ^{3 m} ^m ^{4 m} ^{5 m}

38. सूखामा गोदभिद् वज्री वासवे द्विता दृष्टा

m d m m m

वासोवितिः सुरपति वृक्षारतिः शच्चीपतिः
^{6 m} ^m ^{7 m} ^m

39. जग्मभेदी इरिहयः स्वारान् नमुचिद्वृद्धनः

m ^{8 m} ^{9 m} m

संकन्दनो दुष्प्रवन्स् तुराषाण् मेषवाहनः
^m ^m ^{10 m}

40. आखण्डलः सहस्राक्ष चभुज्ञास्

(तस्तु प्रिया)

SACHI. e

पुलोमजा शच्ची न्द्राणी

Indra's City.

12 f g
(नगरी त्वं) मरावती

His horse.

41. (हवु) उच्चःश्रवाः

13 m h

His chario-
teer.

(द्विती) मातति

His grove or
garden.

नृन्दनं (वनं)

His palace.

(स्थात् प्राप्तादेव) वैष्णवन्ते

JAYANTA. i

जयन्तः पाकशासनिः

1—वस्.	2—नन्.	3—जित्.	4—इन्.	5—नन्.	6—दित्.
7—राज्.	8—वन्.	9—वाह्.	10—जस्.	11—ह—.	12 अ—.
13—वस्.					

* Also दुर्जन्वयाः. b Likewise शुनाशीरः and शुनाशीरः. c Also सूखामा. d Some add वासोवितिः. e The wife of *Indra*. f Likewise शच्ची, and सच्ची, or सच्ची. g Also आखरा. h Likewise उच्चःश्रवः (स्). i Son of *Indra*.

m 1 m 2 m 3 m

42. ऐरावते^a इच्छमातसैरुं रावणाभ्यसुवस्थामाः

Indra's elephant.

ऋदिनी वज्रम् (अस्त्री स्वात्) कुञ्जितं भिदुरं पविः: His thunder-bolt.

43. शतकोटिः सूरः शम्बो हन्त्रोक्तिरथनिर् (हयोः)

श्वोभवानं विमानो (अस्त्री)

The car of
Indra. f.

(नारदाद्वाः) सुरर्घवः: ^{5 m}
A divine sage. g.

44. (स्वात्) सुषर्मा हेवसुधा

The council of the gods.

ni 7 n f

पौवूषमङ्गलं सुधा The food of the gods. h.

मन्द्वाकिनी विवहस्त्रा सर्षदी सुरदीर्घिका

The river of heaven. j.

45. मेहः सुमेहसैर्माद्री रत्नसागुः सुरालयः:

The mountain *Sumeru.* 1

(पञ्चैते हेवतरवे) मन्द्वारः पारिजातकः:

Five celestial trees. m.

46. सुम्मानः कल्पदण्ड्य (च पुंसि वा) हरिचन्दनं

1—स्व—. 2—ऐ—. 3—श्व—. 4—स्व—. 5—विं. 6—संगृ. 7—श्व—. 8—द्वि. 9—हय.

^a Also शुद्धीषं. ^b Likewise भिदिर्व and भिदुः. ^c Also सूरः (स्).

^d Likewise शम्बः. And सम्बः or संबः. ^e Also शशनी, and वज्राद्यनिः.

^f Or of any god. ^g As *Nárada*, &c. ^h Ambrosia and Nectar; or the food and drink which confer immortality. ⁱ Likewise पौवूषं and पैवूषं. ^j The Ganges of the sky, suggested probably by the milky-way.

^k Also स्वर्णदी. ^l The extremity of the world's axis; where the gods abide. ^m Severally named in the text.

SANATKU-
MARA. a

The Aswini.
d

Nymphs. f

Celestial
musicians. i

Fire.

m b m c

सनत्कुमारो वैधातः

स्वर्वद्यावृष्टिमीलुतौ

47. नासत्यावृष्टिनौ दस्तावृष्टिनेवौ (च तादुभौ)

(विधां वज्जप्त्वं) स्वरसः स्वर्वद्यावृष्टिमीलुतौ

48. (हाहा इक्षुश्च वमाद्या) गन्धर्वास् (त्रिदिवौकसः)

गन्धर्वैश्वानरो वक्षिवृतिहोत्रो धनस्त्वयः

49. लपीटयोनिर्वलनेऽतवेहास् तमूनपात्

वहिः शुष्णा लाञ्छवर्णा शोचिकेण उष्टुष्टः

1 च—. 2 विद्म. 3 आ—. 4 वस्त्रस. 5—कु. 6—कृ. 7—दस्.
8—पात्. Or—पात्. 9 वहिः Or विद्मः. 10—कु. 11—क्षुत्.

* The son of Brahmá, and eldest of the progenitors of mankind.
b Likewise सत्कुमार. c Also वधातकिः. d Physicians of heaven, and twin sons of the sun by his wife Sanjnyá in the shape of a mare, or children of the constellation Aswini. One of the twins is named Násatya, and the other Dásra; but these terms, in the dual, designate both of them. Their patronymics are used in the singular, when either is singly intended. e Likewise वासिकपौ. f Celestial courtesans, as Urvasí, Rambhá, Ménacá, Ghrítachi, Tilottamá, &c. g Likewise वर्वद्या. h Also वर्वसी and वर्वसी. Quiristers of heaven, as Háhá, Húhú, Tumbura, Visvavasu, Chitrarataḥ, &c. i Likewise इष्टा; and इष्टाः (स). And Indec. हाहाः. k Also उष्टुष्टः and हाहाइष्टुः. And Indec. इष्टुः. l Sing. गन्धर्वः. Also गन्धर्वः and गान्धर्वः. m One commentator makes the plural of this word विश्वानराः, but erroneously say others. n Or, according to a different etymology, तमूनपात् (त). And तमूनपाः (पा). o शुष्णु, or वहिः शुष्णु. Also शुष्टः (ह).

50. आचार्याशोऽवहङ्कारः लग्नातुः पावकेऽनलः
 m m m b m m
 m 1 m 2 m 3 m

रोहिताश्चोऽवासुसत्ता गिष्ठावान्!शुभुज्ञयिः
 4 m 5 m m m

51. हिरम्बरेता॒ छतभुग्॑ दहने॑ उव्ववाहनः
 6 m c 7 m d 8 m m m

उप्तार्चिंद॑ मुनाः॒ शुक्ल॑ चित्रभानुर्विभावसुः
 m 9 n

52. शुचिरपित्तं

ओर्वस्॑ (तु) वाढवे॑ वडवानलः Submarine
 m f m f g 11 f h f e fire. e

(वक्षेर्ह॑ यो) व्यालकीलाधर्चिंद॑ तिः॒ शिष्या॑ (खिया॑) Flame. f
 m f n i m

53. (ब्रिषु) स्फुलिङ्गोऽग्निकण्ठः A spark.

सन्मापः॒ संज्ञरः॑ (समौ) A burn.

धर्मराजः॒ पितृपतिः॑ समवर्ती॑ परेतराट् YAMA. j

54. छतान्ते॑ यसुनाध्वाता॑ शमने॑ यमराण्॑ यमः

कालो॑ दण्डधरः॒ आङ्गदेवो॑ वैवस्तो॑ इनकः

1—सि, Or —सु. 2—वत. 3—आ—. 4—तस्. 5—भुज्. 6—सु.
 EX.—चिंस्. 7—नस्. 8—क्र. 9—च—. 10—वः. 11—ज्ञयि॑.
 12—तिन्॑ 13—राज्. 14—ह. 15—राज्.

^a Likewise आशावाशः. ^b Also लवाण्. ^c Likewise शुप्तार्चिः (चिं).

^d Also दसुनाः. ^e A being consisting of flame, but with a mare's head, sprung from the thighs of *Urua*, and was received by the ocean.

^f Masc. अवालः, fem. अवाला. ^g Fem. कीला. ^h Also f. n. अर्चिः, (सु).

ⁱ Fem. शुचिङ्गा, neut.—गं. ^j The regent of worlds below; or death, and judge of departed souls. Likewise दण्डधरः.

A giant or
ghost.

m m 1m m ms mb
55. रात्मसः कौशपः क्रमात् क्रवाहे १४८ पुराशः

m m mc m
रात्मिक्षरे २५ रात्मिक्षरः कर्वते निकषामजः

m d m me n 2n
59. वातुधानः पुखजने नैर्वते २६ वातु रक्षसी

VARUNA. f

प्रचेता ददणः पाशी वाहसांपतिरप्यतिः

Air or wind.

m m m 6m m
57. असन सर्वने वायुभूतिरिक्षा सहागतिः

m i m m 7m 8m
पृथग्नो गन्धवहे गन्धवाहा निलाभुगाः

m m j 9m m k m
58. समीर माहत महज अगतप्राण समीरस्याः

10m m 11m m 12m m m
नभस्यद् वात पवन पवमान प्रभस्यनाः

Air inhaled.
m

59. प्राणो १४८ समानश्च॒हान आनौ च वायवः

शरीरस्या इमे)

n n 13n m m
रंहस्तरसी (तु) रवः स्त्रहः

Speed or velo-
city.

१ क्रवाहुः २ रक्षस् ३—तस् ४ पाशिन् ५ च— ६—चन्
७ च— ८ चा— ९—त् १०—त् ११—न् १२ च— १३ तरस्

* Or चन्द्रपः. ^b Or चाषिरः. ^c Likewise कर्वतः; and चर्वतः. ^d Or आत्मवानः. ^e Also नैर्वतिः. ^f Or the regent of water. ^g Likewise चरसः. ^h Also चर्पतप्तिः. ⁱ Or पृथग्नाम्. ^j Likewise चरसः. ^k Also अगत् (du. अगतौ; or अगत्वौ;) and प्राणः. ^l Likewise चातिः. ^m Five breaths, or air inhaled or emitted several ways, as breath, deglutition, &c. ⁿ Also रंहः.

1 n a " " " " n 2 n c n
 60. अवैः (इ) शीघ्रं त्वरितं लहु क्षिप्रम्‌रं दुतं
 " " " 3 n 4 n d

Quick, or
swiftly. b

स्त्वरं स्त्रलं दृष्ट्यम् विलक्षितमात्रु (च)

n f n 5 n " 6 n 7 n g
 61. सतते॒ इनारता॑शान्ति॒ सन्तता॑विरता॑निश्चि॒

Eternal, or
continually.
e

गित्यानवरताजस्तम् (इ)

m m j
 (इया) उतिश्वेषा॒ भरः॒ Much or ex-
 cessive. i
 " " 10 n 11 n 12 n "
 62. अतिवेष्व भयात्वर्धा॑तिमालोऽप्नाढ़ गिर्भरं
 18 n 14 n 15 n " n k 16 n
 तीव्रै॒कान्तनितान्तानि॒ गाढ़ वाढ़ हटानि॒ (च)

X 1 m
 63. (क्लीवे) शीघ्राद्यस्त्वे॒ स्त्रात् तिष्ठेषां॒ भेद्यगामि॒ वत्

1 अव. 2 चर. 3 च—. 4 चा—. 5 च—. 6 च—. 7 चा—.
 8 च—. 9 च—. 10 च—. 11 च—. 12 च—. 13 तीव्र. 14 ए—.
 15—न. 16 ढृ.

^a Likewise अप्यनः. ^b These terms, used adverbially, are neuter ; but as adjectives, they agree in gender with the subject. Masc. शीघ्रः, fem. शीघ्रौ, neut. शीघ्रौ. ^c Also Indec. चर. ^d Except this term, which properly should not be used as an adjective. ^e These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. ^f This is reckoned among indeclinables. ^g Except this, which properly should not be used as an adjective. ^h Except this also, which is never used as an adjective. This is also reckoned among indeclinables. ⁱ These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. ^j Except these two, which are invariably masculine ; but they are used adverbially in the second singular neuter. ^k This is indeclinable according to some. ^l They are neuter when used not as nouns ; consequently, as adverbs. ^m A various reading is भेद्यगामि, (used as an epithet or discriminative) instead of भास्तगामि, (used as a noun ; i.e. as an adjective.)

KUVE'RA. a. कुवेरस् द्वयम्बकसखोऽवज्ञराङ् गुस्त्रकेष्वरः
 1 m m 2 m m

64. मनुष्यधर्मा धनदेहा राजराजोऽधनाधिपः
 3 m m m m

किंवरेशो वैश्ववणः पौलस्योऽनरवाहनः
 m m m m

65. वक्षुकपिङ्गलविल अदीपुष्पजनेष्वराः
 4 m b 5 m c 6 m d m 7 m

The garden of
Kuréra.

(अस्त्राद्वानं) चैत्वरवं
 n

Nalakúvara.
 e

(पुत्रस्तु) नलकूवरः
 m f

Kailasa. g.

कैलासः (स्थानं)
 m

Kuréra's
city.

अस्त्रका (पूर्)
 f

His throne
and vehicle.

(विमानं तु) पुष्पकं
 m n

His attand-
ants.

(स्थान) किंवरः किंपुरुषस् तुरंगवहनोऽमयुः
 m 8 m m m

His treasure.

67. निधि (नरी) शेषविधि
 m m h

Auriferous
gems. i

(भेदाः पश्चाद्यादये) निधेः)
 n n

1—८.

2—राजः.

3—वंकः.

4 वज्रः.

5 ए—.

6 ए—.

7—८.

8—ष.

^a The god of riches. ^b Also वज्रेश्वरः. ^c Likewise एकपिङ्गलः.

^d Also ऐषविषः, or ऐषविलः, and ऐषविल. ^e Son of Kuvéra. ^f The same term, in the dual, designates both the sons of KUVÉRA; named NALAKÚVARA, and MANIGRÍVA. ^g A bode of Kuvéra. ^h Also देवविः.

ⁱ See an enumeration of the other seven (for there are nine such fabulous genus) in other dictionaries.

SECTION II.

1. द्वो दिवौ (हे स्त्रियाव्) इन्द्रं व्योम पुष्करम् अर्द्धं
नभोः इत्तरोर्द्धं गगनम् नन्दं सुरवर्णं खं
The sky or atmosphere.
2. विषद् विष्णुपदं (वा तु पुंखः) काश विष्णवसी
दिवस् (तु)ककुमःकाढाषाशाश् (च)हरितश् (च ताः) Space, region
or quarters. f
3. प्राच्याची प्रतीचस् (ताः पूर्व दिविष्णु पश्चिमाः) The several
quarters. h
(उत्तरा दिग्) उद्दीची (स्थाद्)
दिशः (तु तिषु दिवभवेद्) Situated or bearing. j
4. इन्द्रो वङ्गः पितृपति न र्द्धते वरणो मरुत्
कुवेर ईशः (पतयः पूर्वाहीनां दिशां क्रमात्)
The regents of quarters and points. k

1 च—. 2—चन्. 3 चं—. 4—चस्. 5—लग्. 6—तृ.
7 चा—. 8—चस्. 9 दिश्. 10 चकुम्. 11 चाशा. 12 हरित्.
13 ची—. 14 च—. 15—ची.

- See § i. v. 4. ^b Or चाच्यं. ^c Likewise नर्भ (अ.) ^d Or चन्तरोर्द्धं.
- Masc. विष्णवाः. Neut. विष्णवः. Also विष्णवसः—स; and indec. विष्णवसा. ^e A tract or quarter of the world; sing. दिश्, pl. दिशः. Or with the feminine termination दिशा, pl. दिशाः. ^f Nom. ककुम्. Also with the feminine termination ककुमाः. ^g In their order: namely, East, South, West, North. ^h Some read चाचाची for the South; restricting चाचाची to the region below. ⁱ Ex. पूर्वदिशः eastern; fem—स्त्रा : neut.—स्त्रं. ^k In their order: E., S. E., S., S. W., W., N. W., N., N. E. Thus fire S. E. *Nairita* S. W. Air N. W. *Siva* N. E. From the regents, the points are denominated: as ऐन्द्र, East; चान्दो, South-east; चाचा, South; &c.

Elephants, at
the points. a

5. ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमदेऽच्छनः

m m m m 1 m

पूष्पदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश् (च हिन्दवा):

f c f f 3f

Their females
b

6. (करिष्यो) इच्छसु कपिला पिङ्गलानुपमाः (क्रमात्)

f c fd fe f

ताम्बकणीं शुच्छदन्ती (चाः) इच्छना(चाः) इच्छनावती

" " f g

Intermediate
point. f

7. (क्षीवास्यं त्वः) इपदिर्णं दिशोर्मध्यं विदिक् (स्त्रिवाँ)

" "

Included
space.

अभ्यन्तरं (त्वः) इत्तरालं

m i m

The sensible
horizon. h

चक्रवालं (तु) मण्डलं

m j m m m m m

A cloud.

8. अर्थं सेषो वारिवाहः सानयितु वृत्ताहकः:

m 4m 5m m k m

घाराधरो अलधरस् तडित्यान् वारिदेऽच्छुभृत्

m m m 6m l 7m m

9. घन जीवृत् सुदिर अलसुग् धूमवोनवः:

f f

A succession
of clouds.

काद्यिनीं भेषमाला

m f n

Belonging to
clouds.

(लिपु भेषमदे) इच्छिवं

X

1 चंद्रन्. 2—च. 3—च—. 4—चर. 5—चतु. 6—चृष्ट. 7—नि.

^a Belonging to the several regents of them, respectively. ^b In the same order. ^c Also चक्रज्ञः. ^d Likewise शुभदन्ती. ^e Also चक्रहा.

^f Or half quarter, as S. E. &c. ^g Likewise प्रदिक्. ^h Or any orb and circumference. ⁱ Or चक्रवालं. ^j Or चक्रः. ^k Also चारिवाहः.

^l Likewise अवस्थात्, अवद, &c. ^m Properly this signifies a cloud of smoke : and जीवृत्: is a visible exhalation.

	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>1 n b</i>	
10.	सूनितं गर्जितं मेघनिष्ठेयि रसिता (हि च)				The rattling of thunder. ^a
	<i>f c</i>	<i>f</i>	<i>2 f</i>	<i>3 f</i>	<i>f</i>
	शंपा शतक्षः क्राहिन्वैरावत्यः क्षणप्रभा				Lightning.
	<i>f</i>	<i>fd</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
11.	तच्छित् सौदामिनी विद्युत् चम्पला चपला (अपि च)				
	<i>m f</i>		<i>g</i>		
	सुर्जन्यु (वृच्छनिष्ठेयोः)				A clap of thunder. e
	<i>m</i>		<i>4 m</i>		
	मेघव्योतिरक्षणः				A flesh of lightning. h
	<i>n</i>	<i>5 n</i>			
12.	इन्द्रासुषं शक्वशुस्				A rainbow.
	<i>f</i>	<i>n j</i>			
	शृष्टिव्यं				
	<i>n</i>				Rain.
	(तदेव चक्षु) रोहितं				
	<i>m</i>	<i>6 m</i>			
	(तदिष्वाते) इवग्राहावग्रहौ (समौ)				Drought.
	<i>m</i>	<i>m</i>			
13.	धारासम्यात् आसारः				A hard shower.
	<i>m k</i>			<i>1</i>	
	शौकरे (स्फुकणाःसृताः)				Thin rain.
	<i>1—त.</i>	<i>2—नीः</i>	<i>3 ऐ—ती.</i>	<i>4 इ—.</i>	<i>5—स्.</i>
6 अ—.					EX.—तृष्ण.

* Or the grumbling of clouds. ^b Including other synonyms, as ज्ञनितं, &c. ^c Also शम्पा. ^d Better सौदामिनी; Likewise सौदामी. * The noise attending a fall of thunder or stroke of lightning. ^e Also सुर्जन्युः and विस्फूक्ष्युः; or विस्फूक्ष्याः. ^f Or वच्छनिष्ठेयः. ^g Or the fire attending a stroke of lightning. ^h When his bow is bent, its shadow appears as a rainbow ; when unbent, it is invisible to mortals. Some of the commentators have approached towards a true explanation of the rainbow ; saying that it proceeds from the rays of the sun, which are of various colours, and being dispersed by the air, appear in the sky. ⁱ Likewise चम्पयं. ^k Or शौकरः. ^l Or शृताः.

Hail.

A cloudy day. a

Covering or disappearan-
ce. b

The moon.

The disk of
the sun or
moon.

A part.

Half.

l m m f
वर्षेपिकास् (तु) करका

(मेषाच्छन्ने इङ्कि) दुहिनं

14. अन्तर्हा अवधा (पुंचि लु) न्तर्हिरूपवारथं

n . n n c 3 n

अपिधान तिरोधान पिधानाच्छादनानि (च)

4 m 5 m d m e m m f

15. हिमांशुश्च चन्द्रमाश्च चन्द्र इन्द्रः कुमुदवान्वयः

m m m 6 m m

विष्णुः सुधांशुः शुभ्रांशुरोषवीष्णोऽनिश्चापतिः

m m mg m m m

16. अङ्गो जैवात्कः सोमे ग्लौर्भृगाङ्गः कलानिधिः

m m h m m

द्विजराजः शशधरो नक्षत्रेशः जपाकरः

f

17. कला (तु घोडशो भागे)

m n j m f n
 विष्णोऽस्त्री मरुलं (विष्णु)

n m n m n m

भित्तं शकल चरहे (वा पुंखु) इङ्कि!

n
 इङ्कि (समे इङ्को)

1—कृ. 2—च—. 3—चा—ज. 4—घु. 5—वस. 6—ओ—.

* Or obscured by clouds. b Or anything, which hides and withdraws from sight. c Also चाहर्ण. and चहर्ण. d Likewise चाः, (चह.) e Also चहः. f Likewise चुचहवसः. g Also घोमा, (गृ.) h Likewise अवाङ्गः, अवलाङ्गनः, and अशी, (गृ.) i Or the sixteenth part of the moon's diameter j One author makes this fem. Also विष्णी.

18. चन्द्रिका कौमुदी च्योत्स्ना ^{f a f f} Moonlight.

^{m 2m n n 3n n b} प्रसादस् (तु) प्रसवता ^{1 m f} Purity or brightness.
कलहास्तौ खाल्पनं (च) चिङ्गं खल्पा (च) लक्षणं ^f A spot or mark.

19. सुषमा (परमा शोभा) ^f Exquisite beauty.

^{5m 6m 7m n n} शोभा कान्तिर्दृतिश् कृषिः ^{f f c 4f f} Beauty or splendour.
अवश्वायस् (तु) नीहारस् तुषारस् तुहिनं हिमं Frost.

20. प्रालेयं मिहिका (च!)

ⁿ ^{f f} (य) हिमानी हिमसंहतिः Ice and snow.
शीतं (गुणे) ⁿ Cold or chil-

^{mfn mfn mfn mfn} (तद्वदर्थाः) सुषीमः शिशिरो जडः Cold or fri-
gid.

21. तुषारः शीतलः शोत्रो हिमः (सप्तान्वस्त्रिङ्काः)

^{m m} ध्रुवः औत्तानपादिः (स्ताद्) ^{m h m} The polar star. f

अगस्त्यः कुम्भसम्भवः Agastya. g

1—द. 2—च्छ. 3—च्छन्. 4—ति. 5—य. 6—हार. 7—वार.

^a Also चन्द्रिका. ^b Likewise लक्षणं. ^c Also द्यूती, and वृषी.
^d Or चिह्निका. ^e Likewise सुषीमः, and सुषीमः. ^f Or the north pole itself. In mythology, Dhruva is son of Uttánapáda, and consequently grandson of the first Manu. In Astronomy, Uttánapáda, is β Ursae minoris. ^g Agastya is regent of the star Canopus. ^h Also चगस्त्रिः.

1 m a

22. मैत्रावरशिरः

His consort.

(स्त्रैव) लोपासुद्रा (सधर्मिणी)

n b 2 n n f f n c 3 f n d

A star.

नक्षत्रवृक्षं भं तारा तारका (पु) छु (वा खिदां)

Asterisms. c

23. दाक्षायण्ये (शिवनीत्याहि तारा)

4 f 5 f

The head of Aries.

अश्वहुग्नश्वनी

Stars in the Southern scale.

राधा विश्वासा

Stars in Cancer.

पुष्टे (तु) सिथ्य तिथ्यौ

The Dolphin.

6 f अविष्ट्या

24. (समा) भगिष्ठा

The wing of Pegasus.

(स्तुः) प्रौष्ठपदा भाद्रपदा: (स्थियः)

n h n

7 f

Orion.

वृगशीर्षे वृगश्चिरस् (तथिक्षेवा) ग्रहायणी

Stars in his head.

25. इत्यलास् (तच्छ्रोदये तारका निवसन्ति याः)

m m m k 9 m m

The planet Jupiter. j

दृहस्पतिः सुराचार्ये गोप्यतिर्धिष्ठणो गुरुः

1—यि. 2—क्ष. 3—उद. 4—युक्. 5—च—. 6—ठा-

7—आ—. 8—सा. 9—धि—.

^a Likewise वृहस्पतिः. ^b Also नक्षत्रः. ^c Neut. तारकं. Likewise masc. तारः, and तारकः. ^d Neut. उद्ध, fem. उद्धः or उद्धी. ^e As 'winī and others, the longitude of which regulates the divisions of the zodiac. In mythology, they are nymphs, and daughters of Daksha.^f Properly dual, as indicating two stars, which compose this constellation according to ancient authors. But astronomers now reckon four. ^g Also भद्रपदा:.

^b Likewise masc. वृगशीर्षः, and fem. वृगश्चिराः (स्). Also masc. वृगः.

ⁱ Also इत्यलासः. ^j Vrihaspati, the preceptor of the gods, son of Angiras.

^k Likewise गोप्यतिः, गोप्यतिः, and गोप्यतिः.

26. जीवः आङ्गिरसो वाचस्पतिश् चित्रशिखरिणः
^m ^{m a} ^{1 m} ^m

शुक्रोऽैत्यगुरुः काव्यं उशना भागवः कविः Venus. b
^m ^m ^m ^{2 m c} ^{m d} ^m

27. अङ्गारकः कुञ्जो भौमो सौहिताङ्को महीसुतः Mars. e
^m ^m ^m ^m ^m

रौहिण्येऽपुरुषः सौम्यः Mercury. f
^m ^m ^m

(सन्मौ) शौरि शनैच्चरौ Saturn. g
^{m h} ^{m i}

28. तमस् (तु) राज्ञः सर्वायुः सैँहिकेयोऽविधुन्तुदः The ascending node. j
^{n k} ^m ^m ^m ^m ^m
^m
ⁿ (सर्वयोऽपुरुषायां चित्रशिखरिणः) उर्सा मार्जः Ursa major. l

29. (राशीनामुद्देयो) लग्नं Ascension. m
^{m o} ^m ^{3 m} ^{4 m} ^{5 m} ^{6 m}
ⁿ (ते तु भेषण्डाद्यः) Signs of the Zodiac. n

कर्त्र चर्यार्थमादित्य हादशाल दिवाकराः The Sun

1—ति. 2—तम्. 3 च—त्र. 4 चा—. 5—तम्. 6—र.

^a The patronymic in the plural, reverts to the original form अङ्गिरसः. ^b S'ukra or U'sanas, the preceptor of the giants, son of Bhrigu and regent of the planet Venus. ^c In the vocative sing. उशनः (उ) उशन, or उशनः. ^d Likewise भूयः. This and the patronymic, in the plural, make भूगमः. ^e According to mythology, the son of the earth. ^f Bud'ha, son of Soma, (or the moon) by Röhini (or the Hyades). ^g Sanī, the offspring of the sun by Ch'háyá. ^h Or more properly, सौरः. Also शौरः. ⁱ Likewise शनिः. ^j Ráhá, son of Sinhiki. ^k Also masc. तमाः, (तु.) ^l The seven principal stars in Ursa major are the seven sages; Marichi, Atri, Angiras, Pulastya, Pulaha, Kratu and Vasishthā. ^m The rising of the signs. ⁿ The sign (Rás'i) are Arics, Taurus, &c. ^o Likewise चूरः.

- m 1 m m m
30. भास्त्रराहस्यर वधु प्रभाकर विभाकराः
 2 m m m m 3 m
 भास्त्र विवस्त् सप्ताश्च इतिद्वेष्ट्यारश्ययः
 m 4 m m a m b 5 m 6 m
31. विकर्त्तनाकं मार्त्तण्ड मिहिरारुण्य पूषणः
 7 m m 8 m m m
 द्युमणिस् तरश्चिमि तश्च चित्तभासुविं रोचन
 m 9 m m 10 m c
32. विभावसुर्यः इपतिस् त्विषांपतिरहपतिः
 m m 11 m m d 12 m m
 भासुर्यसः सहस्रांशुस् तपनः सविता रविः
 m m 13 m
- Three of the sun's attendants. e
 33. माठरः पिङ्गलो दण्डश्च (चण्डांशोः पारिपाञ्चिकाः)
 m m m m g m
 चरम्भते! इश्यो! इन्द्रः काम्यपिंग् रुडायजः
 14 m h m 15 n n
- The dawn. f
 34. परिवेषस् (तु) परिधिरुपस्तर्यक मण्डले
 m 16 m m 17 m m f m 18 m i
 किरणेष्व भयूखांशु गमस्ति दृष्णि धृष्णयः
 m m m f f
- Halo.
 A ray.
 35. भासुः करोमरीचिः (सौपुंसुवेऽ) हीं धितिः (स्त्रियाम्)

1 च—. 2—तु. 3 च—श्चिः. 4 च—. 5 च—. 6 पूषन्.
 7—श्चिः. 8—त्र. 9—ति. 10 च—. 11—गु. 12—त्र.
 13—रुद्र. 14—ष. 15 च—. 16 उष. 17 चंगु. 18 धृष्णि.

* Also चात्तारुद्र, ^b Likewise चहिरः. ^c Also चहुःपतिः. ^d Likewise तापनः. * Severally named in the text. They are INDRA, YAMA, and FIRK, under other names : one placed on the left of the sun ; the two others on his right. ^f The charioteer of the sun. ^g Likewise चात्तपः. ^h Also परिवेषः. ⁱ Some read प्रच्छि.

f 1f f 2ff a 3f f f 4f
 (स्युः) प्रभा रग्हचि तिष्ठा भाश्कवि द्युतिहीसवः: Light.

5 n 6 n
 36. रोचिः शोचिः (रुधे छावि)

m m m
 प्रकाशो द्योत् आतपः Sunshine. b
 n n n n d
 कोश्यं कवोश्यं मन्दोश्यं कदुश्यं (विषु तहति) Warmth. c

7 n n n f
 37. तिम्मं तीक्ष्णं स्वरं (तहन्)

Heat. e

f f
 रग्हण्या मरीचिका Sultry va-
 pour. g

1 रुध. 2 तिष्ठ. 3 भास. 4 दीप्ति. 5 रोचिस्. 6 शोचिस्.

- * Also masc. आः (उ) or आसः, (उ). b Or any lustre and heat. Some interpret this, the converse of darkness. Others make the three terms of this article synonymous with the preceding eleven, as signifying light and illumination. They are distinguished from the article which precedes, as not immediately issuing from the sun. c Or warm.
- d When used as adjectives they vary with the gender. e Or hot.
- f These also, when employed as adjectives, vary with the gender.
- g Appearing at a distance like a sheet of water. The phenomenon called Mirage.

SECTION III.

		<i>m</i>	<i>m</i>	1 <i>m</i>	<i>m</i>
Time.	1. कालोः दिष्टे। (अथ) नेहा (पि) समये। (अथ)				
First lunar day. a					(अथ) पञ्चतिः <i>f b</i>
		2 <i>fc</i>			
	प्रतिपद् (हे इसे खीले)				
A lunar day.					3 <i>mfd</i>
					(तदाद्यांसु) तिथये। (हयोः)
		<i>m</i>	<i>n</i>	4 <i>n</i>	<i>m n</i>
A day.	2. घस्तोः दिनाहनी (वा तु छावे) दिवस वासरौ				
		<i>m</i>	<i>n</i>	nf 5ng	6 nh
Morning.	प्रत्यये। इहमुखं कल्यमृषः प्रत्युषसी (चपि) <i>ni</i>				
	3. प्रभार्तं (च)				
Eve. j					<i>fk</i>
					(दिनान्ते तु) चायं
					<i>f1</i> <i>f</i>
Twilight.					सम्या पितृप्रस्तुः

1 अग्रेशः. 2—पद्. 3 तिथि. 4 अहन्. 5 उपस्. 6—पस्.

a The beginning of the moon's increase or wane. b Or पञ्चतिः.
c The thirtieth part of a lunation. d Also fem. तिथी. e Some write वासरः, erroneously. f Likewise चायं. g Also masc. चायः (सु.) and fem. चाया. h Likewise masc. प्रत्युषः (च) and neut. प्रत्युषः (सु.) i Also भायं and विभायं. j Or the close of the day. k Masc. चायः. Indec. चायं. l Likewise सम्या.

m *1 m* *2 m*

प्राङ्गामिका अभाष्टास् (विशेषज्ञ)

Periods of
the day. a

(अष्ट) शर्वरी^{f b}

Night.

4. विशा विशीविनी रात्रिः वियामा चक्षा चपा

f *f* *3fc* *f* *f* *fd*

विभावरी तमस्त्वौ रजनी वामिनी तमी

f *fi*

5. तमस्ता तमसी (रात्रिः)

A dark
night.

ब्रोतस्त्री (लग्निक्षयात्प्रिता)

A moon-
light night.

(प्राणामिवर्तमानाहयुक्तायां निषि) प्रश्चित्ती

A night and
two days. k

6. अहरातः (विशावह्रः)

A multitude
of nights.

प्रदेहो रजनीमुखम्

Evening. l

अहरात विशीशी (दौ)

Midnight.

(दौ) वाम प्रहरौ (समौ)

A watch. m

1—प्र. 2—श. 3—त्रि. 4—जी.

- ^a Forenoon, afternoon, and mid-day. The three turns of the day are collectively called विशेष, n. or विशेषज्ञ, f. ^b Also शार्वरी. ^c Also रात्री. ^d Likewise विया. ^e Also तमस्त्वौ. ^f Likewise रात्रिः. ^g Also वामस्त्री. ^h Likewise तमिः, or तमा and तमी. ⁱ Some make this a part of the explanation. But it is one of the terms exhibited, according to others. It also signifies night in general. ^j This is interpreted by one author the night of full moon. ^k Or a day and two nights. ^l The beginning of night. The two first hours (*g'hatis*) after sunset. ^m The eighth part of the day.

D

The full and
change of
the moon. a

Last day of
the half
month.

Day of full
moon.

Moon a little
gibbous. d

Moon quite
full. e

Day of new
moon.

Moon a little
horned. h

Moon exact-
ly new. i

An eclipse.

Eclipsed.

^{m b}
7. (स) पर्वसुन्धिः (प्रतिपत्यच्छहस्तोर्यदकारम्)

^f
पचासौ (पच्छहस्तौ हे)

^f
^{f c}
पौर्णमासी (रु) पूर्णिमा

^f
8. (कलाहैने सा) इतुमतिः

^{f f}
^{1 f}
^{m g}
^m
(पूर्णे) राका (निशाकरे)
अमावास्या (लः) मावस्या दर्शः स्त्र्येन्दुसङ्गमः

^f
9. (सा हटेन्दुः) सिनीवाली

^{f j}
(सा नटेन्दुकला) कुङ्कः

^m ^m
उपरागे अहो

(राज्ञग्रस्ते त्विन्दौ च पुण्डि च)

1.—

a The junction of the 15th and 1st of a half month, or the precise moment of the full or change of the moon. b Also पर्व and सुन्धिः.
c Likewise पूर्णना, पूर्णिमासी, पूर्णमासी and पौर्णिमी. d That is, a fifteenth day of the moon's age, on which she rises one digit ($\frac{1}{16}$ th.) less than full. e A similar day ; but on which she rises quite full.
f Also चचावासी, चचावसी, चचावासी, चचावासी, and चचा. g Some add चद्यः. h That is, a thirtieth day of the moon's age, on which she rises visible. Or sets visible ; the first lunar day having commenced, or the fourteenth of the dark half month being unfinished. i A similar day, but on which she rises invisible. j Also कुङ्कः.

m 1 m
10. सोपङ्गोपरकौ (दाशः)

m m	उग्न्यत्यात उपाहितः	A meteor. a
2 m	(एकवेदात्मा) पुष्पवन्तौ (दिवाकर निशाकरौ)	Sun & moon.
m	(अष्टादश निमेषास्त्र) काष्ठाः	Sixteen thirds. b
m	(विंशत्ति ताः) कस्त्राः	Eight seconds. c
(तास्तु लिंशत्) क्षणः		Four minutes. d
m " "	(ते तु) सुहङ्कारौ (दाहशास्त्रियास्)	An hour. e
3 m g		
12. (ते तु लिंशद्) होरात्मः		A day. f
m	पक्ष (खे दशपक्ष च)	A fort-night. h
m k		
(पक्षो पूर्वापरो) घुङ्क लक्ष्मी		Light & dark fortnights. i
मास (खे तावधौ)		A month. j

1 ए—.

2—वत्, or खन्.

3 ए—.

a As a falling star, &c. also a comet. b Or thirtieth part of a *Kala* and measured by eighteen twinklings. c Or thirtieth part of a *Kshan*. a.

d The three hundred and sixtieth part of the day. e The thirtieth part of the day ; containing twelve *Kshanas*. f A nycthemeron, containing thirty *Mukurtas*. g Some make this neuter : but erroneously. h Half a month, comprising fifteen days. i Respectively, from new moon to full, and from the opposition to the conjunction. j The twelfth part of a year ; comprising two *pakshas*, or thirty days. This is according to lunar time. But the same name is applicable to the solar and sidereal months. k Likewise चाः (खे).

A season. a	13. (हौ हौ माषादिमासौ स्वात्) चतु A half year. b	(सै) द्वन् (द्विभिः)
A year. c	(अयने हे गतिहृष्ट द्विष्ठार्कस्त्र) वत्सरः Equinox.	2 n s d
Equinox.	14. (समराद्विद्वे काले) विषुवद्विषुवं (च तत्) A'grahayana. e	m 3 m f m g मार्गशीर्ष स्वात् मार्गं आप्यहावशिकं (च सः):
Pauska. h	15. पौषे तैज सहस्रौ (हौ)	m m m
Mágha. i	तपा माषे	4 m j m
Phálguna. k	(ज्य) पाषाणने	m m
Chaitra. m	(स्वात्) चैत्रे चैतिकोऽस्तुः	" " "

1 च—. 2—वत्. 3 सहस्र. 4 तपस्.

The sixth part of a year, comprising two months, as *Mágha* and *Phálgun'a*. Properly the season consists of two solar months : but the term is also applicable to lunar time. ^b Or the sun's alternate journeys towards the tropics, measured by three seasons. ^c Consisting of the northern and southern tracts of the sun. ^d Also masc. विषुवाम्, and विषुपः. And विषुषः or विषुपः. ^e Month in which the moon is full, nearly in the longitude of Orion's head. ^f Likewise ज्युः (स्.) ^g Also आप्यहावश्चः. ^h Near γ and 3 of Cancer. ⁱ Near the lion's heart. ^j Some add तपः (—प). ^k Near the lion's tail. ^l Also चैतिकः. ^m Near the virgin's spike.

16. वैशाखे माघेऽ राजेऽ

Vais'āk'ha. a

ज्येष्ठे शुक्रः

Jyaish'tha. b

शुचि (खड्यम्) A'shād'ha. d

आषाढे

आवणे (तु स्थान्) अनाः आवस्तिक (चूस्तः) Sravaṇa. f

17. (सु) नृभस्त्र प्रौष्टपद भाद्र भाद्रपदाः (समाः) Bhadra. g

(स्वाहा) श्विन् श्वेऽ (श्वा) श्वहेऽ (श्वि) A'swina. h

(स्वात्म) कार्त्तिके Kārttika. k

18. वार्षद्वयोऽकार्णिकित्वा

हेमन्तः

winter. l

शिशिरेऽ (शिशिवास) Cold season. n

वसन्ते पुष्पसमवः सुरभिर्

Spring. o

शीत्युत्तमवः

Hot season. p

१ नवम्.

२ चा—.

३ चा—.

४ चतुर्म.

५—शि.

• Month in which the moon is full near the southern scale. ^b Near the scorpion. ^c Likewise ज्येष्ठः. ^d Near the bow of Sagittarius.

• Also चाषाढः, चापदः, and चावाहः. ^e Nearly in the longitude of the eagle. ^f Nearly in the longitude of the wing of Pegasus. ^g Near the head of Aries. ^h Likewise ईशः. ⁱ Also चतुर्मुखः. ^k Near the Pleiades. ^l Comprising A'grahāyan'a and Pausha. ^m Likewise चेष्टा and (ग). ⁿ Including Māgha and Phālgun'a. ^o Consisting of Chaitra and Vais'āk'ha. ^p Comprehending Jyaish'tha and A'shād'ha.

^q Or चतुर्मुखः. Also चाषा, or चाषा (नृ).

19. निदावृ उष्णोपगम् उष्णू उष्णागमस् तपः
 (स्थिवां) प्राण्ट् (स्थिवां भूत्ति) वर्षी
 (अथ) शरत् (स्थिवाम्)

20. (षड्मी चतुवः पुंसि मार्गदीनां सुगैः क्रमात्)
 संवत्सरे वत्सरे इष्ट्वा शायत्ने (इष्ट्वा) शरत् समाः

21. (मासेन स्वाद्) इष्टोरात्रः पैत्रो
 (वर्षेणा) दैवतः

(दैवे हुगसहस्रे हे) व्रात्तः
 कल्पौ (त तौ त्रुणाम्)

22. मन्त्रतरं (त द्विवानां सुगानामेकासप्ततिः)
 संवर्षः प्रत्ययः कल्पयः कल्पान्त (इत्यपि)

१—४. २—५. ३—६. ४ चतु. ५ चतु. ६—७. ७ कल्य.
 * Likewise अस्त्रोपगच्छः, अस्त्रः, and अस्त्रागमः. Or उद्योगमः, &c.
 and उद्योगमः, &c. ^b Also तपः (स). ^c Containing S'rávan'a and
 Bháddra. ^d Likewise प्राह्णा. ^e Restricted to the plural. ^f Answer-
 ing to A'swina and Kártika. ^g Also शरदा. ^h These six seasons
 severally correspond to two months each, in the same order. ⁱ Also
 चंच्चरः. ^j Likewise परिच्छरः, and चतुष्चरः. But in the quin-
 quennial cycle these are names of different years. ^k Also शारदः.
^l Some restrict this to the plural. ^m Or a month of mortals. ⁿ Or
 year of mortals. ^o Or 2000 *yugas* of the gods : that is, 1000 *yugas*
 constitute Brahma's day, and his night contains as many. ^p The same
 grand period, or 432,000,000, years of mortals, measuring the duration
 of the world ; and as many, the interval until its renovation. ^q Or a
 grand period containing seventy-one *yugas* of the gods. ^r Also संवत्सः.
 Likewise परिवत्सः. ^s Also फिलत्.

SECTION IV.

- m n . 1 m n a n . n*
1. (अस्त्री) पर्वं (पुमान्) पाप्मा पापं किञ्चिष्ठ कल्पतम् Sin.
n . n 2n 3n 4n n n
 कल्पतं वजिनेनाऽवमं हो दुरित दुष्कलतम्
m n n b 5n' n m
2. (स्थाद्) धर्मं (मृद्धियां) पुरुषं व्रेयसी सुखातं उषः
6f d f m m m 7m m
 सुत् प्रीतिः प्रभद्वा र्हषः प्रभोदाभोह संमहाः
8m 9me 10n nf g nh Virtue or
moral merit.
 Joy, or pleasure. c
3. (स्थाद्) नन्दयुरानन्दं शर्म्म शात् सुखानि (च)
n n n ni n n
 श्वः व्रेयसं शिवं भद्रं कल्पाणं महालं शुभम् Happy, well,
or right.
4. भावुकं भविकं भव्यं कुशलं लोम (मृद्धियाम्)
n k
 शस्तं (च!)

1

(इथं लिपु द्रुवे पापं पुरुषं सुखादि च)

- 1 पाप्मन्. 2 एनस्. 3 अव. 4 चंडस्. or चंवस्. 5 व्रेयस्.
 6 चहु. 7 आ—. 8 आ—. 9 आ—. 10 चर्म्मन्.

^a Used as an epithet, this word varies with the gender of the subject. ^b As an adjective, this likewise varies with gender of the subject. ^c Some restrict the seven terms in the first line, as signifying the actual sensation or mental affection of pleasure; and the other five, as importing pleasure in the abstract. ^d Likewise शुदा and चृदिता. ^e Also आवद्यः and नन्दिः. ^f Also शात्. ^g Likewise लोमः. ^h Used as epithets, this and the following words vary with the gender of the subject. ⁱ Fem. कल्पाणी. ^j Also कुशलं. and कुशलं. ^k These adjectives are restricted to the genders stated in the text, when employed as substantives to denote the abstract quality. ^l The three nouns here specified, with those which follow them respectively, or with such only as follow the last of them, being used as adjectives, agree in gender with the subject.

Excellence,
or happiness.

Good luck,
or favourable
fortune.

Destiny, or
luck.

A cause.

A primary
cause.

The soul.

Nature. e

State or con-
dition. f

Qualities of
nature. g

Birth or pro-
duction.

f f m n l m m s

5. मतहिका मतर्षिका प्रवास्तुहराहजो
(प्रशस्तावाचकाभ्यम्बृत्य)

2 m
ज्ञः (गुभावहेऽविद्यः)

m s b m m m f m
6. हैवं द्विष्टं भगवेवं भाष्यं (खी) निवित्तिर्विधिः
" " c "

हेतु (नी) कारणं वीजं

3 n
(निशांत खा) दिकारणं

7. चेत्प्रभु आत्मा पुरुषः

n f
प्रधानं प्रदृष्टिः (स्त्रियाभ्)

f
(विशेषः कालिको) इवस्था

n h 5 n i 6 n j
(गुणाः) सत्यं रजस् तमः

7 n n n k f l 8 f 9 m
8. असुर्य वन अग्नानि अग्निः त्यतिरङ्गवः

1 व—. 2 वद—. 3 वा—. 4 वात्मन्. 5 रजस्. 6 तमस्.
7—स्. 8 व—. 9 व—.

- * In apposition, even as epithets, these do not vary in their gender
- ^b Also दैवं. ^c Likewise वर्णं. ^d Also पूरुषः. ^e The cause of the material world, or secondly the natural state of anything. ^f Any particular state, varying with the progress of time, as youth, &c.
- ^g Severally named in the text; first, the principle of existence or truth; secondly, that of foulness or passion; thirdly, that of darkness. The first enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth. The second occasions coveting, and is the cause of pain. The third overpreads, and is the cause of error and illusion. These attributes and essential qualities of nature are according to the *Sankhya* philosophy.
- ^h Likewise वस्तुः. ⁱ Also masc. रजः (रज). ^j Likewise masc. तमः (तम).
- ^k Sing. वस्तु or वस्त्रं. Also masc. वस्त्रः. ^l Or, वस्त्रीः. Also masc. वस्त्रि.

प्राणी (तु) चेतनेः अन्नी जन्म अन्य शरीरिणः
 9. आतिर्जीवितं (च) सामान्यं

व्यक्ति (सू.) धृयणालिका

चिन्मं (तु) चेतो हृदयं स्वांतं हृन् मानसं मनः

10. बुद्धि मनीषा विषया धीः प्रश्ना शेषुषी मतिः

प्रेक्षापलम्बित चित् सुमित प्रतिपञ्च ज्ञासि चेतनाः

11. (धीर्घारणावती) मेघा
 संकल्पः (कर्त्तव्यमानसम्)
 चिन्ताभोगे! मनस्कारश्
 चक्षुं संख्या विचारणा
 12. अध्याहारस् तक् जहो!
 विचिकित्सा (तु) संशयः

i Retentive intellect.
 A resolve or act of determination.
 Consciousness of pleasure or pain.
 f Reflection or consideration.
 h Reasoning.
 Doubt or uncertainty.

१ प्राणिन्.	२ अन्तिम.	३—रिति.	४ षेतस्.	५ इदं.
६ उ—विष.	७—तु.	८—हु.	९—हु.	१०—र.

^a Some make this masc. and neut. ^b Or the terms in the first

* Some make this masc. and neut. * Of the terms in the first line signify intellect and the faculty of understanding; and those in the

line signify intellect and the faculty of understanding; and those in the

second line signify comprehension, or the exercise of that faculty.

^c Also प्राचा. ^d Likewise द्वितीय. ^e Also त्रिकल्प. ^f The attention

of the mind to its own sensations. Fixed attention and profound

of the mind to its own sensations. Fixed attention and profound meditation, keeping the mind to one object, or continually returning to

meditation, keeping the mind to one object, or continually returning to it, and allowing no other thoughts to intrude. This is the method

it ; and calling up a particular thought. For the terms are variously

interpreted by the different commentators. 8 Likewise चन्द्रिकारः.

^b The act of a mind on a subject present to the thoughts : the exercise.

" The act of a mind on a subject present to the thoughts ; the exercise of judgment. Or trying a thing by the test of proof. 1 Also

cise of judgment. Or trying a thing by the test of proof. Also

पञ्चनं, संस्कारं, and विचारः. Likewise उहा.

E

m m
संदेह वापरौ (चा)

Cartainty
or ascertain-
ment.

Heterodox
or heresy.

An injuri-
ous design.

A demon-
strated
truth.

Error or
mistake.

An agree-
ment.

True know-
ledge. d

Knowledge
of arts. f

Beatitude.
g

m m
(य स्त्रौ) निर्णय निचयौ

f f
13. मिष्ठाहटिनासिकता

m n
व्यापादे! द्रोहचिन्मनम्

m m
(सभौ) चिह्नांत राहातौ

f f m
व्याक्तिर्भिर्व्यामति वृमः

14 संविदागः प्रतिच्छानं नियमाच्च व संश्वाः
1 f 2 f c n m 3 m m

n e
अङ्गीकाराभ्युपगम प्रतिश्वव समाधयः

n e
15. (मोक्षेष्वी) र्जानं

n
(अन्यत्र) विज्ञानं (शिल्पशास्त्रयोः)

f n n 6 n n 7 n
सुक्तिः कैवल्य निर्वाणं श्रेयोनिः श्रेयसावृतम्

1—d. 2 आगू or आगुर. 3 चा—. 4 च—. 5—धि.

6 श्रेवसु. 7 च—.

- The disbelief of heaven or a future world, or the denial of a God.
- The meditating of harm, or wishing ill to another ; or the attempt to injure. • According to different etymologies, (the termination being either derivative or radical,) 2d. sing. and pl. आगूः or आगू, and आगूम् or आगूम्. But आगूः (र), आगुर. ^d Or that which tends to exempt the soul from further transmigration. ^e Some make this interpretation, and भीः the word exhibited. ^f Or any knowledge, bnt that of theology. ^g The delivery of the soul from body, and its exemption from further transmigration.

^m ^m
16. मोक्षात्पवर्गे!

^{1 n} ^{2 f} ^{3 f}
(ज्या) ज्ञानमृविद्वाहंतिः (स्थियाम्) Spiritual
ignorance.
ⁿ ^m ^m ^m ^{4 m}
रूपं शब्दं गन्धं रसं स्पर्शं च (च) Five ob-
jects of sense. b
^m
विषया (अमी) An object
of sense. c

^m ^{5 m}
17. नोचरा इन्द्रियार्थाश् (च)

ⁿ ^{6 n} ^{7 n}
इषीकं विषयीन्द्रियम् An organ
of sense.
ⁿ
कर्मन्द्रियं (तु पायादि) An organ
of action. d

18. तुवरस् (तु) कषायेऽस्त्री)

^m ^m ^{m h}
मधुरे लवणः कटुः Five other
tastes. g

^m ^{9 m i}
तिक्तात्परश् (च) रसाः (पुंसि)

^j
(तदल्पुष्ट वर्णमी त्रिषु)

१ च—. २ च—. ३ च—. ४ चर्ष. ५ र्ष. ६—यिन्.

७ र—. ८—र. ९ चर्ष.

- * Or belief of external appearances. ^b Severally named in the text; viz. colour, sound, odour, flavour, and contact. ^c Sing. विषयः. ^d Viz. the hand, the foot, the voice, the organ of generation, and the organ of excretion. ^e Viz. the mind, the eye, the ear, the nose, the tongue, and the skin. ^f Also द्वरः or द्वारः. ^g Severally stated in the text; viz. sweet, salt, pungent, bitter and sour. ^h Fem. कटुः or कट्टो. ⁱ Also चम्कु. ^j All these terms, signifying particular tastes, vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.

A pleasing
scent. a

A fragran-
cy or per-
fume. b

A scent
spreading
far.

A perfume
or fragrant
substance.
d

A perfume
for the
mouth. g

An ill smell-
ing sub-
stance.

A smell
like that of
raw meat. j

White. l

19. (विमर्हीति) परिमला॒ (गन्धे जगमगोहरे॑)

आमोदः॑ (सेऽतिनिर्दीर्ती॑)

(वाच्चिङ्गतमागुणात्॑)

20. स्त्रमाकषी॑ (तु॑) निर्दीर्ती॑

सुरभिष्ठ॑शतपैषः॑

इष्टगन्धः॑ सुगन्धिः॑ (स्थाद्॑)

आमोदी॑ सुखवासनः॑

21. पूतिगन्धिस्॑ (तु॑) दुर्गन्धे॑

विच्छं॑ (स्थाद्॑) मनन्धि॑ (यत्॑)

22. शुक्ल शुभ शुचि॑ श्वेत विशद॑ श्वेत पारुडुराः॑

1—चिन्॑. 2—रित्॑. 3—दित्॑. 4—मि॑. 5—न्ध. 6 आ—॑.

^a Such as is extracted by rubbing fragrant substances. Ex. Blos-
soms of the Mimusops elengi. ^b A very delightful odour, and strong
smell. Ex. Musk. ^c Used as adjectives, they agree in gender with the
subject. This extends to the close of the section. ^d Ex. the flower of
the Michelia champa. Some restrict the two first terms, others the two
last, to signify a fragrant substance ; and the remaining terms, fra-
grancy. ^e Fem. सुरभी॑. ^f Fem. सुगन्धी॑. ^g Usually prepared in the
form of a pill ; or any fragrant drug so employed. Ex. Camphor.

^h Also पुण्यवासनः॑. ⁱ Also दुर्गन्धी॑ (न्॑). ^j Or, according to some, like
the smoke of a funeral pile. ^k Likewise विच्छं॑. ^l These and the fol-
lowing names of colours, when used as adjectives, agree in gender with
the subject. ^m Fem. श्वेता and श्वेता॑ or श्वेती॑. ⁿ Also विशद॑.

^{m m a m m b m m}
अवहातः सितेऽ नौरो वल्लोऽ चक्रोऽ र्जुनः

23. हरिषः पाण्डुरः पाण्डुर्

Yellowish
white.

^m
(पूर्वपाण्डुर) धूसरः Grey.

^{m m c 2m m m m m}
द्रष्टो नीलासित श्वाम काळ श्वामल मेषका:

Black or
dark blue.

24. धीतेऽ गौरेऽ हरिद्राभः

Yellow.

^{m d m e m}
पलाशेऽ हरितेऽ हरित् Green.

^{m f m m g}
रोहितेऽ लोहितेऽ रक्तः

Red.

^{m i n}
शोणः कोकणहस्तिः Crimson. h

25. (चक्रतरागस्य) रुचः

Dark red.
^j

^m
(चक्रतरक्तस्य) पाटकः Pale red or
pink. k

^{m m}
श्वावः (स्वात) कपिशेऽ

Brown. l

^{m m m}
धूम धूमलौ दाण्डाहोहिते Purple. m

1—एङ्गः.

2 अ—.

3 अ—.

- ^a Fem. सिता. ^b Likewise अवहातः. ^c Fem. नीला. ^d Also वल्लाशः.
- ^e Fem. हरिता, or हरिषी. ^f Fem. रोहिता or रोहिषी, and लोहिता or लोहिनी. ^g Fem. रक्ता. ^h The colour of the red lotus. ⁱ Fem. शोणा or शोणी. ^j The colour of the dawn, or of madder. ^k The colour of carthamus. ^l Compounded of black and yellow; the colour of an ape.
- ^m Compounded of black and red; the colour of smoke.

Tawny.

m m m m a m b m c

कडारः कपिकः पिङ्गः पिंगंगी कटु पिङ्गलौ

Variegat-
ed.

m n m d m m 1 m e m f
26. चित्रं किञ्चोरं कवमाष शब्दलैता (च) कर्वुरे
(गुणे शुकाहवः पुंसि गुणिङ्गास्तु तद्विति)

The god-
dess of
speech. hVoice or
speech.Ungram-
matical
language.

A word.

f f 2 f i 3 f j f k
1. ब्राह्मी(त)भारती भाषा गीर्वाण् वाणी सरसती

m f n n n 4 n
आहारू उल्लर्जपितं भाषितं वचनं वचः

m 1 m
2. अपञ्जेत् अपश्वदः (स्वाच्छ)

m m
(काळे) शब्द (सु) वाचकः

1 एत. 2 निर. 3 वाच. 4—स.

- ^a Fem. पिंगंगी. ^b Some read वचः. ^c Fem. पिंगला. ^d Also कर्वीरः.
- ^e Fem. एता or एती. ^f Also आर्द्रः. ^g The foregoing names of colours vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.
- ^h The same words are also synonymous with the following as denoting speech. ⁱ Likewise निरा. ^j Also वाचा. ^k Likewise वाचिः. ^l Some add अपञ्जेत्.

3. (तिष्ठुवन्तचये) वाक्यं (क्रिया वा कारकान्विता)	A sentence.
श्रुतिः (स्मौ) वेदः आन्वायस्	Thd. <i>Vedas</i> , or any one of them. a
लयीधर्मं (स्तु तद्विधिः)	The duty enjoined by them. b
4. (क्रियां) चक्रं साम यज्ञो	Three <i>Vedas</i> . d
(इति वेदास्त्रयः) लयी	The aggregate of them.
(शिक्षेत्यादि श्रुतेर) इष्टम्	A <i>Vedāṅga</i> . e
ओङ्कारं प्रणवौ (समौ)	The sacred name of GOD. f
5. शूतिशास्त्रः पुराणं	History. g
(चहात्तात्तास्त्रय) खराः	An accent. h
आन्वीक्षिकी दण्डनीति (खर्कविद्यार्थ्यास्त्रयोः)	Logic and ethics. i
6. आस्त्रायिका (पलब्धार्था)	A tale. j
पुराणं पञ्चलक्षणं	A <i>Purāṇā</i> . k

1 चक्रः.

2 सामग्रुः.

3 यज्ञस्.

4 लयी.

5—का.

^a The Indian scriptures and holy writ. ^b Chiefly the performance of sacrifices in the manner directed by the *Vedas*. ^c Or खर्म, for the preceding term may belong to the synonyms of *Veda*. ^d Severally named in the text. ^e A science appendant on the *Vedas*; viz. pronunciation, grammar, prosody, explanation of obscure terms, religious rites, or astronomy. ^f The syllable *O'm*. ^g Or a work recording former transactions, and containing traditions : heroic history. ^h Acute, grave, or circumflex. Sing. खरः. Pl. खराः. ⁱ Severally named in the text, and explained in the same order. Logic includes the *Nyāya*, *Vais̄eṣhika* and other schools of reasoning. ^j A true, or a probable story. ^k Or theogony, comprising past and future events, under five heads : the creation; the destruction and renovation of worlds; genealogy of gods and heroes; the reigns of *Manus*; and the transactions of their descendants.

A feigned story. a

(प्रवृत्तकल्पना) कथा

A riddle. b

प्रवृद्धिका प्रहेलिका

A code of laws.

7. शृति (स्तु) वर्गसंहिता

A compilation and abridgment.

समाहृति (स्तु) संग्रहः

A part of a stanza. e

समस्या (तु) समासार्था

A rumour. g

किंवद्दन्ती अनश्चितिः

Tidings or intelligence.

8. वाचाप्रवृत्तिर्थकान्तु उद्दन्तः (स्ताद्)

A name or appellation.

(अथा) रुद्यः

A call or summons.

आख्याते (च) मिदानं (च) नामधेयं (च) नाम (च)

Clamour. l

संह्रति (र्व उभिः छता)

A contest or law suit.

विवादो व्यवहारः (स्ताद्)

The exordium.

उपन्यास (स्तु) वाच्युत्तम्

1 आ—. 2 आद्या. 3 च—. 4—त्. 5—ति.

6 आ—. 7 आ—.

^a Whether founded in fact or not; for example, the poem entitled *Kádambari*. ^b Or intricate question. ^c Also प्रवृद्धिका and प्रवृद्धि or प्रवृद्धी ^d Likewise प्रहेलिका. ^e Proposed as a trial of skill, to be completed. Or rather the verse or verses by which the stanza is completed. ^f Also समस्यार्था and असमप्राप्या. ^g Whether true or false. ^h Also किंवद्दन्तिः. ⁱ Likewise fem. अभिधा, अभिस्था, संज्ञा, &c. ^j Also आद्यतिः. ^k Likewise fem. आकारसा, and आकारसा. ^l Or citation by many at once. ^m Also अवृत्तरणं.

10. उपोहात् उदाहारः		An example or apposite argument.
	उपनं उपनः (पुमान्)	An oath.
मन्त्रो उत्त्वयोः उच्छ्रा (च)		A question.
	प्रतिवाचोऽप्तरे (समे)	An answer.
11. मिथ्याभिवोगो उभ्याख्यानम्		A groundless demand.
	(अथ) मिथ्याभिश्चनम्	A false accusation.
अभिवापः		
	प्रसाद (सु शब्दः स्वादृशुरागमः)	A sound indicating affection and satisfaction.
12. वाचः कीर्तिः समाच्छा (च)		Fame and reputation.
	वाचः शोलंसुतिर्णतिः	Praise.
आचेषितं (हितिरक्षमम्)		Repetition.
	उच्चैषुहं (तु) वोषणा	Making a loud noise.
13. वाकः (स्थितं विकारे यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनिः)		Change of voice in grief, fear, &c.
अवर्ध्वेषेपनिर्वाह परीवाहापवाह (वत्)		Censure, blame, or contempt.
14. उपकोशेणुगुणा (च) कुण्डा निन्दा (च) गर्हणे		

1 उ—. 2—सु. 3 आ—. 4 अ—.

* Likewise उदाहरण्. ^b Also आषः. ^c Likewise प्रसादम्. ^d Also प्रतिवापनं. ^e Likewise अभिवापनः. ^f Also प्रसादम्. ^g Likewise कीर्तिः and समाच्छा. ^h Also समाच्छा, उच्छ्रा and उच्छ्रामा. ⁱ A sound uttered twice or thrice, or oftener.

Opprobri-
ous or un-
friendly
speech.
Reproach
or menace.
Reproof
attended
with insult
or dispar-
agement.
An impu-
tation of
adultery.
Address, or
speaking to.

Incoherent
speech.

Tautology.

Lamenta-
tion.

Quarrel, or
mutual con-
tradiction.

Conver-
sation.
Speaking
well, or ele-
gant dis-
course.
Denial, or
conceal-
ment of
knowledge.
Declara-
tion.

Unauspi-
cious dis-
course.

Good and
auspicious
discourse.

" 1 m
पाद्यमूषिवादः (स्त्रा)

" 2/5
अर्थनं (त्रु) पकारणीः

15. (यः सनिन्दृ उपाखंध शद् शात्) प्ररिभाषणम्

(तत्र च) चारण (वः शाशकोशो भैयुनं प्रति)

16. (स्त्रा) भाषणमाकापः

"
प्रकापे (जनर्थकं वचः)

अगुकापे सुर्जभाषा

"
विकापः परिदेवगम्

17. विप्रकापे! विरोधोक्तिः

"
संकापे! (भाषणं मिथः)

सुप्रकापः सुवचनं

"
अपकाप (सु) गिङ्गवः

18. सुहेत्पाण् वाचिकं (स्त्रा)

"
(वाम्बेहासु लिप्तस्त्रे)

"
उषती (वाग्कल्पाणी)

"
(स्त्रा) कल्पा (तु शुभालिका)

1 च—. 2 च—॒॑. 3 चा—. 4 चा—. 5 चा—. 6—॒॑.

* Also चारण. ^b The following terms vary with the gender of the subject. ^c Masc. उषन्. Fem. उषती. Neut. उषत्. Also उषती. Masc. उषन्. &c. ^d Likewise चारण.

19. (अत्तर्वदभूरं) सात्वं

संभतं इदवंगमम्

Very sweet
and concili-
ating.

निषुरं पश्वं

प्राप्यमृषीयं

Apposite
and proper.
Harsh, and
contumeli-
ous.

Rustic and
homely.

कृतं (प्रिये

Pleasing,
but true.

20. सत्ये)

(इव) संकुचः किंटे परस्परपराहते

(कुत्तर्वदेवं) ग्रसं

निरसं ल्वरितोदितम्

Inconsist-
ent, and
contradicto-
ry.
Imperfectly
pronounced,
or slurred.^a
Spoken fast,
hurried.

21. (अच्छूहतं) सनिष्टेवं

चबहं (स्वादः) नर्वकम्

अनवरम्पाचं (स्वादः)

आहतं (तु) उपार्थकम्

Sputtered. b
Unmeaning
or nonsensi-
cal discourse.
Unfit to be
uttered. e
An impos-
sibility.

22. (अथ) चिष्टम् विस्तं

वितर्वं (तु) गृतं (वचः)

सत्यं तथाद्यतं सत्यग्

(अस्मिन् लिपि तद्वति)

An indis-
tinct speech.
False.

Truth ; or
true.

^a By omitting a letter or syllable. ^b Spoken with emission of saliva. ^c Or उनिष्टेवं. ^d Or चबर्वं. ^e Blamable discourse. ^f Masc. उपार्थक. Fem. उपार्थी. Neut. उपार्थक. ^g The foregoing likewise agree in gender with the subject, when metaphorically used as epithets of the speaker instead of the speech.

SECTION VI.

Sound.	1. शब्दे निनाह निनह धनि धान रव स्त्राः स्त्रान निर्वैष निक्रीह नाह निस्त्रान निस्त्राः
Rustling. c	2. आरवारव संराष् विराष् (अव) मर्वरः
The tinkling of ornaments.	(स्त्रियो वस्त्रपर्याना)
A tone, or musical sound.	3. निकाण्यो निकाणः काणः कणः कणन (मित्रपि) (चीत्यादाः कनिते प्रादेः) प्रकाण प्रकणा (हवः)
The sound of a lute.	4. कोकाइलः कलकलस्
A confused or mingled sound. f	(तिरसां) वालितं रतं (को) प्रतिचुत् प्रतिभाने
The cry of birds, &c.	गौतं गाज (मिमे स्त्रे)
An echo.	
A song or singing.	

1

^a Also अदृश्. ^b Likewise एवः. ^c Of clothes or dry leaves.
^d Also विष्णु. ^e Including अपकृष्टः, सुकृष्टः, &c. ^f Or a noise made
 by many. ^g Also परितं. ^h Likewise प्रतिक्रमनः.

SECTION VII.

^{m b} 1 ^m ^m ^m ^m 2 ^m
1. निषादैषम् गांधार चतुर्व नधम् घेतता:

The seven
musical
notes. a

^{3 m}
पञ्चमश्य (चेत्यभी सप्त तन्मीकरणोऽविताः स्वराः)
^{f d}

2. काकशी (तु काले छापे)

(अनो तु मधुरासुटे)

Minute
tone. c
An inarticu-
late, but
pleasing
tone.

^{4 m e}

काले!

^{m g}
मन्द्र (सु गंभीरे)

A base or
low tone. f

तारे! (त्वं चैस्)

A high tone.

^{5 m j}

3. (समन्वितकावयवे) काताले!

Harmony. i

वीणा (तु) वह्नी

A lute.

विधंची

(ता तु तन्मीमिः सप्तमिः) परिवाहिनी

A lute with
seven
strings.

1 ए—.

2—स.

3—ए.

4 चक्ष.

5 ए—

* Severally named in the text. They are so called respectively, whether produced by the voice, or by a musical instrument. ^b Also विषदः. ^c As the chirping, of birds; inarticulate and sweet. ^d Likewise काकशी. ^e Or, as an adjective, it agrees in gender with the subject; and so do the two following. ^f Ex. the grumbling of clouds. ^g Likewise चतुर्वः. ^h The three last nouns vary with the gender when used as adjectives. ⁱ Or proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together. See v. 10. ^j Also वह्नसामः.

Any stringed instrument.

४. ततं (वीचादिकं वाद्यं)

A drum or tympan.

A wind instrument.

A cymbal, bell, &c.

A musical instrument.

Drums and tabours.

Three sorts of drums. d

A double drum. f

A kettle drum. g

A large kettle drum.

The quill, or bow. j

The neck of a lute.

The belly below the neck. k

ⁿ
(वीचादिकं तु) शुचिरं

^{n a}
चान्द्रं (सुरजादिकम्)

^{n b}
(कांखतालादिकं) घनम्

५. (चतुर्विधभिर्द) वाद्यं वादिलातोद्ध (नामकम्)

^{m c}
चद्गः सुरजः

2 m 3 m 4 m c

(भेदात्) चाणिष्ठोर्धवा (स्वयः)

६. (सातु) यः पटहे! ठवा

^{f h}

मेरी (स्त्री) दुन्दुधिः (पुमान्)

आनकः पटहे! (स्त्री स्वात्)

कोणे! (वीचादिवादनम्)

७. वीचादणः प्रवालः (स्वात्)

^m
ककुभ (स्त्री) प्रसेवकः^{m 1}

1 च—. 2 चक्ष. 3 चा—. 4 च—. 5 च—.

* Likewise चद्गः. ^b Also शुचिरं. ^c Sing. चद्गः and सुरजः.

^d Severally named in the text. They vary in size and shape, and are borne differently. See the descriptions in other dictionaries. ^e Likewise चक्षी, चाणिष्ठ and चद्गः. ^f In Hindi a *D'hol*. ^g A large *D'hol*.

^h Likewise अरिः. ⁱ Also on a different reading of the text, आनकः, आनकदुन्दुधिः, and आनकदुन्दुधिः. ^j Or any thing with which a musical instrument is struck. ^k A wooden vessel covered with leather, placed under the neck to render the sound deeper; or a crooked piece of wood at the extremity of the lute. ^l Also लूपिः.

^m
कोत्तम्बक (स्त्र.) कावेया (सार्व)

The body of
the lute. a

^m
उपगाहे निवंधनम्

The tie. b

8. (वाद्यप्रभेहा उमव बहु छिस्त्वम् भर्भराः

Other in-
struments. c

^m ^{m e}
महैतः प्रथमो (अन्ये च)

^f ^{l f}
नर्तकी साचिके (सुमे)

A female
dancer. f

9. (विलक्षितं श्रुतं मध्यं) सलमोषेऽवमं (क्रमात्)

Slow, quick,
and mean-
time. g

ⁿ
तात्त्वः (कांडलिवामान्)

Beating
time.

^m
खदः (सार्वं)

(साधास्त्रिवाम्)

Equal time
in music
and dance.

10. तारहृवं गठनं नाश्यं लास्यं तृत्यं (च) नप्तने

Dancing.

ⁿ
तौर्बृद्धिकं (श्रस्त्रणीतवाद्यं) नाश्य (मिथुं दद्यम्)

Symphony.

11. अकुंस (च) अकुंस (च) अकुंस (चे) तिगर्जकः

A male
dancer in wo-
man's appa-
rel.

1—सा.

2 ओष.

- a Complete, excepting the wires ; including, therefore, the gourd, neck, and belly. b Or lower part of the tail-piece where the wires are fixed. c Of divers sorts ; severally mentioned in the text : besides others, as गोहृषः, खुषः, &c. See descriptions in various dictionaries. d Likewise neut. उपहृष्टः. e Also प्रथमः. f So, नप्तनः. or लास्यः, a male dancer. g Severally stated, in their order. h Also तत्त्वः, and तत्त्वम्. i Also खद्यः. j Or union of song, dance, and instrumental music. k Also असूयः, असूय.

सौविश्वारी पुरुषः)

A courte-
san. a

A sister's
husband

A learned
man.

A father.

A prince. b

A king.

A princess.

A queen. d

Any wife of
a king.

Sacred. f

A king's
brother-
in-law.

A mother.

A young
girl.

A venera-
ble person.

UMURA KOSHA, or

[Book I.

(नायोक्त्री गणिका) पञ्चुका

12. (मणिनीपतिर!) पुरुषः

" नायिः (विद्वान्)

" (चष्टा) पुरुषः

(जनकी)

(युवराजसु.) कुमारेः भर्त्तुरक्तः

13. (राजा) भट्टारकोः देवस्

(तमुता) भर्त्तुरक्तिका

देवी (कृताभिषेकादां)

(इतराष्ट्र च) भट्टिनी

14. अवश्यम् (मृष्योक्त्री)

(राजस्वाक्षरु.) राण्डिवः

अम्बा (माता)

(अ वाक्ता स्वाह) वाक्तृ

(आर्चसु.) मारिषः

1 आ—.

2 आ—.

^a This, and the terms exhibited in the three following couplets, are used in theatrical language; and some are forms of address employed only by certain descriptions of persons. See other dictionariés. ^b Designated as successor, and associated to the empire. ^c Some add भर्त्तुरक्तिका. ^d Consecrated with the king. ^e One commentary reads भागिनी. ^f Implying, according to some, a request to spare the thing in question. ^g Likewise अवश्यम्. ^h Also चार्षः and चाषः;

15. अनिका (भविनी व्येष्टा) <i>fa</i> निष्ठा निर्वृद्धे (समे) <i>f nc</i> हरणे हर्षे इका (हातं नीचं चेटौं सखौं प्रति) <i>i i i</i> <i>ne m</i>	An eldest sister. The catastrophe. b Appropriate vocatives. d
16. अङ्गारोऽङ्गविद्येपे <i>m 1 m</i> अङ्गकाभिमयौ (समौ) <i>2mfn mfn</i> (गिर्वृत्ते त्वङ्गसत्त्वाभ्यां हे त्रिष्णु) इक्क शात्विके	Gesture. Indication of a passion. Two sorts of tokens. f
17. (इङ्गार वीर करणाङ्गूत हास्य भयानकाः <i>m h</i> बीमस्य रौद्रे च) रसाः	Taste, or sentiment. g
18. उत्साहवर्जने वीरः <i>" "</i> <i>f f 5f</i> कारणं करणा इष्या <i>6m</i> लपा दयानुकम्पा (स्थाद्) तुकोश्ये (ऽय) <i>"</i> (ऽयो) हसः Laughter.	Heroism. Tenderness.

1 च—. 2 चां—. 3—चि. 4 च—. 5 च—. 6 च—.

* Also अनिका or अचिका. ^b Or conclusion of the fable. ^c Some add निर्वृद्ध्य. ^d Addressed, respectively, to a low woman, a slave girl, or a female friend. These vocative particles and the preceding terms, from the close of v. II. are in general restricted to theatrical language. * Also उङ्गारः. ^e First corporeal, as an assumed posture ; second sincere, as a blush or change of colour. Besides other sorts ; by speech, &c. ^g In dramatic poetry the *tastes*, or sentiments, in which the audience sympathize, are reckoned eight : as here enumerated. To which some add शान्तः, devotion and resignation. Others पात्रस्त, parental affection. ^h Sing. रसः.

^{m a n}
19. शास्त्रे शास्त्रं (च)

Disgust.

^{m f n m f n b}
बीभत्युं विष्टतं (त्रिष्टुदं हवम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

^{m n c l n n}
विचारेण इन्द्रुतमाचर्यं चित्र (मृष्टः)

Horror, or
terrific.

^{n d}
(य) भैरवम्

^{m n n n n n}
20. हाहणं भीषणं भीष्मं घोरं भीमं भयानकम्

^{n n}
शवकूरं प्रतिभवं

Wrath, or
angry.

^{2 n}
रौद्रं (द.) ग्रं

(अमी तिषु

^e
21. चतुर्दश्य

Fear, or
terror.

^{m n m f f f g}
दर लासौ भीतिभौः साधसं भवम्

Sentiment
or passion.

^m
(विकारे मानसे) भावे

Indication
of it.

^m
इन्द्रुगावे (भावबोधकः)

Pride.

^m
गर्वे इमिमानो इहंकारे

Arrogance.
^h

^{3 f}
मानचित्तसमुच्छतिः

Disrespect.

^{m m m i 4 f}
अनादरः परिभवः परिभावद्विरस्त्रिया

¹ चा—. ² च—. ³ च—. ⁴ ति—.

^a Also fem. चालिका. ^b Likewise चैत्रन्. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso. भैरवः. Fem.—षी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रौद्री. ^f Also उंडासः, उज्जासः, विकासः. ^g Likewise भीतं, भिता, भवः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also अरीभावः.

f 1fa 2f nb 3nc

23. रौढ़ावमाननावच्चा अवहेत्यम् अवहेत्यम्

nd f 4f mfe ff

अन्दाचं क्रीक्षुपावीडा लच्छा

Modesty or
shame.

f

(स) अपलपा (अवतः) Bashfulness.

f 5f

24. अतिस्थितिक्षा

Patience,
for bear-
ance.

f

अभिक्षा (तु परस्वविषये सूक्ष्मा) Coveting
another's
property.

f 6f

अक्षांतिरीक्ष्या

Envy. g

f

अक्षया (तु दोषारोपोगुणेष्वपि) Detrac-
tion.

25. वैरं विरोधो विद्वेषो

Enmity.

n 7m 8f

अन्यु शोकौ (तु) ग्रुक् (खियाम्)

Grief or
sorrow.

m m mi

पश्चात्पापे अतुताप (स) विप्रतीसार (इत्यपि)

Repent-
ance.

26. कोप क्रोधा अर्धं रोष प्रतिष्ठा इट्टक्षौ (खियाम्) Wrath, or
rage.

" "

(शुचौ तु चरिते) शीर्ण

Good con-
duct.

m 12m

उक्ताद् खियामः Madness.

1 अ—. 2 अ—. 3 अ—. 4 अ—. 5 ति—. 6 ई—.

7 शोक. 8 शुच्. 9—ष. 10 इप्. 11 क्रुष्. 12 चि—.

* Also चिनाना. ^ Likewise अवहेत्या, and हेत्या. ° Also अहुचर्षं,
अस्तुर्षं, अस्तुर्षं, and संस्तुर्षं. † Likewise अन्दाचं. ° Also ब्रीहनं, and
प्रीहितं. ‡ Likewise लक्ष्या. § Or impatience of another's excellence
or success. ^ Also हेषः. ¶ Or विप्रतीसारः. ॥ अर्धः or आर्धः. ॥ Also
क्षा, and क्षा.

m a n
19. शासो शासं (च)

Disgust.

mfn mfnb
बीमत्यं विहृतं (विष्वदं दद्यन्)

Surprise,
or wonder-
ful.

m nc 1 n n
विच्छयेऽग्रुतमात्मव्यं चित्र (मध्यः)

Horror, or
terrific.

nd
(अथ) भैरवम्

m n n n n n
20. दाहणं भीषणं भीष्मं घोरं भीमं भयानकम्

नयक्षरं प्रतिभर्वं

Wrath, or
angry.

n
रौद्रं (दृ) यं
(अमी त्रिषु

e
21. चतुर्हश्य)

Fear, or
terror.

mn mf f fg n n
दर वाचौ भीतिभौः साधसं भवम्

Sentiment
or passion.

m
(विकारे मानसे) भावे

Indication
of it.

m
उभावे (भावबोधकः)

Pride.

m m m
22. गर्वे इभिमाने इहंकारे

Arrogance.
h

m 3f
मानच्छित्तससुवतिः

Disrespect.

m m mi 4f
अनादरः परिभवः परिभावस्तिरस्त्रिया

1 वा—. 2 च—. 3 वि—. 4 ति—.

* Also fem. शासिका. ^b Likewise वैकर्तं. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso. भैरवः. Fem.—षी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रोद्री. ^f Also उंवारः, उच्चारः, विलापः. ^g Likewise भीरं, विवा, अवः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also वटीभावः.

f 1fa 2f nb 3nc

23. रीढावमाननावज्ञा अवहेत्यम् सुखणम्

nd f 4f mfo ff

मन्दाचं क्रीड़पादोडा लक्षा

Modesty or
shame.

f

(सा) अपलपा (अव्यतः)

f 5f

24. चांतिस्तिश्चा

Patience,
for bear-
ance.

f

अभिधा (तु परस्वविषये स्फृहा)

f 6f

अच्छांतिरीर्णा

Coveting
another's
property.

Envy. g

f

अच्छा (तु होषारोपोगुणेष्यपि)

Detrac-
tion.

25. वैरं विरोधे विहेषा

Enmity.

n 7m 8f

अन्यु शोकौ (तु) भुक् (स्त्रियाम्)

Grief or
sorrow.

m m m i

पश्चात्तापे इन्द्रिया (स्व) विप्रतीक्षार (इत्यपि)

Repent-
ance.

m m m j m 9m 10f 11f k

26. कोप क्रोधा इमर्षं रोषं प्रतिष्ठा इट्टकूधौ (स्त्रियाम्) Wrath, or
rage.

(इचौ तु चरिते) शीर्ण

Good con-
duct.

m 12m

उद्धार चित्तविक्षमः Madness.

१ च—. २ च—. ३ च—. ४ ल—. ५ ति—. ६ दै—.

७ शोक. ८ शुच्. ९—स. १० इप्. ११ क्रुध्. १२ चि—.

* Also विजानना. ^b Likewise अवहेत्या, and वेत्या. ^c Also अनुच्छां, अच्छांर्थ, असुर्चां, and संसुर्चां. ^d Likewise अन्दाचं. ^e Also श्रीदृग्म, and श्रीदृष्टिं. ^f Likewise लक्ष्या. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also हेषः. ⁱ Or विप्रतीक्षारः. ^j अर्षः or आर्षः. ^k Also इषा, and इषा.

Affection
or kindness.

1 m f n 2 n a m
27. प्रेमा (ना) प्रियता इहं प्रेम स्तेषु।

Desire or
longing. b

m n c
(अ) दोहदम्

Wish or
desire.

f 3 f d f 4 f 5 f f o f m
इच्छाकांशा स्वेच्छात्मवाच्चा लिप्ता मनोरथः
m m f 6 m

28. कामेऽभिलापस्तुष्ट (च)

Ardent
desire.

m f g
(स महाल्) खालसा (द्वयोः)

Virtuous
reflexion.

m f
उपाधि (नी) उर्भचिन्ता

Anxiety. h

m i
(पुस्त्र) विर्य (मानसी व्यथा)

Recollec-
tion.

29. (स्थाच) चिन्ता चृतिराध्यानं

Missing. i

f 8 f
उत्कांठेऽत्कलिके (समे)

Persever-
ance.

m m
उत्साहेऽध्यवसायः (स्थात)

Fortitude.

m m
(स) वीर्य (मृतियत्तिभाक्)

Deceit, or
fraud.

30. कपटा (स्त्री) व्याज इमोऽपधयस्कृद्धकैतवे

1—न्. 2—न्. 3 आ—. 4 इडा. 5 इच्छा.
6 त—. 7 चा—. 8 उ—का. 9 उपाधि. 10 इ—न्.

^a Also प्रेम. ^b As a pregnant woman's. ^c The term is also synonymous with the following. ^d Likewise चाला. ^e Likewise इच्छा.

^f Or अविलासः. ^g Some add खालसा, but erroneously. ^h Or mental pain. ⁱ आधिः or अधिः. ^j Also चिनिया, and m. वितः. ^k This term is by some connected with the next article. It signifies recollection accompanied with regret. Likewise चाला. ^l Remembering with regret, affection, or desire. ^m Or fem. वीर्यः.

कुरुतिनि॑ द्वातिः शाय॑

Wicked-
ness. a

प्रभादे॒ उनवधानता॑

Inadver-
tency or
mistake.

31. *कौदृश्यं कौतुकं (च) कुतुकं (च) कुदृश्यम्* Eagerness.
(स्त्रीणां विलास विष्वोक्त विभ्रमः लखितं तथा c
Dalliance,
or blandish-
ment. d

32. *इ॒ला ली॒लेत्यमी॑हावाः (क्रियाः इ॒ङ्गारभावाः)*

द्रुव कैलि परीहासाः क्रीडा ली॒ला (च) नर्मा॑ (च) Sport or a-
musement.

33. *आजो॑ इ॒पदेशो॑ लक्ष्यं (च)* Disguise.

क्रीडालेला॑ (च) गृह्णनम् A play or
game. h

•

१ नि—.

२ ली॒ला.

३—गृ.

* Synonymous with the preceding, according to some ; but others interpret these, mischievousness or fraudulency ; and the preceding, imposition or trick. ^b Also अनवधानः. ^c Or vehemence in seeking a proper thing ; or else impetuosity in action, with disregard of consequences. ^d The instance of feminine actions proceeding from love, which are stated in the text, are thus explained. विलासः, change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover. विष्वोक्तः, affection of indifference. विभ्रमः, wantonness of youth : caprice. लखितं, languid gestures, and signs. इ॒ला, lasciviousness. ली॒ला, imitation of the lover's manner to beguile the time in his absence. * Also fem. लै॒ली. ^f Also परिलासः. ^g Likewise लक्ष्यं. ^h Such as playing at ball, &c. ⁱ Some read गृह्णनम् ; but improperly.

Sweat. a	चम्पौः निदावः स्वेदः (स्वात्)
Fainting.	प्रलवेण नष्टचेष्टता
Dissimula- tion.	34. अवहित्याकारशुभि
Hurry.	(समौ) सम्बेग सम्भवमौ
A horse- laugh.	(स्वाहा) चकुरितकं (शासः चोत्प्रासः)
A smile.	(सु मनाक्) चितम्
A laugh.	35. (मध्यमः स्वाह) विहसितं
Horripi- lation.	रोमाश्वे लोमहर्षणम्
Weeping.	क्षन्दितं खदितं कुटं
Gaping.	जृम्भ (स त्रिषु) जृम्भणम्
Disappoint- ing. i	36. विप्रलम्भो विस्मादे
Creeding or tumbling. k	रिष्टण खलाने (समे)
Sleep. m	(स्वान्) निक्रा शयनं स्वापः स्वप्नः सम्बेश (इत्युपि)

1 आ—. 2 आ—.

* Or else heat, occasioning 'perspiration. ^b Also प्रस्त्रेद. ^c Likewise neut. अवहित्य, and चाहित्य. ^d Also चायेदः. ^e Likewise अवचकुरित. ^f Also रोमहर्षः, रोमचिक्रिया, रोमोहर्षः, रोमेष्ट्रेदः. ^g Likewise क्षन्दनं, and रोदनं. ^h Fem. जृम्भा. ⁱ Deceiving by a false affirmation ; or not effecting a promise. ^j Also विप्रवापः. ^k Creeping, as infants, on all fours ; or else, falling as on slippery ground ; or deviating from duty &c. ^l Likewise फिर्दनं. ^m Or else a mistake occasioned by sleep ; a dream. ⁿ Also चुर्पिः.

37. तन्द्री प्रभीला

Lassitude.

अङ्गुठि र्धुङ्गुठी अङ्गुठिः (स्थियः) A frown.
^{f a} ^f ^{1 f} ^{f b}

अहृषिः (सादृचौम्ये इत्या)

A look of
displea-
sure.

संसिद्धि प्रकृती (त्विमे) The natu-
ral state.
^f ^{2 f}

38. स्वरूपं (च) स्वभावं (च) निसर्गं (चाः)

(इय) वैपथुः A tremour.
^m

कम्पोः

(इय) क्षणं उद्घोषां महं उद्घवं उत्तवः A festival.
^m ^m ^{m e} ^m ^m

1—३. 2—५.

^a And तंद्रिः or तंद्रीः. But this last mode of inflection is censured. Likewise तंद्रा. ^b Also अङ्गुठिः. Some make these terms synonymous with the following. Also अङ्गुठी, अङ्गुठी, अङ्गुठी, and अङ्गुठी. ^c Also रूपं ^d Likewise कंपनं, and कंपितं. ^e Also उद्घस्. See Book III. Ch. IV.

CHAPTER II.

SECTION I.

The infernal region.
^a

A hole or vacuity.

A hole in the ground.

Perforated, or full of holes.

Darkness.

Great darkness.

Imperfect darkness.
Universal darkness.

The Nágas.
^j

Their chief.

n b n 1 n 2 n

1. अधोभुवन पाताल वलिसम्म रसातलम्
^{3 m}
नागलोकः

n n c n n

(५४) कुहरं शुषिरं विवरं विलम्
^{n n n e f ff}
2. क्षिद्रं निर्व्यथनं रोकं रंभं खम्भं वपा शुषिः
^{m f 4 m g}
गत्ता इवटौ (भुवि श्वभे)

m f n
^{m n m n n n 5 n h}
3. अन्धकारो (इत्यिवां) ध्वानं तमिर्बं तिमिरं तमः
^{n i}
(ध्वाने गाढे) इन्धतमसं
["]
(क्षीणे) इवतमसं
["]
(तमः)

4. विषक् सन्तमसं
["]
नागाः काङ्क्षेयास्
["]
(तदीश्वराः)

1—ग. 2—क. 3—क. 4—ट. 5—स.

* Abode of BALI and of the *Nágas*, under the earth. ^b Also अधः, (^c स्) m. अधोलोकः, &c. ^c Likewise शुषिरं. ^d Also विरोक्तं. * Or खम्भं. ^e Also शुषी and शुषिः. Or शुषिः. ^f Likewise अवर्तिः. ^g Also तमसः. And तमा, तमः. ⁱ Likewise अन्धातमसं. ^j Demigods, in the human shape with a serpent's tail, and dilated neck, like the Koluber *Naga*. Sing. नागः. They are Children of KADEU, the wife of *Kasyapa*.

^m शेषोऽर्जते!

^{m b} वासुकि (सू.) सपेराषे

^{m c} King of ser-
pents. a
^{m d} (अथ) गोनसे Sort of
snake.

5. तिक्तिषः (स्थाद्)

^m अजगरे शहुर्वाहस (इत्युभौ)

A Boa, or
large ser-
pent. d

^{m e} अखगदेह अखव्याखः

A water
snake.

^{m f} (समौ) रामिला डुरुहभौ

Amphis-
bena.

6. मातुधाने! मातुशाहिर्

^m निर्मुक्तोऽसुक्तकंचुकः

A varie-
gated.
serpent.

^{m h} सुर्पः इदाकुभु चगेऽभुजंगेऽच्छिभ्याङ्गमः

A snake,
that has
cast his
slough.
A snake or
serpent.

7. आशीविषेऽविषधरस्त्रकी व्यालः सरीखपः

1 वा—.

2—जु.

3 अ—.

4 उक्तिन्.

* Son of VASUKA, and often confounded with the preceding ; as are the other chiefs of the *Nágas*, TAKSHAKA, SANK'HA, MAHAPADMA, &c. ^b Also वासुकिः. ^c Or गोनासः. Vulg. *Bòr.* ^d Boa Constrictor; &c. ^e Or अखगदेहः. But some read अखगदेहः; others अदिगदेहः. Vulg. *Aládh.* ^f इत्युभः or इत्युभौः. And इत्युभः. Vulg. *Dhānró.* But generally described as a harmless double-headed snake. There is a great disagreement among commentators respecting the correspondent vulgar names of the snakes mentioned in the text. ^g One commentator describes this as a four-footed serpent with a large body and long tail ; intending perhaps some species of Iguana ; unless a fabulous creature be meant. ^h Fem. सप्ति, and सप्तिष्ठी. Likewise अष्टः. ⁱ Some add उरिखपः.

1 m 2 m a 3 m m 4 m

कुरुड्वी गूढ़पाञ्चकुःचवाः काकोदरः फणी

8. हर्षी^m करो^m हीर्षष्टो^m दंहशूके^m विलेश्यः

^{m c} ^m ^{5 m} ^m ^m

उरगः पञ्चगे^m भोगी विह्वागः पवनाशनः

^{m f n d}

9. (त्रिष्णा) छेवं (विषास्थादि)

^{m f e} ^{m f t}

फटायां (तु) फणा (हयोः)

^m ^m

(समौ) कंचुक निर्मेकौ

^m ⁿ ^{m n}
चेड (ख) गरलं विधं

^{m n} ^{a m n} ^{m n h}

10. (पुंसि खीवे च) काकोल कालकूट हलाहलाः

^{m i} ^m ^m ^m

सौराद्विकः शौक्लिकेयो ब्रह्मपुच्चः प्रदीपनः

^m ^m

11. हारदेव वत्प्राप्त (च विषभेदः अमी नव)

^{m k}

विषवैष्टो आकृतिकौ

^{6 m l} ^{m m}

व्याक्षग्राञ्चितुर्लिङ्कः

1—न्.

2—पाद्.

3 च—स्.

4—न्.

5—न्.

6—हिन्.

* Also गूढपदः, and गूढपादः, (र). ^b Likewise विषभेदः. ^c Also उरंगः, and उरंगमः. ^d Fem. आहेवी. ^e स्फटा or फटा. ^f Maso. चवः. Likewise neut. फणः. ^g Severally named in the text; some mineral, others vegetable. ^h हलाहलः, and जालाहलः; or हालहलः. Also हाहलः. ⁱ Likewise सारोद्विकः. ^j Or a conjurer, using charms against poison. ^k Likewise जांगलिकः. ^l Also व्याक्षपादः. ^m चाहिदलिङ्कः or चितुर्लिङ्कः.

SECTION II.

1. (स्त्रान्) नारकः (स्त्रा) नरकेऽनिरयेऽदुर्गतिः (स्त्रियाम्) Hell. (तद्देहास्) तपनावीचि महारौरव रौरवाः	Various hella. a
2. संहारः कालसूलं (चेत्याद्याः)	
(सत्यास्त्र) नारकाः Departed souls.	
प्रेता॑	
वैतरणी (सिंधुः)	The river of hell.
(स्थाद्) इलाक्षी (स्त्रा) निर्जितिः Misfortune or misery.	
3. विद्विराज्॒	Unpaid la- bour. e
कारणा (तु) वातना तीव्रवेदना	Agony, or sharp pain.
पीडा वाधा अथा हुःस्मृमानस्यं प्रस्तुतिजम्	Pain.

—.

* Severally named in the text ; besides others, as *Támisra*, *An-dáhalámisra*, *Sálmalí*, *Asipatravána*, &c. ^b Or संघातः. ^c Likewise प्रेराः. ^d Also वैतरणीः. ^e Or else, casting into hell ; or, in astrology, the period (*karanā*) called *bhadrá*. Compulsory and unrewarded labour, being the occasion of pain, is placed under the present head. The terms, as by some explained, signify the person executing such labour, ^f वाचु or वाचुर्. ^g Also चारिका. ^h Likewise वाचना. ⁱ Or वाचाधा. ^j Likewise अमानस्यं and वाचनस्यं. ^k These two last terms are, by some, separated from the rest ; as signifying mental distress. Others, on the contrary, make these and the preceding four, synonymous with the three following words,

Corporeal pain.

4. (स्वात) कष्टं हात्माभीरुं

(त्रिष्वेषां भेद्यमानि चतुः)

SECTION III.

The sea or ocean.

m m 2 m b m c
1. समुद्रे! अविरक्तुपारः पारावारः सुरित्यक्षिः

उद्धवाशुद्धिः सिन्धः सरस्वान् सागरो त्रीपतिः

२. रत्नाकरे! जलनिधि वृद्धः पति रपां पतिः

**Particular
sens. d**

(तस्य प्रभेदः) शीरोदेह लवण्योद (साथापरे)

f. pl. e 8 *fn* *n* *nf* *n* *ng*

Water.

3. आपः (खी भूमि) वार्षीर सत्तिलं कमलं जलम्

पयः कौलालमस्तं जीवनं मुवनं वनम्

४. कवं धसुदकं पाथः पुष्करं सर्वतोमुखम्

1 आ—. 2 आ—. 3—मत्. 4 ए—. 5—सत्. 6 या—.
7 अ—. 8—र. 9—स. 10 आ—. 11 ए—. 12—.

* Such of the foregoing, as are used as adjectives, vary with the gender. ^b Also वासितः, वासिः, and वासिः. ^c Or —

Likewise चवारपारः. ^d That of milk, and of salt water; besides five others, as the sea of fresh water, and its like.

five others, as the sea or fresh water, spirituous liquor, butter, curds, and the juice of sugar-cane; apparently designations of gulfs or divisions.

^aons of the ocean, ^b अप्. Also neut. आपस्. ^c And सरिवं or सर्वं.
^d Also जापं. ^e Also जीवनीवं. ^f Or, according to another reading.

(अथवा), two words are here exhibited, अं and अर्थः. Or a single word अर्थः. Also अर्थः. And अः.

अंभेऽर्णसोऽय वानीव नीर शीरांडु शंवरम्
 अंभेऽर्णसोऽय वानीव नीर शीरांडु शंवरम्

5. भैषपुष्यं घमरसम्

(त्रिषु हे) आथमृग्यम्
 भैषपुष्यं तर्मि (र्वा स्त्रियां) बौचिर्

watery, or
consisting
of water. c

A wave.

(घोनिंदु)

6. महालूहोल कहोलो

(खाद) वर्त्ते! (उमसां उमः) विसूषः (स्त्रियः)

A surge or
billow.A whirl-
pool.

7. वकाणि पुटभेदाः (खुर्)

खमा (च) अलनिंगमा: A drain. m

शूलं रोध (च) तौरं (च) प्रतीरं (च) तटं (त्रिषु)

A shore or
bank.

1—स्. 2—स्. 3 तोव. 4 च—. 5 त—.
 6—चि. 7 च—. 8 चा—. 9—च. 10—स्.

^a Also नारं. ^b Or चंवरं. ^c As froth, &c. ^d Fem. आवा, and चक्षवी. ^e Also fem. जर्मि. ^f Likewise विचिः, and fem. गीची, or विची. ^g Or of any other liquid. ^h Sing. उषद् or उर्पति. ⁱ Sing. इषतः. ^j Sing. विष्ट. Also विष्ट् (—). ^k A winding course. Some say a reach of the river. Others Eddy water. ^l Sing. चक्ष. Also चक्षं. ^m Or pipe along the wall of an edifice. But some make these and the two preceding terms synonymous. Sing. चवः. Some explain them bubbling up of water. Others surf. ⁿ Also Masc. रोधः (रोध.) ^o Fem. तठी.

The opposite, and the near bank, a

The channel.

An island.

One formed by alluvion b.

A sand bank, c.

Mud or
clay.

Inunda- tion d'

A temporary well f

Navigable.

A boat.

A raft or float. j

A natural stream, I

n l m n

8. पारावारे (परावर्तीची तीरे)

पात्र (तदंतरम्)

द्वीपे (स्थिताम्) न्तरीपं (वद्धतवांरिणस्तम्)

१०. (तोयोक्तिं तत्) पुस्तिनं

सैकातं सिकतामयम्

निष्ठर (सू) जंवासः पङ्को! (ज्ञानी) याद कहौ

10. अलोच्चासाः परीवाहाः

२८

वृपक्षा (सं विदारकाः)

mfg नावं (विकिंग नौतार्ये)

(सिवा) नौसूरयिक्षुरिः

m n k n m

11. उडपं (त) मवः कोऽः

स्त्रोतो (अस्त्ररणं स्वतः)

* Respectively, viz. पार्, the opposite bank or shore, अपार्, the contiguous bank or shore, ^b Or any island, or one with the steep banks. ^c Or an island with sandy shores. ^d Or else a water pipe, or channel, for carrying off an excess of water. * Sing. घरीगाहः. Also परिगाहः. ^e Or hole dug for water in the dry bed of a rivulet; or else, a rock, or tree, dividing the stream of a river. Sing. झूपकः. ^f Fem. वाला. ^g Also नौका. Also तरकी and तरी. ^h Made of grass's, &c. ⁱ Likewise चम्पुं. ^j Or a rapid one. ^m Likewise जोतं.

m a 1 n

आतरस् रपस्यं (स्वाद्)Fare, or
freight.f c f
द्रोणी काषाम्बुवाहिनीAn oval
basin. b

2 m

12. सांयात्रिकः पोतवण्णिक्

A voyag-
ing mer-
chant.

m e m

कर्णधार (स्त.) नाविकःThe pilot
or helms-
man.**नियामकाः पोतवाहाः**

The crew. d

m m f
कूपकोऽगुणाटकः

The mast.

m f g

13. नौकाहंडः चेपणिः (स्वाद्)

The oar.

f h m i
अभिः (की) काष्ठकुहालःThe rud-
der.**अरित्रं केनिपातकः**

n n m

सेकपात्रं (तु) सेचनम्A scraper
or shovel.

14. (कीवे) इर्हगावं (नावोऽर्हे)

A bucket. j

m f n k
(अतीत नौके) इतिलु (विषु)The boat's
half.Landed
from a
boat.

1 त—.

१—अ-

^a Also आतारः, and आहुतरः. ^b Shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water. It is made of wood, stone, or other materials. ^c Or द्रोणिः and द्रुणिः, or द्रुणी. According to another reading द्रोणिका, and आम्बुवाहिनी. Also आम्बुसचनी. ^d Variously explained; as the steersman, or rower, or as one employed in dragging the boat, or in watching from the mast-head. Sing. निया-
मकः, पोतवाहाः. ^e Likewise नियाम. ^f Some explain this a post to which a boat is made fast. ^g Or चेपणी. Also चिपणिः. And चिपणी. ^h Or अभी. Also अभिः. ⁱ Likewise कूहालः, and कुदालः. ^j Or vessel for lading water out of the boat. ^k Masc. or Fem. अतिलौः.

(विष्वागाधात्)

Clear,
trans-
parent.Turbid
water.

Deep.

Shallow.

Very deep,

A fisher-
man.

A net.

Pack-
thread. gA fish
basket.

A fish hook.

^a mfn b mfn c

प्रसन्नोऽन्नः

मfn मfn मfn
कलुषेऽनन्नः आविषः

mfn mfn mfn

15. निर्दं गभीरं गंभीरं

मfn
उत्तानं (तद्विपर्यये)

mfn d 1 mfn

अगाधमृतलस्यर्थं

m mo m f
कैवल्ये हास धीवरौ

16. आनायः (पुंचि) जार्ण (स्वात्)

m h n
मण्डूतं पवित्राम्f fi
मत्स्याधानी कुवेणी (स्वाद्)n j n k
वज्ञिशं मत्स्यदेघनम्

। च—.

* The following are adjectives. ^b Fem. प्रसन्ना. ^c Also उत्तानः.
^d Likewise आगाधः. ^e Or हासः. ^f Fem. धीवरौ ^g Made of rushy Crotalaria; or, according to different interpretations, a net made of such pack-thread; or, generally, the rope of a net. ^h Also उत्तरं चर्व and मण्डूतं. ⁱ Likewise कुवेणा. And कुवेणीः. Also कुपिणी. ^j Or Fem. वज्ञिशा, or वज्ञिणी. Likewise पवित्रं, पवित्री. ^k Or Fem. मत्स्यदेघनी.

1—मन्. 2—न्. 3—न्. 4 चि—. 5—रः.

^a Likewise असः. ^b Fem. चत्ती. Also masc. चत्तः, चत्ताः;
^c Also चिसारो (न्). ^d Likewise घड्ही (न्). ^e Sparus
emarginatus, B. MSS. ^f Silurus Pelorius, B. MSS. ^g But, accord-
ing to some interpretations, another sort of fish shaped like a porpoise.
^h Also चत्तपी, उद्धपी, च'चुपी, उलपी, and चुलपी. ⁱ Clupea Cul-
trata (B. MSS.)? Three several explanations are given by different
authors; but they agree that the fish, here meant, frequents flags
and reeds. ^j Or तलभीनः. And नष्टभीनः. ^k Also चिलीचिनिः,
चिलिचीमः or चिलीचिमः. And चिलिचिमिः. चिलीमः, चिलिमीनकः.
^l Cyprinus chrysoparcus, B. MSS. ^m Masc. ग्रोठः. ⁿ Masc. शफरः.
Some add सफरी—रः. ^o Severally named in the text, viz. a carp
(Cyprinus denticulatus, B.) ; a sheat-fish (Silurus Batrachus, L.) ;
a gilt-head (Sparus spilotus, B.) &c. ^p Also रोहित्, and खोहित्.
^q Or सावः. ^r Some add चकुलः. ^s This is a fabulous sea-fish of
prodigious size.

1^m 2^s
20. तिमिक्षुकाः (द्वच्चः)

Aquatic animals. b

(इय) यादांसि जलजंतवः:

Various sorts. c

(तडे दाः) शिशुमारीद्र शङ्खवेऽ मकरा (द्वयः)

A crab. d

^m ^{m d}
21. (स्थात्) कुलीरः कर्कटकः

A turtle or tortoise.

कूम्होऽ कमठ वच्छपौ

A shark. e

^m ^m
 याहे इवहारे

A crocodile.

^m ^{m f}
 नक्त (सु) कुम्होरे

A worm.

(इय) महीकर्ता

A gangetic alligator. h

^m ^{mg}
22. गण्डपदः किंचुमुकेः

गिहाका गोधिका (समे)

A leech.

^f ^{fi} ^{7fj}
 रक्तपा (तु) जलौकायाः (स्त्रियां मूल्य) जलौकसः:

1—स्.

2—स्.

3—द्.

4—उद्र.

5—षंडु.

6—र.

7—करु.

- ^a Besides many sorts noticed in other dictionaries. ^b Especially amphibious kinds. ^c Severally named in the text, viz. the porpoise, otter, seal, and marine monster (a whale ? or a seal ♀), besides the following, and other, sorts. ^d Or कर्कटः. ^e Interpretations differ : one terms this a water-elephant ; (perhaps the hippopotamus may be meant :) others make it the gangetic alligator. ^f Also कुम्हीकः. ^g Likewise किंचित्किः. And किंचलुकः, or किंचहुः. ^h Some make this to be the *Iguana* : distinguishing, however, another sort from the aquatic one. Book II. Ch. 5. ⁱ जलौका or जलोका, and जलौका, जलामुका, जलासोका, जलजंतुका, जलसूक्ष्मी, जलोरगी, जलिकावैषी. ^j Or जलौकसी. Also जलौकसः, masc. and जलौकसं, neut. Pl. with the sense of the sing. f. जलौकसः. Also sing. जलौकाः.

23.	हुक्तास्त्रोषः (स्त्रिया) मुक्तिः	<i>m</i>	<i>f</i>	A pearl oy- ster.				
	शंखः (श्वात्) कंचु (रुचिराम्)	<i>m n</i>	<i>m n</i>	A conch.				
	शुद्रशंखः शंखनखः :	<i>m a</i>	<i>m b</i>	A small shell.				
	शंखकः जखमुक्तयः	<i>m f c</i>	<i>1 f</i>	A bivalve shell.				
24.	भेके मण्डूक वर्षाभू शालूर लुव दुर्वराः	<i>2 m</i>	<i>m</i>	<i>m d</i>	<i>m e</i>	<i>m</i>	<i>3 m</i>	A frog.
	शिली गण्डूपदी	<i>f</i>	<i>f</i>	A small worm. f				
	भेकी वर्षाभी	<i>f</i>	<i>f</i>	A female frog. g				
	कमठी दुलिः	<i>k</i>	<i>f l</i>	A female turtle. h				
25.	(मङ्गुरस्य प्रिया) अङ्गी	<i>f m</i>	<i>f n</i>	Sort of sheat-fish. j				
	इर्नामा हीर्बंकोषिका	<i>m</i>	<i>m p</i>	A cockle.				
	जक्षाशवा जक्षाधारास्	<i>m q</i>	A lake or pond. o					
	(तत्त्वाणाधजले) कङ्कः	<i>m</i>	A deep lake.					

1—किः.

2 भेकः.

3—र.

- Sing. अङ्गशंखः. b Sing. शंखनखः. Also शंखकः. c Masc. शंखकः. Also शंखकः, शंखः and शंखकः. Or शंखकः. d Also इट्टिशूः. • Or शालूरः. f Some say, a female worm. g Or any small frog. h Or any small tortoise or turtle. i Or दुली. Also दुलिः. And इडिः. i Silurus Pungentissimus, B. MSS. k Or, according to some commentators, two synonyma, मङ्गुरसी, f. अप्रिया, f. l Also इट्टिः. m Also इर्नामन् and—मनि. n Or हीर्बंकोषिका. o Or a reservoir; or any piece of water. p Sing. जक्षाशवः, and जक्षाधारः. q Likewise गुङ्कः.

A trough
near a
well. a

A well.
The wooden frame
for the
rope. b
The cover
or facing
of a well
A square.
or a large
pond.

A natural
pond. d
One deep
enough for
the lotus.
Any pond
or pool. g

A basin. h

A large
and oblong
pond.

A moat,
or ditch.

A dike.

A basin
round the
foot of a
tree.

A river.

26. आधाव (स्त्र) निपानं (स्थादपकूप अलाशये)

(पुंस्येवा) न्मु प्रहौ कूप् उदपानं (तु पुंसि वा)

27. नेमिस्त्रिका (इस्त्र)

बीनाहो (मुखबंधनमस्य यत्)
पुष्करिण्यां (तु) खातं (स्थाद्)
अखातं देवखातकम्

28. पद्माकरस्तडागो (इस्त्री)

कासारः चरसी सरः
वेशंतः पलुलं (च!) इत्पसरे!
वापी (तु) दीर्घिका

29. खेयं (तु) परिखा

आधार (ख्यभसां यत्र धारणम्)
(स्थाद्) आलवालमावालमावापे
(इथ) नदी सरित्

1 अ—. 2—फि. 3—घी. 4 त—. 5—स्. 6—स्. 7 आ—. 8—आ.

^a Filled from the well, and intended for watering cattle. ^b A triangular frame. Some interpret it the wooden frame at the bottom of the well, on which the masonry rests. Others the cover of the well. Or the frame at its mouth. ^c Some add विनाहः. ^d Or else one in front of a temple. ^e Also अखोत. ^f Also तटाकः. And तटाकः. ^g These terms are synonymous with the preceding according to some interpretations : or they are restricted to such a factitious pond, according to others. ^h Or small pond ; or one, which, in the hot season, is either shallow or quite dry. ⁱ Or वापि. ^j Also अखातं.

30.	तरंगिणी शैवस्त्रिनी तटिनी झ़दिनी धुनी	<i>f f f f f a f b</i>
31.	खोतस्त्रिनी हीपवती खुबंती निम्बगापगा	<i>f f f f f 1f</i>
32.	गंगा विष्णुपद्मी ज़क्कुतनया सुरनिम्बगा	<i>f f f f f</i>
33.	भागीरथी त्रिपथगा त्रिस्त्रोता भीमस्त्र (रूपि)	<i>f f f e 3f</i>
34.	कालिंदी सूर्यतनया यमुना शमनस्त्रसा	<i>f f f f g</i>
	रेवा (तु) नर्मदा सोमोङ्गवा मेकलकन्यका	<i>f f f f g</i>
35.	करतोया सदानीरा	<i>f f f</i>
	बाढ़दा सेतवाहिनी	<i>f f</i>
	शितद्व (स्त.) शतद्वः (स्थाद्)	<i>f f</i>
	विपाशा (त) विपाट् (स्थियाम्)	<i>f 4f</i>
36.	शोणे व्हिरण्यवाढः (स्थात्)	<i>m m</i>
	कुल्या (ल्पा कृतिमा सरित्)	<i>f</i>
	शरावती वेववती चन्द्रभागा सरस्ती	<i>f f p</i>
		A canal. n
Various rivers. o

୧ ଅ—, or ଆ—

2—त्रिस.

3—7.

4 - 1

^a Also शूदिनी. ^b Likewise शुनि: and शूनी. ^c Likewise श्वोतस्तुती and श्वोतोषडा. ^d Vulgarly *Jamuna* or *Juwun*. It joins the Ganges near *Prayág*. ^e Also यमी. ^f Vulgarly *Narbada*. ^g Likewise चेष्टकन्धका. ^h A river in the north of Bengal. ⁱ Vulgarly *S'atlaj*; in the *Punjáb*. ^j Also शूद्रिः. ^k Another river of the *Punjáb*. ^l This joins the Ganges above Patna. ^m Or फिरस्तगाहः. ⁿ A channel for irrigation: or a rivulet in general. ^o Severally named in the text. Besides others, as the *Kausíki*, *Gandakí*, *Gódávarí*, *Charmánvalí*, *Tápi* or *Tapati*, *Sarayu*, *Gautamí*, &c. ^p Or चंद्रभागी. Also चांद्रामागा, or—गी.

^f
35. कावेरी (सरितोऽन्याच्)

The mouth
of a river. a
From a
pond. b
freelonging
to certain
Bivers. d

^m संभेदः सिंधुसंगमः
^{m f c} (हयोः) प्रणाली (पयसः पद्मां)
^{m f n m f n} (तिषु दत्तरौ

36. देविकायां सरव्यां च भवे) दाविक सारवै

A white wa-
ter-lily. e

ⁿ सौंगंधिकं (तु) करुचारं
^{n f}

A red one. g

ⁿ इषुकं रक्तसंधकम्

Any wa-
ter-lily.

ⁿ 37. (सादृ) उत्पलं कुवलयं
^{n h}

A blue one. i

^{1 n} (अथ) नीलांवुजन्म (च)

^{n j} इन्द्रीवरं (च नीले इच्छिन्)

The escul-
lent white
sort. k

^{n 1} (सिते) कुसुद वैरवे

The root of
a water-
lily. m

^{n n} 38. शालूक (मेघां कंदः सादृ)

Pistia stra-
tijotes.

^{f o} वारिपर्णी (तु) कुंभिका
^f

1—गु.

* The confluence of two rivers ; or the junction of a river with the sea. ^b Or a drain of an edifice. ^c Masc. प्रणाली. ^d To the Déviká (or Déwá), and Sarayu (or Sarju), respectively. In these two instances, the adjective is irregular. ^e Nymphaea Lotus. ^f These, and the two following words, are names of four different plants, according to some interpreters. ^g Nymphaea rubra. ^h Also कुचलं and कुर्म. And कुमेचं. ⁱ Nymphaea coerulea and stellata ; ^j Or इन्द्रीवरं. ^k Nymphaea esculenta. ^l Also कुमत्, (—हु). ^m The esculent root of any of the preceding sorts. ⁿ Likewise शालूकं. ^o Or वारिपर्णी. Also पर्णी.

चक्षनीखी (तु) शैवालं शैवले^fⁿ^{m b}

Vallianeria.

(अथ) कुमुदती^{f c}^a39. कुमुदिन्यां^{1 f}नलिन्यां (तु) विसिनी पश्चिनी (सुखाः)^{2 f}^f^f^cA place a-
bounding in
water-lilies.(वा पुंसि) पश्चं नलिनमरविन्दं महोत्पत्तम्^{m n}ⁿ^{3 n}ⁿAn assem-
blage of lo-
tus flowers.

40. सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयम्

पंक्तेदहं तामरसं सारसं सरसीदहम्["]["]["]^{" g}^{a h}["]["]^{4 n i}

41. विश्वसूत राजीव पुष्कराभोदहाणि (ए)

पुष्करीकं सितांभोधं["]["]A white
lotus.(अथ) रक्तसरोदहे["]

A red lotus.

42. रक्तोत्पत्तं कोकणदं

नाळानालं^{f j}["]The stalk o
a water-lily.
The film or.
fibres atten-
dant on it.

(अथाच्छियाम्)

1—मी.

2—नी.

3 अ—.

4 ए—ह.

* Comprehending several sorts found in stagnant waters. ^b Likewise शेवर्ण. Also शेवर्ण and शेवालः. Put different copies further disagree in the genders assigned to these various readings. Also m. n. शेवालः, and शेवालः. ^c Likewise कुमुदती. ^d Or, as some interpret it the flexible stalk of a water-lily; or, according to others a plant, viz. Menyanthes Indica or Cristata. ^e Besides other synonyma, as वृषालिनी, वस्तिनी, पुष्किनी, &c. ^f Nelumbium speciosum or Nymphaea Nelumbo. ^g Also सरसिदहं. ^h Likewise विश्वसूतं, and विश्वसूतं. ⁱ Also अम्बोदट्, (अह). ^j Also नाळी. Likewise masc. नाळः.

m n a n b

सूर्यालं विशं

An assem-
blage of
water-lilies.

The root of
a water-lily.

A filament.

A new leaf
of a water-
lily.

The seed of
the lotus. g

m n c

(अजादि कहंबे) घरण् (मङ्ग्रियाम्)

m n d

43. करहाटः शिफाकंदः

m m n e
किंचल्कः केशरे (शिफियाम्)

ff " " " संवर्त्तिका नषदलं

m h m

वीजकोशो वराटकः

44. (उत्तं स्खर्योम दिक्कालधीश्वद्वादिसनार्चकम्

पातालभोगि नरकं वारि चैषां च संगतम्)

^a And सूर्याली, a small fibre. ^b Also विशं or विषं. ^c Or शंडः.

^d Likewise शिफा. ^f कंदः, m. n. ^e Also केशरः. ^f Or संवर्त्तिः. Also संवर्त्ती. ^g Or the honey-combed pericarp containing it. ^h Or वीजकोशः.

BOOK II.

CHAPTER I.

1. वर्गः उद्यौ पुर चाभद्रनौषधि चगादिभिः

२ व्रह्म चल विट् चूदैः सांगोपांगैर्द्धेऽदिताः

f a f b 1f f f f . f

2. भृष्टभिरुचलाऽनन्ता रसा विष्वम्भरा खिरा Earth.

f f f fo f f f

भरा घरिदी घरणिः चोणी ज्या काश्पी चितिः

fd f 2f 3f f

3. सर्वं सहा वसुमती वसुधेऽर्बीं वसुन्धरा

f f fo f fi fg 4f f h

गोद्मा कुः उथिदी उद्यौ चालाऽवनिर्मेऽहिनी मही

5-f i f

4. चत्वारिंशिका

Soil.

f f

(प्रथमा तु) चत्वारिंशिका (च चत्वारिंशिका)

An excellent soil.

उर्बरा (सर्वं अस्त्राढ्या)

Fertile with every crop.

m f

(स्त्राद) अष्टः चारचत्वारिंशिका

Salt ground.

१ ए—.

२—धा.

३ च—.

४ ऐ—.

५—हृ.

* Also indec. धूः (र). ^b Also चूमी. ^c Likewise चरणी and चोणिः. Also चारिः, and चोणी. ^d Likewise सहा. ^e Also उद्यौ.

^f Likewise चला. ^g Also चमगी. ^h Likewise चितिः. ⁱ Also चदा, and चत्वारिंशिका.

		1 m f n a 2 m f n
A spot with such soil.	5. अष्टवान्परौ (हावा यन्त्रिंगौ)	" f b
A place, or firm spot		स्थलं स्थली
A region devoid of water.	(समानौ) मरु धर्मानौ	m 3 m
Untilled or waste.	(हे) खिलाप्रहते (समे)	m f n c m f n
	6. (द्विष्णु)	f m n d n " "
A world.	(इदो) जगती लोकेऽ विष्टयं भुवनं जगत्	n e
INDIA.	(लोकेऽयं) भारतं (वर्षं)	
The eastern region.	(श्रावत्यास्तु चेऽवधेः	m
	7. देशः प्राग्द्यन्तः) प्राच्यः	"
The northern region.	उद्दीप्तः (पश्चिमोत्तरः)	
g		
A country of barbarians.	प्रथन्तोऽप्तेऽद्युदेशः (स्यान्)	m m
The middle region.	मध्यदेश (आः) मध्यमः	m "
The region of sanctity.	8. आर्द्धावर्त्तः पुरामूर्ति (मध्यं विष्विमागयोः)	m f

1—पश्च.

2 उत्त.—.

3 भवतु.

^a Some, varying this reading, write अप्तरः, and अप्तूपरः. ^b Likewise स्थला. ^c Masc. द्विष्णुं; fem. द्विष्णा; and द्विष्णुं. ^d Also पिष्टयं, or masc. पिष्टपः. ^e Or भरतवर्षं. ^f East, or south of the river Sarāvati, which flows from N. E. to S. W. ^g North or west of the river Sarāvati. ^h Between the two ranges of mountains; from the confluence of the Ganges and Jamuna, to the disappearance of the Sarāvati. ⁱ From the eastern to the western sea, and bounded by the two ranges of mountains.

^{1 m f}
नीट्यानपदे
^m

An inhabit-
ed country.

^m
^b देश विषयौ (दृ) पवर्त्तनम्
^{3 m}

Any coun-
try. a

9. (विष्वागोषान्)

^{3 m f n}
^{5 m f n} (नष्टप्राये) नष्टाक्षङ्गल् (इत्युपि)

One abound-
ing in reeds ;

कुमुदान् (कुमुदप्राये)

^{6 m f n}—in water-
lilies.

वेतस्सान् (वज्जवेतसे)

^{m f n}

—in ratans ;

10. शाद्वलः (शाद्वर्त्ते)

^{m f n} (सञ्चाले तु) पंकिलः

—in green
grass.

जलप्रायमनूपं (स्थात्)

^{m d}Clayey and
muddy.

(पुंसि) कच्छ (साधाविषः)

^f ^{m f n} ^{m f n} ^{8 m f n e} शर्करा शर्करिलः शार्करः शर्करावति

Contiguous
to water. c

(देश एवादिमाव्)

^{9 m f n f} (एवमुच्चेयाः) सिकतावति

Full of
stony or
similar
nODULES.

· Sandy. ·

1—त्.

2 व—

3—नवृत्.

4 न—.

5—इत्.

6—सद्.

7 व—.

8—त्.

9—त्.

* Whether inhabited or uninhabited. But some interpretations make these terms synonymous with the preceding. ^b The following are used as adjectives, and vary with the three genders. ^c Some interpretations make this synonymous with the preceding. ^d Also neut. and, according to some, fem. ^e The two first terms are exclusively applied to a spot abounding in stony nodules, or potsherds, &c. The other two are applicable to anything gritty. ^f The words are here exactly similar to the preceding : thus सिकता, सिकतिष्ठः, sandy, as a country ; सेकतः, सिकतवान् (—वत्), sabulous.

Watered
(viz. its rice)
from a river.

12. (देष्टे! नद्यंतु दृष्ट्यंतु संपदाक्षीहिपालितः
m f n

स्थान्) नदीमालको!

Or by rain.

देवमात्रक (च वदाक्षमम्)

1 m f n

Ruled by a
just king.

13. (सुराज्ञि देष्टे) राजन्धान्

Governed
by a mo-
narch.

2 m f n
(स्थान्ते! इव्यात्र) राजन्धान्

A fold for
kine.

गोष्ठं गोस्थानकं

The site of a
former one.

n
(तसु) गोष्ठीनं (भूतपूर्वकम्)

Contiguous
ground. a

14. पर्वतमध्यः परिभृतः

3 m 4 f b

चेतुरप्लौ (खिदां पुमान्)

m m m n d

A hillock. c

वामलूर (च) नाङ्क (च) वल्लीकं (पुञ्चपुंसकम्)

n 5 n m 6 m me ff f

A road,
path or
way.

15. अद्यन् वर्ण मार्गात्म पंथानः पद्यो इतिः

fg fh fi fi fj

सरणिः पद्यतिः पद्या वर्तन्ये कपदी (ति च)

m m m n d

A good
road.

16. अतिपंथाः सुपंथा (च) सत्य (चार्चिते अचिति)

m m m 7 m m k

A bad
road.

व्यव्ये! दुरव्ये! विपथः कद्या कापथः (समाः)

1—नद्.

2—पद्.

3 देत्यः.

4 आदिः.

5—नु.

6 आज्ञान्.

7—नु.

^a Near the banks of a river, or the skirts of a mountain, &c.

^b Also आदी. ^c Thrown up by termes, or by moles, &c. ^d Also अस्तिकं.

^e परिनु, पथन, or पथ. ^f Likewise पद्यिः. ^g Also अरचिः.

सरणी, and अरणी. ^h Likewise पद्यो. ⁱ वर्तनी, or वर्तिः. Also

पर्वनी; or पर्वनी. ^j Also एकपात्र. ^k Likewise त्रुपथ.

1 m 2 n

17. अपंथा (स्त्र.) पथं (तुल्ये)

The want
of a road.

" "

इङ्गाटक चतुष्पथे

Meeting of
four roads.

"

प्रांतरं (दूस्रश्वेताभ्या)

A long and
lonesome
way.

m n

कांतारे! (वर्म्मिंशमभ्)

A difficult
road. a

" f

"

18. नपूतिः (स्त्री) क्रोशयुगं

A league. b

m

नपूः (किञ्चुचतुःयतम्)

A furlong. c

" "

बंधापथः संसरणं

A highway.

3 n

(तत्पुरस्त्रो) पनिष्ठरम्

A street.

CHAPTER II.

4 f 5 d 5 n e 6 n f 7 g

1. पूः (स्त्री) पुरी नगर्भीं (वा) पत्तनं पुटभेदनम्

A town
or city.

" "

स्थानीयं निगमे!

1—विशु.

2 च—.

3 च—.

4 उर्.

* Or a dangerous one : but some interpretations make this synonymous with the preceding term. ^b Measured by two thousand fathoms. ^c Measured by four hundred cubits. ^d Also पुर्ति. • Fem. नगरी. Neut. नगरं. Also उर्. ^f Likewise पुरुषं, or पुरुषी. ^g Also पठभेदनं.

A suburb.

(अन्यकु वन्धुं नगरात्पुरम्

The abode
of harlots.

A market.

A shop.

A high
street.

A rampart.

An edifice.

A bound
hedge.

A wall.

One built
with rub-
bish.

A house.

2. तच्) चाषाणगरं

वेदोऽविष्णाजनसमाश्रयः

आपणा (स्त्री) निषद्धार्या॑

विषणिः पश्चवीचिका॒

3. रथा प्रतोली विशिष्या॑

(स्वाच्छ) चये॒ वप्तु॑ (मृद्भिर्याम्)

प्राकारो॑ वरणः शालः

प्राचीरं (प्रांततोऽहतिः)

4. चित्तिः (स्त्री) कुड्डम्

एड्डकं (यद्भन्नर्यस्कीकरम्)

वट्ठ गेहोऽवस्थितं वेष्टा सम्भ निकेतनम्

1—पा—.

2—द्या—.

3—ष्ट—.

4—न्—.

5—न्—.

^a Likewise वेदः. ^b Here interpretations differ greatly : some make these terms synonymous with the preceding ; others explain them, the street of a market; a stall; a platform on which commodities are exposed for sale ; a place of vend without a market, &c. ^c Also विषणि.

^d Interpretations differ greatly. Some explain the terms, a mound of earth raised from the ditch of a fortified town and serving as a foundation for edifices; Others say the foundation of an edifice generally ; others again, any mound of earth raised from a ditch. Some likewise the gate of a fortified city. ^e Particularly a surrounding wall of masonry on a rampart or mound of earth. ^f Or शालः. ^g Also a mud-wall or other enclosure. ^h Likewise प्राचीरः. ⁱ Likewise कुड्डम्. ^j Or else a tomb. ^k Also एड्डकं. Or एड्डोकं.

	n na nb	n nc	nf	
5.	निश्चांत वस्त्रं सुहर्नं भवनागारं मंदिरम्	m pl.	m	m 1 m
	स्तङ्गः (पुंसि च भूलेप्रव) निकाव निलयाखयाः	m m fd	f e	f
6.	वासः शूटोः (इचोः) शाला सभा	n f		
	संख्यर्म (स्थिरम्)			A cluster
of four
houses.
	चतुःशालं	n g		
	(मुनीनांतु) पर्णशालेष्टोऽ (इस्तिवान्)	2 f m n		A hut made
of leaves.
7	चैत्यमायतर्नं (तुल्ये)	" " 8 "		An altar. h
	वाचिशाला (ठ) मंडुरा	f f		A stable.
	आवेष्टनं शिल्पशाला	" f i		A working
house.
	प्रषा पानीशशालिका	f f		A place of
refresh-
ment. j
8.	मठ (शालाहिनिष्ठवेः)	m		A college. k
	गच्छा (ठ) मंदिरास्तङ्गम्	f l	n	A tavern.

³ शा- =, ² शा- =, ³ शा-

28-

3 91-

^a Likewise पक्षम्. ^b Also सादर्. ^c चागार् or चागार० ^d Masc.
or fem. चुटिः. Fem. चुटी. Also neut. चुटीर्, and masc. चुटः. ^e Like-
wise चापा. ^f Likewise संदेवन्. ^g Also fem. चटुःयात्री. ^h Or shed
for sacrifices. Some interpret it, a sacred tree. Others explain it ;
a monument of wood or other materials placed in honour of a deceased
person. ⁱ Also विलियाता. And neut. विलियात्म, or विलियात्म०
^j Where water is distributed. ^k A school of students ; or a convent
of ascetics, &c. Likewise युपाता.

Middle of
a house.

A woman's
apartment.

A window
or air hole.

A tempora-
ry hall.

The abode
of the weal-
thy. d

A temple
or palace.

A royal re-
sidence. f

A king's
house.

Temples of
divers holy
forms.

The queen's
apartments.

An airy
room, a top
of the
house. j

गर्भगारं वासन्तः

परिष्ठं सूतिकाम्बिन्

9. वातायनं गवाचः (स्वान्)

मंडपे (जली) अनाश्रयः

इम्बा (दि धनिनां वासः)

प्रासादे (देवभूताम्)

10. चौधे (जली) राजसदनं

उपकार्यापकारिका

स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो! नन्दावक्ता (इवोऽपि च)

11. विच्छंदकः (प्रभेदाहि भवतीश्वरसम्मानम्)

(स्वगारं भूताम्) अंतःपुरं (स्वाद) अवरोधनम्

12. शुद्धांत (चू!) इवरोध (चू!)

(स्वाद) अहूः ज्ञाम (मुखियाम्)

1.—.

2.—.

^a Appropriated to a woman in labour. These and the preceding are synonymous terms, according to some commentaries. ^b Also सूतिकाम्बिन्. • Likewise, fem. मंडपा. ^d Any grand edifice of masonry. ^c उम्बः, besides other synonymous terms; as चूः, &c. ^f Synonymous with the preceding; according to some interpretations. ^e उम्ब-चारी. Also उपकारी. ^h Besides other terms; as इवकः, &c. ⁱ Also विच्छंदकः. ^j Here, and in the two following articles, interpretations differ greatly. The explanations, most generally received are inserted. Other interpretations are; the back of an edifice, a fortified place in front of the building; an apartment on the top of the hall; a building of a particular form. ^k Likewise उम्बः.

^m प्रधाण ^{m a} प्रधणा ^{m b} लिंदा (वच्छिद्वरप्रकोष्ठके)

13. मृदावग्रहणी देहल्य

(अधस्ताहारणि) शिला

नासा (दारुपरिस्थितम्)

14. प्रच्छवमन्तर्हारं (खात्)

वलीकृ नीभ्रे पटलप्रांते

पच्छारं (तु) पच्छकः

(इय) पटलं कृदिः

15. गोपानसी (तु) वलभी (छादने वक्रद्वाहयि)

कपोतपालिकावां (तु) विट्कं (पुञ्चपुस्कम्)

16. (स्त्री) द्वाहारं प्रतीहारः

(स्थाद्) वितर्दि (सु) वेदिका

A terrace before the house door.

The threshold.

A court or yard.

The lower timber of a door.

The upper timber.

A private door within the house.

A back door.

The edge of the thatch.

The thatch or roof.

The wood of a thatch.

A dovecot, or aviary.

A door, or gate.

A covered terrace in the yard.

1—कौ. 2—र. 3—आ—. 4—सु. 5—का. 6—हार.

^a Also, as some write these words, प्रधानः: audधानः. ^b अलिंद, or आलिंदः. ^c Likewise अंगणः. ^d Or शिली. ^e Some make this and the preceding article synonymous. ^f Likewise, according to another reading, नीब्रं. ^g Also पट्ट, and चालूः. ^h Not neuter as erroneously stated by the commentators. ⁱ Also वडिः or वडीः. ^j Here, and in the following article, as in many other places, interpretations differ greatly. A quadrangular resting place made of wood. A place for sitting in a court yard; or one for standing under. A quadrangular spot in the court of a temple or great edifice. A terrace furnished with pillars. A floor on four posts in the middle of a quadrangular house. ^k Likewise वितदी. ^l Also वेदि, and वेदी.

K

Decoration
of the gate-
post. a

^{m n}
तोरणो (इस्त्री) वहिर्दीरं

A city gate.

ⁿ
पुरहारं (तु) गोपुरम्

A raised
place over
the gate.

17. (कूटं पूर्डीरि यद्) धङ्किनख (तस्मिन्)

(अथ त्रिषु)

A door.

^{m f n b m f n c}
कपाटमृरं (तुल्ये)

Its bolt or
bar.

^{d f n e}
(तहिर्ज्ञभे) इर्गलं (न ना)

Stairs.

18. आरोहणं (स्थातु) सोपानं

A ladder.

^{f f}
निःश्रेणि (ख.)धिरोहिणी

A broom.

^{f f}
संमार्जनी शोषनी (स्थातु)

Dust, or
sweeping.

^{m h m}
संकरे इवकर (स्थाता)

19. (क्षिप्ते)

The en-
trance of
a house.

["]
मुखं निःसरणं

An open
space in
a town. i

^m
संनिवेशे निकर्षणं

1 अ—. 2 अ—.

- a This is explained as signifying, the ornamented arch of a gateway.
- b Some interpret, the outer gate.
- c Also कपाटः. Fem. कपाटी and कपाटी.
- d Fem. आररी or आररिः.
- e By a variation in the reading, this is made to exhibit a synonymous term, विकर्षणः; or, according to some विकर्षणभि (—न्).
- f Fem. आरंखा or आरंखी.
- g Likewise निःश्रेणि.
- h And निश्रिणः; or निश्रेणी.
- i Also आधिरोहणी.
- j Likewise संकारः.
- k The passage in, or out of a house, town or market. The road of ingress and egress. The entrance through the house-door.

^m ^m
(समौ) संवस्थ ग्रामौ

A village. a

^f ^{1 m n}
वेश्मभूर्वास्तु (रङ्गयाम्)

The site of
a habitation.

^m ^{n b}
20. ग्रामांत् उपश्यल्यं (स्थात्)

^{2 f} ^{3 f}

सीमस्तीमे (स्थियामुभे)

Space
near a vil-
lage, &c.

A boundary
or limit.

^m ^{f c}
घोष. आभीरपक्षी (स्थात्)

^m ⁿ

^m

पक्षणः शवराख्यः

A station
of herds-
men.

An abode
of the low-
est men.

1—ग्रास्तु.

2—ग्रन्.

3—ग्रा.

- Place for diversion outside of a town, or within it. ▪ These two words are synonymous with the following, according to some.
- Also आभीरपक्षिः.

CHAPTER III.

		<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>
A mountain.	1. महीषे शिखरि स्थाभृद् शार्व धर पर्वताः	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>
		<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>4 m</i>	<i>5 m</i>	<i>m</i>
	अद्रि गोत्र गिरि ग्रावाचल शैल शिलोच्छ्वाः	<i>m</i>	<i>6 m c</i>				
A range, surrounding the earth. ^b	2. लोकालोकचृकवाला	<i>m</i>	<i>8 m</i>				
A hill with three peaks.					<i>m</i>	<i>7 m</i>	
The western mountain. ^d	अस्त (स्तु) चरमस्थाभृद्						
The eastern mountain. ^e					<i>m</i>	<i>m</i>	
Divers mountains. ^f	3. हिमवान्दिपवेषिंध्यो मात्यवान् पारिपातकः	<i>9 m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>10 m</i>	<i>11 m</i>	
	गंधमादन (मन्ये) च हेमकूटा (देवा नगाः)	<i>"</i>	<i>m</i>	<i>13 m</i>	<i>14 m</i>	<i>15 m</i>	<i>f</i>
							<i>16 f</i>
A stone or rock.	4. पाषाण प्रस्तर ग्रावेषपलाभ्यानः शिलांधृष्टः	<i>m n</i>	<i>"</i>	<i>n</i>			
A peak or summit.	कूटो (इस्ती) शिखरं इङ्गं						
A precipice.					<i>m</i>	<i>m g</i>	<i>m</i>
	प्रपात (स्व.) तटोभगुः						

1—रिन्. 2—त्. 3 अ—. 4—वन्. 5 अ—. 6 अ—.

7 ब्रि—द. 8—त्. 9—वत्. 10—वत्. 11 पा—. 12—॒.

13—वन्. 14 उ—. 15 अशन्. 16 हु.

^a Likewise अहीषर, and अहिष्रः. ^b The limit of light and darkness. ^c Also अक्रवालः. ^d Behind which the sun sets. ^e Over which the sun rises. ^f Severally named in the text, viz. the snowy range north of India; the mountain called *Nishadha*; the tropical range dividing South from North India, &c. Besides others, as *Malaya*, *Chitrakuta*, *Mainaka*, &c. ^g अस्टः; or, according to another reading, तटः.

^{m n} 5. कटकोः (इस्त्री नितंवोः इङ्ग्रेः)	The side of a mountain.
^{m n m n m n} सुः प्रस्थः सातुः (रस्त्रियोः)	Table land.
^{n n a} उत्पः प्रस्थवर्णः	A fountain.
^{m m} (वारिप्रवाहे) निर्भरोः झारः	A cascade.
^{f f b} 6. हरी (ठ) कंदरोः (वा स्त्री)	An artificial cave.
^{n n c f} (देवस्थात विलो) गुहा	A natural cave.
ⁿ गहरं	
^{1 m} गंडशैका (स्त्र. च्युताः स्थूलोपलागिरेः)	Rocks fallen from a mountain.
^{f d} 7. खनिः (स्त्रियाम् आकारः स्थात्)	A mine.
^{2 m} पादः प्रत्यन्तपर्वता	Hills near a mountain.
^f उपत्यका (इद्रेरासुका भूमिर्)	Land near a mountain.
^{4 f} (जङ्घम्) धित्यका	Land on it.
^m 8. धातु (र्मजः शिलाद्यद्रेर्)	A fossil, or mineral.
^{m m n} निकुञ्ज कुञ्जौ (वा स्त्रीवे लतादिपिहितोदरे)	Red chalk. A place overgrown with creepers, &c.

1—क.

2 पाद.

3—त.

4 ष—.

* Some make these synonymous with the following. ^b Fem.कंदरा or कंदरी. ^a These are synonyms, according to some, instead of being the explanation of the two other terms here exhibited,^b Also खनी or खानिः.

CHAPTER IV.

SECTION I.

A forest or grove.

1. अठव्युरख्यं विधिनं गहनं कालमं बनम्

A large forest.

भारत्यमूरख्यानी

A grove near a house.

2. आरामः (स्थाद) उपवनं (कृतिमं बनमेव तत्)

One planted by a state minister, &c.

(अमात्यगणिकागेहोपवने) उच्चाटिका

A royal public one.

3. (पुमान!) क्रीड़ उद्यानं (राज्ञः साधारणं बनं)

A royal pleasure ground.

(स्थादे तदे व) प्रमदवनं (मंतःपुरोचितम्)

A row or range.

4. वीथ्याक्षिरावल्लिः पंक्तिः चेष्टी

A continuous line. f

लेखा (स्त.) राजयः

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4 चा—.

5—धी.

6 चा—. 7 चा—.

^a Sing. अठवी. Also अठवी. ^b Likewise, fem. बनी. ^c Sing. उच्चारामः. ^d Or प्रबद्धावनं. ^e Also वाणी and वाली; वीयिः and चेष्टिः. Some add पंक्ती. ^f Some make these synonymous with the preceding. ^g Likewise रेखा. ^h Sing. राजयः. Also राजी.

f *1 m*
वन्या वनस्पते (स्थाद)

m a *2 m*
अंकुरोऽभिनवोङ्गिदि

A multitude
of groves.

A germin.

5. **इष्टोऽमचीरहः शाखी विटपी पादपस्तः**
m m 3 m 4 m 5 m

अनोकहः कुठः साकः पलाशी हु दुमांगमाः
m m b m c 6 m m m 7 m

6. **वानस्पत्यः (फलैः पुष्पात्)**
m

(तैरपुष्पाद) वनस्पतः
m

ओषधः (फलपाकांताः)
f g

(स्थाद) वंधः फलेग्रहिः *Fruitful.*
8 m f n m f n h

7. **वंधोऽफलेऽवकेशी (च)**

10 m f n m f n 11 m f n

फलयान् फलिनः फली *Bearing
fruit.*

m f n 12 m f n m f n i m f n m f n m f n
प्रफुल्लोत्पुल्ल संफुल्ल व्याकोष विकच सूठाः

Blown, as
a flower.

8. **फुल्ल (चैते) विकसिते (स्थुर्)**

(अवंधादव स्त्रिषु)
j

स्थाणु (वा ना) भ्रुवः अंकुर्
m n m 13 m

The trunk
of a lopped
tree.

(क्षस्यशाखाग्निफः) चुपः
m

A small
tree. *k*

1—३. 2—५. 3—८. 4—९. 5 त—. 6—१०.
7 चग्न. 8 च—. 9—११. 10—१२. 11—१३. 12 च—. 13 अंकुः

^a Likewise अंकुरः. ^b Likewise कुठः. ^c Also शाखः. ^d As the Mango, Eugenia, &c. ^e As the Bread-fruit, &c. ^f Dying after ripening its fruit. ^g Sing. ओषधि. Also ओषधी. ^h Likewise फलयान्.

ⁱ Likewise व्याकोषः. ^j The preceding admit the three genders, as adjectives. ^k With short branches and roots.

A shrub.	9. (अप्रकांडे) संब गुल्मौ	^m	^{1 m}
A creeper.		^{f a}	^{f b}
A spreading one. c	वस्त्री (त) ब्रततिर्लः ना	^{2f}	
Height of a tree, hill, &c.	(काता प्रतानिनो) वौरुल्लिन्युलूपु (इत्यपि)	^{3 f}	^{4 f}
The trunk.	10. (नगद्यारोह) उच्छ्राय उत्थेध (चो) च्छ्रव (सु स)	^m	^{5 m}
A branch.	(अस्त्री) प्रकांडः संधः (सान्म लाच्छावधेस्तरोः)	^{m n}	^m
A large branch.	11. (समे) शाखा लते	^f	^{7 f}
A fibrous root.		^f	^f
From a radicant branch. d	(शाखा शिफा) इवरोहः (स्थान्)		
Scendent fibres.	(मूलाच्छार्घं गता) लता		^{f e}
The top of a tree.	12. शिरोऽयं शिखरं (वा ना)	^{8 n}	ⁿ
Its root.		^m	^m
The pith.	सारो मज्जा (समौ)	^{9 m}	
The bark.		^{10 f}	
Wood.	13. काष्ठं दार्ढे	ⁿ	^{m n}
		^{वक् (चो)}	^{वल्कः वल्कल (मूस्तियाः)}

1—स्त्रा. २स—. ३—प् ४गु—नी. ५च—. ६च—. ७लता. ८—सु. ९—नृ. १०—त्वच्.

* Also वस्त्री. ^b Likewise ब्रतती and प्रतिः. ^c Some make the explanation to be one of the synonyma; and others, moreover, make these and the preceding bear the same sense. ^d For example, that of the India fig-tree. ^e Some make this a second interpretation of अवरोहः and expound it otherwise; viz. a plant climbing from the root to the top of a tree. ^f Any term signifying a foot.

ⁿ ^{1 n} ^s ^{2 m'} ^{3 f} ^a
इधनं (त्वे) धृ इधनमेघः सुभित् (सियाम्) Fuel.

^m ^m ⁿ
निष्कुहः कोटरं (वा ना)

^{f b} ^f
वज्ञरिम् वज्ञरिः (सियाम्) A compound pedicel.

^{n c} ^a ^{n d} ⁿ ⁿ ^m
14. पलं पलाशं छदनं हलं पर्णं छदः (पुमान्)

A leaf.

^m ⁿ ^m ⁿ
पश्चवेऽ (पश्ची) किसलयं

A sprout or shoot. e

^m ^{m n}
विसारेऽ विटपेऽ (सियाम्) The branch and its shoot. f

ⁿ ^{n g}
15. (दशाहीनां) फलं शस्त्रं

Fruit.

["] ["]
ठंतं प्रसववंधनम्

The foot stalk. h

^{m f n}
(आमे फले) शकाटुः (खाच्)

Moist. (fruit.)

^{m f n}
(छुच्छे) वान (मुभे तिष्ठु)

Dry.

^m ⁿ
16. आरकेऽ आलकं (छोवे)

A bud or a germ.

^{f i} ^{m j}
कलिका कोरकः (पुमान्)

An un-blown flower.

^{m k} ^m
(खादृ) गुच्छक (सा) सावकः

A cluster of blossoms.

^{m n l} ^{m n}
कुञ्जलेऽ सुकुलेऽ (सियाम्)

An opening bud.

1 एधस्.

2 एध.

3—४

- Some restrict the two last, others the three last, to signify sacred fuel.
- Likewise वज्ञरी and जज्ञरी.
- Also पश्च.
- Likewise वादनं.
- The extremity of a branch bearing new leaves, &c.
- Some make this and the preceding synonymous.
- Likewise उष्मं.
- Of a leaf or fruit: the petiole or peduncle.
- Likewise वज्ञिः and वज्ञी.
- And neuter.
- Also गुच्छकः. Likewise गुच्छः or गुच्छः.
- And छुच्छः.

L

A flower.

17. (स्थियः) सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं (समस्)
^{1 f a} ⁿ ^{n b} ⁿ ^c

Its nectar
or honey.

^m ^m
मकरंदः पुष्परसः

Its dust or
farina.

^m ^{2 n}
परागः सुमनोरजः

Fruits of
certain
plants.

18. (हिहीनं प्रसुवे सर्वं हरीतक्याहयः स्थियाम्)
^d ["] ["] ["] ⁿ ^{3 n} ^e

आश्वत्त्व वैणव पूजा नैयग्रोधैङ्गुदं (फले)

ⁿ

19. वाहतं (च)

(फले जंवा) जंबूः (स्त्री) जंबु जाववम्
^f ⁿ ^{" g}

(पुष्पे जातीप्रभतयः स्वखिंगा ब्रीहयः फले)

Blossom of
the Bigno-
nia.

20. विदार्भाद्यासु चत्तेऽपि

(पुष्पेक्षीवेऽपि) पाटला
^{f i}

1—नस्.

2—चत्त.

3 ऐ—.

* Plural with the sense of the singular, though some make it admit the singular number, and even the neuter gender. Ex. सुमनाः and सुमनः. ^b Likewise सूर्य. ^c According to another reading सूर्यं a flower. ^d Names of plants generally become neuter, to signify the produce of the plant; viz. its blossom and fruit: some add the root, and even the leaf. ^e Except *Haritaki* and certain others, which are feminine denoting the fruit, &c. As *Drákshá*, *Kóshátaki*, &c. ^f In these instances, derivatives are employed to signify the fruit: and, in some other instances likewise; as वै॒क्षु, &c. ^g Here the neuter, the derivative, and the irregular feminine, are all three employed. ^h *Játi* and certain others (as *Yut'hiká*, *Malliká*, &c.) irregularly retain the original genders, to signify the flower of the plant; so do the names of corn and pulse, to signify the seed. And so do *Vidári*, and others (as *Gambhári* &c.) to denote the root, or the blossom: some add the fruit. ⁱ Here the neuter, and the original feminine gender, are both admissible; and even the masculine.

SECTION II.

१. बोधिद्रुमस्तुलदलः पिप्पलः कुञ्चराशनः
पश्चत्ये

Holy fig-tree.

^m
^m
पश्चत्ये

(८) कपिले (खुर्) दधित्वं पाहि मन्त्राथाः
^m ^m ^{2 m} ^{3 m}

Elephant,
or wood
apple. o

२. (तच्छिन्) दधिफलः पुष्पफलदंतश्चठा (वृष्टि)

^{m f} ^m ^m ^m
उदुंबरे जंतुफलेऽवज्ञाणेऽहेमदुधकः

Glomerous
fig-tree. e

३. कोविदारे चमरिकः कुद्दालेऽयुगपतकः

^m ^{5 m} ^{f i} ^m
सप्तपर्णोऽविशालत्वक् शारदी विषमच्छदः

Mountain
ebony. g

४. आरण्डुभे राजटक्ष सम्याक चतुरझुकाः

^m ^m ^m ^m ^m
आरेवत आधिष्ठात लतमाख सुवर्णकाः

Echites. h

५. (खुर्) जम्भीरे हंतश्च जंभं जंभीर जंभलाः

^m ^m ^{6 m} ^m
बद्धोऽवरणः सेतुस्त्रिक्तश्चाकः कुमारकः

A lemon or
citron.

Tapia. i

२—न्. ३—थ. ४—ठ. ५—च. ६ ति—.

* Ficus religiosa. ^b Also बोधि. ^c Feronia Elephantum or Crataeva Valanga. ^d Also कपिलः. ^e Ficus glomerata, R. ^f Some write उदुंबरः. ^g Bauhinia variegata, and other species. ^h Echites scholaris. ⁱ Likewise masc. शारदः. ^j Also आरण्डः and आरचः. ^k Likewise लंपाक and सम्याक. ^l Crataeva Tapia or Capparis trifoliata.

Punag. ^a*Coral tree.**Tinie.* ^d*Spondias.* ^f*Bassia.* ^bAnother
sort. ^j*Pili.* ^k*Walnut.* ⁱ

		^m	^m	^{1 m}	^{m b}	^m
6.	मुखागे पुष्पसंगः जः केसरे देवमङ्गलः					
	पारिभद्रे निंवतहर्मन्द्वारः पारिजातकः	^m	^m	^m		^m
7.	तिनिश्च स्थन्दनो नेमी रथदुर्तिसुक्तकः वटा चो वच्छुलच्छिलकाच् (चा)	^m	^m	^{mc}	^m	^{2 m}
		ⁿ	^{3 m}			
	(य हौ) पीतन कपीतनी					
8.	आम्बातके	^{mg}				
	मधूके (तु) गुडपुण्य मधुहृष्टौ बागप्रस्थ मधुष्टीलौ पहौंचा	^m	^m	^m		^m
		^m	^m			
	(जलालेऽत) मधुलकः	^{4 m}	^m	^{5 m}		^m
9.	पीलौ गुडफलः चंसी	^m	^{m m}			
	(तस्मिंसु गिरिसंभवे)					
	अचोड कंदरालौ (हा)					

१ द०—. २ च—. ३ वि—द—. ४—ह—. ५—ग—.

^a Probably *Rottlera tinctoria*, R. MSS. ^b Also केशरः. ^c *Erythrina fulgens*. But some apply the Sanskrit names to the *Melia sempervirens*. ^d *Dalbergia Oujeinensis*, R. MSS. ^e नेति. Also नेतिन् and fem. नेती, according to some. ^f *Spondias Mangifera*. ^g Also चम्बातकः. ^h *Bassia latifolia*. ⁱ Likewise चधुकः and चयः. ^j Growing in water; or, according to another reading, on mountainous ground. ^k The name is applied in some provinces to *Careya arborea* (R. MSS.) ; in others, to *Salvadora Persica* (R.) ^l Described as a species of the preceding, growing on mountains: but the corresponding Hindi name belongs to *Juglans regia*, and also to *Croton Moluccanum*, or *Aleurites Triloba*. ^m Likewise चाचोडः and चाचोडः. Also चाप्तराषः.

^m वं कोठे (तु) निकोठकः ^{m b} ठेणु
Alangium.

^m १०. पलाशे किंशुकः पर्णे वातपोषे।

Butea frondosa.

^{1 m} (अ) वेतसे ^{Bayas, or Bent.} _c

रथाऽन्धपुष्प विदुल शीत बानीर वज्जुला:

^m ११. (दौ) परिव्याधविदुलौ नादेवी (चां) बुवेतसे

The same growing in water.

शोभाच्छन्नने शिशु तीक्ष्णगंधकाचीव मोचकाः

Morunga. ^e

१२. (रत्ना इसी) मवुशिशुः (स्थाह)

A red variety of the same.

अरिष्टः फेनिलः (समौ) Soap berry.

विलु शाखिलय शैलाशौ भालूर चीफका (बृंपि)

Marmelos. ^k लिंगा

१३. झज्जो जटी पर्कटी (स्थान)

Waved leaved fig-tree. ^l

पि लूरपते अयोध्ये वडपाहृटः

Indian fig-tree. ⁿ

१—स.

२ रथ.

३ चं—स.

४—ष.

५—ख.

६—पाहृ.

७ चट.

^a A hexapetalum. ^b Likewise निकोठकः. ^c The Sanskrit name is by some referred to the Ratan : but a different plant appears to be meant. ^d अन्धपुष्पः. Also रथाऽन्धपुष्पः. ^e Hyperanthera Morunga or Guilandina Morunga. ^f Likewise शोभाच्छन्नः or शोभालनः. ^g तीक्ष्णगंधकः and तीक्ष्णगंधः. ^h चचीवः or चाचीवः and काचीवः. ⁱ Sapindus Saponaria and other species: but applied also to Mimoso abstergens, R. ^j Also रिष्टः. ^k Aegele Marmelos or Crataeva Marmelos. ^l Ficus venosa. ^m जटिग्. Also fem. जटी, or जटि (Nom. जटिः). So पर्कटिग्; and fem. पर्कटी, or पर्कटि (—टिः). ⁿ Ficus Indica.

Lodh. The pale sort. a

गालवः चावरे^m कोभस्त्रीटस्त्रिल मार्जनौ
म ३म् म

Mango. c

14. आमचुतेरसाले^m

A very fragrant sort of it.

Bdellium.

कुभोलूखलकं (कीवे) कौशिकेऽगुण्डुः पुरः
म् ग् मि मज् म म क

Sebesten.^f

15. शेलुः शेषातकः शेतु उद्धाले वज्जवारकः लसुड़ी

Piya. h

राजादनं पियाल (चु) सम्बकद्रधंनुः पटः

Gambhari.

16. गंभारी सर्वतोभद्रा काश्मारी मधुपर्णिका
ओपणी भद्रपणी (च) काश्मर्व (चाप्य)

Jujube. n

(ज्य हयोः)

17. कर्कन्धूर्वदरी कोलिः
म् फ० म् फ० म् फ०

The fruit.

कोलं कुवल फेनिले
“ “ “ ४ “

१ ति—.

२ ति—.

३ चूत.

४—छ.

* The lodh is a bark used in dying, of which two sorts are in use. Some restrict the first term to this species, and make the rest common to both. ^b Also चावरः. ^c Mangifera Indica. ^d कुभं and उलूखलकं. Also तुषोङ्गः and सखरकं. Likewise तुभोलूखलकं. ^e Also गुण्डु^h ^f Cordia myxa. Also Cordia latifolia, R. MSS. ^g Also चेहुः. ^h Chironjia Sapida, R. MSS. But the name is in some places applied to Grewia orientalis and didyma. ⁱ Likewise राजातर्म or—नः. ^j And प्रियालः. Also सखः and कहुः. ^k Likewise खरुः (खरु of खरुण) and पटः. ^l Probably Gmelina arborea, R. ^m Also काश्मरी. ⁿ Zizyphus Jujuba, and other species. ^o Masc. कर्कन्धुः and न्धुः. Fem. कर्कन्धुः. ^p Masc. पदरः. ^q Also, in the fem. कोली and कोला.

सौवीरं वहरं धोण्डा (अथ) {
m c m m 1 m m

(अथ स्थात) स्खादुकण्ठकः *Buñéchi.*

18. विकंकतः सुवाण्डचोऽग्निलेऽव्याप्रपाद् (पि)
m c m m f f e

बेंटुर (११.८.)

ऐरावतेऽनागरंगेऽनादेवी भूमिचंबुका

Orange.

19. तिंदुकः स्फूर्त्यकः कालस्फंध (च्छ) शितिसारके
m g m m m m

Sort of
ebony. f

ग्रन्थ. दिल्ली काबेन्दुः कुलकः काकतिन्दुः काकपीलुके
m i m m m f j 2 m m

Another
sort. h

20. गोलीढोऽभाटलेऽघण्टापाटलिमैऽक्ष सुष्ककौ

*Ghantā-
paṭali.*

तिलकः शुरकः श्रीमान्

Tila.

थ्रेक की धूनेत्री (समौ) पिचुल भावुकौ

Tamarix. k

21. श्रीपर्णिका कुमुदिका कुंभी कैटर्व्व कट्फलौ

Kayap'hal.

क्रमुकः पट्टिका (खः स्थात) पट्टी लालाप्रसादनः Red *Lod'ha.*

1—हृ.

2—जोल.

3—तृ.

4—नृ.

* Some make the three last, others the two last, signify the wild sort : others again explain the last, as denoting both plant and fruit ; and the rest, as indicating the fruit of the common Jujube. ^b Flacourtia Sapida, R. ^c Also वैकंकतः. ^d Likewise नारंगः or नार्थंगः.

* Some disjoin the two last as names of a different plant. ^e Diospyros melanoxylon, (R), and Glutionsa, (Koen.) ^f Also तिंदुकी. ^g Diospyros tomentosa, R. ⁱ Likewise गोखिजः. ^j Or चंडा and पाठिः.

* T. Indica and Dicca.

Mulberry.
^a

22 नद् (सू) पूषः क्रसुको व्रात्यो व्रात्याद् (च)
दल (च)

Nauclea
orientalis.

नीप प्रियक कदंवा (सू) हलिप्रिये

Marking
nut. e

23. वीरटचोऽत्यकरोऽग्निसुखी भस्त्रात्को (तिषु)

Parapipal. a

गह्यभारडे कंदराल कपीतन सुपार्षकाः

Tamarind.

24. दल (च)

तिंतिडी चिच्छा ऽचिका

A san. h

(अ) पौत्रात्मके
सुर्जका ऽसन वंधुकपुष्य प्रियक जीवकाः

Sak'hwa or
Sal j

25. चाले (ठ) सज्जं कार्या (ज्ञर्णकाः शस्त्रसंवरः

Kahuaⁿ

नदीसर्ज्जा वीरतरहिंद्रहः कङ्गमे ऽर्जुनः

1—८.

२ ८.—.

- * *Morus Indica*. But some make it the *Hibiscus Populneoides*. See 23. ^b Likewise कादम्बः. ^c *Semecarpus Anacardium*. ^d *Mase*, आद्यातकः. ^e *Hibiscus Populneoides*, R. Some confound these Sanskrit names with those of the *Ficus venosa*. ^f Also तिंतिडी and तिंतिडीकः,—का,—कं. ^g Likewise चच्छीका, चाचिका and चाच्छीका. ^h *Terminalia Alata tomentosa*, R. ⁱ Also चासुनः and चशनः. ^j A common timber tree described (*Polyandria monogynia*) but not yet named by botanists. ^k Likewise चालः. ^l Also कादम्बः. ^m Or शस्त्रसंवरः. ⁿ *Terminalia Alata glabra*, R.

m n n b 1

26. राजादन फलाभ्यचे शोरिकायां

(अथ द्वयोः)

m f c m

इकुदो तापसतवर्

m 2 m 3 m

भूजें चर्मि छडुत्वचौ

*f f f m m f f**Khirant. a**Inguā.**इकुदो तापसतवर्**Bho'jpatr. d*27. पिञ्जला पूरणो मोचा स्थिरावुः शाखालि (हृयोः) *Silk-cotton. e**m*

पिञ्जला (तु) शाखालोवेटे

m m f
रोचनः शूटशाखालिः*m h**m**m**m f*Another
sort of silk-
cotton.*Caranj. g*

28. चिरविलोः नक्तमालः करज (क्षु) करञ्जके

*m**m**m j**m*

प्रकोर्चः पूतिकरजः पूतिकः कलिमारकः

*m**4 f**5 f**Gray Bon-
duc. i*

29. (करञ्जभेहाः) षड्ग्रन्थोः मर्कट्यारवस्तुरो

*6 m**m m**m**7 m*Other
sorts. k

रोहो रोहितकः शौहश्वतुर्दीडिमपुष्पकः

Rohin. l

1—का.

2—नृ.

3—च, and —च.

4—टी.

5 च—. 6—नृ. 7 दा—.

* Perhaps a species of *Mimusops*. M. Kauki. ^b Also राजादन चक्षुं and चक्षुचं. ^c Masc. इकुदः. ^d The bark is used. ^e *Bombax heptaphyllum*. ^f Also fem. शाखाली. Likewise m. or f. शाखालिः. ^g *Galedupa Arborea* or *Robinia mitis*. ^h Also चिरविलः. ⁱ *Cesalpinia*, or *Guilandina*, *Bonducella*. ^j Likewise पूतिकरजः, पूतीकः, and कलिमारकः. ^k Seemingly varieties of the Bonduc.^l A medicinal plant so called. ^m Also रोहोतकः.

M

<i>Khayar.</i> a A fetid <i>Mimosa.</i>	^{f b} 30. गायत्रो वालतनयः खदिरेऽ दंतधावनः ^m ^{m c} ^m ^m अरिमेहो विट्खदिरे ^m कहरः (खदिरे सिते)
<i>Palma</i> <i>christi.</i> d A variety of the <i>S'ami</i> .	^m ^{m e} ^{m f l m} ^m ^{m g} ^{m h} 31. सोमवल्कोऽप्य (अप्य) ^m (अप्य) बाघपुच्छ गंधर्वहस्ताकी एरंड उद्धूक (च) रुचकस्त्रिक (च सः)
<i>S'ami</i> or <i>taen.</i> j <i>Mayan.</i> l	^{m i} 32. चंद्रुः पचासुलो मंड वर्षमान अष्टवकाः ^{2f} ^{fk} ^f (अल्पा धमी) शमोरः (स्त्राच) क्लो सकुफका शिवा
^{प्रति त्रिको} <i>Deoda'r.</i> m	^m ^m ^m ^m 33. पिण्डोतको महवकः इसुनः करहाटकः ^m ^m शत्रु (च) महने ^m ^m शक्वपादपः पारिभद्रकः
	34. भद्रहार द्रुकिजिमं पोतदार (च) दार (च)

1 चिः—. 2 चण्ठे.

- ^a *Mimosa Catechu* (*Khayar*) Linn. ^b Also masc. गायत्रिन् (—त्रो)
- ^c Likewise वालतनः and वालदलकः. ^d *Ricinus communis*. ^e Also उद्धुकः. ^f Likewise उप्यः and उद्धुकः or उद्धुकः. ^g Also उद्धुः or वार्षिकः. ^h Likewise उद्धुनः. ⁱ Also उपोरः. ^j *Mimosa albida*.
- ^k Or उक्कफलो. ^l *Vangueria spinosa*, R. But the Sanscrit names are referred also to *Gardenia dumetorum*. ^m In Bengal, *Uvaria longifolia* : but properly seems to be a pine or fir.

n l m n

पूतिकाष्ठ (चृ. सप्त स्वरू) देवदारस्य

(य हयोः) Trumpet
flower. a

m f b f f c f d f

35. पाटखिः पाटखा इमोधा काचस्याली फलेश्वरा

f f

दण्णादंता कुवेराली

f ff

स्थामा (तु) महिला! (हया) Priyangu. e

f f f f f f

36. खता गोबंदनो गुन्दा प्रियङ्गः फलिनो फलो

f f f f mf

विष्वक्रमेना गंधफलो कारंभा प्रियक (चृ. चा)

m m m m m

37. मरुकपर्ण पतोर्ण नट कङ्कङ्क टुटुकाः

m h m 2m m m

Son'apati. g

शोनाक शुकनासृष्टि होर्षदंत कुट्टकाः

m m i

38. शोणक (चा) इरला

f 3 m f n k

तिष्यफला (त्वा) मलको (त्रिषु) Emblic
f f1 myrobalan. j

अचता (च) वयस्या (च)

m f n n

(त्रिलिङ्ग (त्त.) विभोतकः Beleric
लिङ्गी तंत्रिलिङ्गी myrobalan. m

1—४.

2 चतुर्थ.

3 चातुर्थ.

- ^a Bignonia suave-olens. ^b Also fem. पाटखो. ^c ज्वोधा or जोधा.
- ^d Likewise कालो and स्वालो. ^e A fragrant seed so named. ^f And other synonyms of woman. ^g Bignonia Indica. ^h Also शोनाकः.
- ⁱ चरदृः or चरटुः. ^j Phyllanthus. Emblica. ^k Masc. चालकः. ^l Or चवःस्या. Also काचस्या. ^m Terminalia belerica. ⁿ Fem. विभोतकः.

Yellow
myrobalan.

Sural. c

Caniydr. d

Barahal. e

Bread fruit
or Jaca
tree. g

Hijjal. j

Opposite
leaved fig-
tree. l

Nimb. n

Sisô. p

39. अङ्गस्तुवः कर्णफलो भूतवारः कनिक्रमः
अभदा (त्व.) अचा पथा वसा पूतनाऽष्टता हरे

40. हरीतको हैमवतो चेतको अवसो शिवा
पोतड़ुः सरलः पूतिकाष्ठं (चा)

(इय) द्रुमोत्पत्तः
41. कर्णिकारः परिव्याधे

लकुचो लिकुचो उङ्गः

पनसः कंटकिफलो

निचुलो इब्बज् इच्छः
42. काकोडुंबरिका फल्लुर्मलापूर्जीघनेफला

अरिष्टः सर्वतोभद्र हिचुनिर्वास मालकाः

43. पिचुमई (च.) निष्वे

(इय) पिच्छिला इगुह शिंश्पा

1 दृष्ट. 2 च—. 3 च—.

*Terminalia citrina. ^a Also चबःस्त्रा and चावःस्त्रा. ^b A tree which yields a resin. ^c Pterospermum acerifolium or Pentapetes acerifolia.

* Artocarpus Lokutsha (Lucucha), R. ^d Likewise नकुचः. ^e Artocarpus integrifolia. ^f Also फलसः. ^g And कंटकफलः. or कंटकफलः.

^h Eugenia acutangula. ⁱ Likewise फिच्छः. ^j Ficus oppositifolia, R.

^m चबपूः (प.). Also चबपूः (—र), and चबयः (—य). ⁿ Nimba Azadaracta (*Azâdderakht*) or Melia Azadirachta. ^o And पिचुमईः.

* Dalbergia Sissoo, R. ^q Or, according to some, अगुरुशिंश्पा.

कपिला भृगमर्भा (सा)

Another
sort. a

^m शिरीष (स्त्र.) कपीतनः

Siriś. b

44. भृगुलो^{m c} (इय)

^m सुडी

(इय) चाम्पेचूचूलो^m हेमपुष्पकः: ^{1 m} Champax. d

(एतस्य कलिका) गंधफलो (स्थाद्)

Its flower.

(इय) केसरे^{m f}

Mul-sari. e

45. वकुलो^m

^m वकुलो^m इयोके

Aso'c. g

(समी) करक दाढ़िनौ^{m h}

Pome-
granate.

चाम्पेयः केसरे^f नागकेसरः काशना^f (हयः)^f

Nagdear. i

46. जया जयंतो तर्कारो नादेयो वैजयंतिका^f

Jainst. l

ओपण्णभूग्नमंथः (स्थात्) कणिका गणिकारिका^f Ganiydrī. m

47. जयो^{m n}

1—.

2—.

3—.

- Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Mimosa Seereessa (Siriśha), R. ^c Also भृद्धिरः and भृद्धोऽः or भृद्धीरः.
- Michelia Champaca, ^d Mimusops Elengi. ^f Likewise केशरः.
- Jonesia Asoca, R. ^h And दाढ़ियः, दाढ़िनः or दाढ़ियः. Also fem. दाढ़िलो. ⁱ Mesual ferrea. ^j Likewise केशरः and नागकेशरः. ^k And all synonyms of gold. ^l Æschynomene Sesban. ^m Premna spinosa, and longifolia. ⁿ Some make these five synonymous with the preceding five, as names of the *Arani* or Premna spinosa.

Coraiya. a	(अय) कुट्टः शको बत्सको गिरिमस्तिका
Itá seed.	(एतस्यैव) कलिङ्गन्द्रयवभद्रयवं (फले) एवं
Carónda. c	48. काणपाकफला इविन सुषेषाः करमर्हके
Tamál. f	कालस्तन्वस्तमालः (सात) तापिच्छो (अय.)
Séduárt. h	(अय) सिंदुकः
Déstári. i	49. सिन्दुवारेन्द्रसुरसौ निर्गुणहीन्द्राणिके (त्वयिपि)
Sirtári. n	वेणी खरा गरी देवताषो जीमूत् (इत्ययि)
Arabian Jasmin. o	50. श्रीहस्तिनी (तु) भूरख्लो
	लणशून्यं (तु) मस्तिका
	भूपदो शोतभोर (च)

1 इ—. 2—उ. 3 त—. 4 इ—. 5 इ—का.

- * Echites antidysenterica or Nerium antidysentericum. ^b Also खोट्टः. ^c Carissa Carandas. Applied also, but erroneously, to the Flacourtia Cataphracta. ^d Also काणपाकः, पाकफलः, काणफलः, पाकलाणफलः and other combinations of the same terms. ^e Likewise चापिमः. ^f A tree noted for the dark hue of its blossoms. ^g Also तापिमः. ^h Vitex trifolia and Nigundo. Applied also to Buddleia Neemda, B. MSS.
- ⁱ Likewise सिंदुकः and सिंधुधारः. ^j Or इन्द्रसुरिसः. ^k Also निर्गुणहीन्द्राणिका
- ^l A plant so called. ^m Likewise खगरी, and खरागरी or गरागरी.
- ⁿ Heliotropium Indicum. ^o J. Zambac. ^p Also fem. लणशून्या.
- ^q Likewise शतभीकः.

I f a

(सैवा.) स्तोता (बनोच्चावा) A wild variety.

51. शेफालिका (तु) सुवहा निर्गुण्डो नोलिका (चसा) Nebard. b

(सितासौ) श्वेतमुरसा भूतवेष्म.

The same white.

(अथ) मागधो

Sort of Jasmin. d

52. नर्णिका अधिका इमष्ट्र

(सा पोता) हेमपुष्पिका

Yellow Jasmin.

अतिसुक्तः पुंड्रकः (स्वादु) वासन्तो माधवोलता

Malatt latā. e

53. सुमना मालतो जाति:

सप्तला नवमालिका

Great flowered Jasmin. g
Double Jasmin. j

माध्यं क्रन्द-

Many flowered Jasmin. k

रक्तक (सु.) वंधुको वंधुओवकः

Dop'hariya.

54. सहा कुमारी तरणि॒

Aloe. n

1 आ—. 2—घो. 3 वि—.

^a आस्कोता or आस्कोठा. ^b Jasminum villosum, R. The sanscrit names are assigned, in Bengal, to the Nyctanthes Arbor tristis. Some apply the two last terms to a distinct sort. ^c Also शेफालि; or शेफालो and शोकालिका. ^d J. Auriculatum. ^e Gærtnera racemosa or Banisteria Bengalensis. ^f Likewise आधपी and उता. ^g J. Grandiflorum. ^h सुचना: (—वस्) or सुचना. ⁱ Also आतो. ^j J. Zambae fl. multiplicatis. ^k J. multiflorum or pubescens. ^l Pentapetes phænicea. The Sanscrit names are by some assigned to the Ixora coccinea. ^m Also वंधुकः. ⁿ Also perfoliata.

Globe amarau-th. a

The crimson sort.

The yellow [or white] variety.

Blue Barleria. d

Jhinni. g

A purple sort.

A yellow sort. i

China rose. k

The blossom of sesamum.

Oleander.

Caril. o

Thorn apple. q

m
अम्बान् (स्त.) महासहा

m b
(तम योषे) कुरवक

m c
(खळ पाते) कुरंटकः

m f e f m f
55. (नोलाभिण्ठी हयोर) वाणाहासो(च) इर्नगल(चूसा)

m h f
सैरोवक (स्त.) भिण्ठो (स्थात)

m f j
(तस्मिन्) कुरवको (इणे)

m
56. (पीता) कुरंटको (भिण्ठी तस्मिन्) सहचरो(हयोः)

m f l
ओडुपुष्पं जवा

m n m m m
वज्रपुष्पं (पुष्पं तिक्ख स्थ वत्)

m
57. प्रतिहास यतप्रास चण्डात हवमारकाः

m
करबोरे

m m p l m
करोरे (तु) क्रकर गंथिला (बभो)

m m m r m s

m m
58. उम्बरः कितवे धूक्तो धुशरः कनका (हयः)

m m
मातुरो अहन (चा)

1—४.

* Gomphrena globosa. ° Or कुरंटकः. ° Also कुरंटकः. ^ Barleria caerulea, R. * Masc. वाषः. † Or चारंगवः. § Barleria cristata.

¶ Or सैरेवकः. ¶ Barleria Prionitis. ¶ Masc. सहचर. Also सहाचरः.

¤ Hibiscus Rosa sinensis. ¶ Also जप्रा. || Nerium Odorum. || Or ग्रन्तोहासः. ° Described as a thorny plant, of which Camels are fond.

¶ Also क्रकचः. ¶ Datura Metel and Fastuosa. ¶ Likewise धुक्तुरः and धुशूरः. * Or any other name of gold.

(इस्य फले) मातुखुपुत्रकः ^m The fruit

59. फलपूरो वौजपूरो रचकेऽ मातुखुपुत्रके^m Citron. a

समीरणे^m मरवकः प्रस्थपुष्पः फलिचमकः^m Marud. b

60. जंबीरे^c (अ॒)

(इय) पर्णासे कठिच्छर कुठेरकौ^m Parnd. d

(सिते) इर्जकेऽ (इत)^m The white sort. e

पाठी (तु) चिवकेऽ वङ्गि (संचकः) Lead wort. f

61. अर्का^j (ह) वसुकासोत गच्छप विकीरणाः^m Swallow wort. i

मन्दार (चाः) इर्कपर्णे^m

(इत शुद्धे) इर्क प्रतापसौ^m The white sort.

62. शिवमङ्गी पाशुपत एकाडीलो वको वसुः^f Bacapushpa.^k

वन्दा वृच्छादनी वच्छदा जीवन्तिके. (त्वपि)^f A parasite plant. o

¹—त्.

² चा—.

³—का.

* Citrus medica. Two sorts are here named : but some make the terms synonymous. ^b Marjoram. ^c The Sanscrit names are also assigned to a species of basil (*Ocimum*) with small leaves ; and to another sort of citron. ^d Also जंबीरः. ^e Considered by some to be the sacred Basil (*Ocimum sanctum*). ^f *Ocimum gratissimum*. ^g *Plumbago zeylanica*. ^h Or चिवकः. ⁱ And other names of fire.

^j *Asclepias Gigantea*. ^k Or any name of the sun. ^l Confounded by some with *Aeschynomene grandiflora*, but appears to be a different plant.

¹ Likewise fem. एकाडीला. ^m Also वृक्षः. ⁿ And वच्छः or वच्छः.

^o *Epidendrum Tesseloides* and other species. ^p Likewise वन्दा and वन्दाका.

N

SECTION III.

¹—गी. ²—गी.

- ^a *Menispermum glabrum.* ^b Also गुड्हूची. ^c *Aletris Hyacinthoides* or *Dracona nervosa.* ^d And चुर्वे. ^e Likewise स्त्रा. ^f Also चतुःचेष्टी; or चतुः and चेष्टी. ^g *Cissampelos hexandra.* ^h Likewise अविचकर्णी and अविचकणी. ⁱ A medicinal plant so called. ^j Also कटुभारा. ^k Likewise अषोका and रोहिणी.^l *Dolichos pruriens.* ^m Also अलडा. ⁿ Likewise अथगुडा. ^o Or कश्चुरा. ^p And शुकशिम्बी, or शुकशिम्बा. ^q Also कपिकच्छः.

6. चिनोपचित्रा न्ययोधी द्रवन्ती शंवरी दृष्टा *Musali. a*
 ^f ^{1f} ^f ^f ^{f b} ^f
- प्रत्यक्षेणी सुतश्रेणी रखडा दूषिकपर्णि (अपि)
7. अपामार्गः शैखरिको धामार्गव मयूरकौ *Apang. c*
 ^m ^{md} ^{me} ^{3m}
- प्रत्यक्षपर्णी कौशपर्णी किणिही खरमञ्जरी
8. फंजिका ब्राह्मणी पद्मा भागी ब्राह्मणयटिका *Bamanai-
It'hī. h*
 ^f ^{mi} ^m ^m
- भद्वारवस्त्री वालेयशक वर्षर वर्षकाः
9. मस्तिष्ठा विकसा जिझी समझा कालमेशिका *Madder. j*
 ^f ^{fm} ^f ^{4fn}
- मरहूकपर्णी भरडीरी भरडी योजनवस्त्रप (अपि)
10. यासो यवासो हुःस्पर्शो घन्यवासः कुनाशकः *Jandea. o*
 ^m ^{mp} ^m ^{ma} ^m
 ^{fr} ^f ^f ^f ^f
- रोहनी कच्छुरा इनता समुद्रांता दुरालभा
11. शृष्णिपर्णी श्यक्पर्णी चित्रपर्णि विशस्तिका *Choudilya. s*
 ^{ft} ^f ^{5f} ^{6f}

1 उ—. 2—र्णी. 3—क. 4—ही. 5—र्णी. 6 उ—.

* A medicinal plant : probably *Anthericum tuberosum*, R. MSS.

१ Likewise संचरी. २ Achyranthes aspera. ३ And शैखरेयः. ४ Also वालेयः. ५ Or प्रत्यक्षुप्त्रो. ६ And कौशपर्णी. ७ Ovieda verticillata, R.

१ Also वालेयः. २ Rubia Munjeet (*Manjit'h*), R. ३ Or विकसा.

१ Also कालमेशिका. २ And भरडीरो. ३ Likewise योजनपर्णी. ४ Perhaps *Hedysarum Alhagi*? or rather, a new species. ५ Likewise पासः, and ६ अपासः. ७ Also घन्यवासः: and घहूवासः. ८ Likewise चोदभी.

* Explanations differ; the names in both lines being synonymous according to some; but denoting two distinct plants according to others. The first seems to be *Hedysarum lagopodioides*. १ Or शृष्णिपर्णी.

Rāmudśac.		<i>f f f a f b 1f</i>
	प्रोटुविका सिंहमुखी कलशिधारनिर्ण इ	<i>f f f f f f</i>
Sort of prickly nightshade. ^c	12. निदिशिका सूखी व्याघ्री हडती कण्टकारिका	<i>f f f f 2f</i>
	प्रचोहनी कुषी चुद्रा इःसर्वा रात्रिके. (त्वयि)	<i>f f f f f f</i>
Indigo. d	13. नीली काचा ल्लोतकिका धामीणा मधुपर्णिका	<i>f f f se ft 3f</i>
	रस्तनी श्रीफली तुला द्रोणी होका (च) नीलिनी	<i>m 3m h f f</i>
Sdmraj. g	14. अवलम्बनः सोमराजी सुवस्त्रः सोमवस्त्रिका	<i>fi f fi 4f</i>
	कालमेषी लालफला वाकुची पुतिफल्य (त्वयि)	<i>f 5f f f f f</i>
Long pep- per.	15. छाणोपकुख्या वैदेही मागर्वी अपला कला	<i>fk fl f f</i>
	उपला पिपली शौखी कोका	<i>f</i>
Another sort.		(त्वयि) करिपिपली
The plant.	16. वर्पिष्ठी कोलवह्नी चेवसी वशिरः (पुमान्)	<i>f f f mm</i>
	चव्य (न्तु) चविका	<i>no sp</i>

१ इ—. २—का. ३—जिन्. ४—बी. ५ ए—.

* Also कलवी and कलसिः. ^b धावनिः or धावनी. * Solanum Jacquinii, Willd. ^d Indigofera tinctoria. ^e Some read दूषी, others दूली. ^f Also बेला, according to another reading. ^g Conyza (or serratula) anthelmintica. ^h Or fem. सोमराजो (—जी). ⁱ Likewise कालमेषी. ^j Some write यातुमी. ^k Also उपला. ^l Likewise पिपलिः. ^m And वसिरः. ⁿ Or synonymous with the preceding : or else the name of a different plant ; Tetraptera apetala, R. ^o Also fem. उपला. ^p Or चवी. Also neut. चविकं.

	<i>f</i>	<i>1f</i>	<i>f</i>	
	<i>2f</i>	<i>m.f</i>	<i>m</i>	
17. पलङ्घा (त्रिः चुगन्या खदंडा खाइकहः)				<i>Go'ō'haru. b</i>
<i>m</i>	<i>m</i>	<i>"</i>		
गोकहःकेा गोकुरकेा वनश्छाट् (त्वपि)	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>3f</i>	<i>f</i>
18. विश्वा विषा व्रतिविषा इति॑वषेऽपविषा इवा				<i>Atis. c</i>
<i>f</i>	<i>"</i>			
मङ्गी मङ्गीवं (चाः)				
	<i>f</i>	<i>f</i>		
(इव) चीरावी दुन्धिका (समे)				<i>Dud'hi. d</i>
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>4f</i>	<i>f</i>
19. शतमली वङ्गचुता इभोइर्दिन्हीवरी वरी				<i>S'atāvari'. e</i>
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>st</i>	<i>f</i>	
चूथप्रोता भीषपती नारावयः शतावरी				
<i>f</i>				
20. अहेत् (इ)				
	<i>m</i>	<i>m h</i>	<i>5 m</i>	
(इव) पीतहु कालेवक इरव्रवः				<i>Da'ru haldi. g</i>
<i>f</i>	<i>f1</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	
हावी पर्वतसा हावहरिद्रा पर्वनी. (त्वपि)				
<i>f</i>	<i>6f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
21. वचोवगन्या वच्यन्या गोलोमी शतपर्विका				<i>Orris root. j</i>
<i>f</i>				
(शुका) हैमवती				A white sort. k

1 एश्वा. 2 इ—. 3 उ—. 4 इ—. 5 हु—.

- ^a Abrus precatorius. ^b Barleria (or Ruellia) longifolia. The name seems to be also applied to Tribulus Lanuginosus. ^c Betula ? As. Res. vol. vi. p. 573. ^d Asclepias rosea, (R.) and other species. ^e Asparagus racemosus, Willd. ^f Sing. नारावयी. ^g Amomum Zanthorrhizon, Roxb. ^h Also कालीवकः. ⁱ Likewise पर्वतसा. ^j Iris pseudacorus ? ^k Acorus calamus.

Justicia. a

f 1 f b f
वेद्यमाट सिंचौ (तु) वाचिका

m c m d m m e m

22. द्वे प्रे इट्टुषः सिंहास्ये वासको वाजिदन्तकः

f g f f f

Clitoria. f

आस्कोटा गिरिकणी (स्थाद्) विष्णुक्रान्ता इपराजिता

f m m 2 m m

Barleria. h

23. इक्षुगन्धा (तु) काखेश्च कोकिलाश्च क्षुरक्षुराः

m j 3 m 4 f f f k

Anethum. i

आलेयः (स्थाच्) क्षूतश्चिवन्धूता मधुरिका मिश्री

24. मिश्रेया (य॒)

Euphorbia.

1

m m m n 5 f f o f p

(य॒) सौड्डखडे वज्जद्वः सुक् सुही गुडा

f

समंतइग्धा

m n f r f

Babreng. q

(य॒) बेस्तम्भोषा चित्रतंडुखा

m s

m

m t

25. तंदुख (च्च) लमिन्न (च्च) विडंडः (पुन्नपुंसकम्)

f m

Sida. u

वक्षा वाद्यालकेः

f

f

Crotalaria.

v

घण्टारवा (तु) शण्पथिका

1—मृषी.

2 इ—.

2 यौ—.

4 इ—.

5—इ.

^a Justicia adhatoda & ganderussa. ^b Also वाशा and वाशिका. ^c Or दृष्टः. ^d And अट्टरुषः. ^e Likewise वाशकः. ^f Clitoria ternatea. ^g Also आस्कोटा. ^h Barleria Longifolia : but applied also to Capparis spinosa. ⁱ Anethum Sowa and Pammorium, R. ^j Or सालेय. ^k Also चिसिः, चिसी and चिषिः. ^l Including divers species, as Tirucalli, &c. ^m Also सिङ्गरुडः and योहरुडः. ⁿ Likewise वज्जः. ^o Or सुहा. Also सुहिः. ^p And युडी. Likewise masc. युडः. ^q The seed is used as a vermicifuge. ^r आमोवा and गोषा. ^s Also तंदुखः. ^t This and the two preceding terms admit the three genders, say some. ^u S. cordifolia and Rhombifolia, &c. ^v C. retusa, sericea and some other species.

26. वृहीका गोसानी द्राश्चा खाद्यी मधुरसे. (ति च) A grape.

सर्वांतुभूतिः सरखा विपुटा विष्टता विष्टत्
The वृही : the
white sort.

27. विभग्नी रोचनी

श्वामा पालिंघो (तु) सुषेणिका The black
sort.

काला मस्तुरविदला इर्ष्णन्द्रा कालमेषिका

28. मधुकं क्लोतकं यष्टिमधुका मधुयष्टिका Liquorice.

विहारी चौरशुक्ले लुगन्धा क्रोड्ही (च या सिता)
BhuIncaon-
rd the dark
sort. h.

29. (अन्या) चौरविहारी (सातु) महाब्लेत्तर्क्षगन्धिका Another
sort (pale).

खाङ्गली शारदी तोयपिण्डली शुकुलादनी Canchara^j

30. खराखा कारबी हौथो मयूरो खोचमसकः Celosia. k

1—सा.

2—तु. ° 3 इ—.

4—ता.

5 च—.

^a Or गोसाना. ^b Also सरखा, सरसा, and सरहा; some read सुरहा.

^c And विपुटो. ^d Likewise रोचनी. ^e पालिंघो. or पालिंघी. ^f Glycyrrhiza

glabra? Or Abrus precatorius albus, the root of which is substituted for liquorice. ^g Also यष्टो. ^h Convolvulus paniculatus. ⁱ Interpretations differ, transposing the distinction of colour. ^j Jussiaea repens.

^k C. Cristata. ^l Also हौथकः. ^m Likewise खोचमकंटः.

Syām-lata'a *f b* *f* *f* *1f* *2f*
 गोपी श्वामा शारिवा (स्त्राव) नंतेऽत्यक्षयारिवा
 " *3f* *f* *4f*
Riddhi. 31. दोष्य छह्यः सिह्य चक्षयौ
Vrida'M. *5f* *c*
 इहे (रुध्याहवा इत्ये)

SECTION IV.

A banana. 1. कद्यौ वारणवृत्ता रंभा लोचांशुमरका
 d *f*
 f
 काढीवा
Muga'nt. *f* *f* *7f*
 सुडपल्ली (तु) काकहाता सहे (त्वयि)
Egg plant. *f h* *f* *f* *f* *fi*
 g
 2. वासीकी चिङ्गी चिंगी भखडाकी दुधधर्वयी
 f *f* *f* *fk* *f l*
Rasan. j. नाकुली चुरसा राजा सुगन्धा गन्धनाकुली

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4 चक्षी.

5 दहि

6 च—.

7 चक्षा.

* Interpretations differ; some referring the two last terms, others the whole line, to a different plant. ^b Or गोपा. ^c The same synonyms with the preceding. They are medicinal drugs. ^d *Musa sapientum*. ^e Also masc. चद्यः. ^f Likewise वारणवृत्ता. Some write वारवृत्ता. ^g *Solanum melongena*. ^h Also वासी or वासीकुः; and masc. वासीकः,—कु,—की, (—किंव्). ⁱ Likewise दुःपर्वयी. ^j Uncertain. See As. Res. vol. iv. p. 809. ^k Some read नागसुर्गवा. ^l Physicians reckon this a variety of the preceding.

	<i>f f f f a</i>		
3.	नकुलेष्टा भुजङ्गाशी च्छवाकी सुवहा (च सा) विदारोगंधंशुभतौ सालपर्णी स्थिरा भ्रुवा	<i>f c 1f f d f f</i>	Sa'lparni'. b
4.	तुण्डिकेरी समुद्रान्ता कर्पासी वदरे (ति च) भारहाजी (तु सावन्या)	<i>f f m f e 2f</i>	Cotton. Wild cot-ton. f.
	<i>f h m m</i>		
	च्छङ्गी (तु) वृषभेऽवृषः	<i>f</i>	Rishabha. g
5.	गाढ़ेहकी नागवला भवा झङ्गवेशुका	<i>f f f f</i>	Gorakha. i
	<i>m m</i>		
	घामार्गवेऽवोषकः (स्थान)	<i>f j</i>	Ghōshā with white flowers.
	<i>f f f f</i>		
	महाजाली (सु पीतकः)	<i>j</i>	With yellow flowers.
6.	ज्वोतस्त्री पटोलिका जाली	<i>f f f f</i>	A small cu-mber. k.
	<i>f f f f</i>		
	नादेयी भूमिञ्चुका	<i>f f</i>	Bhuinjāmb. m
	<i>3f 4f</i>		
	(स्थान) लाङ्गलिकाग्निशिखा	<i>f f</i>	La'ngaliya.
	<i>3f 4f</i>		
	काकाङ्गी काकनासिका	<i>f f</i>	Ca'c-janght. n

1 च—.

2—रा.

3—की.

4 च—.

- * The last line contains names of a different plant, say some.
- † Hedsarum Gangeticum. † Also विदारी. † Likewise चालपर्णी.
- And कार्पासी. † In Bengal, Hibiscus vitifolius is called wild cotton, घामार्गवेऽवोषकः. § A medicinal drug. † Also masc. च्छङ्गी (—न्). † Uncertain : many different plants being shown under this name. † Some erroneously make it masc. महाजाली (—लिन्). † Trichosanthes dioeca, R. Applied also to Luffa acutangula, (R.) or Cucumis acutangulus.
- ‡ And ज्वोतस्त्रा. § Interpretations differ much. Some remark, that the terms are here repeated by mistake. See § 2. 18. ¶ Leea squata. But, according to other Hindi synonyma, Trichosanthes Cucumerina.

Cissus. a	7. गोधापदी (तु) सुबहा
Musal. b	सुसली तालमूलिका
Mera' eringi'. d	अचश्छी विषाणी (खाद्य)
Gogi'. e.	गोजिछा दार्ढिके (समे)
Betel. g	8. ताम्बूलवड्डी ताम्बूली नागवस्त्र (प्यः)
Renuca'. h	(प्य) हिजा
Ela' ba' luca.	हरेश्च. रेशुका कौन्ती कपिला भस्त्रगन्धनी
Elaphrus. i	एलाघातुकम् लेदं सुगन्धि हरिवातुकम्
Ba' la'. o	वालुकं (चा). (प्य) पालंक्यां सुकुन्दः कुन्द कुन्दरू वालं झीवेर वर्षिष्ठोऽ दिव्यं (केशाभ्युनाम च)

1—ही. २—यु. ३ ऐ—. ४—ह. ५ च—.

* C. pedata, Vahl. ^b Perhaps Anthericum tuberosum. ^c Also सुबहा. ^d Described as a milky and thorny plant, with a fruit shaped like a ram's horn ; and used as a medicine for the eyes. ^e A potherb wild in corn fields, perhaps Phlomis esculenta. ^f Or दर्ढिका. ^g Piper betel. ^h This and the five following articles are perfumes of different sorts. ⁱ Likewise हरिवातुकं. ^j Perhaps the resin of Boswellia serrata. ^k पालंकी and पालंक्या. ^l Also masc. and fem. सुकुन्दः. ^m Some read कुन्दः. ⁿ Erroneously कुंदरः. ^o Perhaps Andropogon schoenanthus. ^p Also छिवेर. ^q वर्षिष्ठ or वर्षिःऽ. ^r All the synonyma of hair and of water.

कालानुसार्व दृष्टा इमपुष्प शीतशिवानि (तु) Benzoin.

11. शैलेयं

तालपणी (तु) देत्या गन्धकुटी मुरा Mura.

गंधिनी

गंधभस्ता (तु) सुवहा सुरभी रसा Salüd. a

12. महेरणा कुन्दुरकी शङ्खकी शादिनी (ति च)

अग्निज्वाला सुभिञ्च (तु) धातकी धातुपुष्पिका Lythrum. g.

13. श्वीका अन्द्रवाणूला निष्कुटिंडुला Large Cardamoms.

(क्षेत्रोप) कुचिका तुला कोरंगी त्रिपुटा त्रुटिः Small Cardamoms.

14. व्याधिः कुष्ठ पारिभाव्यं व्यायं पाकलमृत्यलमृ

शङ्खिनी चोरपुष्पी (सात्) केशिन्य Cho'r-ca'nta'.

(इय) वितुचकः Bhūr-i'a'ma'-la'ci'. n.

1 इय.	2—३.	3—४.	4—५.	5 ए—.
6 व—.	7 च—.	8 च—.	9 नी.	

^a Boswellia serrata, R. MSS. ^b And गंधभस्ता. ^c चुरभिः or चुरभी. Also चुरभीरसा. ^d Likewise चुरेरणा. ^e Also रुद्धकी and रिष्मकी or रिष्मची. ^f Likewise शादिनी. ^g Lythrum fruticosum, L. or Grislea tomentosa, R. ^h Or धातुपुष्पिका. ⁱ And निष्कुटो. ^j Or लुटी. ^k Perhaps a sort of Costus. ^l And चार्यं or चार्यं. ^m Andropogon aciculatum. ⁿ One Commentator applies the Sanscrit names to Flacourzia cataphracta.

		<i>f f a f b f f f</i>		
		15. झटा इमला इफटा ताजी यिवा तामलकी。(ति च)		
Pindariya. ^c		<i>n n d</i>		
		प्रपौरुष्णरीकं पुरुष्णर्यं		
Tuuna. c			<i>m m</i>	
		(चय) तुवः कुवेरकः		
		<i>m f m m g</i>		
		16. कुणिः कच्छः कास्तलको नन्दिष्टचो!		
<i>Chw'r</i> : sort of perfume.			<i>f</i>	
		(चय) राजसी		
		<i>f f m m m h</i>		
		चरणा धनहरी लेम दुष्पत्र गणहासकाः		
Nao'hi. 1		<i>n j n n n</i>		
		17. व्याडायुधं व्याघ्रनसं करजं चक्रकारकम्		
Nali.		<i>f k 2f 1</i>	<i>f 1f f</i>	
Another perfume.		शुषिरा विद्वमलता कपोतांग्रिन्दी नली		
		<i>f m m n n n</i>	<i>8f</i>	
Nac'ht. m		18. घमन्यज्ञनकेशी (च) हनुईद्विलासिनी		
		<i>f m m n n n</i>		
		शुक्तिः शङ्खः खुरः कोलहलं नरं		

1 च—.

2 च—.

3 च—.

* Some read झटा and लक्षा. Also झाटामला. ^b Likewise चरण-
चरणा. ^c Described as a small herbaceous plant, with leaves like Hedy-
sarum Gangeticum; used as a remedy for diseased eyes. ^d Or पौरुष्णर्यं
• Cedrela Toona, R. ¹ Also लुचिः. ^e Or नन्दीष्टचः. ^h Likewise
गच्छः. ⁱ This and the following are perfumes. ^j Also व्याडायुधं.
^k घमनी: or घमनी. ^l Some make both these terms synonymous with
the preceding instead of the following. ^m This and the similar article
before-mentioned are here stated as vegetable perfumes: but what is
sold under this head, appears to be a dried shell-fish. ⁿ Also any
term signifying nails. Likewise fem. नली. Some make all the terms
in the two preceding lines synonymous with this.

	1 f (अथा) ढकौ	Tubari. a
	<i>f f fb nc n</i>	
19. काञ्जी चतस्रा तुवरिका चताखक सुराङ्गे		
	<i>n nd n ne</i>	
	कुटबटं हाशपुरं वानेयं परिपेक्षावम्	Cyperus rotundus.
	<i>n n n 2nf</i>	
20. सव गोपुर गोनहै कैवर्त्तिसुखाकानि (च)	<i>n n nh n 3ni</i>	
	ग्रन्धिपर्णं शुकं वर्द्धिपुष्टं स्थोणेयं कुकुरे	Ga'nt'hala. g
	<i>fk f l f f f</i>	
21. महगाला (ठ) पिशुना सूक्ता देवी लता लहुः		Piring or Asparac. j
	<i>f f fm fn</i>	
	उमुद्रांता वधुः कोटिवर्णी खंकोपिके (त्वपि)	
	<i>f sp f f fq</i>	
22. तपस्तिनी जटामांसी जटिला लोमशा मिसी		Spikenard. o

1—आ—.

2—ज—.

3—र—.

* A fragrant earth. ^b Also दूधरी or दूधरी, and दूधरिका or दूध-रीका. ^c Likewise चतस्राखकं and चतुर् (—हु) and ताखकं. ^d Also दाशपुरं and दशपुरं or दशपूरं. ^e Or, according to another reading, परिपेक्षं or पारिपेक्षं. ^f Likewise कैवर्त्तिसुखकं or कैवर्त्तिसुखावम्. ^g Said to be a perfume. ^h Or वर्द्धिपुष्टं. Also वर्द्धि (—नु) and उष्ट्रं; likewise वर्द्धं and शुकवर्द्धं. ⁱ Some add from the next line चतुर्. ^j Medicago esculenta, R. ^k Also चतुर् and चाला. ^l Or इला. ^m Also कोटी and वर्णी. ⁿ Also खंकापिका or खंकाबिका. Likewise पर्णाखंकाबिका. ^o Valeriana Jatamansi. ^p Also जटा and जांसी. ^q Or चिषिः, चिषिः and चिषी. Some here read चामिषी; but erroneously.

• Woody
Cassia. a

n b 1 n n n n n
त्वकपत्रमुखाटं भङ्गं त्वचं चोर्चं वराङ्गकम्
m m m d m

Zerumbet
or zedoary.
c

23. कर्षूरके! द्राविडकः काल्पके! वेधमुखकः

A herb, or
deciduous
plant.

A drug, or
simple.

Any esen-
tient plant.

Amaranth.
f

A sort of
potherb. g

Another
sort. h

The moon-
plant. i

^{f e}
1. ओषधे! (जातिमात्रे स्फुर)

(अग्राते! सर्वम्) ओषधम्

शाका! (खं पत्र पुष्पादि)

तरण्डुलीये! इल्पमारिषः

2. विश्वत्या! इग्निशिखा! इनन्ता फलिनी शक्रपुष्पर! (इपि)

(सादृ) शक्तगन्धा श्वगलांबावेणी इष्टहारकः

3. चुंगे!

ब्राह्मी (तु) मत्स्याक्षी वयस्या सोमवस्त्री

1 उ—.

2—ओ.

3—ओ.

4 ओ—.

- Or the three first terms signify Malobathrum ; and the three next, the Cassia bark. ^b Also त्वक् (—च) and पत्रं. ^c Curcuma Zerumbet, R.
- ^d Or काल्पकः. ^e ओषधिः; and ओषधी. ^f Amaranthus polygamus. ^g Not ascertained. ^h Perhaps Convolvulus Argenteus.
- ⁱ Or श्वप्तगन्धा. ^j श्वगलांबी or श्वगलांबी. Also श्वगां and श्वंबी.
- ^k Likewise fem. चुड्डा. ^l Asclepias acida, (R.) or Cynanchum Viminale. But some distinguish this Brāhmī from the Sóma latá. ^m Or ब्रह्मी.
- ⁿ And वयःस्या. ^o Also सोमवस्त्रिः; and सोमवस्त्रा. Likewise synonymous terms ; as सोमवता, चम्द्रवस्त्री.

<p>पटुपर्णी हैमवती सर्पचूरी हिमावती</p> <p>4. हवपुच्छी (तु) कांबोजी मासपर्णी मधासदा</p> <p>5. बर्बरा कवरी तुङ्गी खरपथा इजगत्तिका</p> <p>6. चाष्टेरी चुक्रिका इन्तश्टा इच्छलोणिका</p> <p>7. नमस्कारी गण्डकाली समझा खदिरी.(ख्यापि)</p> <p>8. कूर्चशीर्षी मधुरकः झङ्ग झङ्गसाङ्ग जीवका:</p>	<p>A medicinal sort. a</p> <p><i>Masha'ni.</i></p> <p><i>Tela'cucha'. b</i></p> <p><i>Barbara'. d</i></p> <p><i>E'la'n. e</i></p> <p>Wood Sorrel. f</p> <p>Sorrel. g</p> <p>A sensitive plant. h</p> <p><i>Ji'yati'. j</i></p> <p><i>Ji'vaca.</i></p> <p>Sort of Gentian. m</p> <p><i>Charma-gha's.</i></p>
---	---

1—र्णी.

2—न्.

3—न्.

- Stated to be the produce of the snowy mountains. • *Monodelpha* or *Bryonia grandis*. ° Or दुर्लक्ष्येरी. ° *Ocimum gratissimum*? • *Mimosa octandra*? † *Oxalis monadelpha*, R. § Other interpretations are also stated by commentators. ‡ Some make these four and the preceding five terms synonymous, as names of a sensitive plant. Others refer this line to the *Lycopodium imbricatum*, (R.) † Also गंडकारी. ‡ *Celtis orientalis*? † Or जोषना. † Also खदुखुचा and खपा. ¶ *Gentiana Cherays*, R. ¶ Likewise फिरातिलः.

9. विमला सातला भूरिफेना चर्मकषे (त्यापि)

Cu'co'lī.

वायसोली खादुरसा वयसा

D. nti.

(इय) मकूखकः

10. निकुच्छे^f हन्तिका प्रत्यक्षे^g दुम्बरपर्णे^h (इपि)

Carui. f.

चजमोहा (तू.) यगन्धा

Ajwaen. g.

ब्रह्मदभी वानिका

Costus. i.

11. (मूले) पुष्कर काश्मीर पश्चपताणि (पौष्करे)

St'ha'lpadma-
k.

चव्यथा इतिचरा पश्चा चारटी पश्चचारिणी

S'undá-ro'oh-
ant. l.

12. काम्पिङ्गः कर्कश्चन्द्रे रक्तांगे रोचनी. (त्यापि)

Cassia. o.

प्रपुचाउ (खे.) उगजो द्रुम्बन्धकमहैकः

13. पश्चाट् उरणाच (चृ.)

1—यो. 2च—र्णी. 3च—. 4—त. 5च—
6ए—. 7च—.

^a Or यातवा. ^b Also चर्मकषा. ^c And कयसा or वायसा. ^d Or ब्रह्मदख. ^e Likewise निष्ठुः. ^f Carum Carui : or, according to some, synonymous with the following. Others confound it with Apium *involucratum*. ^g Ligusticum Ajwaen, R. ^h Or चरानी. Also चरानी and वानिका. ⁱ Costus speciosus ? ^j Likewise पश्चपर्णः. ^k Hibiscus mutabilis. ^l Crinum ? ^m And कंपिङ्गः or कंपेतः. Also कंपिङ्गः and कंपिङ्गः. ⁿ Likewise रेचनी. ^o Cassia Tora or Alata. ^p And प्रपुचाउः or प्रपुचाउः. ^q According to another reading, any term for a ram.

1-

१४—

三

- ^a Allium cepa and ascalonicum. ^b Also सुकम्भकः and सुकूम्भकः.
 - ^c Likewise दुर्देवः. ^d Boerhavia diffusa alata. ^e Marsilea dentata, R.
 - ^f Also शीतलबातकः. ^g Likewise शप्पर्यै. ^h Cardiospermum Halicacabum. ⁱ Also पिरसा. ^j Dioscorea. ^k Also इटि. ^l Eclipta or Verbesina prostrata. ^m Likewise चार्करः. ⁿ Also अच्छराजा (—न्); and neut. अच्छरजः (—स्). ^o Perhaps Solanum trilobatum.

P

Sonph. a

f b f f f c
शतपुष्पा सितच्छला इतिच्छला मधुरा मिशि:

18. अवाक्षुप्यी कारवी (च)

*Gand'ha-
bháddaliya.* e

ft f f f
सरणा (तु) प्रसारणी

(तस्यां) कठन्नरा राजवला भद्रवले (ति च)

*Chácarat-
g*

19. जनी जदका रजनी जतुक्षम्बुकवर्त्तनी

f . .
संसर्धी

*Ambahaldi-
k*

f l f m 4f
(इथ) घटी गन्धमूली पड्यन्विके (त्वपि)

20. कर्वूरे (पि) पलाशो

*Momordica
charantia.*

m m
(इथ) कारवेण्णः कटिह्नकः

f o
सुषवी (चा)

*Trichosan-
thes. p*

n q m 5m m
(इथ) कुलकं पटोलसिंककः पटुः

m s 6m

*A pumpkin
gourd. r*

21. कुम्भारहक (स्तु) कर्कारह

1—चा. 2—तु. 3—च—. 4—का. 5 ति—. 6—ह.

- Anise ; or else Anethum sowa, R. b Or सतपुष्पा. c And मिशि: or मिशि:. d Some refer the two last terms to a different plant.
- Pæderia foetida. f Also सरणी. g A fragrant plant. h Or जनि:.
- Likewise जदका. i Some read जननी. k The Hindi name, here taken from medical writings, appertains to a new species of Curcuma. l And घटी or घटी. m Some read गन्धघटी. n or कर्वूरः. Also कर्वूरः. o And सुषवी or सुषवी. p Trichosanthes dioeca, R. q Also कूलकः. r Cucurbita Pepo. s Or कुम्भारहकः.

	^{m f b} इर्वाहः कर्कटी (खियौ)	^{f c}	A sort of cucumber. a
	इच्छाङ्गः कटुतुम्बो (स्थात्)	^{f t f g}	A bitter gourd. d
	तुंब्लाद् (इभे स्मे)		A long gourd. e
22. चित्रा गवाची गोडुम्बा	^f विशाला (त्वि) नद्रवाहणी	^{1 f}	Another sort of cucumber. h
	^{m m k} अर्थोन्नः शूरणः कन्देः		Coloquintida. i
	^m गरण्डीर (स्त्र.) समष्टिला	^f	An esculent root. j
23. कलंब्यपोदिका (स्त्री तु) मूलकं हिलमोचिका	^{f n} ^{f o} ^{m n}	¹	A potherb. Various sorts of potherbs. m
	वासुकं (शाकभेदाः स्थुरः)		Bent grass. q
	^f द्रूब्धी (तु) शतपर्विका.	^{2 f} ^{3 f} ^f	A similar grass with white blossoms. r
24. सहस्रवीर्जी भागव्याहः इनन्ता			
	(यथ सा सिता)		

1 इ—.

2—यी.

3 आ—.

- Cucumis Utilatissimus, R. ^b Also इर्वाहः, इर्वाहुः, उर्वाहः and एवाह. ^c Likewise कर्कटिः. ^d It is a variety of the next species.
- Cucurbita lagenaris. ^e द्रुम्बो or द्रुम्बिः. ^f अच्छादूः. Also अच्छादूः, आच्छादूः and आदूः. ^g Cucumis Madraspatanus. ^h Cucumis Colocynththis.
- Arum campanulatum, R. ⁱ Also शूरणः. ^j Described as growing on watery ground. ^m Severally named in the text: 1. Convolvulus repens; 2. Basella rubra or lucida; 3. Radish; 4. Hingtsha (*Hilan-chas*) repens, R. 5. Chenopodium album, &c. ⁿ कलम्बूः. Also कलम्बूः and कलम्बः. ^o उपोदिका. Also उपोदकी, उत्पादिका and उपोदिका. Likewise पोतकी, पोतिका and पृतिका. ^p Or वासुकं. ^q Agrostis linearis, Koen. ^r Agrostis diandra? Some refer two of these terms to one species; and the two remaining, to another.

गोलोमी शतवीर्षा (च) गण्डाली शकुलाज्जकः

A fragrant
grass. a

25. कुरुविंश्टि मेघ (नामा) सुखा मुखाक (मृक्षिवाम्)

Another
sort. c

(स्याद्) भद्रमुखके रुद्रा

A different
kind. e

चूडाला चकलेश्वरा

A bamboo.
g

26. वंशे त्वक्सार कर्मार त्वचिसार दण्डजाः

The same,
rattling or
whistling.

शतपर्षी यवफले वेणु मस्कर तेजनाः

A knot or
joint.

ग्रन्थि (र्नी) पर्व पहची

Sarashari. j

रुद्रसौजनकः शरः

A reed. i

28. नष्ठ (स्तु.) धमनः पोटगले

Cls. n

(इय) काश (मृक्षिवाम्)

Bugai. p

पूज्ञगन्धा पोटगलः

(पुंसि भूक्षि तु) वल्लाः

1—४.

2—३८.

3—५.

4 ते—.

a Cyperus rotundus. b And other synonyms of cloud. c Cyperus pertenuis, R. d Also अदृः. e Interpretations differ : it is a Cyperus, according to some ; but others make it the Zedoary. f चकला and शुक्रला. g Bambusa Arundinaceae, and other species, R. h Sing. कीचकः. i Sing. पदः (पदस्). Also masc. पदः (पद). j Saccharum Sara, R. k Or शरः. l Arundo tibialis, R. m And नखः. n Saccharum spontaneum. o Or काशः. Also fem. काशी and काशा. p Perhaps Saccharum Cylindricum, Willd. But the Sanscrit name seems to be also applied to Coracanus Indicus or Eleusine Indica. q Likewise Sing. पदुचः.

29. रसात् इक्षुस्

Sugarcane.

(तद्देशः) पुण्ड्र कान्तारका^m (हयः) ^m Varieties of
the same.

(सादृ) वीरणं वीरतरं

A fragrant
grass. b

(मूले इस्ये) शीर (मृग्धियाम्) Its root.

30. अभयं नलहं देव्यमृष्णालं जलाशयम्

लामज्जकं लहुलवमयदाहे इकापथे

31. (नलाद्यस्) टृष्णं (गर्भुच्छ्रामाकप्रसुखा अपि)

A gramine-
ous plant. h

(अखो) कुर्यं कुथो दर्भः पवित्रं

Sacrificial
grass. i.

(अथ) कृष्णम्

A fragrant
grass.

32. पौर सौगन्धिक धाम देवजग्धक रौहिषम्

इत्याइतिच्छव याक्षमौ

A mush-
room.

मालाट्यक भूसृष्टे

Andropo-
gon. j

33. शश्यं वालतरं

Young
grass.

घासेः यवसस्

Meadow
grass. l

1 इष्टः.

2 च—.

3 देव्य.

4 च—.

5 इ—.

6—त.

7 इत्या—.

* Or पौरः. ^b Andropogon muricatum. ^c उषीरं and उषीरं.
^d अभयालं and अभयालं. ^e Also अभु and अयं. ^f अवदाहं. Some errone-
ously add अवदार्न. ^g Likewise इष्टं and इयं. ^h Including reeds,
grasses, and corn; as Panicum frumentaceum, (R.) &c. comprehending
the after-mentioned grasses, besides various sorts of grain, as कंकुः,
Panicum Italicum, कोट्रः, Paspalum frumentaceum, &c. ⁱ Poa
cynosuroides, Koen. ^j A. schoenanthus. But some make these
synonymous with the preceding terms. ^k And शश्यः. ^l Such as cattle
feed on. ^m Also अवदाहः.

Grass in
general.

Abundance
of grass.

Abundance
of reeds.

Plamyra. a

Coconut. c

Faufel. f

Its nut,
called
Betel-nut.

34. लण्णराजा (खयस्) ताले॒

^{2 m}

^{m b}

नस्या (तु नष्टसंहितः)

नारिकेर (स्त्री) खाङ्गलौ॒

^{m d}

^{f e}

घोण्टा (तु) पूगः क्रमुकोः गुवाकः खपुरो॒

35. फलम्) उहेगम्

^{m i}

(एते च) हिम्माल (सहितास्थःः)

खच्छूरः॒

^{m f 1}

Pandanus.
k

केतकी॒

Corypha. m

^{f n}

ताली॒

Wild date
tree. o

खच्छूरी (च)

^{m p}

A Palm.

लण्णद्रुमः॒

1—च.

2—च.

- Borassus flabelliformis. b Likewise तत्वः. c Cocos nucifera.
- d And नारिकेलः, नारिकेल, नारीकेलः, &c. Also fem. नारिकेलीः or नारि-
केलिः, &c. • Likewise masc. खांगली (—न्). But some do not admit
this. f Areca Faufel (or Catechu). g And गूचाकः. h Phoenix (or
Elate) Paludosa, R. The three before-mentioned, this, and the
following, are Palms. i Also छीन्नालः. j Phoenix (or Elate) Sylves-
tris. k Pandanus odoratissimus. l Masc. केतकः. m C. Talliera,
(R.) or C. umbraculifera. n तालिः or ताली and तालिः. o Perhaps
Phoenix bulbifera, R. p Sing. लण्णद्रुमः.

CHAPTER V.

	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>1 m a</i>	<i>m</i>	
1.	सिंहे ^a	खगेन्द्रः	पश्चाख्ये ^b	हर्षकः	केसरी ^c	हरिः		A lion.
	<i>m</i>	<i>2 m b</i>	<i>m</i>					
	शार्दुल	हौपिनौ	व्याघ्रे					A tiger.
	<i>m</i>	<i>me</i>	<i>mi</i>	<i>m</i>	<i>3 m</i>	<i>mg</i>	<i>m</i>	
	<i>4 m</i>	<i>5 m</i>	<i>6 m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>		
2.	वराहः	चूकरे ^d	हटिः	कोलः	पोत्री	किरः	किटिः	A hog.
	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m h</i>	<i>m</i>	<i>7 mi</i>			
	दंड्री	घोणी	सावरोमा	क्रोडो ^e	भृदार् ^f	(इत्य॒पि)		
	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>8 m</i>			
3.	कपि ^g	झकझ	झवय	शाखाखग	वसौमुखाः			A monkey or ape.
	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>8 m</i>			
	मर्कटे ^h	वानरः	कीथे ⁱ	वनौका ^j				
	<i>m</i>	<i>m k</i>	<i>9 m</i>					
	<i>m j</i>							
4.	खजा ^k	अच्छभङ्ग	भालुका ^l		(पथ) भङ्गुके			A bear.
	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m l</i>					
	गरुडके	खङ्ग	खङ्गिनौ					

1—*नृ.* 2—*नृ.* 3—*नृ.* 4—*नृ.* 5—*नृ.*
 6—*नृ.* 7—*सृ.* 8—*कृ.* 9—*कृ.*

* Also कैषरी (—रिन्). ^b Sing. हौपी. This, as a distinct species from the tiger, is the ounce; or else the panther. ^c Some suppose a leopard to be meant. ^d Also तरकः. ^e Likewise चूकरः. ^f And हटिः. ^g Some read हरिः. Fem. किर्याणी. ^h Also मूषकः and प्रमूषः, or प्रवगः. Some add प्रमूषः. ⁱ Likewise चलिङ्गः. ^j भङ्गः and भङ्गुकः. Also भालुकः. ^k Likewise अच्छः and भङ्गः. ^l Sing. खङ्गी (—नृ).

		<i>m a</i>	<i>m b</i>	<i>1 m</i>	<i>2 m</i>	<i>m</i>
A buffalo.						
	लुलापेऽ महिषोऽ वाहृहिष्टकासर सैरिभाः					
A sheek.	5. (स्त्रीयां) शिवा भूरिमाय गोमातु ऋगधर्त्तकाः	<i>f c</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>
		<i>m d</i>	<i>m m e</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m i</i>
	श्वगाल वचक कोटु फेरु फेरव जम्बुकाः					
A cat.	6. ओटुविंडालो मार्जारी वषदंशक् आखुभुक्	<i>m g</i>	<i>3 m h</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>4 m</i>
An iguana.	(वयोः) गौधेर गौधार गौधेयाः गौधिकाम्बजे	<i>7 m</i>	<i>8 m</i>	<i>5 m</i>	<i>6 m</i>	
A porcupine.	7. श्वावित् (त) श्वस्त्					
His quills.		<i>m i</i>	<i>9 m</i>			
A swift antelope.	वातप्रमीर्वातस्तनः					
A wolf.						
A deer or antelope.	8. खगे कुरङ्ग वातातु ऋरिण्याऽजिनयोनवः	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>10 m</i>	<i>11 m</i>
Belonging to a doe.		<i>m f n</i>				
Belonging to a buck.	ऐण्यम् (एण्याच्चर्माद्यम्)					
Sorts of deer, of which the hides are used.		<i>f</i>	<i>f j</i>	<i>m</i>	<i>12 m</i>	<i>13 m</i>
	9. कदलौ कन्दलौ चौनचूमूरु प्रियका (वृपि)					
		<i>1—॒</i>	<i>2 का—</i>	<i>3 वि—</i>	<i>4 अ—</i>	<i>5 —॒</i>
		<i>6 —॒</i>	<i>7 ध—</i>	<i>8 श्वस्</i>	<i>9 वा—</i>	<i>10 —॒</i>
		<i>11 —॒</i>	<i>12 च—</i>	<i>13 —॒</i>		

* And शुकायः. ^a Fem. शहिष्मी. ^c This is feminine, even when the male animal is meant. ^d Or श्वगालः. ^e Fem. क्रोडी. ^f Likewise जम्बुकः. ^g The same in the feminine. ^h Also विरालः and विलालः. ⁱ Fem. वातप्रमोः and वातप्रमी. ^j Some consider these to be masculine, and make the radical termination,—विन्.

^m
सम्भूत (स्वेति उरिणा अभी अविनयोनयः)

^{mb} ^m ^m ^{mc} ^{md} ^{me}

10. लाश्चसार दद्य व्यक्तुं रंकुं यम्बरं रौहिषाः

^m ^{mf} ^{2m} ^{mg} ^{m h} ^{mi}

गोक्खं शष्टते श्वर्ष्वं रोहिताश्वमरे (स्वगाः)

^k ^{ml} ^m ^{m m} ^{m n}

11. गंधवः शरभेः रामः श्वमरे गवयः शशः

Various
sorts of
deer. a

Various
animals. j

(इत्याद्येऽवगेन्द्राद्याऽगवाद्याः) पशु (जातयः)

^{mp} ^{mq} ^{3m}

12. उन्दुर्मूषिकेः (या) खुर्

A beast in
general. o

गिरिका घालमूषिका

^{m r} ^{m s}

चरटः छक्कासः (स्यान्)

^{f t} ^{fu}

मुसली मृष्णगोषिका

A rat.

A mouse,
or small
rat.

A lizard,
ameleon,

&c.
A small
house-li-
zard.

13. खूता (खी) तन्तुवायोर्यनामं मर्कटकाः (समाः)

A spider.

1—प.

2 एष.

3 आखुः

4 अ—.

- Severally named in the text, as the black antelope, the stag, &c. But these terms are not all rigidly applied to different species; and some are not of the deer kind. ^b Or लाश्चसारः. ^c The spotted Axis.
- Also उन्दूतः. ^d And रोहिट् (—प). ^e शष्टतः; and शष्टृ (fem. शष्टी); the porcine deer. ^f शशः. Also शशः; and रिशः. The painted or white-footed antelope. ^g Likewise रोहित्. ^h शमरः; though here placed among deer, the Bos grunniens is meant. ⁱ Severally named in the text. ^k Some make this the musk deer. ^l A fabulous animal with eight legs. ^m Bos Gavœus, As. Res. vol. viii. p. 487. ⁿ A hare.
- The preceding, as well as the lion and other wild beasts, and domestic cattle, are so denominated. ^p Also उन्दूहः. ^q Likewise मूषकः; and शूषी. ^r Also चरट् and शरटः. ^s Or छक्कासः. ^t And छुपली or छुपली. ^u Likewise मृष्णगोषिका, मृष्णगोषा and मृष्णगोषिका. ^v Also मन्त्रावः. ^w Or तन्त्रनामिः.

An insect.

^{m a}
मीकड़ु (स्त्र.) आमिः

A centi-pede.

^{f c}
कर्णजाकौका शतपद्धत्र (भे)

A cater-pillar.

14. **हचिकः चूककीटः (स्त्राद्)**

A scorpion.

^{m d}
अलि द्रशौ (त) हचिके

A dove or pigeon.

^{m f}
पारापतः कलारवः कपोतेः

A hawk or falcon.

^m
(इ) शशाहनः15. **पढ़ी घेरन्**

An owl.

^{m g}
उलके (त) वायसाराति पेचकौ

A sky-lark.

^m
आग्राटः (स्त्राद्) भरद्वाजः

A wagtail.

^m
खफ्फरीट (स्त्र.) खचनः

A heron.

16. **खोइष्ठु (स्त्र.) कंकः (स्त्राद्)**

A blue jay.

^{m j}
(चब) चाषः किकीदीविः

The fork-tailed shrike, l.

^{m m}
कलिङ्ग खफ्फ खस्याटा

A wood-pecker.

^{m k}
(इ) स्त्राच् छतपलकः17. **हार्वाधाटी**

Pipihā. m

^{m n}
(इ) स्त्रारंग खोककच्छातकः (समाः)

1—दी. 2—जू. 3—ट. 4—य—. 5—चा—.

^a And मीकड़ीः. ^b Likewise किकिः; ^c Also कर्णजाकौका: (—कस) ^d अलि: or अलो (—जू); also आलि: and आली: ^e हुचः or द्रोचः: ^f Likewise पारापतः: ^g Or अलूकः: ^h And भारद्वाजः: ⁱ Coracias Indica and Bengalensis; or as otherwise explained, a different bird. ^j Or चाषः: ^k Likewise किकीदीविः, किकीदीविः, and किकिदिवि; or किकीदिविः. &c. Also किकिः and दीविः; or खोकिः and दीविः. ^l Lanius Cœrulescens and Corvus Balicassius. ^m Cubulus Radiatus. But it is not certain whether the *Chataca* be not a different bird. ⁿ Or शारद्वः: And जोकः.

مع

^m ^{1 m} ^m ^{2 m}
 लकवाकुसान्वचूः कुकुटचरणायुधः

18. चटकः कखविहः (स्थात्)

A galli-
naceous
fowl. *cock*

A sparrow.

(तस्य द्वौ) चटका

(तबोः

Its female.
Their off-
spring
male and
female.

^m ³
 पुमपत्वे) चाटकेरः (स्वपत्वे) चटकै (व इ)

19. कारेटुः करेटुः (स्थात्)

Numidian
crane.

लकण ककरौ (समौ)

Câér. a

^m ^m ^m ^m ^{6 m}
 बनग्रियः परवतः कोकिलः पिकः (इत्युपि)

20. काके (तु) कारटा इरिष बखिपुष्ट सदात्पञ्चाः

The black
cuckoo.

^{5 m} ^{7 m} ^{8 m} ^{9 m} ^{10 m}
 आंश्वामधोष परवह्निभुव्यावस्था (अथि)

21. द्रोषकाक (स्त्र.) काकोले।

A crow.

हात्यूः काळकरणकः

A gallinule.

^{m d} ^{11 m}
 आतायि पिहौ

A kite.

दात्याय रट्पौ

A vulture.

^m 12 m

कीर शुकौ (समौ)

A parrot.

22. कुर्ण शौचे।

A curlew.

1 ता—. 2 च—. 3—का. 4—र. 5—क. 6—ज.

7 चा—. 8—भत्. 9—भू. 10 वादस. 11 चिह्न. 12 गृष्म.

13 गुरु. 14 कुर्ण.

* Perhaps *Perdix Sylvatica*. ^b Also द्रोषः. ^c Or हात्यूः.d आतायि (—न्) or आतायी (—न्). ^e Also द्रूषः. ^f Likewise द्रूषः.
Fem. कुचा and क्राचा.

A crane.	(२४) यकः कहः	<i>m m</i>	<i>m b</i>	<i>m</i>
The Indian crane.				
The ruddy goose.	कोकश्चकश्चकवाको रथाङ्गा (हयनामकः)	<i>m l m</i>	<i>2 m</i>	<i>m b</i>
A drake.	23. काहम्बः कलहंसः (स्थाद्)	<i>m</i>	<i>m</i>	
An osprey.		<i>m d</i>	<i>4 m</i>	<i>5 m</i>
Geese.	हंसा (स्त.) खेतगरतच्चकाङ्गा मानसौकरः	<i>m c</i>	<i>6 m</i>	
Varieties of geese.	24. राजहंसा (स्त. ते चच्छुच्चरण्डेलै हितैः सिताः)	<i>m f</i>		<i>m g</i>
	(मखिनै)र्वच्छिकाः (खा से) धार्षराङ्गाः (चितेतरै)	<i>f i</i>	<i>7 f</i>	<i>8 f</i>
<u>Sarali.</u>	25. शरारिराटिराष्ठि (चः)			
A small crane.	वलाका विशकहिंसा			
A duck or goose.	(हंसस्य योषिहृ) वरटा	<i>f k</i>		
A female Indian crane.		<i>9 f m</i>	<i>f</i>	<i>f l</i>
A bat.	26. जतुकाजिनष्ट्रा (स्थात्)			
A cock-roach.	परोष्णी तैलपायिका	<i>f n</i>	<i>f</i>	

1 च—. 2 च—. 3—र. 4—इत्. 5 च—. 6—कस्.
7 चा—. 8 चा—. 9—च—.

* पुष्करः or any term signifying the lotos. Also पुष्कराङ्गः. ^b Any word signifying a wheel. ^c Fem. कुरटी. ^d Sing. हंसः. Fem. हंसी. ^e Sing. राजहंसः. A white gander with red legs and bill. ^f Siag. अश्विकः, with brown legs and bill. Also अश्विकाच्च. ^g धार्षराङ्गाः, with black legs and bill. ^h Perhaps Turdus Ginginianus. ⁱ Also शराष्ठि. or शरातिः. ^j Feminine, even when the male bird is intended. ^k Also वरटी. ^l Likewise वलाका. ^m Gr वलका. ⁿ Also परोष्णी.

वर्षणा (मक्षिका नीला)

A blue fly.

सरधा मधुमक्षिका

A bee.

27. **पतङ्गिका पुत्तिका** (स्थाद्)

A small bee.

दंग (स्त.) वनमक्षिका

A gadfly.

दंशी (तथातिरस्या स्थाद्)

A smaller sort of gadfly.

बन्धोली वरटा (दयोः)

A wasp.

28. **भद्रारी छौरका चौरी भिस्तिका (च समा इमाः)**
(समौ) **पतङ्ग शलमो**

A cricket.

A grass-hopper.

खद्योतेऽ खोतिरिष्टणः

A firefly.

29. **मधुब्रतेऽ मधुकरो मधुखिलेखुपाऽखिनः**

A large black bee.

हिरेफ पुष्पलिङ्गस्त्रुपद घटपद अमरात्मयः

d

30. **मदूरो वर्हिणो वर्ही नीलकंठेऽ भुजङ्गमुक्**

A peacock.

शिखापलः शिखीफेकी मेघनादानुलास्य (५पि)

31. **केक्का (वाणी मदूरस्य)**

His cry.

(समौ) चम्भक मेघकौ

The eye of his tail.

1—३. 2—४. 3—५. 4—६. 5—७. 6—८.
7—९. 8—१०. 9—११. 10—१२. 11—१३ (—१४).

* Some deduce two synonyms from the explanation. मक्षिका and नीला or नीली. ^b Also गंधाली and वरटी. Masc. वरटः. ^c Likewise चीरका. Or a black beetle. ^e Nom. चम्भिट्, or —ट (—४). Also चम्भादो (—५).

His crest.

शिखा चूडा

His tail.

शिक्षण (सु.) पिच्छ वर्षे (नपुंसके)

A bird in general.

32. यजे विहङ्ग विहङ्ग विहङ्गम विहावसः

शकुनि पञ्चि शकुनि शकुनि शकुनि हित्राः

33. पतवि पति पतग पतत्पत्तरवाऽखलाः

गनौको वाजि विकिर वि विकिर पतवयः

34. नीछोङ्गवा गद्यमन्तः पित्युतेऽनभसङ्गमाः

Various birds, &c.

(तेषां विशेषाः) हारितेऽमङ्गः कारखः स्वः:

35. तितिरिः कुकुभोऽलाभो औवच्छीवच्छीकोरकः

कोवटिकटिद्विभक्तो वर्त्तको वर्त्तिकाः (हवः)

A wing.

36. गद्यत्पञ्चक्षहाः पर्वं पतव (सु) तनुद्दृष्टम्

1—बर्.	2—न्.	3—ज.	4—ज.	5—न्.
6—त्.	7—ध.	8—ध.	9—क्षु and —क्ष.	10—न्.
11—त्रि.	12—ध.	13—क्षत्.	14—त्.	15 च—.
6 दि—.	17—त्.	18 च—.		

- * Also masc. पहः. ^b Sing. विहावाः. ^c Masc. वि:, Fem. ची.
^d Sing. गद्यमान्. ^e Severally named in the text; viz. Green pigeon, &c. Besides others, as चतुर्खः, a king-fisher, &c. ^f Also छारितः, (Columba Hurriala, B. MSS.). ^g A shag. ^h Sort of duck. ⁱ Or तितिरिः. The francoline Partridge. ^j A wild cock, (Phasianus Gallus.) ^k Sort of quail, (Perdix Chinensis.) ^l Perhaps a pheasant. ^m Sort of partridge, (Perdix rufa, B.) ⁿ And दिटिभः, Jacana, Tringa Goensis, (Parra Goensis, &c.) ^o A quail, and its female. Likewise fem. पर्वंका. ^p Also neut. पहः and पहः: (—ह).

(स्त्री) पञ्चतिः पञ्चतिं
^f ⁿ
 Its root.

चञ्चुक्षोटि (रुभे लिङ्गौ)
^{f a} ^{1 f b}
 The beak.

37. प्रष्टीनोद्धीन संडीना (न्येताः खगगतिक्षियाः)
^{f d} ^{m n e} ⁿ
 Acts of flying. c

पेशी कोषो (हितीन्) इण्ड
^m ^{m n}
 An egg.

कुलादेया नोड (मृलिंगाम्)
^{m f} ^{m g} ^{m m} ^{m h} ^{m m}
 A nest.

38. पोतः पाक्षो इर्भक्षो लित्यः उचुकः शावकः शिशुः
ⁿ ^{n i}
 Young of any animal.

(स्त्री पुंसी) मिथुनं हन्दं
^{*} ⁿ ⁿ
 A couple, male and female.

सुम्मं (ठ) युगम्मं दुगम्मं
^m ^m ^{m m} ^{m m}
 A pair or brace.

39. सम्बह निवह व्यूहसम्बोह विसर ब्रातः
^m ^{4 m} ^{m m} ^{m m}
 A flock or multitude.

सोमौव निकर ब्रात वार संघात सम्बयाः
^m ^m ^{m j} ^{5 m} ^m

40. समुदयः समुदयः समवायस्त्वयैः गणः

(लियां ठ) संडतिर्हन्दं निकुरम्बं कदम्बकम्
^f ^{6 n} ^{*} ^{*} ^{*}

१ ब्रो—.

२ च—.

३—न.

४ कोष.

५ च—.

६ ह—.

* And चक्षः. ^b Or लोटी. ^c Severally mentioned : viz. taking flight, soaring, and perching ; or otherwise interpreted, whirling, ascending, and alighting. ^d And लेपिः. ^e Or चक्षः. Likewise पेशीकोषः.

^f Fem. पोती. ^g Fem. पाक्षा. ^h Also प्रष्टीकः. ⁱ Some make the last term, others both words synonymous with the following. ^j And लयावादः.

A multi-
tude of
similar
things.

41. (दृन्दभेदाः समैर्) वगः^m

Of animals.

संघ राशी (तु चन्तुभिः)

Of homo-
geneous
animals.

(सजातीयैः) कुलंⁿ

Of birds
and beasts.

वूथं (तिरचां पुच्चपुंसकाम्)^m

Of beasts.

42. (ध्यूनां) समजो^m

Of other
beings
(men, &c.)
Of persons
practising
like duties.

(इन्द्रेषां) समजो^m

(इष त्वर्धर्मिष्याम्)

स्थान्) निकारः

A heap of
grain, &c.

ma 2 *mf* 3 *m* *m n*

पुच्छ राशी (तु) ल्करः कूट(मङ्गिष्याम्)

Flocks of
various
animals. b

43. कापोत शौक मायूर तैत्तिरा (हीनि तद्वगे)

Domesti-
cated, (a
bird or
beast).

(गट्हासक्ताः पञ्चिष्वगाश्) छेका(स्तु) गट्हाका(स्तु ते)

1 — *a*.

2 — *fi*.

3 — *उ*.

* Also fem. पुञ्जिः. b Of doves, parrots, peacocks and francolin
partridges; other derivatives are similarly formed, as ओहुकं, a flock
of owls. c sing. छेकः and गट्हाकः.

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. महुषा मातुषा मत्था मतुजा मानवा नरा:
 महुषा मातुषा मत्था मतुजा मानवा नरा:

Man :
mankind.

(खु:) पुमांसः पंचजना: पुरुषाः पूरुषाः नरः
 (खु:) पुमांसः पंचजना: पुरुषाः पूरुषाः नरः

Man ; or
male. c.

2. खी योषिद्वला योषा नारी सौमन्त्रिनी वधूः
 खी योषिद्वला योषा नारी सौमन्त्रिनी वधूः

A woman ;
or female.

प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता महिला (तथा)
 प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता महिला (तथा)

Various
descrip-
tions of wo-
men. i

3. (विशेषाच्च) इना भीइः कामिनी वामलोचना
 इना भीइः कामिनी वामलोचना

प्रमदा भाविनी काम्ता लखना (च) नितम्बिनी
 प्रमदा भाविनी काम्ता लखना (च) नितम्बिनी

4. सुन्दरी रमणी रामा

कोपना (सैव) भामिनी
 वरारोहा मत्तकाशिन्प्रसमा वरवर्धिनी

A passion-
ate woman.
An excel-
lent wo-
man. n.

1—त्. 2 अ—. 3 अ—. 4—नी. 5 उ—.

* Sing. महुषः, मातुषः, &c. (Fem. महुषी, मातुषी). ^b Also (with an ill sense) मात्थः. ^c Both lines contain synonymous terms, according to some. ^d Sing. पुमान् (उंस्). ^e Sing. ना (च). ^f Also योषिता.

^g Likewise योषा. ^h Or महेला, and महीला. ⁱ The terms are commendatory; as well-shaped; timid; loving; having fine eyes, &c.

^j Also भीइः, and भीइः. ^k Another reading exhibits भामिनी. ^l Some write रमणा. ^m Likewise रमा. ⁿ Handsome, healthy and affectionate. However some make the terms not synonymous, but significant of various descriptions of women. ^o मत्तकाशिनी, or मत्तकापिणी.

R

A queen. a 5. (कृताभिषेका) महिषी

Other
wives of
a king.

A wife, or
wedded
woman. c

^{f b} भोगिन्ये^a (अथा वृपस्त्रियः)

^f पत्नी पाणिगट्ठीती^f (च) द्वितीया सुहधर्मिणी^{f d}

^f ^f ^{m pl. e} 6. भार्या जाया (अथ पुंभूष्टि) दारा:

A matron. f

(सात्पु) कुटुम्बिनी^f

^{f g} पुरंध्री

A virtuous
faithful
wife.

^f ^f ^{f h} ^f उचरिवा (तु) सती साखी पतिव्रता

A superseded
wife. i

7. कृतसापल्लिका अध्युद्धा इविविका

A bride
choosing
her hus-
band.

^f (अथ) स्वर्वंवरा

^f ^f पतिव्रता (च) वर्चा

A chaste
woman.

^f ^{f k} (अथ) कुलस्त्री कुलपालिका

A maiden. l 8. कन्या कुमारी

* Consecrated as such. Also a king's wife in general. ^b Sing. भोगिनी. ^c Some restrict the two first terms (other the four first) to the particular sense of a wife married with religious rites. ^d Likewise सुधर्मिणी. ^e Also fem. Sing. दारा. ^f Or one, who has children and her husband living. ^g Some add पुरंध्री. ^h Or साखु. ⁱ One whose husband has married another wife. ^j And कृतसापल्लिका, कृतसापल्ली, कृतसापल्लीका, or कृतसपल्लिका. ^k And कुलपाली. ^l The first term denotes a girl nine years old; the second twelve; or, without discriminating the age, both terms signify a virgin. ^m Also कन्याका.

गौरी (तु) नगिका इनागतार्त्तवा
 f f b f
 गौरी (तु) नगिका इनागतार्त्तवा

A girl. a

(स्थान) मध्यमा हृष्टरजास्
 f c 1 f

तद्दणी युवतिः (समे)
 f e ff

One arrived at puberty.

A young woman. d

9. (समा:) चुधा अनी वध्यम्
 f f g f h

चिरिण्डी (तु) स्वासिनी
 f i f k

इच्छावती कामुका (स्थाद्)
 f f

हृष्टस्तंती (तु) कामुकी
 f f

A daughter-in-law.

A woman staying in her father's house. i.

A woman desirous of any thing. I

One amorous or lustful.

One who goes to an assignation.

A disloyal or unchaste woman.

10. (कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं सा) इनिसारिका

पुंचली धर्षिणी वन्धक्यस्ती कुलटेल्वरी
 f f m 2 f 3 f 4 f 5 f
 f f n

11. सैरिणी पांचुला

(यथ स्थाद्) भविष्यती (शिशुना विना)
 f

अवीरा (निष्पतिसुता)

विष्णुता विधवे (समे)

A childless woman.

One who has neither husband nor son.

A widow.

1—अस्. 2—को. 3—का—. 4—टा. 5—ट—. 6—वा.

* Here also, if ages be discriminated, the first is a girl eight years old ; the second, ten : as synonymous terms, they signify a girl who has not menstruated. ^b And नगिका. ^c Likewise वध्या. ^d Between sixteen and thirty years of age. ^e Or तद्दणी. ^f Also युवती and चुप्ती. ^g अनिः, or अनी. ^h Sing. वधुः, or वधूः. Likewise वृद्धी. ⁱ Married or unmarried. ^j Likewise चिरिण्डी. ^k Also स्वासिनी. ^l Covetous of wealth ; eager for food, &c. ^m Also धर्षिणी. ⁿ Likewise पांचुला. ^o And विष्णुता.

A woman's
female
friend.

A woman
whose hus-
band is liv-
ing.

Old or grey-
haired.

Intelli-
gent.

Wise.

The wife of
the *Sudra* c

A woman
of the
Sudra tribe.

A milk-wom-
an. d

A woman
of the *Vais-
ya* tribe.

One of the
Kshatriya
tribe.

A female
teacher.

A spiritual
instruct-
ress.

The wife
of a spir-
itual pre-
ceptor.

Wife of a
Vaisya.

Wife of a
Kshatriya.

Wife of a
tutor.

A mascu-
line wo-
man. e

12. आलि: सखी वयसा (च)

पतिवर्ली सभन्तका

दृष्टा पलिक्ती

प्राची (तु) प्राचा

प्रचा (तु) धीमती

13. शूद्री (शूद्रस्य भार्वा स्वात्)

कूद्रा (तज्जातिरङ्गना)

आभीरी (तु) महाशूद्री (जातिपुंयोगयोः समा)

14. अर्वाणी (खयम्) अर्वा (स्वात्)

क्षत्रिया क्षत्रियास्य॑ (अपि) 2f

उपाध्याया (थु) पाध्यायी

(स्वाद्) आचार्वा (अपि च खतः)

15. आचार्वणी (तु पुंयोगे)

(स्वाद्) अर्वी

क्षत्रियी (तथा)

उपाध्यायानुप्रपाध्यायी

पोटा (स्त्रीपुंसलक्षणा)

¹ शूद्रा.

²—ची.

³ उ—.

⁴ —ती.

⁵ उ—.

^a Or आली. ^b Or पलिक्ता. ^c Whether belonging to the same or to a different tribe. ^d Milkman's wife; or a woman of his tribe.

^e Having breasts and a beard.

16. वीरपन्नी वीरभार्या^f

वीरमाता (च) वीरस्तः^{1f}

जातापत्ना प्रजाता (च) प्रसूता (च) प्रसूतिका^f

17. (स्त्री) नरिनका कोटवी (स्थाद्)^{f b}

दूती सधारिके (समे)^{fc 2f}

कात्यायन्न (द्वेष्टुष्टा या कात्यायवस्त्राधारी)

18. सैरिंघ्री (परबेशस्था स्वशा शिल्पकारिका)^{ff}

असिक्की (स्थाद्वेष्टा या प्रैष्यांतःपुरचारिणी)^{fh}

19. वारस्त्री गणिका वेश्या रूपाचीवा^{f f i f}

(यथ सा जनैः The head
सत्कृता) वारसुखा (स्थात्)^f

कुटुनी शंभली (समे)^{fj fk} A bawd or
procress.

20. विग्रन्धिका (त्वी) चणिका देवद्वा^{f 4f f}

(यथ) रजसुखा^{4y} A fortune-teller.
A woman
in her
courses.

1—८.

२—का.

३—नी.

४—१—.

- The two last of these synonyms are by some restricted to a woman recently delivered. ^b Likewise कोटुनी. Some add कोटरी. ^c Also द्रूतिः. ^d Wearing a dress indicating the practice of austerity.
- Being her own mistress, but living in another's house, and practising any art. ^f Also सैरिंघ्री. Some add सैरिंघ्रिः. ^g Young and frequenting the apartments of the women. ^h And असिता. ⁱ Likewise वेश्या. ^j Some add कुटुनी. ^k Also उल्लखी.

1f f a 2f b f 3f

स्त्रीघर्मिरथविरालेयी भक्षिनी पुष्पवत्त्र (अपि)

4f 5f

21. चृतुमत्थ (प्य) दक्षा (अपि)

6 n c n 7n

(साहू) रजः पुष्पमार्जनं

The cours-
es.

Longing,
as in preg-
nancy.

Past child-
bearing. d

Pregnant.

An assem-
blage of
hariots.

—of preg-
nant wo-
men.

—of young
women.

A twice
married
woman. g

Her se-
cond hus-
band.

One in
whose fa-
mily she
presides.

Son of an
unmarried
woman.

Son of an
auspicious
mother.

f 8f
अद्वाकुद्धाहस्यती

fe f
निष्कला विगतार्जवा

22. आपकस्त्रा (साहू) गुर्विर्णुन्तर्वली (च) गर्भिणी

(गणिकादेस्तु) गाणिकं

गाभिष्यं

n f
बोवतं (गणे)

11f 12f h

23. पुनर्भृद्धिविषु (रुठा हिः)

m i
(तस्मा) दिविषुः (पतिः)

(सु तु हिजो) द्येदिविषुः (सैव यस्तु कुटुम्बिनी)

m j m

24. कानीनः कन्यकानातः (सुते?)

m
(अ) सुभगासुतः

1 — शी.	2 — आ—.	3 — तो—.	4 — ती—.	5 — च—.
6 — स—.	7 — आ—.	8 — हो—.	9 — शी—.	10 — च—.
11 — घ—.	12 — घ—.			

^a आविः and आवीः. ^b Some add आत्मेयी. ^c Also masc. रजः: (—ज)

^d Having ceased to menstruate. ^e Likewise विष्णवी and विष्णवा or निष्णवी.

^f Also बोवन्. ^g A virgin widow remarried. ^h Some add दिविषुः.

ⁱ Likewise दिविषुः. ^j Fem. कानीनी. The daughter of such a woman.

^m
सौभागिनेयः (स्वात्)

^m
पारस्पैषेय (स्त्रि परस्पित्याः) Son by
another's wife.

25. ^mपैतृष्वसेयः (स्वात्) ^mपैतृष्वस्त्रीय (च पितृष्वरुः) Paternal
aunt's son.
सुतोः)

^a
(मातृष्वसुचूड़ी) Maternal
aunt's son.

^m
वैमात्रेया विमात्रजः Step-mo-
ther's son.

26. (अथ) वांशकिनेयः (स्वाह) वंशुका(चाह) इस्तीसुतः A bastard.
^{mc} ^{md}
कौलटेयः कौलटेरो
(भिक्षुकी तु सती यदि b

A son of a
female beg-
gar.

27. तदा) कौलटिनेया(इस्ताः)कौलटेया(अपि चालन्जः)
^m ^l ^m ^m ^m ^{mc}
आलवस्तुनवः सूतः सुतः पुत्रः A son.
(खियान्त्वमी) A daughter.

28. आङ्गुर) दुष्टिरं (सर्वे)

—८.

^a Formed like the preceding terms, viz. नाश्वसेयः and नाश्वस्त्रीयः.
Fem. नाश्वसेयी and नाश्वस्त्रीया. ^b Son of a disloyal wife. ^c Some
add कौलिनेयः. ^d Fem. कौलटेयी and कौलटेरा. ^e Also पुत्रः.
^f Nom. दुष्टिरा—(ह). ^g All preceding terms for a son signify, in
the feminine, a daughter, viz. आलवा, सती, सूता, पुत्री, पुत्रिका
or पुत्रिका.

Offspring,
male or
female.

A legiti-
mate son. ^a

Father.

Mother.

Sister.

Husband's
sister.

Grand-
daughter. ^f

Husband's
brother's
wife.

Brother's
wife.

Maternal
uncle's
wife.

Mother-
in-law.

Father-
in-law.

Paternal
uncle.

Maternal
uncle.

Wife's
brothers.

" " "
पत्नीं तोकं (तयोः समे)

(स्वजाते त्वौ) ^{1 m} ^{m b} रसौरस्यौ

^m तात (स्त.) ^m ^{2 m} अनकः पिता

29. जनयित्री प्रसूर्माता जननी

^{f d} ^{5 f} भगिनी स्वसा

^{6 f e} ननन्दा (तु स्वसा पत्न्य)

^{f g} ^{f h} नं मूरी पौत्री चुतामना

30. (भार्यास्तु भाटवर्गस्य) यातरः (स्तुः परस्परस्य)

^f ^f प्रजावती भाटजाया

^f मातुखानी (तु) मातुखी

31. (पतिपत्न्योः प्रसूः) श्वश्रूः

श्वशुर (स्त. पिता तयोः)

^m (पितुर्भ्राता) पिण्ड्यः (स्थान्)

^m (मातुर्भ्राता तु) मातुलः

32. श्वालाः (स्युर्भ्रातरः पत्न्याः)

1 यो—. 2—ह. 3—स्त. 4 बाह. 5—स्त. 6—स्त.

^a By a woman of the same tribe with her husband. ^b ओरस्यः and उरस्यः. Some write औरस्यः. ^c Also अनिदी. ^d Likewise भन्नी. ^e Or ननन्दा (—न्द). Also नन्दिनी. ^f Either in the male or female line. ^g And नप्ता (—प्त), a grandson or grand-daughter. ^h Generally restricted to the son's daughter. Sing. बाता (—ह). ⁱ Sing. श्वालः. Also श्वालः.

खस्त्रीयोऽभागिनेयः (स्थाज्)	^m ^{m d}	^{m b} ^{m c}	Husband's brother. a	
जामाता इहितुः पतिः	^{m e}	^m	Sister's son.	
पितामहः पिण्ठिता	^{m f} ^{1 m}		Daughter's husband.	
(मातुर्) मातामहा (द्वे वं)	^{2 m} ^h	^{m g}	Father's father.	
सपिरडा (स्त्र) सनाभयः	^{m i}	^{3 m}	His father.	
समानोदर्शी सोदर्शी सुगर्द्य सहजाः (समाः)	^m ^{m j} ^m ^{4 m}		Maternal grandfather. b	
सुगोत्र बाधव चाति बन्धु स्व स्वजनाः (समाः)	^m ^m ^m ^m ^{5 m}		Kinsmen	
ज्ञातेयं	ⁿ		A brother of the whole blood.	
बन्धुता (तेषां क्रमाङ्गावस्थम् हयो)	^m ^m ^{6 m} ^{7 m}		A distant kinsman.	
घवः प्रियः पतिभूत्तौ			Relationship.	
आर (स्त्र) पपतिः (समौ)	^{8 m}		An aggregate of kinsmen	
36. (अस्त्रे आरजः) कुण्डे	^m		A husband.	
१—८.	२—४.	३—५.	६—८.	५—९.
६ पति.	७ अस्त्रः.	८ च—.		

- a Usually restricted to the younger brother. But some apply the first term to the elder brother; and the second to the younger.
 b Nom. देवा. Also देवः (—८). c Likewise देवतः. d Fem. खस्त्रीया and भागिनेयी; sister's daughter. e Also यामाता (—८). f Fem. पितामही, a grandmother. g Fem. प्रितामही, a great-grandmother. h So प्रमातामहः; maternal great-grandfather. i Sing. सपिरडः. j Also कोदरः and सहोदरः.

A widow's
bastard.

A brother's
son.

Brother and
sister.

Father and
mother.

Husband's
or wife's
father and
mother

Son and
daughter.

Husband
and wife

The womb.
^c

The last
month of
gestation.

A fetus.

A eunuch.

Childhood.
^g

Youth or
manhood.

m a
(वृते र्भक्षि) गोलकः

^{m: b} ^{l m}
भातीया भाटजे

^{m du.} ^{m du.}
भाटभगिन्यौ भातराव् (उमौ)

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}

37. मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ (च तौ)

^{m du.} ^{m du.}
खच्चूखशुरौ खशुरौ

^{m du.}

पुत्रौ (पुत्रं इहिता च)

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}

38. दम्पती अम्पती जायापती भार्षापती (च तौ)

^m ^{m d} ^{m n} ^{m n}
गर्भश्चेष्ठा अरावृः (स्वाद) उलं (च) कल्लो (इदिवाम्)

^m ^m

39. सूतिमास्ति वैजनने

^m ^m

गर्भा भूषणं (इमौ समौ)

^{f e} ^{m f} ^{m n} ^m ⁿ

लतीया प्रकृतिः शण्डः लीवं पण्डेः नपुंसकम्

ⁿ ⁿ ⁿ

40. शिशुतं शैशवं वालं

ⁿ ⁿ
तारण्यं यौवनं (समे)

1—ज.

* Or गोलः. b Likewise भाटब्बः. c Some restrict the last, others the two last, to signify the embryo. d Also अरावृः, (-स्). e The compound term is properly लतीयप्रकृतिः. f And शण्डः or शण्डः. Some add शण्डः. g To the age of sixteen.

ⁿ
(स्नात) स्याविरे (तु) वृद्धतं

Old age. ^a

^m
वृद्धसंघे (ऽपि) वार्षकम्

An assem-
blage of
old men.

ⁿ
41. पलिकं (जरसा शौकाम् केशादौ)

Greyness
of hair. ^c

^f ^f
विच्छसा जरा

Decrepiti-
tude.

^{f d} ^f ^f ^{f e}
(स्नाद) उत्तानन्धया डिन्मा स्ननपा (च) स्ननन्धयो

An infant.

42. बाल (सु स्नान्) माणवकोः

A child. ^f

^m ^{1 m} ^{2 m}
बयस्थस्त्रहयोः सुवा

A young
man. ^h

प्रवयाः स्यविरो वृष्टे जीनो जीर्णो जरम् (ऽपि)

An old
man.

^{3 m} ^m ^m ^m ^m ^{4 m}

43. वर्षीयान् हथमी ज्यायान्

One very
aged.

^m ^{8 m i} ^m
पूर्वज (खृ) प्रियोऽप्यजः

Elder bro-
ther; first
born.

ज्यवन्धजे (स्त्री) कनिष्ठ यवीयोऽवरजा ऽतुजाः

Younger
brother.

^m ^m ^{m 1}

44. अमास्ये दुर्बलाञ्छाते

Feeble;
thin.

१ त—.

२—त्.

३—स्.

४ जरत्.

५—वस्.

६—त्.

७—वस्.

८—स—.

९—ज.

* After seventy in men, or after fifty in women. ^b Also वार्षकं. The term likewise signifies old age. ^c Or पलिसः, grey-haired. ^d Or, masc. उत्तानन्धयः, &c. For this and following (to v. 49) admit the three genders. ^e Some write स्ननन्धया. ^f Not exceeding sixteen. ^g Fem. वासा. ^h Or one of the virile age, from sixteen to seventy. ⁱ Also वर्षियः, वर्षयः; and वर्षीयः. ^j And कनीयान् (—यस्) or कन्यसः. ^k वर्षीयान् (—वस्). Likewise वर्षिषः. ^l ज्यातः. Also ज्यातः.

Strong ;
fleshy.

Corpulent ;
pot-bellied.

Having
much, or
fine, hair.

Flaccid.
d

A dwarf.

Sharp-
nobed

Noseless.

Having a
nose like
a hoof.

Bandy-
legged, g.

Long
shanked,

Knock-
kneed, k.

1 m 2 m 3 m
वदावाण्डासलोः ५ चक्षः

m ma 4 m m mb
तुंदिलसुन्दिकसुन्दी दृष्टकुचिः पित्रिरिङ्गः

m m m 5 m

Flat-nosed. 45. अवटोटोः इयनाट (चा). इवज्जटोः नहनासिके

" " 6 m
केश्वः केशिकः केशी

m mc
वलिनोः वलिमः (समै)

Deformed.
d 46. विकलाङ्ग (सु) पोगरङ्गः

m m m f
खर्वैः चक्ष (चु) वामनः

7 m m
खरणाः (सात्) खरणसेरः

m m
विघ (सु) गतनासिकः

47. खुरणाः (सात्) खुरणस्तः

m 8 m m h m
प्रसुः प्रसतजातुकः

m j 9 m
अङ्गुश्चुरुच्छातुः (सात्)

m l m
संच्चुः संहतजातुकः

1—८. 2 चाँ—. 3 च—. 4—न्. 5—क.
6—न्. 7—चस्. 8—चस्. 9 च—.

^a लुभिकः or लुभिमः. ^b Also पित्रिरिङ्गान् (—त्). ^c Likewise वलिमान् (—त्). ^d Having a deficient, or a redundant, member; as a toe, or a finger, too many, or too few. ^e Also अपोगरङ्गः. ^f Fem. वामनी. ^g Or having the knees apart. ^h Also प्रसुः and प्रसतजातुः. ⁱ Or else thick-kneed. ^j And अङ्गुश्चुः. ^k Or having the knees touching. ^l Likewise संच्चुः and संहतजातुः.

	^{1 m} 48. (स्थाद्) एडे वधिरः	^m		Deaf.	
		^{2 m} कुञ्जे गडुलः	^{m a}	Hump-backed.	
			^m कुकारे कुण्डिः	^{m c}	Having a crooked arm. b
	^{m d} ष्टञ्चिरूपतना	^{3 m}		Small, short, or thin.	
		^m ओणः पङ्गौ	^{m e}	A cripple.	
			^{m f} मुखः (स्त्र.) मुण्डिते	^m	Bald ; close-shaved.
49.	वद्धिरः केकरे	^m वोडे वच्छ		Squint-eyed.	
				Lame.	
			^g (किंचु अरावराः)		
	^m अटुकः कालकः पिङ्गुस्	^m ^{4 m}		A freckle or mark.	
			^m तिळकदिलकालकः	^{5 m}	A mole or spot. h

1—१.

२—३.

४—५.

६—७.

८—९.

^a And गरुदः. ^b Or a withered one. ^c Also कूण्डिः and कोण्डिः.
^d Likewise दृण्डिः. ^e पंगुः. Fem. पंगूः. ^f Fem. मुखः. ^g The preceding (from v. 41) vary the gender with that of the subject. ^h Or a person freckled or having moles.

anything used for healing diseases or wounds

SECTION II.

Health. 1. अनामयं (स्थाइ) आरोग्यं

Physicking. चिकित्सा रक्षप्रतिक्रिया

Medicament. भैषजौषध भैषज्यान्वयदेश जातु (रित्युपि)

A disease. 2. (स्त्री) रुग्णां (चे!) पताप रोग व्याधि गहामयाः

affected the
Pulmonary
consumption.

(पुमान्) वस्त्रा लक्ष्यः शोषः

lungs

प्रतिश्वाय (स्त.) पीनसः

Catarrh.

Sneezing. 3. (स्त्री) छुत छुतं लक्ष्यः (पुंसि)

Cough.

कास (स्त.) लक्ष्यशुः (पुमान्)

Intumes-
cence.

शोफ (स्त.) लक्ष्यशुः शोयः

to smell out
in health

Kibe. e

पाहस्कोटो विपादिका

a Skin-discoloration

Blotch.

4. किळासं सिघ

g

f g 10 n f h

Scab.

कल्पां (त) पाम पामा विचर्चिका

१ लो—.

२—लक्ष.

३—लक—.

४—हज—.

५—ज—.

६—ला—.

७—नू—.

८—तू—.

९—नू—.

१०—ज—.

^a Likewise लक्ष्या (—नू) or लक्ष्यः (—ल्क्षा); and राजवस्त्रा (—नू) or राजवस्त्रा (—नू). ^b Also प्रतिश्वा and प्रतिश्वायः. ^c Likewise अपीनसः and पीनसः. ^d Also काशः. ^e A blister or sore on the foot. ^f Or सिघूः.

८ कल्पाः. ^h पामा (—लनू and —ला) du. पामानो and पामे.

f f f a
करुः खर्जू (चृ.) करुया

Itch.

m m f n b
विस्कोटः पिटक (स्लिष्टु) Boil.

m f n c l n
5. द्रष्टा (जियाम्) ईर्मन्तः

Sore or wound.

m
(क्षीवि) नाडीत्रणः (पुमान्) Ulcer.

m n
कोटे॒ मण्डुलकं

Sort of leprosy. d

n n e
कुष्ठः चित्रे

Leprosy.

2 n 3 n f
दुर्नामका॑ इर्शसी॑ Hemorrhoids.

m m
6. आनाह (स्त.) विवन्धः (स्याद्)

Epistasis. g

f h f
अहश्चिरकृ प्रवाहिका॑ Diarrhoea.

f i f
प्रच्छहिका॑ वमि॑ (चृ. खी पुमांस्तु) वमयुः॑ (समाः)॑ Vomiting.

fk ml mm mn
7. (आविभेदा॑) विदूधिः॑ (खी॑) अव मेह भग्नद्वराः॑ Various diseases. j

1 अद्वसः.

2—कृ.

3—स्.

* Also करुयिः. ^b Fem. पिटकाः. Also विटकः—का—कं. ^c Likewise, masc. ईर्मः. ^d White leprosy with round spots. ^e And चैत्रें or चैत्रं. ^f Likewise चर्षः (—स्). Also masc. चर्षः (—र्ष.). ^g Whether Ischury or Constipation. ^h Also अहषो and अहयिः. ⁱ Likewise, neut. अदिः (—स्); and fem. अदिः (—द) or अदी॑, etc. ^j Severally named in the text. ^k An abscess; an internal one. ^l Fever. ^m Also अवेहः, Gonorrhœa. Some interpret it simple gonorrhœa or seminal weakness; others, diabetes. ⁿ Fistula in ano.

f a n b
अष्टरी चतुर्ष्वं (स्नात)

(पूर्व शुक्रावचेणिषु)

A Physi- m e 1 m 2 m f 3 m m
cian. d 8. रोगहार्यः गदं कारे भिषम्बैद्यो चिकित्सके

Recovered m f n g m f n m f n m f n h
from sick-
ness. वास्तो निरामयः कल्प उम्बाषो (निर्गते गदात)
m f n m f n i

Emaciated 9. स्वान स्वाद्य

Diseased. 4 m f n m f n m f n m f n
आमयावी विहृते आविते इपटुः

m f n m f n m f n
आतरे इभ्यमिते इभ्यांतः

Scabby.

(समौ) पामन कच्छुरौ

Afflict- m f n j 5 m f n
ed with 10. दद्रणो दद्रोगी (सादृ)
herpes. —with he-
morrhoids.

a skin disease
दद्रणी

मर्यरोगवते इर्षसः
ब

1—।

2—यमे.

3—वैद.

4—म.

5—न.

^a Stone or gravel. ^b Strangury. Some make the two last terms synonymous, as signifying dysury. ^c The following terms (inclusively to v. 12) admit the three genders. ^d Or, adjectively, 'practising medicine.' ^e रोगहारी (—न्.) ^f भिषक् (—न्.) ^g Fem. वास्तो. ^h Some restrict the last term to convalescent or recently well from disease. ⁱ स्वाद्यः

^j Also दद्रूषः. Fem. दद्रूः, दद्रूः, दद्रूः; or दद्रूः, herpes.

1 mfn

2 mfn

वातको वातरोगी (स्नात)

Afflicted
with gout
or rheuma-
tism.

mfn

mfn

सातिसारे १तिसारको

—with
dysentery.

mfn mfn mfn mfn

11. (सुः) क्षिच्छाचे चुम्हा चिम्हा पिल्हाः (क्षिच्छे १क्षिण
चाप्यमौ)

Blear-eyed

mfn

3 mfn

उच्चात् उच्चादवति

Insane.

mfn mfn 4 mfn

स्नेहालः स्नेहणः कफो

Phlegma-
tic.

mfn

12. नुबो (भुने रखा)

Gibbous,
from dis-
ease. b

(दृष्टनाभौ) तुरिङ्गु तुरिङ्गभौ

Having an
elevated
navel.

5 mfn

mfn

किलासी चिखलोः

Having
blotches.

mfn 6mfn d

इन्धे १हृष्ट

Blind.

mfn mfn mfn

मूर्च्छाले मूर्च्छमूर्च्छितौ

Fainting.

n e

7 n

n f

n n ng

Seed.

13. शुकं तेजो रेतसी (च) वौज वीर्येन्द्रशाणि (च)

m

n

मायः पित्तं

Bile.

m 8 m

कफः स्नेहा

Phlegm.

1—न.

2—तु.

3—त्.

4—न.

5—तु.

6—ए.

7—सु.

8—स्.

• These terms, in the neuter gender, signify the diseased eye. b The

word also signifies a disease occasioning a gibbosity of the back.

• Also दुरिङ्गः. d अहक् (—ए). • The preceding (from v. 8.) admit

three genders, being used adjectively. f Sing. रेतः (—स्). g Sing.

दृष्टिरुपः.

T

The skin.

(स्थियां तु) त्वं अस्त्राः

Flesh.

14. पिण्डितं तरसं मांसं पलालं क्रव्यमामिषम्

Dry flesh.

उत्तमं शुष्कमांसं (स्थाद्) वस्तुरं (तच्चिलिङ्गकम्)

Blood.

15. रुधिरे इहूङ्गोहिता इहूङ् रक्तं वृतजं शोणितम्

The heart.
g

मुक्ता इथमांसं हृदयं इन्

The serum
of flesh. j

मेद (स्तु) वपा वसा

Muscles at
the nape of
the neck.

16. (पश्चान्त्रीवा शिरा) मन्या

A nerve,
tendon or
gut. l

नाडी (तु) धमनिः सिरा

The blad-
der.

तिलकं क्लीम

The brain.
q

मस्तिष्कं गोर्हं

१ सो—.

२—तु or —इ.

३—न्:

- * त्वक् (—च) and त्वचा or neut. त्वचं. ^b अस्त्राः or अस्त्रवारा.
- ^c आसिं and आमिं. ^d Fem. वस्तुरा. ^e अस्त्रक् (—ज्).
- ^f some add अस्त्रं. ^g Certain writers restrict the two first words to signify the heart; and the two last the thorax. ^h वृक्तः or वृक्ता (—न्). Fem वृक्ता or वृक्तो.
- Neut. वृक्तं or वृक्त (—न्). Also इक्तः, इक्ता, इक्तं, and वृक्तः, वृक्ता, वृक्तं, or इक्ता, इक्त (—न्), and वृक्ता, वृक्त (—न्). ⁱ Likewise वृक्तापयसांसं.
- ^j Some interpret this the marrow of bones. ^k मेदः (—स्). Or masc. मेदः (—द). ^l Or any tubular vessel of the human body.
- ^m And नाडिः. ⁿ Or वसनी. ^o Also शिरा. ^p Also छोडं (—ज्).
- ^q Some make the preceding terms synonymous with these.

		ⁿ ^{m n} किट्टं मलेऽ (स्फियाम्)	An excretion. a
ⁿ ^{l m n b} 17. अन्तं पुरीतद्	^m	^{2 m c} गुत्ता (स्त्र.) स्त्रीषा (पुंस्त्र.)	Entrails. The spleen.
		^{f d} (ज्य) वस्त्रा	A tendon or muscle.
^f चायुः (स्फियो)	ⁿ ^{3 n}	^f कालखण्ड यज्ञतो (तु समे इमे)	The liver.
^{f e} ^f ^f 18. स्फियिका स्फिन्दिनी लाक्षा			Saliva.
ⁿ ^m स्फियं प्रस्ताव	^m ^m ^m ^{mg}	^{ff} दूषिका (नेत्रयोर्म् लम्)	Rheum of the eyes.
		^{f f h} उच्चारा इवस्त्रारौ शमलं शङ्खत्	Faeces.
ⁿ ["] ^{m n} 19. गूढं पुरीषं वर्चस्क (मङ्गी) विष्टा विष्टौ (स्फियो)	^m ^{m n}	["] ["] ^{4 n} कीकसं कुत्त्वम् स्थिं (च)	The skull ; cranium. Any bone.
^m 20. (स्थाच्छ्रीरास्थि) कंकालः			The skeleton.

¹—त्.²—न्.³—त्.⁴ च—.

^a Either excrement or excrescence ; twelve are enumerated ; (some count nine only :) as serum, seed, blood, marrow, urine, faeces, earwax, nails, phlegm, tears, rheum and sweat. See Menu. c.5.v.135. ^b Likewise वरितद्. ^c Or स्त्रिहा (—न्). Also fem. स्त्रीषा. ^d Likewise वस्त्रा. ^e Or स्फियोका. ^f And दूषी or दूषिका. ^g And शङ्खत्. ^h Sing विष् (विष् or विष्). Also विषा.

The back-bone.

The skull; or bones of the head.

A rib.

A limb or member.

The body

Point of the foot.

A foot.

The ankles.

A heel.

A leg.

A knee.

A thigh.

(उठास्त्रि तु) कथेदका
१ n. २ b.

शिरोस्त्रि (तु) करोटिः (झी)

पार्श्वास्त्रि (तु) पर्शुका
२ n. ३ c.

२१. अङ्गं प्रतीके। इवयवो। इपघनो।

(इय) कलेवरम्

गालं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्ण वियहः

२२. काया। हैः। (झीबुंसोः; इलियाम्) उत्तिंश्चनु रानुः।

पादां प्रपदं

m m e m f 6 m n

पादः पदंक्षिवरणो। (इलियाम्)

f g m n

२३. (तड़न्ही) बुटिके गुलफौ

(पुमान्) पार्श्वि (रुचस्त्रियोः)

जाह्ना (तु) प्रस्त्रता

m s h 7 m n 8 m n

जानूरूपर्वा। इष्टीबद्। (इलियाम्)

९ m

२४. स्त्रियि (झीवे पुमान्) अरुस्

१—त्रु. २—त्रु. ३—सु. ४—त्रु. ५—तह.
६—च—. ७—त्रु. ८—त्रु. ९—ह.

* And कथेदका. ^b Or करोटी. Also neuter करोटं. ^c Likewise पार्शुका and पर्शुः. ^d तहुः: (—न and—हुस्). ^e पत् (—त्रु); and पदः: (—द): also neut. पादं and पदं. ^f चंहिः and चंत्रिः. Some make these neuter likewise. ^g Sing. बुटिका and घटिः or बुटी Also बुटः. ^h Masc. जाहुः, उरूपर्वा, इष्टीबान्. Neut. जातु, उरूपर्व, इष्टीबत्.

				^m
			(तत्संधिः पुंचि) वंचणः	The groin.
"	1 "	"		
एहं (त्) पानं पायु (न्॑)				The anus.
			^{mfa}	
			वस्त्रि (न॒भेर॒धेऽ हयोः)	The abdo- men.
"	"	"	^{ne} ^{f d} ^{fe} ^f	
25. कटो (ता) ओणिफलकं कटिः ओणी ककुञ्जती				The hip and loins. b
			^m ^{back part} ⁱⁿ ⁿ	
(पञ्चान्) नितञ्जः (खीकञ्जाः)				A woman's. buttocks.
			(क्लीवे तु) जघनं (पुरः)	Mons veneris.
			^{nf}	
26. (कूपकौ तु नितञ्जस्यौ हयौने) कुञ्जदरे				Cavities of the loins.
	^{2f}	^{mg}		
(स्कियो) स्कियौ कटिप्रोथाष्				The but- tocks.
			उपस्थो (वस्थमानयोः)	Parts of generation. h
"	^{mf i}			
27. अगं योनि (हृयोः)				Vulva.
			^m ^m ^{nj}	
			विश्वा मेढोः मेहन शेफसी	Penis.
"	^m	^{m l}	^m	
सुष्णोः इण्डकोषोः हृषयः				The scro- tum. k
			(इष्टवंशाधरे) त्रिकम्	The end of the spine. m

1 च—.

2—च.

* Also fem. चस्त्री. ^b Some distinguish the two first terms as signifying the hip. ^c Likewise क्लोणीफलं. ^d And कटी. ^e ओणिः or ओणी. ^f Also ककुञ्जरं. ^g Sing. कटिप्रोषः. Likewise कटिः and प्रोषः. ^h Of either sex. ⁱ And fem. योनौ. ^j शेषः (—स) or शेषः (—स). Also masc. शेषः (—फ), शेषः (—प); and शेषः. ^k Also the testicles. ^l And इण्डकोषः. ^m Consisting of three bones, Os sacrum, &c.

The belly.	28. पिचिरहु कुची जठरेहरं तुंदं	<i>m a m b m n l n n</i>
The paps. c		<i>स्तनौ कुची</i>
A nipple.	चूचुकं (तु) कुचाग्रं (स्थान्)	<i>m n d " m</i>
The bosom. e	(न ना) कोणं भुजांतरम्	<i>f n f " n</i>
29. उरो वस्य (च) वस्यथ् (च)	<i>2 n * n g</i>	
The back.		<i>इष्टं (तु चरमं तनोः)</i>
A shoulder; scapula.	स्तन्ये भुजश्चिरोऽस्या (इक्षी)	<i>m h 3 n m n i</i>
The collar bones.	(संधी तस्यैव) जन्मुण्णी	<i>n m k n j</i>
The arm- pits.	30. वाञ्छन्तुले (उभौ) कच्छी	<i>m n</i>
A side.	पाञ्च (मूखी तयोरुचः)	<i>m n 1 m n</i>
The waist.	मध्यम (च्छा) इवलग्न (च्छा) मध्यो (इक्षी)	<i>m f m m f n m 4 m o</i>
An arm.	(हौ परौ हयोः)	
31. भज वाङ्म प्रवेष्टो होः		
An elbow.	(स्थात्) कफोणि (स्तु) कूर्परः	<i>m f p m f q</i>

1—स्.

2—स्.

3—स्.

4—स्.

^a Also पिचरहुः. ^b कुचिः and कुचः. ^c Sing. स्तनः; कुचः. ^d Also चुचुकं—कः. ^e Some separate the two first terms from the other three; distinguishing the breast between the shoulders (i. e. the first bone of the sternum) from the region of the Cartilago ensiformis. ^f Fem. क्रोडा. ^g वस्यः (—स्). ^h स्तनः (—प्र). Also neut. स्तनः (—स्). ⁱ उंदः; or उंगः. ^j Sing. जन्म. ^k Sing. कच्छी. ^l Likewise विलग्नः. ^m Also fem. भजा. ⁿ Masc. and fem. वाञ्छः. Also masc. वाञ्छः. Fem. वाञ्छा. ^o And fem. दोषा. ^p And कफोणिः. Also fem. कफोणी and कपोणी. ^q Fem. कूर्परा.

(अस्त्रपूरि) प्रगण्डः (स्यात्)	^m	Humerus. a
प्रकोष्ठ (स्त्रिया चाप्यधः)	^m	A fore arm.
32. (मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य) करभेण (वहिः)	^m ^{m c} ^{l m}	Metacarpus. b
पञ्चशास्त्रः शयः पाणिस्त्रे	^f ^e ^f	A hand.
तर्जनी (स्यात्) प्रदेशनी	^{fd}	A fore finger.
33. अङ्गुल्यः करशास्त्रः (स्युः)	^{2 m}	Fingers.
(पुंस्य) गुणः प्रदेशिनी	^f ^g ^h	The several fingers.
मध्यमाऽनामिका(चापि)कनिष्ठा(चेतिताः क्रमात्)	^{m i} ^{m n n} ^{m n j}	
34. पुनर्भवः करश्चेत्तदेवा(स्त्री)नवरो(स्त्रियाम्)	^{m k} ^{m l} ^{m m}	A nail.
प्रादेश ताल गोकर्णा (स्त्रीज्ञादियुते तते)	^{m f}	A short span, of three kinds.
35. (अङ्गुष्ठे स्त्रकनिष्ठे स्याद्) वितस्ति (र्दीदशांगुलः)	^{ph}	A long span. n

1—पि.

२ च—.

- * From the shoulder to the elbow. b From the wrist to the little finger. c And शयः. d Or प्रदेशिनी. e Sing. अङ्गुलिः. Also अङ्गुलिः and अङ्गुरिः—री. Or अङ्गुलः and अङ्गुलं. f In their order; viz. the thumb, fore finger, middle finger, ring finger and little finger. g And अनामिका. h Also अन्यसा, कनीनी, or कनीनिका. i Also पुनर्भवः. j Also नवरा. k or प्रदेशः, from the tip of the thumb to that of the fore finger extended; Spithama. l To the tip of the middle finger. m नोकर्णः to the tip of the ring finger. n From the tip of the thumb to that of the little finger; a measure of twelve fingers.

The palm
with ex-
tended
fingers.

Both such
palms
joined.

The palm
bent. e

Both such
palms
joined.

A cubit. g

A short
cubit. h

An inter-
mediate
one. i

A fathom. j

The mea-
sure of a
man's
reach, k

The
throat.

The neck.

(पाण्डौ) चपेट प्रतल प्रहसा (विसृताङ्गुष्ठौ)

36. *(हौ संहतौ) संहतलः (प्रतलौ वामदक्षिणौ)*

(पाणिनिंकुञ्जः) प्रस्तस् द्विली हृष्टि तटिया

(तौ वृताव्) अच्छिः (पुमान्)

37. *(प्रकोष्ठे विश्वतकरे) इखो*

(सुष्ट्रा तु वृद्ध्या)

सरद्विः (स्थाद्)

अरति (स्थु निष्कनिष्ठेन सुष्टिना)

38. *व्यामो (वाहोः सकरयोस्तयो स्थिर्यग्रंतरम्)*

*(जड्बैविश्वतदोः पाणिनुमाने) धौरवं (तिषु)
पौरी*

39. *करण्डे गले*

(अथ) ग्रीवायां शिरोधिः कन्धरे (त्वंपि)

1 घोवा.

2—रा.

* Also चपेटः and चपटः. ^b Likewise तस्म. ^c Or सिंहतलः. ^d By omitting the termination of the preceding term, this is made by some synonymous with it; in a less restricted sense. ^e As if to hold a liquid. ^f प्रस्तसः. Also प्रस्तिः. ^g From the elbow to the tip of the middle finger; a measure of twenty-four fingers. ^h From the elbow to the extremity of the fist. ⁱ From the elbow to the tip of the little finger. ^j The space between the ends of the fingers, when the arms are extended; Orgya. ^k Equal to the height, to which he reaches, when elevating both arms with the fingers extended. ^l Fem. पाण्डी. ^m करण्डः, करण्डी or करण्डा, करण्डः. ⁿ Some add masc. कन्धरः.

त्रिपाणि तडा

कम्बयीवा (लिरेषा स्) ^f

^{m f} इवटष्टांटा लकाटिका ^f

40. वक्त्रास्ये वदनं तुख्यमाननं लपनं सुख्यम्

One streaked with three lines.

a
Back of the neck. b

(बोवे) प्राणं गंधवहा चोणा नासा (च) नासिका The nose.

41. ओष्ठा इवरौ (तु) रदनच्छदौ दशनवाससो

The lips.

(अधः स्थाप्त) चिमुकं

The chin.

गण्डौ कपोकौ

The cheeks. g

(तत्परे) इतुः The jaw.

42. रहना दशना इता रहात्

Teeth. i

ताङ्गु (तु) काकुहम्

The palate.

रसना रसन्तु जिहा

The tongue.

(प्रांतावेष्टस्य) रुग्णाणो

The corners of the mouth.

43. लकाटमृत्तिकं गोधिर्

The forehead.

¹ वा—.

² वास्त.

³ वा—.

⁴ —स्.

⁵ —द.

⁴ मोहि.

^a Like a shell : it is reckoned a mark of great destiny. ^b Or, according to another interpretation, the raised or straight part of the neck.

^c Also the face. ^d And नसा or नस्ता. ^e ओष्ठा, चवरौ and ओष्ठावरौ ; for properly the first (sing. ओष्ठः) is the upper lip ; and the second (sing. चवरः) signifies the lower lip. ^f Also चितुः. ^g Sing. गण्डः, कपोकः;

^h Also fem. इतुः. ⁱ Sing. रहनः ; दशनः—न, &c. ^j Sing. इत्त. Some add इतु. ^k Or रहना. Also neut. रसनं. ^l And masc. जिहुः.

^m Sing. रुग्ण (—न), रुग्ण (—न), or रुग्णि (—नु) ; and रुग्ण (—न), रुग्ण or रुग्णि ; also fem. रुग्णयो. ⁿ चविर्कं. Likewise चवोऽनं.

U

The eye-brows.

Space between the eye-brows.

Pupil of the eye.

An eye.

A tear.

The outer corners of the eyes.

A glance or side-look.

An ear.

The head.

Hair.

Head of hair.

Curls.

NETRA KOSHA, or

NETRA

1 f.

(अङ्गे हम्बां) भुवी (सियाम्)

m n
कूर्च (मङ्गी) (भुवोम्भंधं)

तारका (इत्ता:) कनौनिका

" " " 2 n n b . n c

44. लोचनं नयनं नेवमीक्षणं चक्षुरःशिणी

3 f. f
दग्धांषी (चा)

" " " 2 n n d ' 4 n
ज्ञु नेत्राम्बु रोहनं (चा) इचमङ्गु(च)

m o

45. अपांगौ (नेत्रयोर्तौ)

m f
कटाक्षा (इपांगदर्शने)

m 5 m n g f m n 6 n h

कर्णं शब्द्यत्तो ओलं चुतिः (स्त्री) अवरणं अवः

" " 7 n i " " 8 m m n j

46. उत्तमांगं शिरः शीर्घं मूङ्डा(ना) मसकेा (इसियाम्)

m m m m m m m

चिकुरः कुंतलोऽ वालः कचः केशः शिरोदहः

47. (तदन्दे) कैश्चिकं कैश्चिभं

m n k 9 m

अलाकाश्चर्णकुंतलाः

१ अू.

२ दै—.

३ इण्

४ चक्षु

५—४.

६—८.

७—८.

८—९.

९—१०.

* Sing. अूः. ^b चक्षुः (—८). Some add चक्षु (—८). ^c Sing. चक्षिः. Some add चक्षिः. ^d Or चक्षं. ^e Sing. अपांगः. ^f Also आक्षः. ^g Or आक्षिः. ^h Likewise masc. अवः (—९). ⁱ Also masc. शिरः (९). ^j Likewise अवः. ^k Sing. अवः—५.

(ते ललाटे) अमरकाः

The same
on the
forehead.

^m ^{m b}
काकपचः शिष्यगुणः

Locks, left
at the tonsure. a

48. कवरी केशवेश्या

A braid or
tress. c

(श्य) धन्तिक्षः (संदताः कचाः)

Braided
hair. e

शिखा चडा केशपाशी

A lock left
on the
crown of
the head.

^f ^f
(वतिनस्तु) जटा सटा

An ascetic's elot-
ted hair.

49. देखि: प्रदेखि:

Unorna-
mented
hair. g

^m ^{1 m}
शौरीय शिरस्तौ (विश्वहे कचे)

Clean and
unentang-
led hair.

पाशः पत्ता (चू) छक्ष (चू कलापार्थीः कचात्परे)

Much, or
ornament-
ed hair. i

50. तम्रहङ्ग रोम लोम

Hair of the
body.

^{4 n}
तहुङ्गौ ध्मचु (पुंसुचे)

The beard.

1—स.

2—त्.

3—त्.

4—चु or —चुन्.

- Interpretations differ: it is explained, three (some say, five) locks left at the solemn tonsure of children, or of the military class in particular; or else any lock left on the head. ^b Or शिखागुणः and शिखपचः. ^c A mode of dressing the hair. ^d And masc. कवरः or neut.—रू.
- Tied round the head; or with flowers intermixed, and covered with pearls, &c. ^e Some add छडा. ^g As worn by women in the absence of their husbands. ^h Also देखि and प्रदेखि. ⁱ The terms are used in composition with one signifying hair; as देशपाशः, देशपचः, &c.
- Likewise तहुङ्गः,—चुः.

SECTION III.

Dress or
embellish-
ment.

^{m m a n l n}
1. आकल्प वेशौ नेपथं प्रतिकर्म प्रसाधनम्
^b

(दयैते विष्य)

Adorned.

^{2 m / n m / n m / n s}
इलंकर्ता इलंकरिष्ण (च) मणिहतः
^{m f n m f n m f n m f n}
2. प्रसाधितो इलंकरत (च) भूषित (च) परिष्कृतः
^{m f n d 3 m / n 4 m / n}

Elegant.

विभाष्याजिष्णु रोचिष्णु

Act of
adorning.

Ornaments ;
jewels or
trinkets.

3. अलहार (खा) भरणं परिष्कारे विभूषणम्

मरहनं (च)

A crest. g

^{f o}
भूषा (ठ खा॒) अलंकिदा
^{m b m n}
(जथ) सुकृटं किरीटं (पुरापुंसकम्)

1.—ग. 2.—च. 3.—खा. 4.—खु. 5.—चा—.

- Of वेषः. ६ The ten following nouns admit the three genders
- Some restrict the two first terms to signify a person disposed to decoration : others make the three first signify one who adorns.
- Nom. विभाष (—च). • Some omit the last three lines. १ Also भूषणं. ८ An ornament of the head ; worn upon a diadem or tiara.
- Or सुकृटः.

4. चूडामणिः शिरोरङ्गे

तरलेण् (शारमणगः)

मालपात्रा पारितप्ता

पवपात्रा वसाटिका

5. कर्णिका ताळपर्णं (सात्)

कुण्डं कर्णवेष्टनम्

यैवेष्टकं करुणभूषा

कर्णपर्णं (सात्) कर्णिका

6. (सर्वैः) मालामिका

(सर्वैः) रःक्षलिका (मौक्षिकैः साता)

शारे चुक्तावची

देवचक्षन्दे^m (सौ) यत्यष्टिकाः^m

7. (शारभेदा यष्टिभेदा) गुत्स गुत्साहृ गोक्षनाः

A gem on
the cres'.
The middle
gem of a
string.

A trinket
for the
hair. a

— for the
forehead. b

— for the
ear. c

An ear
ring.

A collar. d

A neck-
lace. f

A golden
one.

One of
Pearls.

A garland
of pearls,
&c.

One com-
posed of
100 strings.

^g
Garland
of various
sorts. h

। ४—

* A plate, or a flat chain, of gold or silver, with or without jewels set in it; worn between the divided hair on the head. Some expound the first term a string of pearls binding the hair. ^b A jewel, or a golden or other trinket, worn on the forehead, below the partition of the hair; a star on the forehead. Some make these and the preceding terms synonymous. ^c A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear. ^d Or short necklace. • Likewise यैवेष्ट and यैवः. ^e A loose one, reaching below the breast. ^f Some say 103. ^g In their order : distinguished by the number of strings or rows. ^h Also चुक्तः. It consists of 32 rows. ⁱ Or चुक्ताहृः. It contains 24 rows. ^k Composed either of 4 or of 34 strings.

m^a m^b
अर्द्धशारे भाष्यवक्तु

A single string.

One containing 27 pearls.

A bracelet.

Ornament of the arm.

A finger-ring.

A seal ring.

Ornament of the wrist.

A woman's girdle.

A man's belt.

Ornament of the feet.

1/
एकावल्ये (कथिका)

8. (सैव) नचत्रमाला (स्थात् सप्तविंश्चतिमौक्तिकः)
m m m n m n

आवापकः पारिङ्गार्थः कटको बदये (इतियाम्)
m n 2 m n

9. केयूरमङ्गदं (तुल्ये)

4/
अंगुलीयकम् मिका

(चाच्छां) गुलिमुद्रा (चा)

m n " कक्षणं करभूषणम्

10. (स्त्रीकच्छां) मेखला कांची सप्तकी रसना (तथा)

(काँचे) सारसनं (चा)

(इथ पुँखच्छां) इंखलं (त्रिषु) m f n j

11. पादांगदं तुलाकोटिमौक्तीरे नूपुरे (इतियाम्)

— श्री.

२ चं—

३ च—

४ च—

५ फि.

६ च—.

* Including 64 strings. b Comprising 20 rows. c Of gold, or of conch, &c. d Worn above the elbow. e Some add अंगुलीयकं. f A broad solid ring with or without pearls, &c. set on it. g The terms are here stated as synonymous; but they signify belts of various kinds, differing in the number of rows or strings. h Also काँचिः. i And रसना. j Fem. इंखला. k Rings for the toes. Some distinguish the two last terms as signifying a distinct ornament. Or fem. दुष्टाकोटिः and दुष्टाकोटी.

हंसवः पादकटकः

किञ्चिष्ठी शुद्रघण्टिका

Bells or
tinkling or-
naments.

12. (तत्त्वाद्यामिरोमाणि) वस्त्रयोनिर्

(इथ लिपु)

वाल्कं (शौमादि)

कार्णं (तु) कार्पासं वालरं (च ततु)

Made of
bark. d

Made of
cotton.

13. शौश्रेयं समिक्षोत्तर्य

रांकवं रुगरोमलम्

Silken.

अनाहतं निष्ठुवाणि तन्मयं (च) गवाच्चरे

Woollen

14. (तस्थाद्) उद्धमनीयं (वहौतयोर्व स्त्रयोर्कुर्गम्)

प्रभोयं शौतकौश्रेयं

New and
unbleach-
ed cloth.

A pair of
bleached
cloths.

Bleached
silk. i

वद्धमत्यं महाघनम्

Any thing
precious.

1—३. ४—८.

* Or वहौतो. * Of four kinds : 1st. bark of plants, as Rushy Crotalaria, Linum, hemp hibiscus, &c. 2d. fruit, viz. cotton ; 3d. insects, viz. silk ; 4th. hair and wool. * The ten following terms (Some say eleven ; others say ten omitting two intermediate compound terms;) admit the three genders. ^a As linen, &c. Thus शौचं, linen. Fem. शौची. * Fem. वाल्की. ^b Also शौश्रेय. ^c Made of the hair of the Rancou (stated to be a sort of deer), or any other hair or wool. ^d Some include this among adjectives. ^e Or wild silk. ^f Some include this and the preceding terms among adjectives.

Wove silk.

15. शोमं इन्द्रजं (स्त्रावः)

A veil or
mantle.

(इ॒ तु) निवीतं प्राहृतं (विषु)

Ends of
a cloth.

(स्त्रियां वक्षुले वक्षस्त) दशाः(स्त्रु)वक्षवो (ई॑ दोः)

Length.

16. हैर्यामायाम् आरोहः

Width.

परिणाहेः विश्वासता

Old cloth.

पटच्चरं जीर्णवस्त्रं

Dirty or
tattered
cloth. g

(स्त्रौ) नक्कक वर्पटौ

Cloth.

17. वक्षाम् वक्षाहनं वामचेऽवं वस्त्रम् गुणम्

Fine cloth.
k

सुचेतकः पटोः (स्त्री स्त्रावः)

Coarse
cloth. m

वराणिः स्त्रुवशाटकः

१ वा—.

२ वा—.

३—४.

५ वे—.

६ वे—.

* Also वैतं. b Or निहतं. c Fem. निवोता, प्राहृता. d Also sing. चक्षिः. e Likewise fem. आवति:. f Some read आमाहः. g Interpretations differ much. Some make these terms synonymous with the following: others explain them, a handkerchief, a rag, a night-shift, &c. h Likewise चक्षुः. i Also masc. चारः. j And fem. चेती. k These terms are also said to be synonymous with the preceding. l Also fem. पटिः and पटोः; but this is a diminutive, and properly signifies a particular sort of cloth. m Some make these and the preceding terms synonymous. n Likewise वराणिः. o Fem. स्त्रुवशाटकः.

*m f a b**m*

18. निषोळः प्रच्छदपटः

A cover or
wrapper. a*m* *1 m*

(समौ) रस्तकस्त्रौ

A blanket.

n *2 n* *3 n* *4 n*

अन्तरीयोपसंव्याम परिवामान्यधोशुके

Lower garment.

m *5 n* *f*

19. (हौ) प्रावारोत्तरासंगौ (समौ) दृष्टिका (तथा)

Upper garment.

n *6 n*

संव्यामसुत्तरीयं (च)

m f d *m f*

चोलः कृपासकः (स्त्रियाः)

A bodice. c

20. नौशारः (स्वात्मावृत्त्ये हिमानिलनिवारणे)

A warm
cloak.

(अर्होदकं वरकीणा स्वाच्च) घरडातकं (मः मुकं)

A petti-
coat.*7 m f n e*

21. (स्वाप्तिष्ठा) प्रपदीनं (तत्प्राप्नोत्थापपदं हि यत्)

A dress
reaching
to the feet.*m n* *8 m*

(अर्हो) वितानमुक्तोच्चः

An awning.

n f

दूष्या (दं वस्त्रवेश्यनि)

A tent.

f *fg**f h*

22. प्रतिस्तीरा अवनिका (स्वात्) तिरस्तरणी (च चा)

A screen
or wall of
cloth.*9 n j* *10 m*

परिकर्मागसंस्कारः

Embellish-
ment of
person. i

1—३.

३—५.

३—६.

६—७.

८—९.

६—८.

७—९.

८—१०.

९—११.

१०—१२.

Also a sheet ; or else the cover of a litter, &c. Likewise a veil.

b And निषोळः. Fem. निषोळी. c Or a jacket. d Fem. चोली. e Fem.

स्वाप्तिष्ठीना. f दूष्यं. Some read दुष्यं. g Also अवनिका or अवनिका.

h And तिरस्तारिणी. i Dress for cleanliness ; or else ornament by sandal wood and perfumes. j Also प्रतिकर्म.

Cleaning
of it. a

Cleaning
with per-
fumes.

Bathing.

Perfum-
ing. c

Reviving a
fragrancy.

Painting
the per-
son. e

A circle on
the fore-
head.

Saffron.

UMURA KOSHA, or

[Book II.

(स्थान्) मार्दिमौर्जना च आदि
23. उद्धर्जनोऽसादने (हे समेत)

आसाव आसवः

स्थानं

चर्चा (तु) चाचिक्षणं स्थानकैः

(अथ) प्रबोधनम्

24. अनुरोधः

पद्मलेशा पद्मांगुड्या (रिसे सुमे)

तमालपत्रं तिलकं चित्रकाणि विशेषकम्

25. (हितीयं च तुरीयं च न लियाम्)

(अथ) कुंकुमं

काञ्छीरजवारा इग्निश्यं वरं वाञ्छीकं पीतने

26. रक्तं संकोचं पिशनं धीरं खोहितचन्दनं

१—.

२—.

३—.

४—.

५—.

- By wiping ; or by bathing, rubbing with oil and sandal wood.
- Also उद्धादनम्. c By plastering the whole person with sandal wood, &c.
- Erroneously by some written अनुरोधः. • Delineations with saffron or with musk, &c. on the breast, cheeks, &c. ' Also प्रदापकी and other synonyma. " Or वाञ्छीरजवा (—न्). " Or वरं. Also चाद.
- Likewise वाञ्छीकं and वरपाञ्छीकः. ' And other terms signifying red or blood. " Also रक्तचन्दनं, &c.

	<i>f f.a n.b</i>	<i>m m m.c</i>	
	वाज्ञा राजा जटु (क्लीवे) यावेऽजलोऽद्वामयः	Lac.	
27.	जबंगं देवकुसुमं श्री (संज्ञम्)	Cloves.	
		<i>n.f</i>	
	(अथ) जायकम्	A yellow fragrant wood. e	
	<i>n.g</i>	<i>n</i>	
	कालीयकं (च) कालानुसार्यं (चा)		
	'	(अथ समार्थकम्)	A gallo- chum. h
28.	<i>n.i m.n</i> अग्नुर राजार्दिलोह क्रिमिज जोंगकम्		
	<i>1 n 2 m.n</i>		A black kind.
	कालागुर्वगुरुः		
		<i>f</i>	
	(स्वाक्षन्) मंगल्या (मस्तिगंधि यत्)	A very fra- grant sort.	
29.	<i>m m m.j 3 m</i> उच्चधूपः सर्वरसोऽरात्र सर्वरसा (वपि)		Resin.
	"		
	वडुरपो (अथ)		
		<i>m.k</i>	
	(अथ) दृकधूप द्वालिमधूपकौ	Compound- ed perfume.	
30.	<i>m m m.1 m</i> तुरस्कः पिण्डकः सिङ्ग यावनेऽ (अथ)		Incense.
		<i>m</i>	
	(अथ) पायसः	Terpen- tine.	

1—इ. 2—च. 3—स. 4—क.

- Or रसा. ^b One author disjoins this from the preceding and following terms. ^c Some distinguish the four last terms ; others, the three last, from the preceding : the distinction seems to be the gum or resin discriminated from the dye of the insect. ^d Or any other name of *Lacshmi*. ^e Perhaps yellow sandal wood. ^f And जायकं. ^g Or वालेयकं and वालिमकं. ^h Perhaps *Amyris Agallocha*, R. ⁱ And वंशकं ; also fem. वंशिका. ^j Likewise राज्ञः. ^k Or उच्चधूप. ^l One reads चिङ्ग.

चौबासोः वृक्षपेतोः (अथ) चौवेष्ट सरवद्रवो
 m a m m 1 m
 m b 2 m c f

Musk. 31. वृगनाभिर्गमदः कैशूरी (चा)

Bellum.

a kind of gum

(अथ) कोलकम्

कल्पोलकं कोलकम्

Camphor.

(अथ) कर्पूर (मृत्याम्)

m 3 m d m e f

32. घनसार चंद्र (संज्ञः) सिताश्चोः हिमवालुका

गंधसारोः मलयजोः भद्रचौवृन्दनोः (मृत्याम्)

Sandal wood.

33. तैलपर्णिक जोशीष्वं हरिचंदन (मृत्याम्)

Varieties of sandal wood. f

तिलपर्णी (तु) पत्राङ्गं रस्तनं रक्तचंदनम्

Red sanders. g

34. कुचंदनं (चा)

Mace.

(अथ) जातीकेश जातिफले (सुमे)

1—३. 2 स्त—. 3 वं—. 4 चं—.

^a Also चौबासः (—च) ^b Likewise वृगः and (fem.) नाशः. ^c Also अदः. ^d Or any name of the moon. ^e Or सिताभः. ^f Denominated from the countries in which they are produced : or, as some derive these terms, from other circumstances. The first sort is white ; the second, the colour of brass and very fragrant. The third is yellow and said to smell like a ripe mango. ^g Pterocarpus santolinus. Some interpret this, red lead (Minium). But medical writers disjoin these terms and make the *Patranga* to Sappan wood (*Caesalpinia sappan*). ^h Also पत्रंगं and पत्तंगं. ⁱ And जातीकाष. ^j Likewise जातीफलं ; and जाति: or जाती and फलं.

(कर्पूरागुरुकस्त्री कक्षोलैर्) वज्रकहमः
 f cl m n

Perfumed
paste. a

35. गात्राशुलेपमी वर्जिर्याँकं (स्थाद्) विलेपगम्
 " " "

Perfume
for the
person. b

चूर्णानि वासवोगाः (स्थूर्)
 m fn m fn

Powder. d

आवितं वासितं (त्रिषु)
 " "

Perfumed.

36. (संखारेर्गंधमात्याद्यैर्यः स्थाच्छ्रु) अधिवासनम्
 " f fg मात्यं माता स्थ्रु (स्थ्रुष्टि) दृ

Adjusting
with per-
fumes. f

A chaplet.

(केशमध्ये तु) गर्भकः
 " "

One worn
in the hair.
Or suspend-
ed from the
middle
lock.

37. प्रभटकं (शिखालंबि)

(पुरोन्यस्तं) लकामकम्

Or falling
over the
forehead.
Or hung
round the
neck.

प्राक्षंप (स्थ्रुलंबि स्थात्कण्ठाद्)

वैकक्षकं (तु तत्)

Or worn as
a scarf.

38. (यन्तिर्बक् शिस्मुरचि)

2 m 3 m
 (शिखास्ता) पीड़ शेखरौ

Or tied on
the crown.

रचना (स्थात्) परिस्थन्द

m
 आभागः परिपूर्णता

Decoration
of hair.
Completion
or fullness.

1—. 2—. 3—. 4—.

- Consisting of camphor, agallochum, musk, bdellium, (or else the three first, with saffron and sandal wood,) in equal proportions.
- Whether ground and pounded, or not ; but some distinguish the two last as restricted to perfumes ground. • वस्तिः or वस्त्रैः. • To be thrown on the clothes ; red powder, &c. • Sing. स्थ्रू. • With fragrant wreathes, resins &c. • Sing. स्थक् (—ता). • Or परिस्थन्दः.

A pillow.

39. उपधानं (द्वि) पर्वः^{1m}

A bed.

श्वायां श्वनीय (वत्)^{2f}ⁿ

A bedstead.

श्वनं^mमृच पर्वक पत्त्यहाः खट्टया (समाः)^m^m^m^{3f}

A ball to play with.

40. गेरुकः कन्दुको^{m a}^m

A lamp.

दीपः प्रदीपः^m^m

A chair or stool.

पीठमासनम्ⁿ⁴ⁿ

A casket.

समुद्रकः संपुटकः^{m b}^m

A spitting pot.

प्रतिप्राहः पतदृग्रहः^{m c}ⁿ

A comb.

41. प्रसाधनी कंकतिका^f^{fd}

Perfumed powder.

पिष्ठातः पटवासकः^m^m

A mirror.

दर्पणे मुकुरादर्शी^{5m n}^{m e}^{m f}

A fan.

व्यवनं तालदृनकम्ⁿ^{ag}

1—.

२ उपा-

३ खट्टा-

४ आ—.

५ —ष.

* Also गेरुकः. ^b And उपहा. ^c Or प्रतिप्राह. ^d Likewise कहूती and कहूत. Also प्रसाधन. * And चकुरः or चंकुरः. ^f चदयः and चादयः. ^g Or तालदृन.

CHAPTER VII.

१. संततिर्गीत अननकुलान्यभिजना॑ इन्द्रयौ

Base or
lineage.

वंशा॑ इन्द्रवायः सन्ताने॑

वर्णा॑: (सुर्वास्त्राचाहवः)

Tribes or
classes. a

२. राजवीजी॑ राजवंश्वे॑

Sprung
from a roy-
al house.

वीच्य (सु) कुलसंभवः

Sprung
from any
family.

महाकुलकुलीनार्थं सभ्यसञ्जनसाधवः

Of honoura-
ble parent-
age.

३. ब्रह्माचारी॑ मही॑ वाणप्रस्था॑ भिक्षु॑ (चतुष्टये)

The four
orders. e

आचमो॑ (स्त्री॑)

An order,
or religious
state. f

हिंजात्यगजन्म भूदेव वाङ्वाः

A man of
the sacer-
dotal tribe.

४. विप्र (सु) ब्राह्मणो

१ गो—. २—कृ. ३च—. ४—म्. ५ आचमं.

०—धु. ७च—नृ.

* The sacerdotal, &c. b Sing. वचः. c Or भाष्माकुलः. d कुलीनः.
Also द्रुक्षः, कौचेवः and क्षोचेवकः. • In succession as enumerated : viz.
1st. The religious student, who has received investiture, and is un-
married. 2d. The householder or married man. 3d. The hermit or
anchoret. 4th. The mendicant or ascetic. f Either of the four above
enumerated. g हिंजातिः. Also हिंजः and हिंजन्म (—नृ). h Or भूनिदेषः.

One, practising the six-allowed acts. a

Wise or learned.

A priest conversant with scripture.

A teacher.

A spiritual parent. f

An instructor in holy writ.

An employer of priests. g
The same for peculiar rites. h

One, who frequently sacrifices.

1 m

(ज्ञानी) षट्कर्मा (यागादिभिर्युतः)

2 m 3 m 4 m 5 m m m m

विद्वान् विपच्चिदोषज्ञः सन् सुघीः कोविदेहुषः

m 6 m m b 7 m m m e

5. धीरो मनीषी ज्ञः प्राज्ञः संखावान् परिष्कृतः कविः

8 m m d 9 m m 10 m m

धीमान् स्तुरिः कृती लक्ष्मिर्व्यवर्णो विचक्षणः

11 m 12 m e

6. दूरदर्शी हीर्षदर्शी

m 13 m

आतिवच्छान्दसौ (समौ)

उपाधायोऽध्यापको

(य स्थानिषेकादिकादृ) गुरुः

7. (मन्त्रव्याख्याकादृ) आचार्यः

14 m

(आदेष्ट्र लभ्यते) ब्रती

यष्टा (च) यजमान (च.)

(स सोमवति) हीर्षितः

8. इत्याशीलो याक्षुको

1—न्. 2—इस्. 3—त्. 4—दो—. 5—सत्.

6—न्. 7—पत्. 8—पत्. 9—न्. 10—ल—. 11—न्.

12—न्. 13—पत्—. 14—न्. 15—बहृ.

* Sacrifice, study, benefaction; assisting to sacrifice, teaching, accepting alms. ^m Fem. प्राज्ञी. Also masc. प्राज्ञः. ° And fem. ज्ञी.

¤ Also ज्ञरो (—न्). ° Some disjoin the two last terms as signifying provident. ^f Either the natural father, or the spiritual preceptor.

g One who employs them to perform a sacrifice. ^h For ceremonies which include the drinking of acid asclepias. Some make this term synonymous with two preceding words.

^{1 m}
यज्ञा (तु विधिनेष्टवान्)

One who sacrifices in due form.
—who does so in a certain form. a
—who has drunk the juice of acid Asclepias.

(स गौष्ठीया) स्यपतिः

^{2 m} ^{m b}
सोमपीतो (तु) सोमपः

—who has bestowed all his wealth. c
—who is completely learned. d
—who has taken leave of his preceptor. e

^{3 m}
9. सर्ववेदाः (स येनेष्टोयागः सर्वस्वदश्चिणः)

^m
अग्रचानः (प्रवचने सांगे इच्छीती)

^m
10. लक्ष्मानुच्छः) समाहृतः (गुरोस्तु वः)

^{4 m}
सत्त्वा (त्वधिष्ठवे द्रष्टे)
छात्रातेवासिनौ शिष्ये

—who has made ablutions. f

A pupil.

Novices. h

11. (एकग्रस्तवताचारा मिथः) सबस्त्राचारिणः

^{m m} ^{6 m n}
संतीर्था (चै) कागुरव्
(चित्वानन्विभू) अग्निचित्

Fellow students. j

Spiritual brethren. l
A worshipper of fire. o

1—३. २—४. ३—५. ४—६. ५—७. ६—८.

* In that of the sacrifice named from वृज्हस्पति. b Also सोमपाः (—पा.) c On the priests employed by him for a sacrifice called विश्वाजित; at which the principal's whole property must be distributed in sacrificial fees. d In sacred knowledge; being conversant with the वेदास and six वेदांगास. e To become a householder. f Preparatory to the performance of a sacrifice. g Sing. व्यत्तेषासी (न्). h Students who have recently begun reading the वेदास. i Sing. शिष्यः. j Pursuing together the same studies, with like austerities. k Sing. लक्ष्मानुच्छारो (—न्). l Pupils of the same preceptor. m Sing. उत्तीर्थः and उत्तीर्थः. n Sing एकगुरुः. o One who has taken and placed or consecrated a sacrificial fire.

W

Traditional instruction.

Untaught knowledge.

Deliberate commencement.

A sacrifice.

The great sacraments.

An assembly or meeting.

A room in front of the offerings. f
By-standers. g

Members of the assembly.

Reciters of the prayers. j

12. (पारंपर्योपदेशे स्वादृ) ऐतिह्यमितिहा¹ (अथवम्)

उपज्ञा (ज्ञानमाद्यं स्वाज्)

(ज्ञात्वारंभं) उपक्रमः

13. यज्ञः सवो इष्वरो यागः सप्ततंतुम् खः करुः

(पाठो होमज्ञातिथीनां सपर्वातपर्यणं वलिः

14. एते पंच) महायज्ञः (वह्ययज्ञादिनामकाः)

समव्यापरिषद्भौष्टी सभासमिति संसदः

15. आस्थानी(ज्ञीवम्)पास्थानं (ज्ञीनं पुंसम्ब्रयोः)सदः

प्रावंशः (प्राग्धविग्नेशात्)

सदस्या विधिदर्शिनः

16. सभासदः सभासाराः सभ्याः सामाजिकाच्च ते)

अध्यर्थ्युद्भाट्टोतारे (यजुः सामर्विदः क्रम्भत्)

1—३. 2—५. 3—८. 4—१०. 5—१२.
6—१३. 7—१४. 8—१५.

* Or ceremony in which oblations are presented. b Five acts of religion named the sacraments of the *Vēdas*, of the Gods, of guests, of the manes, of mundane beings : viz. 1. study of scripture ; 2. presenting of oblations to the gods ; 3. hospitable reception of guests ; 4. libation of water to the manes of ancestors ; 5. casting of food on the ground, or in water, for the gods, or for mundane beings. c Sing. ज्ञानयज्ञः.

d Sing. संसद् (—द्). e Sing. fem. सदा॒ः. Neut सदः. f In front of the apartment in which the intended oblations are stored ; it is allotted to the employer and his family and the by-standers. g Whose business it is to notice and correct mistakes. h Sing. सदस्यः विधिदर्शि. i Sing. सभासद् (—द्). j Being conversant with the several *Vēdas* respectively.

k Sing. उद्भासा. Chanter of the *Sāma-vēda*. l Sing. छोता (—द्).

	m b	m	
17. (आम्नीशादा धनैर्वार्ष्ण) अतिक्रो वाजका (चृ ते)			Officiating priest. a
वेदिः (परिष्कृता भूमिः)			The altar. c
	n	n	
	(समे) स्थितिस्थलं		Sacrificial ground. e
	m	m	
18. चवालोदूपकटकः	f	h	A ring on the post. f
	कुम्बा (सुगडनाश्तिः)		An enclosure. g
वृपाश्च तर्म	n	1 n	Top of the post. i
	(निर्मय दारणात्प) रथि (हृयोः)		Wood for lighting a fire. j
	m	3 m	Three sorts of sacred fire. l
19. हज्जिणामिगर्हिष्यत्वा हवनीयौ (तयोऽनवयः)	n	n	

1—गृ.

2 च—.

3 गा—.

- Hired to perform the sacrifice : and denominated according to their respective officers, आम्नीशः (or आम्नीषः), &c. Sixteen such are employed under different designations. ^b Sing. अतिक्रक् (—क्र). ^c Or spot prepared for binding the victim, or placing the vessels. ^d Also वेदी.
- A spot levelled for the purpose. ^e A wooden ring on the top of the sacrificial post. Some say an iron ring at its base. ^g Round the place of sacrifice, to prevent profane intrusion. ^h Some make this a synonymous term. Fem. सुगडना. ⁱ Of the sacrificial post (called शूपः); which is an octangular column of Bambus or of *Chadira* wood (*Mimosa Catechu*); to which the victim is bound, to mark the conclusion of the sacrifice. ^j By the attrition of two pieces of wood. ^k अरथिः. Also fem. अरथी. ^l Severally stated : viz. दज्जिष्वामिः, a fire, taken from the consecrated one, or from a domestic fire, and placed towards the south. गाहैष्यत्वः, the fire perpetually maintained by a householder. आहैषनीयः, fire thence taken and prepared for receiving oblations : a consecrated fire.

The three
sacred
fires. a
Fire conse-
crated by
prayers.

Sacrificial
fire. b
Sort of
sacred
fire. c

The wife
of fire. d
Prayer
uttered to
excite fire.
e

Metre. f
A prepar-
ed oblation
for the
gods. g
Curd of
two milk
whey.

A leather
fan. i

(अस्तिवयमिदं) लेता

प्रणीतः (संस्कृते इनकः)

20. समूह्यः परिचाब्दोपचाब्दाव् (अग्नौ प्रयोगिणः)
(यो गार्हपत्यादानीय दक्षिणाग्निः प्रणीयते

21. (तस्मिन्) आनाश्च

(इथा) इनाची खाद्या (च) उत्तमुक्तिप्रिया
(चक्) सामधेनी धात्रा (च या खाद्यग्निसमिंघने

22. (गायत्री प्रसुखं) छंदे!

(इव्यपाके) अरुः (पुमान्)
आमिक्षा(सा इतोष्णेया जीरे साहिष्योगतः)

23. भृषितं (व्यजनं तद्वच्चितं वृगचर्मना)

—१—

—२—

* Collectively. ^b In general : or, as others interpret this, parti-
cular sacrificial fires. ^c The southern fire, taken from the house-
holder's hearth, and consecrated. ^d A goddess presiding over the
prayers with which burnt-offerings are made. • Used, when fuel is
put on the fire. ^e Measure of verse in the *Vēdas* : of various sorts ;
as गायत्री or गायत्री, 24 syllables (6×4). उष्णिक् (—॒), 28 syllables
(7×4). अहुष्टप् (—॒), 32 syllables (8×4). इडतीर्ती, 36 syllables (9×4)-
पैत्रिः, 40 syllables (10×4), &c. ^f Also for the manes. Some explain
it, the vessel in which oblations are prepared. ^g Some write आमीक्षा.
^h Made of antelope's hide ; and used to fan the sacrificial fire. ⁱ Also
अविलं.

<p>४७ एषद्धात्र्यं (सदधात्र्ये)</p> <p>परमात्मं (तु) पायसः</p> <p>२४. हव्य कथ्ये (हैवपित्रेऽचन्द्रे)</p> <p>पात्रं (स्त्रादिकम्)</p> <p>भ्रुवोऽपभ्रज्जुङ्ग (र्ना तु) चुवेऽ (भेदाः) चुचः (स्थियः)</p> <p>२५. उपाकृतः (पश्चरसौ योऽभिमन्त्य क्रतौ हतः)</p> <p>परंपराकं शमनं प्रोक्षणं (च वधार्थमम्)</p> <p>२६. (वाचलिङ्गाः) प्रमीतेऽपसम्बन्धप्रोक्षिता (हते)</p> <p>साक्षात्य हविर्</p> <p>(अग्नौ तु ऊतं लिषु) वषट्कृतम्</p>	<p>Oblation of butter and curds. —of rice, milk, and sugar. Food of the gods and manes. a A vase or vessel. b Various sorts. c</p> <p>A victim. i</p> <p>Immolation.</p> <p>Slain or immolated.</p> <p>An intended oblation. k</p> <p>Burnt as a sacrifice. l</p>
--	---

१—त्.

२—ष.

३—स—.

४—स्.

- * Respectively, viz. हव्यं, an oblation to the gods. कथ्यं, an oblation to the manes. ^b Of any kind : including the undermentioned sorts ; besides others, as pestle and mortar, spoon, jar &c. ^c Severally named in the text. They are used in sacrifice and differ in shape : being respectively (as some describe them) round, square, semicircular, triangular, and lotus-shaped. ^d भूषा, shaped like an Indian fig-leaf (*Ficus Indica*) and made of the wood of *Flacourtie sapida*. ^e चपडूत, a round vessel made of the wood of a holy fig tree (*F. religiosa*). ^f चुङ्गः or चुङ्हः, a semicircular vessel made of the wood of *Butea* (*B. frondosa*). ^g चुपः or fem. चुप्तः, a ladle of *Chadira* wood (*Mimosa Catechu*). ^h चुक् (—त्) same with the last, though some distinguish it. ⁱ Slain, or to be slain. ^j Also शसनं or ससनं. ^k The thing to be offered or sacrificed ; usually clarified butter. ^l Sacrificed in fire.

Supplemental sacrifice.
^a

Suitable to a sacrifice.

An act of sacrifice. d

-of pious liberality. e

Remains of a sacrifice or oblation. f
Gift or donation.

Obsequies of a deceased person.

Gifts in honour of the deceased.

Funeral past. j

27. (दीक्षांतो) इवस्त्रोऽयम् (यज्ञ)

^{mfn c}
(स्त्र॒त्कर्मा॑ईन्तु) यज्ञियम्

(त्रिष्णु)

^{1 n}
(य नृतुकर्मे) दं

ⁿ
पूर्वं (खातादिकर्मणि)

28. अवृतं विष्णो (यज्ञशेषभोजनशेषयोः)

^m ⁿ ⁿ ^{2 n} ["]
त्यागे॑ विष्णापितं दानमुत्सर्जनं विसर्जने॑

29. विश्राणनं वितरणं स्वर्णनं प्रतिपादनम्

ⁿ ⁿ ^{3 n} ^{4 fg}

प्रादेश्यनं निर्वपणम् पवर्जनम् चतिः॑

30. (वृतायं तदहर्दानं त्रिषु स्याद्) और्हदेहिकम्

ⁿ ^{mi}
पितृदानं निवापः (स्वाच्)

^{5 n}
क्राहं॑ (तत्कर्मयात्मतः)

१ इष्टु.

२ उ—.

३ अ—.

४ च—.

५ चाच.

^a Performed to atone for any defect in the principal one. ^b Some make this a synonymous term. ^c Fem. यज्ञिया. ^d Oblation or other act of a sacrifice ; or the sacrifice itself. ^e Digging a pond or well ; erecting a temple or house ; planting an orchard, &c. ^f Respectively, viz. अवृतं, butter, &c. remaining of a sacrifice. विष्णः, residue of food offered to the gods, to the manes, to a venerable guest, or to a spiritual parent, &c. ^g Or अहती. Also अंहितः. ^h Also और्हदेहिकं, और्हदेहिकं. Fem. और्हदेहिकी. ⁱ And निवापः. ^j Feeding of priests and other prescribed ceremonies, in honour of ancestors.

n b l n

31. अन्वाहार्यं मातिके.

(१० शोऽष्टमोऽङ्कः) कुतपेण् (ऽस्त्रियाम्)
 पर्येषणा परीष्ठि (स्त्र.) न्वेषणा (च) गवेषणा

Monthly obsequies.

a Eighth hour of the day. c

Research or inquiry. d

32. सुनि (स्त्र.) अवेषणा

वान्ना ऽभिशक्तिर्वाचना ऽर्थना

Request or solicitation.

Asking or begging.

(षट् तु द्विष्व)

m f n h

अर्थ्य (मध्वर्यांश्च)

m f n i

पाद्यं (पादाय वारिणि)

m f n j 4 m f n k

A respectful oblation. g

Water for ablution of the feet.

33. (ऋग्माद्) आतिथ्यातिथेये (अतिथ्येऽत्र साधुनिः)

m f n l m f n m 5 m n o

Proper for a guest.

(स्त्राद्) आवेशिका आगन्तुरतिथि (र्ना गृहागते)

A guest.

1—प.

2 अ—.

3 वा—.

4 आ—.

5 अ—.

* Funeral repast in honour of ancestors on the day of new moon. Some restrict this to the monthly ceremonies for one recently deceased.

१ Also अन्वाहार्यं and अद्वृहार्यं. ० Towards midday : for the day (or period of day light) comprises fifteen hours (*muhūrtas*). An offering to the manes at noon is reckoned best. ४ Especially the investigation of duty by reasoning. ५ Also सनी. ६ The following admit the three genders. ७ Water only ; or else grass, flowers, &c. with water. ८ Fem. अज्ञा. ९ Fem. पाद्या. १० Fem. आतिथ्या. ११ Fem. आतिथेयी. १२ Fem. आवेशिकी. १३ Likewise आगन्तुः. १४ Also fem. अतिथिः, or अतिथी. १५ Some include this among the synonyms.

Worship. a	34. पूजा नमस्या १पञ्चितिः सुपर्वा॑ २र्वा॑ ३र्हणा॒ः (समाः)
Service.	वरिवस्या॑ (तु) शुश्रूषा॑ परिचर्वा॑ (यु) पासनम्॒
Roaming. b	35. ब्रज्या॑ १टाट्या॑ पर्वटनं॒
Persever- ance in austerities.	२र्वा॑ (त्रीर्वा॑पथस्थितिः)
Sipping. f	३पर्पर्ष (ख्वा॑) चमनम्॒
Silence.	(य) मौनम्॒भाषणम्॒
Order, me- thod.	३६. आत्मपूर्वो॑ (ख्विदा॑) (वा॑) वृत्॑ परिपाटी॑ अतुक्तमः॑
	४५॑ पर्वाय (ख्वा॑)
Neglect. i	५६॑ इतिपात (तु॑ ख्वात्॑) पर्वद्य॑ उपात्वदः॑
Meritori- ous act. j	३७. नियमो॑ ब्रत (मुख्यो॑त्त्वोपवासादि॑) पुण्यकम्॒
A fast.	४७॑ उपवस्तु॑ (तु॑) पवासे॑
Discrimi- nation.	५८॑ विवेकः॑ इथगानता॑
Holiness. l	३८. (ख्वाद्॑) ब्रह्मवर्च्चसं॑ वृत्ताध्ययनर्हिर्॑

1.—१. 2.—२ खा—. 3.—३ ख—. 4.—४ खाहत. 5.—५ उ—. 6.—६ —र्षि॑.

a Whether adoration or respect. b Likewise परिचर्वा॑. c Also fem. उपासना or उपासि॑. d Wandering for alms : travelling for austerity. e Also खटा and खच्छा. f Touching without swallowing. g Likewise, neut. आत्मपूर्वं, आत्मपूर्वं or आत्मपूर्वकं. h And परिपाटिः. i Of what is enjoined or customary. j As fasting, &c. k Also उपेचितं, उपोवशं, उपवस्तं, &c. l Resulting from the study of scripture ; and the observance of its injunctions.

(योंजति): Joining both hands while reading the *Védas*. a

पाठे ब्रह्माचर्तिः^m

(पाठे विश्वो) ब्रह्मविन्दवःⁿ

39. धानयोगासने ब्रह्मासन

^{m m m}

कस्ये विधि कस्यौ

मुखः (स्थापयमः कल्पो)

^m त्रुकत्प (स्तु ततो धमः)^{* h}

40. (संस्कारपूर्व गच्छ स्थाद्) उपाकरणं (श्रुतेः)

^{n j} 2 n

(समे त) पादयहणम् भिवादन (मित्युभे)

^{3 m} ^{m l} ^{4 m} ^{5 m m} ^{6 m}

41. भिलः परिवाट् कर्मन्दी पाराशर्यः (पि) मस्तरी

Sanctified saliva. b

A holy posture. c

A sacred precept. d

A chief injunction. e

A secondary one. f

Holy study. g

Obeisance. i

A mendicant. k

1—स्तु. 2—स्तु—. 3—स्तु. 4—न्. 5—न्. 6—न्.

- * An act of humility, with a short prayer, at the beginning and end of a lesson : or else to mark, by the motion of the hands so joined, the accentuation, while reading the *Sáma-véda*. b Drops of spittle sputtered in reading the *Védas*. c Adapted to meditation and restraint of thought : sitting with the feet raised, or with fingers intertwined, &c. d Practice prescribed by the *Védas* for the effecting of certain consequences. e Regarding an act of religion : as ‘sacrifice with rice ;’ ‘strew *Kus'a* grass.’ f Or succedaneous : as ‘for want of rice use *Nibári*’ : ‘for want of *Kus'a* employ *Cás'a* or *Durvá*.’ g Reading of the *Védas* after initiation. h Also उपाकरणं (—न्) a.t.d उपसंघर्षणं. i A bow or prostration to a person addressed by name. j Likewise उपसंघर्षणं. k One who has entered the fourth order (or that of devotion), following the rules of CARMANDA or PA'RÁS'ARYA : a *Sannyasi*. l And परिवाटकः. m पाराशरी or पराशरी (—न्).

An ascetic. a

A holy sage. b

Patient of austerity. c

Religious students. c

Saints. e

An initiated householder. g

Sages with subdued senses. i

One, who steeps on the bare ground. l

तपस्त्री तापसः पारिकांकी

वार्षयमेऽ मुनिः

42. तपःक्लेशसहे दांते।

वर्णिनो ब्रह्मचारिणः

कृष्णः सत्यवचसः।

स्नातक (स्वा) सवव्रती

43. (ये) निर्जितेन्द्रियप्राप्ताः यतिनोऽयतय (स्व. ते)

(यः स्थिरिष्टले व्रतवशाच्छ्रेते) स्थिरिष्टलशाच्छ्र (सौ)

1—न्. 2—न्. 3—ये. (—न्).

* Employed in devotion and seeking spiritual wisdom. Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Practising rigid taciturnity ; devoid of passions, and serene or unruffled by pain or pleasure. ^c Practising austerity during the study of the *Vēdas*. ^d Sing. वर्णी (—न्) and ब्रह्मचारी (—न्). ^e Infallible. Seven classes of them are distinguished, viz. *Maharshi*, *Dēvarshi*, (as *NĀRADA*, &c.) *Brahmarshi*, (as *CAS'YAPA*, &c.), *Paramarshi*, *Can'darshi*, *S'rutarshi*, and *Rājarshi*. ^f Sing. उभिः or दिभिः. And fem. उभी, &c. ^g One, who has entered the second order, after passing through the first : having completed his noviciate, but without attaining a knowledge of the *Vēdas* (he is called *Vratasnātaca*) : having attained that knowledge before the expiration of the prescribed period of study (he is termed *Vidyāsnātaca*) : having completed both his studies and probation (he is named *Ubhoyasnātaca*). ^h आङ्गुष्ठव्रती (—न.) and आङ्गुष्ठतव्रती. ⁱ Whose organs are restrained from all that is blamable, as *VAS'ISHT'HĀ* and others. ^j Some exclude this from the synonyma. ^k Sing. वस्ती (—न्) and अतिः. ^l By way of mortification.

44. स्थिरता (स्त्रा)

(य) विरजसमसः (सुर्) हयातिगः

Men perfectly virtuous. a

पवित्रः प्रयतः पूतः

A purified person. b

पाषण्डाः सर्वलिङ्गिनः

Heretics and impostors. c

45. (पालाशो दण्ड) आषाढः (व्रते)

राम (स्त. वैष्णवः)

One cut from a Bambu. g

(अस्त्री) कमण्डलुः कुण्डली

His water-pot. h

(ब्रतिनामासनं) वृष्टी

His cushion. i

46. अचिनं चर्म छन्तिः (स्त्री)

भैरवः (मिद्याकदब्बकम्)

A hide used by him. l

स्वाध्यायः (स्वाज्) जपः

Aggregate of alms.

Reading or muttering of prayers. e

1—सत्.

2—तृ.

3—तृ.

a Devoid of every bad quality ; having gained the knowledge of God, and attained beatitude in their life time : as VYĀSA and others.

b Cleansed by a austerity and mortification. c Who assume the exteriors of the four tribes and orders ; but whose practice is in contradiction to the *Vēdas* : for example (say the Commentators) the *Baud-d'has*, &c. d Sing. पाषण्डः or पाषण्डः. e Cut from a *Pālāsa* tree (*Butea frondosa*) : and used by certain ascetics on the full moon of *Aśhadha*. f Also आषाढः. g Borne by students with a wisp of of *Kus'a* grass. Any other Bambu staff is named वैष्णवः. h A wooden or an earthen one. The student, as well as the ascetic in the third or fourth order, was anciently required to carry a water-pot. i Likewise जृष्णिका. j A seat made of *Kus'a* grass (*Poa cynosuroides*). k Or वृष्टी. l Commonly an antelope's skin. m Or जापः.

Religious
bathing. *

An expiato-
ry prayer. b

Half-month-
ly sacrifice.
d

A perpetual
duty. e

A voluntary
one. f

The cord
passed over
the left
shoulder. g

Over the
right shoul-
der. i

Suspended
over the
neck.

Part of the
hand sacred
to the gods.
j

सूत्या इभिषवः सुवर्णं (च सा)

1 m f n c

47. (सर्वेनसामपञ्चसि जप्तं त्रिष्वः) चमर्षणम्

m m

दर्श (च) पौष्ट्रमास (च. यागो पक्षांतयोः दृथक्)

48. (शरीरसाधनापेक्षं नित्यं यत्कर्म तद्) यमः

m

नियम सु. स यत्कर्मनित्यमागन्तुसाधनम्)

" " b

49. उपवीतं (यज्ञसूत्रं प्रोङ्गुते दक्षिणे करे)

प्राचोनावीत (मन्त्रस्थिन्)

निवीतं (करण्डसम्बितम्) .

50. (अङ्गुत्यग्रे तीर्थं) हैव

n

— १ —

* Preparatory to a sacrifice. Also, as some explain these terms, extracting the juice of acid asclepias, and drinking it. ^b Meditated while a drop of water is held to the nose. The name (which is also that of its author) signifies expiatory : it is supposed to atone even sins in thought. ^c Fem. अवसर्षणी. ^d At the change and full of the moon, respectively : performed by persons maintaining a perpetual fire. * As veracity, &c. See MANU, Ch. 10, v. 63. ^e As pilgrimage, fasting &c. ^f And under the right arm. MANU, 2. v. 63. It is the usual mode of wearing it. ^g This general term, for the sacerdotal string, is by some made synonymous with the preceding word. ^h And under the left arm. It is so worn during particular ceremonies. ⁱ Tips of the fingers (some exclude the thumb) : See MANU, 2. v. 59.

	(स्वत्पांगुल्यो भूले) कायम्	Part of the head sacred to the creator. a
	(भूले स्त्रुष्टस्य) ब्राह्मणम्	—to the manes. b
51.	(स्थाद्) ब्रह्मभूयं ब्रह्मालं ब्रह्मसायुज्य (मित्यपि) देवभूया (दिकं तवत्)	—to the Vēdas. c
52.	काच्छं (सान्तपनादिकम्)	Deified state. d
	52. (संन्यासवत्यनश्ने पुमान्) प्रायो	Inferior deification. e
	.(इय) वीरडा	Penance. g
	नटार्गिनः	Fasting to die.
53.	कुहना (लोभानिष्ठो वर्णपद्यकल्पना)	One who has left his sacred fire. h
	ब्रात्यः संस्कारहीनः (स्थाद्)	Hypocrisy. i
	अखात्याये निराकृतिः	An uninitiated person. j
		One who has not made his studies. k

1.—१.

- To *Prajāpti*. It is the root of the two smaller fingers. b Between the thumb and forefinger. c Under the root of the thumb.
- Becoming united with *Brahme*. d Becoming identified with a god.
- देवभूयं, देवत्वं or देवसायुज्य. e That called *Sāntapana* or any other : as the *Chāndrāyana* or *Prājāpatya*, &c. See *MANU*, 11. v. 212, &c.
- Having extinguished or neglected it ; or having gone abroad, committing the charge of the perpetual fire to his family. f Practice of religious austerities through avarice, or from pride, &c. g For whom the prescribed ceremonies have not been performed : who has not received investiture. h Who has not duly read the *Vēdas*.

1 m 2 m

A hypocrite
or impostor.A violator
of his vow.
^aOne who is
asleep at
sunset, or at
sun rise. cOne marri-
ed before
his elder
brother. d
The unmar-
ried elder
brother.

Marriage.

Copulation.

Three hu-
man pur-
suits iFour ob-
jects. kThe same
equally po-
tent.The bride-
groom's
friends.

धर्मधजी लिंगहन्ति॒

3 m m

अदक्षीशी॑ छतव्रतः॒

54. (सुप्ते यच्चिन्द्रसमेति मुप्ते यच्चिन्द्रुदेति च
र्घ्नुमान्) अभिनिर्मुक्ता॑ इभ्युदितौ॒ (तौ वयाक्षमभ्)55. परिवेत्ता॑ (इनुजो॑ इनूढे॒ ज्येष्ठे॒ दारपरिग्रहात्)
परिवित्ति॑ (स्तु. तज्ज्यायान्)

विवाहेऽपयमौ॑ (समौ)

56. (तथा) परिणयेऽहाहेऽपयामाः॑ पाणिपौड़नम्
व्यथायै॑ ग्राम्यघन्म्॑ (च)॒ रत्तं॑ निखुवर्नं॑ (च सः)

57. त्रिवर्गे॑ (धर्मकामार्थैश्च)

चतुर्वर्गः॑ (समोक्तकैः)

(सवलैसैश्च)॑ चतुर्भद्रं॑

m 1

जन्माः॑ (स्त्रिघावरस्य ये)

1—३.

३—५.

३—५.

४ च—६.

५ च—८.

६ च—७ च—८.

- ^a Who assumes the exteriors of religion for a livelihood. ^b Infringing, through incontinence, austerities begun by him. ^c Respectively. ^d This regards the first marriage. ^e Also परिहस्तः and परिहस्तः. ^f Also पाणिपौड़नं, &c. ^g Also रज्ञं, सुरतं, and रतिः. ^h Likewise जैद्युन्. ⁱ Viz. duty, love, and wealth. ^j And त्रिग्राहः. ^k The three above mentioned ; and final beatitude or release from transmigration. ^l Sing. जन्मः.

CHAPTER VIII.

SECTION I.

	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>ma</i>	<i>1 m</i>	
1. चक्रीभिविक्तोः राजन्यो वाङ्गः चक्रियो विराट्	<i>mb</i>	<i>2m</i>	<i>m</i>	<i>3mc</i>	<i>md</i>	<i>me</i>
राज्ञि राट् पार्थिव स्थाभृत् प भूप महीच्छितः						<i>m</i>
2. (राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्थाद्) अधीश्वरः	<i>4 m</i>	<i>m</i>				
चक्रवर्तीं सार्वभौमे ^m						
(श्रोपो इन्यो) मण्डलेश्वरः						<i>m</i>
3. चेनेष्टं राजसूयेन मण्डलस्येश्वरञ्च यः				<i>5 m</i>		
शास्ति यज्ञाभ्यां राज्ञः स) सम्बाद्						
4. राजन्यकं (च उपति. चक्रियाणां गणे क्रमात्)					"	
1 राजा. 2—च. 3—त. 4—तु. 5—च.						

^a Also चक्री (—न्) and चक्रः or चक्रः. ^b राजा (—न्). ^c Likewise चक्रीभृत्, &c. ^d चक्रः. So—चक्रियः, नरपतिः, &c. ^e Also भूपालः, भूषियाल, &c. ^f Paramount over all neighbouring princes. Some make this synonymous with the following. ^g Sovereign of the earth from sea to sea. ^h A sovereign prince who has performed a *Rājasūya* sacrifice, and exercises despotic sway over others. Or one, who has either of these qualifications.

A minister
or counsellor.

Other ministers.

The king's
companions.

The priest
or chaplain.

The judge.

The warden
or porter.

An armed
guard.

A superin-
tendent. f

An over-
seer of a
village.

An inspec-
tor of a
district.

The trea-
surer. g

The master
of the mint.
h

The cham-
berlain. j

1 m m m
मन्त्री धौत्तचिवा इमात्या

^{m a}
(इन्द्रे) कर्मसुचिवा (स्तः)

5. महामालाः प्रधानानि

2 m m
पुरोधा (स्तु) पुरोहितः

(द्रष्टव्यवहाराणां) प्राष्ठविवाका इक्षदर्शकौ

6. प्रतीकारे द्वारपाल दास्य द्वास्थित दर्शकाः

^{m c} ^m ^{m d} ^m ^{m e}
रक्षिवर्ग (स्तु) नौकास्यो
(इया) इव्यक्ता इधक्षती (सनौ)

7. स्वायुक्तेः (इधक्षतोग्रामे)

6 m 7 m
गोपेः (ग्रामे छुट्टिषु)

^m ^m
भौरिकः कनकाभक्षो

^m ^{mi}
रूप्याध्यक्ष (स्तु) नैक्षिकः

8. (अन्तःपुरे त्वधिकातः स्वाहू) अन्तर्वंशिको (जनः)

1—त्.

2—घस्.

3—क.

4—क.

5 च—.

6—क्ष. 7—त्.

^a कर्मसुचिवः. Also आमात्यः. ^b Sing. प्रधानं,—नः. ^c Also प्रतिहारः. ^d Or द्वाःस्यः. Likewise द्वारी(न), द्वारिकः, द्वोवारिकः. ^e Also उपदर्शकः, and द्वास्थितदर्शकः. ^f Over any department some say, over that of receipt and disbursements. ^g Superintendent of the gold. ^h Superintendent of the silver coinage; or of the silver in general. ⁱ Also उपतिः. ^j Superintendent of the women's apartments.

m mb mc md

सौभिद्वा: कंचुकिनः स्थापत्याः सौभिदः (सु ते)
mf m

Attendants
of the wo.
men. a

9. शंदो वर्षवर (सुत्यौ)

m 1 m g 2 m

देवका इर्यनुजीविनः:
3 m

A eunuch.
c

(विषयानन्तरे राजा) श्वर्

A foe. h

nj
नित्र (मृतः परमः)

A stranger
or neutral.
i

10. उदासीनः (परतरः)

m

पाण्डिंग्राह (सु ईष्टतः)

An enemy
in the rear.

रिष्टौ वैरि सपला इरि हिष्टहेष्टण इह्वृहः:
4 m m l m m m 5 m 6 m 7 m

Any ene-
my.

11. हिष्ट विष्टा इहिता इमित दस्तु शावव शतवः
m o m m p 9 m 10 m

अभिषातिपरा इरातिप्रत्यर्थिपरिपन्धिनः:
m m 11 m

A friend
and con-
temporary.

1—त्. 2—त्. 3—शतु. 4—उ. 5—ह. 6 इ—.
 7—ह. 8 शतु. 9—त्. 10—त्. 11—ह.

^a Guarding the apartments of the king's women. ^b Sing. कंचुकी (—त्). ^c स्थापत्यः or स्थपतिः. ^d सौभिदः or सुभिदः. ^e A castrated attendant. Some make the preceding synonymous with this. ^f One reads शंदः; but erroneously; for the term is शंदः and signifies impotent.

^g अर्ची (—त्). ^h A neighbouring prince; for enmity frequently arises between neighbours. ⁱ Being more distant. ^j Or विष्टः. ^k Remote; showing neither friendship nor enmity. ^l वैरो (—त्). ^m Or सापलः.

ⁿ हिष्ट (—ह). Also हिषः (—ह). ^o अभिषाती (ज) or अभिषाती (—त्) and अभिषातिः (—ति). ^p अरातिः or आरातिः.

Y

A friend.

n a l m b 2 m
(ज्ञ) भिन्नं सर्वा सुहृत्

Friend-
ship.

" " सर्वं साम्पदीनं (स्त्राई)

Complai-
nance. c

m
अनुरोधे इनुवर्तनम्

A spy. d

13. यथार्हवर्णः प्रणिधिरप्सर्पच्चरः स्वाषः

m m 3 m e 4 m m 5 m

चार (च) गूढपुरुषश्

Trusted ;
confiden-
tial.

6 m f n m f n f
(च) सः प्रत्यवित (स्त्रियु)

An astro-
loger.

14. सांबत्सरी औतिथिकेऽदैवत्त गणका (वृषि)

m m 7 m m

(स्त्र) मौहर्णिक मौहर्णि ज्ञानि कार्त्तांतिका (चण्डि)

A man ver-
sed in any
sciencee.

15. तांत्रिकेऽचातसिद्धांतः

8 m j m

सत्री स्त्रहपतिः (समौ)

m k m m l m

A scribe.

खिपिकारोऽचारचनोऽचारचुमु (च) लेखके

1—सि. 2—हु. 3 अ—. 4 च—. 5—ष. 6 चाप्त. 7—नु. 8—नु

b

^a Or विष्वः. Invariably neuter : ut some vary the gender ; masc. विष्वः; fem. विष्वा. ^b Fem. सर्वी^c The accomplishing of a desired object. Some explain this, service. ^d The two first, others say the three first, terms signify a secret agent under a disguise : and the rest an occasional emissary : or else a spy in general. ^e Or चरण्यः. ^f Fem. चाप्ता and प्रत्यविता. ^g Or औतिथिकः. ^h गणकः fem. गणकी. ⁱ Constantly giving alms and performing sacrifices. ^j Also उच्छ्री. ^k Or खिपिकरः. and खिपिकरः. ^l Also चरण्यः.

	^{n a}	^{n b}	^f	^{l f c}		
16.	क्रितिा	अचरसंस्थाने	क्रिपिर्लि॒वि	(क्रमे क्रियौ)	Scripture or writing.	
	^m	^{m d}				
	(सात)	संदेशहरे॒ दूतो			A messen- ger or am- bassador.	
	^{m f}	^m	^m	^{n e} दूत्यं॑ (तद्वावकर्मणि)	An embas- sy or mes- sage.	
				^{mg}		
17.	अधनोनेऽधगोऽधन्यः पांथः पथिक (इत्यपि)				A travel- ler.	
	(साम्यमात्युद्धल्कोशराद्गुर्गवलानि च)				The requi- sites of re- gal adminis- tration. h	
	ⁿ	^{fi}				
18.	राज्याङ्गानि॒ प्रकृतयः	(पौराणां अेषां इषि॒ च)			Including citizens. j	
	^m	^m	ⁿ	ⁿ		
	(संविनी॒ वियहो॒ वानमासर्न॒ हैधमात्रयः)			ⁿ	Six expedi- ents of de- fence. k	
	^{m l}					
19.	(षड्) शुभाः॒					
	^f					
	शक्तय (स्त्र॒ श्वः प्रभावोत्साहमंवजाः)				Power. m	

१ क्रि—.

- * And क्रिस्तं or क्रेस्तं. ^b According to another reading (अचर निष्ठादि), this and the preceding term are the interpretation of the two next words. ^c Likewise क्रियौ and क्रियौ. ^d Fem. दूती. ^e And दौर्ल्लिं. ^f Fem. अधनीना, अधगा, अधन्या. ^g Fem. पांथा, पथिकी. Some write पथिका erroneously as others observe. Also masc. पथकः. ^h Viz. Ist. the king or lord ; 2d. his counsellor or minister ; 3d. a friend or ally ; 4th. treasure ; 5th. territory ; 6th. a strong hold ; 7th. an army. ⁱ Sing. राज्याङ्गः and प्रकृतिः. ^j Some reckon eight requisites of regal administration including the companies of citizens : others nine with the spiritual adviser, &c. ^k Severally mentioned. Viz. Pacification. War. A progress or a march. A halt or the maintaining of a post. A double resource or a stratagem. Recourse to protection. ^l Sing. शुभः an expedient. ^m Of three sorts ; as resulting from majesty, perseverance and counsel.

Threefold object. a	m^n	n^f	f^m	(लिवर्गः स्वामं च दृहि च) लिवर्गः (नीतिवेदिनाम्)
Majesty. b	20. (सु) प्रतापः प्रताप (वृ वन्ते जः कोषदण्डाम्)	m^m	m^m	
Four means of success. c	(मेहो दण्डः साम दानमित्य) पाव (चतुर्दयम्)	m^m	m^m	
Punishment.	21. साहसं (तु) दमे! दण्डः:	n^m	m^m	
Conciliation.		$2 n$	$n d$	
Disunion.	मेदापचमपाव	$m^3 m$		
Trial or test of honesty. e	उपधा (धर्मैद्वैयत्परोक्षाम्)	f		
Secret. g	22. (पंच लिप्तः)	$m f n$		
Solitary, or private.	उघड्क्षीयो! (वस्तीयाद्यगोचरः)	$m f n h$	$m f n$	
Occurring in private.	विविक्त विज्ञ चक्ष निःशकाका (कृष्ण) रहः	$m f n i$	$m f n$	$4 n j$
Trust or confidence.	23. रह (क्षौ) पांशु (चालिंगे)	5	6	
		$m l$	m	
	रहस्यं (तद्वेति लिपु)	$m f n k$		
	(समौ) विश्रभ्य विश्वासौ			

1 उ—. 2—तु. 3 उ—प. 4—स. 5—स. 6 उ—.

a Loss, evenness and gain : or disappointment, continuance of the same state, and success : or else expenditure, equality and profit.

b The dignity arising from treasure and forces ; and from the power of punishment : the consequent high spirit and impatience of injury.

c In reducing the foe : viz. Sowing of dissension, chastisement, conciliation and gifts. d Likewise शाम (—म) and शामः. e Trial of loyalty, of disinterestedness, of continence, and of intrepidity. f The five next terms admit the three genders. g Unknown to a third person.

h Fem. विविक्तः. i चक्षः or चक्षः. j Likewise masc. रहः (१३). k Fem. रहस्या. l And विश्वः.

	^m अदेष् (अंशे वयोचितात्)	Deviation from right.
24.	^m अचेष्म न्याय कल्पा (सु) ^m देशरूपं समज्ज्ञसम् ^{mfn} युक्तसौपरिकं लाभ्यं भजमाना इभिनीत (वत्)	Propriety or fitness.
25.	न्यायं (च लिङ्ग घट्)	Right, fit or proper.
	^f संप्रधारणा (तु) समवनम्	Deliberation. a
	^m अववाह (स्त.) निर्वेशा निदेशः शासनं (च सः)	An order or command.
26.	शिष्टि (चा) चा (व)	
	^f संस्था (तु) मर्जीदा धारणा स्थितिः ^{3 n} आगो इपराधेष्म मंतु (च)	Continuance in the right way.
	^f (समे दु) इनवन्धने	Offence or transgression.
27.	^m हिपाद्यो (हिगुणो इख्लो)	Binding.
	^m भागधेयः करो वस्तिः (घटादिदेयं, गुल्को (इख्ली))	Double penalty. c
	["] प्राभातं (तु) प्रदेशनम्	Royal revenue.
		Toll. e
		A present.

1 चो—.

2 चाचा.

3—स.

4 च—.

* On the propriety or impropriety of any thing : a determination thereon. ^b Also शास्त्रः. ^c Twice the prescribed fine or punishment of the offence. ^d Also चारः. ^e Or duty of customs payable at ferries, and passes. ^f Some restrict the two first terms to signify an oblation of first fruits, &c. to the gods : or a present to a friend ; and the four last an humble offering to the king, &c. ; or else a bribe ; or generally any present. Others restrict all the terms to one or other of those various senses.

" 1 " 2 " 3 f

28. उपायनम् प्रथास्त्रम् पहार (संघे) पदा
 m b n

A special
gift. a

(यौतकादि तु वहेवं) स हाये हरणं (च तत्)
 m n d

Present
time. c

29. तत्काल (स्त.) तद्वात्वं (स्वाद्)

f e

Future
time.

(उक्तरः काल) आवतिः

Immediate
conse-
quence.

सांहृष्टिकं (फलं सद्यः)

m
उद्धकः (फलमुक्तरम्)

Future
conse-
quence.

Casual and
unseen
danger. f

30. अहृष्टं (वक्षितोयादि)

"
हृष्टं (स्वपरचक्षम्)

Obvious
danger. g

(महीभुजाम्) अद्विभयं (स्वपञ्चप्रभवं भवम्)

Latent dan-
ger. h

31. प्रक्रिया (त्व.) धिकारः (स्वाच्)

"
चामरं (तु) प्रकीर्णकम्

Bearing of
royal insig-
nia.

A cow tail.
i

रुपासनं (यक्षद् भद्रासनं

"
सिंहासनं (तु तत्)

A throne.

One made
of gold.

1 ए—.

2 ए—.

3 ए—.

4 ए—.

* As a nuptial present (सोदृढँ), or alms to a student on his initiation, &c. ^b Likewise चुदायः. ^c The time when an act occurs. ^d Some say indec. ^e Also masc. आवतिः. ^f As that of conflagration, inundation, &c. ^g As desolation and plunder of armies. ^h From one's own party : compared to a lurking serpent. ⁱ The tail of the Bos grunniens : used as a fan. ^j Likewise चमरं and fem. चमरा—रौ.

32. (छेमं)

१ ॥	२ ॥	
मूलं (स्था) तपतं		A parasol.
	२ ॥	
	(राजस्तु) रूपलक्ष्म (तत्)	A royal one. b

३ ॥	४ ॥	
भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भे		An auspicious jar. c
	५ ॥	
	भड्डारः कनकालुका	A golden vase.

SECTION. II.

१ ॥	२ ॥	
निवेशः शिविरं (शंडे)		A camp. d
	३ ॥	
	सज्जनं (तु) परक्षणम्	A sentry or guard.

४ ॥		
(हस्यम्बरथपादात्) सेनाङ्गं (साक्षतुष्टयन्)		Component part of an army. e

१ ॥—

२ ॥—

३ ॥—

* Or छेमं. ^a With a golden staff. ^b A golden one, filled with water from a holy place, and used in consecrating a king. ^c Some say the royal residence. ^d Four such parts are distinguished : horse, foot, elephants and cars : besides boats, buffaloes, &c.

An ele-
phant.

1 m m 2 m m m m
2. हंती इंतावलो हस्ती द्विरहो इनेकपे प्रहिपः

^m अतङ्गचो^m गजे^{m a} नागः^m कुञ्चरो^m वारणः^{3 m} करी^{m b}

3. इभः सम्बेरभः पश्ची

The leader
of a wild
herd.

^m वूथनाम (स्त) यूवपः

A rutting
elephant. c

^m मदोक्टो^m मदकामः

A young
elephant. d

^{me} कलभः करिश्चावकः

A furious
elephant. f

4. प्रभिको^m गच्छिते^m मनः

An elephant
out of rut.
g

(समाव) ^m उष्णात निर्मदी

A herd of
elephants.

^m हास्तिकं गचता (हन्दे)

A female
elephant.

^f करिशी^f धेनुका^{f b} वशा

The tem-
ples.

5. गण्डः कटो

The tem-
peral juice. j
Water emit-
ted from the
elephant's
trunk.

^m मदो दानं

His frontal
globes. k

^m वमयुः करशीकरः

^{m l} कुञ्ची (त पिञ्चौ शिरसः)

1—२.

2—३.

3—४.

4—५.

* Also नगबः. ^b And पश्च. ^c From whose temples juice is begining to flow. ^d Till twenty years : some restrict the term to a cub under five years. ^e Fem. कृष्णी. ^f From whose temples juice is flowing. ^g The juice having ceased to exude. ^h So उत्तिनी, पश्चिनी &c. Also करेचुः वासिता, &c. ⁱ Likewise करठः. ^j Which exudes when the elephant is in rut. ^k Lumps on his head ; which swell in the rutting season. ^l Sing. कुञ्चः.

	(तयोर्मधे) ^{m a} विदुः (पुमान्)	The hollow between them.
6. अवग्रहे ^{m b} लखाटं ⁿ (स्थाद्)	ईषिका ^{f c} (त्वचिकृटकम्)	His fore- head.
(अपांगदेशो). निर्बाणं ⁿ	(कर्णन्दलं त) चूलिका ^f	His eyeball.
7. (अघः कुभस्य) वाहित्यं ⁿ	प्रतिमान (मृघो इस्य यत्) ⁿ	Corner of his eye.
आसनं स्फन्ददेशः (स्थात्) ⁿ	पश्चकं विंदुआलकम् ^{n g}	Root of his ear.
8. पञ्चभागः पाञ्च भागे ^m	दक्षभाग (स्तु योऽयतः) ^m	Part below the frontal gloves. d
(हौ पूर्वपञ्चाङ्गादिदेशो) नात्र इवरे (क्रमात्) ^{1 n 2 n j}		Under that ; between the tusks.
9. तोत्रं वैणुकम्		His withers. e
आलानं वंघसंभे ^m		Marks on his face and trunk. f
(इ) चुच्छले ^{m f n l}		His side or flank.
		His front.
		His shoul- der and thigh. h
		Pike to drive him. i
		Post to which he is secured. k
		Chain for his feet.

1—त्र.

2—र.

^a Some add विदुः. ^b Also अवग्रहः. ^c And ईषिका or ईषिका. Also ईषीका, &c. ^d Or rather below the protuberances, beneath the forehead, which are named नात्रकुञ्भः. ^e Where his rider sits. ^f Red, white or yellow. ^g Or पश्च. ^h The first part of his fore-leg and of his hind-leg, respectively. ⁱ A bamboo headed with iron. ^j Some read वैणुक. ^k Or the post and tie. ^l Fem. इच्छला.

Hook to
guide him.

Leathern
girt.

Dressing an
elephant. e

His trap-
pings. f

Unfit for
riding. j

An ele-
phant-
stable.

A horse.

Horses of a
good breed.

—trained
for the
manege.

m a m n
अंदुके॒ निषडे॑ (इसी॒ स्वाद्)

m n f b
अंकुशो॑ (इसी॒) इश्चिः॑ (स्त्रियाम्)

f c f d f
10. चूपाकस्या॑ वरदा॑ (स्वात्)

f f
कल्पना॑ मञ्जना॑ (समे॑)

f g l n m m h m fi
मवेष्याकाशरणं॑ वर्णः॑ परिसोः॑मः॑ कुष्ठो॑ (हयो॑ः)

n
11. बीतं॑ (वसारं॑ हस्तरखं॑)

f f
बारौ॑ (तु॑) मञ्जवंधनी॑

m k m l m m m m
घोटके॑ पीति॑ तुरण॑ तुरणं॑ इव॑ तुरणमाः॑

2 m m 3 m m m m m 4 m
12. वाचि॑ वाढा॑ इव॑ मंधर्व॑ हय॑ सैन्धव॑ सप्तव्यः॑

m n m
आचानेयाः॑ कुषीनाः॑ (स्वर्)

m o 5 n
विनीताः॑ साधुवाचिनः॑

१—३—.

२—४—.

३—५—.

४—६—.

५—७—.

^a Also अंदुकः. ^b Or इश्चिः. It is also masculine, say some: but others hold such instances of it to be erroneous. ^c Likewise वृषा and दृष्टा or दृष्टा. ^d Also कच्छा. ^e Ornamenting him with minium, &c. or caparisoning him for his owner's riding. ^f Coloured woolen cloth; thrown over his back. ^g प्रवेशिः or प्रवेशी. ^h Some write परिसोमः. ⁱ Fem. कुष्ठा. Also neut. कुष्ठं. ^j An elephant or horse unfit for war, &c. ^k And घोटः. ^l Or पीती (—तु). Also बीतिः. ^m Fem. हयी. ⁿ Sing. आचानेयः. Also आचानेयः. ^o Sing. विनीतः.

	<i>m b</i>	<i>m c</i>	<i>m</i>	<i>m d</i>	Horses of certain local breeds.
13. वानादृजः पारशीकः कांबोजा वाञ्छिकः(इवाः)	¹ <i>m</i>	² <i>m</i>	³ <i>m</i>	⁴ <i>m</i>	^a
यदुर् (पश्चेऽ) इच्छनेत्रैये!					A horse fit for sacrifice.
			<i>m f</i>	<i>m</i>	^e
					A fleet horse; a courser.
					^f
					A pack horse.
					^g
14. उद्धः स्तौरी	¹ <i>m</i>	² <i>m</i>	³ <i>m</i>	⁴ <i>m</i>	A white horse.
(सितः) कक्षा					A chariot-horse.
					^h
रथो! (वेढा रथस वः)					A colt.
					ⁱ
वालः किशोरो!	¹ <i>m</i>	² <i>m</i>	³ <i>f</i>	⁴ <i>f</i>	A mare.
वाम्यज्ञा वडवा				<i>f</i>	^j
					A stud.
					^k
15. (त्रिष्णा) इहीनं (वद्धेन दिनेनैकेन गम्यते)	¹ <i>m f n h</i>				A day's journey for a horse.
कस्त्रं (तु मध्यमङ्गानां)					A horse's flank.
			<i>f</i>	<i>f i</i>	^l
हेषा क्रेषा (च निस्तनः)					Neighing.
					^m
16. निगाल (लः) गलोहेशो!	¹ <i>m</i>	² <i>m</i>	³ <i>n</i>	⁴ <i>n</i>	The throat.
(हन्दे त्व) इच्छीवमाङ्ग (वत्)					A multitude of horses.
					^o

1—वदु. 2—नृ. 3—वी. 4—च—. 5—का—. 6—का—.

* Of the several countries indicated : but some make the two first terms synonymous ; as also the two last. ^b So वनादृजः a horse from *Vanáyu*; and वानादृजः one from *Vánáyu*. ^c Sing. पारशीकः or पारसीकः a Persian horse. ^d वाञ्छिकः or वाञ्छीकः. ^e Fit to be imolated at an *Aswamedha*! Some add वरणः also प्रजरी (—न). ^f Likewise स्तौरी (—न), and स्तौरी (—न). Some explain this strong-^g वानादृजः.—ना.—नं. ^h Also लुःवा.

A horse's
paces. a

आस्तंदितं धौरितकं रेचितं वल्लितं शुतम्

His paces
generally.
b

17. (गतयोऽन्नः पञ्च) धारा

His nose. c

घोणा (तु) ग्रोय (मृस्तियाम्)

The bit of
the bridle.

कविका (तु) खलीनेऽ (ङ्की)

A horse's
hoof.

शफं (ङ्कीवे) खुरः (पुमान्)

His tail.

18. पुच्छोऽ (ङ्की) लम लांगूले बालहस (चु) बालधिः

A horse
rolling him-
self.

(त्रिषु) पाण्ठत लुटितौ (परावत्ते मुद्दर्भुवि)

A war
chariot.

19. (याने चक्रिण्य युद्धार्थे) यतांगः स्थंदनेरथः

Any other
car. i

(अस्त्रै) पुष्परथ (चक्रयानं न समराय यत)

A covered
car. k

20. कण्णीरथः प्रबहयं हयनं (च सम लयम्)

A cart.

(ङ्कीवे) इः यकटो (ङ्की स्थाद्)

A carriage
drawn by
oxen.

गंत्री (कंवलिवाच्चकम्)

A litter.

21. शिविका याययानं (स्थाद्)

१—८—

२—८—

a Viz. walk, trot, moving in the longe, (some say sidling,) gallop, and vaulting ; in order, as enumerated. b Sing. धारा a pace. ° Or the extremity of his snout : or one term signifies the nostril ; and the other the snout. d And कविः or कवी. ° Likewise खुलिः. f And खरः. g Or लांगुलः. h Some restrict the two last terms to signify a hairy or bushy tail. i For travelling, &c. j Also पुष्परथः. k For the conveyance of women ; but some interpret this a small covered car for diversion ; or else a litter to be borne on men's shoulders. l And प्रहरणं. m Or हयनं. n Likewise गान्धी.

	<i>दोला प्रेंखा</i> (हिकाः स्थियाम्)	A ham-mock or swing. a
	(उभौ त) हैप वैयान्नौ (हीपिचर्माणते रथे)	A car covered with tigerskin. c
22.	(पांडुकम्बलसंवीतः स्थंदनः) पांडुकम्बली <i>mfn mfn</i>	—with white woolen cloth.
	(रथे) काम्बल वास्ता (द्याः कम्बलादिभिराणते)	—with blanket or cloth, &c.
23.	(त्रिषु हैपादथो) <i>e</i>	
	रथा रथकष्टा (रथवजे)	A multi-tude of cars.
	घः (स्त्री लीवे) यानमुर्च्छ <i>2fg n n</i>	Fore-part of a carriage. f
	(स्त्राद्) रथांगमपस्त्रः <i>n 3m</i>	Any part of a carriage.
24.	चक्रं रथांगं <i>fh m</i>	A wheel.
	(तस्मांते) नेमिः (स्त्री स्त्रात्) प्रधिः (पुमान्) <i>fj fk m</i>	Its peri-pher-y.
	पिल्लिका नाभिर् <i>m m fm</i>	Its nave. i
	अक्षायकीलके (त हयोर्) अणिः <i>1</i>	The pin of the axle. l

1—न्. 2वर्. 3च—.

- ^a Whether for travelling or for diversion. ^b Besides other terms, as खट्टा, &c. ^c The following terms are employed adjectively. Ex. हैपः रथः. ^d चास्तः, covered with cloth. चार्जः, covered with leather. चौमः, with linen. दोकूचः, with silk. ^e The foregoing are used adjectively. ^f Its pole; or the part where the yoke is fixed. ^g Also चुरा. ^h And चेन्नी. ⁱ Or else the centre piece of the car itself. ^j Also पिल्ली or पिल्लिः. ^k नाभिः and नाभी. ^l Or a pin at the extremity of the pole. ^m Likewise चाणि; and fem. चणी.

The fender
of a carri-
age. a

f 1 m
25. रथगुप्तिरूपेः (ना)

The pole. b

क्रवर (स्तु) दुर्गंधरः

Bottom of a
carriage.

m c
घनुकर्षेः! (दाव॑ धःस्तु)

A separate
yoke. d

प्रासंगेः (ना युगाद्यु.गः)

Any vehicle.
e

26. (सुर्वं स्थाद्) वाहनं यानं युम्बं पत्रं (च) धारणम्

A mediate
one. h

(परम्परावाहनं यस्तु) वैनीतकम् (स्त्रियाम्)

Elephant
drivers. i

27. आषोरणा! हस्तिपक्षा! हस्तिरोहा! निषादिनः:

A charioteer.

नियंता प्राजिता चंताः स्तुतः चत्ता(च) सारथिः

28. सव्येष्टि हस्तिणस्तौ (च संज्ञा रथकुटुम्बिनः)

Warriors in
chariots.

रथिवः स्तुहनारोहा:

Horsemen. l

स्तुहनारोहा (स्तु.) सादिनः

1—. 2—न्. 3—ह. 4—ह. 5—ह. 6—स्तु.

- ^a A piece of wood encompassing it, to secure it from collision.
- ^b Or wood to which the yoke is fixed. ^c Also घनुकर्षण (ना).
- ^d For training young cattle and for similar purposes. ^e Horse, elephant, chariot, &c. ^f Also वाहनं. ^g And पत्रः. ^h As a porter carrying a litter, or a horse dragging a carriage. ⁱ Some restrict the two first terms to the keeper, and the two last to the warrior riding an elephant.
- ^j सव्येष्टा (हृ) सव्येष्टः (च). ^k Some erroneously make the two last terms signify the carriage horses yoked right and left. ^l Sing. अस्तुहनारोहः, सादी (न्).

m m 1 m			
29. भटा योधा (च्च) योद्धारः			Warriors generally.
" " "			
सेनारक्षा (स्त्र.) सैनिकाः			Guards or sentinels.
(सेनायां समवेता ये) सैन्या(स्त्र.) सैनिका(च्च ते)			Arrayed troops.
30. (वस्त्रिनो ये सहस्रेण) साहस्रा (स्त्र.) सहस्रिणः	m 2 m		A thousand strong.
परिविस्थः परिचरः			A guard or attendant, a
" " " 3 m			
सेनानीर्वृहिनीपतिः			A general.
31. कंचुके! वारवाणो (जडी)	m mnb		Armour ; hawker.
(यस्तु मध्ये चकंचुकाः)	4 n n		The girdle over the coat of mail.
(वझंति तत्) सारसना इधिकांगे			
(इथ) शीर्वकम्		m	A helmet.
" "			
32. शीर्वस्य (च्च) शिरस्ये			
(इथ) तशुलं वर्म दंशनम्	n 5 n nc		Mail.
m m m d m n			
उरञ्जहः कंकटके! जागरः कवचे! (इक्षिवाम्)	mf n mf n mf n mf n mf n		
33. आसुक्तः प्रतिसुक्त (च्च) पिनष्ट (च्च) इपिनष्ट(वत्)			Clothed, or accoutred.
mf n mf n mf n mf n mf n e			
सबज्ञो वर्भितः सज्जे! हंशितो व्यूढकंकटः			Armed or mailed.
34. (त्रिष्णासुक्ताहये!)			
(वर्मभतां) कावचिकं (गणे)	"		Multitude of soldiers mailed.

1 दोष्ट—. 2—न्. 3 या—. 4—न्. 5—न्.

^a Bodyguard. ^b Also चाल्पारः. ^c Or दंशनं. ^d And जागरः. ^e Or, according to a different reading, उठकंकटः.

A foot-soldier.

^m पदाति ^m पत्तिपदग ^m पादातिक ^{m a} पदातयः ^{1 m}

35. पद (च) पदिक (च)

Infantry.

(अ) पादातं पत्तिसंहतिः

A soldier by profession. d

^m शस्त्राचीवे ^{m c} कारणसूष्टु ^m वधीया ^m व्यधिकाः (समाः)

Skilled in archery.

36. छतहसः सुप्रयोगविशिष्टः छतपुख (वत्)

Unskilled; missing the butt.

अपराह्नष्टपल्के! (असौ लक्ष्याद्युप्रतसायकः)

An archer or bowman

37. धन्वी धनुषान् धनुष्को! निषङ्गपञ्ची धनुर्द्वारः

One fighting only with arrows.

(स्यात्) कारणवां (स्तु.) कारणीरः

A warrior armed with an iron lance.

^m शान्तीकः शक्तिहेतिकः

— with a club, or a battle-axe. f

38. वष्टीक पारब्धविकौ (वष्टिपरम्पुहेतिकौ)

— with a sword.

^m नैस्त्रिकिको! इसिहेतिः (स्यात्)

— with a spear.

39. चमौ फलकपाणिः (स्यात्) ^m (समौ) प्राचिक ^m कौतिकी

— bearing a shield.

^{6 m} प्रताकी वै अयन्तिकः

A standard bearer.

अनुकूवः सहाय (च) इवुचरेऽभिसरः (समाः)

40. पुरोग! इये सरप्रष्ठा इयतः सर पुरः सराः

1—जि.

2—न्.

3—त्.

4—वत्.

5—न्.

6—न्.

* Also पादातः, पादातिकः and पादविकः. b These and following to V. 45 inclusive, may be used adjectively. c Or कारणसूष्टु. d निषंगी (—न). e अस्त्री (—न). f Respectively. g Or अपसरः.

पुरोगमः पुरोगामी	<i>m</i>	<i>1 m</i>				
मन्दगामी (तु) मन्दरः		<i>2 m</i>	<i>m</i>			Marching slow.
४१. जंघाले॒ इतिजयः	<i>m a</i>	<i>m b</i>				Marching fast.
(तुल्यौ) जंघाकरिका जांधिकौ	<i>3 m</i>	<i>m</i>	<i>4 m</i>	<i>5 m</i>	<i>m</i>	A runner or express.
तरस्वी त्वरितेऽवेगी प्रजावी जवनेऽजयः	<i>m</i>					
४२. जये॑ (यः शक्षते जेतुं)	<i>m</i>					Able to conquer. Fit for conquest.
जेयेऽ (जेतवत्तमात्रके)						
जैत्र (स्त्र) जेता	<i>m</i>	<i>6 m</i>				A conqueror.
(यो गच्छत्यलं विहिपतः प्रति)	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>			
४३. (सो) अभ्यमित्रोऽभ्यमित्रीयेऽप्य) अभ्यमित्रीण् (इत्यपि)	<i>m</i>	<i>7 m</i>				One who ably faces the foe.
अज्ञस्वलः (स्थादु) अज्ञस्वी (य अज्ञौतिशयान्वितः)	<i>8 m</i>	<i>9 m</i>				Strong ; powerful.
४४. (स्थादु) उरस्वानुरस्तिले॑	<i>m h</i>	<i>11 m</i>	<i>m</i>	<i>m f</i>	<i>10 m</i>	Broad-chested.
रथिकेऽ रथिरो रथी						d
कामगाम्यनुकामीनेऽ (च्च.)			<i>m</i>			The owner of a car.
इत्यन्तीन (स्थाधा भृशम्)						e
						One who goes as he lists.
						g
						One who moves much.

1—*न्*. 2—*न्*. 3—*न्*. 4—*न्*. 5—*न्*.

6—*ह्*. 7—*न्*. 8—*द्*. 9—*उ*. 10—*न्*. 11—*उ*.

^a Or अंधिलः. ^b And अतिवलः. ^c Or according to another interpretation, one who effectually faces the foe. ^d Some interpret this strong. ^e Or a person riding in a car. ^f Some read रथिकः; but others condemn this variation. ^g Some interpret the second term, acting as he lists. ^h कामगामी (—*न्*). Also कामगामी (—*न्*).

A a

A hero.	45. शूरी वीर (स्त्री) विकान्ते।
Victorious ; used to conquer. Skilled in war.	जेता जिष्णु (स्त्री) जित्वरः सांहगीनो (रथे साहुः)
An army ; or forces.	46. धर्मिनी वाहिनी सेना धृतना इनीकिनी चमूः वर्षयिनी वर्लं सैन्यं चक्रं (चक्रानीक) (मृक्षियाम्)
Array of troops. Different forms of array. g	47. अदूर (स्त्री) वल्लविन्यासो। प्रत्यासारे अदूरपार्श्विः (सैन्यषट्ठे) प्रतियहः
The rear. Reserve. i	48. (एकेभैकरथा लग्नाः) पञ्चिः (पञ्चपदातिका) (पञ्चंगैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमाद्वाखा वयोन्तरम्)

1—८.

- ^a Or शौरः. ^b The preceding from v. 35 admit the three genders.
^c Some write वाहिनी and add नामा. ^d Also धृतना. Or चमूः.
^e Some distinguish the four last terms from the preceding seven, as signifying a part or member of an army : others as signifying either that, or an army in general. ^g Namely दंडः: in line, ओगः: in column, चक्रस्तः: in a circle, चसंहृतः: in separate order (including a half moon, &c.). These admit various subordinate distinctions noticed in treatises on the art of war. ^h Or प्रस्त्रासरः. ⁱ A separate corps posted with the general, four hundred yards in the rear of the line. ^j And परियहः or पत्रहृष्टः.
^k Comprising one elephant, one chariot, three horse, and five foot.
^l Increasing in geometrical progression. Three *pattis* are a *Sénámuo'ha*; and three of these are a *Gulma*.

49. सेनामुखं गुरुं गणौ वाहिनी शतना चन्द्रः
 सेनानीकिनी

(दशानीकिन्य) इश्वौहिष्यु

A complete army. b

(अथ) सम्पदि

Success or prosperity. c

50. सम्पदिः ची (च) लक्ष्मी (च)

विपत्तग्रां विपदापदौ

Adversity.

आद्युधं (तु) प्रदरश्यं शस्त्रमस्त्रम्

(अथा इस्त्रियौ) A bow.

51. धनुजापौ धन्य शरासन कोदर्हु कार्तुकम्

इष्वासो (इयु)

(अथ कर्णेत्य) कालश्टं (शरासनम्)

The bow of KARNA.

52. (कपिधलस्य) गारुडीव गारुडिवौ (पुरुषुंसकौ)

That of ARJUNA.

1—सी. 2—हु. 3 चापदू. 4 च—. 5 चाप. 6—त्.

- Consisting of (3. 7) 2, 187 elephants, as many cars, thrice as many horse, and five times as many foot ; making in all 21, 870. b Ten times the last, or 109, 350 foot, 65, 610 horse, 21, 870 chariots, and 21, 870 elephants. c Increase of wealth, &c. d संपद् (—हु) and संपदा.
- विपत्तिः. e Also विपदा and चापदा. g Some restrict the last term to a missile weapon ; and the preceding term to a weapon retained in the hand. h Masc. धरुः (—स), or धरुः (—हु), and धन् (—त्). Likewise fem. धरुः, &c. i धन् (—त्) or धन् (—त्); also masc. धना (—त्).

Notched extremity of a bow.
Leatheren fence for the arm.
Middle of the bow.

The bow-string.

Two attitudes in shooting. c
A butt or mark.

Archery.

An arrow.

Iron arrows.

Feather of an arrow.

Shot, as an arrow.

Poisoned arrow.

(कोटिरस्या) इटनी^{f a}

53. लस्तक (सु) धनुर्मध्यं

गोधा तस्मै (ज्यावातवारणे)

मौर्वी ज्या शिक्षिनी सुखः

(स्थात्) प्रत्यालीढमालीढ (मित्यादिस्थानपञ्चकम्)

54. लक्ष्यं लक्ष्यं शरव्यं (च)

शराभ्यासृ उपासनम्

शष्टक वाणि विशिष्या अजिह्वाग खगभुव्याः

me m mf 4m m mf

55. कल्पव मार्गण शराः पत्नी रोप इषु (हृद्योः)

प्रस्तेष्ठना (सु) नाराचाः

पक्षो वाचः

(त्रिष्ठूत्तरे)^h

56. चिरस्तः (प्रहिते वाणे)

(विषाक्ते) दिग्भ लिप्तकौ

दणो पासंग दणीर निषद्धा इषुधि (हृद्योः)

1—आ.

2 —ख.

3 अ—.

4—ग.

^a And आटनीः. ^b सखा or सखौ. ^c Out of five, viz. 1st. with left foot advanced, and right foot retired ; 2d. With the knee advanced, but the left foot retired ; 3d. समपद्म with both feet even ; 4th. विशालः with feet a span apart ; 5th. लहर्ण with both knees bent. ^d Likewise सरव्यं. ^e Also कादम्बः. ^f घरः or सुरः. ^g Sing. प्रेष्ठेष्ठनः नाराचाः. Also fem. प्रेष्ठेष्ठना and प्रेष्ठेष्ठना. ^h The following admit the three genders. ⁱ दृणः Also fem. दृणा. ^j उपासंगः. Likewise उपासंगः.

५७. द्रश्यां
^{1f}

खङ्गे (तु) निष्ठिश चन्द्रहासा! इस्तिरिष्टयः A scimitar.

कौदेवकोः मरुलायः करपालः कृपाण (वत)

५८. त्वहः (खङ्गादिसुष्टौ स्वान्)
^{mc}

मेष्वला (तच्चिवन्धनम्)

फलकोः (खङ्गी) फलं चर्म

संग्राहे! (सुष्टिरस्य यः)

५९. हुषणे सुज्जर घनौ

(स्वादृ) ईखी करपालिका

भिन्दिपालः खग (सु त्वौ)

परिचः परिचातनः

^{mfn}

^{mf}

^{m'yo}

^m

^{m p}

६०. (हयोः) कुठारः स्वधितिः परश्चु (चु) परश्चषः

A hilt or handle.

A sword knot.

A shield.

The gripe of a shield.

A mallet.

A cudgel.

A short arrow.

A bludgeon.

An axe.

दृष्टि.

२—न्.

^a रिष्टः or रस्टिः. ^b Also करवालः. ^c Some add सहः. ^d A thong or chain passing from the hilt over the wrist, to secure the sword : some say the guard of the hilt. ^e Or घर्ण. ^f Also चर्म(—सं). ^g A weapon formed like a carpenter's hammer. ^h And हुषणः. ⁱ Some explain it a short sword ; others, a stick shaped like a sword. ^j Likewise ईखी and ईखिः. ^k Also करपालिका. ^l Thrown by the hand ; or, as others explain it, shot through a tube. ^m Or a staff mounted with iron ; shaped like a pestle. ⁿ Fem. कुठारी. ^o Also पर्षः. ^p Likewise परस्तिः and पर्षितिः.

A knife.

(स्वाच्) कृष्णी (चा) इसिपुली (च) कुरिका (चा)
इसिषेशुका

A javelin.

61. (वा पुंचि) शत्यं शंकु (ना)

An iron
crow.

सर्वका तोमरे (इसियाच)

A bearded
dart.

प्राचि (स्तु) कुंतः

Sharp edge
of a sword. c

कौण (स्तु लियः) पास्युचि कोटवः

Assembling
of a com-
plete army.

62. सर्वाभिसारः सवैषः सर्वसमाहन् (र्यकः)

Illustration
of arms. g

सोहाभिसारो (साम्राज्यां राज्ञां नीराजनाविधिः)

March to
repel an
enemy.

63. (यत् सुभयाभिगमनम् रौ तद्) अभिषेषगम्

March of an
assailant. i

यात्रा ब्रह्मा इभिनिष्ठणं प्रस्थानं गमनं गमः

Surround-
ing a foe.

64. (स्वाद्) आसारः प्रसरणं

An army in
motion. k

प्रचक्षं चकिता (र्यकद्)

A gallant
attack.

(अहितान् प्रत्यभीतस्त्र रथो वानम्) अतिक्रमः

1—शक्ती.

2—न्.

3—त.

^a Or शर्वेषा. ^b And प्राचिः. ^c Some say its point. ^d आचिः, or पाचिः.
^e अत्रिः, or अचो. ^f कोटिः or कोटी. ^g A religious ceremony on the
19th of A'swina, preparatory to the opening of a campaign. ^h Some
write सोहाभिसारः. ⁱ Or march generally. ^j Also fem. प्रसरणी, प्रसरणिः,
and प्रसरणी. ^k Some explain it, foraging. ^l Or अतिक्रमः, for both
readings occur.

65. वैतालिका वोधकराण् ^m	^{1 m}	Awakeners. a
वचिका वाणिका ^m (र्थकाः) ^{m c}		Bards in throng: b
(सुर्) मागधा ^m (स्त.) मगधा ^{m c}		Bards by birth. d
वन्दिनः सुतिपाठकाः ^{m g}	^m	Panegy- rists. f
66. संशसका ^m (स्तु. समयात् सुंग्रामाद् निवर्त्तनः)		Chosen soldiers. h
रेणु ^{mf} (ईयोः स्त्रियाः) धूलिः पांशु ^{f i m j} (र्ना न हयो) रजः ^{2 n k}		Dust.
67. चूर्ण छौदः ^{m n m}		Powder. l
समुत्पिञ्च पिञ्चखौ (भृशमाकुले) ^m	^m	An army in great disor- der.
पताका वैचयन्ती ^f (स्थात्) केतनं धजः (मृस्त्रियाम्) ^{m m}		A flag or banner. m
68. (सा) बीराश्यंसर्वं (युद्धभूमिर्यांतिभयप्रदा)		The post of danger.
(अहंपूर्वमहंपूर्वमित्य) इहंपूर्विका ^f (स्त्रियाम्)		Emulative onset. n
69. आहोपुरुषिका ^f (इर्पाद्या स्थात्संभावनामनि)		Boasting.

1—८.

2—८.

- * Whose business it is to awaken the prince at dawn with music and song.
- Who chant in chorus : or, as some explain this who ring bells before idols.
- Sing. वाणिकः also वाटिकः.
- ° Who recite the praises of kings in their presence. Some make this and the following synonymous.
- Sing. वागधः or वगधः. Also वज्जकः.
- Who attend on a march and chant deeds of valour.
- Sing. वंदी (—न्).
- Sworn not to recede ; and whose business is to recall fugitives.
- Or चूली. Also masc. चूलिः.
- And पांशुः.
- Likewise masc. रजः (अ).
- Formed by pulverizing. Some make this and the preceding synonymous.
- Some make the two last, others the four terms, signify the ensign-staff.
- Act of running forward with emulation.

Conceit of superiority.	70. अहमहमिका (तु सा स्यात्प्रसरं यो भवत्यहंकारः)
Strength or power.	द्रविणंतरः सहेऽ वल शौर्याणि स्याम चुप्ता (च)
Great power. c	71. शक्तिः पराक्रमं प्राणीं
Drink of warriors. d	विक्रमं (ख.) इतिशक्तिता
War, battle, combat.	72. युद्धमायोधनं जन्यं प्रधनं प्रविदारणम्
	युधमास्त्रंदनं संख्यं समीकं साम्नारायिकम्
	73. (अस्त्रिया) समरा इनीक रणाः कलहविग्रहौ
	समरारात्रिसम्यात कलि संस्कोट संयुगाः
	74. अभ्यामई समाधात संथामा इस्यागमाहवाः
	समुदायः (स्त्रियः) संयत्यमित्याजि समद्युधः
Close fight; struggle.	75. नियुद्धं वाङ्ग्युद्धे
Mingled combat.	(अथ) तुमुलं रणसंकुले

1—स. 2—य. 3—ग. 4—आ—. 5—आ—. 6—ए.
7—आ—. 8—द. 9—ति. 10—आ—. 11—द.

^a सहः (स). Also masc. सहः (ह). ^b चुप्तं (प) and चुप्ता (त).
^c Or heroic valour. ^d Taken during battle for refreshment; or before it, to elevate courage. ^e Some admit वीरपानं. ^f Also शमीकं.
^g Or उपरायकं. ^h Likewise संस्केतः. ⁱ Sing. युद् (ध). ^j And तुमुलं.
Also द्वाहरं.

स्वेषा (तु) सिंहनादः (स्वात्) War-Whoop.

(करिणां) घटना घटा Troop of elephants. a

76. क्रन्दनं योधसंरादा Mutual defiance of combatants. b

दृंहितं करिगर्जितम् Roaring of elephants.

विस्फारो (ध्रुषः स्वानः) Twang of a bow.

पटडाडम्बरौ (समौ) Drum used in battle.

77. प्रसरं (तु) बलाकारो इठो Violence.

(ज्य) खखितं क्षत्रम् Fraud ; stratagem; circumvention.

अजन्यं (क्लीवम्) उत्पात उपसर्गः (समं वयम्) A portent.d

78. मूच्छा (तु) कश्मलं मेहो (ज्य) Fainting.

इवमर्ह (त्व.) पोडनम् Devastation.

अभ्यरुद्धनं (त्व.) अभ्याशादनं Striking to disable the foe. f

विजयो जयः Victory.

79. वैरमुद्धिः प्रतीकारो वैरनिर्यातनं (च सा) Revenge.g

प्रद्रवेण द्राव संद्राव संदावा विद्रवेद्रवः Flight ; retreat. h

80. अपक्रमो इपवानं (च) Defeat.

(रणे भद्रः) पराजयः Defeat.

1—**सा**.

2—**घ**.

3—**ए**.

* Assembled in battle. ^b Provoking each other to fight. ^c And **विष्णारः**. ^d As an earthquake, &c. ^e Or **कर्षात्**. ^f Some interpret this, facing the enemy. ^g Retaliating of an injury. ^h Some explain the first six terms, flight ; and the other two, retreat.

B b

Defeated ;
vanquished.
Missing ;
lost, having
vanished.

mfn *mfn*
पराजित पराभूतौ (विष्ट्)

mfn *mfn*
नष्टतिरोहितौ

Slaughter.

81. प्रमापणं निवृष्टयं निकारणं निशारनम्

n a *n b* *n* *n o*
प्रवासनं परासनं निषूदनं निहिंसनम्

82. निर्वासनं संज्ञयनं निर्ग्रन्थनम् प्राप्तसनम्

n *n* *n* *n*
निस्तृष्टयं निहननं क्षणनं परिवर्जनम्

83. निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनम्

n *n* *n* *2n*

उद्वासन प्रमथन क्रयनेऽच्चासनानि (च)

m *m* *m* *m* *8m* *m*

84. आखंभ पिंज विशर घातोऽन्त्य बधा (अपि)

fe *m* *m* *m* *m* *m*

(स्थात) पंचता कालधर्मोऽदिष्टात् प्रब्लयोऽत्ययः

m *m* *mfi* *4n* *mn*

85. अंतो नाशो(इयोर)बत्युर्मृतयं निधनो(इस्त्वाम्)

mfn *mfn* *mfn* *mfn* *mfn*

पराणु प्राप्तपंचत्वं परेत प्रेत संस्थिताः

mfn *mfn*

86. ऋत प्रमोतौ (त्रिष्टेते)

f *f* *f*
चिता चित्या चितिः (स्त्रयाम्)

A funeral
pile. g

1च—. 2च—न. 3च—. 4च—.

* Some add प्रमापणं. b Or निवृष्टयं. c And विशारणं. d Some read निर्ग्रन्थन. e Likewise पंचत्वं. f Also neut. ऋतु. Likewise ऋतं and fem. ऋतिः. Or a place prepared for burning a body.

कवंधे^{m n} (अस्त्री क्रियाशुक्तम् पञ्चद्विकलेवरम्)

A headless trunk.

87. श्मशानं (स्थात्) पितॄवनं

A cemetery.

कुणपः शवम्^{m n} (अस्त्रियाम्)

A dead body.

प्रग्रहोपर्यहौ वंद्यां^{m 1 m f d}

A prisoner

कारा^f (स्थाद्) वंधमालये^m

A prison or jail.

88. (पुंसि मूल्यः) इसवः प्राणा (चैव)

Breath. c

जीवा^{m f} इस्वारणम्ⁿ

Life.

आयुर्जीवितकाले^{n g} (ना)^m

Age ; duration of life.

ओवातुर्जीवनौषधम्^{m n 3 n}

Drug to revive the dead.

१ ए—॥

२ इसु.

३ जी—.

* Or the place where bodies are burnt. b Also पितॄवनं, पितॄवसतिः, &c. c Or any one (man or beast) confined. d Sing. वंदि: or वंदी. e Inspiration and respiration of five sorts (See book 1. ch. 1.) collectively pl. असवः. But, if one be meant, sing. असुः. f Also fem. जीवा and neut. जीवनं. g आयुः (—स्) or masc. आयुः (—यु).

CHAPTER IX.

	m m m m 1 m b m c
Men of the third tribe. ^a	1. उरव्या अहला अर्वा वैश्या भूमिसृष्टौ विशः
Livelihood ; profession. ^b	आजीवे जीविका वास्त्रा दृक्तिर्वर्षनं जीवने
Various pro- fessions. ^d	2. (स्थिराः)कृषिः पाशुपाल्यं वाणिज्यं (चेति दृक्तयः)
Service.	सेवा खटक्तिर्
Agricul- ture.	अरुतं कृषिर्
Gleaning.	उच्छविलं (त्वं) तम्
Alms solici- ted ; or un- solicited. ^h	3. (द्वे याचितायाचितयोर्यथासंख्याः) उता उते
Traffic ; commerce.	सत्यागृतं वणिभावः
Debt.	(साहू) कृष्णं पर्वुदं चनम्

1—प. 2—व. 3—क्ति. 4—उत.

^a Of the class of merchants and husbandmen. ^b भूमिसृष्टक् (—प.).
^c Sing. विठ (—प.). ^d Severally stated : viz. husbandry, pasture and merchandize. ^e And fem. वणिज्या. ^f Some read प्रसृतं. ^g Also उच्छविलं. Likewise उच्छ्रुतः or उच्छ्रुतं gathering of grains ; and शिरः gleaning ears of corn. ^h Severally stated, in their order.

4. उद्धारे^m

^mर्यप्रयोग^m (स्त.) कुसीदं दृष्टिजीविका
(याच्छाप्राप्त) याचितकं
(नियमाद) आपभित्यकम्["]

Profession
of usury.

A thing bor-
rowed for
use. b

Obtained by
barter.

Creditor
and deb-
ter. c

5. उत्तमण्ण इष्मण्ण^m (हौ प्रयोकृग्राहकौ क्रमात्)
कुसीदिको^m वाङ्गुषिको^{m d} बृह्मगजोव^m (च) वाङ्गुषिः^m

A usurer.

6. शेताभीवः कर्षक^m (च) कृषिक^m (च) कृषीवलः
^{m f n} ^{m f n}

A husband-
man.

(क्षेत्र) वैहेयशालेयं (ब्रोहिशाल्युद्धवोचितम्)

(Field) fit
for corn and
rice. e

7. यव्यं यवक्यं यटिक्यं (यवादिभवनं हि यत्)
^{m f n} ^{m f n}
तिळं तैलीन^{m f n} (यन्नाषोमाणुभंगाहि.त्तूपता)
^{m f n} ^{m f n}

—producing
barley, &c. f

—producing
sesamum,
&c. g

—fit for
other grain ;
as pulse, &c.
h

(Land)
ploughed af-
ter sowing.

8. मौडोनं कौद्रवीणा^{m f n}. (दिशेषधान्योद्धवोचितम्)
वीजाद्यतं (द) मृदाद^{1 m f n}

1.—

* And कुशीदं or कुषीदं. ^b Commodatum. ^c Severally mentioned.
These and the following to v. 10. admit the three genders. ^d Or
कार्षकः. ^e Severally. ^f Respectively for barley, forced rice, and
quick-growing rice. ^g So यार्षं, यार्षीणं, producing black kidney beans
(Phaseolus radiatus). उर्ध्वं, यौगोनं, growing linseed. यटिक्यं, आणवीनं,
bearing panic. अंस्यं, भांगीनं, yielding hemp. ^h Severally ; fit for kidney
beans (Phaseolus max and mungo), or for Paspalum (P. frumenta-
ceum). So कौद्रवीणं fit for Dolichos biflorus. चाणकीनं fit for chich
peas, &c.

Land any
how ploughed-
ed or tilled.

mfn a mfn mfn

चौत्यं कृष्टं (च) इत्य (वत्)

Thrice
ploughed.

9. त्रिगुणाकृतं लृतीयाकृतं विहृत्यं त्रिसीत्वं (मध्यि तस्मिन्)

Twice
ploughed.

mfn mfn mfn mfn

दिगुणाकृते (तु सर्वं पूर्वं) सम्बाकृतं (मध्योऽ)

Sown with
certain mea-
sures of
seed. ^d

10. (द्रेणाढकादिवापादौ) द्रौणिकाढकिका (दयः)

(खारौंवापस्तु) खारीक

A field.
A multitude
of fields.

11. (पुन्नपुंसकयोऽ) वप्रः कैदारः ज्ञेत्रभृ (अस्य तु)

कैदारकं (स्यात्) कैदार्यं ज्ञेत्रं कैदारिकं (गरे)

Clods of
earth. ^g g

12. लोषानि लेष्टवः (पुंसि)

A harrow.

m h m i
कोटिश्चो लोषभेदनः

A goad.

nj n nk
प्राजनं तोदनं तोलं

A spade or
hoe.

n 2n
खनितमध्यदारणम्

1 चा—. 2 चा—.

* Or शीलं. ^b So द्वितीयाकृतं, द्वितीयं, द्वितीयं. ^c Also अंबाकृतं. ^d Or capable of containing so much. Thus द्रौणिकः, (fem. द्रौणा and द्रौणिकी); holding one *Drona*. आठकिकः, आठकीमः, (fem. आठको, आठकोना), holding one *A'ḍh'aca*. So प्रास्तिकः, holding one *Prosl'ha* and कौषुपकः, holding one *Cudava*. But खारीकः, holding one *C'ha'rī*. ^e The foregoing from v. 5. admit the three genders. ^f Also कैदारं. ^g Sing लोषं and लेष्टः. ^h Or कोटीशः. ⁱ Likewise लोषभः and लेष्टभः. ^j And प्रथयं. ^k Or तोलं.

13. हात्रं लवितम्		A sickle.
	आबधे॒ योत्रं योक्त्रम्	The tie of the yoke. a
	(अथो) फलं	The body of the plough. b
	निरीषं छटकं	
	प्रातः॑ कृषिको	The plough- share. e
	लाङ्गलं हलम्	A plough.
14. गोदराणं (च) सीरे॒		
	(इ) शम्या॑ (स्त्री) सुगकौलकः	The pin of the yoke.
	ईषा॑ लाङ्गलदण्डः॑ (स्थात्)	The pole or shaft of the plough.
	सीता॑ लाङ्गपङ्क्तिः	A furrow.
15. (पुंसि) मेविः॑ (खले॑दाह॑ व्यसं यत्पङ्गुवं धने॑)		Post of the threshing floor. k
	आग्नु॑ ब्रौहिः॑ पाटलः॑ (स्थात्)	Rice ripen- ing in the- ains. r
	सितम्भूक॑ यवौ॑ (स्त्रौ)	Barley.
16. तोकम्॑ (स्त्र. तत्र॑ हरिते॑)		Green or un- ripe barley.

With which the ox is yoked to the plough : or with which the yoke is fastened to the plough. ^b The wood, exclusive of the pole and share. ^c Some read हल, and make it explanatory. ^d Or निरीषं. ^e Some make the preceding terms synonymous with these. ^f Or कृषकः. Also fem. कृषिका. ^g And masc. प्रातः. ^h Or शीरः. ⁱ Likewise ईषा. ^j And शीता. ^k Round which cattle turn to tread out the grain. ^l Some unite the terms, आग्नुब्रौहिः. ^m Also पाटलिः. ⁿ And सितम्भूकः.

Peas. a													
Sort of grain. c													
Lentil. e	17.	मङ्गल्यकोः मङ्गरोः											
Sort of kidney bean. g													
Mustard seed. j													
The white sort. n	18.	सिंहार्द (खेलु घवडो)											
Wheat.													
Half ripe barley. p													
Chich pea. r													

1.—४.

- Some writers distinguish the three first terms as names of three kinds of pulse. ^b Or सतीलः. Also सीतीलः or सतीनकः and सातीनकः.
- Paspalum frumentaceum, Koen. or P. Kora, Willd. ^d And कोट्रवः.
- Ervum lens or Cicer lens. ^e Or चचुरः. Also fem. चचुरा, चसुरा.
- g Phaseolus lobatus. ^f And चुकुठः or चुकुठकः. Also चकुठक. ^g And चयणकः or चपडकः. Likewise चयुषकः. ^h Sinapis dichotoma, Roxb.
- Or चरिषपः. ⁱ And तंदुकः. ^m Also कटुखेहः. ⁿ Sinapis glauca, Roxb.
- Also चुमनाः (—नस). ^p Interpretations differ greatly : some make this awnless barley ; others forced rice (*Bo'r*) ; others again, different species of Phaseolus, (*Rajana'sha*), or of Dolichos (*Culatt'ha*). ^q Or कुख्यासः. ^r Cicer arietinum. Some erroneously make these synonymous with the preceding ; others, with *Chi'naca*, *Panicum Pilosum*, Roxb.
- And चरिषयन्धः.

19.	<i>(हौ तिले) तिलपेज (च्)</i>	<i>तिलपिञ्च (च निष्ठले)</i>	<i>m m</i>	Barren se-samum. a
	<i>म्</i>	<i>म्</i>	<i>स्</i>	
	<i>म्</i>	<i>म्</i>	<i>स्</i>	
	<i>वावः चुधाभिजनने॒ राजिका॑ कृषिकासुरी॑</i>			Black mus-tard. b
	<i>f f</i>		<i>f f</i>	
20.	<i>(सियौ) कङ्[॒] प्रियङ्ग॑ (हे॒)</i>		<i>f f</i>	Panick seed. c
	<i>f</i>		<i>f f</i>	
		<i>अतसी॑ (स्थाद्) उमा॑ चुमा॑</i>		Lin ; and linseed. g
	<i>f</i>	<i>१ f</i>		
	<i>मातुलानी॑ (तु) भज्जायां॑</i>			Hemp. h
	<i>ब्रौहिभेद॑ (स्व.)</i>	<i>कंगुः॑ (पुमान्)</i>	<i>m m</i>	Beard of corn. i
21.	<i>किंशारः॑ शस्यन्त्रकं॑ (स्थात्)</i>			
	<i>n n</i>		<i>f</i>	
	<i>कणिशं॑ शस्यमञ्चरी॑</i>			Ear or spike. e
	<i>n n</i>	<i>m</i>		
	<i>घान्यं॑ ब्रौहिः॑ साम्बकरिः॑</i>			Corn or rice. f
	<i>m m</i>	<i>m k</i>		
	<i>शस्यो॑ गुच्छ॑ (स्तुणादिनः॑)</i>			Clump of grass, &c. g
	<i>f n १</i>	<i>m k</i>		
22.	<i>नाडौ॑ नालं॑ (च) कालडौ॑ (इस्य)</i>			Stalk or culm. h
	<i>m n</i>			
	<i>पलालो॑ (इस्त्री॑ स निष्ठलः॑)</i>			Straw. i
	<i>कछडरो॑ बुसं॑ (द्वीवि॑)</i>			Chaff. Husk of rice or corn. j
	<i>m n m</i>			
	<i>(घान्यत्वचि॑ पुमां॑) स्तु॑ एः॑</i>		<i>2 m n</i>	

१ अंगा.

२ द्रूष.

^a Bearing no blossom ; or its seed containing no oil. ^b Sinapis Ramosa, Roxb. ^c Or चुताभिजनः. ^d चासुरी or चसुरी. ^e Panicum Italicum. ^f कंगुः or कंगूः; and प्रियंगुः. ^g Linum usitatissimum. Some confound this with *San'a* (*Crotalaria Juncea*). ^h Cannabis Sativa. But other interpretations are stated ; and some confound it with linseed, and others with *Crotalaria*. ⁱ *Panicum pilosum*, Roxb. But other interpretations are also given. ^j And कणिशं. ^k Or गुच्छः. ^l Also नालो, and नालं. ^m Or बुषं. ⁿ Or त्रै.

	<i>m n</i>	
An awn. A legume or pod.	23. शूकेः (इसी अन्तर्गत तीक्ष्णाये)	शमी सिम्बा ^{f a} (विष्णुत्तरे) ^b
Stored, as grain. c	<i>m f n 1 m f n d</i>	अङ्गुभावसितं (धान्यं)
Threshed out and win- nowed.		<i>m f n</i> <i>m f n</i> पूतं (तु) वज्रलोक्यतम्
Grain in pods. e	24. (माषादयः) शमीधान्ये	" शुकधान्य (यवादयः)
Bearded. corn. f		
Rice. g	<i>2 m</i>	थालयः (कलमाद्या च उष्टिकाद्या च पुंख्यमी) ^h
Wild grains. i	25. टणधान्यानि नौवाराः	<i>m n</i> <i>m n l</i> (स्त्री) गवेढुर्गवेधुका ^{f k} ^{3 f}
Coix. j		
A pestle for cleaning rice.	<i>m n</i> <i>m n l</i>	चयोग्रं सुसलोः (इसी स्थाद्)
A mortar.		^{4 n} उदूखलमलूखलम् ^p

1.—आ. 2 घाति. 3 ग—. 4 उ—.

- ^a Also शिंवा and शिंविः. ^b The following admit the three genders.
- ^c After cleaning it ; some say, before. ^d Also अवसितं. ^e As peas and other pulse. ^f As barley, wheat, &c. ^g Of two classes : white rice, &c. growing in deep water ; or red rice, &c. requiring only a moist soil. ^h The above-mentioned names of species of corn and pulse are masculine. ⁱ Growing with little or with no culture : viz. नौवारः, wild rice. Besides other kinds ; as इक्षामाकः, Panicum frumentaceum, Roxb. ^j Coix barbata, Roxb. ^k And गवेधुः or गवेढुका.
- ^l Likewise सुषलः.

26. प्रस्तोटनं शूर्प (मृद्दो) A winnowing basket.

चालनौ तितचः (पुमान्) A sieve or cribble.

स्थूत प्रसेवौ A sack.

काण्डाल पिटौ A granary.

कठ किलिच्छकौ d A mat. f

27. (समानौ)

रसवत्या गृष्म पाकस्थान महानसे A kitchen.

पौरोगव (खृदध्यक्षः) Overseer of the kitchen.

खृपकारा (खृ) बस्त्रवाः Cooks.

28. आरालिका आंघसिका: खृहा औहनिका गुणा:

आपूपिकः कांदविको भस्यकार् (इमे त्रिषु) A baker.

29. अद्भुतमुद्भानमधिश्चयणी चुम्हिरन्तिका A furnace or fire-place.

अद्भारधानिका उद्भारशक्य (पि) हस्त्यू (पि) A portable furnace.

1—तो. 2—च—. 3—च—. 4—टी. 5—नो.

^a Or शूर्प. ^b Also neut. चालनू. ^c Likewise स्थोतः and स्थूनः or स्थोनः. ^d Constructed of bamboos : some say, a basket to hold grain. ^e Also पिटकः or पेटकः. ^f Or else a screen made of grass ; or a twist of straw. ^g This and the following admit the variation of gender. ^h Some restrict these two first terms to mean one who prepares sauces, &c. ⁱ Or उद्भारारः. ^j The preceding are used adjectively. ^k And अद्भनूः. ^l उद्भानं and उद्भारयं or उद्भारं. ^m Also चम्ही. ⁿ अन्तिका or अन्धिकाः.

1^f

30. इसन्य (ए)

A fire
brand. a

(ज्य न स्त्री स्थाद्) अङ्गारे इत्यात्मुकम्

A frying
pan. b

(क्षीवे) इवरौषं भाष्ट्रो (ना)

An iron
plate or
pan. c

कन्दु (वा) स्वेदनी (स्त्रियात्)

A jar.

31. अलिञ्चरः (स्थान्) मणिकं

A pitcher.

कर्कर्ष्णालुर्गलनिका

A pot.

पिठरः स्थाल्यखा कुरुड़

A waterpot.

कलश (स्त्र. त्रिषु द्वयोः)

32. घटः कुट निपाव्

A lid.

(अस्त्री) सरावे वर्षमानकः

A seether
or boiler.

च्छच्छीषं पिटपचनं

A goblet. m

कंसो (अस्त्री) पानमाजनम्

1—नी.

2—री.

3—ग—.

4 निप.

- Whether burning or extinguished ; but some interpret the first term, charcoal ; and the two last, half burnt wood. b: And अवरीषः.
- Some make this and the preceding synonymous. d Or अलंजरः.
- आलः and आदः; or आदः. f Also fem. पिठरी. g स्थाल्यी and neut. स्थालं.
- h उच्चा or—उच्चा. i Or fem. कुरुड़ी. j Or कलसः. Fem कलसिः,—सी,—शिः, or—घी. Neut. कलसं—गं. k And सरावः. l Also अस्त्रीषं. m A metallic vessel to drink in. n Or कंशः. Also कांसः.

33. कुद्रः (द्वात्तेः खेहपात्र)

(सैवाल्पा) कुतुपः (पुमान्)

A leather bottle for oil.
A small one.

(सर्वम्) आवपनं भारूपात्राऽभित्रे (च) भाजनम् Any vessel.

34. हर्षिः कम्बिः खजाका (च स्यात्)

तद्दुर्बाहस्तकः A wooden ladle.

(अस्त्री) शाकं इरितकं शिगुर् A potherb.

(अस्त्र तु नाडिका) Its stalk.

35. कडब्ब (च) कलब्ब (च)

वेस्वार उपस्करः A condiment.

तिन्तिडीक (च) चुक्र (च) वृक्षाक्षम् Acid seasoning.

(अथ) वेष्टजम् Pepper.

36. मरौचं कोकशां छण्मधयां घर्जपत्तनम्

Cumin.

जीरको जरणो ज्वाजी कणा:

(द्वाष्टे तु जीरके) *Calonit. h*

37. सुष्वी कार्वी एष्वी एथुः कालोपकुञ्चिका

Ginger.

आर्द्रकं श्वस्त्रवेरं (स्थाद्)

(अथ) छत्रा वितुब्बकम् Coriander.

¹दा—.

²—यु—.

³काला.

⁴ उ—.

^a Some include this in the interpretation. ^b Also दृष्टि and कम्बी.

^c Likewise masc. खजः. ^d Or शिष्यः. ^e Also वेष्वारः or वेष्वारः.

^f Or अर्दिचं. ^g अमयं and उमयं. ^h *Nigella Indica*, Roxb. ⁱ सुष्वी and चुक्री.

n a n b

38. कुस्तुम्बूर् (च) धन्याकम्

Dry ginger

(चय) शुश्टी महोषधम्

f c n d

(ज्ञीनपुंसकयोर्) विश्वं नागरं विश्वभेषजम्

f n e n f n

Sour gruel.

39. चारनालक सौवीर कुआषा इभिषुतानि (च)

n n 3 n " g

चवन्तिसोम धन्याक्ष कुञ्जलानि (च) काञ्जिके

n n n h m n n i

Assa foeti-
da.

40. सहस्रवेधि जातुकं वाञ्छिकं हिङ्गु रामठम्

f j f f f k f l f

Hingupatri.

तत्पत्री कारबी ईश्वी वाञ्छिका कवरौ ईशः

f m f f f

Turmeric.

41. निशाढा काञ्चनी पीता हरिद्रा वरपर्णिनी

n n n n o

Sea salt.

सामुद्रं (यक्ष) लवणमङ्गोबं वसिर (कृतत्)

m n " p n q "

Rock salt.

42. सैन्धवा (इस्त्री) शितशिवं माणिमन्द (कृ) सिंधुं चे

1—४.

2—५.

3—६.

^a Likewise दुम्बूर, and fem. कुस्तुम्बूरी and दुम्बूरी. ^b Also चाम्बकं. चनिकं, चनीवर्कं, चनेवर्कं, चार्चर्कं and fem. चन्दा. ^c Or शुश्टिः. ^d Also fem. चहोवधी. ^e Fem. विशा. ^f Or कुख्यातः, कुख्यातः and कुख्याताभिषुतं. ^g Also काञ्जिकं or काञ्जीकं and fem. काञ्जिका. ^h Or चाञ्जुकं. ⁱ And रमठं. ^j That is हिङ्गुपत्री. But some read त्वकपत्री. ^k Or चालोका. ^l Also करंरी. ^m And निशा or other terms signifying night. ⁿ चचीवं or चचिरं. ^o Also चशिरं ^p And शितसिवं शोतशिवं or शोतसिवं and शितशिवं. ^q Also चाणिमन्दं.

n b n रौमकं वस्तुकं	Another sort. a
" " " पाक्यं विड (च) लातके (हयन्)	Factitious salt. c
43. सौवर्चले ज्ञाहचके	<i>Sachal</i> salt: white.
" " तिष्णकं (तत्र मेघके)	The same: black. d
f " f मत्स्यगडी फाणितं (खण्डविकारौ)	Raw sugar. e
f h f 44. कूचिका चौरविष्टिः (स्थाद्)	Refined sugar. g
" " रसाता (तु) मार्जिता	Inspissated milk.
" " (स्थात्) तेमनं (तु) निष्ठानं	Curds with sugar and spices.
mfn mfn 1 mfn 45. शूलाकां भटितं (स्थाच्) कूलं	Sauce or condiment.
f n mfn अखं (तु) पैठरम्	<i>(त्रिलिङ्गा वाचितावधेः)</i> Roasted on a spit.
1 कूलं	Boiled in a caldron.

¹ कूलं.

* The same with *Sāmbhar* salt, denominated *Raumaca*, as some say, from a mountain of salt called *Ruma'*; or, as others affirm, from a river or lake of the same name. ^b Also रौमकं. ^c Obtained by boiling clay found on the sea shore ; or other earth impregnated with salt. Some remark, that the two first terms are names of different kinds of salt which are equally factitious. ^d This appears to be the same with black salt or *Vit' alavana* : a factitious salt containing sulphur. ^e The first term signifies granulated sugar ; and the second inspissated juice of sugarcane. ^f Some, making this one of the exhibited terms, state three synonyms of syrup. ^g Clayed : others say, candied. ^h And कूचिका. ⁱ The following to v. 46 admit the three genders.

Dressed-	<i>mfn</i>	<i>1 mfn</i>	
	प्रणीतमपसंपन्नं		
Seasoned.	<i>mfn</i>		<i>mfn</i>
	प्रयस्तं (स्तात्) सुसंखतम्		
Sauce mix. ed with rice- gruel. a	<i>mfn</i>	<i>mfn b</i>	
	46. (स्तात्) पिच्छलं (तु) विजिलं		
Strained.	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
	सुच्छटं शोधितं (समे)		
Bland, soft.	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>
	चिक्कयं मखणं खिण्धं		
Scented.	<i>n</i>	<i>m</i>	<i>2 me</i>
Food half dressed. d	47. आपकः पौलिरभ्युवो.		
Fried grain.	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>f</i>
Rice, &c. flattened.	लाजाः (पुंभूनि चा) इष्टतम्		<i>ng</i>
Fried barley or rice.	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>h</i>
Cake.	इथुकः (स्तात्) चिपिटको.		<i>f pl.</i>
—mixed with curds.	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>
	48. पूपोऽपूपः पिष्टकः (स्तात्)		
	<i>m i</i>	<i>3 m pl.</i>	
	करंभो इधिसक्तवः		

१—.

२—.

३—कु.

a Or else any sauce, or condiment, with gravy ; otherwise explained moist split pulse. b Also विजिलं and चिक्कनं or चिक्कविलं. c The foregoing are used adjectively. d To be eaten from the hand ; some say bread ; others, green barley fried. e Also अभ्युवः and अभ्योवः. f Or fem. लाजाः. g Or, as some read, masc. pl. अष्टताः. This is explained by others, whole rice. h Ani चिपिटः or चिपुटः. Likewise चिटः, &c. i Also करंच.

भिष्मा (खी) भक्तमन्तरे उच्चमेहनोऽस्त्रीसुहीदिविः Boiled rice.
 f a n n b n l m n m
 f c f

49. भिष्मिटा दण्डिका

The same scorched.

(सवरसाग्रे) भरण्ड (मृक्षियाम्)
 m 2 m m d m n
 भास्तुराचाम विस्त्रावा (मरुडे भक्तमनुष्ठवे)
 f 3 f f f f

Scum.

Scum of boiled rice.

50. वसायूद्धि का आणा विलेपी सरका (च सा)

Rice gruel.

गव्यं (विषु गवां सर्वं)
 m f n

Belonging to a cow.

गोविष्णोमय (मृक्षियाम्)
 4 f n 5 m n

Cowdung.

51. (सत्तुशुष्कं) करीघोः (खसी)

Dry cow-dung.

दुधं छीरं पथः (चमम्)
 n n 6 n

Milk.

पदम्भ (मृज्यहथादि)
 n

Prepared from milk. e

लभ्यं (इधि घनेतरत्)
 n f

Thin or diluted curds.

52. हृतमाण्डं हविः सर्पिर्

Clarified butter.

नवनीतं नवोद्युतम्
 n n

Fresh butter.

1 खी—. 2 चा—. 3 च—. 4—प. 5 गो—.
 6—ह. 7 चा—. 8—स. 9—स.

* One writes भिष्मा. ^b अम्भः (ह). ^c And भिष्मिटा or भिष्मिटा, भिष्मिटा, भिष्मिका. ^d Likewise विस्त्रावः. ^e Butter, curds, &c. ^f Also द्रुष्टं and द्रुष्टः. Some read द्रुर्द, and interpret it floating curds.

D d

Butter of
yesterday's
milk. a

Butter-
milk.

—with pro-
portions of
water.

Whey of
curds.

Milk of a
cow which
lately calv-
ed. f

Hunger.

A mouthful.

Drinking
together.

Eating to-
gether.

Thirst.

Food.

(तसु) हैवंगवीनं (यत् त्वोमोहोहोङ्गवं इतम्)
" " b l " m

53. हण्डाहतं कालशेव मूरिष (मधि) गोरसः
" c 2nd ne

तक्षं (हुर) हङ्गिन्द्युषितं (पादाम्बुर्धाम्बुर्निर्जलम्)
"

54. (मखं हधिभवं) मस्तु

पीयूषे (इमिनवं पथः)
f f 3rd h

अथनाया उभुदा चुद

ग्रास (स्त.) कवला (र्थकः)

55. सपीतिः (स्त्री) तुल्यपानं

सुग्धिः (स्त्री) सहजोजनम्
f f 5th m

उदग्धा (ठ) पिपासा लट्ट तर्पे!

चुग्ध (स्त.) भोजनम्
n j m m m k m

56. खेमनं लेप आडारे विच्छसे न्याद (इत्युपि)

१—स.

२—स—द.

३—ध.

४—ल.

५—स.

* Some explain it butter from new milk. ^b Or कालसेवं. ^c With a fourth part of water. ^d With an equal part of water. ^e Without water. ^f Within the first seven days. ^g Also पेशवः—वं and पीयूषः. Some make the last signify milk after the seventh day from the cow's calving. ^h चुत (—ध). Also चुदा. ⁱ Or लपा. Also लप्ता. Or अप्तवं. ^k Likewise विच्छुः.

ⁿ ⁿ ^f
सौहित्यं तर्पयं लृप्तिः:

Satiate.

^{fb} ⁿ
फेलाभुक्तसमुच्छितम्

Outs, leav-
ings. a

57. कामं प्रकामं पर्वीप्तं निकामेष्टं यदेच्छितम्
^m ^m ^m ^{mc} ^{3 m d} ^m

Voluntarily.

गोपे गोपाल गोसंख्या गोधुग्नमीर वष्टवाः

Herdsman.

58. (गोमहित्यादिकं) पादवन्धनं
^{ne}

Stock of
cattle.

(हौ) गवीश्वरे
^m

Owner of
kine.

गोमान् गोमी

ⁿ ^{n f} ^m
गोकुल (नृ) गोष्ठनं (सादु) गवां ब्रजः:
^{6 m f n g}

A herd.

59. (ब्रित्या) शितंगवीनं (तज्जावो वद्वाश्चिताः पुरा)

Formerly
grazed by
cattle.

उच्चाभद्रो वलीवर्द्धं च्छभेदं दृष्टभेदं दृष्टः

A bull or
ox.

60. अनङ्गान् सौरभेदेऽगौर्

(उच्चांसुंहतिर्) आजकम्
ⁿ

A herd of
oxen.

गव्या गोत्रा (गवां)

A herd of
kine.

(वत्ससंघेन्द्रो) वात्सक धैतुको
ⁿ ⁿ

—of calves,
and milch-
cows. i

1—अं.

2 इट्.

3 आ—.

4—त्.

5—नृ.

6 आ—.

7—हुङ्.

8 गो.

^a Left at the meal; or, otherwise interpreted, dropped from the mouth. ^b And फेलिः. Also masc. फेलकः. ^c गोधुकः (३). Also गोडुङः. ^d Or अभोरः. ^e Or, according to a different reading, वाद्व. ^f Some add धनं, as a synonymous term. ^g आशितंगवीनः, ना, नं; or आशितंगवीनः, ना, नं. Also उचितंगवीनः, ना, नं, where cattle have dwelt. ^h And वरीवदः; or वलीवदः. ⁱ Fem. अनङ्गाहो and अनङ्गुहो. ^j Respectively.

A large bull
or ox.

61. (रुधो महान्) महोऽः (स्याद्)

An old-
bull.

^m
दृढौच (स्त.) अरड्रकः

A bullock.

(उत्पन्न उक्ता) आतोऽः

A new-
born calf.

(सद्विजातस्तु) त्वण्कः

A calf.

62. अङ्गलकरि (स्त.) वत्यः (स्याद्)

A steer.

^m
^m
दृष्ट वत्यतरौ (समौ)

One fit to
be set free.

^m
आर्धस्यः (घण्डतायोग्यः)

A bull at
liberty.

^{m c}
^{l m}
^{2 m d}
पश्चेऽगोपति द्रिंचरः

A bull's
shoulder.

63. (स्तन्प्रदेशस्तु) वहः

His dew-
lap.

^f
^m
सास्त्रा (तु) गतकम्बः

An ox, with
a rein
through his
nose.

^m
(स्यान्) नसित (स्त.) नस्योतः

Young cat-
tle in train-
ing.

^{m e}
^{w f}
ब्रह्मवाहु युगपाश्वंगः

Cattle yok-
ed, &c. g.

64. (युगादीनाथु वोढारौ) युग्म प्रासंग्य शाकाटाः

Ploughman;
plough-cat-
tle, &c. h.

^{m i}
^m
^m
^m
^m
(खनति तेन तहोडा इस्योहं) हालिक सैरिकौ

Cattle for
burden.

65. भूर्खेष्व भूर्खे धौरेय भुरीणाः (स) भुरंधरः

1—ति.

2 इ—.

3—ठ.

- * Fem. अरहती. b Or उङ्गलकरि:.. ° And उङ्गलः or उङ्गलः. d Also उङ्गरः. e प्रथमात् (ह). f Or युगपाश्वः. g Respectively; one yoked, or one in training with a frame on his neck, or one trained to draught. h The third acceptation of both terms is 'of or belonging to a plough.' i Or भूर्खरः.

	<i>m</i>	<i>1 m</i>	<i>2 m</i>	
(उभाव्) एकधुरीणै कधुरावै कधुरावहे				Cattle for special burden.
66. (सतु) सर्वधुरीणः (स्थाद्योवै) सर्वधुरावहः	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>m</i>	—for any carriage.
माहेयी सौरभेयी गोदृक्षा माता (च) श्विणी	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	A cow.
67. अर्जुन्यन्नग्रा रोहिणी (स्थाद्)	<i>4f</i>	<i>5f</i>	<i>f</i>	
(उभमा गोषु) नौचिकी			<i>f^a</i>	An excellent one.
68. (वर्णादिभेदात्मं चाः स्युः) शब्दी शब्दा (इयः)			<i>f^b</i>	Cows brindled, white, &c.
हिलायनी हिलर्पा (गौर्)	<i>f</i>	<i>f^c</i>		A heifer two years old.
एकाद्वा (त्वे) कलायनी		<i>f</i>	<i>6f</i>	—one year old.
69. चतुरद्वा चतुर्हीवर्षी	<i>f</i>	<i>f</i>		—four years old.
(एवं) लगदा लिलायणी		<i>f</i>		—three years old.
वशा वंशा	<i>f</i>	<i>f</i>		A barren cow.
उवतोका (तु) खवहर्भः	<i>f^c</i>	<i>f^d</i>		A cow miscarrying by accident.
(इय) सुनिनी		<i>f</i>		One which has gone to the bull. d
70. (आक्रांता उपभेणा)				
	<i>7f</i>	<i>8f</i>		Miscarrying from going unseasonably.
(इय) वेहन्ति प्राप्तातिनी				

1 ए—र. 2 ए—. 3 उक्ता. 4—नी. 5 ए—.
6 ए—. 7—तु. 8 ग—.

^a Also नौचिकी or नौचिकी and निचिकी. ^b Likewise शब्दा and शब्दी. Also छप्ता, black. वपिला, tawny. Or distinguished by other circumstances, as छुक्ता and चाक्ती, short; लम्बकर्णी, with long ears; चक्रहङ्की, with crooked horns, &c. ^c And उतोका. ^d Some interpret it, a cow with calf.

Fit for the
bull.

A pregnant
heifer. a

A tractable
cow.

A cow bear-
ing many
calves.

One, which
has lately
calved.

Basily milk-
ed.

with a large
udder.

Yielding a
drona of
milk.

Standing at
the dairy. d

Calving
every year.

An udder

A pillar. f

A rope or
cord. g

A string or
tie. i

काल्यपसर्वा (प्रजने) ^f ^{1f}

प्रष्ठौही बालगर्भिणी

71. (*स्वाद्*) *अचल्ली* (ठ) *सुकरा*

वज्रतिः परेष्टुका

चिरस्ता वस्त्रयणी ^f ^b

चेतुः (स्वाग्) नवस्त्रिका

72. *सुव्रता सुखसन्दुष्टा*

पीनोङ्गी पीवरस्ती

द्रोण्यशीरा द्रोण्युषा ^f ^c

धेतुष्टा (वन्धके स्थिता)

73. *समांसमीना* (सा यैव प्रतिवर्षं प्रस्तुयते)

आध (स्तु. खीवम्) आपीनं ^{2ne}

(समी) शिवक कीलकी ^m ^m

74. (*नपुंसि*) *दाम संदानं* ^{3fnh} ⁿ

पशुरञ्जु (स्तु.) दामनी ^f ^j

1—■.

2—■.

3—■.

* Or a cow with calf for the first time. ^b Likewise *वस्त्रयणी*, and *वस्त्रयणी*, or *वस्त्रयणी*. Also *वस्त्रयणी*, &c. ^c *सुखसन्दुष्टा*. ^d Some interpret this a cow pledged. ^e Also *उषः* and *उषःः*. ^f For cows to rub themselves upon ; or, otherwise interpreted, for tying cows or calves. ^g To which cows are tied ; or a string to bind a cow's hind-legs when milked. ^h Fem. *दामा* (*चनू*) or *दामा* (*चा*). ⁱ For binding the legs of cattle, or for tying the cattle themselves. ^j Likewise *सामनी* and *वंधनी*.

वैशाख मन्य मन्यान् मन्यानोऽ मन्यदण्डके

A churning-stick.

75. कुठरो दण्डविष्टमे

A post, round which its string winds, b

मन्यनी गर्गरी (सुमे)

A churn.

जड़े कमेलक मव महाङ्गाः

A camel.

करभः शिशुः

A young one. d.

76. (करभः स्युः) मङ्गलका (दारवैः पादवंधनैः)

Young camels clogged. e

अजा छागी

A she-goat.

तुभः छाग वस्त्र चूगलका अजे

A he-goat.

मेढ़ोरभोरणोर्णावुमेष दृश्य एडका:

A ram.

(उद्धोरभाजटन्दे स्थाद) औइकौरभकाजकम्

Herd of camels; flock of sheep and goats. k

78. चबीवन्म (स्य.) बालेया रासभा गईभाः खराः

Asses. l

वैदेहकः सार्ववाहो नेगमे वाणिजो वाणिक्

A trader.

79. पुरुषाचीवा (स्या) पश्चिकः क्रयविक्रयिक् (च सः)

1—का.. 2—व—. 3—व—. 4—व—. 5—वा..

6—चौ—. 7—चा—. 8—द—. 9—ज—. 10—चा—.

- * मन्या (-नुः). ^b Or else the lid of the churn, contrived to support the stick. ^c Also कुठरः. ^d Or any young animal. ^e With wooden rings on their feet. ^f Also तभः and उभः or शुभः. ^g छागः or छग. ^h छगल and छागलः. ⁱ Or मेढ़ः. ^j Masc. एडकः. Fem. एडकाः. ^k Respectively. ^l Sing. चबीवन्म्, बाले वः, &c. ^m Also रासभः. ⁿ Or नैदेहः. ^o And पश्चिकः or वाणिजिकः. Also वाणिकः.

	1 m	m				
A vendor.		विक्रेता (स्थाद्) विक्रिकः;				
A buyer.		m m	क्रायक क्रयकौ (समै!)			
Traffic.	n a	f	80. वाणिज्यं (रु) वणिज्या (स्थान्)			
Price.			n m 2 m	मूल्यवस्त्रे! (ए) वक्रयः		
Capital ; principal.	f b	m n n	नीबी परिपत्तं व्युधनं			
Gain, profit.			m m	आमो! (अधिकं) फलम्		
Barter.	n c	m d	m m e	81. परिहानं परीवर्त्ते! नैमेय निमया (वपि)		
A deposit.			m 3 m	(पुमान्) उपनिषि व्यासः		
The return of it.				n f	प्रतिहानं (तद्व्याम्)	
Exposed for sale.					82. (क्रये प्रसारितं) क्रयं	
Purchas- able.	m f n	m f n	m f n		क्रेदं क्रेतव्य (मात्रके)	
Vendible.					g	विक्रेयं पणितव्यं (च) परस्य (क्रव्यादवस्थिषु)
Ratification of a bargain.	m h	m	f	83. (क्लीवे) सत्यापनं सत्यंकारः सत्याकृतिः(क्लीवाम्)		

1—८.

२ च—.

४ व्या—.

* Or वणिज्यः. ^b And नीबिः. ^c Some read प्रतिहानः. ^d And परिवर्त्तः. ^e Likewise नैमेयः, विक्रयः and विनिमयः. ^f Some read प्रतिहानः. ^g The foregoing admit the three genders. ^h Also fem. सत्यापना.

^m चिपण्ये! ^m विक्रयः

Contract of
sale.

^a (संख्या: संख्येये लादश विषु

Numerals.

84. विंशत्याद्याः सहैकाले सर्वाः संख्येवसंख्येभाः

^b संख्यार्थे हिवङ्गले स्तः तासु चानवतेः क्षियः

85. पंक्तेः शतसहस्राद्विकमाहशगुणोत्तरम्)

^c वौतवं द्रुवयं पात्र (मिति) माना (र्धकं तवम्)

Measure.

86. (मानं) तुष्टा इडुलिप्रस्त्रे

Of three
sorts, f

^d (गुच्छाः पश्चा) द्वादशकः A Ma'sha, g

(ते घोडग्ना) ^m इच्छा ^{m n} कर्वी (इक्षी)

Sixteen
times as
much.

^e पर्यं (कर्ष्णचतुष्टयम्) Four times
the last.

87. सुवर्ण विद्धौ (^{m n} इच्छे, ^{m n} इच्छे)

A karsha of
gold.

कुरुविद्धा (सु तत्पत्ते)

A pala of
gold.

1—व.

2 चा—.

^a Numerals, from 1 to 18, agree in gender with the subject numbered. ^b Other numerals, (19) 20, &c. are singular; but may be dual or plural, if used distributively, Ex. विंशती, two scores. ^c The numerals, 20 to 90, are invariably feminine. ^d Numeration proceeds in decuple proportion. ^e Also वौतवं. ^f By weight, measure of length, and measure of capacity. ^g Equal to five rettis or seeds of the abrus precatorius. ^h Also चाषः or चाषः.

E e

100 Palas.,

तुका (सिंवां पक्षज्ञतं)

Twenty times as much.
Ten times the last.

भारः (स्त्राहिं विस्तुका)

88. आचितं (इयमाराः सुः)

A cartload.

(ग्राकटो भार) आचितः

A karsha of silver. b

कार्षपक्षः कार्षिकः (स्त्रात्)

A panas of copper. d

(कार्षिके ताचिके) पक्षः

Various measures of capacity. e

89. (अस्त्रियाम्) आडक द्रोणौ ज्ञारी वाहेण निकुञ्जकः

कुञ्जः प्रस्त्र (इत्वाद्याः परिमाणार्थकाः एषक्)

A quarter.

90. पाद (खारीयो मागः स्त्राद्)

A part, share, or portion.
Substance, thing or wealth.

Wrought and un-wrought gold, &c. k

अंश भागौ (तु) वण्टकः

द्रूष्यं विसं स्वापतेर्वं रिक्ष्यवृक्षं धनं वसु

91. हिरण्यं द्रविणं द्युम्लं मर्यं रै विभवा (अपि)

(स्त्रात्) कोण (च) हिरण्यं (च हेमरूपे छाताणते)

1 च—.

2 च—.

a Likewise भरः. b Same with उत्राच्चः, equivalent to 16 Panas of cowries. c Some add ज्ञारीपक्षकः. d Equivalent to 80 cowries.

e Severally, viz. 4 आद्याः = 1 Drona; and — 16 D. = 1 C'हर्त.

Also 20 D. = 1 Kumbha; and 10 C. = 1 Vāha. Some state $\frac{C.b.}{4} = 1$ Māni. $\frac{M.}{4} = 1$ Drona. $\frac{D.}{4} = 1$ आद्याः. $\frac{A.}{4} = 1$ Prast'ha. $\frac{P.}{4} = 1$ Kudava. $\frac{C.}{4} = 1$ Nicunchaca. f Also fem. ज्ञारी and ज्ञाइकाः.

g Likewise ज्ञारः and masc. ज्ञारः. h And द्रुष्यः or द्रुष्टयः. i Or अंशः.

j Masc. nom. रा: (रै). k Some disjoin the terms; कोण, wrought gold; हिरण्यं, unwrought silver. l And ज्ञोषः or ज्ञोर्णः.

१२. (ताम्यां वह्यपत्) रुथं^{n a}

Base metals.

रुथं (तह् वमा इतम्) Bullion.

नाश्वरतं मरकतम् श्वरगर्भं इरिमधिः^{n n 1 n m} An emerald.

१३. शोणरलं कोहितकः पश्चरागे^{n m m}

A ruby.

(१४) मौतिकम्ⁿ A pearl.

सुला!

(१५) विद्रुमः (पुंचि) प्रवालं (पुंनपुंसकम्) Coral.

१४. रत्नं भणि (ह् योर्घजातौ सुक्तादिके, इपि च) Any gem.

स्वर्णं सुवर्णं कानकं हिरव्यं हेम शाटकम्^{n n n n 2 n} Gold.

१५. तपनीयं शातकुम्भं गाङ्गेयं भर्तं कर्वु रम्

चामीकरं जातरूपं भहारञ्जत कांचने

१६. रुक्मं कार्तस्वरं जाम्बूनदमृष्टापदो (इखियाम्)

(अलंकार सुवर्णं वच्) छृङ्गीकरनक (मित्यैदः) Gold for ornaments.

१७. दुर्दण्डं रजतं रुथं रुजूरं खेत (मित्यैषि)

Silver.

१ च—.

२—न्.

३—न्.

४ च—.

५ च—.

^a Or चकुर्ण. ^b Also fem. चची. ^c Or शातकोर्म. ^d Also अर्म. ^e And चबूर्द. Likewise चचंरं. ^f Or रुथं. ^g Some divide the terms: श्वर्णी or श्वर्णिः (also neut. श्वर्णि) and कानकं. ^h Or रुजूरं.

Brass.

f^a *m n b*
रीतिः (स्त्रियाम्) आरङ्गटो (न स्त्रियाम्)

Copper.

m
(चथ) ताम्बकम्

n c *n* *n d* ** n e*

98. *शुलं चेच्छसुखं हङ्टं वरिष्ठोऽुम्बराणि (च)*
m n f *n* *n* *n* *1ng* *n h*

Iron.

दोहोः (इसी) यस्तर्वं तीव्रां पिश्वं कालावसा इयसी
m n

99. **चम्पासारे।**

m n *n i*

(इय) मरुङ्गुरं सिंहान (मृषि तम्भले)
m j

Rust of iron.

(सर्वं स्थानैजसं) लोहं

(दिक्कारस्त्रवसः) कुशी
f

Glass.

100. **चारः काप्ते।**

m m m n m n k

Quicksilver.

(इय) चपलोः रसः द्वत (च) पारदे

Buffalo's horn.

ववर्णं (माहिषं अङ्गम्)

n 2n n

Talc.

अम्बकं गिरिधारं भग्ने

Antimony.

101. **सोतोम्बन (न्तु) सौबीरं कापोताम्बनयासुने**

n m n n n n

Blue vitriol.

तुम्बाम्बनं शिखियीवं वितुम्बक मयूरके

—१— सु. २— ज.

- ^a Also रीती. And neut. रीतं. ^b Likewise आरः. ^c Or शुश्वरं.
^d And हिठं. ^e उदुम्बरं, उदुम्बरं or औंडुम्बरं. ^f And दोहं or दोहः.
^g Likewise लघ्यायम्. ^h चर्वं (सु). Also चावर्तं. ⁱ And शिंवाण, or रिंडाण,
 रिंधाणं. ^j And दोहं. ^k Also पारतः, or पारः. ^l And इपोतंस्त्रकं
^m Also दृत्तं.

102. कर्परी दार्दिका (काषोद्धर्वं) तुम्बं

Collyrium. ^a

त्रसाञ्जनम्

Another sort. ^c

रसगर्भं तार्द्य चैवं

I ^b m ^d

गंधाञ्जनि (तु) गन्धकः

Sulphur.

103. सौगंधिक (चु)

चतुष्पुष्ट कुलात्मौ (तु) कुलत्विका

A blue stone used as a collyrium. ^f

रीतिपुष्टं पुष्टकेतु पौष्टकं कुसुमाञ्जनम्

Calk of brass.

104. पित्तरं पीतकं तासमालां (च) इरितासके

Yellow or-piment.

गैरेयमृथ्यं गिरिजमृश्माज (च) शिकाजतु

Red chalk. ^k

105. बोख गंधरस प्राण पिरहं गोप रसाः (समाः)

Myrrh.

1—^{तु}.

2—^{त्री}.

3—^{त्वं}.

4—^{त्वं}.

- ^a Extracted from Amomum Zanthorrhizon, Roxb. ^b Some grammarians include this in the synonyms of blue vitriol. Medical authors write it कर्परी or कर्परं, and make it a distinct sort of collyrium. ^c Some join this article with the preceding, omitting कर्परी from the synonyms: this agrees with the medical books. ^d And गन्धकः. ^e Or कुमंधिकः. ^f Some make these three terms synonymous with the following. ^g And कुलत्वा. Likewise कुरु. ^h And युष्टकं. ⁱ Also पुष्टिवनं. ^j आर्द्र or आर्द्धं. Also नारङ्. ^k According to a different explanation, bitumen. ^l Or रसगंधः. ^m And गोपः. Also पिरहंगोपः. ⁿ Or त्वं. Also गोदधशः.

Cuttle fish
bone.

^{m a m b m}
दिल्लीरे। इविकाफः फेनः

Minium, or
red lead.

" " "
चिन्दूरं नामसंभवम्

Lead.

106. नाग सोसक बोगेट वप्राचि

Tin.

" " "
तपु पिश्टटम्

Cotton.

(इ) पिचुखूलो

Safflower ;
carthamus.

" "
(इ) कमलोप्तरम्

A woollen
blanket.

मेवकाम्बल चर्णाहुः

Hare's or
rabbit's
hair.

" " "
शशोर्णं शशलोमनि

Honey.

108. मधु छौद्रूं माचिका (हि)

Wax.

मधच्छटं (ठ) सिक्खर्कं

Red arsenic.

मनःशिका मनोण्डा मनोडा नागशिका

Nitre ; salt-
petre.

109. नैपाली कुनटीगोला

ववच्छारे। ववायजः

1—ए. 2—त्रू. 3—त्रृ. 4—क.

^a दिल्लीरः or पिल्लीरः. Also पिल्लिरः. ^b Or उष्ट्रपेनः. • Some
read चम्पै. Also चम्पै. ^c Some include the two first terms with the
preceding, as names of lead. ^d And पिचलः. Also पिच्छूलः or त्रुलपिच्छुः.
^e Likewise चनःशिका. Also masc. चनःशिकः. ^f And चनोडा. ^g Some
read कुचटी or चनटी. ^h Some make the last term the name of a
different species ; and the two preceding terms, its explanation.

^m
पात्रोः

(अ) सर्विकाशारः कापोतः सुखवर्चकः

Natron ; alkali.

110. सौवर्चकं (साहू) रसकं

^f
त्वक्कीरा वंशरोचना

Manna of bamboos.

^m
शियुञ्ज म्लेतमरिचं

Seed of morunga. d

^m
मोरटं (सूखमैज्जवम्)

Root of sugarcane.

111. ग्रन्तिकं पियालीमूलं चटिकाशिर (इत्थिपि)

^m
जोस्तोमी भृतकेशोः (ना)

Root of long pepper.

Root of sweet flag.

^m
पत्राङ्गं रक्तचन्दनम्

Red-wood.

112. त्रिकटुम्बूरुषसं खोयं

^{f,h}
त्रिफला (तु) फलत्रिकम्

Three spices. f

Three myrobangs.

1—४.

^a Or सर्विकाशारः. Also सर्विका and शारः. ^b Some disjoin the two last terms, and make them names of Borax. ^c Or वंशरोचना. ^d Of Hyperanthera or Guilandina morunga. ^e And चटिकाशिरः (स). Or masc. चटिकाशिरः (र). Also चटिका and शिरः. ^f Black pepper, dry ginger and long pepper. ^g Or लग्नवर्च. ^h And त्रिफली or त्रफला.

CHAPTER X.

Men of the
fourth tribe.

1. चूद्रा (चाः) इवरवर्णी (चुः) वृषला (चुः) जघन्यवाः
m m m m

Men of mix-
ed origin. b

(आचरणालान्) संकीर्णी (अम्बुज करणादयः)
m

A scride. c

2. (चूद्राविशो रुः) करण्यो
m

A physi-
cian. d

इमष्टेन (वैशाहिजग्नोः)
m

An Ugra. e

(चूद्रा अतिवयोर्) उग्रो
m

A hard. f

मागधः (अतियाविशोः)
m

A Ma'hisya.
g

3. माहिषो (र्माज्ञतिवयोः)
l m

A Kshattri. h

चत्ता (र्मान्द्रवोः चत्तः)
m

A chari-
oteer. i

(ब्राह्मणां अतिवात्) चत्तः

A trader. j

(तस्मां वैदेहकोः (विशः))
m

।—।

* Sing. चूद्रः, &c. b From the intermarriages of the other tribes.

◦ Or man of a class which sprung from the 3d and 4th tribes.

• d Sprung from the 1st and 3rd tribes. ° From the 2d and 4th.

◦ From the 3d and 2d. g From the 2d and 3d classes. h From the

4th and 3d. i From the 2d and 1st. j From the 3d and 1st.

4. रथकार् (सु माहिष्यात् करस्यां वस्य संभवः)	^m	A car-maker.
(स्याच्)चारणाल (सु जनितो ब्राह्मणां दृष्टेन यः)	^{m b}	^{A Chan-} ^{da la. a}
5. कारुः शिल्पी	^{m c}	An artisan.
(संहतसैर्वेद्योः) चेष्टि: (सजातिष्ठिः)	^{m fd}	A company of artists.
कुलकः (स्यात्) कुलचेष्टी	^{m e} ^{2 m f}	One eminent by birth.
मालाकार् (सु) मालिकः	^m ^m	A florist.
6. कुंभकारः कुखातः (स्यात्)	^{m g}	A potter.
पलगण्ड (सु) लेपकः	^{m h} ^m	A bricklayer or plasterer.
तन्त्रवायः कुविन्दः (स्यात्)	^m	A weaver.
तन्त्रवाय (सु) सौचिकः	^{3 m} ^m	A taylor.
7. रसायनविद्यकरः	^m	A painter.
शस्त्रमाञ्जी! सिधावकः	^m ^m	An armourer.
पादूषकर्मकारः (स्याद्)	^{4 m i} ^{5 m j}	A shoemaker.
बोकारे! लोहकारकः	^m ^m ^{m l} ^m	An iron-smith. k.
8. नाडीन्धमः स्तर्णकारः कलादो रक्षकारके	^m	A goldsmith.

1—गृ. 2—गृ. 3 चि—. 4—सु. 5 ए—.

* Sprung from the 4th and 1st tribes. ^b Also चरणालः. ^c Likewise fem. कारुः. ^d Also fem. चेष्टि. ^e Or कुलिकः. ^f Likewise कुलः and चेष्टी. ^g And तन्त्रवायः or तन्त्रवायः. Also तन्त्रवायः. ^h Or कुपिन्दः. ⁱ Or पादूषकरः. ^j Also चर्णारः. ^k Some separate the terms as severally signifying a founder and a smith. ^l Or कलादः.

A shell-cutter.

(स्त्रा॑च्) शौलिकः काम्बिकः
1 m m

A copper-smith.

शौलिक स्त्राम्बकुट्टकः
m a 2 n
m b 5 m

A carpenter.

9. तत्ता (तु) वर्हकिष्वटा रथकार (चु) काष्ठतट्
3 m m 4 m m 5 m

One working for the village.

(प्रामाधीने) ग्रामतत्त्वः
m

One independent.

कौटतचो! (जनधीनकः)
6 m 7 m m m 8 m

A barber.

10. चुरि सुचिं दिवाकीर्ति नापिता! इन्तावसायिनः
m m b

A washer-man.

निर्णेयकः (स्त्रा॒दृ) रथकः
m m

A distiller.

शौलिको! मण्डहारकः
m m

A goatherd.

11. जावासः (स्त्रा॒दृ) अजाजीवी!
9 m c m

An attendant on an idol.

देवाजीवी (तु) देवलः
f f d

A female juggler.

(स्त्रान्) माया शाम्भरी

मायाकार (स्तु) प्रातिहारिकः
m e m f 11 m

A juggler.

10 m

m

m

Dancers and tumblers.

12. शैलालिन (स्तु.) शैलूषा जायाजीवा: लशाम्भिनः
m g m h

Dancers and mimics.

भरता! (इत्यपि) नटाश्
m m

चारणा (स्तु.) कुम्भीलवाः
m m

1 शां—. 2 ता—. 3—मृ. 4 लट्. 5—च्. 6—मृ.
7—मृ. 8—मृ. 9—मृ. 10—मृ. 11—मृ.

^a And शौलिकः. ^b Fem. रथकी. ^c Or देवाजीवः. ^d And शाम्भरी or शाम्भरी. &c. ^e And जायाजीवी (मृ) or जायी (मृ). ^f And प्रतिहारः, प्रातिहारः or प्रातिहारकः. ^g And भारतः. ^h Sing. नटः.

13. मार्दिका^m मौरजिका^m:

पाणिवाहा (सु.) पाणिवा^m

वेशुधाः (सुर्) वैशिका^m

वैशिका^m पाणिवाहा (सु.) —on the late.^m

14. जीवान्तकः शाकुनिको^{m a}

(हौ) बागुरिक जालिकौ^m

बैतंसिकः कौटिक (चु) मांसिक (चु समं लयम्)^{m m m}

15. भ्रतके^m भ्रतिभुद्धर्मकरे^{1 m} बैतनिके^{2 m} (अपि सः)

वार्षावहे^m वैशिके^{m c}

भारवाह (सु.) भारिकः^{m d} A porter.

16. विवर्णः पामरे^m नीचः प्राप्तत (चु) एथग्रन्तः^{m m m m m} A low man. e

निहीने^m अपसदे^{1 m f} आत्मा^m चुक्षक (चु) तर (चु सः)^{m g 3 m}

17. भ्रत्ये दासेर दासेय दास गोप्यक चेटकाः^{m m m h m i w j}

वियोख्य किंकर प्रैष्य भुजिष्य परिचारकाः^{m m k m l m m}

A servant or slave.

1—चु. 2 च—. 3 च—.

* Or जीवन्तिकः. b Selling the flesh of beasts or birds. c And विविकिकः. d Likewise भारी (न्). e Following a degrading profession.

f Or चवेददः. g Likewise चुक्षकः. h Or दाशः. Fem. दाशी—शी.

i And गोप्यः. j Or चेटः. Also चेष्टः, चेष्टकः. Fem. चेटिका, चेटी, चेष्टी.

k Fem. विहुरा or विहुरी. l Also प्रैषः and प्रैषः.

One nou-
rished by a
stranger. a

m m b m c m
18. पराचित परिस्कन्द परजात परैषितः:
m 1 m d m m m m

A lazy man.

m m m e 2 m m m
19. भन्दस्तु न्दपरिवृज आलस्यः श्रीतकेऽलस्ये इत्युच्चाः:

A dexterous
person.

m m m m m f
दक्षे (तु) चतुर पेश्व षट्कवः स्तुतान उच्चा (चु)

A Chanda la.

m g m h 3 m m i
20. चण्डाल झव मातङ्ग दिवाकीर्ति जनङ्गमा
निषाद झपचावन्तेवासि चाण्डाल पुक्षस्तः:
m

Barbarians. j

m m m 4 m
21. (भेदाः किरातश्वरपुलिन्दा) चेष्ट (जातयः)
व्याधे व्यगवधाजीवै व्यग्युर्युव्यकेऽपि सः)

A hunter, or
deer-killer.

m l m 5 m m
22. कौत्तेयकः सारमेयः कुकुरो व्यग्यंशकः
शुनकेऽभषकः झां (स्थाद्)

A mad dog.

अलर्क (स्तु. च योगितः)

A dog train-
ed for the
chase.

m
23. (झां) विष्णकाद् (चंगयाकुशलः)

A bitch.

सरमा शुनौ

1 झ—. 2 पट. 3 च—सिन्. 4 ह—. 5 शू.

* Some include this line in the synonyma of slave. ^b Likewise परिष्कन्दः; परिष्काशः; परिस्काशः; पारस्कन्दः. ^c And परजितः. ^d Or दक्ष-परिवृजः. ^e And पेश्वः; or पेष्वः. ^f Also जनङ्गमः. ^g And निषादः. ^h Sing. शूष्पकः. Likewise झपक् (च). ⁱ Also पुष्टयः; पुष्टयः. ^j Of various tribes, mountaineers, savages, &c. As किरातः; living in forests and armed with a bow. श्वरः; or प्रश्वरः; wearing feathers (a peacock's tail, &c). पुलिन्दः; or पुँलिन्दः; speaking no intelligible language. ^k And झुक्तुरः. ^l Or शुन and शुचिः. ^m Also श्वानः. ⁿ Likewise चक्षकः.

विट्चरः शूकरो याम्ये!

A village hog.

वर्कर (सूर्यः पशुः) Any young animal. b

24. *चाक्षोदनं वग्यं (साहृ) चाखेटो वग्या लियाम्*

(हश्चियार्थु अयोगाद्) *हश्चियेर्मा (कुरुक्षुकः)*

25. *चौरैकागारिक सोनं दस्यु तस्कर मेषकाः*

प्रतिरोधि परास्तन्दि पाटच्चर मलिन्दुचाः

26. *चौरिका सोन्य चौर्ये (च) सोर्ये*

A thief or robber.

Theft, robbery.

लोक्यं (तु तद्वनम्) Booty.

27. *बीतंस (सूपकरणं बन्धने वगपक्षियाम्)*

A net, chain, or cage. k

27. *उम्मायः छट्यन्नः (साहृ)*

A snare or trap. m

वाशुरा वगद्विनी A net. n

शुर्लं वराटकः (सो तु) रज्जु (सिंहु) वटी एषाः

A cord, rope, or string.

1—न्.

2—र.

3—ऐ—.

4—द्.

5—न्.

* Some make the first, others the second, term, explanatory. b Or a lamb in particular. ° Fem. चक्षरी. ^ Also चोरः. Fem. चौरः. ° Fem. ऐकागारिकी. ' Or चोरन्. Also चौरन्दः. " And प्रतिरोधकः. h Likewise पठच्चरः. ^ Also चौरिका. ^ And चोर्य or लोतं. k Any instrument for confining birds or beasts. ^ Also वितंसः. m Some make the preceding term synonymous with these. n For confining deer. ° Adn शुर्लं or शुरः. Also masc. शुरः; and fem. शुरा or शुर्वी. Likewise शुरः according to a different reading. p Or वराटः. But some read वटाकः. q Likewise वटीशुरः.

Rope and
bucket of a
well. a

A loom.

Threads.

Weaving.

Plastering.
h

A doll or
puppet. i

A basket. k

A pole for
carrying
burdens.

Its string.

A shoe.

A boot.

A thong.

A whip.

28. उद्धाटनं घटीयम्ⁿ (सखिकोहाइनं प्रहेः)
^{l m n b}
(पुंसि) वेमा वापदक्षः
^{s d}
^{m e}

खत्तालि (नरि) तन्तवः

29. वाणि वृत्तिः (लिंगौ हृत्ये)

पुराⁿ (लिपाऽदिक्मर्मणि)

पास्तालिका पुतिका (स्वाहस्तनादिभिः लता)

30. पिटकः^m पेटकः^m पेटा मच्छूषा
^{f l f m}

(इच्छ) विश्विका^{f n}

भारवटिस्^{3 f}

(तदालिमि) गिर्वं काचे^{n o}

(इच्छ) पाढुका^f

31. पाढुर् पानत् (स्त्री)

(स्त्री) उत्तुष्ठीना^f (पहायता)

उत्तुष्ठी उत्तुष्ठी वरता (स्त्राद्)

(अज्ञादेसाडनी) कथा^{f q}

1—३.

३ अ०—.

४—६.

५ च—८.

- A rope and jar to draw water from a well ; or any machine for raising water. ^b Likewise वेदः. ^c Or वापदक्षः. ^d Sing. खत्त. • Sing. तन्तुः. Also खत्तन्तुः. ^e And वेदिः. ^f Or वृत्तिः. ^g Or painting images, &c. ^h Or figure made of cloth, ivory, &c. ⁱ And पश्चालिका. ^k The two last of these four terms are by some separated, and made to signify a large basket. ^l And पेटा or पीढा. ^m Some add चत्तुषा ; erroneously. ⁿ Or विश्विका. ^o Likewise विक् (च). ^p And पाढुषी or पाढुषी. ^q Also उषा or उषा.

	<i>f^a</i>	<i>f^b</i>	<i>f^c</i>	
32. चरुडालिका (तु) करुडोलीश्चा चरुडालवस्तुकी				A vulgar lute.
नाराची (खाद) एषणिका	<i>f</i>	<i>f</i>		Goldsmith's scales.
	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m c</i>	
शाण (स्तु) निकषः कषः				A touch- stone.
	<i>n</i>	<i>1 m</i>		
33. व्रचनः पद्मपरम्परा				An iron chisel. d
ईषिका दृषिका (समे)	<i>f^f</i>	<i>f^g</i>		A pencil or brush. e
तैजसावर्तनी भूषा	<i>f</i>	<i>f h</i>		
भूषा चर्मप्रसेविका			<i>f i</i>	
34. आस्कोटनी दैहनिका	<i>f j</i>	<i>f</i>		Bellows.
कापाची कर्चरी (समे)	<i>m</i>	<i>2 m</i>	<i>f</i>	An gimlet or auger.
टचाहनेऽ टचमेदी				Scissors or shears. k
टक्कः पाषाणदारणः	<i>m m</i>		<i>m</i>	A carpent- er's chisel.
35. क्रकचो (खादी) करपलं	<i>m n n</i>	<i>n</i>		A hatchet. l
(खाद) आरा चर्मप्रसेविका			<i>f</i>	A saw.
			<i>f</i>	

1—ग.

2—द.

^a And चरुडालिका. ^b Likewise करुडोलीश्चा. ^c Some read शानःनिकषः and कषः. ^d Or else a small saw. ^e Some explain this a fibrous stick; others a mould for ingots; or else what is thrown into a crucible to try whether the metal be melted. ^f Also दृषीका and दृषीका or दृषिका. ^g Likewise दृषिः, दृषी. ^h Also चुषा and चूषी or चूषिका. ⁱ Or masc. चर्मप्रसेवकः. ^j And आस्कोटनी. ^k Also a dagger. ^l Likewise a stone-cutter's chisel. ^m Or तक्कः. ⁿ And करपलः.

An image of
iron. a

An art.

An image;
statue or
picture.

Resem-
blance. c

Like, simi-
lar.

(In compo-
sition) Like.

Wages or
hire.

Spirituos
liquor.

कूर्मीं शूशा लोहप्रतिमा

शिल्पं (कूर्म कलादिकम्)

36. *प्रतिमानं प्रतिविष्वं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिष्ठाया*
प्रतिष्ठातिरूचा (पुंसि) प्रतिनिषिद्धं

प्रतिष्ठातिरूचा (पुंसि) प्रतिनिषिद्धं

f 3 n

उपमोपमानं (स्थात्)

37. *(चाच्यलिङ्गाः) समस्तुत्यः सहशः सहशः सहशः*
साधारणः समानं (चु)

(सुहस्तरपदेत्यमी)

38. *निभ सङ्काश नीकाश प्रतीकाशेऽपमा (दयः)*

कर्मस्या (तु) विधा भव्या भत्वो भर्म वेतनम्

39. *भरत्यं भरणं भूत्यं निर्वेशः पण्य (इत्युपि)*

सुरा हलिप्रिया डाका परिज्ञहस्तामणा

1 च—. 2—चि. 3 च—. 4—ए. 5 चपम.
6—ति. 7—तु. 8—त्. 9 च—.

* As most commentaries explain this : but one says an anvil. ^b Or
स्त्रिं: Also शूर्मी or शूर्मिं: And शूर्मी, शूर्मिं: or शूर्मः: ^c Some include
this with the preceding. ^d Fem. साधारणी or साधारणा. ^e The follow-
ing are used only in composition. Ex. पितृनिधः, like his father.
^f Also निकाशः. ^g And प्रतिकाशः, प्रतिकाशः, or प्रतीकाशः. ^h Besides
other terms similarly employed in composition : as भूतःस्त्रःप्रस्त्रः.
ⁱ Also fem. भरत्या.

40. अन्वोभामा प्रसच्चेरा कादम्बर्यः परिषुता
महिरा कम्भ मद्ये (चाप्य)

इवदेश (स्तु भक्षणम्) ^m

Eating what excites thirst.
A tavern.

41. धुख्लापानं सदस्थानं

मधुवारा मधुकमः ^m ^{m b}

Tippling.

मध्वासवै! माधवको मधु माध्विक (मध्वयोः)
ⁿ ^{3 m} ^{4 m n g}

Spirit, distilled from Bassia, c

42. मैरेयमासवः शीघ्रूर्

मेदको जगलः (समौ) ^m ^m

Rum, f.

सन्धानं (स्थाद्) अभिषवः ^m

Vinous liquor for distilling.

Distillation.

किरणं (पुंसि तु) नगनङ्गः ^{m i} ^{m j}

Ferment, h

43. कारोज्जरः खुरामखु

आपानं पानगोष्ठिका ^f

Yeast, barm, froth.

चपकोः (उच्ची) पानपात्रं सरकोः (उच्ची) गुतर्षणम् ^m ^{5 n m}

Place where people drink together.

A drinking vessel. i

1 द्वरा. 2—री. 3 चर—. 4—ध. 5 चर—.

* Also प्रसच्चेरा. ^b Sing. जप्तवारः, मधुकमः. ^c From the blossoms of the Bassia latifolia. Some divide the synonyms, making the two last terms signify wine obtained from grapes. ^d And जाघकं, or जाहीकं.

* Also जप्तवारीकं. ^e The three terms signify different kinds; the first distilled from blossoms of Lythrum fruticosum, with sugar, &c. the second from the raw juice of sugar-cane, the third from molasses.

* Some connect the last term with the following article. ^h A drug used for that purpose. ⁱ Or कर्षणं. ^j Also neut. नगनङ्गः. ^k And कारोज्जरः.

* Some separate the two last terms of this line, and interpret them the distribution of liquor. ^m Also masc. आतुर्षणम्.

A game-
ster.

44. घूर्तोऽचहेवी कितवोऽचघूर्तो द्यूतछत् (समाः)
m 1 m m m m m

Sureties.

(सुर्) सम्बन्धकाः प्रतिभूवः

Keepers
of gaming
houses.

सभिकास्यूतकारकाः
m b m

Gaming.

45. द्यूता (अक्षियाम्) अक्षवती कैतवं पृष्ठ (इत्थपि)
m m
 पृष्ठो (अक्षेषु) अक्षहो
m m m

Dice.

अक्षा (स्तु) देवनाः पाशका (चृते)

Moving a
piece at
play.

46. परिणाव (स्तु आरीणां समन्तावयने)
(अक्षियौ)

A checker-
ed board or
cloth.

अटापदं शारिफलं
m n m n

A match of
cocks, &c.

प्राणिद्यूतं समाच्छवः

47. (उक्ताभूरिप्रयोगलाहेकस्थिन् वे इति यौगिकाः
 ताष्ट्रस्यादन्यतो उक्ताष्ट्रस्या लिङ्गान्तरे इपि ते)

1—३.

* Sing. सम्बन्धः, and प्रतिभूः. Some reckon these synonymous with the following. ^b Sing. सभिकः and द्यूतकारकः. ^c Also परीणावः.

BOOK III.

CHAPTER I.

१. विशेषनिप्त्रैः संकीर्णेनार्थे रूप्ययैरुपि

लिङ्गाद्विसंग्रहैवर्गाः सामान्ये वर्गसंचयाः

२. स्त्रीदाराद्यैर्द्विशेषं वाहयैः प्रस्तुतं पदैः

गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्था सुखस्य भेदकाः ।

1 m f n 2 m f n m f n

३. सुकृती पुरुषवान् धन्योः

Fortunate,
well-fated. a

m f n

m f n

महेश्वर (स्तु) महाश्वतः

Magnani-
mous.

m f n m f n b

महत्वादुः सहृदयेऽ

Good-heart-
ed.

m f n m f n

महोद्याहेऽ महोद्यमः

Perseve-
rant, dili-
gent..

४. प्रदीर्घे निपुणाऽभिज्ञ विज्ञानिषात शिक्षिताः

m f n c m f n 3 m f n m f n d

वैज्ञानिकः कृतसुखः कृती कुशल (इत्युपि).

m f n m f n

५. पूजयः प्रतीक्षयः

Skilful, con-
versant.

Venerable.

m f n

m f n

सांशयिकः संशयापन्नमानसः Dubious. e

1—न्.

2—दत्.

3—न्.

* Fem. सुकृतिनी, पुरुषवती, धन्या. b Or सहृदयः. Also इदवी(—न्) हृदयिकः, हृदयान् (—दत्). c Or वैज्ञानिकः. d Likewise कुशलः. e Uncertain or questionable. Some refer this to the person; irresolute, unsettled in opinion.

Meriting a
fee or re-
ward.

Munificent.

Long-lived.

Skilled in
sacred
sciences.

Acutely in-
vestigating.

Granting a
prayer. e

Joyful,
cheerful.

Sad, per-
plexed.

Regretting.

Sincere,
candid.

Liberal in
giving and
using.

Diligent,
attentive. g

Zealously
active. h

mfn mfn mfn
दक्षिणीयो दक्षिणार्ह (सूत्र) दक्षिण (इत्यपि)

mfnb mfnc mfn mfn
6. (सुर्) वदान्य सूलखण्य दानशौण्डा बङ्गप्रदे

mfn d lmf n
जैवालकः (सादृ) आदृपान्

mfn 2mfn
अनर्वाणि (सू.) शास्त्रवित्

mfn mfn
7. परीक्षकः कारणिकेः

mfn mfn
वरद (सू.) सवर्धकः

mfn mfn 8mfnf mfn
हृषभाण्डो विकृवीणः प्रमना! छटमानसः

4mfn 4mfn 4mfn

8. दुर्मना! विमना! अनर्मनाः (सादृ)

mfn 5mfn
उत्क उच्चनाः

mfn mfn 6mfn
दक्षिणे सरलोऽ हारो

mfn
सुकलोऽ (हातभोक्तरि)

mfn 7mfn
9. (तत्परे) प्रसितासकाव्

mfn i mfn
इष्टायाद्युक्त उत्कुकः

1—स्.

2—ह्.

3—नस्.

4—स्.

5—स्.

6 व—.

7 आसक्त.

- And दक्षिणः. ^a Or वदन्यः. ^c And सूलखण्यः. ^d Fem. जैवालकाः.
- As a deity, at the instance of a votary. ^f Also प्रमना: (—स्). ^g Some include the two next terms in these synonyms; others, varying the reading, add आनिदः, to this article. ^h Making exertions for a gratifying purpose. ⁱ According to another reading, उद्युक्तः.

mfn mfn mfn mfn mfn mfn
 प्रतीते प्रथित खात विष्णु विज्ञात विश्वतः:
mfn 1mfn s

Known, celebrated, famous.

10. (गुणः प्रतीते तु) छतुरक्षण! इतुरक्षणौ
m m b 2m
 दूस्य आदेग्र धनी

Noted for good qualities.

Opulent, wealthy.

m 4mc 5m 6m
 स्वामी (त्वी) भरः पतिरौशिता

An owner or master.

11. अधिभू नृवकेऽ नेता प्रभुः वरिष्ठेऽधिपः
mfn mfn
 अधिकर्हिः सच्चहः (सात)

Every way happy.

m
 कुटुम्बव्याप्तत (स्त्र.यः)
m n m d

Attentive to support his family.

12. (स्वादु) अभ्यागारिक(स्वाधिन्) उपाधि(हिं पुमान् यम्)
m
 (वराङ्गलोपेयेतो यः) सिंहसंहननेऽ (हि सः)

Handsome and well-shaped.

13. निर्बार्बः (कार्बकर्त्ता यः सम्बन्धः सत्त्वसम्बद्धा)
mfn f mfn
 अवाचि न्द्रेतो

Acting fearlessly.

mfn g mfn
 (य) मनोज्ञवः (स) पितृसम्बिधः

Dumb.

14. (सुत्कृत्यालंकृतां कन्यां यो ददाति स) कृकुदः
m i

Fatherly.

Giving a girl in marriage.

1 अ—. 2—नू. 3—नृ. 4—ह—. 5—ति.
 6 ईश्वर. 7 ना—. 8—ह.

* Some read वाहितक्षणः. ^b Fem. इत्या, वासा, धनी. ^c Fem. ईश्वरा or ईश्वरी. ^d Invariably masc.: even with a feminine or neuter substantive. * Some read निर्बार्बः. ^f अवाक् (च). ^g Some erroneously read जनोज्ञवः. ^h In due form; decorating her with ornaments. ⁱ Or कृकुदः.

Prosperous,
happy.

स्वाधीवान् खच्छायः श्रीखः श्रीमान्
1 mfn mfn mfn a 2 mfn

Affection-
ate.

mfn mfn
 लिङ्गध (स्त्र.) वत्सलः
mfn mfn b

Compassion-
ate.

15. (स्थाद्) दवाखुः कारणिकाः द्रपाणुः द्वरकः (समाः)
mfn mfn 3 mfn c mfn mfn d

Unrestrain-
ed.

स्वतन्त्रे! इपावृतः स्वैरी स्वच्छन्दे! निरवयहः
mfn mfn 4 mfn 5 mfn

Dependent.

16. परतन्त्रः परावीनः परवान्धायवान् (अभि)
mfn mfn mfn mfn mfn

Docile. e

पर्धीनो निष्ठ आवत्तो इसच्छन्दो मद्भूको (अथमो)

A sweeper.

17. खलपूः (स्थाद्) बङ्गकरी

Dilatory,
slow.

mfn 7 mfn
 हीर्घस्त्रियक्रियः

Acting in-
considerately.

आखो! इसमीच्यकारी (सात)

Indolent.

mfn mfn
 कुण्ठे! (मन्दःक्रियासु वः)

Competent
to an act.

18. कर्मचामे! इलंकर्मणिः

Engaged in
a business.

8 mfn mfn
 क्रियावान् कर्मदद्यतः

Laborious.

(स) कार्मः कर्मशीलो (वः)

Finishing
carefully.

mfn mfn
 कर्मचूर (स्त्र.) कर्मठः

1—८.

२—८.

३—८.

४—८.

५ ना—८.

६ चि—.

७—८.

८—८.

* And शोषः. b Also दुरतः. ° And अ॒रः. d Also निर्वन्धः and निर्वापः. ° Some make the terms in this and the preceding line synonymous. f Fem. बङ्गकरी and बङ्गरा. g Fem. कार्मी.

1 m f n a 2 m f n

19. भरण्यभुक्तमकारः

m f n m f n

कर्मकार (स्त्र.) तत्कियः

m f n m f n

अपन्नाते अपन्नात

3 m f n m f n c

आभिषाशी (तु) शौष्ठवः

m f n m f n 4 m f n 5 m f n

20. बुधुचितः (स्थात्) बुधिते जिष्वत्युरुशनायितः

m f n m f n

पराचः परपिण्डादा

m f n m f n m f n

भक्तेऽप्यर्थोऽप्यरः

m f n m f n

21. आद्यनः (स्थाद्) औहरिकोऽवजिगीषाविवर्जिते)

m f n m f n

(उभाव) आद्यन्मरिः कुल्लिघारिः (स्वेहरपूरके)

m f n 6 m f n

22. सर्वाच्छीन (स्त्र.) सर्वाच्छभोजी

m f n m f n

सर्वाच्छ (स्त्र.) गर्वनः

m f n m f n 7 m f n f

बुव्वोऽभिलाषुक सूचाक्

m f n m f n

(समौ) लोलुप लोलुभौ

Very cove-tous, g

1—अ—. 2—क—.

3—त—.

4—थ—.

5—ष—.

6—त्र—. 7—हृष्ण—.

^a Or कर्मण्यादुक् (—क्). ^b Some interpret this, dying after ablutions before the ceremony is complete. ^c And शास्त्रवः or शौष्ठवः. ^d With disregard to those, whom he is bound to support. ^e Eating all manner of food, or—food proper to various tribes. ^f Also रूपाकः and रूपितः or वर्षितः. ^g Some make these synonymous with the preceding.

	<i>mfn</i>	<i>1 mfn</i>		
Mad; insane.			23. उन्नाह (सू.) अदिष्णुः (स्वात्)	<i>mfn mfn</i>
Misbehaving.				अविनीतः सुच्छृङ्खः
Drunk.	<i>mfn mfn 2mfn mfn</i>		मन्त्रे शौखोऽल्कट शौवाः	
Lustful.				<i>mfn 3mfn mfn</i>
Compliant.				कासुके कमिता इचुकः
Governable; c.	<i>mfn 4mfn mfn mfn mfn mfn</i>		24. कम्बः कामयिता इभौकः कमनः कामंता इमिकः	
Impudent, shameless.	<i>mfn 5mfnb</i>	<i>mfn mfn</i>	विधेये! विनयग्राही वचनेस्थित आश्रवः	
Bold, present.			25. वश्यः प्रश्येये	<i>mfn mfn mfn</i>
Ashamed.	<i>mfn mfn 6mfn</i>			निभृत विनीत प्रथिताः (समाः)
Astonished.	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	झटे भृष्णविद्यात् (च)	<i>mfn mfn</i>
Confused.	<i>mfn mfn g</i>			प्रगस्यः प्रतिभावितः
Timid.	अधीरे कातरस्		26. (स्वादु) अष्टे (त) शालीने	<i>mfn mfn</i>
				विलक्षे! विश्ववान्विने
				<i>7mfn mfn h mfn mfn</i>
				तस्मै भीरु भीरुक भीरुकाः

1 उ—. 2 उ—. 3—ह. 4—ह. 5—ग.
6 ग—. 7—उ.

- ^a Or उन्नादः. Some read ओन्नादः or स्वन्नादः and स्वन्नादः.
^b Or वचनयाही (मृ). ^c Some make these synonymous with the preceding. ^d Having passions restrained: or else humble, nor arrogant. ^e Or प्रश्यतः. ^f झृष्णक् (—म्). Also झृष्णुः. ^g कातरः—रा—रं. ^h Also त्रस्मै, भीरुः, द्वीरुः, &c.,

1 m f n 2 m f n

27. आशंकृदाशंचितरि

3 m f n m f n a

महयाकुर्मृचीतरि

अहालः (अहया युक्ते)

पतयालु (स्त.) पातुकः

28. (खाजीले) अपतपिष्ठुर्

5 m f n 6 m f n
वन्दाहरुभिवादके

शरार्धातुको हिंचः

(स्थादु) वर्षिष्णु (स्त.) वर्षनः

m f n 8 m f n

29. उत्पतिष्ठु (स्त) उत्पत्ता

इलङ्गरिष्णु (स्त.) मण्डनः

भूषणुर्भृषणुर्भृषिता

m f n 11 m f n

वर्त्तिष्णुवर्त्तनः (समौ)

30. निराकरिष्णुः चिप्रुः (स्थात्)

सान्द्रज्ञिग्न (स्त.) मेहरः

12 m f n m f n 13 m f n

आता (ठ) विदुरी विन्द्र

14 m f n c m f n

विकासी (तु) विकसरः

Knowing ;
intelligent.Very
smooth.

Expanding.

1—३. 2 आ—५. 3—६. 4—७. 5—८. 6 अ—.

७ ए—. ८ ए—१०. ९ अ—. १० अ—११. ११ ए—. १२—१३.

१३—१४.

* अहीता (—ह) or यहीता (—ह). ^b Or चिप्रुः. ^c Also विकासी (तु) and विकसरः; or विकासी (तु) and विकसरः.

H h

Flowing or
creeping.

31. विष्वरो विष्वरः प्रसारी (च) विष्वरणि
^{mfn mfn 1mfn 2mfn}
 सुहिष्णुः सहनः चन्ता तितिषुः चमिता चमी
^{mfn mfn 3mfn 4mfn 5mfn}

Patient,
content. a

32. क्रोधने इमर्षणः कोपी

Passionate ;
wrathful.

चरण (क्ल.) इत्यन्तकोपनः
^{mfn 8mfn 7mfn}
 आगरको जागरिता

Very passi-
onate.

Wakeful.

Rolling, as
in sleep.

Sleepy, slug-
gish.

Asleep.

Averting
the face.

Down-look-
ed. d

Adoring
deities. g

Going every-
where.

Accompany-
ing.

Moving tor-
tuously.

वर्णितः प्रचलायितः
^{9mfn mfn 10mfn}
 33. स्वप्रकृ श्याखुर्निद्राखुर्
^{mfn mfn}
 निद्राण शयितौ (समौ)

पराकृषः पराचीनः

(स्वादु) अवाङ् (इय) इघोकृषः
^{11mfn e 12mfn h mfn f}

34. (देवानश्चति) देवद्रूपः

विष्वद्रूपः (विष्वगंचति)
^{13mfn i 14mfn j}

(अः सहांचति) सभग्रहः (स)

(स) तिब्रः (वक्षिरो इच्छति)
^{15mfn k}

1—न्. 2—रिन्. 3 चंट. 4—ह. 5—न्. 6—न्.
 7—. 8—ह. 9—. 10 मि—ह. 11—. 12—.
 13—. 14—. 15—.

^a Some distinguish the three first terms as signifying patient; and the other three, contented. ^b Also कोपनः. ^c Likewise निद्रितः.

^d Also headlong. ^e Fem. अवाङ्मी. ^f Fem. अघोकृषी. ^g The same term signifies approaching idols. ^h Fem. देवद्रीची. Neut. देवद्रूपः. ⁱ Fem. विष्वद्रीची. Neut. विष्वद्रूपः. Also विष्वद्रूपः (—च),—द्रीची,—द्रूपः.

^j Fem. सभीची. Neut. सभूक्. Also सभूक् (—च). ^k Fem. तिरची.

mfn mfn lfn

35. वदेऽ वदावदेऽ वक्ता

Speaking sensibly. a

mfn mfn

वागीश्चेऽ वाक्पतिः (समौ)

mfn c 2mfn d mfn 3mfn

वचोयुक्तिपट्टवान्मो वावदूक (च) वक्तरिः

mfn f mfn g mfn 4mfn

36. (स्थात)वल्लाक(स्तु)वाचालेऽ वाचाटोऽ वडगर्जवाक्

mfn mfn mfn

इर्सुं के सुखरा॒ इवहनुखौ

Talking nonsense. e

mfn h mfn

शक्तुः प्रियम्बदे

Foul-mouthed, scurrilous.

Speaking civilly.

37. लोहलः (स्थाद) अस्तुटवाग्

Lisping.

6mfn mfn

गर्ज्ञवादी (तु) कददः

Speaking ill.

(समौ) कुपाद कुचरौ

Censorious, detracting.

mfn mfn

(स्थाद) असौम्यसरोऽसरः

Having a bad voice.

38. रवणः शब्दनेत्र

Sonorous.

7mfn mfn j

नान्दीवादी नान्दीकरः (ससौ)

Speaker of a prologue. i

1—*कृ.*

2—*नृ.*

3—*तृ.*

4—*रृ.*

5—*रृ.*

6—*नृ.*

7—*नृ.*

* Or knowing how to speak. Some interpret this simply, speaking or speaker. ^b Some separate the two first terms as signifying one who speaks as is fit; and the other two, as signifying loquacious. ^c Or वाचोयुक्तिः, and पटुः. ^d वाच्यो (नु) or वाच्यी (नु). ^e Or simply, talkative: or else, saying much that is blamable. ^f Fem. वात्साकी. ^g This term also occurs in a good sense. ^h Also शक्तुः, शक्तुः, and शक्तुः. ⁱ Some say player of the overture. The prologue of an Indian drama is a benediction joined with compliments to the audience. ^j Or नान्दिकरः.

Idiot, stu-
pid.

Deaf and
dumb.

Silent.

Naked.

Expelled.

Cursed.

Humbled :
subdued. d

Condemn-
ed ; or
adjudged. f

Removed ;
set aside.

Deceived,
tricked.

Disappoint-
ed.

Turned
away. h

Confined. i

mfn a mfn

जडोऽच्.

mfn b

एडमूक (सु. वक्तुं ओतुम् यिजिते)

mfn

mfn

39. तुष्णींशील (सु.) तुष्णीकेा

mfn Imfn mfn

नग्नोऽवासा दिग्बरे

mfn c mfn

निःकासितोऽवकृष्टः (सादृ)

mfn mfn

अपधक्षा (सु.) चिह्नतः

40. आक्षगवैऽभिभूतः (सादृ)

mfn mfn

दापितः साधितः (समौ)

mfn mfn

प्रत्यादिष्टो निरसः (सात) प्रत्याख्यातेऽनिराकृतः

41. निराकृतः (सादृ) विप्रकृतेऽ

mfn mfn

विप्रकृत्य (सु.) वस्तिः

mfn mfn mfn mfn

मनोहतः प्रतिहतः प्रतिवह्नो इति (चु सः)

mfn mfn

42. अधिक्षितः प्रतिक्षितेऽ

mfn mfn mfn

वक्तुं कीकित संवत्तौ

1—नस्.

^a Fem. जडा. ^b Also अनेडमूकः. ^c One reads निःकासितः. ^d Some make the preceding synonymous with this. ^e Also अविहृतः.

^f Either the person cast ; or the thing awarded ; some interpret this, amerced ; others, the person, by whom, or to whom, payment is made.

^g Likewise दापितः. ^h Some explain it sent or despatched. ⁱ Bound ; some say fettered or confined in stocks, &c. others say imprisoned.

<i>mfn</i>	<i>mfn</i>		
आपत्ति आपत्यासः (स्थात्)			Distressed. a
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
कांदिशीकोऽभयदृतः			Put to flight.
43. आचारितः आरितेऽभिशसे			Calumniated. b
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
सुक्षलकोऽस्थिरे			Unsteady. c
<i>mfn 1 mfn</i>			
व्यसनार्ची परक्तौ (हौ)			Afflicted. d
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>		
विहसा व्याकुलौ (समौ)			Confounded, perplexed.
44. विहसे विहसः			
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
(स्थान्) विवशेऽरिष्टुष्टधीः			Overcome by fear, &c. e
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>		
कथः कथाहै			Apprehen- sive of death.
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
सुख्ते (ता) ततायी बधोद्यते			Deserving a whipping.
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn g</i>	
45. हैष्टे (त्व) इच्छिगते			Murderous ; a felon. f
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	
वधः शीर्पच्छेद (इमौ समौ)			Hateful, de- testable.
<i>mfn</i>			
विष्टे (विषेणयो वधो)			Meriting beheading.
<i>mfn h</i>			
मुसल्ये (मुसलेन यः)			Meriting death by poison: —by knocks of a pestle.

1 च—क्.

2 चा—न्.

* Overtaken by calamity. ^b Especially by a false accusation of adultery : some explain it, accused of adultery; others say, guilty of a crime. ^c Some interpret this uncertain. ^d Suffering pain from a cause human or divine. ^e Unable to contain himself. ^f Including assassins, incendiaries, robbers, &c. ^g Most commentators exclude the last, others the first and last, of these terms, from the synonyma.
^h Or सुख्तः.

mfn *1 mfn^a*

Innocent. 46. शिश्विदानोऽद्वाषकर्मी

Inconsiderately guilty.
^b

mfn *2 mfn*
चपल चिकुरः (समै)

Malevolent and censorious.
^c

3 mfn *4 mfn*

दोषेकहृक् पुरोभागी

Wicked ; perverse.

mfn *mfn* *mfn*
निहत (ख.) इशुः यठः

Informer.

47. कर्णजपः सूचकः (स्थात) पिशुने

Mischief-maker.

mfn *mfn*
दुर्जनः स्थातः

Destructive, mischievous.

mfn *mfn* *mfn mfn*

दुर्घंसा वातुकः कूरः पापेषि

Rraudulent ; crafty.

mfn *mfn*
धूर्ज (स्त.) वस्त्रकः

Idiot.

48. अच्छ मृढ वथाजात मृष्ट वैधेय वालिशाः

mfn *mfn mfn* *mfn* *mfn g*

Miser ; avaricious.

काहर्व्य लपण चुद्र किम्पचान मितम्पचाः

mfn *mfn* *mfn* *mfn* *mfn h*

Poor ; indigent.

49. निःस(स्तु)दुर्विधेषि! हीनो हरिद्रेषि! उर्गतेषि!(पि चः)

mfn i *mfn* *mfn* *mfn* *5 mfn*

Beggar ; mendicant,

वनीयकेषि! वाचनकेषि! मार्गेषि! वाचका इर्विनौ

1—३.

2 चि—.

3—४.

4—५.

5—६.

* Many commentators read द्वाषकर्मी (न्); and expound that with the preceding term, sinful or criminal. ^b Committing a crime without considering the guilt. ^c Remarking only ill qualities. ^d Some include this in the next article; others make the five words synonymous. * Also सुग्रः. ^f Fem. वैधेयी. ^g Some read किम्पचः and अनमितपचः. ^h Likewise दुर्घः. ⁱ Or वनीपकः.

1 m f n a 2 m f n

50. अहस्तारवान् हङ्गुः (खात्)

Proud.

m f n

m f n b

शुभंयु (सु.) शुभान्वितः Happy.

m f n

स्थिवोपपादुका (देवाः)

Of divine
origin. c

m f n

(शुगवाद्या) जरावृजाः Viviparous.
d

m f n

51. स्वेदजाः (समिदंशाद्याः)

Engendered
by damp. e

m f n

(पञ्चिसर्प्याद्वो) उत्तेजाः Oviparous.
f

1—पद्.

2 पद—.

* Some make this to be only explanatory of the other term. ^b This also is by some made only explanatory. ^c Divine beings, produced without any apparent cause. ^d Produced from a viviparous being; as man, horses, bulls, &c. ^e As worms and insects. ^f Produced from an egg: birds, serpents, &c.

CHAPTER II.

Vegetables.
a

Sprouting;
germinating.

Beautiful or
pleasing.

Charming.

Beloved,
desired.

Inferior;
low.

Foul, dirty.

1. उद्भिद (खुरगुखमादा)

m f n m f n b 2 m f n
उद्भिदुद्भिज्ज मुद्भिदम्

m f n c m f n m f n m f n m f n m f n
सुन्दरं इचिरं चारु सुसमं सावृ शोभनम्

2. कान्तं मनोरमं इच्छं मनोज्जं मञ्जु मञ्जुखम्

m f n f

(तद) इसेचनकं (लहरे नीरस्यन्तो यस्त्र हर्यनात्)

m f n m f n m f n m f n m f n m f n
अभीष्टे इभीश्वितं हव्यं हयितं वसुर्भं प्रिवम्

m f n m f n 3m f n m f n g m f n m f n h m f n
निकट प्रतिष्ठाता वे रेफ वाय्या इवमा इधमाः

m f n m f n m f n m f n m f n m f n i
4. कुपूय कुत्पिता इवद्य खेट गर्ही! इणकाः (समाः)

m f n m f n j m f n m f n k
मखीमसं (तु) मखिनं कम्भरं मखदूषितम्

1—इ.

2 ए—.

3—गृ.

* As trees, shrubs, &c. ^b उद्भिक्षं or उद्भिज्जं. ^c Fem. उद्भरी and उद्भरा. ^d Also नगोहरं, and नवोहारि (गृ). ^e Some add दोमं, भृकं, रमणीयं, and रामणीयं. ^f इसेचनकं or आसेचनकं. ^g Or रेपः. Also रेपः (सु) and रेपः (स्). ^h Some read अरमाः. ⁱ अष्टकः or आष्टकः; also अवकः. ^j Likewise लहानं. ^k Some discriminate the two first terms as signifying simply dirty; and the other two spoiled by dirt.

<i>mfn mfn mfn</i>				
5. पूर्तं पवित्रं मेथं (च)	Purified.			
<i>mfn mfn</i>				
वीत्रं (तु) विमला (वक्तु)	Clean.			
<i>mfn mfn mfn mfn l mfn</i>				
निर्णितं शोधितं वृष्टं निःशोध्यम् नवस्त्ररम्	Cleansed.			
<i>mfn mfn</i>				
6. असारं फलु	Pithless.			
<i>mfn a mfn mfn mfn</i>				
अन्य (गतु) वशिकं तुच्छं रित्तके	Void, empty.			
<i>nc mfn mfn mfn 2 mfn</i>				
(गीते) प्रधानं प्रसुत्य प्रवेका इतुपमेत्तमाः	Chief; prin- cipal. b			
<i>mfn d mfn mfn mfn mfn</i>				
7. सुखं वर्चे वरेष्या (च) प्रवर्हेऽनवराह्यं (वत्)				
<i>mfn mfn mfn mfn mfn e 3 mfn</i>				
पराह्यं इयं प्राग्रहर प्रयग्या इयग्या इयीयम् यथिवम्				
<i>4 mfn mfn mfn mfn mfn</i>				
8. अवान् अष्टः पुष्कलः (स्यात्) सत्तम् (चा) इतिशोभने	Excellent. f			
<i>m m 5m m</i>				
(सुदृशरपदे) व्याप्रं पुष्कवृष्टम् कुच्छराः	Pre-eminentg (in comp.)			
<i>m m mh</i>				
9. सिंह शार्दूल नागा (द्याः पुंसि अष्टार्थगोचराः)				

1 च—. 2 च—. 3 च—. 4—वस्. 5—च.

* Or धृष्टं. b Some restrict the synonyms to the first line ; others to the first eight terms ; while others extend them to three lines, or even to four. c Invariably neuter. Instances of this word used in the masculine and in the feminine gender, are poetical licenses. d Also सुखः. e Also चयस्तीः—सी—स्ति. f Some join this with the preceding article ; others take in the two last lines ; or the last line and a half including fourteen terms. g Ex. उद्दमाङ्गः, an eminent man. हुनिषुंगः, a pre-eminent sage. h Besides other terms as हुखः, चमूः, &c.

Secondary,
subordinate.

mfn

n

1 n

अप्राच्यं (हयहीने है) अप्राच्यमेपसर्वते

mfn a mfn 2 mfn 3 mfn mfn 4 mfn

Great.

10. विशङ्कुटं रथु दृष्टिशालं दथुलं भडत्

mfn b 5 mfn mfn

वडोऽद विपुलं

mfn 6 mfn c mfn mfn

Fat; large.

पीज पीजी (तु) स्युल पीवरे

mfn mfn mfn mfn mfn mfn mfn mfn mfn

Little,
small. d

11. खोका इत्य चुक्षकाः स्त्रशां चत्त्वां दध्नं दध्नं ततु

f e ff mg m mh 7m

(लिंगां) माला लटी(पुंचि)तव सेश कण्ठा इत्यवः

mfn mfn 8 mfn 9 mfn j 10 mfn

Very small. i 12. अत्यत्यल्पे इत्यिष्ठमृशीवः कणीयो इषीव(पूर्वपि)

mfn mfn mfn 11 mfn mfn mfn

प्रभूतं प्रचुरं प्राच्यमृद्भं वडलं वड

mfn k mfn mfn mfn 12 mfn l mfn

13. पुरङ्गं पुरङ्ग भूयिष्ठं लिंगं भूय (चू) भूरि (च)

mfn

Countless.

m

परःशता (शास्ते येवां परा संख्या शतादिकात्)

1 च—. 2—त. 3 वि— 4—त. 5 च—. 6—त्.

7—च. 8 च—च. 9—स. 10—स. 11 च—. 12—च.

* Fem. विशङ्कुटा, or—टी. b Also चम्ब. c Fem. पीवरी. d One author divides this article into four, making the three first terms signify small; the five next minute; the two terms following very minute; and the four last atom-like. * This and the following are invariably feminine.

* Or लिंगः. * This and the following are invariably masculine. But some make them vary the gender. Others restrict the three first of them to the abstract sense. * Also fem. चम्बी or चम्बीका. * Some omit this line. * Also चमोवः (ल). * Likewise पुरङ्ग. * Also चूय (जू).

= In this compound term, the first word is indeclinable. Ex. परःशतः, —शा,—सं. But others make it vary with the gender. Ex. Neut. परंशत, more than a hundred. So परःशतः (परंशत), above a thousand; परोऽशतः, above a hundred thousand.

14. गच्छनीये (तु) गच्छेयं <i>mfn mfn</i>	Numerable.
संखाते गच्छितम् <i>mfn mfn</i>	Numbered, counted.
(अथ) सुमं सर्वम् All; entire. <i>mfn 1 mfn mfn mfn mfn 2 mfn mfn</i>	
विश्वम् शेषं कुसुमसहनिविकाऽविकानि निःशेषम् <i>mfn mfn mfn a 3 mfn mfn b</i>	
15. समग्रं सकलं पूर्णम् अवर्णं (स्वाद्) अनूनके <i>mfn mfn mfn</i>	
वर्तं निरक्तरं सान्द्रं <i>mfn mfn mfn</i>	Coarse grass. c
पेत्रवं विरक्तं ततु <i>mfn mfn mfn</i>	Delicate, fine. d
16. समीपे निकटास्त्वं सविकृष्टं समीड़ (वत्) <i>mfn mfn mfn mfn mfn</i>	Near, proximate.
सदेश्याऽभास सविधः समव्याद सवेश्य (वत्) <i>mfn mfn mfn mfn</i>	
17. उपकरणाऽनिकाऽभ्यर्था ऽभ्यग्रा (अथ) ऽभितोः <i>(अथवम्)</i> <i>mfn mfn 5 mfn g</i>	
संचक्ते (त्व.) ऽभ्यविहितम् पठान्तर (मित्यपि) <i>mfn mfn h</i>	Adjoining, contiguous.
18. नेतिष्ठम् निकातम् <i>mfn mfn i</i>	Very near.
(स्वाद्) दूरं विप्रदानकम् <i>(स्वाद्)</i>	Distant.

1 अ—.

2 अ—त्.

3 अ—.

4 अ—.

5 अ—.

* Likewise पूर्वः. ^b Or अनून. ^c Without interstices. ^d With interstices. ^e Or अव्याप्तः. ^f Also सवेश्यः. ^g Likewise अपदानर्थः. ^h Also अविकृष्टः. ⁱ And विप्रदानः.

	1 <i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>			
Very re- mote.						
Long.						
Round. a	19. वर्तुखं निशलं दृष्टं	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>		
Uneven, wavy. b						
High, tall. d		<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>4mfn</i>	<i>5mfn</i>	<i>6mfn</i>
						<i>7mfn</i>
Short.						
Bending, stooping.	20. अङ्गुच्छ खवै ह्रस्वाः (स्थर.)	<i>mfn</i>	<i>8mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>9mfn</i>
Crooked. i						
Strait.	21. आविष्कुटिखं भुग्नं वेष्टितं वक्र (मित्यपि)	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>10mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>
Confound- ed.		<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>
Eternal.	22. शास्त (स्त.) ध्रुवेण नित्य सदातन सनातनाः	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>

1—स्. 2 आ—. 3 उ—. 4 ए—. 5 ओ—. 6 औ—.
 7 दु—. 8 नीच. 9 आ—. 10 ए—द्. 11—चु. 12 ए—.
 13 ए—. 14 आ—.

* Either circular or globular. ♦ Some interpret this, naturally even, but factitiously depressed in some place. © Or बन्धुर. ▲ Some make the preceding terms synonymous with these. • Also चतुर्षुः. † अङ्गुल. fem. नीची, nent. अङ्गुल. § Or खवैः. □ Also नर्त. ¶ Some make the preceding article synonymous with this.

mfn *mfn* *1 mfn*
स्वात्^१: स्विरतरः स्वेयान्

Permanent,
firm. a

(एकरूपतया तु यः)

23. (कालव्यापी स्) स्वात्^२: स्वात्^३:

mfn

स्वात्^४ (अङ्गमेतरः)

Uniform;
perpetually
the same. b

Immovable.

चरिण्यजङ्गमं चर तस मिङ्गं चराचरम्

mfn d^५ *mfn* *mfn mfn mfn* *mfn*

24. चलनं कल्पनं कल्पं चलं लोलं चलाचलम्

mfn *mfn* *mfn* *mfn*

चलं तरलं (चैव) पारिष्वव परिष्ववे

25. अतिरिक्तः समधिको!

mfn *mfn*
हृष्टसन्धि (स्त.) संहतः

Exceeding.

Strong knit.
e

mfn f *mfn mfn mfn* *mfn g* *mfn mfn*
कक्षटं कठियं क्रूरं कठोरं निष्ठुरं हृष्टम्

mfn h

Hard, solid.

26. जठरं

4 mfn 5 mfn
मर्त्तिमन्त्रं

mfn mfn 6 mfn
प्रदृष्टं प्रौढमेघितम्

Material,
corporeal. i

Full-grown.

mfn j mfn mfn mfn mfn
पुराणे प्रतनं प्रत्य पुरातन चिरतनाः

Old, an-
cient.

1—स्. 2 ज—. 3 इ—. 4—त. 5 श—. 6 ए—.

* Some make these synonymous with the preceding. ^b As the soul, the etherial expanse, &c. ^c Some interpret the three first terms, tremulous; and the seven last trembling: others, the three first moving, and the seven last quaking. ^d Also चपलं and चटलं. ^e Some apply this to a man whose limbs are strongly knit; others to any thing, which has no interstices. ^f Also चक्षटं. ^g Or कठोरं. ^h Fem. जठरा. Also जरठः,—ठा,—ठः. ⁱ Some join these with the preceding synonyms. ^j Fem. पुराणा,—णी.

New.

27. प्रत्यये॑ इभिनवे॑ नव्ये॑ नवीनो॑ नूतनो॑ नवः॑
 नूत् (सु)

Soft.

लुक्तमारं॑ (ठ) कोमखं॑ वदुखं॑ वदु

Following.

28. अन्यगृन्धन्मृशुगे॑ इतुपहं॑ लौवमृश्चयन्॑
 प्रत्यक्षं॑ (साहू) ऐन्द्रियकम्॑

Percepti-
ble. bImpercepti-
ble. d

अप्रत्यक्षमृतीन्द्रियम्॑

Closely at-
tentive. f

29. एकातानो॑ इन्द्रियस्तिरे॑ कायैकायना॑ (वृषि)

Prior; first;

(अथे॑) करुणं॑ एकाश्रो॑ (अथे॑) कायनगतो॑ (इषि च)

9 mg mfn mf n mfn 10 mfn h

initial.

30. पैुस्तादिः॑ पूर्वं॑ पौरस्तप्र प्रथमाद्या॑

Last, ulti-
mate.

(अथान्तिवास॑)

मौि॑ मै॑ मै॑ मै॑ 11 मै॑ मै॑ ज॑ मै॑ क॑

अन्तो॑ अघर्वं॑ अरम्भमृश्य पात्तात्प्र पञ्चिमाः॑

Vain, use-
less.

31. सोर्वं॑ निरर्थकं॑

Apparent,
evident.

मै॑ मै॑ मै॑ 12 मै॑

स्ट॑ स्ट॑ प्रथम्भमृश्यम्॑

१—४. ३ च—. ३ च—. ६ च—. ५ ए—. ६ ए—८.
 ७ ए—. ८ ए—. ९ चादि॑. १० चाद्य॑. ११ च—. १२ च—.

* अन्यकृ॒, अन्यीनी॒, अन्यज॑. b Or perceived : present. c Likewise उद्यर्थ॑.
 d Or unperceived : absent. e Also अन्यर्थ॑. Likewise परोर्थ॑. f With
 the mind fixed attentively on one object. g Invariably masculine.
 h Also कादिम॑; and अदिम॑. i Even with a feminine noun, it remains
 masculine or neuter. j Some write पात्तात्प्र॑. k Also अन्तिम॑.

<i>mfn</i>	<i>"</i>				
साधारणं (तु) सामान्यम्					Common.
<i>1 mfn</i>	<i>2 mfn mfn</i>				
	एकाकी (त्वे) क एककः				Alone, solitary.
<i>mfn</i>	<i>mfn b mfn mfn c mfn mfn</i>				
32. अिका! (वैका) अव्यतर एकखो! इव्येतरा (वृषि)					Other dif- ferent.
<i>mfn</i>	<i>4 mfn</i>				
उच्चावचं नैकभेदम्		<i>mfn</i>	<i>5 mfn d</i>		Various.
<i>mfn</i>	<i>6 mfn</i>				
33. अद्वयह (स्त.) मर्मस्थग्	<i>6 mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>		Quick, ex- peditious.
		अवार्धं (तु) निरर्गस्थम्			
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>	<i>mfn 7 mfn</i>			Sharp, cor- rosive.
प्रसर्वं प्रतिकूलं (स्वाद्) अपसव्यमप्सु (च)	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>			Unobstruct- ed.
34. वामं (शरीरं सबं (स्वाद्)		<i>mfn e</i>	<i>mfn</i>		Left.
		अपसबं (तु) हस्तिष्ठम्			Right.
<i>mfn</i>	<i>mfn</i>				
सङ्खटं (ना तु) समाप्तः					Narrow.
		कलिलं गङ्गनं (समे)			
<i>mfn h</i>	<i>mfn mfn</i>				Impervious.
35. सङ्कुटीर्णे संकुलाकीर्णे	<i>mfn</i>	<i>mfn</i>			Crowded, confused. g
		मुखिदतं परिवापितम्			Shaved.

1—तु. 2 एक. 3 इ—र. 4 च—. 5—स. 6 च—.

? चा—.

* Fem. साधारणी—चा. ^b Some read एकतरः. ^c त्वः (resulting from two radical pronouns, त्व and त्वत्, which differ in accent). ^d Or अविकृष्टम्. ^e Or अवसर्वम्. Some make one term explanatory of the other. ^f Invariably masculine. ^g Some make this and the preceding article synonymous. ^h Also सङ्कुटीर्णे.

Strung ;
tied.

mfn a mfn b mfn
ग्रन्थितं सन्दितं हृष्टं

Spread ;
diffuse.

mfn mfn mfn
विस्तृतं विस्तृतं ततम्

Forgotten.

36. अन्तर्गतं विस्तृतं (स्थात्)

Placed. e

mfn d mfn
प्राप्तप्रणिहिते (समे)

Shaken.

mfn mfn 1 mfn mfn 2 mfn mfn
वेष्टितं प्रेष्टिताधूत चलिताक्षिताधूते

Thrown,
cast, sent.

mfn mfn mfn mfn mfn
3 mfn mfn 4 mfn

37. तुन्न गुबा इस्तनिष्ट ताविस्तिस्तेरिताः (समाः)

Intrenched.

mfn mfn
परिस्तिस्तः (तु) निष्टतं

Stolen.

mfn 5 mfn
कृषितं सुषिता (र्यकम्)

Expanded ;
dispersed.

38. प्रवृष्ट प्रवृत्ते

Deposited.

mfn mfn
न्यस्त निष्टटे

Multiplied.

mfn 6 mfn
गुणिताइते

Plastered.

mfn 7 mfn
निष्टिग्नेऽपचिते

Hidden.

mfn mfn
गढ़ृ गुप्ते

Pounded.

mfn e mfn
गुख्लत रूषिते

Melted.

mfn mfn

Raised, held
up.

39. द्रुता इवदीर्घे

Suspended
n a swing.

mfn 8 mfn
उड्डूर्घेऽद्यते

mfn mfn
काचित शिक्षिते

1 आ—.

2 आ—.

3 आ—.

4 ई—.

5—त

6 आ—.

7 उ—.

8 उ—.

* Or अषितं. Also युषितं and युक्षितं. b Or कृदितं. Likewise
कृषितं. c Also, obtained. d And आप्तं. e Or गुख्लतं.

*mfn mfn***ब्राष्ट भ्राते**

Smelled.

*mfn mfn***हिंध लिपे**Smeared,
anointed.*mfn 1 mfn***समुद्रतोऽनुते (समे)**Drawn :
raised from
a deep
place.**40. वेदितं (स्थात्) वलयितं सम्बौतं दह्माहृतम्***mfn mfn***दह्म भुज्ने**Surround-
ed. a*mfn mfn 3 mfn b mfn***(इथ) निश्चित ल्प्यत शातानि तेजिते**Bent, crook-
ed.
Sharpened,
whetted.*mfn mfn***41. (स्थाव) विवाशोन्मुखं पक्षं**

Mature.

*mfn mfn mfn***क्लीण क्लीतौ (तु) लक्षिते**

Ashamed.

*mfn mfn mfn c***हृते (तु) दह्म वाहृत्तौ**Chosen ; ap-
pointed.*mfn d mfn***संयोजितु उपार्थितः** Joined ; an-
nexed.*mfn mfn mfn***42. प्राणं गस्यं समाचाद्यं**

Attainable.

*mfn mfn mfn mfn***स्थाचं रीणं खुतं खुतम्**Flowing,
dropping.*mfn**mfn***सङ्कूढः (स्थात्) सङ्कलिते**Arranged ;
or heaped. e*mfn mfn***इवगीतः खातगङ्घाः** Detested.

1 अ—.

2 आ—.

3 आत.

^a Some restrict the two first terms to signify encompassed ; and the other three, secured from access. ^b Also निशातं. ^c Some, disallowing the root of this word, read आहृतः. Also आहृतः. ^d Or हंवोगितः. ^e Or, as otherwise interpreted, brought in contact.

Various,
multiform.

Censured,
blamed.

Coarsely
pounded.

Diluted
decoction. b

Sounded ;
making a
noise.

Bound.

Decocted.

Boiled. e

Departed. f

Become
calm. g

Mature,
ripe.

Passed (as
ordure).

Passed (as
urine).

Nourished.

Borne. h

Vomited.

mfn mfn mfn mfn

43. विविधः (स्थाद्) वज्जविधो नानारूपः वृथमिधः

mfn mfn
अवरीयो धिक्षत् (चाप्य.)

mfn a mfn
ववध्यसो ववध्यितः

mfn mfn
44. अनायासक्तं फारखं

mfn mfn
स्वनितं धनितं (समे)

mfn mfn mfncl mfnnd

वहु सन्दानितं चतमदितं सन्दितं सितम्

mfn mfn

45. निर्धके क्षयितं

mfn
(पाके शीराखपद्मसां) व्यतम्

mfn
निर्वायो (सुनिवङ्गादौ)

mfn
निर्वात (स्तु गते इनिले)

mfn mfn
46. पक्ष परिष्टते

mfn mfn

गनं हक्षे

mfn mfn
मीठ (तु) व्यतिते

mfn mfn

पुष्टे (तु) पुष्पितं

mfn mfn
सोढे ज्ञानम्

mfn i 2 mfn
उद्धानमस्तुते

1 उ—.

2 उ—.

* Also ववध्यसः. b Made by an extemporary and simple preparation. c And चूर्च. d चहितं. e Water, milk, or liquid butter. As a saint who has attained beatitude, a fire which is extinguished, a beast which is infirm, &c. f Wind no longer blowing. g Also patient.

h Likewise उद्धानं and उद्धानं or उद्धानं.

47. हान्त (सु.) हमिते	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Tamed, subdued or trained.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Pacified, appeased.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Asked, requested.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Made known.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Covered.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Worshipped revered.
48. पूर्ण (सु.) पूरिते	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Filled : full.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Tired, fatigued.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Finished.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Burnt.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Pared ; made thin.
49. वेदितचिह्नितौ विष्टे	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Pierced.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Judged, discussed.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Gloomy, obscured.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Liquid.
50. सिद्धे निर्वक्त निष्कौ	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Accomplished.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Split.
	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	Woven
अतं स्फृतम् (चेति वितव्यं तनुसन्तते)	<i>mfn mfn</i>	<i>mfn mfn</i>	

1 अ—

2 अ—

3 अ—

4 अ—

* And अर्चितः

Saluted,
honoured.

Served,
adored.

Suffering
pain.

Pleased,
glad, con-
tent.

Cut.

Fallen.

Obtained.

Sought.

Wet; moist-
ened.

Preserved,
saved,
guarded.

Disregard-
ed, despis-
ed.

Abandon-
ed, left.

Spoken,
said.

51. { (स्वादु) अहिते नमस्ति नमस्तिम् प्रायिता
 { (अचिता) अप्रचितम्
- वरिवसिते वरिवसितम् प्रायित (स्व) प्रायित (च)
 52. सन्तापित सन्तासे ! धयित धूपायिती (च) दून (च)
- मुटे मन्त्रसासः प्रमुद्दतः प्रसुद्दितः प्रीतः
 53. क्षिरं क्षातं लनं क्षत्त हातं दितं क्षितं दक्षितम्
- स्वसं धर्षं धर्षं स्वर्कं पर्वं ध्युतं गलितम्
 54. जन्मं प्राप्तं विजं भावितम् आसाहितं (च) भूतं (च)
- जन्मेषितं गवेषितम् निष्ठै मानितं वर्णितम्
 55. आङ्गं साङ्गं किञ्चं तिमितं सिमितं सुसुखमत्तं (च)
- द्वातं द्वाष्टं रजितम् वितं गोपायितं (च) गुस (च)
 56. अवगणितम् वमता इवज्ञाते इवमानितं (च) परिभूते
- त्वं हीनं विधुतं सुसुख्यितं धतमव्युष्टम्
 57. उत्तं भावितम् द्वितं अलिपतम् आतम् भित्तं भापितम्

1 च—. 2 च—. 3 च—. 4 च—. 5 चा—. 6 च—.
 7 च—. 8 च—. 9 च—. 10 च—. 11 च—. 12 चा—.
 13 च—.

mfn mfn mfn mfn mfn 1mfn mfn
बुद्धिं ज्ञातं भग्नितं विदितं प्रतिपञ्चम् वस्तिताऽवगते^a Known,
understood.

mfn a 2mfn 3mfn 4mfn mfn
58. चरीकृतम् रीकृतम् द्वीकृतम् अच्छुद्धतं प्रतिच्छातम् Promised.

mfn mfn mfn b mfn 5mfn 6mfn
सङ्कृतीर्णं सविदितं सञ्चुतं समाहितेऽपश्चुनेऽपगतम्

mfn mfn mfn mfn mfn mfn 7mfn
59. ईक्षितश्चपणावितपणावितप्रणुतपणितानि Praised.

mfn c mfn mfn 8mfn 9mfn
अपिगीर्ण वण्ठिताऽभिष्टु तेऽडितानि सुता(ईर्णानि)

mfn mfn mfn d mfn mfn e mfn mfn
60. अज्ञित चवितलिप्ति प्रत्यवस्तितगिलितखादितस्मातम् Eaten.

mfn mfn mfn f mfn mfn mfn mfn mfn
अभ्यवहृता इव अथ ग्रहा गूसा इश्वर्तं भुत्तं

mfn g mfn h mfn i mfn j mfn k mfn l
61. ज्ञोपिष्ठु ज्ञोदिष्ठु प्रेष्ठु वरिष्ठु स्वविष्ठु वंहिष्ठाः Certain irregular superlatives.

(ज्ञिप्र ज्ञुद्रा भीमित षष्ठु पीव वकुल प्रकर्षार्थाः)

mfn m mfn n mfn o mfn p mfn q mfn r
62. साधिष्ठु द्वाविष्ठु स्फेष्ठु गरिष्ठु झसिष्ठुः बृहिष्ठाः
 (वाढ़ व्यायत वज्जु गुह वामन इन्द्रारकातिशये)

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4 चा—.

5 च—.

6 च—.

7—त.

8 देवित.

9 सुत.

- ^a And उरीज्ञतं. ^b Also प्रतिच्छर्तं. ^c And जीर्णं. ^d Likewise औढ.
- ^e And गिरितं. ^f Also जग्नं. ^g Most quick. ^h Most small. ⁱ Most dear. ^j Most large. ^k Most corpulent. ^l Most numerous. ^m Most hard. ⁿ Most long. ^o Most firm. ^p Most heavy. ^q Most short. ^r Most abundant.

CHAPTER III.

1. (प्रकृतिप्रत्ययादर्थः चक्षीर्णु लिङ्गमुच्येत्)

Action.

^{1 n a} ^f
कर्म क्रिया

Continual.

^b

^{m f n c}
(तत्त्वातत्ये गम्ये सुरः) अपरस्तरः
^{n d}

Totality.

2. (साक्ष्यासङ्गवचने) पारायण

Adherence,
attachment.

Wilful-
ness,inde-
pendence.

Vain and
causeless
state.

Quiet. g

Self-com-
mand. h

Approved
occupa-
tion. i

A desirable
gift.

^f ^{f t}
यहच्छा खरिता

(इतु शूल्या तास्या) विलक्षणम्

3. शमय (स्तु) शमः शान्तिर्

^m ^m ^{2 f}
हान्ति(स्तु) इमयोः इमः

^{n j}
अवदानं (कर्मठनं)

ⁿ ^{n k}
काम्यहानं प्रवारणम्

1—गृ.

2—न्ति.

- * One authority makes this term masc. and neut. in both its acceptations, of action and of act. Others add, in both genders, कर्मः; and कर्मं. ^b In respect of action. ^c Adjectively अपरस्तरः, राः, रौ. Adverbially,—रौ. ^d Invariably neuter even with nouns of other genders. ^e Some read द्वरावर्णं or त्वरावर्णं. ^f Also चक्षैरता. ^g Absence of passion. ^h Endurance of the pain of austerities. ⁱ Some interpret this an act accomplished. ^j Also अपदानं. ^k Likewise प्रवारणं.

4. वशक्रिया संबद्धनं	^{n b}	Subduing by charms.
	¹ⁿ	^a
सूक्ष्मकर्म (तु) कार्मणम्	ⁿ	Magic.
विघ्ननं विघ्ननं	^{n c}	Tremour.
	ⁿ	
तर्पणं प्रीयन् इवनम्	ⁿ ⁿ ^{n e}	Satisfaction. d
5. पर्याप्तिः (स्वात्) परित्राणं हस्तावरणं (मित्यपि) ^a Warding of a blow.		
सुवनं सौवनं स्थूतर्	ⁿ ⁿ ^{2f}	Sewing.
	^m	
विहरः कुट्टनं भिदा	^{nf} ^f	Tearing, rending.
6. आक्षोधनम् भीषङ्गः	ⁿ ^{3mg}	Curse, imprecation.
	^m	
सम्भूर्जनम् भिक्षाप्तिर्	^{4f}	Sensation, perception.
	^f ^f ^{fn} ^{fn}	Co-extending, pervading.
वाङ्मा भिक्षा ईर्थना इर्थना		Begging.
7. वर्षनं छेदने	ⁿ	Cutting.
	^{n i} ^{n j}	
(अथ दे) आनन्दन सभाजने		Courtesy; welcome or adieu. b
आपच्छनम्	ⁿ	
(अथ) न्नायः समदायः	^{5m} ^m	Received doctrine. k
	^m	
चये चिया	^m ^f	Loss.

1—३.

२—ति.

३—ण—.

४—फि.

५—ण—.

- Bringing into one's power by drugs, charms or incantations ; or the drugs and charms by which that is effected. ^b Or संबद्धना. Also संबद्धनं. ^c And विघ्ननं. ^d Whether the act of pleasing or the state of being pleased. ^e Or हस्तावरणं. ^f And स्कोटनं. ^g Likewise अभिषङ्गः.
- ^b Civility in receiving a friend, or in taking leave of him : embracing, friendly inquiry, adieu. ⁱ And आनन्दनं. ^j Also सभाजनं. ^k Traditional and right.

Taking. a	8. यहे ग्राहो	^m	^{1 f}	
Wish, de- sire.	वयः कामौ	^{m b}	^{2 n}	
Protection, defence.	रक्षास्त्राणे	^{m c}	ⁿ	
Sound, noise.	रणः कणे			
Perforation, piercing.	अधेः वेदे	^m	^m	
Maturity.	पचा पाके	^f	^m	
Calling ; challeng- ing.	हवे इतौ	^m	^{3 f}	
Engaging ; appointing. d.	वरो इतौ	^m	^{4 f}	
Combus- tion, burn- ing.	स्त्रोषः स्त्रोषे	^m	^{m e}	
Guiding, di- recting.	नवे नाये	^m	^m	
Wearing, growing old.	ज्याविजौ ज्या	^f	^{5 f}	
Whirling, going round.	ज्यमो ज्यमो	^m	^{6 f}	
Increase, growth.	स्त्रातिर्द्वौ	^f	^{7 f}	
Fame, no- riety.	प्रथा खातौ	^f	^{8 f}	
Touch, con- tact.	स्तुष्टिः उक्ती	^f	^{9 f}	
Oozing, dripping.	खदः खदे	^m	^f	

1—ति. 2 ला—. 3—ति. 4—ति. 5 ज्योर्ध्वं.
6—ति. 7 तुष्टि. 8—ति. 9—क्ति.

^a Whether by seizure or acceptance. ^b Some read रक्षा. ^c Also वयः. ^d Prevailing on a person to undertake a business. Both terms also signify requesting, and encompassing. ^e Also प्रोषः. ^f And ज्यापः. Also ज्यपः.

10. एधा सवद्धौ प्रस्तुतिः प्रस्तुते स्वेगाते प्राप्तारः	^{f a} ^{1 f} ^{n b} ^{n c} ^{f m} ^{m d m} ^{m m}	स्फुरण्यं स्फुरणे प्रमितौ प्रमा क्षमथः क्षमे	Thriving. True know- ledge. Bringing forth(as young). Pouring forth ; as- persian. Fatigue.
11. उत्कर्षः इतिश्चे ज्ञिपादां ज्ञेपयं	^m ^m ^f ^m ^{3 f} ⁿ	सन्धिः सन्धे विघट्य आश्चये गौरण्यं गिर्ण रौ	 Union, junc- tion. Refuge ; asylum. Sending ; directing. f Swallowing.
12. उत्ताय उत्तये आयः अवणे जयने जयः	^m ^m ^m ⁿ ⁿ ^{m i}	 गुरण्यम् गुरमे	 Effort, exer- tion. Raising. Reliance ; taking re- fuge. Conquest, victory.

1—३ि. २—ति. ३—पा. ४ गिरि. ५ उ—.

* Some read विधा. b And स्फुरन्त or स्फोरणं. Also स्फुरः and स्फुरणा. c Likewise स्फारणं. d And व्योतः. e Or आश्चयः. f Also interpreted passing away time. g Also मिलिः and गिरुन्. h Likewise भूरण्यं and गोरण्यं. i According to another reading, जपन्, जपः, inaudible repetition.

Discourse,
speech.

निगदे^m निगदे^m

Pride.a

मादे^m मदे^m

Regret.

उद्देग उद्धमे^m^m

Trituration
of perfumes.

13. विमहनं परिमले^m ^m

1 m 2 m

Conferring
of a benefit.
b

अभ्युपपत्तिरुप्रहः

Disfavour.

निग्रह लक्षित्वाः स्थाद्^c

Attack,
onset. d

अभियोग (स्त) अभिग्रहः^{3 m}

Clinching of
the fist.

14. सुटिवन्ध (स्त.) संग्राहे^m

डिव्ये उमर विप्लवौ

Affray,
assault. e

वन्धनं प्रसितिचारःⁿ ^f ^{4 m g}

Ligament,
fetters.

मि 5 m j 6 m

Morbid
heat. h

स्थर्थः स्थाटेपतसरि

Injury. k

15. निकारे^m विप्रकारः (स्थाद्)^m

आकारस्त्रिक्षु इक्षितः^m ^{7 m} ^m

Hint, sing,
token. l

1—ति. 2 च—. 3 च—. 4 चार. 5—हृ.

6 उ—मृ. 7 उ—.

* Also joy. b By doing good, or by preventing ill. c Or विषयः. Also, according to a varied reading, निरोधः and विरोधः; but here a different acceptation is intended: viz. restraint or confinement.

d Some explain this, a challenge to fight. e A conflict without weapons. Also terrifying the enemy by shouts or gestures. Likewise devastation and predatory or irregular war. f And चाचरः. g Some read स्थारः, and connect it with the next article. h The line is by some divided into three articles, instead of two: viz. ligament; business of a scout or spy (चारः स्थारः); morbid heat. i Also स्थर्थः. j Or स्थारा (हृ). k Also wickedness. l Indication of sentiment.

		<i>m m f 1f</i>	Change of form. a
	<i>परिष्णामेऽविकारैः</i> (हे समे) विद्धति विक्रिये		
16.	<i>अपहार</i> (स्त्र.) पचयः	<i>m 2m</i>	Loss.
		<i>m m</i>	Assem- blage. b
	<i>समाहारः सुख्यः</i>		
	<i>प्रत्याहार उपादानं</i>	<i>m n</i>	Abstrac- tion. c
		<i>m m</i>	
	<i>विहार (स्त्र.) परिकमः</i>	<i>m</i>	Walking for pleasure.
	<i>m e n</i>		
17.	<i>अभिष्ठारेऽभिश्रद्धयं</i>		Robbery. d
		<i>m n</i>	
	<i>निर्झारेऽभ्यवकर्षणम्</i>		Extraction.
	<i>अनुष्ठारेऽनुकारः (स्थाद्)</i>	<i>m</i>	
			Imitation.
		<i>m</i>	
	<i>(अर्थस्थापगमे) अयः</i>	<i>Expendi- ture.</i>	
18.	<i>प्रवाह (स्त्र.) प्रवृत्तिः (स्थात्)</i>	<i>f</i>	Stream. f
		<i>m</i>	
	<i>प्रवहेऽ (गमनं विहिः)</i>		Going forth, issuing.
	<i>m m m m m m m</i>		
	<i>विदामेऽविदमेऽयामो यमः संयाम संवमौ</i>		Forbear- ance. g
19.	<i>हिंसाकर्माऽभिचारः (स्थाज्)</i>	<i>3n m</i>	Incantation to destroy.
		<i>f h m f</i>	
	<i>जागर्या जागरा(हयोः)</i>		Waking. watching.

1—सा.

2 अ—.

3—त्र.

• Some distinguish the terms, making the two first signify a total change, and the other two a partial or temporary alteration. ^b Gathering together in fact, or in thought. ^c Restraining the organs of sense. Also abridgment. ^d Or seizure in one's presence. ^e Likewise अभ्याहारः. ^f Or continual flow. Likewise commencement of action. ^g This line is by some divided into three articles : the two first terms signifying various distress ; the two next decease ; and the two last, forbearance. ^h Also जापिया and जागर्त्तिः. Likewise जागरणः.

Obstacle,
impedi-
ment.
Contiguous
support. &

Enjoyment.
Encom-
passing ;
surround-
ing.

Separation.
Meaning,
intention.

Abridg-
ment.

Contradic-
tion.

Perambula-
tion. d

Stay.

Diffusion.

Prolivity.

Rubbing of
the person.

Disappear-
ance.

Acquaint-
ance.

Spreading.

Scarcity.

Proximity.

विन्द्रेऽन्तरायः प्रत्युदः
(स्वादृ) उपन्द्रेऽन्तिकाञ्चये

20. निवेद्य उपभोगः (स्वात्)

परिस्तुप्तः परिक्षिया
विधुर (त्त.) प्रविशेषे

21. संक्षेपणं समसनं

अभिप्रायञ्जन्त् आशयः

परिसर्वा परीक्षारः

(स्वादृ) आसा (त्व.) सना स्थितिः

22. विद्वारे विग्रहे व्यासः

सृच (घटस्त्र) विद्वारः

(स्वात्) मर्हनं सम्बाहनं

विनाशः (स्वादृ) अदर्थनम्

23. संसावः (स्वात्) परिचयः

प्रसुर (त्त.) विसंपञ्चम्

जीवाक (त्त.) प्रयामः (स्वात्)

सचिविः सचिक्षणम्

1 च—.

2 चा—.

* As a tree, of a creeper. ^b Also neut. अन्तः (सु). ^c And प्रत्युदस्त्र. ^d Moving about, on the ground : some interpret it near approach. ^e Or परीक्षां. ^f And विद्वारः. ^g Also सचिविः.

^m ^m ⁿ
24. खवे॒ ऽभिलावे॑ खवने॑

^m ⁿ ^m
निध्यावः पवने पवः

^m ^m
प्रस्तावः (स्थादु) अवसरः

^m ^b ⁿ
वसरः स्त्रवेष्टनम्

^m ^m
25. प्रजनः (स्थादु) उपसरः

^m ^d ^m
प्रश्वय प्रनयौ (समौ)

^f ^{1 m}
धीशक्तिर्गिर्जमे॑

^m ⁿ ^g ^m ^h
(इसी तु) संक्रमे॑दुर्गसञ्चरः

26. प्रत्युत्कृमः प्रयोगार्थः

^m ^m ^m
प्रक्रमः (स्थादु) उपक्रमः

ⁿ ^{2 m} ¹ ^m
(स्थादु) अभ्यादानमहात आरम्भः

^m ^{3 f} ^m
संबंधमस्त्रा

Reaping.

Winnowing,
cleaning.
Occasion,
opportunity.

A shuttle. a
First pregn-
ancy of
cows. c

Affection-
ate solici-
tation.

Intellectual
faculty. e

Difficult
progress. f

Act tending
to a main
object.

Beginning.
k

Haste,
hurry.

१ नि—.

२ उ—.

३ स्त—.

^a Also act of weaving. ^b Or वसरः. ^c Some interpret it, the season of impregnation. Others explain it, the first going of a cow to a bull; or the first impregnation; or simply her impregnation by the bull, or her pregnancy. ^d Also प्रसरः. ^e Power of the understanding: as attention, comprehension, reasoning, &c. ^f Towards a place scarcely accessible. ^g And संक्रमः. ^h Likewise उपक्रमः. ⁱ Or प्रत्युत्कृमिः. ^j Some read प्रयुक्तार्थः; and explain this article, beginning of battle: others interpret it, war or combat. ^k Some divide this article; making the two first terms signify a first beginning, and the three last a commencement in general: others explain the two first, a beginning; and the three last, a thing begun. ^l Also उपोद्घातः. ^m And वसिः.

Impedi- ment.i	27. प्रतिवन्धः प्रतिष्ठानोः	^m	^{m a}
Causing to descend.	वृनाव (स्तु) निपातनम्	^{m b}	^{n c}
Apprehen- sion.d	उपलभ्य (स्तु) इन्द्रियः	^m	^m
Smearing.e	समालभ्योः विलेपनम्	^m	^m
Separation of lovers.f	28. विप्रलभ्योः विप्रयोगेऽ	^m	^m
Liberality. g	विलभ्य (स्तु) तिसर्वजनम्	^m	^{1 n}
Celebrity.	विश्राव (स्तु) प्रविष्ट्यातिर्	^m	^{2 f h}
Attention.	प्रवेच्छा प्रतिज्ञागरः	^f	^m
Reading ; lecture.	29. निपाठ निपठौ पाठे	^m	^m
Wetness.i	तेमस्योमौ समुन्दने	^m	^m
Distress, from dis- ease, &c.	आहीनवाह्यवौ लोधे	^m	^{m j m}
Meeting ; union.	मेलके सङ्ग सङ्गमी	^m	^{m k}
Research.	30. सम्बोधणं विचर्ण मार्गणं व्यगणा व्यगः	^{n l}	ⁿ
Embrace.	परिरक्षा: परिरक्षः संस्केप उपगृहगमम्	^{m n}	^m
Sight ; see- ing ; looking.	13. निर्वर्णनं (तु) निर्धारनं दर्शनालोकनं व्यष्टम्	ⁿ	^{4 n o}

1 आ—. 2—ति. 3 आ—. 4—ग. 5 आ—. 6 ह—.
 a Likewise विद्युतः. b And व्यवनयः. c Or विवातनः. d Conception otherwise than from memory. e With saffron, sandalwood, &c. f Also solitude, and disagreement. g Some explain it, appointing, engaging. h Also प्रतिज्ञातिः. i One explains this, wet. j Or आचरः. k Also सङ्गमं and साहृदयः. l Likewise व्यनीव्यवः and व्यवेव्यवः, or व्यवेव्यवः. m Some read व्यगवा. n Or परीरक्षः. o According to another reading, आलोकः and व्यष्टम्.

	n n m f	
	प्रत्याख्यानं निरसनं प्रत्यादैशे निराकृतिः	Rejection ; disallow- ance.
32. उपशायेऽविश्वाय (सु पर्वायश्वनार्थकौ)	m m f b f c 'f	Watching alternately.
पर्वनं (सु) अतीया(च)हनीया(च) हृणा (र्थके)	m m m m c	Censure, re- proach. a
33. (स्वादृ) अत्यासेऽविपञ्चासेऽविपञ्चय (सु) विपञ्चये	m g m m m	Contrariety ; opposition. d
पर्वयेऽतिक्रम (स्वचित्त) अतिपात् उपात्ययः	" " " "	Transgres- sion. f
34. (प्रेषणं वत्यमाहृय तत्र स्वात्) प्रतिशासनम्	m	Mission af- ter calling. h
(सु) संसाधः (क्रतुषु या स्तुतिभूमिर्द्धजन्मनाम्)	m	Place where the priests stand. i
35. (निधाय तत्त्वते यत्र काष्ठे काष्ठं सु) उहनः	m m k	A carpen- ter's work- bench.
सामग्रः(सु.) सामग्रनः (सम्भेऽयेन निहन्ते)	m	Tool for cutting corn and grass. j
36. आविष्टो (विष्टते येन तत्र)	m	An auger. l
	(विष्टकस्त्वम्) निष्टः	Round, circular.
उत्कार (सु) निकार(सु द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ)	m m	Winnowing of corn. m

^a One commentator remarks, that two of these terms, अतीया and हृणीया, which properly signify shame, are here inserted by mistake.

^b Also रोज्जा. ^c Likewise हृणिया and हृणीया or हृणीया. ^d One interprets this, misapprehension. ^e And विपञ्चासः. ^f Some make the four terms, others the two first of them, synonymous with the preceding.

^g And पर्वायः. ^h Sending of a servant on an errand after calling him.

ⁱ At a solemn act of religion ; reciting hymns and prayers. ^j For eradicating clusters of gramineous plants : some say for cutting the stalks : others explain the term a basket to receive heads of Indian corn, &c. ^k Also संबहनं,—नी. ^l Turned by a string. ^m Or piling it up.

		m 1 m		m 2 m	
Swallow- ing, &c. a	37. निगरोऽग्नारः विष्वायोऽग्नारा (सु. नरसादिषु)	3 f	4 f	5 f	m b
Stopping, ceasing.	आरत्थवरति विरतव उपरामे				m f c
Spitting.	(बा स्त्रियां तु) निष्टेवः				
Speed.	अवने चूतिः	f	6 n	n	"
Conclusion. e	साति लृ) इवसाने (स्वादु)	"	f d	"	"
Fever.	(चथ) चुरे चूर्णिः	m	n	"	f
Driving of cattle.	39. उद्धज (सु.) पशुप्रेरणम्	"	"	"	f
Curse.	अकरणि (द्विवाहवः शापे)			7 n	
Aggregate patrony- mic. g	(गोद्वान्तेभ्य सःस्य उन्दभित्यै, पगवका (हिकम्)				
Multitude of loaves and pies. h	40. आपूषिकं शास्त्रुलिकं (मेवमाद्यमचेतसाम्)	"	"	"	"

1 व—. 2 च—. 3—ति. 4 च—. 5—ति.
 6 नि—. 7 चौ—क.

^a The four terms, here exhibited, differ in signification. निगरः, swallowing. उद्धारः, vomiting. विष्वायः, cough; some say, sound-उद्धारः, taking up : also, replying in argument. ^b Or उपरसः. ^c Fem. निष्टेवा. Some say, also neuter निष्टेवं. ^d Likewise चूतिः. Some add अतिः and अवनं. ^e End of action. ^f So similar terms of imprecation. As अवनिः, अवीषनिः, अपयाहः, निपाहः, &c. Ex. तस्माद्योषनिरेपास्तु. May he not live ! ^g Instanced in the text; चोपगच्छ, a multitude of descendants of UPAGU. So गांगकं, a multitude of descendants of GARGA. दाचकं,—of DAKSHA. ^h Respectively : stated as instances of nouns of multitude of inanimate things.

(मात्सवानाम्) मात्सवं^{n a}

Multitude
of boys.

(सहायाना) सहायता

—of coadju-
tors.

41. इत्या (इत्याना)

—of
ploughs.

मात्स्य वाहये (तु हिजमनाम्) —of priests.

(हे पर्मुकानां इत्याना) पार्ष्णै इत्यर (मनुक्रमात्) —of ribs and
back-bones.
b

42. (प्रकाना) प्रखिनी चल्या (इष.)

—of thresh-
ing floors.

(इष) मातुष्वर्क (इत्याम्) —of men.

ग्रामता चनता धूम्या पास्या गत्या(धृवक् धृवक्) —of villages,
etc. c

43. (अषि) साहस्र कारीष चार्मस्यापर्वता (दिक्षम्) —of thou-
sands, &c. d

¹ चा—ष.

* Some read चामव्य. * Respectively. * In order : multitude of people ; accumulation of smoke ; abundance of fetters ; great quantity of reeds, (or multitude of ropes or of throats : for चन्त has all these senses.) * In order : multitude of pieces of dry cow-dung ; abundance of hides (or of shields) ; collection of prayers and incantations delivered by the sage AR'HARVAN : besides other similar terms : as चार्मस्य, assemblage of coats of mail ; चारिष्व, multitude of men in armour ; चारिष्व,—of men holding shields ; चाह्वार्द,—burning or burnt coals ; चेलं,—of fields.

L 1

CHAPTER IV.

SECTION I.

1. (नानार्थाः केषि काम्सादिवर्णेषु वाल जौर्जिताः
मूरि प्रयोगा ये वेषु पर्वा वेष्यि तेषु ते)

1 Sky, ether.
2 Heaven.

2. (पाकाशे त्रिदिवे) नाका

1 World.
2 People.

लोक (सु. बुद्धने जने)

1 Verse.
2 Glory.

(पस्ये वशसि च) डोकः

1 Arrow.
2 Sword.

(गरे चक्रे च) चावकः

1 Shakal.
2 God of water.

3. अच्छुकौ (क्रोटु वहणौ)

1 Fried rice flatten-ed.
2 Infant.

एच्छुकौ (चिपिटार्मकौ)

1 Sight,
look.
2 Light.

आलोकौ (दर्शनोद्योतौ)

1 A double drum.
2 A large drum.

(भेरी पटहम्) आगकौ

b
1 Mark.
2 Flank. c

4. (उत्तमङ्ग चिङ्गयेर्) अष्टः

1 Spot.
2 Defama-tion.

कलष्टः (ज्ञापवाहनाः)

^a Or आवकः. Some read आरकः. ^b Some reverse the interpretations : one of these instruments is a large drum beaten at both extremities ; the other, at one end only. ^c The side above the hip, where women place young children in carrying them. Also 3 A cypher or figure. 4 An act of a drama. 5 Variegated or spotted.

^m
तत्त्वकः (नामवर्षक्योर्)

^m
अर्कः (स्त्रिकर्कुर्वयोः)

5. (माहते वेचसि वज्रे पुंसि) कः

^m
कँ (शिरोऽखुनोः)

^m
(सात्) पुष्टाक (सुच्छधान्ये संक्षेपे भक्षसिक्यके)

6. (उद्धूके करिष्यः पुच्छमूलोपास्ते च) पेचकः

^{m n}
(कमश्लकौ च) करकः

^m
(सुगने च) विमायकः

^m
7. किञ्जु (ईसे वितस्ता च)

^m
(भूककीटे च) हृष्टिकः

^m
(प्रतिकूले) प्रतीक (क्ष. घ. कदेशे च पुंस्यम्)

1 A carpenter.
2 The chief of snakes. a

1 Crystal.
2 The sun. b

1 Wind.
2 Brahma.
3 Sun. 4 Soul.

5 Head.
6 Water. c
1 Shrivelled grain.
2 Brevity. d

1 An owl.
2 Root of a tail. e

Water-pot. f

A Buddha or saint. g

1 Cubit. h
2 A span. i

Scorpion. i

An integrant part. j

* Or of demi-gods shaped like snakes, abiding in the infernal regions. Also 8 Speaker of the prologue to a drama. b Also 3 Asclepias gigantea. 4 Copper. 5 A title of *Indra*. c Also 7 Joy.

d Others say, 2 Celery. 3 Lump of boiled rice. e That is of an elephant's tail. f Especially a hollow Cocoanut, or gourd. Also m. f. 2 Hail.

m. 3 Pomegranate. 4 A bird (Curlew.) m. n. 5 A box to hold betle-leaf. g Also 2 Title of GANEŚA. 3 Title of YAMA. 4 Name of VISSHU's eagle. 5 A spiritual teacher. 6 Obstacle; difficulty.

h Whether the measure, or the forearm. i The insect; as well as the sign of the zodiac. Also, 2 The month during which the sun is in Scorpio. Likewise, 3 A crab. 4 A hairy caterpillar. 5 Name of a tree (*Vangueria Spinosa*). j And m. f. n. 2 Contrary: not consonant. 3 Inverse.

1 Gentian. a
2 A fragrant
grass. b

Sorts of Cu-
cubitace-
ous plants. c

A white sort
of Mimosa. e

1 Incense.
2 Meal of
sesame. f

Asafetida. g

1 INDRA.
2 Bdellium.
3 Owl. j
3- Disease. e
2 Pain.
3 Fear. k

g small. l

8.(स्वाद) भूतिक (न्तु भूमिके कल्पके भूमिके इपि ८)
1 f d

(ब्योत्स्निकावां च वेष्टे च) कोषातम्

(इव वट्फले

9. चिते च चहिरे) चामवल्लः (स्वाद)

(इव सिद्धके

तिळकल्ले च) पिसाकोः

चाढीकं (रामठे इपि च)

10. (महेन्द्रगुम्बुद्बूक्ष्वाक्याद्याचितु) कौशिकः

(वक्षापवक्षास्ति) तद्धः

(स्वस्ये इपि) चुहक (जि. म)

1—की.

2 चा—.

* Gentiana Chirayta, Roxb. ▶ Andropogon Schoenanthus : and another kind. Some, varying the interpretation, make this a name of the *Kāyaphal*. • Vizt. 1 Trichosanthes dioica. 2 Luffa Pentandra and Acutangla, R. Likewise 3 Achyranthes aspera. Also 4 Night. d And कोषातकी. • Also 2 the *Kāyaphal*. † Likewise 3 Oilcake of sesame. 4 Asafetida. 5 Saffron. g Also 2 Saffron. And m. 3 Name of a country. 4 Horse bred in that country. 5 Man of a low tribe. h And चाढीकं, चाहिकं, or चुहीकं. † Also 4 Snakecatcher. Likewise 5 Ichneumon (viverra mungo). 6 Title of VISWA'MITRA. 7 Skilled in dictionaries. And f. कौशिकी. 8 Title of GAURI. 9 Name of a river in Bengal. Or कौशिकः—की. k Also 4 Sound of a drum. † Also 2 Hard. 3 Low,vile. 4 poor, indigent. 5 Youngest. m Fem. चुहका. Also चुहकः—का.

11. चैवाहकः (चावा॒हे॑ इपि)	The moon. a
(सुरे॑ इप्युभस्त) वर्तकः " (वाहे॑ इपि) मुखरीकोऽना	A horse's hoof. b A leopard. c
(वान्याभिः॑) हीषकः	An aromatic seed. d
12. चावाहकाः (कपि॑ क्रोट् श्वानः)	1 Ape. 2 Dog. 3 Shakal.
(सर्वे॑ इपि) गैरिकम्॑	Gold. f
(योडावे॑ इपि) अचौकं॑ (सादृ)	Pain. g
अचौकं॑ (त्वप्रिये॑ इहुते॑)	1 Falsehood. 2 Any thing displeasing.
13. (शीखाम्बयाव्) इनूके॑ (हे॑)	1 Disposition. 2 Race, family. i 1 part. 2 Scale of a fish. 3 Bark.
अरुके॑ (यक्षवरुक्षस्ते॑)	"

1—४.

- * Also m. f. n. 2 Long-lived. 3 Thin. * And m. f. 2 A quail.
- * Also 2 The elephant posted in the S. E. to uphold the world.
- 3 A proper name (the author of a dictionary). 4 A variety of the sugar-cane. Likewise n. 5 A white lotos. 6 A white umbrella. 7 A medicinal drug. ^a Ligisticum Ajowan, Roxb. Or else Apium involucratum, R. Also 2 Cumin (Cuminum Cyminum). 3 Celosia Cristata. 4 A lamp. 5 In rhetoric, a certain elegance of construction. * Or हीषकः m. n. 1 Ligisticum Ajowan R. 2 Apium involucratum, R. 3 Celosia cristata. ^b Also 2 Red orpiment. 3 Red chalk. ^c Likewise 2 Any thing displeasing. 3 Unfit to be done. 4 Strange. 5 Reverse. Also m. 6 Addicted to an unnatural crime. ^d Also : 3 The forehead. ^e Likewise m. 3 A former state of existence.

1 A weight. a
2 Gold. 3 Ornament on the breast.

(साटे वते सुवर्णानां हेक्कुगरोभूषणे पले
" " "

14. हीनारे (पि च) निष्को (इसी)

1 Sin.
2 Fraud. b

" "
कल्को (इसी समख्येन देवः

दम्भे (य)

1 SIVA's bow. 2 Trident. c

" "
(य) पिनाको (इसी शूलशङ्खरघ्ननोः)

A female elephant. d

15. वेगुका (तु करेत्वा च)

Cloudiness.
e

(मेघवाले च) कालिका

1 Agony.
2 Explanatory verse. f

कारिका (वातनाडत्तेगः)

An earring.
g

कर्णिका (कर्णभूषणे)

^a One of 108 *suvarnas*. Also one of 4 *suvarnas*. Likewise one of 2 *kashas*. ^b Also 3 Dirt. 4 Ordure. 5 Sediment. 6 Levigated powder. 7 The belleric myrobalan. And m. f. 8 Sinful; wicked. ^c Siva's; some say, any trident. Also 3 A shower of dust. ^d Also 2 A milch cow; especially one which has recently calved. 3 Dagger. Likewise m. 4 Proper name; a demon slain by KRISHNA. n. 5 A herd of kine. 6 Gesture of a woman. ^e A multitude or succession of clouds. Also : 2 A dark cloud threatening rain. 3 A fog or mist. 4 Blackness. 5 Black. 6 The Goddess GAURI. 7 Name of a terrific goddess. 8 A female crow. 9 A black scorpion. 10 Spikenard. 11 A sort of potherb. 12 A branch of a Cucumber plant. 13 A line of hair reaching to the navel. 14 Price of a commodity on credit. 15 Interest at a monthly rate. 16 Spirituous liquor. 17 A stain or defect in gold, &c. ^f Or, as otherwise read, 3 Interest at any stipulated rate. 4 Action in general. Also 5 An art or profession. 6 A female rope-dancer and tumbler. ^g Also 2 The pericarp of a lotos. 3 The tip of an elephant's trunk. 4 The middle finger.

16. करिहस्तादुकौ पद्मवीजकोशां ()

(त्रिष्ठूपरे)^a^{m f n}
दृन्दारकौ (कपिसुखाव्)^{m f n}
एके (मुखान्यकेवलाः)

17. (स्त्राहान्धिकः) कौकुटिकौ (वचादूरेत्तित्तच्चः)

^{m f n}
स्त्राहाटिकः (प्रभोभावहर्षी कार्याल्पमस्तु वः)

18. (भृत्यक्षितमवलये चक्रे मु) कटकौ (उक्तिवान्)

^m
(क्षयग्रे चुद्रग्रामौ च लोमहर्षे च) कण्ठकः

- 1 Hand-some.
 2 Chief, Principal. ^b
 1 Chief.
 2 Other.
 3 Alone.
 4 One.
 Hypocritical. ^c

- 1 Attentive.
 2 Indolent, ^d
 1 Side of a hill.
 2 Bracelet.
 3 Circle. ^e
 1 A thorn.
 2 A paltry foe. ^f
 3 Hair on end. ^f

- ^a The following admit the three genders. ^b Also m. 3 A god.
 4 A general or leader of an army. ^c Also, 2 One who never looks far before him; but steps with caution for fear of treading on insects.
^d Watchful of his master's looks. 2 Careless or incapable of work.
 3 Mode of embrace. ^e Also 4 A ring on an elephant's tooth. 5 An army. 6 A metropolis. 7 Sea salt. ^f Also 4 A fishbone. 5 Finding fault. This and the preceding line are omitted by most commentaries.

SECTION II.

1 Brightness.
2 Ray
of light.

3 Flame.
a 1 A bee.
2 An arrow.

An auriferous
gem. b

Organ of
sense. c

1 Ray of
light.
2 Flame. d

19. भवद्धु (स्त्रियो व्याख्या)

(अधिकारी) यिद्धीमुख्यौ
गंधोः (विधी वालाटास्त्रि वाचौ न ज्ञाते)

(निर्विद्ये इषि) वस्तु

20. (घृतिवाले चपि) विद्धे

SECTION III.

1 A moun-
tain. 2 A
tree. e

1 Wind.
2 An arrow. f

1 An arrow.
2 The sun.
3 A bird. g

1 A bird.
2 The sun. h

1 Areca. i
2 Multitude.

(शैलहस्ती) नगाशुगौ

आशुगौ (वादुविश्वासी)

(शरार्कविहगाः) वस्तुगाः

21. पतङ्गौ (पश्चिमक्षेत्रो च)

पूर्णः (वसुकाण्डवेः)

1—वस्तु.

2 नगः.

3 आशु.

* Also 4 Beauty. ^b And ² The bones of the forehead. m. n. 3 A shell, a conch. 4 In numeration, the twelfth place of figures. ^c Also 2 Vacuity. 3 A cypher. 4 Heaven. 5 The sky. 6 Auspiciousness. ^d Likewise 3 A branch. 4 A radicant branch. 5 Crest of a peacock. 6 Lock of hair on the head. 7 Chief, principal. ^e Also 3 A serpent 4 The sun. ^f Likewise m. f. n. 3 Fleet, moving with speed. ^g Also 4 A planet. 5 A grasshopper. 6 A god. 7 Sound. ^h Also 3 A grasshopper. 4 Brasil-wood. ⁱ Masc. The palm (Areca faufel). Neut. Its nut.

(पश्येऽपि) वृग् ^m ^m चेनः (प्रवाहवयेऽपि) ^m 22. परांगः (कौसुमे रेखी सानीयाहौ रजस्यिपि) ^m ^m (गच्छेऽपि) नागमातङ्गाण् ^m ^m अपाङ् (सिंहके ऽपि च)	Cattle. a ^m 1 Stream. 2 Speed. b ^m 1 Pollen of flowers. 2 Dust. c ^m An ele- phant. d ^m A circlet on the fore- head. e ^m 1 Nature. 2 Relinqui- shment. f ^m 1 Armour. 2 Means. g ^m 1 Enjoy- ment. 2 Hire. h ^m 1 Sort of bird. 2 A deer. i
23. स्थर्गः (स्थभावनिर्भावनिस्थयाभावस्थिषु)	^m 1 Nature. 2 Relinquish- ment. f
वैगः (सुवृद्धेनोपावध्यानसङ्कृतियुक्तिषु)	^m 1 Armour. 2 Means. g
24. भोगः (सुखे स्त्रादिभूतावृहेच फलकाववेः)	^m 1 Enjoy- ment. 2 Hire. h
(चातके हरिष्चे पुंसि) सारङ्गः (यवले त्रिषु)	^m 1 Sort of bird. 2 A deer. i

* Likewise 2 Deer. 3 An elephant with white marks on his forehead. 4 A constellation (the head of Orion). 5 Search. ^b Also 3 Rapid transition, as of mind or wind. 4 Call of nature. ^c And 3 Fragrant powder. Also 4 Eclipse. 5 Coral. ^d Also नागः. 2 A snake (Coluber naja: and a sort of demigod shaped as a serpent). 3 A cruel person. 4 Name of a country. 5 In comp. Pre-eminent. 6 Mesua ferrea. 7 Rottlera tinctoria, R. 8 Cyperus pertenuis, R. Likewise चातङ्गः. 2 A race of mountaineers. 3 The sacred fig-tree (*Ficus religiosa*). ^e Also 2 Corner of the eye. 3 A lame or maimed person. ^f Likewise 3 Certainty. 4 A chapter or section. 5 Creation. Also 6 Perseverance. ^g And 3 Meditation. 4 Union. 5 Junction. Also 6 Keeping a fixed posture. 7 Lucky conjunction. 8 In astrology. A mode of reckoning the moon's longitude. ^h And 3 Expanded head of a serpent. 4 Body of a serpent. Also 5 Eating. 6 Nurture. ⁱ And m. f. n. 3 Variegated. Also m. 4 An elephant. 5 A bee. 6 A peacock. ^j Or चारङ्गः.

M m

An ape. a

25. (कपौ च) पूवगः^m

1 Curse.

2 Defeat. b

1 A yoke.

2 A pair.

3 An age. c.

(शाये त्व.) इभिषद्धः (पराभवे)^m(वागाद्यङ्गे) दुगः (पुंसि)^mदुगं (त्रुम्मे लातादिषु)ⁿ

26. (स्वर्गमुपद्युवाग्वज्ञादिनेत्रष्टयिभवले

वज्ञाहृष्टा स्त्रियां पुंसि) गौर्^{m f e}स्त्रिङ्गः (चिङ्ग घेफसोः)ⁿ27. इहङ्गः (प्राधान्यसाम्बोध.)ⁿवराङ्गः (मर्द्दिगुच्छवेः)ⁿभगं (श्रीकाममाहामपवीर्यवलाक्कीर्तिषु)ⁿ

- ^a Also 2 A frog. 3 Sort of bird (a diver). 4 The dawn: the charioteer of the sun. ^b Also 3 Oath. 4 Groundless imputation. 5 Embrace. ^c The *Kṛīa*, *Trētā*, *Dvāpara*, and *Kali*. Also 4 A measure of four cubits. ^d And 5 The thunderbolt. 6 A region or quarter. 7 An eye. 8 A ray of light. 9 The earth. 10 Water. Likewise 11 The sun. ^e Masc. in some senses; and fem. or even neut. in others. ^f Membrum virile. Also 3 A sign or token. 4 The Symbol of SIVA. ^g Of a mountain. Likewise 3 A home. Also fem. 4 A sort of fish (*Silurus pungentissimus*). 5 A poisonous plant. ^h Pudendum muliebre. ⁱ Or 2 Beauty. And 3 Love, desire. 4 Pudendum muliebre. 5 Excellence (virtue, knowledge, &c.) 6 Strength, Vigour. 7 Care. 8 Glory, fame. And m. n. 9 One of the twelve suns. Also 10 The Moon.

SECTION IV.

28. परिषः (परिधाते इस्ते इय) ^m

I Destruction.
2 An iron club. a

ओषेः (वृन्दे इम्बुचां रवे) ^m

1 Multitude.
2 A current. b
1 Price.
2 Mode of adoration. c
1 Sin. 2 Pain.
3 Passion.

मृत्ये पूजाकिधाव्) इधः ^m

(इहो इःख्यसनेष्य) इषम् ⁿ
^{m f n}

29. (क्रिप्तिष्टे इपि) लघुः

Pleasing. d.

SECTION V.

काचाः (ग्रिकाच्छ्वेदहृणा:) ^m

I A swing. e.
2 Glass. f

विपर्यासे विकारे च) प्रपञ्चः

1 Reverse.
2 Copiousness.
g

(पावके) मुचिः ^m

1 Fire. 2 A tried minister.
3 A month. h

30. (मास्तमात्ये चाप्युपचे पुंसि मेष्ये सिते लिषु)

(अभिषूके सूहायाच्च गमसौ च) हचिः (कियाम्) ^f

1 Passion.
2 Desire. i

- * Or 3 A club armed with iron. 4 In astrology, One of the *Yogas*.
- † Of water. Also 3 Succession. ° Or of showing respect.
- ‡ Also 2 Small. 3 Light. And n. 4 Quick. • For suspending a load.
- § And 3 A disease of the eye. ¶ And 3 Error or illusion. 4 Prolifxity.
- 5 Abundance. Also 6 Delusion. 6 That of *A'shad'ha* or of *Jyaishet'ha*. Or 4 The Hot season. 5 The sentiment of love. And m. f. n. 6 Pure.
- 7 White. 1 And 3 A ray of light. Or 4 Intentness. 5 Splendor.
- 6 Beauty.

SECTION VI. a

1 Clear. 2 A
bear. b

3 A cluster.
2 Sort of neck-
lace. c

1 Hem of a
garment. d

31. (प्रसन्ने भृषुकेय.) इच्छा^m

^{m f n}

गुणः (सावकाहारव्याः)

(परिधानाद्यसे) कच्छो^m (जलप्राणे लिखिष्टकः)

SECTION VII.

1 A peacock.
2 VISHNU's
bird. b

1 A tooth.
2 A regenerate
man. e

1 VISHNU.
2 SIVA. 3 A
goat. f

32. (केकितार्जीव) इहिषुजौ^m

(इत्तविप्रास्तुवाः) हिजाः^m

अजा (विष्णुहरच्चागा)

1 A cowpen.
2 A road. g

(गोष्ठाभनिवहा) ब्रजाः^m

1 A deified
saint.
2 YAMA. h

33. धन्मराजौ^m (जिमयमौ)

^{m n}

An elephant's
tooth. i

कुञ्जौ^m (हन्मे इषि न लिवान्)

a The stanza, constituting this section, is omitted by most commentators. b Also 3 Crystal. c Likewise 3 A clump. d A multitude or assemblage. e And m. f. n. (some say m.) 2 Bank or shore. Also m. 3 Sort of tree (*Hibiscus Populneoides*). f Of the three first tribes. And 3 An oviparous animal: a bird, &c. g Also 4 *Brahma*. h Cupid. 6 A sheep. 7 Proper name; Son of RACHU. i And 3 A multitude. h Also 3 Title of YUD'HIST'HIBA. i Likewise 2 An arbour.

^m
वस्त्रे (चेत्पूर्वारे)

1 A field. 2 A
city gate. a
3 A pretty
woman.

^f
वस्त्रा (वसुदर्यगा)

^{1 f}

34. (समे लांशे रखे इया) विः

1 Even
ground.
2 War.

^f
प्रजा (सामन्ततौ जनैः) 1 Progeny.
2 People.

^m
पञ्जी (यक्षयथाक्षी च)

1 A conch.
2 The moon.
b

^{m f n}
(सके नित्ये) निजं (तिष्ठ) 1 Own.
2 Perpetual.

SECTION VIII.

35. (पुंसामनि प्रवीषे च) चेत्पूरो (वास्तिष्ठकः) 1 Soul. c

^f
संज्ञा (साच्छेतनानामहसाद्वौकार्यदृश्या)

1 Thought.
2 Name.
3 Hint. d

^m
36. देवत्तो (वैद्यविहासी)

1 A physici-
an. 2 A wise
man.

^m
ज्ञे! (विहास्तोमजो इपि च) 1 A wise
man. 2 Bu.
D'HA. e

1 वात्ति.

* Also 3 War. ^b Also 3 *Dhanvantari*. 4 A tree (*Eugenia acutangula*). And n. 5 A Lotos. ^c And m. f. n. 2 Skilful. ^d Also 4 Proper name: the wife of the sun. ^e First of the lunar race.

SECTION IX.

A crow. a

(काकेभगरडौ) करटौ

An elephant.
2 The hip. b

(गजगणकठौ) करटौ

1 Bald.
2 Without
prepuce. d

37. शिपिविट (सु चबतौ दुखर्मणि महेश्वरे)

1 divine
artist. f

(देवशिल्पिन्यपि) चष्टा

Destiny. h

दिटं (दैव इपि न हवोः)

Pungency.

38. (रसे) कटः

Improper
act. i

कट् (कार्ये त्रिषु मत्सरतीस्थावोः)

1 Happiness.
2 Ill luck. j

रिट् (ज्ञेमाग्नुभाभावेष्)

Happiness.
2 Misery. k

रिट् (त ग्नुभाग्नुभ)

1 Illusion.
2 Fraud.

39. (मायानिश्चलयन्त्रेषु कैतवाशृतराशिषु

1—ट्. 2 बट्.

- ^a And ² An elephant's cheek. Also ³ A person speaking nonsense.
⁴ One following a blamable profession. ^b Also ³ A mat. ⁴ A dead body. And ^{f.} (कटी). ⁵ Long pepper. ^c Nom. चटः. But some, by a slight variation of the reading and interpretation, make चटिः: the term in both acceptations; or else चटिः and चटः. ^d Naturally so. Or ³ A leper. ⁴ Title of SIVA. ⁵ KRISHNA. ^e And शिपिविटः; or शिपिविष्टः. ^f VISWAKARMA. Also ² A carpenter. ³ In mythology, One of the twelve suns. ^g Or तटा (ट्). ^h Also m. ² Time. ⁱ And m. f. n. ³ Envious. ⁴ Fierce. ⁵ Displeasing. Also f. ⁶ Mustard. ⁷ A medicinal plant. vulg. *Catuci*. ^j And ³ The reverse of ill luck. Also ⁴ Destruction. ⁵ Sin. ^k Also ³ Sign of death. ⁴ Spirituous liquor. Likewise m. Garlic. ⁶ Melia azadderecht. ⁷ A crow.

	<i>m n</i>	
	अयोधने शैक्षङ्गे सौराह्ने) कृष्ट (संक्षिप्ताम्)	2 Lie. 4 Assemblage. 5 Summit. a 1 Small car-
40. (कृत्त्वै लायां) दुटिः (स्त्रीखालालेऽल्पे संशयेऽपि सा)	1 f	damum. 2 An instant. b 1 End of a bow. 2 Emi-
(अर्थ्युत्कर्षात्रयः) कच्छो!	f	nce. c 1 A root. 2 Clotted hair. d
	(मूले लग्नकचे) चटा	
41. अष्टिः (फले सम्भूतौ च)	f	1 Conse- quence. 2 Opulence. e
	हृष्टि (चर्णनेऽक्ष्या दर्शने)	1 Knowledge. 2 An eye. 3 Sight.
हृष्टि (र्यागेच्छयोः)	f	1 A sacrifice. 2 Desire, f
	स्फृष्टि (निःस्विते वज्ज्ञे त्रिष्टु)	1 Certain. g
42. कष्टे (तु कृष्टुगहने)	m f n	1 Painful. 2 Difficult. i
	(इच्छामन्दागदेषु तु)	
पटु (हृष्टि वाच्यलिङ्गौ च)	m f n	1 Diligent. 2 Skilful. j

1—टि.

- Of a mountain. And 6 Ploughshare. 7 Body of a plough. 8 Uniform substance (as the etherial element, &c.). 9 A trap for deer. 10 A hammer. Likewise 11 A jar. 12 Name of a plant. ^b And 3 An atom. 4 Doubt. ^c And 3 Edge of a weapon. 4 A corner or angle. 5 In numeration, Ten millions. ^d Also 3 Spikenard. ^e Also 3 Praise. ^f Likewise 3 A memorial verse. ^g The subject of ascertainment. And m. f. n. 3 Much. Also f. 4 Creation. ^h Or कृष्ट. Likewise Created, fabricated. ⁱ Not easily attainable. ^j And 3 Fierce. 4 Cruel. 5 Hale. Also m. 6 A plant (*Trichosanthes dioica*) n. 7 Salt.

SECTION X.

SIVA. a

1 The stomach. 2 A granary. b

1 Confirmation. c

1 Excellence. 2 Limit.

3 Region. d

Pre-eminent. e

1 Very young. 2 Small. f

A staff. g

1 A globe or ball. 2 Raw sugar. h

1 A serpent. 2 A carnivorous beast. i

नीक्कक्खणः (शिवे इपि च)

43. (पुंसि) कोष्ठे! (इन्द्रजरं कुख्ले! इन्द्रस्तेन्द्रवा)

गिष्ठा (गिष्ठच्छिनाशान्ताः)

काष्ठे! (त्वं खितौ हिष्ठि)

44. (विषु) अष्टे! (इतिशसे इपि)

कनिष्ठे! (इतिहवास्यवेः)

इष्ठो (इष्ठी वागुडे इपि स्थाह)

गुष्ठे! (गोलेष्ठपाकवाः)

45. (सर्पमांसात्मक्) (व्याढौ

1 व्याढा.

* Also 2 A peacock. 3 A blue jay (Coracias Indica, &c.) 4 A gallinule. ^b And 3 An apartment. Also 4 Own. ^c And 2 Disappearance. 3 Destruction. Or 4 Stop. 5 Steady practice. ^d Or quarter. Also 4 A measure of time; 18 twinklings of an eye. 5 A place. 6 A plant (Amomum Anthorrhiza). Likewise n. 7 Wood. * Also 2 Eldest. 3 Very old. Likewise m. 4 The month so called. And f. 5 The constellation. ^e Also 3 Youngest. And f. 4 The little finger. ^f Likewise 2 A measure of four cubits. 3 A churning stick. 4 A measure of time: 24 minutes. 5 Punishment. 6 YAMA; the Judge of the next world. 7 A companion of the sun. 8 A column of troops. 9 A stem or trunk. ^g Also f. 3 Euphorbia Tirucalli, &c. ^h As a tiger, &c. Also 3 A wicked man.

	1 f f b	
गोस्त्रवाचस्ति.) डा हृष्टा:		1 A cow. 2 The earth. 3 Speech. a
बूडा (वंशवलाकापि)		A bambu rod. c
नाडी (काले इपि घट्याणे)		An Indian hour. d
46. कारडा (इस्त्री दण्डवाणावर्गावसरवारिषु)		1 A stem. 2 An arrow. e
(स्थाद्) भारण (मङ्खाभरणे इमत्ते मूलवयिग्नने)		Trappings of a horse. f
SECTION XI.		
47. (भृशप्रतिश्चयोर्) वाढं		1 Much. 2 Promise. g
प्रगाढं (भृशहस्तयोः)		1 Much. 2 Difficult. h
(शक्तस्थूलौ लिषु) हृष्टौ		1 Able. 2 Bulky. i
बूढौ (इविन्यसासंहतौ)		1 Arranged. 2 Compact. j

1 हृष्टा.

- ^a And 4 Wife of BUDHA and daughter of IKASHWA'KU. ^b The word is written both ways. ^c Likewise 2 A war whoop. And m. ³ Venom. ^d Equivalent to 24 minutes. Also 2 A pipe or tube. 3 A vein or artery. 4 The guts. 5 A fistulous sore. 6 The hollow stalk of a lotos, &c. ^e And 2 Bad. 3 A chapter. Or 4 A horse. 5 Multitude. Likewise 6 Opportunity. 7 Water. Also 3 A Cluster; or a shrub. 9 A branch of a tree. ^f Some say, his saddle. And 2 A vessel. 3 Stock or capital. Also 4 An ornament. ^g Some make the term indeclinable. ^h Or 3 Pain. 4 Firm ⁱ Also 3 Strong. 4 Firm. 5 Confirmed. 6 Much. ^j Likewise 3 Large.

N n

- 1 Child.
2 Human
fœtus.
1 Son of
BALI. 2 An
arrow. a
1 A particle.
2 Eye of
corn. b
1 Multitude.
c
1 A stake at
play. 2 Wa-
ges. d
1 A bow
string.
2 Quality. e
1 State of be-
ing unem-
ployed. f
1 Tribe.
2 Colour. g

48. अ॒ग्ने॑ ॒अ॒र्भकेस्मै॑ य॒गर्भे॑
 वाणा॑ (वलिसुते शरे)
 कणो॑ (॒तिद्वृष्टे धान्यांशे)
 (संघाते प्रमथे) गणः॑
 49. पण्डो॑ (द्वूतादिष्ठू॒त्वृष्टे भृतौ॑ द्वृत्ये धने॑ ॒उपि च)
 (भौवां॑ द्रुचाच्चिते॑ सत्पृष्ठासम्भादिके॑) गुणः॑
 50. (निर्व्यापारस्थितौ॑ कालविशेषोत्पवयोः॑) छणः॑
 वर्णो॑ द्विजादृ॒धुक्कादृ॒स्तुतै॑
 वर्ण॑ (न्तु॑ वाचरे)
 51. अ॒रुणो॑ (भास्करे॑ ॒उपि स्याहर्णमेदे॑ ॒उपि च विषु॑)
 स्याणुः॑ (शब्दे॑ ॒उपि)
 (॒उपि) द्रोणः॑ (काके॑ ॒उपि च)
 (रवे॑ रणः॑)

^a Also 3 Sound. And m. f. 4 A plant (blue Barleria). 5 Wages of weaving. ^b Also 3 A spark of any gem. And f. 4 Long pepper. 5 Cuminum cyminum. ^c And 2 S'iva's attendants. ^d And 3 Price. 4 Wealth. 5 A commodity. 6 Business. 7 A weight; two *tolas*. 8 In tale, twenty *gandis* of cowries. ^e And 3 Epithet. 4 A rope. 5 A cook. ^f And 2 A minute of time (the 6th part of a *ghatî*; some say the 12th part of a *muhurta*). 3 A moment. 4 A festival. 5 Dance and song. ^g Also 3 Praise. 4 Narration. m. n. 5 A letter of the Alphabet. ^h And m. f. n. 2 Dark red. Also m. 3 The Charioteer of the sun. 4 The dawn. And f. 5 Madder. ⁱ And m. n. 2 A pollard, or trunk of a lopped tree. 3 A spear. 4 A nest of termites. ^j And 2 A measure of capacity. 3 Proper name: the military preceptor of the *Pán'davas*. ^k And m. n. 2 War, battle. ^l This stanza is omitted by many commentators.

52. ग्रामणी (र्नापिते पुंसि शेषे यामाधिपे त्रिषु)	1 A barber. a
अर्णा (मेषादिलोमि स्थादावर्त्ते चान्तराभ्वौ)	1 Wool, felt, &c. b
53. हरिणी (स्थान्त्रिगी हेमप्रतिमा हरिता च वा) (त्रिषु पारण्डौ च) हरिणः	1 A doe. 2 A golden image. d Yellowish white. e
स्थूणा (सन्धेऽपि वेष्मनः)	A house post. f
54. लृष्णे (स्थूलापिपासे हे) (जुगुभाकरणे) लृष्णे	1 Desire. 2 Thirst. 1 Blame. 2 Pity
(वणिकपथे ऽपि) विपणिः	1 A market. g
(सुराप्रथक् च) वारणी	1 Spirituous liquor. 2 The west.
55. करेणु (रिभ्वां स्त्रीनेभे)	A female ele- phant. h
द्रविणं (तु वलं धनम्)	1 Strength. 2 Wealth. j
शरणं (स्तहरचित्रोः)	1 A house. 2 Preserver. k
त्रीपर्णं (कमले ऽपि च)	A lotos. l

^a And m. n. 2 Excellent. 3 A superintendent of a village. ^b And 2 A circle of hair between the eye-brows: esteemed a token of greatness. ^c Or उष्णी. ^d And 3 Green. Also 4 Sort of metre. 5 A description of women. ^e Also m. 2 A deer. ^f Likewise 2 An iron image. ^g Also 2 A stall or shop. See Book II. ch. 2. 2. 3 A commodity for sale. ^h And m. A male elephant. ⁱ Or fem. करेणु. ^j Also 3 Gold. ^k Likewise 3 Preservation. 4 Killing. ^l Nelumbium speciosum. Also 2 Premna spinosa and longifolia.

1 Poison.
2 War. a

56. (विधानिमरणौहेतु) तीक्ष्णं (द्वीपे चरे द्विषु)

1 Proof.
2 Limit. b

प्रमाणं (इतुमर्याहाशास्त्रेवप्ताप्रभालघु)

1 Instrument.
2 Field. c

57. करणं (साधकतमं लेखगात्रेन्द्रियेष्टपि)

1 Birth.
2 Unresisted
march of
troops. d

(प्राय्युत्पादे) संसरण (मृसञ्चापचम्भूतौ

58. वरणापथे)

1 Food vom-
ited. 2 Rais-
ing. e

(यथ वान्ताचे) संसुष्ठुरण (मृलये)

g

(अतस्मि. शु)

1 A horn.
2 Elephant's
tooth.

m f n
विधाणं (सात्यशुद्धेभवनयोः)

1 Declivity.
2 Humble. h

59. प्रवणः (ऋग्निक्षोर्वा प्रहो ना तु चतुष्पथे)

1 Miscellaneous.
2 Impure. i

m f n
सर्कीणो (निचिताशुद्धाव्)

1 Desert.
2 Salt and
barren soil.

m f n j
ईरणं (चूर्यमध्यरम्)

- a Or 3 Death. 4 Iron. 5 A weapon. 6 Any thing metallic.
- 7 Haste. 8 Sea salt. And m. f. n. 9 Sharp. 10 Hasty. Also m. 11 Nitre.
- b And 3 Sacred ordinance. 4 Quantity. 5 Authority. c And 3 Body.
- 4 Organ of sense. Also 5 Cause. m. 6 A tribe sprung from the third and fourth classes. d Or 3 Beginning of war. And 4 A highway. Or 5 A resting place. e As of water from a well. Or 3 Eradicating of a tree, &c. f And चतुरणः. g The following admit the three genders.
- h And m. 3 A place where four roads meet. Also m. f. n. 4 Generous. 5 Principal. i Or 3 Mixed. 4 Of an impure or mixed tribe. j And ईरणः.

SECTION XII.

	1 n			
60. (देवकृष्णौ) विवसन्तौ				1 A god. 2 The sun.
	2 n			
		सरस्वतौ (नदीर्थवा)		1 A river. 2 The sea. a
	3 m			
		(पञ्चितास्यौ) गदमन्तौ		1 A bird. 2 VISHNU's bird.
	4 m			
		शकुन्तौ (भासुपञ्चिष्ठौ)		1 The Indian vulture. 2 A bird. b
	5 m			
61. (गन्धुपत्न्यातौ) घूमकेतू				1 Fire. 2 A comet. c
	m			
		जीम्बतौ (सेषपर्वतौ)		1 A cloud. 2 A moun- tain. d
	m			
		इस्तौ (तु पाणिनिष्ठवे)		1 A hand. 2 The as- terism. e
	6 m g			
		महतौ (पवनामरौ)		1 Wind. 2 A deity. f
	7 m			
62. वन्ना (इस्तिपके स्त्रते)				1 An ele- phant driver. 2 A chario- teer. h
	8 m f n			
		भन्ना (धातरि पोटरि)		1 A holder. 2 A nourish- er. i
	m			
(वानपात्रे शिशौ) पोतः				1 A boat. 2 A young animal. j
	m			
		प्रेतः (प्रायस्तरे स्त्रते)		1 A departed soul. k

1—स्.

2—स्.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

6—स or —त.

7—न्.

8—त्.

* Also m. f. n. 3 Juicy. 4 Goddess of speech. 5 A river. b Likewise 3 An insect. c Also 3 A falling star. d Likewise 3 The plant called *Doodar*. e Corvus. Also 3 An elephant's trunk. 4 A cubit. 5 (In composition with केष) multitude; pre-eminence. f Of a particular order. Also n. 4 *Medicago esculenta*. g घरत् or घरतः. h Likewise m. f. n. 3 Any person who restrains. i And m. 3 A husband. j Also 3 Site of a house. k And m. f. n. 2 Dead.

1 The moon's
descending
node. a

1 A king.

2 A son. b

1 An archi-
tect. c

1 A mountain.
2 A king.

1 A king. d

A woman's
courses. e

VISHNU. f

1 A Cart-
wright. 2 A
charioteer. g

Wise, learn-
ed. h

1 A science.
2 An exam-
ple. i

1 Charioteer.
2 A porter. j

1 Topic.
2 Mode. k

63. (ग्रहभेदे घचे) केतुः

(पार्विवे तवये) सूतः

सूपतिः (कारभेदे ऽपि)

भूषद् (भूमिधरे शुपे)

64. सूर्याभिषिक्तो (भूपे ऽपि)

सूतुः (सौकुरुमे ऽपि च)

(विष्णावय) ऽचिता ऽवक्तौ

सूत (सूटरि चारधौ)

65. अक्षः (प्राञ्चे ऽपि)

हृषान्नाव् (उभे शासनिहर्षने)

चक्षा (सात्वारधौ द्वाःस्ये चक्रियायां च चूद्रके)

66. उच्तान्तः (सात्प्रकरणे प्रकारे चार्तुचर्त्वार्तयोः).

1—८.

१—४.

३—८.

४—८.

^a Reckoned as the ninth planet. ² A flag or standard. ³ A mark or symbol. ⁴ A comet. ⁵ An enemy. ^b Or ³ A king's son. And ⁴ fem. सूता, a daughter. ^c Or ² A head carpenter. Also ³ A person performing a sacrifice to the planet Jupiter. And m. f. n. ⁴ Chief. ^d Or ² A man of the military tribe. ³ A mixed class sprung from the 1st and 2d. ⁴ A chief minister. ^e And ² A season; spring, summer, &c. ^f Also अचितः. ² One of the *Jinas*. m. f. n. ³ Unconquered. And अवक्तः. ² *Siva*. n. ³ The Supreme soul. ⁴ Any invisible principle. m. f. n. ⁵ Indistinct. ^g Likewise ³ A mixed class sprung from the 2d and 1st. ⁴ Quicksilver. m. f. n. ⁵ Generated. ^h Also ² Evident. ³ Ascertained. ⁱ Likewise ³ Death. ^j And ³ A mixed class sprung from the 4th and 2d. ⁴ One sprung from the 4th and 3d. Likewise ⁵ Son by a female slave. ^k And ³ Whole. ⁴ Rumour. Story.

	^m आनन्दः (समरे हृत्यसानन्दैष्विद्येष्वेऽ)	1 War. 2 A stage. a
67.	^m हतान्तोऽ (यमसिहान्तदैवाकुशलकर्मसु) (स्त्रेयादि रसरक्तादि महाभूतानि तदृगुणाः)	1 YAMA. 2 Right conclusion. b
68.	^m इन्द्रियाण्यद्विलाति शब्द्येनिचु धातवः (कश्चान्तरेऽपि) शुद्धान्तो (हृपस्यासर्वगोचरे)	1 Principle of the body. c The seraglio. d
69.	^{f t} कासूसामर्ब्येऽ (कास्त्रिर्) (विस्तारवस्त्रगोर्) व्रततिर्	1 An iron spear. 2 Power. e
	^f चर्त्तिः (काठिन्यकावयेऽ) (वस्ती) रात्रिवेष्मनेऽ)	1 Matter. 2 Body. g
70.	^{f k} क्षयार्चेऽ (क्षयार्चितिः) साति (द्वानावसानयेऽ)	1 Expansion. 2 A creeping plant. 1 Night. 2 A house. i
		1 Loss. 2 Worship. j
		1 Gift. 2 Destruction.

¹—द.²—ति or —ती.

* Or 3 A theatre. 4 Name of a Country on the N. W. coast of India. 5 Inhabitant of that country. ^b Demonstrated doctrine. And 3 Destiny. 4 Sinful act. ^c Viz. phlegm, wind and bile. 2 Constituent part: as blood, flesh, marrow, &c. 3 The primary elements; earth, water, fire, air, and ether. 4 Their qualities, odour, flavour, colour, touch, and sound. 5 The organs of sense, nose, tongue, eye, skin and ear. 6 Fossil. 7 Metal. 8 Root of words; crude verb. ^d The king's private palace, or apartments of his women. Also 2 The king's wife, or concubine. * Likewise 3 Energy of a divinity: as GAURI of SIVA. ^e चक्षिः or चक्षी. ^g Or a definite form. ^h व्रततिः or व्रतिः. ⁱ Also 3 Stay, abode. ^j Likewise 3 Expense. 4 Exclusion. ^k Some add सतिः and सन्तिः.

1 Pain. 2 End
of a bow.

अर्चिः: (पीडा घुच्छोच्छो)

1 Kind or
sort. 2 Birth.
b

1 Usage.
2 Oozing. c

1 Calamity
of season. d

1 Gain.
2 Obtaining. e

1 Three sa-
cificial tires.
f

A harp. g

जातिः: (सामान्यजननाः)

71. (प्रचारस्थन्दवो) *रीतिर्*

रीति (द्विष्प्रवासयोः)

(उदये इधिगमे) *प्राप्तिः*

ब्रेता (त्वं इग्नित्रये युगे)

72. (बीचाभेदे इपि) *महती*

खृति (भृक्षणि सम्पदि)

(नदीनगर्व्यानांगामां भोगवत्य).

(इव सङ्करे

1 Combat.
2 Company.
3 Assembly.

73. *संगे स्थायो*) *समितिः*

(स्थवासावपि) *ज्ञातिः*

(रवेरचिच्छु शस्त्रं च वक्षिष्वाका च) *हेतवः*

1 Wane,
loss. 2 A-
dode. j
1 Sun-beam.
2 Weapon.
3 Flame.
1 The world.
2 Sort of
metre. k

74. *अगती* (अगति च्छन्दोविशेषे इपि ज्ञितावपि)

1—ति.

2—ली.

3—ति.

- * Or *आर्चिः*. ^a Also 3 Sort of metre. 4 Jasmin. 5 Nutmeg.
- 6 Lineage. ^c Likewise 3 Brass. 4 Scoria of metals. ^d And 2 Travelling abroad. ^e Or 3 Rise. 4 Improvement, success. ^f And 2 Second age of the world. ^g NARADA's lute with 100 (some say seven) strings.
- 2 Solanum melongena. ^h Also 3 Super-human power, as rendering oneself invisible, &c. 4 Production. ⁱ Both situated in the infernal regions. Also m. भोगवत् (—वत्). A serpent. ^j Also 3 The earth. 4 Period of general destruction. ^k And 3 The earth.

पंक्ति (अचन्द्रे ऽपि दशमं)

1 A metre.
2 Ten. a

(स्वात्मभावे ऽपि चा)वतिः

Majesty or
dignity. b

पत्ति (गृती च)

Motion. c

(भले तु) पञ्चतिः (पञ्चभेदयोः)

1 Root of a
wing. d

प्रष्टति (योनिस्थिरे च)

1 Origin.
2 Sex. e

(कौशिक्याद्याच्) दृप्तयः

Style of com-
position. f

सिक्षता: (खुर्वालुकापि)

Sand. g.

(वेहे अवसि च) श्रुतिः

1 Holy scrip-
ture. 2 An
ear. i

वनिता (अनितात्मर्थामुरागायां च योषिति)

Beloved
woman. j

शुभिः (ज्ञितिष्ठासे ऽपि)

A cavern. k

धृति (द्वारणधैर्ययोः)

1 Holding.
2 Steadiness.

दृष्टी (शुद्रवार्ताकीच्छन्दोभेदे महत्यःपि)

1 An egg-
plant. 2 A
metre. m

1 चा—.

2—ति.

- Also 3 A row. • Likewise 2 Breadth. 3 Future time. 4 Restraint of mind. ° Also 2 A platoon. And m. 3 A foot soldier.
- ¤ And 2 First day of a lunar month. • Or 3 Pudendum muliebre. And 4 Natural disposition. 5 Material nature. 6 Original matter. 7 Root of a word. † And 2 Livelihood or profession. 3 Exposition or gloss. § Also 2 Sandy ground. 3 Stony nodules. ¶ Some admit the singular number. ¶ Likewise 3 Listening. 4 A rumour. 5 A quarter of a musical tone. ¶ Or 2 A woman in general. 3 m. f. n. Solicited, begged. ¶ Or 2 A hole in the ground. 3 A sink. Also 4 A prison. 5 Concealment. ¶ Likewise 3 Satisfaction. 4 One of the astrological *Yugas*. And m. 5 A religious ceremony. ॥ And 3 A large lute. 4 A mantle.

००

1 A woman.
2 A female elephant. a

1 Livelihood.
2 Rumour. c

1 Chaff.
2 Health. d

Water. e
1 Silver.
2 Gold.

1 Cause.
2 Token.

1 Science. f
I The golden age.
2 Enough. g
1 Great dread.
2 Valiant act.

An element. h

1 Verse.
2 Conduct. i

Realm. j

1 Calumny. k

78. वासिता (सौकरिक्षोद्य)

वास्ता (प्रसौ अनश्वती)

(प्रसौ च) इति इच्छते

79. कलधोतं (कर्यहेत्वोर्)

निमित्तं (हेतुकल्पणोः)

अुतं (शास्त्रावधतयोर्)

(शुगम्बासयोः) कृतम्

80. अत्याहितं (महाभीतिः कर्मजैवानपेति च)

(हुक्ते स्थादाहृते) भूतं (प्राप्ततीते समे लिपु)

81. वृत्तं (पद्ये चरित्रे लिप्ततीते हठनिश्चले)

भृद्द (राज्यं च)

उवगीतं (अन्धे स्थान्तिर्हिते लिपु)

^a Also n. 3 The cry of birds. m. f. n. 4 Perfumed. ^b Or वासिता.

^c Or 3 A profession. 4 News. ^d And m. f. n. 3 Healthy. ^e And

2 Liquid butter. Also चर्वतं. 3 Nectar. 4 Residue of a sacrifice.

5 Unsolicited alms. 6 Exemption from transmigration. ^f And m. f.

n. 2 Heard. 3 Understood. ^g Also m. f. n. 3 Done. 4 Hurt. ^h And

m. f. n. 2 Right. 3 True. 4 Past. 5 (in composition) Like. 6 Been. Also

n. 7 A living being. m. n. 8 A demon. And m. 9 A class of demi-gods.

ⁱ And m. f. n. 3 Past. 4 Firm. 5 Round. 6 Studied. 7 Covered. Also n.

8 Profession. ^j Also m. 2 The intellectual principle. 3 m. f. n. Great.

f. 4 A harp or large lute. ^k And m. f. n. 2 Blamed, censured. 3 Wicked.

82. रुहेतं (रुथे इयि) ⁿ

Silver. a

रजतं (हारे रथे सिते लिषु) ⁿ

1 A necklace.
2 Silver. b.

लिषितेा^c

^{1 mfn}

व्यगद् (वृङ्गे इयि) ⁿ

Movable,
locomotive. d^{mfn}

रक्तं (नीत्यादिरागि च) ⁿ

Died, tinged.
e

83. अवहावः (सिते पीते शुद्धे). ^{mfn}

1 White.
2 Yellow.
3 Clean.^{mfn}

(व्याकुर्ण्यन्ते) सितौⁿ

1 Bound.
2 White. f^{mfn}

(शुद्धे इतिसंखते भर्विष्य.) इविनीतेⁿ

1 Fit. 2 Ex-
cellent. g^{mfn}

(इष्य) संखतम् ⁿ

1 Wrought,
finished. h

84. (कुलिमे लक्षणोपेते इय)

^{mfn}

इनन्तोऽ (इन्नधावृष्टि) ⁿ

Infinite,
endless. i^{mfn}

(खाते इटे) प्रतीतेⁿ

1 Famous,
2 Glad. j^{mfn}

इविचात (स्तु कुलाचे शुद्धे) ⁿ

1 Noble.
2 Learned. k

—४—

- * And m. f. n. 2 White. m. 3 Name of an island. 4 Name of a mountain. f. 5 A cowry. ^b Or, according to a different reading; 3 Gold (Ex. वृष्टारबन्नं). And m. f. n. 4 White. ^c The following admit the three genders. ^d Also n. 2 The world. m. 3 Air. ^e Also 2 Red. 3 Fond. And n. 4 Blood. 5 Copper. 6 Saffron. ^f Also. 3 Destroyed. And f. 4 Clayed sugar. ^g Or 3 Much ornamented. And 4 Patient. Or 5 Impatient. ^h Or 2 Adorned. 3 Excellent. 4 Prepared. And n. 5 Language grammatically correct. ⁱ Likewise m. 2 VISHNU. 3 The king of serpents (*Sēha*). f. 4 The earth. 5 The goddess PA'RVATI. 6 A grass (*Agrostis linearis*). 7 A myrobalan. n. 8 The sky or atmosphere. ^j Also. 3 Known. 4 Respectful. ^k Likewise 3 Fit.

1 Pure.
2 Desert. a

mfn
85. विविन्दी (पूतविजानो)

1 Foolish.
2 High,
tall. b

mfn
मर्हितौ (मर्हसोमर्हया)

1 Sour ;
Vinegar.
2 Harsh.

mfn
(हौ चालपद्धौ) मुन्तौ

1 White.
2 Black.

mfn c
शितौ (धवलमेचकौ)

1 True.
2 Right. d

1mfn
86. (सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशस्ते इच्छिते च) सन्

1 Revered.
2 Distress by
foes. e

mfn
पुरस्तः (पूजिते इरात्यभियुक्ते इग्रतः छाते)

1 Secure. f

mfn
87. निवाताव् (आश्रयावातौ शक्ताभेद्यं च बर्मवत्)

1 Produced.
2 High. g

mfn
(जातोऽस्तप्रदद्वाः स्तुर्) उच्चिता

mfn
उचिता (स्तुर्मौ)

1 Increases-
ed. h

88. उद्दिमत्याद्यतोत्पत्ता)

1 Respectful.
2 Respected.

mfn
आहतौ (साहराचितौ)

¹ सत्.

- ^a Or Lonely. Also 3 Discriminated. ^b And 3 Insensible.
- ^c वितिः—ती.—ति. Also चितिः. ^d And 3 Being, existing. 4 Excellent.
- 5 Respected, venerable. Fem. (सती). 6 A faithful wife. 7 The goddess PA'KVATI'. ^e Or 3 Facing the enemy and endeavouring to overcome him. 4 Placed in front. ^f As an abode. 2 Calm, free from wind. 3 Safe, as strong armour. ^g And 3 Grown large. ^h And 2 Endeavouring. 3 Born or produced.

SECTION XIII.

अर्थे! (अभिधेया रैवसुप्रयोजनगिर्विषु)

1 Meaning.
2 Wealth. a

89. (निपानागमयोस्) **तीर्थम्** (ऋषिवृष्टिले गुरौ)

1 Piece of
water. b

समर्थ (स्त्रि. पु. शक्तिः समन्वाये हिते इपि च)

1 Powerful. c

90. **दमीस्तौ** (जीणरागवृहौ)

1 Impotent.
2 Very old.

वीथी (पदव्युपि)

A road. d

(आसानीवल्लयोर्) **आसा**

1 Assembly.
2 Care. e

प्रस्थे! (जीणरागवृहौ)

1 Side of a
hill. f

SECTION XIV.

91. (अभिप्रायवश्यो) **दन्दाव**

1 m
Meaning,
opinion.
2 Subjection.

अब्दौ (जीणतव्यरौ)

1 A cloud.
2 A year.

—८—

* And 3 Thing. 4 Purpose. 5 Prohibition. 6 Object. 7 Cause.
8 Request. * And 2 Sacred science. 3 Holy spot visited by pilgrims ;
especially sacred water. 4 Holy instructor. 5 Sacrifice. ° And
2 Connected in sense. 3 Benevolent. * Also 2 A line. 3 Terrace in
front of a house. 4 A shop. 5 Sort of drama. • Likewise 3 Considera-
tion, regard. 4 State. † And 2 A measure of quantity. § Some
write वृहौ; in both acceptations ; others in the last.

1 Defamation.
2 Command.

^{m a}
अपवाहौ (तु गिम्बाषे)

1 Son.
2 Kinsman.
1 A ray of
light. 2 A
foot. b

^m
हावादौ (सतवान्वदौ)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun.

^m
92. पाहा (रम्पंग्नितूर्याशाश्)

^{1 m}
(चम्भामन्त्रकास् तमेतुहः)

III report. c

^m
निर्वादौ (अगवादे इषि)

1 Mud.
2 Young grass.

^m
गादौ (अग्नालघधयोः)

1 Cry. d

^{2 m}
93. (आरावे इहिते लातर्वा) कन्दे! (हारणे रणे)

Favour. e

^m
(सातु) प्रसादौ! (इतुरोवे इषि)

Sauce or con-
diment. f

^m
खरः (स्थाहयज्ञने इषि च).

A cowherd. g
Joy. h

^{3 m}
94. (गोठाभजे इषि) गोविष्टे!

^{m n j}
(इवे इषि!) मोह (वनु) महः

1 Chief.
2 Royal in-
signia. i

^m
(प्रावान्मे राजविष्टे च दृष्टान्ते) कक्षदौ! (इतिवासु)

1—हू, or —ह. 2 चा—. 3 चा—.

* Or अपवाहः. ^b And 3 A fourth part. Also 4 A root. 5 A measure of a verse, or one verse of a stanza. ^c Likewise 2 Disregard. 3 A controversy decided. 4 Absence of contest. ^d Exclamation in pain, or simply a cry. And 2 Lamentation, with or without noise. 3 A defender in general, or 4 An abetter of an enemy who attacks in the rear of the army. 5 Terrific war. ^e Also 2 Brightness. 3 Cleanliness. ^f Likewise 2 Split pease. 3 A cook. ^g Also 2 KRISHN'A. ^h Likewise वालोहः. ⁱ Fragrance; delightful odour. And खदः. ^j Intoxication. 3 Inebriating liquor. 4 Insanity. 5 Pride. 6 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. ¹ And 3 Hump of a bull. 4 Summit of a hill. ² Or fem. कक्षत् (—त्).

^{1 f}95. (स्त्री) सविन् (शान्तसम्माप्ता क्रियाकाराजिनामङ्ग) ¹ Knowledge.
² Cry. a(धर्मे रहस्य) पणिधत्
^{2 f}1 Religious
and moral
merit. b(साहृतौ वत्परे) भरत्
^{3 f}1 The sultry
season.
2 A year.

96. पदं (अवसिति वाणस्यानकल्पांक्रियसुषुप्तु)

1 Industry.
2 Defence. cगोधदं (चेविते माने)
["]1 Spot fre-
quented by
kine. d(प्रतिष्ठात्वम्) आत्मदम्
["]1 Dignity.
2 Business. e97. (त्रिष्णुष्टमधुरौ) स्वादु
^{4 mfn}1 Desired.
2 Sweet.वट्टू (चातीत्यनोमलौ)
^{5 mfn}1 Blunt.
2 Soft. f(न्दडाल्पापट्टनिर्भास्या) मन्दाः (सुर्)
^{6 mn}1 Foolish,
dull. 2 Little.
g(इौ तु) यारहौ
^{mfn}1 New.
2 Diffident. h

98. (प्रत्यग्रापतिभा)

(विद्युप्रगल्भौ) विशारदौ
^{mfn}1 Learned.
2 Confident.

1—३. 2—४. 3—५. 4—६. 5—७. 6—८.

* As in battle. And 3 Agreement, contract. 4 War, combat.
 5 Name. b And 2 Privacy. Also 3 The theological portion of scripture.
 4 Principle. c And 3 Place. 4 Mark. 5 Token. 6 Foot. 7 Foot-step. 8 Thing. 9 Word. 10 Sound. d And 2 A measure of quantity; as much as a cow's footstep will hold. * And 3 Aplase. f And 3 Gentle. g And 3 Slow. 4 Unlucky. 5 Low (a tone). Also m. 6 The planet Saturn. h Also 3 Produced in the sultry season. And m. 4 A year. f. 5 A title of DURGA.

SECTION XV.

1 A fathom. a
2 The Indian fig tree.

I Body.
2 Height.

1 A yoke for burdens. 2 A highway. b

1 A branch of a tree at a sacrifice. d

1 A pledge. 2 A calamity. e

1 A reconciling of differences. f

1 Offence or guilt. g

1 VISHNU.
2 The moon.

h
1 Limit.
2 A hole. i

^{1 m}
(आमो वटस्) न्यग्रोधाव्
^m

उत्सु॒धः (कायृ॑ उत्तरतिः)
^m ^{m c}

99. (पर्णाहारस्॒ मार्गेष्व) विवष्टौ वीवष्टौ (च तौ)

^m
परिधि (र्यज्ञियतरोः शास्त्रावामपद्मर्यंके)
^{2 m}

100. (बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानम्) आधयः

3 m

(स्तु॒ सुर्यननीवाकनियमाष्व) समाधयः
^m

101. (होवोत्पादे॒) इतुवन्धः (स्त्रात्प्रश्नत्यादिविनष्टरे
सुखागुयायिनि श्ययौ प्रलतस्त्रातुवर्तने)

^m
102. विषु (विष्णौ चन्द्रमसि)
^m
(परिष्कर्षे॒दे विले॑.) इवधिः

1—३.

४—६.

७—९.

* Measured by the extended arms. b Or 3 Storing of corn, &c.
4 A load. c Spelt both ways. d Stuck in the ground, to tie the victim to it. And 2 The sun's image. e And 3 Mental agony. 4 Site or place. 5 Expectation. f And 2 Silence. 3 Promise or vow. 4 Collecting grain on account of a dearth. 5 Deep meditation. 6 Perseverance in a difficult undertaking. g And 2 An element of language; root, affix, augment or permutation. 3 In grammar, an indicatory letter not sounded. 4 A person following an example. 5 A child. Or 6 A child following example. 7 Continuation. h And 3 Camphor. i Also 3 Period. 4 Situation, place.

विधि (विधाने दैवं च)

1 Rule, form.
2 Fate. a

प्रणिधिः (प्रार्थने चरे) 1 Request.
2 A spy. b

103. युधृष्टी (पश्यते इपि)

Learned. c

सम्पन्नः (सम्पदये इपि च) Multitude. d

(देशे नहविशेषे इव्वो) सिन्धु (र्णा सरिति क्षियाम्) 1 Name of a country. 2 — of a river. e

104. विधा (विधौ प्रकारे च)

1 mfn

शासू (रम्ये इपि च तिषु) Handsome, pleasing. h

वधु (र्जया रुधा रुही च)

1 A wife.
2 Daughter-in-law. i

सुधा (लेपे इष्टतं रुही) 1 Plaster.
2 Nectar. j

105. सन्धा (प्रतिज्ञा मर्जादा)

1 Promise.
2 State.

अरुहा (सम्बन्धयः रुहा) 1 Belief, confidence.
2 Fondness.

1—भ.

* Likewise 3 BRAHMA', or providence. 4 Command, injunction.

^b Also 3 Situation, place. ^c Likewise रुधः. 2 The regent of the planet Mercury. Or रुहः. 2 A deified saint. 3 Known or understood. रुहः. 2 Old. 3 Grown or increased. ^d Also 2 A shoulder. 3 The fork of a tree; or its principal branch. 4 Part of an army. ^e And 3 The sea. 4 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. f. 5 A river. ^f Also 3 Fodder. 4 Prosperity, thriving. 5 Piercing.

^g Some state विधः as a separate term with the same acceptations.

^h Likewise 2 Right, fit. 3 Good, virtuous. m. 4 An usurer. ⁱ And 3 Any woman. 4 A sister-in-law. 5 A bride. ^j And 3 Euphorbia Tirucalli, &c.

P p

1 Ardent spirit. 2 Nectar of flowers. a

Darkness. b

ⁿ
मधु (मध्ये पुष्परसे छौड्हे चा.)

ⁿ
दृर्ज (तमस्यपि)

c
106. (अतस्मिन्)

1 Conceited of learning. d

A reproachful appellative. e

1 Relied on.
2 Near. g

^m
समुद्रद्वा (पण्डितं मन्यगर्वितौ)

^{m f n f}
ब्रह्मवन्धु (रथिष्ठेपे निर्देशे).

^{m f n}
(इयावलस्तिः

107. अविदूरोऽप्य) इव द्वयः

1 Notorious.
2 Adorned.

^{m f n}
प्रसिद्धौ (खातभूषितौ)

SECTION XVI.

1 The Sun.
2 Fire.
1 Ray of light. 2 The sun.

^{1 m}
(सूर्यवक्षी) चित्रभानु

^{2 m}
आनू (रथिष्ठिवाकरौ)

1—८.

2—८.

- * And 3 Honey. 4 Water. 5 Milk. Also m. 6 Bassia latifolia.
- 7 The season of spring. 8 The month of Chaitra. 9 Name of a demon slain by VISHNU. f. 10 Liquorice. ^b And m. f. n. 2 Blind.
- ^c The following admit the three genders. ^d And ^e Proud. 3 Elevated.
- ^f Indicating that the man neglects his duty, and is only a Brāhmaṇa. So चतुर्थः in speaking of a Kshatriya. 2 An indefinite appellation to avoid the use of a name. ^f Fem. ब्रह्मवन्धुः or अः. ^g Also 3 Wrapt up. 4 Bound. 5 Surrounded; assailed on all sides.

108. भूतामानौ (धात्रदेहौ) ^{1 m}

(मुख्यनीचौ) एथग्रनौ ^m

1 BRAHMA.

2 Body. a

1 An igno-

rant man.

2 One of a low

tribe.

यावाणौ (शैलपाषाणौ) ^{2 m}

पतिष्ठौ (शरपक्षिष्ठौ) ^{3 m}

1 A mountain.

2 A rock or

stone.

109. (तदश्वैसौ) शिवरिष्यौ ^{4 m}

शिखिनौ (वक्षिवर्द्धिष्यौ) ^{5 m}

1 A tree. 2 A

mountain. c

1 Fire. 2 A

peacock. d

प्रतियाक् (उभौ लिंगोपथाहाव्) ^{6 m}

(अथ) साहिनौ ^{7 m}

1 Desire.

2 Making pri-

soner. e

110. (हौ सारविह्यारोहौ)

वाचिनौ (ङ्घेषु पञ्चिणः) ^{8 m}

1 A horse,

2 An arrow.

3 A bird.

(कुले इष्यू) इभिजनौ (जम्बभूम्याम् इष्यू) ^m

1 Family

2 Native spot.

(इष्यू) हायनाः ^m

1 A year.

2 Ray of light.

^g

^h

1—कृ.

2—कृ.

3—कृ.

4—कृ.

5—कृ.

6—कृ.

7—कृ.

8—कृ.

- Or, according to another reading. 3 Component part of an animated body, as blood, flesh, &c. b Also 3 A falcon. 4 A carriage. c Likewise 3 Clitoria ternatea. f. 4 शिवरिष्यौ, sort of metre.
- Also 3 A gallinaceous fowl. 4 A tree. 5 An arrow. m. f. n. 6 Crested. e Also 3 Comprehension. f Or 3 A person riding on an elephant.
- g Or 3 Head of a family. 4 Place where the family is. h And m.
- Red rice, 4 Wild rice.

111. (वर्षार्चि व्रोऽिभेदाः स्युग्म्)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun. a

(चन्द्राग्न्वर्का) विरोधनाः

Hair. b

(केशं इपि) उजिनेः

1 The sun.
2 The artist
of the gods. c

विश्वकर्मा (र्कसुरशिल्पनोः)

1 Care.
2 Firmness. d

112. आत्मा (यतोऽृतिर्वृद्धिः स्वभावेऽवश्वावर्थं च)

1 INDRA. 2 A
vicious ele-
phant. e

(शक्रघातकमन्त्रेभवर्षुकात्मा) घनाघनाः

1 Pride of
wealth, &c.
2 Knowledge. f

113. अभिमानेः (र्थादिहपौ आत्मे प्रस्तवहिंसेवाः)

1 A cloud.
2 Solidity. g

घनेः (मेवे ऋक्षितुये तिषु ऋतै निरन्तरे)

1 The sun.
2 A master. h

114. इनः (सूर्ये प्रभौ)

1 The moon.
2 A soldier
by tribe. i

राजा (सगाङ्के चविये रुपे)

1—अनु.

2—लग्न.

3—जन्.

^a Also 4 A proper name : the son of PRAHLADA and father of BALI. ^b Likewise n. 2 Sin. m. f. n. 3 Crooked, bent. ^c Also 3 Name of a sage. ^d And 3 Intellect. 4 Natural disposition. 5 The supreme BRAHMA. 6 Body. 7 Vivifying soul. 8 Sentient soul. 9 Mind. ^e Or 3 Mischievous. 4 A rutting elephant. 5 A rainy cloud. 6 Collision. ^f And 3 Affection. 4 Request. 5 Killing. ^g And m. f. n. 3 Solid, material. 4 Uniformly extended. 5 Smooth. Also m. 6 Extension. 7 Assemblage. 8 An anvil. 9 Cyperus rotundus. n. 10 Cymbal, bell, &c. 11 Mode of dancing. ^h Or 3 A king. 4 A husband. ⁱ And 3 A king. 4 A master. 5 INDRA. 6 A Yaksha or attendant of KUVERA.

1 f b

वाचिन्यौ (वर्तकीमन्त्रे)

1 A dancing girl. a

(स्वप्नस्थामृषि) वाहिनी A river. c

2 f

115. झादिन्यौ (वज्रतितौ)1 The thunderbolt.
2 Lightning.

(बन्धावामृषि) कालिनी A climbing plant. d

(वग्देहयोरूषि) ततु:

1 The skin.
2 Body. e

सुना! (धोजित्तिकामि च) The uvula. f

m n

116. (व्रतुविशारदोरूपी) वितानं (विषु उच्चके मन्दे)1 A sacrifice.
2 Expansion. g

(अथ) केतनं (कात्ये केतावपनिमन्त्रणे) 1 Indispensable act. h

3 n

117. (वेदसूत्वं तपेः) ब्रह्मा

4 m

ब्रह्मा (विष्णुः प्रभापतिः) 1 A priest by birth. 2 The creator. j

1—गी.

2—गी.

3—गृ.

4—गृ.

- ^a And 2 A woman intoxicated. 3 A woman fond of gratification.
^b Or वाचिनी. ^c Also 2 An army. ^d Likewise 2 A loving woman. And m. काली—गृ. 3 An amorous man. 4 A dove. 5 A ruddy goose (*Anas Casarca*). ^e And m. f. n. 3 Thin. 4 Small. 5 Separate. ^f Also 2 Place of execution. 3 Place of slaughter (as the kitchen hearth, &c. of a householder. Manu 3. 69.) 4 Daughter. And n. 5 Bringing forth young. 6 A flower. m. f. n. 7 Blossoming. ^g And m. f. n. 3 Empty, vacant. 4 Bad. Or 5 Dull, stupid. Also n. 6 A sort of metre. m. n. 7 A canopy. ^h Or 2 Business. 3 A standard, or a symbol. 4 An invitation. 5 An abode. ⁱ Or 3 The supreme being. 4 Devotion. ^j Likewise 3 A superintending priest at religious rites. 4 One of the astrological *yogas*.

1 Perseverance.
2 Destruction. a

(उत्ताहने च हिंसादां सूक्ष्मे चापि) गंधनम्
"

1 Calcining.
b

118. आत्मनं (प्रतीवापचवनायावनार्थकम्)

1 A mark or token. 2 A beard. c

व्यञ्जनं (साम्भनं ध्यात्रु निष्ठानावदवेष्टपि)
"

1 Detraction.
d

119. (स्वात्) कौशीनं (लोकवादे युहे पश्चात्प्रज्ञिणाम्)

1 Going forth, exit. e

(स्वाद) उद्घानं (विःसरणे वनभेदे प्रयोजने)

1 Leisure.
2 Place. f

120. (अवकाशे स्थितै) स्थानं
"

1 Sport, play. g

(क्रीडाहावपि) देवनम्
"

1 Manly exertion. 2 An army. h

उत्तानं (पौरुषे तन्त्रे सविविटोऽपि च)

1 Turning away. 2 Op. position. i

121. अनुभानं (प्रतिरोधे च विरोधाधरणे ऽपि च)

^a And 3 Intimation. Or 4 Hint to kill. 5 Manifestation. ^b By casting a powder into melted gold, &c. Or 2 A powder adapted to that purpose. 3 Casting any thing, for example buttermilk, into fresh milk to turn it. 4 Danger, calamity; as a pestilence or epidemic. 5 Speed. 6 Gratifying. ^c And 3 Sauce or condiment. 4 Private part of male or female. Also 5 A consonant. 6 A day. ^d Or 2 Rumour, report. 3 Combat of animals, whether quadrupeds, birds, serpents, &c. 4 Cockfight or other match of animals for a bet. 5 High birth. ^e And 2 A garden. 3 Purpose, motive. ^f Also 3 Stay, or continuance without increase or diminution. ^g And 2 Emulation, desire to surpass. 3 Splendour. 4 Praise. 5 Motion. 6 Affair, business. 7 Grief. Also m. 8 A die. ^h Or 3 Business of a family or of a realm, as the care of dependants and subjects. ⁱ Also 3 Independence.

(मारणे चतसंस्कारे नौता द्रव्ये इर्द्धापने
" निवर्त्तने पकरणा बुद्ध्यादु च) साधनम्

1 Killing.
2 Obsequies.
3 Motion, a

122. निवर्त्तने पकरणा बुद्ध्यादु च) साधनम्

" निर्वातनं (वैरशुद्धौ हाने न्यासार्पणे इपि च)

1 Revenge.
2 Gift, b

123. असर्न (विषदि भृगे दोषे कामजकोपने)

1 n

पश्या! (अचिलोमि किञ्चलक्ष्मे तन्त्वाद्यं द्ये इयणीयसि)
2 n

1 Calamity.
2 Fall.
3 Fault, c

124. (तिथिभेदे चणे) पर्व

3 n

वर्ण (नेत्राद्यदे इधनि)

1 Certain
days of the
lunar month.
e
1 Eyelid.
2 A road.

" (चकार्य गुणे) कौपीने

1 Wrong or
unfit act, f

" मैथुनं (सङ्कृतौ रक्षौ)

1 Union.
2 Copula-
tion, g
1 The su-
preme soul.
2 Intellect, h
1 Knowledge.
2 A mark,
token.

125. प्रधानं (परमामाधीः)

" प्रधानं (इत्तिचिक्कवोः)

1 पक्षम्.

2—त्र.

3—त्र.

^a And 4 Substance. 5 Enforcement of delivery of any thing.
6 Accomplishing. 7 Materials ; or instrument. 8 Following. Also 9 An army. 10 Means. 11 Cause. 12 Generative organ of a male. ^b And 3 Delivery of a deposit. 4 Payment of a debt. ^c Arising from desire (as hunting, gaming, drinking, wenching), or from aversion (as calumny, battery, or pecuniary injury). Also 4 Sin. 5 Ill destiny. 6 Fated consequence. 7 Vain effort. ^d And 3 A short thread. 4 Any thing small. 5 A wing. ^e Viz. the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half month. 2 A festival. 3 The day of the equinox, solstice, &c. 4 A book or chapter. 5 A knot or joint. ^f And 2 Privy part. 3 Covering of it. ^g Or 3 Marriage. ^h Also 3 Nature. 4 An elephant-driver. And (invariably sing.) 5 Chief.

1 A blossom.
2 A fruit.

ⁿ
प्रसूनं (पुष्पफलयोर्)

1 A family.
2 Disappear-
ance. a

ⁿ
निधनं (कुलनाशयोः)

1 Weeping.
2 Lamenting.

126. कङ्कने (रोदनाङ्कने)

1 Body.
2 Measure. b

^{1 n}
वर्षं (देहप्रभाययोः)
^{2 n}

1 A house.
2 Body.
2 Light. c
1 Meeting of
four roads. d

(महादेहविट्प्रभावा) धामन्य

(य चतुर्स्पदे

127. सुचिवेशे च) संखानं

1 A mark,
token.
2 Chief.

^{3 n}
लक्ष्य (चिङ्गप्रधानयोः)

1 Covering,
clothing. e

आच्छादने (सुन्धानमपवारणमित्युभे)

1 Accom-
plishment. f

128. आराधनं (साधने स्थाद्वासौ तोषणे इपि च)

1 A wheel.
2 A town. g

अचिष्ठानं (चक्रपुरप्रभावाध्यासनेष्टुपि)

Excellent of
its kind. h

1 Water.
2 A forest. i

129. रलं (सजातिष्ठेष्टे इपि)

ⁿ
वने (सजिलकानने)

1—गृ.

2—धामन्.

3—न्.

- Or 3 Head of a family. 4 Death. ^b Also 3 A handsome form.
- 4 Weight, elevation. ^c And 4 Dignity or majesty. ^d And 2 Fabrication or construction. 3 Form. 4 Death. ^e And 2 Concealment. 3 Deception. ^f And 2 Attainment, acquisition. 3 Gratifying. And 3 Dignity or majesty. 4 Approach. 5 Fixing. 6 Adjustment.
- ^g Also 2 A gem. ⁱ Likewise 3 Abode. 4 A house or dwelling.

^{m f n}

तस्मिन् (विरले सोके)

1 Separate.
2 Small. a^b

(वाचस्पतिःस्त्रयोऽन्तरे)

^{m f n}
130. समानाः (सत्यमैके स्थुः)1 Virtuous.
2 Similar.
3 Same. c^{m f n}

पिशुनौ (चबुच्छकौ)

1 Wicked.
2 A whisper.d^{m f n 1 m f n}

हीनव्यूनाव् (अनग्लौ)

1 Deficient.
2 Blamable.^{m f n}

131. अभिष्ठोः (पराह्वे अभिग्रस्यापडताव्यपि)

1 Guilty.
2 Subdued. e

SECTION XVII.

^e

कलापो (भूषणे वर्षे द्रूपीरे संहते इपि च)

1 An orna-
ment. 2 A
string of
bells. f

132. (परिच्छदे) परीकापः (पर्युस्तौ सलिलस्थितौ)

1 Furniture.
2 Sowing
around. g

(गोधुमोषपती) गोपौ

1 A herds-
man. 2 The
head of a
cowpen. h

(हरविष्णु) दृष्टाकपी

1 SIVA.
2 VISHNU. i

133. वाष्पाव् (उष्माव्)

1 Vapour.
2 A tear^{4 m n}

कश्यिपू (त्वचमाच्छादनं हयम्)

1 Food.
2 Clothing. j

1—३.

2—३.

3—पि.

4—३.

- * Also 3 Clear, transparent. 4 Inferior, situated beneath. ^b The following are adjectives agreeing in gender with the subject. ^c Likewise m. One of the five breaths. ^d Also 3 A crow. ^e And 3 Involved in calamity. 4 Fugitive. 5 Seeking refuge. ^f Worn by women round their waist. 3 The eye in a peacock's tail. 4 A quiver. 5 Multitude; assemblage. ^g And 3 Standing water. 4 A piece of water. ^h Also 3 A superintendent of a district. 4 A king. ⁱ Likewise 3 Fire. ^j Also du. 3 Food and apparel.

Q q

1 A bed.
2 An upper
story. ^a

^{m n}
तल्पं (शब्दाहृदारेषु)

1 A clump or
cluster. ^b

^{m n}
(सम्बैऽपि) विटपे (अस्तियाम्)

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

1 Learned.
2 Pleasing.

134. प्राप्तरूप स्वरूपा इभिरूपा (वुधमनोऽन्ययोः

भेद्यलिङ्गः अमी)

1 A female
turtle. 2 A
sort of lute. ^c

(कूर्मी वीणाभेदश्च) कच्छपी

SECTION XVIII.

1 The letter R, d 135. (रवर्णे पुंचि) रैफः (सात्कुश्चिने वाच्यलिङ्गकः)

1 Spirit after
death. e

(अन्तराभवसत्त्वे इष्ठे) गन्धेवा (दिव्यगायने)

1 A ring.

2 A conch
or shell.

136. कम्बु (र्णा वलये शंखे)

1 A serpent.
2 A whisper-
er or inform-
er.

हिजिहौ (समंक्षुचकौ)

^a Likewise ^b 3 A wife. ^b Also 2 A branch above the principal one.
3 Expansion. ^c SARASWATI's lute. Likewise 3 A disorder of the spleen.
^d And m. f. n. 2 Vile, bad. ^e And previous to its being born again. Also 2 A horse. 3 A celestial quirister. 4 Spirits frequenting the sky. 5 A black cuckoo. 6 Sort of deer.'

^{mfnb}

पूर्वो (त्वयिङ्गः प्रागाह पुष्पलत्वे इपि पूर्वजान्) ¹ Eastern; ² Prior. a
^{mfn}

137. **कुन्धौ** (घटेभस्तुर्द्धाशौ)

1 A jar. c

^m
डिम्हौ (तु शिशुवालिशौ) ¹ A child. ² An ignorant man.

^m

साम्हौ (सूर्याच्छीभावौ)

^{1 m}

शंभौ (ब्रह्मतिलोचनौ) ¹ BRAHMA. ² SIVA. d

138. (**कुञ्जमूर्यार्थका**) **गर्भाः**

1 The belly.

2 A fetus.

A child.

3

Acquaintance. e

^m

विस्त्रिभः (प्रणके इपि च)

(साक्षेच्चां) दुन्दुभिः (पुंसिस्थाद्वचे) दुन्दुभिः (स्त्रियाम्) ^f ¹ A large drum. f

139. (**स्थान्तरजन्म ल्लीवं**) **कुसुम्यं** (करके पुमान्)

1 Safflower.

g

(क्षत्रिये इपि च) **नाभिः** (नाः)

A Kshatriya

h

^m

सुरभिः (र्गवि च स्त्रियाम्) A cow. i

I—M.

^a And m. pl. 3 Forefather. ^b पूँः or पूँः. ^c And 2 Frontal globe of an elephant's head. Also 3 The sign aquarius. 4 Proper name, the nephew of RAṄVANA. 5 The paramour of a prostitute. n. 6 Bdellium. f. 7 Bignonia chelonoides. ^d Also 3 A deified saint or JINA. 4 VISHNU. ^e Or 2 Amorous solicitation. 3 Playful dispute. 4 Trust, confidence.

^f Also 2 VARUN'A. 3 Name of a demon. And f. 4 A die. 5 A stake at play. ^g And 2 Gold. m. 3 A water-pot. 4 A pomegranate. ^h Also 2 An emperor. 3 The nave of a wheel. m. f. 4 The navel. f. 5 Musk.

ⁱ Or 2 The cow which, being milked, yields every wish. m. 3 Spring. 4 Nutmeg. 5 Michelia champac. m. f. n. 6 Fragrant. 7 Pleasing.

1 An assem-
bly. 2 One of
a company. a

A superin-
tendent. b

1 A ray of
light. 2 A
rein. c

1 An ape.
2 A frog.

1 Desire.
2 Love, Cupid. c

1 Power.
2 Exertion. d

1 Moral and
religious
merit. e

1 Deliberate
undertaking. f

1 A market.
2 A town
3 Holy writ. g
1 A citizen,
a towns-man.
2 A trader. h

140. सुभा (संसदि सम्बो च)

(लिङ्गः अस्त्रे इपि) वस्त्रमः

^{1 m}
(किरणप्रथौ) रस्ती

(कपिभेकौ) लवङ्गमै

^m
(इच्छामनोभवौ) कामौ

(शक्त्यद्योगौ) पराक्रमौ

^m
धर्माः (पुरुषयमन्यायस्थावाचारसोमपाः)

^{2 m}

^m
(उपायपूर्व आरंभ उपधा चायु) पक्षमः

^m
(वस्त्रिकपथः पुरव्वेदौ) निगमो

(नागरे वस्त्रिक्)

1—श्ल.

2 व—.

^a Likewise 3 A house. 4 Gaming. ^b Or 2 A chief herdsman. Also 3 Beloved. 4 A horse with good marks. ^c Likewise n. 3 Independent. 4 Semen genitale. 5 Desirable ^d To subdue the foe. 3 Valour. ^e And 2 YAMA. 3 Fitness, propriety. 4 Nature, character. 5 Usage, practice. 6 One who drinks the juice of acid asclepias at a sacrifice. 7 Any sacrifice. 8 Resemblance. 9 Innoxiousness. 10 A bow. 11 A theological treatise from the *Vēda*. 12 Virtue personified; the father of YUD'HISHT'HIRA. [In some of its acceptations the word admits the neuter gender.] ^f With knowledge of means. 2 A stratagem. 3 Valour. ^g Also 4 Trade. ^h Likewise 3 A theological portion of the *Vēda*.

143. नैगमौ (हौ)

(वले) रामौ (नीलचारसिते लिषु) ^m 1 BALA-
RA'MA. a(शब्दादि पूर्वोऽन्ते इपि) ग्रामः ^m In comp. A
multitude. b(क्रान्तौ च) विक्रमः ^m Walking. c

144. गुखा (खक्संवसेनाच्च)

1 A disease
of the spleen.
dजामिः (सखकुलसिद्धेष्ठः) ^{f e} 1 A sister.
² A chaste
woman.(शितिद्वान्योः) ज्ञमा (युक्ते) ज्ञमं (युक्ते हिते लिषु) ^f 1 The earth.
["] ["] ["] ["] 2 Patience. f145. (लिषु) श्वामौ (इरित्कृष्णौ) श्वामा (स्वाङ्कारिवानिश्च) ^{m f n} ^f 1 Green.
2 Black. gलक्षामं (पुच्छपुण्ड्राभ्यभूषाप्राधान्यकेतुषु) ^{n i} 1 A tail. h

146. सूक्ष्म (मूर्खालभ्यः)

The supreme
soul. j(आदौ प्रधाने) प्रथम (लिषु) ^{m f n} 1 First.
2 Chief.

* Also 2 PARAS'URA'MA. 3 RA'MACHANDRA. 4 Sort of deer. m. f. n.
5 Black. 6 Pleasing. 7 White. ^b Likewise 2 A village or township.
3 An octave in music. ^c Also 2 Power. 3 Valour. ^d And 2 A clump
of grass, &c. 3 Body of troops consisting of 9 platoons. ^e Or जामिः.
^f And n. 3 Right, propriety. m. f. n. 4 Able. 5 Benevolent. 6 Patient.
^g Also m. 3 A black cuckoo. 4 A cloud. 5 A sacred fig-tree at *Prayag*.
6 A sort of pot-herb: *Convolvulus argenteus*. n. 7 Black pepper. f.
8 A plant; vulgarly *Syāmlatā*. 9 Night. 10 Indigo. 11 A description
of women. ^h Also 2 A mark on the forehead of a horse, bull, &c.
3 A horse. 4 An ornament. Or 5 Ornament of a horse. 6 Chief. 7 A
flag or symbol. 8 A horn. 9 Mane. ⁱ Or लक्षामं (—न्). ^j Also m.
2 An atom. m. f. n. 3 Little.

1 Pleasing.
2 Reverse,
contrary. a

1 Low.
2 Vile.

1 Old.
2 Used.

m f n
वामौ (वक्तुप्रतोपौ दाव्)
m f n
अधमौ (न्यूनकृतिस्तौ)
m f n

147. (जीर्णं च परिभुर्णं च) यातवाम (मिहं हयम्)

SECTION XX.

1 A horse.
2 VISHNU's
bird. b

1 A house.
2 Less. c

1 Husband's
brother.

2 Wife's
brother.

1 A brother's
son. 2 An
enemy.

1 A thunder-
cloud. 2 IN-
DRA. d

1 A master.
2 A man of
the 3d tribe.

1 The 8th as-
terism. 2 The

4th age. f

1 Opportuni-
ty. 2 Succe-
ssion. g

1 Subjected.
2 Oath, or-
deal. h

m
(तुरङ्ग गश्जौ) ताश्वौ
m
(निष्ठापचयौ) श्वौ

148. खगुर्वी (देवरस्त्रालौ)

m
पर्जन्यौ (रसदम्बेन्द्रौ)

m
(सादृ) अर्चः (सामि वैष्णवोः)

149. तिष्यः (पुष्टे कणियुगे)

m
प्रत्ययेऽ (धौनशपथश्चान विष्वासहेतुषु

m
पर्वायेऽ (इवसरे क्रमे)

* Likewise 3 Left, not right. m. 4 An udder. 5 Cupid. 6 SIVA-
n. 7 Wealthy f.—गा. 8 A woman—जी. 9 A mare. 10 A she-ass. 11 A
female shakal. 12 A young female elephant. b Also 3 The dawn. n.
4 A collyrium. c Likewise 3 A phthisis or consumption. 4 General
destruction. d Also 3 Any cloud. 4 Thunder. e Likewise m. f. n.
3 Excellent. f Also f. 3 The Emblic myrobalan. g Likewise
3 Mode, manner, form. h And 3 Knowledge, apprehension. 4 Trust,
confidence. 5 Cause. 6 A hole. 7 An affix. Also 8 Celebrity. 9 Practice,
usage.

150. रंभे शब्दे)

^m
(अथा) इन्द्रयेऽ (दीर्घदेषानुतापयोः) 1 An old enemy. 2 Repentance.

^m
स्तूलोच्चव (स्तुताकल्ये गतानां मध्यमे गते) 1 Incompleteness. a

151. समयाः (शपथाचारकालसिद्धान्तसम्बिदः)

^m
(असनाम्यगुरुं हैर्व विपदित्य) इनया (इयः) 1 Vice. 2 Ill fortune. 3 Calamity.

152. अत्ययेऽ (इतिक्षमे द्वाच्छ्रेदोषे इख्ले इयु)

^m
(अथापदि) 1 Transgression. 2 Distress. c
सम्भायात्योः) सम्परायाः 1 Calamity. 2 War. 3 Futurity.

^m
पूज्य (स्तु खशुरे इपि च) A father-in-law. d

153. (पञ्चाहवस्थाविवलं समवाचकु) सुख्यौ

^m
(संघाते सम्बिवेशे च) सुख्यायाः 1 Rear guard. 2 Multitude.
प्रणया (स्तुभी) 1 Assemblage. 2 Vicinity e
सुख्यायाः 1 Acquaintance. 2 Solicitation. f

154. विस्त्रिय वाङ्मा प्रेमाण्ये)

^m
(विरोधे इपि) सुख्यायाः Enmity. g

^m
विषवेद् (वस्तु यो चातकत शब्दादिकेष्यपि) 1 Frequented and known. h

^a And 2 An elephant's middle pace, neither quick nor slow. 3 A hill at the foot of a mountain. ^b And 4 Demonstrated conclusion. 5 Agreement, bargain. 6 Hint. 7 Leisure. ^c And 8 Fault, guilt. 4 Punishment by fine, &c. ^d Also 2 A teacher. m. f. n. 3 Worthy of respect. ^e Likewise 3 A house. ^f And 3 Affection. ^g Also 2 Elevation, height. ^h And 2 Object of sense, as sound, &c. 3 Country, province.

Infusion, ex- 155. (निर्वासि इपि) कषायेः (इष्टी)
tract. a

Assembly. b

(सुभावां च) प्रतिश्वः
" "

1 Abundance,
frequency. c

प्रायेः (भूखग्रन्तगमने)

1 Distress.

2 A sacrifice.

3 Anger. d

"
मन्यु (हैंव्ये क्रतौ कुषिः)

1 A secret.

2 Privy part.

e

1 An oath.

2 Truth. f

1 Animal
strength.

2 Dignity. g

1 Right, fit.

2 Substance. i

"
सत्यं (शपथतत्त्वयोः)

" h
वीर्यं (वले प्रभावे च)

"
द्रव्यं (भव्ये गुणात्मवे)

1 A place.

2 A house. j

157. विष्णांग (स्थाने न्द्रे भेन्नौ)

1 Destiny.

2 Goodluck.

3 Ill fate.

1 A pignut.

2 Gold. l

"
आम्बं (कर्ममूर्खाशुभम्)

"
(कध्येद्धेन्नोर्) गाङ्गेयं

A plant. m.

"
विश्वत्या (हन्तिकापि च)

a Or 2 Exudation of a tree. 3 Astringent taste. 4 Perfume rubbed on the body. b Also 2 Refuge. 3 House. c And 2 Starving oneself to death. 3 (In composition) Similar, like. d Also 4 Grief, sorrow.

e Likewise m. 3 A tortoise. 4 Pride. f Also 3 The first age of the world. m. f. n. 4 True. g Likewise 3 Semen virile. 4 Splendour.

5 Valour. h Or वीर्यं. i The substratum of qualities. Likewise 3 Wealth. 4 Drug. 5 Brass. j And 3 An asterism. 4 Strength. m. n.

5 Fire. k Or विष्णुः and विष्णूः. l Also m. 3 BHISHMA son of Gangā.

m Named Danti. Also certain other plants, as Menispermum glabrum, &c.

158. वृषाकपात्री (श्रीगौर्ज्ञा^f)

अभिल्ला (नामशोभयोः)^f

(चारम्भोः निष्कृतिः शिशा पूजनं सम्बधारणम्

159. उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव) क्रियाः

क्रात्या (सूर्यमित्रा कान्तिः प्रतिविष्वमनातपः)

160. कर्त्ता (प्रकोष्ठे हर्यादेः कांचां मध्येभवन्त्वने)

क्रात्या (क्रियादेवतयोक्तिषु भेद्ये घनादिभिः)

161. अन्यः (साक्षनवादे इपि)

अघन्योः (अन्ये इघमे इपि च)

(गच्छाधीनौ च) वक्त्रन्यौ

कल्पौ (सञ्जनिरामयौ)

1 The goddess LAKSHMI.
2 GAURI'. a

1 A name.
2 Beauty. b

1 Beginning,
undertaking.
2 Atonement.
c

1 Wife of the sun. 2 Beauty. d

1 Enclosure
of an edifice.

e
1 An act. 2 A certain deity.
f

A rumour. g

1 Last, ultimate. 2 Low, vile.

1 Reprehensible. 2 Subject, dependent. h

1 Ready, prepared.
2 Healthy. i

^a Likewise ³ *Svāhā*, wife of the regent fire. ⁴ *Sachi'*, wife of INDRA. ^b Also ³ Glory. ^c And ³ Study. ⁴ Worship. ⁵ Disquisition. ⁶ Means, expedient. ⁷ Act. ⁸ Bodily action. ⁹ Remedy. ¹⁰ Instrument. ¹¹ A religious initiatory ceremony. ¹² Obsequies.

^d And ³ A reflected image. ⁴ Shade. ^e Or ² The gate of such an inclosure. ³ A string of bells, worn by women. ⁴ A rope round an elephant's body. ⁵ Effort, exertion. m. ⁶ The armpit. ^f To whom sacrifices are offered for destructive and magical purposes. Or ³ Pestilence m. f. n. ⁴ Seduced from an alliance. ⁵ Any thing to be done. ^g Neuter 'in the sense exhibited. m. f. n. ² To be produced. ³ A relation of a bride. ⁴ Her attendant. ⁵ The companion of a bridegroom. n. ⁶ A market. ⁷ War. ⁸ A meteor. m. ⁹ A father.

^f. ¹⁰ A mother. ¹¹ A mother's female companion. ^h Likewise ³ Fit to be said. ⁱ Also ³ Skilful. m. f. ⁴ One deaf and dumb. n. ⁵ Morning. f. ⁶ Auspicious speech.

R r

1 Intelligent. 2 Wealthy. a	162. (आल्लाननपेतोर्दू) अर्थः	^{m f n}
Pleasing. b		^{m f n}
Beautiful. c	कृष्णं (प्रशस्तुपे॑ ऽपि)	^{m f n}
Eloquent. d		^{m f n}
Just, reasonable. e	163. (न्याय॑ ऽपि) मध्यं	^{m f n}
1 Handsome, 2 Sacred to the moon. f		^{m f n}
	सौम्यं (तु सुन्दरे सोमहैवते)	

SECTION XXI.

1 Multitude. 2 Occasion. g	(निवडावस्त्रौ) वारौ	^{m h}
1 A bed of grass or bark. 2 A sacrifice.		^m
1 VRIHASPA- TI. 2 A pa- rent. i	164. चुरुक् (गीष्मतिपित्राद्यौ)	^m
1 The 3d age. 2 Doubt.		^m
1 Difference. 2 Similitude.	द्वापरौ (युगसंशयौ)	
	प्रकारौ (भेदसाहस्राद्)	^m

* Or 3 Right, reasonable. n. 4 Red chalk. ^b Also n. 2 A good action. 3 Virtue, moral or religious merit. ^c Likewise n. 2 Silver. ^d Wrought silver and gold. ^e Also 2 Generous, munificent. ^f Likewise 2 Middle. 3 Low. And u. 4 The middle. ^g Also 3 Mild. m. 4 Patronymic of *Budha*, or Mercury. ^h And 3 A day of the week. n. 4 A vessel for spirituous liquor. ^h वारः or वारः. ⁱ Or other venerable relative. And 3 A spiritual teacher. m. f. n. 4 Heavy. 5 Great.

^{1 m}
आकाराव् (इङ्गिताकृती) 1 Hint.
2 Form.

165. किंशारु^m (र्धान्यचूकेषु)

^m
मरु (धन्वधराधरौ)

^{2 m}
अद्रयो (द्रुमशैलाकाराः)

^m
(सौकासनाद्वौ) पयोधरौ

166. (धान्यारिदानवा) दृढ्रा

^m
(बलिहसांश्चवः) कराः

^m
प्रद्रहा (भङ्गनारीदण्ड वाणा)

^m
अस्ताः (काचा अपि)

167. (अजातञ्जिते गौः काले इष्यस्म्यु नृं च) दृवरः

^{3 m}
(खण्डे इपि) राः

^m
परिकरः (पर्वङ्गपरिवारयोः)

168. (सुक्ता शुद्धौ च) तारः (स्थाच्)

¹ A bed. ² A dependent. ^h

ⁱ Elegance
of a pearl. ⁱ

1—८.

2—द्वि.

3—त्रै.

^a Also ³ Coconut. ^b Who was slain by INDRA. ^c Likewise
⁴ An elephant's trunk. ⁵ Hair. ^d Or ² Fracture. ³ A feminine
 disease (excess of menstruation). ⁴ An arrow. ^e Also ² A corner.
^{n.} ³ A tear. ⁴ Blood. ^f Although of an age to have a beard;
 and, in the instance of the bull, of an age to have horns. ³ As-
 trigent taste. ^g Likewise ² Wealth. ³ A cloud. ^h Also ³ Com-
 mencement. ⁴ Multitude. ⁵ Girding (as for battle). ⁱ Or ² A
 beautiful pearl. ³ The pupil of the eye. ⁴ A high note. ^{m.} f. n.
⁵ High, as a note in music. n. ⁶ Silver. f. n. ⁷ A star. f. ⁸ The
 wife of VRIHASPATI. ⁹—of SUGRIVA. ¹⁰ A goddess of the Bauddhas.

1 Air. a

कर्तुरे^m)

जारो (वादी च तु विषु

1 Promise.

2 War.

3 Bargain. b

1 The pray-
ers of the
Vedas. c

The sun. d

1 A sacrifice.
2 An arrow. c

(अथ प्रतिज्ञाबिसमिदापत्य) सङ्करः

169. (वेदभेदे गुप्तिवाहे) मन्त्रो!

मित्रो (रवावपि)

Part to be
concealed. g1 Charge
 sounded by
 trumpets. h1 A brisk as-
sault. 2 Rob-
bery. i1 An atten-
dant 2 A
scabbard. j1 A tree. 2 A
handful of
sacred grass.
k1 A door.
2 A porter.A female
porter.

170. आङ्ग्खर (सूर्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते)

अभिहारो (अभियोगे च चौर्ये सबहने इपि च)

171. (स्वाञ्जङ्गमे) परीवारः (खङ्गकोशे परिच्छहे)

विष्टरो (विष्टपीदर्भमुष्टिः पौठाद्यमासनं)

172. (द्वारिहाःस्य) प्रतीहारः

प्रतीहार्य (इष्टनकारे)

1 शार.

2—री (न्).

a And m. f. n. 2 Variegated. Also m. 3 Tables for playing.

b And 4 Calamity, distress. ° And 2 Secret consultation; private advice. 3 Incantation or charm. d Also n. 2 A friend. e And

3 Shavings of the wood of which a sacrificial post is made. f सदः (ऽ or अस्). g And 2 Ordure, excrement. 3 Sweepings. h And

2 Roaring of large elephants. 3 Beginning. 4 Making a show. i And 3 Arming; taking arms. j And 3 The insignia of dignity.

k Or परिवार. l And 3 A stool or cushion.

	(विषुले नकुले विष्णौ) वचुः (स्वात्मिङ्गले विषु)	^m	1 A large ichneumon. 2 VISHNU. a
173.	सारो! (बले स्थिराशे च व्याघ्रे छावं वरे विषु)	^m	1 Strength. 2 Essence. b
	दुरोहरो (द्यूतकारे पणे द्यूते) दुरोहरम्	^m ⁿ ^d	1 A gamester. 2 A stake. c
174.	(मङ्गारखे दुर्गपथे) कान्तारः (पुम्पुंसकम्)	^m ⁿ	1 A forest. 2 A difficult road. e
	मत्वरो! (अवश्यभेदे तद्वक्तृपणयोऽस्मिषु)	^m ^h	1 Envy. f
175.	(देवाहृते) वरः (अष्टे तिषु छावे मनाक् प्रिये)	^m	1 A boon. g
	(वंशाङ्करे) करीरो! (अस्मी तद्भेदे घटे च ना)	^m ⁿ	1 Shoot of a bambu. i
176.	(ना चम्लवने चसा चत्वे) प्रतिचरो! (अस्मियाम्)	^m	1 Rear-guard j
	(यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहाशुभाचिषु		1 YAMA. 2 Wind. 3 INDRA. k

^a Also 3 SIVA. 4 Fire 5 Proper name; a sage m. f. n. 6 Tawny. 7 Large. ^b Likewise 3 Marrow. n. 4 Propriety. 5 Water. 6 Wealth. m. f. n. 7 Excellent. ^c And n. 3 Play, gaming. ^d Or द्वोदरः—र्त्. ^e Also m. 3 A sort of sugarcane. ^f And m. f. n. 2 Envious. 3 Avaricious, niggardly. f. 4 A gnat. ^g And m. f. n. 2 Excellent n. (some say indecl.) 3 A little approved. Likewise m. 4 A son-in-law. 5 Appointment. n. 6 Saffron. f. 7—रा. The three myrobals.—री. 8 Asparagus racemosus. ^h Or चरः. ⁱ And m. 2 Sort of plant (common in dry deserts). 3 A jar. ^j And m. n. 2 A string worn on the wrist at nuptials, &c. Also m. 3 Counsel. 4 A bracelet. 5 A wreath. m. n. 6 Territory. m. f. n. 7 Fit to be employed. ^k And 4 the Moon. 5 The sun. 6 VISHNU. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A serpent. 12 An ape. 13 A frog. m. f. n. 14 Tawny. 15 Green. Or 16 Yellow.

177. शुकाहिकपिभेकेषु ^m हरि (नी कमिले त्रिषु)

A potsherd.
^a

श्वरा (कर्परांश्ये इपि)

1 Passing a-
way time. b

1 The earth.

2 Speech.

3 Ardent
spirit. c

1 Drowsiness.
2 Latitude.

वात्रा (स्वाद्यापने गतै)

178. इरा (भवाक्लुराम् स्वात्)

तन्द्री (निद्राप्रमील्यौः)

1 A nurse.
2 The earth. e

घात्री (स्वादुपमातापि ज्ञितिरथामस्तद्यपि)

1 Wanting
a limb. 2 A
dancing girl.

चुद्रा (बद्धा नटी वेश्वा सरषा कण्ठकारिका

1 Requisites,
materials.
2 A little. g

त्रिषु कुरे इघमे इल्ये इपि) चुद्रे!

मात्रा (परिच्छदे

180. अत्ये च परिमाणे सा) मात्रं (कार्तूके इवधारणे)

1 Painting,
delineation.
2 Wonder. h

(आलेख्याच्चर्वयाद्य) चित्रं

* Also 2 A stony nodule. 3 A country abounding in such.
4 A disease (the gravel). 5 Clayed sugar. ^b Or 2 Livelihood. And
3 Travelling. 4 Festival; procession. ^c And 4 Water. ^d Or तन्द्रा
or तन्द्रिः. ^e Also 3 A mother. 4 An emblic myrobalan. ^f And 3 A
courtesan. 4 A bee. 5 An egg-plant. m. f. n. 6 Cruel. 7 Low.
8 Small. Also 9 Miserly. 10 Poor. And f. A fly. ^g And 3 Quantity.
n. 4 The whole. 5 Only; (exclusive and identical). Also f. 6 An
earring. 7 An instant. 8 Half a short syllable. ^h Also 3 A circlet
or mark. 4 Variegated colour. m. f. n. 5 Variegated. 6 Wonderful.
f. चित्रा. 7 A star in the Virgin's spike. 8 Title of SUBHADRA.

कलतं (ओणिभार्ष्येऽः) ⁿ

1 The hip
and loins.
2 A wife. a

1 Fit. capa-
ble. 2 A
vessel. b

181. (योग्यभाजनयोः) पात्रं

पत्रं (वाहनपक्षयोः) ⁿ

1 A vehicle.
2 A wing. c

(निदेशग्रन्थ्योः) शास्त्रं

1 Command.
2 Institutes
of a science.

शस्त्रम् (आदृधलोहयोः) ⁿ

1 A weapon.
2 Iron. d

182. (साम्भटांशुकयोर्) नेत्रं

1 Root of a
tree.
2 Wove silk
bleached. e
1 A wife.
2 Body. f

चेत्रं (पलीश्चरीरयोः) ⁿ

1 Snout of a
hog. 2 Fore-
part of a
plough. g

(मुखाये क्रोडहस्तयोः) पोतं

गोत्रं (तु नानि च) ⁿ

Name. h

183. सत्रम् (आच्छाहने वज्रे सहाहने वने इषि च)

1 Vesture.
2 A sacrifice.
3 Constant
alms. i
1 Object of
perception.
2 A body. j
1 Ether ; the
sky. 2 Ap-
parel. k

अचिरम् (विषये काये इष्यु) ⁿ

इवरं (योक्ति वासिः) ⁿ

^a Likewise ³ A fastness or strong hold. ^b Also ³ A king's minister. ⁴ The channel of a river, or space between the banks. ⁵ A vessel used in sacrifice ; as a ladle, &c. ⁶ A leaf. ⁷ A person of a drama. ^c Likewise ³ A leaf. ⁴ The feather of an arrow. ^d Also f. षष्ठी. ^e 3 A knife. ^f Likewise ³ An eye. ⁴ The rope of a churn. ⁵ A car. m. f. n. ⁶ A guide. ⁱ Also ³ A field. ⁴ A holy spot. ⁵ A geometrical figure. ^g Likewise ³ Sort of cloth. ^h Also ² Family, race, line. ³ Wealth. m. ⁴ A mountain. f. ⁵ The earth. ⁶ A herd of kine. ^j And ⁴ A forest, or ⁵ Wealth. ⁱ Likewise ³ A court-yard. ⁴ Wind. ^k Also ³ Ambergris.

A realm. a 184. चक्रं (राङ्गे इष्य)

Exemption
from trans-
migration. b

Water. c

Gold. d

A door. e

1 A cavern.
2 Pride. f

1 Solitude.
2 Near.

1 Front, fore-
part. g

1 A house.
2 A town. h

चक्रं (त मोक्षे इष्य)

चौरस् (अमु च)

(सण्डे इष्य) भूरिचन्द्रो (हौ)

(वारमाले इष्य) गोपुरम्

(रहे इन्तिकम्) उपहरे

(पुरोधिकम्पव्यः) इप्राण्यः

(आगारे नगरे) पुरम्

186. अन्धिरं (चा)

1 A country,
or realm.
2 Calamity.

इयं राङ्गो (इक्षी विषये स्वादपद्मये)

1 चर्य.

^a Likewise ² A wheel. ³ A circular missile weapon : a sharp discus. ⁴ A potter's wheel. ⁵ A mill. ⁶ A multitude. ⁷ An army. ⁸ A whirlpool. ⁹ Pride. m. ¹⁰ A ruddy goose, (Anas Casarca). ^b Also ² A letter, or written character. ³ BRAHMA, m. ⁴ SIVA. m. f. n. ⁵ Unalterable. ^c Likewise ² Milk. ^d Also भूरिः m. f. n. ² Frequent, numerous. m. ³ BRAHMA. ⁴ VISHNU. ⁵ SIVA, And चक्रः. ² The Moon, ³ Camphor. ⁴ Water. m. f. n. ⁵ Pleasing. ^e Also ² A town gate. ³ Sort of grass : Cyperus ? ^f Likewise ³ A forest. m. ⁴ An arbour. ^g And m. f. n. ² More, much. n. ³ Top, summit. ⁴ Point, extremity. ⁵ Assemblage, multitude. ⁶ Resting place, end of a journey. ⁷ Quantity of a *pala*. ⁸ Limited alms (four mouthfuls) m. f. n. ⁹ Chief, principal. ¹⁰ First, prior. ^h Also युर्. ³ A body. ⁴ City of Patua. m. ⁵ Bdellium. And अन्धिरः m. ³ The sea-

^m
हरे॒ (इस्तिवां अये इत्येचे)

1 Fear, dread
2 A hole in
the ground. a.

^{m n}
पञ्चो॑ (इस्ती हौरके पवै)

187. तन्मै॒ (प्रधाने सिद्धान्ते स्त्रवापे परिक्षदे)

^m
शौश्यीर (शामरे हरणे॑ इयो॑) शौरं॒ (शवनासने॑)

^{1 n}

188. पुष्टरं॑ (करिहसाथे॑ वाद्यभाग्यमुखे॑ जले॑)

योनि॑ खड्डफले॑ पश्चे॑ तीर्थ॑पविविशेषयोः॑)

1 Tip of an
elephant's
trunk. e

189. अस्तरम्॑ (अवकाशायधिप्रिधानाभिर्भिर्भेदसादर्थे॑
द्विद्रामीयविनावहिर्ब्रह्मरमध्ये॑ इत्तरामनि॑ च)

1 Interval.
2 Period.
3 Clothing.
4 Covering. f

190. (तुर्से॑ इपि॑) पिठरं॑

Fragrant root
of grass. g

१ शौ—.

- * Likewise indec. 3 A little. And f. इरि. 4 A cavern. b Also m. 3 One of the 28 astrological *yogas*. c And 3 A weaver's lay or batten. 4 Raiment. 5 Care of a realm. 6 Dependence. 7 A sacred book. 8 An excellent medicament. d And n. 2 A bed. 3 A chair or stool. Likewise 4 Fragrant root of grass (*Andropogon muricatum*). e And 2 Head of a drum, or place where any musical instrument is struck. 3 Water. 4 The sky. 5 Edge of a scimitar, or 6 A scabbard. 7 A lotos. 8 Name of a place. 9 A drug (*Costus Arabicus*). 10 One of the *Dvīpas* or continents. m. 11 The Indian Crane. f And 5 Difference. 6 Sake. 7 A hole or rent. 8 Own. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportune time. 12 Midst. 13 Supreme soul. 14 Similar. 15 Other. *This term is a pronoun in the 3d and 10th acceptations.* g *Cyperus rotundus.* Also 2 A churning stick. m. 3 A seether or boiler.

Another
sort, a

1 Very dark.

2 Mischiev-
ous, de-
structive. b

1 Pale red.

2 White.

3 Yellow. c

Sharp, corro-
sive. d

Hard, e

Inferior,
low. f

Unperplex-
ed. g

1 Distracted.

2 Perplexed.

h
1 Superior,
high. 2 Nor-
thern. i

1 Inferior.
2 Southern. j

m. f. n

शार्वरं (सून्धतमसे वातुके भेद्यतिष्ठकः)

m. f. n

191. गौरोः (इये सिंते पीते)

(राजकशेषस्थिः) नागरम्

n

(व्रणकाण्डे इपि) इद्वरः

m. f. n

जठरः (कठिने इपि स्वादः)

m. f. n

(अधस्वादृपिचा) इचरः

1 m. f. n

192. (अगाकुले इपि चै) काग्रे

m. f. n

व्यग्रो (आकुलं आकुले)

2 m. f. n

(उपचूड़ीच्छ्रेष्ठेष्य) चरः (स्वादः)

m. f. n

अगुत्तरः

1 ए—.

2 ए—.

* Cyperus pertenuis. Likewise 2 Ginger. m. f. n. 3 Of or belonging to a city. 4 Sagacious. b According to another reading. m. 3 A vicious elephant. c Likewise 4 Clean. m. 5 White mustard. 6 The moon. n. 7 Filament of a lotos. f. 8 The goddess, wife of SIVA. 9—of VARUN'A. 10 The earth. 11 Name of a river. 12 A young girl. 13 Turmeric. 4 Also m. 2 Semecarpus Anacardium. o Likewise 2 Old. m. n. 3 The belly. f Also 2 Less, worse. m. 3 The lip. 4 The nether lip. s Likewise 2 Intent, attentive. h Or 3 Frightened. t And 3 Excellent. Also n. 4 An answer. m. 5 Proper name, the son of VIRA'TA. f. 6 The wife of ABHIMANYU. 7 The north. j And 8 Worse. Likewise 4 Excellent. 5 Silent, unable to answer.

193. (एषां विपर्यये चेष्टे)

(सादुप्रियौ तु) मधुरौ

(दूरानामोत्तमाः) पराः

m. f. n
1 Distant,
remote.
2 Other. a1 Sweet.
2 Pleasing.
b

मूरी (कठिननिर्हवौ)

1 Hard.
2 Pitiless;
cruel. c

194. उदारोः (दात्महतोऽु)

(मन्दसञ्जन्धोः) स्त्रैरः

इतर (सून्धनीचवोः)

1 Other.
2 Low, vile.

मृगम् (उदीतशुल्कोः)

1 Indolent.
2 Independent,
uncontrolled.

मुखम् (उदीतशुल्कोः)

1 Splendid.
2 White. f

SECTION XXII.

195. (चूडाकिरीटं केशात् संयता) मौलवस् (वयः)

(दुमप्रदेहमातङ्ग काश्मपुष्पाणि) पीढवः

I m. f
1 Lock on
the crown of
the head. g
1 The tree
Pilu. 2 An
elephant. h

1—३.

2—५.

- And 3 Pre-eminent. Or 4 Subsequent. 5 Inimical, enemy. n. (some say indec.) 6 Only. ^b Also m. 3 A sweet taste. n. 4 Poison. f. 5 Anise. ^c Likewise 3 Terrible. 4 Destructive. ^d Also 3 Gentle. 4 Unperplexed. • Fem. उदारा,—रो. ^e And n. Talc. ^f And 2 A diadem. 3 Hair tied on the head. 4 Head. m. 5 Jonesia Asoca. 6 The earth. And 3 An arrow. 4 A flower (Or 5 Blossom of the Saccharum Sara). Also 7 An atom.

1 YAMA.

2 Measured
time. a

196. (कातान्तःनेहसोः) कालश्

^{1 m}The fourth
age. b

(चतुर्थे ऽपि युगे) कलिः

A deer. c

(सात्कुरङ्गे ऽपि) कमलः

A blanket. d

(प्रावारे ऽपि च) कमलः

1 Tax, reve-
nue. 2 An
oblation. e

197. (करोपहारयोः पुंसि) वलिः (प्रासङ्गे लिवाम्)

1 Bulkiness.
2 Strength.
3 Army,
forces. f

(सौत्यसामर्थ्यसैन्येषु) वलं (ना काकसीरिण्योः)

1 A whirl-
wind. g

198. वादलः; (पुंसि वात्यावामृषि वातसहे लिषु)

1 Wicked.

(भेद्यलिङ्गः शठे) वालः; (पुंसि खापदसर्पयोः)

I वालः.

* Likewise 3 Death. 4 Time (infinite). 5 Black colour. f. वाला
 6 Madder. 7 Indigo. काली. 8 The goddess GAURI'. 9 One of the
 MA'TRIS. 10 Heavy clouds. ^b Likewise 2 Quarrel, strife. 3 War,
 battle. 4 Bellerick myrobalan. 5 An unblown flower. ^c Also n. 2 A
 Lotos. 3 Water. 4 Copper. f. 5 The goddess LAKSHMI'. 6 An ex-
 cellent woman. ^d Also 2 A dewlap. 3 A fabulous chief of serpents. n.
 4 Water. ^e And f. वलिः—ली (or वलिः). 3 A wrinkle. Also m. 4 Proper
 name ; a giant. 5 Handle of a flyflapper. f. 6 Ridge of a roof. ^f And
 m. 4 A crow. 5 Proper name ; BALARA'MA. Also 6 Name of a demon
 slain by INDRA. m. f. n. 7 Strong. f. 8 Sida cordifolia, &c. ^g And
 2 Gouty, Rheumatic. 3 Insane. ^h Or वादुलः. ⁱ And m. 2 A beast
 of prey ; tiger, &c. 3 A serpent. 4 A vicious elephant. 5 A king.
^j Fem. वाली.

199. मुखा (इस्ती पापविट्किङ्गाम्)	^{m n}	1 Sin. 2 Filth. 3 Excretion. a
		(इस्ती) शूलं (रगासुधम्)
	^{m f}	1 Colic. 2 A weapon. b
(शक्तावपि हयोः) कौलः:		A lance. c
	^f	
पात्रिः (स्थक्षयज्ञपंक्तिषु)	^{m n}	1 A corner. 2 The hollow above the hip. d
200. कला (शिल्पे कालभेदे इत्)	^{1 f}	1 A mechanical art. 2 A measure of time. e
	^{1 f}	1 A companion. 2 A row. f
आत्मी (सख्तावली अपि)	^{1 h}	1 Tide. 2 Time. 3 Limit. g
(अव्याघ्रविहातौ) बेका (कालमर्त्तादहयोरपि)	^{f j}	1 The Pleiades. 2 A cow. i
201. वक्तुकाः (दक्षिणागावो) वक्तुलैः (निनिः शितौ त्रिषु)	^m	1 Sport. 2 Gesture.
कीला (विद्यासक्रियवोर्)	^f	A stony nodule. k
उपका (यर्करापि च)		

1—कि or —की.

- ^a As sweat, snot, earwax, &c. 4 Dregs. 5 Rust. m. f. n. 6 Niggardly. ^b A trident or a pike. Also f. 3 A courtesan. ^c Likewise 2 A gnomon. 3 A stake. 4 A post. 5 Flame. 6 The elbow. 7 A thump on the breast. 8 A punch with the elbow. f. 9 A blow. ^d Or 3 Sharp edge. 4 A mark. 5 A row or string. Also 6 Delineation with sandal, &c. on the ear. 7 Contiguity. 8 Allowance to a dependant. 9 A masculine woman (who has a beard). 10 A handful. 11 Praise. ^e Likewise 3 A digit of the moon. 4 Interest on a capital sum. 5 A part. 6 Collection. ^f Also 3 A bridge. m. f. n. 4 Intelligent, wise. ^g Likewise 4 Seashore. 5 Easy and sudden death. ^h Or वेता. ⁱ In the first acceptation, invariably plural. And m. 3 Fire. m. f. n. 4 Black. Also 5 Cardamum. m. 6 The dark half of the month. n. The sky. ^j Or वक्तुकाः. ^k Also 2 Manufactured sugar. m. 3 A stone. 4 A gem:

1 Blood.
2 Water.

202. (शोषिते इन्द्रि) बौद्धार्थ

1 Origin.
2 Root. a

1 A multi-
tude. 2 A
net. b

1 Disposi-
tion. 2 Good
conduct.

"
वृद्धम् (पाते शिफान्वयोः)

"
आलं (सुखह आनायो गवाचचारकाष्ठिपि)

1 Fruit.
2 Result. c

1 A roof.
2 A film over
the eye. d

1 Bottom.
2 Essential
character. e

"
(ग्रसे हेतुक्ते) फृद्धम्

"
(कदिनेत्रवयोः छीर्व सम्भृते) पट्टम् (न ना)

Flesh. f

"
(स्नान्त्रामिषे) पृद्धम्

Submarine
fire. g

"
(छीर्वन्ते. इपि) पातालं

1 Clothes,
vesture. h

1 A hole fil-
led with
stakes. i

"
तेलं (बले इधमे लिपु)

"
205. कुम्भकं (शहुभिः कीर्णे श्वसे ना तु तुषान्ते)

* And m. n. 3 An asterism (the Scorpion's tail). Or n. 4 Principal, capital. ^b And 3 A window, a lattice. 4 An unblown flower. 5 Magic, illusion. 6 Pride. f. आर्द्री. 7 Trichosanthes dioica. ^c Likewise 3 Edge of a weapon. 4 A nutmeg. 5 A Pearl. 6 Profit. 7 A shield. ^d And f. n. (—स्त्री, रा or र्ण.). 3 A multitude. n. 4 Retinue. ^e Likewise f. n. 3 A guard for an archer's arm. m. 4 A span. 5 The palm with extended fingers. ^f Also 2 A measure, consisting of four Karshas. ^g Likewise 2 The infernal regions. 3 A hole. ^h And m. f. n. 2 Inferior; low in situation. Fem. तेली. ⁱ And m. 2 Conflagration of chaff.

^m
(निर्णीते) केवलम् (इति द्विलिङ्गं त्वे वदन्त्युयोः) 1 Absolute,
certain. a

206. (र्वास्त्रिकेमपुस्त्रे) कुशं (शिचिते लिपु) 1 Adequacy.
2 Safety.
3 Virtue. b

^{m n}
प्रवाचनम् (चंकुरे अथवा) 1 A shoot or
sprout. c

^{m f n}
(लिपु) सूर्यं (अडे अपि च) Stupid. d

^{m f n}
207. कराको (इन्दुरे तुङ्गे) 1 Having
projecting
teeth.

^{m f n g} 2 High. e

(चारौ इच्छे च) पेश्वः 1 Beautiful.
2 Expert. f

^{m f n}
(अस्त्रे अभिके अपि) वालः (स्वाल्) 1 Ignorant.
2 Young, a
child. h

^{m f n}
लोक (चुलस्तच्छयोः) 1 Tremulous.
2 Thirsty. i

SECTION XXIII.

^{m m}
208. हवहानौ (वनारसवङ्गी) 1 A forest.
2 Fire in a
forest. j

^m
(अन्नहरौ) भवौ 1 Birth.
2 SIVA. k

* And m. f. n. 2 Alone, sole. 3 Entire, all. Fem.—**षा**, **षी**. b And
m. f. n. 4 Skilful, expert. * Or 2 A new leaf. Also 3 Coral. 4 The
neck of a lute. ^a Likewise 2 Bulky. ^c Likewise 3 Terrible. ^d Also
3 Soft. ^e Or पेश्वः ^h Likewise m. 3 Hair. 4 Tail of a horse. 5—of
an elephant. m. n. 6 Andropogon Schoenanthus. ⁱ Also f.—**षा**.
3 The tongue. 4 The goddess LAKSHMI'. Likewise 3 Fire in general.
* Also 3 Existence. 4 Acquisition. 5 This world. 6 Safety, well being.

1 A counsellor. 2 A companion.

(मन्त्री सहायः) सचिवौ

1 A husband. 2 Lythrum fruticosum, a

1 A mountain. 2 A sheep. 3 The sun. b

1 Command. 2 Call. 3 Sacrifice.

1 A living being. c

1 m
209. अवयः (शैलमेषार्का)

(पतिशास्त्रिनरा) ध्वा:

1 Production. 2 Fruit. 3 Blossom, d

1 Distrust. 2 Denial. 3 Concealment.

1 Elevation. 2 Impatience.

भावः (सत्यसंभावाभिप्रावचेष्टामन्त्राण्डु)

210. (खादुत्पादे फले पुष्पे) प्रसवेऽ (गर्भमोचने)

(अविश्वासे उपक्रमे उपि निष्ठावृपि) निष्ठवः

e
1 Dignity, authority. 2 Firm opinion, f

1 Generative cause. 2 Origin. g

1 Son of a Brahmāna by a Sudra woman. h

अगुभावः (प्रभावे स्थावृतां च मतिनिचये)

211. (उत्सेकामर्दयोरिक्षा प्रसवे मह्) उत्सवः

212. (स्वाक्षर्यहेतुः) प्रभवः (स्वार्न चाद्योपदावये)

(चूद्रावां विप्रतनये शस्त्रे) पारथवः (पुमान्)

1 अवि.

a And 3 A man. 4 A cheater. b Also 4 The shawl goat. c Or (varying the reading.) 2 Existence, state. 3 Nature, disposition. 4 Meaning, intention. 5 Gesture, movement. 6 Soul. 7 Birth. 8 Thing. 9 Venerable. 10 (in dramatic language.) Learned. 11 State, condition. d And 4 Bringing forth. 5 Offspring. e And 3 Formation of a wish. 4 Festival, jubilee. f Or 3 Certainty. 4 Indication, hint. g Or 3 Source. 4 Place where a thing is first perceived. 5 Strength. h And 2 Battle-axe. 3 A son born in adultery.

213. भ्रुवा (भ्रेदे लीर्वं तु निविते शाश्वते विषु)	^m	1 The polar star. a
खो! (चातावालनि) खं (लिष्वालीये) खो! (अस्त्रियांघने)	^{m f n} ^{m n}	¹ A kinsman. ² The soul. b
214. (लौकटीवस्त्रन्धे इषि) नीवी (परिपणे इषि च)	^{f d}	Cloth round a woman's waist. c
गिरा (गौरीफेरवद्यार)	^f	¹ GAURI. ² A jackal. e
हन्द् (कलहयुम्मयोः)	ⁿ	¹ Dispute, quarrel. ² A pair. f
215. (द्रव्यासुष्यवसावेषु) सत्तम् (अस्त्री तु जन्तुषु)	^{n h}	¹ Substance. ² Breath. g
लीर्वं (नपुंसके घण्डे वाच्यलिङ्गम् विक्रमे)	^{n j}	¹ Neuter gender. ² An eunuch.

SECTION XXIV.

216. (हौ) विशौ (वैश्वमतुजौ)	^{1 m}	1 Man of the commercial tribe. k
-----------------------------	----------------	----------------------------------

¹ ए—.

- ^a And n. ² Certainty. m. f. n. ³ Perpetual, constant. Also m. ⁴ A stake. ⁵ An axis, or pole. ⁶ S'IVA. f.—वा. ⁷ Burden of a song. ⁸ A ladle or spoon. n. ⁹ Reasoning. m. f. n. ¹⁰ Immovable. ^b And m. f. n. ³ Own. m. n. ⁴ Wealth. *It is a pronoun in the 3d acceptation.* ^c And ² Mercantile stock. ³ A stake at play. ^d Or नीविः. ^e Also m. ³ MAHA'DEVA. ⁴ One of the astrological Yugas. ⁵ The Védas. n. ⁶ Pleasure, ease. ⁷ Auspiciousness; well being. ³ Water. f. ⁹ The yellow myrobalan. ^f Likewise ³ Union of the sexes. ^g Or other unconscious function. ³ Vigour. m. n. ⁴ An animal. Also n. ⁵ A quality. ⁶ Nature. ⁷ Strength. ⁸ A demon. ⁹ Existence. ¹⁰ Essence. ¹¹ Self-command. ^b सत्त्वं or सत्त्वं. ⁱ And m. f. n. ³ Weak. ⁴ Idle. ^j Or लीर्वं. ^k And ² Man in general. f. ³ Entrance, Sing. विद्.

T t

1 A spy.
2 War. s

1 A heap.
2 A sign of
the zodiac.

1 Family,
race. 2 A
bamboo. b
1 Solitude.
2 Display.

1 Wages,
hire 2 En-
joyment. d

1 YAMA. e

1 A place of
spot. 2 A butt.
3 A cause.

water. f

Age, as youth,
&c. g

1 Hope,
desire.
2 Breadth. h

1 A woman.
2 A female
elephant. i

1 Knowledge.

(हौ चरालिमरौ) स्त्री
^m
(हौ) राज्ञी (पुण्ड्रमेषाद्यौ)

(हौ) वंशी (कुलमस्तरौ)

217. (रक्षः प्रकाशौ) वीकाशौ

निर्वचो! (भतिभोगदोः)

(हतान्मेषुसि) कीनाशः (जुद्रकर्षकवोक्तिषु)

218. (पदे लक्ष्ये निमित्ते) १ पदेशः

(सात) कुष्म् (अथु च)

दशा (वस्यानेका विधाय्)

आशा (तस्यापि चावता)

219. वशा (स्त्री करिणी च स्त्राह)

दृग् (ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु)

1—३.

२—४.

- * Also. ३ Conflict with a dangerous animal in hopes of reward.
- ५ Likewise ३ The back bone. ४ A multitude. ° Or विष्वायः. † Or
- ३ Eating. * And m. f. n. २ Small. Or ३ Niggardly. ४ A cultivator.
- Also ५ slayer of cattle. m. ६ An ape. ‡ Also m. २ Proper name : Son of RĀMA. ३ Sacrificial grass (Poa Cynosuroides). ४ One of the continents. ५ A yoke. f.—३. ६ Share of a plough. § Likewise
- २ Wick of a lamp. ३ (Invariably pl.) Border or edge of cloth. † Also
- ३ Region ; quarter. ‡ Likewise ३ A barren cow. ४ A daughter.
- n. ५ Subjection. ६ Desire, wish. m. f. n. ७ Subject, dependent. And
- m. f. n. २ One who sees or knows. Also f. ३ Sight. ४ An eye.

(स्वात्) कर्कशः (साहसिकः कठोरमस्तुषावृषि) ^{m f n}
1 Violent.
2 Hard. 3 Intangible, a

220. प्रकाशे (तिप्रसिद्धे इषि) ^{m f n}
Notorious, b

(शिशावृष्टे च) वालिशः ^{m f n}
1 Young.
2 Ignorant.

SECTION XXV.

(उरमस्तुषि) अनिमिषौ ^m
1 A god.
2 A fish.

पुरुषाद् (चाममानवौ) ^m
1 The soul.
2 A man.

221. (काकमस्तुषात्सगौ) ध्रुंघौ ^m
1 A crow.
2 Any bird which preys on fish. c

कच्छौ (त लण्ठीरधौ) ^m
1 Grass.
2 A climbing plant. d

चभीषुः (प्रयहे रस्तौ) ^{m e}
1 A halter or rein.
2 A ray of light.

प्रैषः (प्रेषण्यमर्हने) ^m
1 Despatch, sending.
2 Paining, f

* Or 4 Harsh. 5 Cruel. 6 Unmerciful. 7 Miserly. ▷ Also 2 Light.
3 Display. 4 Loud laugh. * Likewise 3 A beggar. ▲ Also 3 The armpit. 4 A forest of dead trees. 5 A wall. 6 The side. m. f. n. 7 End of a cloth fixed in the waistband. f. 8 The string round an elephant's neck. 9 Objection in argument. 10 Emulation. * Or चभीषु. ^ Likewise 3 Fatigue.

Partisan. a 222. पञ्चः (सहाये इय)

1 A turban.
2 A diadem.

"
उष्णीषः (शिरोदेषकिरीटवोः)

1 Lustful.
2 A rat. b

(पुक्कले मूषिके श्रेष्ठे सुकृते दृष्टे) दृष्टः

1 A bud.
2 A sheath.
3 Treasure. c

"
223. कोष्ठे (इच्छी कुम्भले खङ्गपिधाने इर्षीषहित्योः)

1 Gaming
with dice.
2 A dic. o

(दूरते इच्छी सारिफलके इय) आकर्षणः

"
(इय) इच्छा (इन्द्रिये)

1 An organ
of sense. f 224. (ना दूरताङ्के कर्षचके अवहारे कलिहुमे)

1 Agriculture.
2 Fire with
cowdung. g

"
कर्षु (वार्जा करीवामिनः) कर्षु. (कुल्यानिवायिनी)

^a Also 2 Side. 3 Alternative. 4 Half of the lunar month. 5 Army, forces. 6 Friends. 7 Wing. 8 Thesis, doctrine to be maintained. 9 Contradiction. 10 Subject of an inference. 11 (In composition with केष) Great quantity. ^b In composition. 3 Chief, pre-eminent. 4 Virtue, personified in the shape of a bull. 5 A bull. 6 The sign of the Zodiac (Taurus). 7 Proper name; title of KARNA. f.—ष। 8 Cowich (Dolichos or Carpopogon pruriens)—ष। 9 Cushion used by ascetics. ^c And 4 Oath or ordeal. 5 A vessel used at sacrifices. 6 A cocoon of silk. 7 Eye ball. 8 Testicle. 9 Dictionary. ^d Or कोषः. ^e And 3 A board for playing. 4 An organ of sense. 5 Attraction. 6 Drawing the bow. ^f And m. 2 A dic. 3 A measure (a Karsha or 16 māshas). 4 A wheel. 5 A lawsuit. 6 The belleric myrobalan. Also 7 Wood of a car. 8 Business, transaction. 9 Proper name, son of RAVALA. n. 10 Kind of salt. ^g And f. 3 A river. 4 A canal.

225. (पुम्भावे तत् क्रियायां च) पौरुषं	"	1 Virility. 2 Manly act. a
	"	विषम् (असु च) Water. b
(उपदाने इय) आमिषं (स्वाद्)	m n	A bribe. c
	"	(अपराधे इय) किलिषम् An offence. d
226. (साहृदौ लोकधात्वं ये वस्त्रे) वर्षम् (अस्त्रियाम्)	m n	1 Rain. 2 A country. 3 A year. e
प्रेक्षा (शृत्येक्षणं प्रक्षा)	f	1 Dancing. 2 View. f
	f	भिक्षा (सेवा इर्थना भृतिः)
227. विट् (शोभा इय)	i	1 Service. 2 Begging. 3 Hue, wages. g
	i	(त्रिषु परै)
	m f n	व्यक्तं (कार्त्तस्त्रग्रानिष्ठाण्योः)
(प्रत्यक्षे इविक्षात्) इव्यक्तु	m f n	1 Entire. 2 Inferior.
	m f n	व्यक्त (स्त्रप्रेक्षणचिक्षणो)
		1 Unfriendly. 2 Rough.

1—४.

^a Also 3 Semen. m. f. n. 4 Measured by the human stature, or by the height to which a man reaches. ^b Likewise 2 Poison. f.—पू. 3 A plant (sort of Betula ?) ^c Also 2 Flesh. 3 Food. ^d Likewise 2 Disease. ^e Also 4 A cloud. f. pl. वर्षाः. 5 Rainy season. ^f Or 3 Viewing an exhibition of dancing. 4 Intellect. ^g Likewise 4 Alms. ^h Also 2 Ray of light. ⁱ The following admit the three genders.

SECTION XXVI.

1 The sun.
2 A goose. a 228. (रविल्लेतच्छदौ) इसौ

1 The sun.
2 Fire.

^{1 m}
(सूर्यवङ्गी) विभाषण

1 A calf.
2 A year. b

^m
वल्लौ (तर्षकवर्णा हो)

A bird : Cu-
culus. c

^{2 m d}
(सारङ्गाचु) दिवौकमः

1 Taste or
sentiment in
dramas. e

1 An earring.
2 A crest.

^{m n} ^{m n f}
(पुंस्य) उत्तरंसा इवतंसौ (हौ कर्णपूरे इपि शेषरे)

1 A class of
deities.
2 Fire. g

230. (देवभेदे इन्द्रे रथौ) वसु (रत्ने धने) वसु

1—४.

५—८.

९—१२.

* Likewise 3 VISHNU. 4 The Supreme Being. 5 The soul.
6 Breath. 7 A sort of ascetic life. 8 A person devoid of covetousness.
9 Unenvious. 10 A king. 11 The horse sacrificed by YUD'HISH'THARA.
b Also 3 An endearing appellation of a son or grand-child. n. 4 The
breast. c Likewise 2 A god. 3 A bee. 4 An antelope. d दिवौकाः
or दिवौकाः. e Amatory, heroic, tender, pathetic, &c. And 2 Poison,
or 3 Water. 4 Semen virile, or 5 Quicksilver. 6 Quality of taste; savour,
as sweet, sour, &c. 7 Zeal, ardour, passion. 8 Juice, a liquid. 9 Juices
of the body. 10 Myrrh. f. 11 The tongue. 12 The earth. f Or चर्तस-
g And 3 A ray of light. Or 4 A rein, or halter. n. 5 A gem. 6 Wealth.
Also 7 Gold. m. 8 Tie of the yoke. 9 A plant (*Bakapushpa*).

<p>(विष्णौ च) वेदाः</p> <p>(स्त्रीत्वा) श्री (हि॑ताशंस! इहिदंक्षयोः)</p> <p>231. लाक्षणे (प्रार्थनौत्पत्त्ये)</p> <p>प्रसू॑ (रक्षापि)</p> <p>(भूद्यावौ) रोहस्त्री रोहसी (च ते)</p> <p>232. (लाक्षाभासोर्नपुंसः) इर्जित्</p> <p>ओतिर् (भद्रोतहृष्टिषु)</p> <p>(पापापराधयोर्) आगः</p> <p>(स्वगवात्यादिनोर्) वदः</p> <p>233. (तेजः पुरीषवोर्) वज्ञा॑</p> <p>रजो॑ (गुणे स्त्रीपुण्ये च)</p>	<p>1 m</p> <p>2 f</p> <p>3 f</p> <p>4 f</p> <p>5 n</p> <p>6 f n</p> <p>7 n</p> <p>8 n</p> <p>9 n</p> <p>10 n</p> <p>n i</p> <p>11 n k</p> <p>1—स्. 2 आशीस्. 3—सा. 4—सी. 5—स्. 6—स्.</p> <p>7—स्. 8—स्. 9—स्. 10—स्. 11—स्.</p>	<p>VISHNU. s</p> <p>1 Benedic- tion. 2 Fang of a serpent.</p> <p>1 Request. b</p> <p>Injury, mis- chief, as rob- bery, &c. c</p> <p>A mare. d</p> <p>Earth and sky. e</p> <p>1 Flame. 2 Light.</p> <p>1 A star. 2 Light- 3 Pupil of the eye. f</p> <p>1 Sin. 2 An- offence.</p> <p>1 A bird. 2 Age. g</p> <p>1 Splendour. 2 Ordure, h</p> <p>1 A festival. 2 Light. 1 Quality of passion. 2 Woman's menses. j</p>
--	--	---

* Also 2 BRAHMA. 3 Intelligent, wise. ^b Likewise 3 Thirst, desire.
 * Also 2 Slaughter. ^d Likewise 2 A mother. * And 2 The earth.
 3 The sky. Collectively, dual ; severally, singular. Ex. रोहः. ^f Also
 m. 4 The sun. 5 Fire. ^g Likewise 3 Youth. ^h Also 3 Colour. ⁱ Or
 m. वज्ञः (व). Likewise 3 Dust. 4 Farina of flowers, pollen. ^k Or
 m. रजः (ज).

1 Moon's ascending node.
2 Darkness. a

1 Poetical metre.
2 Desire. b

Austerity, penance. c

1 Strength.
2 Month of *Agrahāyana*.
d

1 The sky. e

1 Milk.
2 Water.

1 Splendour.
2 Strength.

1 Organ of sense.
2 Stream of a river.

1 Dignity.
2 Splendour.
3 Strength. j

(रात्रौ भास्ते गुणे) तमः " "

234. छन्दः (पद्मे इभिकाषे च)

" तपः (काञ्चादिकर्म च)

सहो (वकं) सहा (मार्गे)

2 m 2 m

मधः (खं आवशे) नभाः

1 A house. f 235. ओकः (सद्गुच्यवस्त्रौ) का:

" पयः (चीरं) पयेऽ (इन्द्रु च)

ओकेऽ (दीप्तौ वले)

4 n 1 खोत् (इन्द्रिये निलगारये)

236. तेजः (प्रभावे दीप्तौ च वले शुक्रे इथ्य)

k (इत्सिद्धु)

1—स्.

2—स्.

3—ओकस्.

4—स्.

a And 3 The third quality, according to the *Sāṅkhyā* system of philosophy : darkness or illusion, contrasted to truth and passion.

b Grief. b Also 3 The *Vēda*. 4 Uncontrolled conduct. Likewise, in the second acceptation, छन्दः(न्द). c Also 2 Virtue, moral merit. 3 One of the superior worlds. m. तपाः (स्). 4 The month of *Māgha*. 5 The cold season. d शूषः (—स) or शूषः (च). 1 Strength. And m. सहाः (स्) or सहः (च). 2 The month of *Agrahāyana*. Also 3 The winter. n. 4 A luminary. e And m. 2 The month of *Srāvan'a*. 8 Rain. 4 A cloud.

f And m. 2 An asylum. g Or ओकं. h Or ओकं. i Or खोतं. j And 4 Semen virile. k The following admit the three genders.

^{1 m f n}

विद्वान् (विदंच)

Intelligent. a -

^{m f n}

बीभत्तो (हिंस्त्रा इष्य)

Mischievous,
cruel. b

(अतिथये लृमी)

^{2 m f n c}

(द्वजप्रभस्त्रवेत्) ज्ञायान्

1 Very old.
2 Very ex-
cellent.

^{3 m f n d}

कनीयासु (युवाल्पयोः)

1 Very
young.
2 Very
small.

^{4 m f n c}

वरीया (सूखवरयोः)

1 Very great,
2 Very ex-
cellent.

^{5 m f n f}

साधीयान् (साधुवाढयोः)

1 Very right.
2 Very firm.

SECTION XXVII.

^{m n}

238. (इलै इपि) वर्णं

A leaf. g

^m

(निर्बन्धोपरागाकाहयो) अहाः

1 Seizure.
2 An eclipse.
3 A planet. h

1 विद्वान्.

2 ज्ञायान्.

3—वस्.

4—वस्.

5—वस्.

* Also 2 Learned. 3 Having a true knowledge of the soul. b Like wise 2 Envious. n. 3 ARJUNA. Fem. बीभत्ता. ° Fem. ज्ञायसी. ^ Fem. कनीयसी. ° Fem. वरीयसी. ' Fem. साधीयसी. " Or 2 Retinue. 3 A peacock's tail. h Also 4 The moon's node. 5 Seizure, caption. 6 Effort in battle 7 A class of imps.

U u

1 A door.
2 A chaplet. a

(हार्षपीडे क्वायरसे) निर्यूहो^m (नामहन्त्रके)

1 The string
suspending
a balance. b

239. (तुलाद्वले इखादिरखौ) प्रथाहः प्रथहेऽ (अपि च)

1 A wife.
2 Family ;
dependent. c

(पत्नीपरिजनादानभूतधापाः) परिधहाः
^m pl.

A wife. d

240. (हरेष्यपि) स्तहाः

A woman's
waist. e

(ओखामध्या) रोहेऽ (वरस्तिवाः)

A multitude.
f

मूढेऽ (हन्ते इष्य)

The demon
Vritra. g

चिदि (वृत्ते इष्य)

1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h

(अग्नौन्दर्कास्) तमोपहाः^m

1 Retinue.
2 Insignia of
Royalty. i

241. (परिच्छदे हृपाहेऽर्थे) परिवर्ही

(अव्याः परे)

1 चा—.

* Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice.
5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A
rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm.
6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ;
or 7 Quarrel. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house.
Invariably plural ; but in the 2d acceptation also neuter sing.
e Likewise 2 Ascent as a climbing plant. 3 Rider of an elephant or
horse. 4 Length. 5 Height. ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrica-
tion. 4 Reasoning. ^g Also 2 A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint
or prophet. ⁱ Or 3 A thing. ^j The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

			b
1.	आङ् (ईषद्यैऽमिव्यासौ सीमार्थे धरतुद्गोगचे)	1 A little. 2 Untill. a	
d	आ (प्रस्तुः सृतौ वाक्ये इये)	1 Oh (remembering). c 1 Ah ! (angrily).	
	आस् (त स्थाल्कोऽपर्मीड्डोः)	2 Alas (sorrowfully). 1 Sinful. 2 Bad. 3 A little. 1 Fy! (menacingly). 2 Fy ! (reproachfully.)	
2.	(पापकुल्ये पद्यै) कुः	1 Moreover. 2 And. 3 Mutually. 4 Also. e	
		1 Well (a benediction.) 2 Safe. f	
1	धिङ् (निर्भवननिन्द्वोः)		
2	चः (न्वाचये समाहारे तरेतरसमुच्चये)		
3	स्फल्या (श्वैः शेषपुख्यादौ)		

1 विळः

2 चः

3 स्फलिः

* Including the limit. Or 3 Exclusive of the bound or limit.
 4 Preposition joined to verbs, and altering their sense, or giving intensity to it. ^b आङ् (for the final consonant is expunged). ^c And
 2 But (indicating a change). 3 And (collective). ^d Unalterable in orthography even before vowels. ^e In the first acceptation, the particle connects a secondary with a primary object ; in the second it conjoins equal objects ; in the third it indicates reciprocation : in the fourth it connects different acts with the same subject. It has other acceptations, as 5 But, (indicating a converse proposition). 6 But (excusingly). 7 Forthwith. 8 Expletive. ^f And 3 Right. 4 Auspicious.

1 A *string*.
2 A *chapter*. a

(हार्यापीडे कावरसे) निर्वृतो नामदन्तके)

1 The string
suspending
a balance. b

1 A wife.
2 Family :
dependent. c

239. (तुवाहूले इवाहिरम्बौ) प्रयाहः प्रयहेऽ (इषि च)

A wife. d

240. (हारेष्वयि) स्त्रः-

A woman's
waist. e

(चोखामध्या) रोहेऽ (वरस्त्रिवाः)

A multitude.
f

मूढो (हन्दे इष्य)

The demon
Vritra. g

अहि (बृंदे इष्य)

1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h

(अग्नौन्दर्कासु) तमोपहाः

1 Retinue.
2 In-ignia of
Royalty. i

241. (परिच्छदे इपाहे इवे परिचह्य

(स्ववाः परे)

1 चा—.

- * Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice.
- 5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm.
- 6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ; or 7 Quartz. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house. Invariably ^e, but in the 2d acceptation also neuter sing. climbing plant. 3 Rider of an elephant or
- ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrica-
- ^g A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint
- ⁱ The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

1. आङ् (ईषद्वे अस्त्रासौ सीमावे अतुप्रोक्षे) 1 आङ् 2 आङ् 3 आङ्
d

आ (प्रस्त्वः सूतो वाक्ये इष्)

आस् (त सान्तोषीर्णिद्वोः)

2. (पापकुले षट्वे)

विष् विष्वेवनिद्वोः

3. चा (न्याच्वे लगाहारे तरेतरसुम्बवे)

3. संस्था (योः लेपस्थादौः)

1	अ॒	॒
2	अ॒	॒
3	अ॒	॒
4	अ॒	॒
5	अ॒	॒
6	अ॒	॒
7	अ॒	॒
8	अ॒	॒
9	अ॒	॒
10	अ॒	॒
11	अ॒	॒
12	अ॒	॒
13	अ॒	॒
14	अ॒	॒
15	अ॒	॒
16	अ॒	॒
17	अ॒	॒
18	अ॒	॒
19	अ॒	॒
20	अ॒	॒
21	अ॒	॒
22	अ॒	॒
23	अ॒	॒
24	अ॒	॒
25	अ॒	॒
26	अ॒	॒
27	अ॒	॒
28	अ॒	॒
29	अ॒	॒
30	अ॒	॒
31	अ॒	॒
32	अ॒	॒
33	अ॒	॒
34	अ॒	॒
35	अ॒	॒
36	अ॒	॒
37	अ॒	॒
38	अ॒	॒
39	अ॒	॒
40	अ॒	॒
41	अ॒	॒
42	अ॒	॒
43	अ॒	॒
44	अ॒	॒
45	अ॒	॒
46	अ॒	॒
47	अ॒	॒
48	अ॒	॒
49	अ॒	॒
50	अ॒	॒
51	अ॒	॒
52	अ॒	॒
53	अ॒	॒
54	अ॒	॒
55	अ॒	॒
56	अ॒	॒
57	अ॒	॒
58	अ॒	॒
59	अ॒	॒
60	अ॒	॒
61	अ॒	॒
62	अ॒	॒
63	अ॒	॒
64	अ॒	॒
65	अ॒	॒
66	अ॒	॒
67	अ॒	॒
68	अ॒	॒
69	अ॒	॒
70	अ॒	॒
71	अ॒	॒
72	अ॒	॒
73	अ॒	॒
74	अ॒	॒
75	अ॒	॒
76	अ॒	॒
77	अ॒	॒
78	अ॒	॒
79	अ॒	॒
80	अ॒	॒
81	अ॒	॒
82	अ॒	॒
83	अ॒	॒
84	अ॒	॒
85	अ॒	॒
86	अ॒	॒
87	अ॒	॒
88	अ॒	॒
89	अ॒	॒
90	अ॒	॒
91	अ॒	॒
92	अ॒	॒
93	अ॒	॒
94	अ॒	॒
95	अ॒	॒
96	अ॒	॒
97	अ॒	॒
98	अ॒	॒
99	अ॒	॒
100	अ॒	॒

1 विष्

2 चा

3 संस्था

* Including the लिङ् or 3. Exclusive of the bound or लिङ्.
4 Preposition joined to verb, and altering their sense, or giving intensity to it. * चा (for the first two cases is expressed). And 2 But (indicating a change). 3 And (concrete). 4 लिङ् is orthography even before विष्. * In the first acceptation, the particle connects a secondary with a primary object; in the second it conjoins equal objects; in the third a reflexive reciprocative; in the fourth it connects different acts with the same subject. It has other acceptations, as 5 But, indicating a mutual preposition, 6 चा (exclusively), 7 Furthermore. * Expressive: And 8 Right, 9 Anger.

1 Very.

2 Surpassing.

1 What? (interrogative).

2 (Doubting-ly).

1 But (indicating difference).

2 Indeed, a

1 Together.

2 Once, b

1 Far.

2 Near.

1 Westward.

2 Behind.

1 Also.

2 What? c

1 Again,
often.

2 Always. d

1 In pre-
sence, before.

2 As, like.

1 Also!
(Sorrow).2 (Compas-
sion). f

1 Oh (joy).

2 (Pity).

3 (Inceptive).

4 Alas! g

1 Instead.

2 Each, res-
pectively.

3 Towards. b

(प्रकर्षे लंघने इय) इति

स्तित् (प्रभे च वितकं च)

त् (स्थाने इवधारणे)

4. सद्गत् (सहैकवारे स्थाद्)

1

आराद् (दूरसमीपयोः)

2

(प्रतीच्यां चरमे) पश्चाद्

3

उता (यथंविकल्पयोः)

4

5. (पुनः सहार्थयोः) शश्वत्

साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः)

(खेदः बुकम्पासन्तोषविश्वायामन्वये) वत

6. इत्त (हथै बुकम्पायां वाक्यारम्भविषाद्योः)

प्रति (प्रतिनिधौ वीम्पालक्षणादौ प्रयोगतः)

1—३.

२—४.

३ उत or उत्.

a Also 3 And. 4 Again. 5 Expletive. b Likewise. 3 Always.

c Interrogatively. 3 What! doubtingly. 4 Either, or 5 Expletive.

d Or 3 Together. 4 Perpetually. e Or सखत्. f And 3 Indicating

joy. 4 Indicating surprise. 5 Oh! (vocative). g Also 5 Certainly; indeed. 6 Gift. Ex. उत्कारः, generous. h Likewise 4 For. 5 Belonging

to (as a portion). 6 In exchange. 7 A little.

7. इति (इतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिः)

1 Therefore.
2 Thus, a

b

(प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुराथेऽग्रतः इत्यपि)

1

8. यावत् तावत् (च साकल्ये इवधौ माने इवधारणे)

1 Eastward.
2 Prior, first.
3 Formerly.
4 In front.

(मन्द्वलानन्तरारभप्रश्नकातस्येत्युपि) इथो अथ

9. वृथा (निरर्थकाविष्योर्)

1 As much as
(the whole).
2 Until. c
1 Auspicious
particle.
2 After. d

1 In vain.
2 Wrong.

नानाः (इनेकोभयार्थ्योः)

1 Many.
2 Both. e

तु (एक्षायां विकल्पे च)

1 What? (in-
terrogative).
2 Or. f

(पश्चात्याहस्ययोर्) अतु

1 After.
2 Like. g

10. (प्रश्नावधारणातुञ्च! इतुनयामन्तरणे) ननु

1 Interroga-
tive particle.
h

1—८.

- a Indicating a sort or set. 3 So : well known as such. 4 Etcetera.
- 5 Even so : exactly thus. 6 Indicating the preceding sound to be meant. 7 Indicating the sense to be intended. 8 So ; of this opinion.
- 9 Finis : marking a close. 10 So ; of this form. b Or उरः (उ). c And
- 3 As many as (number). 4 As many as there are. 5 So much (affirmative). d And 3 Now (inceptive). 4 What? (interrogatively).
- 5 All (comprehensively). 6 Now (premising). 7 Imperative particle.
- 8 And. e Also 3 Without, except. f Likewise 3 An indication of doubt. g Also 3 Along. 4 Under, inferior to. 5 With. 6 Near.
- 7 Towards. 8 In regard to. 9 A share. 10 Severally, respectively.
- h And 2 Certainly. 3 Indicating assent. 4 A consolatory and kind expression. 5 Vocative particle. 6 A conciliatory vocative particle.
- 7 Inceptive. 8 Reproachful. 9 Responsive.

1 Reprehensive particle.
a

1 As, like.

2 Or, either.

b

1 Half.

2 Blamably.

1 With, together.
2 Near.

1 Water.

2 Head. d

1 Like, as.
2 Thus, e

1 Perhaps.
2 Certainly. f

1 Silently.
2 At ease.

1 What ! (interrogative).
Bad ; ill. g

1 Evidently.
2 Possibly. h

1 Ornament.
2 Enough.

3 Able. i

(गर्हाससुज्ञयप्रश्नमङ्गकासन्नावनास्) इयि

c

11. (उपमायां विकल्पे) वा

सामि (त्वंहै चुणुश्चने)

अमो (सह समीपे च)

कम् (वारिष्णी च मर्द्धि च)

12. (इवं त्वं त्वं त्वं त्वं) एवं

नूनं (तक्ते इर्थनिश्चये)

(दण्णीमध्ये सुखे) जोऽपं

(किम् उच्छायां चुणुश्चने)

13. नाम (प्रकाशसन्नाव्यकोषेऽपगमकुत्सने)

अलम् (भूषणपर्वा सिंश्चित्तिवारणवाचकम्)

^a And ³ Interrogative particle. ⁴ Earnest inquiry. ⁵ Doubt, or suspicion. ⁶ Possibility and likelihood. ⁷ Pursuit or seeking. ⁸ Corroborative of an affirmation. ⁹ Even. ¹⁰ Although. ^b Likewise ³ And. ⁴ Expletive. ⁵ Only ; no other. ⁶ Indication of doubt and consideration. ^c More properly अ. ^d Also ³ Ill ; bad. ⁴ Ease, pleasure. ⁵ Expletive. ^e Also ³ Indicative of consent. ⁴ Certainly. ⁵ Command. ^f Likewise ³ Indicating recollection. ⁴ Expletive. ^g Also ³ Indicating doubt or consideration. ⁴ Prohibition. ^h Or ³ Indicating recollection. ⁴ Wrath. ⁵ Indignant consent. ⁶ Reproach. ⁷ Pretence. ⁸ Surprise. ⁱ And ⁴ Prohibition. Also ⁵ Uselessness.

१४. इम् (वितर्के परिप्रक्षे)

समया (अन्तिकामध्ययोः)

पुनर् (अप्रथमे भेदे)

निर् (निश्चयनिषेधयोः)

१५. (स्वात्मवन्मे चिरातीते निकटागामिके) पुरा

१ २ d

३

चर्त्वरी (चेत्) ररी (च विस्तारे इहौङ्गतौ बयम्) १ Expansion.
२ Assent.

१६. (खण्डे परे च लोके) स्वर्

(वार्त्तासम्भाव्ययो) किल

(निषेधवाक्याखारजिञ्चासानुगते) खलु

१७. (समीपेभयतः शीघ्रसाकल्याभिसुखे) इभितः

५

(वामप्रकाश्ययोः) प्रादुर्

६

मिथ्ये (अन्ये इन्द्रं रहस्यपि) १ Mutually.
२ In private.

१८. तिरे (इत्तदै तिर्यगर्थे)

१ Conceal-
ment.
२ Awry. h

१ चरती. २ चरी.

३ चरती.

४—तस्.

५—स्.

६ चिष्टस्. ७ तिरस्.

- And 2 Interrogative particle. 3 Yes. 4 Indicating fear. 5 Wrath
- 6 Aversion, dislike. 7 Reproach. ^b Also 3 Indicating change of subject.
- Or 4 Long since past. 5 Near. 6 Future. Or 7 Proximate future.
- ^d Or चरी. Also उरी. ◦ Also the sky or atmosphere. ^f Likewise
- 3 Conciliatory expression. 4 Indeed. 5 Falsely indicating displeasure.
- ८ And 3 Indicating inquiry. 4 A conciliatory expression. 5 Indeed, certainly. ^h Also 3 Contempt, disregard.

1 Alas ! (sorrow).
2 (Regret).

1 Indication of wonder.
2 Of pain or fatigue.

1 Because, for. 2 Indeed, a

हा (विषादद्वयगर्त्तिः)

¹
अह हे (थङ्कुते खेहे)

हि (हेताववधारणे)

CHAPTER V.

Long time.

1. चिराय चिररात्राय चिरस्था (द्या चिरार्थकाः)

Again and again ; frequently.

^{3 i} ^{4 i} ^{5 i} ^{6 i c} ^{7 i}
सुङ्गः पुनः पुनः शश्वद्भीच्छमस्थात् (समाः)

^{8 i} ^{9 i} ^{10 i} ⁱ ⁱ ^{11 i} ^{id}

Soon ; instantly.

2. स्वागतित्यस्त्रस्त्राय सपदि द्राज्मंजु (च द्रुते)

ⁱ ⁱ ^{12 i} ^{13 i} ^{14 i}

Much ; very.

बलवत् सुषु किसुत स्त्र इत्यतीव (च निर्भरे)

^{15 i} ^{16 i} ^{i e} ^{17 i} ^{18 i} ^{19 i}

Without ; except.

3. इथनिवृना इन्तरेणर्ते हिंड्डाना (च वर्जने)

1—ह or —हा. 2—ह. 3—स. 4—ट. 5—त्.

6 अ—. 7 अ—. 8—क. 9—ति. 10 अ—.

11—क. 12 सु. 13 अति. 14 अ—. 15—क.

16 विना. 17 घते. 18—क. 19 नाना.

^a Likewise 3 Interrogative. 4 Expletive. 5 Indicating difference.

^b Also चिरं, चिरेण, चिरात्, चिरे. ^c This term is also declinable. ^d One adds, but erroneously, सुङ्ग. ^e Also अन्तरा.

i i i
वत्तद्युतस्तेनैः (हेताव्)

Because ;
therefore. a

1 i 2 i

(असाक्ष्ये तु) चिन्हन् Some. b

3 i 4 i
4. कहाचिच्छातु

Sometimes.

i i c i i id
सार्वं (तु) सार्वं सदा समं सह Together
with.

(आनुकूल्यार्थकं) प्राप्तं

Conformity.

i i e
(वर्षके तु) दृष्टा सुधा In vain.

5. आहो उताहो किसुत (विकल्पे) किं किमृतं च

Either, or (in-
dicating de-
liberation).

तु हि च सा है (पादपूरणे)

Expletives.

7 i 8 i
(पूजने) स्वति Particles of
praise and
reverence.

6. दिवा (झीत्य्)

By day. g

i i
(अथ) होषा (च) नर्तं (च रत्नाविति) By night.

i h 9 i

(तिर्षगर्थे) साचि तिरे (अथ)

Crooked,
bent ; awry.

(अथसखोधनार्थकाः)

Vocative
particles.

1—तु. 2 च—. 3—तु. 4 आ—. 5 किसु.

6 उत. 7 हु. 8 अति. 9 तिरस्.

^a Correlatives ; वत्, वतः or वेन, because, तत्, ततः, तेन, therefore.

^b In composition with the pronoun किम् and its derivatives. Ex. किमृत, something ; कसन्, somebody ; a certain person. ^c One commentator adds शार्वं ; but erroneously. ^d Also उम्भः (—चुम्भ). ^e Some read चुषा. ^f Or चहो. Also चाहोसित् and चताहोसित्. ^g Likewise the day, generally. ^h This term is also declinable and is fem.

1 Near.
2 Midst. a

Inconsiderately, suddenly.

Before, in front.

Oblations to the gods or manes. b

A little.

In the next life.

As, like.

Ah ! (indicating surprise).

Silently.

Instantly.

Indication of joy.

Between ; amidst.

i 1 i 2 i i i i
7. स्तुः) पाठ् पाठङ्ग तै हे भोः

समया निकाशा हितक्

(अतर्किते तु) सहस्रा

3 i 3 i 3 i

(स्तात्) पुरः पुरतोऽप्रतः

i c 4 i i i
8. स्ताहा (देवहविर्दीने) औषड् वौषड् वषट् स्तधा

5 i 6 i 7 i
किञ्चिद्दीषन्ननाग् (अल्पे)

8 i i
प्रेत्या इसुत्र (भवान्तरे)

9 id i i 10 i 11 i 12 i e
9. बहा यथातष्टैवैवं (साम्ये)

इहो ही (च विस्तये)

(मौने तु) दृष्णौ दृष्णीकां

i i
सद्यस् सपहि (तत्त्वये)

i 13 i if
10. दिष्टग्राथसुपजोर्ण (चेत्यानन्दे)

13 या इन्द्रे इन्द्रा

1 पाठ्.	2 अङ्ग.	3—ए.	4—द.	5—त.	6 इष्ट.
7—क्त.	8—म्.	9 वा.	10 तथा.	11 इच्.	12 एवं.

^a The terms are synonymous in both acceptations. ^b The terms are used as invocations with such offerings : the first peculiar to an oblation presented to a god ; the last to one offered to the manes. Ex. इन्द्राद्यःस्ताहा, this oblation to INDRA. पितृभ्यःस्ताहा, this oblation to the manes. ^c In a different acceptation this term is declinable and fem. B. II. Ch. 7. v. 21. ^d चत. One commentator reads च. ^e Also एव. ^f Also उपपजोर्ण. Some read उपजोर्ण.

अन्तरेण (च मध्ये स्थः)

प्रसूता (त उठार्यकम्) Forcibly,
violently.

11. (कुते हे) **साम्भवंस्थाने**

Properly.

अभीक्षणं अश्वद् (अनारने) Continually,
perpetually.

(अभावे) नह्यनोना (इपि)

No, not.

मात्रा मा इत्यं (च वारणे) Negative and
prohibitive.

12. (पञ्चान्तरे) **चेद्युहि (च)**

If.

(तत्वेत्वे) इत्था इत्तसा (इयम्) Truly.

(प्राकाशे) प्रादुराविः (स्थाद्)

Apparent.

ओमेवं परमं (मने) Yes.

13. **समन्ततस् (तु) परितः सर्वताविष्वग् (इत्यपि)** Every way;
all-around.

(अकामानुमतौ) कामम्

Willingly. d

(अत्योपगमे) इत्तु (च) Be it so. e

¹—त्. ² नहि. ³ च. ⁴ न, or ना. ⁵ चेत्. ⁶ बदि.

⁷—स्. ⁸ चाविस्. ⁹—म्. ¹⁰ एवं. ¹¹ क्. (क्.)

^a नो or अनो Also अन. ^b Likewise आं. ^c Also विश्वतः, समन्तात्, &c.
^d Implying previous disinclination, but ultimate acquiescence. Also, according to a different reading, ² Willing compliance; and (synonymous with the next.) ³ Acquiescing with reluctance. ^e Implying regret in the acknowledgment or acquiescence.

Indicating contradiction.

Introductory of a kind question. b

Improperly; unseasonably.

As thereto appertaining.

Falsely.

Properly, suitably.

Indeed.

Before; anterior.

Certainly; necessarily.

A year.

Former, prior.

Assent, consent, promise.

Self; of him-self.

Little; low.

Great; high, load.

Frequently; generally.

Slowly.

14. ननु च (साहिरोधोक्तौ)

कञ्चित् (कामप्रवेदने)

निःषमन्वःषमं (गत्त्वैः)

यथास्तं (तु) यथायथम्

15. एवा मिथ्या (च वित्ते)

यथार्थं (तु) यथायथम्

(स्तुर्) एवं तु पुनर्वै वे (त्यवधारणावाचकाः)

16 प्राग् (अतीतार्थवं)

नूनम् वश्यं (निष्ठ्वे हयम्)

सम्बद्धः (वष्टे)

(इवरे त्वः) इवाण्

आमेवं

स्वयम् (आत्मना)

17. (अस्ते) नौचैः

(महत्वुः) चैः

12 i

प्रायो (भूमिन्)

(अद्भुते) शनैः

1—र्.

2 चै.

3 वा.

4—क्. (च).

5 च—.

6—ह्.

7—क् (च).

8 चां.

9 एवं.

10—स्.

11 उच्चैस्.

12—स्

^a Or ननु. ^b Wishing that it may be so. ^c Or, according to another reading, एव and च.

^{i a}
सना (नित्ये) Perpetually,
ever.

^{1 i}
वहिर् (वाच्ये) External ;
out.

²
चा! (तौते) Formerly. b

ⁱ
इसम् (अद्यैने) Disappear-
ance.

ⁱ
18. अस्ति (सत्ये)
ⁱ
(क्षेत्रकाव्) अम् Interjection,
expressive
of wrath.

ⁱ
उं (प्रश्ने) Interroga-
tive particle.

ⁱ
(अनुनयेत्) इयि Encouraging
vocative.

^{i d}
ङ्गं (तक्ते स्थात्) Particle in-
dicating re-
flection.

^{i c}
उषा (रात्रेऽवसाने) Close of the
night ; morn,
break of day.

^{3 i}
नमो! (नतौ) Hail ! salu-
tation; bow.

19. (पुनरये) इङ्गं Again. f

ⁱ
(निन्दावां) इटु Ill.

ⁱ
सुष्टु (प्रशंसने) Well.

^{4 i}
सायं (सांये) Evening,
close of the
day.

ⁱ प्रगे प्रातः (प्रभाते) Morning.

ⁱ
निकषा (अन्तिके) Near.

1—स्.

2 आ.

3—स्.

4—स्.

5—र्.

^a Also सनात्. and सनत्. ^b This particle, indicating past time, converts the present tense into the preterite. ^c Some say, indicating anger also. ^d Also ङ्गु. Some read ङ्ग. ^e Likewise उषः (स्). ^f Imlying, however, a difference : "the rather."

Last year;
penult., and
present
years. a

20. पश्चत्तरावैषमेऽ (अवे पूर्वे पूर्वतरे यति)
1 ;

To-day.

अद्या (अवाङ्ग्र)

A former
day, &c. b

(अथ पूर्वे अङ्गीत्यादौ पूर्वे न्तरापरात्

21. तथा इधरा इन्या इन्यतरेतरात्) पूर्वे द्युर् (आदयः)
2 i 3 i

Both days. c

अभयद्यु (चे) भवेद्युः

Next day.

(परे त्वंक्षिः) परेद्यवि

Yesterday.

22. च्यो (गते)
4 i

To-morrow.

(इनागते अङ्गिः) इहः
5 i

The day after
to-morrow.

परम्भस् (तत्पदे इहिनि)
i d

Then, at that
time.

तदा तदानीं
i i

At once; at
the same
time.

6 i 7 i
सुगपदे कदा

Always; at
all times.

सर्वदा सदा
i

1 अद्या. 2 उ—स्. 3—स्. 4—स्. 5—स्. 6—त्.

7—ए.

^a पश्चत्, last year ; पराति, year before the last ; ऐषमः (स्), current year. ^b पूर्वद्युः, a former day ; yesterday. उत्तरेद्युः, a subsequent day ; to-morrow. अपरेद्युः, another day ; the day after to-morrow. अधरेद्युः, a past day ; the day before yesterday. अन्येद्युः, another day. अन्यतरेद्युः, either day ; one of two days. इतरेद्युः, a different day. ^c The past day and the day to come. ^d परम्भः or परःसः (—स्).

- i 1 i i 2 i i
23. एतहि समतीदानीमधुना साम्रतं (तथा)
 (दिग्देशकाले पूर्वादौ) प्रागुदक्प्रत्यग् (आदयः) Now; at this
 3 i 4 i 5 i time.
 East, North,
 West, &c. &

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. सुलिङ्गशास्त्रैः सवादिष्टस्त्रितसमासैः

अग्रातैः संप्रहेऽलिङ्गं सङ्कीर्णवद्विषोषयेत्

1—ति. इ—म्.

2 च—.

3—क् (च).

4 उ—च.

5—क् (च).

^a प्राक् (च) the east ; from or in the east : or eastern (country).
 or prior time. उदक् (च), North ; northern, or subsequent. प्रत्यक् (च) West, western, or subsequent. Besides other terms, as अशाक् (च) South : Southern or former. दण्डिशात्—शातः—ऐन, Southward. उपरात्—रतः—रैष, Northward. अधरात्—रतः—रैष—शात्, underneath. पुरक्षात्, before. उपरि उपरिद्धात्, above. अधस्तात्, behind.

The following are feminine, viz. Monosyllables in र् or अ. ^a

2. लिङ्गं शेषविधिर्वापी विशेषर्वद्युवाधितः

लियामूदूद्विरामैकाच्

Names of female beings.^b

सयोनिप्राणिनाम च

Terms signifying lightning.

3. नाम विद्युचिशावस्त्रीवीणादिग्भूमदीक्षियां

अद्वैतिर्द्विगुरेकार्थी न च पात्रयुगादिभिः पञ्च नामः

A no in ending in the affixes तस्मि &c.

4. तस्मिन्दे ये निकल्पता वैरमैथुनकादिवृन्

^a Example, अ॒ीः, prosperity. अ॑ः, eyebrow. ^b Except कल्पं and वस्त्रं, neut. and दारा: masc. pl. signifying a wife. ^c Viz. lightning ; night ; any creeping plant ; a lute ; (some read वाणी, speech ;) space, quarter ; earth ; river ; modesty (some read भी intellect). ^d Provided the sense be singular (Ex. त्रिलोकी, the aggregate of three worlds ;) except such compound term, formed with the words पात्रं, वगः, &c. (Ex. चतुर्वर्णं, Total of four ages). ^e Viz. तस्मि, which imports state of being, and multitude, or is pleonastic, (Ex. देवता, God, deity) : य, इति, कल्पत् and वृ signifying multitude, as पात्रता assemblage of chains or bonds ; पश्चिनी, a pond (abounding in lotuses) ; रथवस्त्रा, a crowd of carriages ; गोत्रा, a herd of kine : वृन्, (or वृ with तुष्ट् or तुञ्ज्, all convertible into वृक्ष, and finally into इक्षा;) signifying enmity, nuptial union, &c. (including the distributive import, and gift and amercement). Ex. काकोत्सूक्षिकाः, enmity of crows and owls.

स्त्रीभावादावनिक्तिन् शुद्धग्राम्यपोद्युचिअक्षताश्च। Or in अनि,
&c. a

5. उणादिष्टुनिरूपैः

Or. in certain
unādi affixes.
b

अनि

ज्ञावज्जन्मं चरं स्थिरम्

Or in a semi-
nine termina-
tion. c

तत्कौडायां प्रहरणं चेन्नौटा पाह्वा गादिक्

Or in च,
&c. d

only an part of गा गाडा

* Nouns ending in these eleven affixes, which import the state of being, &c. are feminine : viz. अनि, signifying an imprecation. क्षिति (ति) for the abstract sense (Ex. अृतिः, recollection) : शूल (convertible into इक्ता) denominating a disease ; or implying the import of the verb (as जीविका, livelihood); also एवच् ; अच् (आ ई) implying reciprocity ; as आवश्योधी, mutual imprecation : क्यप् (वा) conveying the abstract sense ; as ब्रह्माहत्या, sacrilege : मुच् (अना) with the abstract sense ; as अरुहना, decoration : द्वज् (ट) indicating question and reply : अरु (आ आ) for the abstract sense ; Ex. पचा, cookery : नि with the abstract import ; Ex. गत्तानिः, fatigue : अ also in the abstract sense ; as चिकीषा, desire to act : (but some omit this affix ; others interpose it after क्यप्, others transpose some of the latter affixes :) य (आ आ) with the same abstract import : Ex. क्रिया, action. ^b Viz. नि ; as ओर्जिः, a string or row. Some read अनिः ; as अमनिः, the earth ; ऊ as चमू, an army. ई as लक्ष्मी, prosperity. ^c Terminated by an affix denoting the feminine gender (रु, आप् or अम्) whether the noun signify anything locomotive or fixed, or whether it vary the gender, or be restricted to the feminine. ^d Indicating play in which the thing is used as a weapon. Ex. भौद्धा, boxing, playing at fisty cuff.

W w

Or in अ following वा.

6. षष्ठोऽवः साक्षिवास्तां चेहासृपाता हि काशगुनी

स्मैगम्याता हि रुग्या तैलम्याता स्वधेति दिक्

Diminutives. b

And the par-ticular nouns here enum-bered. b

7. स्त्रीस्त्रालकाचिन्मृत्याल्यादिविवद्य! १ प्रथमे वदि

सङ्का शेफालिका टीका घातकी पञ्चिकागढ़की गुरुम्

c d e f g 1 h

i j k l 2 m n

8. सिंधका सारिका हिका प्राचिकोल्का पिपीलिका

o गंगा p q r s 3 t

तिन्दुकी कणिका मङ्गः लुहङ्गा लूचि माढवः

u v 4 w x y z aa

9. पिच्छावितरण्डाकाकिर्यस्थूर्णिः शाशी दुष्णी दरतु

1 आ—.

2 ए—.

3 आडि.

4 औ or नी.

- * And implying, that such act takes place at such time or in such circumstance. Ex. लेन्पातामृगवा.
- ^b Formed by giving the feminine termination to a masculine noun : as गुणाली, a small fibre of a water lily.
- ^c The city of the name.
- ^d Nyctanthes arbortristis.
- ^e A commentary : annotations.
- ^f Grislea tomentosa.
- ^g 1 A perpetual commentary.
- 2 A book of accounts ; a journal.
- 3 A calendar or almanac.
- ^h Cytisus Cajan.
- ⁱ The plant.
- ^j A sort of bird : Turdus Salica, Buch. MS.
- ^k Hiccough.
- ^l A sort of bird : others say, a gadfly.
- ^m A firebrand.
- ⁿ An ant.
- ^o Diospyros melanoxylon.
- ^p 1 An atom.
- 2 A spark.
- ^q 1 Fracture.
- 2 Deception.
- 3 Wave.
- ^r Irony.
- ^s A winding hole in the ground, a mine ; an opening by sap, such as house-breakers make.
- ^t A needle.
- ^u The gem of leaves : young leaves undisplayed.
- ^v Gum of the Bombax heptaphyllum.
- ^w Scum of boiled rice, &c.
- ^x Criticising.
- ^y The quarter of a pana ; some say of a máshá.
- ^z लूचिः or लूर्णी, selection of an unanswerable argument.
- ^{aa} 1 A grindstone.
- 2 A curtain made of rushy Crotalaria.
- ^{bb} A centipede.
- ^{cc} A tribe of barbarians.

a b c d e

साति कन्वा(तथा) सन्दौ नाभी राजसभा(अपि च)

f g h i j k

10. अमुरी चर्चरी पारी होरा लट्टा (च) सिधला

l m n o p q

लाक्षा लिक्षा (च) गखुषा ग्रधसी चमसी मसी

महाप्राप्ति विवरण
देवावली

- Extreme pain. २ Destruction. ३ A rug : a quilt of rags. ४ A small bed or couch ; a chair, or stool. ५ नाभी or नाभिः, the navel. It is also masculine. ६ The royal court. ७ Cymbals. ८ Rejoicing : celebration by (song, &c. According to another reading कक्षटी, a small jar. ९ A drinking vessel ; a cup or goblet. According to another reading, शारी, १ A vessel for milking. २ A rope for binding an elephant. ३ १ Rising of a zodiacal sign. २ Half a sign. ३ A sign of the zodiac. ४ Astrology. ५ १ Name of a plant. २ Name of a bird. ३ Lock of hair on the forehead. ४— on the side of the face. ६ १ Blotch of the skin. २ Sort of leprosy. ७ Lac. ८ Nit, egg of a louse. ९ A mouthful of water to rinse the mouth. १० Gout or rheumatism affecting the thigh. ११ १ A small ladle or spoon. २ Lentils ground to meal. १२ Ink. Also masc. नाभिः.

SECTION II.

The following are masculine viz.
Nouns signifying gods,
&c. a

11. पुंस्के सभेदानुचराः सपर्वायाः सुरासुराः

स्वर्गयागाद्रिमेषाभिदृकालासिशरात्वः

12. करगल्लौष्ठहोर्दण्डौ कण्ठकेशनखसन्नाः

अङ्गाहनाः

क्षेडमेदा

रात्रान्तः प्रागसंख्यकाः

Terms ending in एङ्ग
or अङ्ग. b
Names of poisons. c

Compound terms in
रात्र. d

^a Viz. Gods of various orders with their attendants (under some exceptions). Demons with their attendants (under some exceptions). Likewise the following (under certain exceptions), viz. heaven, and particular heavens ; sacrifice, and its varieties ; a mountain, and particular mountains ; a cloud, or particular descriptions of clouds ; a sea, and particular seas ; a tree, and particular species ; time, and the measures of time ; a sword, and sorts of swords ; an arrow, and varieties of arrows ; an enemy, and descriptions of enemies. Also, Revenue or tax. A ray of light. A hand. A cheek. A lip. An arm. A tooth. The throat. Hair. A nail. A pap. [The exceptions are stated in their places.] ^b As पूर्णङ्गः, forenoon. द्विः, a couple of days. ^c With certain exceptions. ^d As वर्षारात्रः, a rainy night. Except in composition with a numeral. Ex. पञ्चरात्रं.

b

13. श्रीवेदाद्याच्च निर्यासः

Resins and
gums. a

असन्ता अवाधिताः

कश्च जतुवस्तुनि हित्वा तुर्विरामकाः

Nouns in
अस् or
अस्त्. cNouns in तु
or त्. dIn अ with
a penult अ,
&c. e

14. क ष ण भ मरोपान्ता वद्यहन्ता अमी अथ

य य न य स टोपान्ता

Or with a pe-
nult उ, &c. fगोलाख्याः
गाम मौ हे। (गोलाख्याः गाम मौ हे)Names of fa-
milies. g

चरणाह्याः

Names of
portions of
the Veda.

15. नाम्बरकर्त्तरि भावे अ वज अ प्र न अ ण वायुषः

Nouns in
अभ्, &c. h

त्रया त्रु प्रणी

त्राप्ति त्रुष्णी हे।

a Or other exudations of trees ; and any vegetable extracts.

b According to another reading श्रीपिण्डः. c With many exceptions.

Some erroneously read अस् or अस्त्. d Except कश्च, root of Scirpus maximus ? which is neuter and masc. (some say fem.); अदृ, lac ; अस्तु, a thing : both neuter : besides other exceptions. e Viz. अ, ए, अ, अ, अ, अ. f Viz. प, अ, न, अ, अ, अ. Some understand this not to be limited to a final अ, but the better opinion so restricts it. Even with that restriction, the rule admits numerous exceptions. g Denominated from a patriarch. h Viz. Nouns denominative, terminated by the affixes अभ्, अस्, अप्, (all convertible into अ,) अक् (अ), अ, अ, (both convertible into अ,) and असुष् (अस्), with the abstract sense, or denoting the import of any case except the agent ; or even this import, if the noun be not denominative. The rule admits exceptions.

In ल्यु, &c.
aThe com-
ound term
जस्तवद्वा

ल्युः कर्त्तरौभनिभावे को घोः क्रिः प्रादितेऽन्वतः

16. हन्त्वे इश्वर्वदवावश्ववद्वान् समाहते

कान्त in
composition
c

कान्तः सूर्येन्दुपर्वतं पूर्वे इयः पूर्वके इपि च

d

e

f

g

The nouns
here enu-
merated.

17. वटकः (चा) इनुवाक (चृ) रस्तक (चृ) कुट्टङ्कः

h

i

j

k

पुङ्कोन्युङ्कः समुङ्क (चृ) विटपद्मवटाः खटः शटा।

l

m

n

विटपद्मवटाः खटाः शटा ग्रन्थे रहते

^a Viz. Terminated in ल्यु (convertible into ल्यन) with the active import ; in इमनिच् (इमनू) with the abstract sense (some say the passive also) ; in च (convertible into च), with the abstract sense ; and in कि (क) affixed to the verbs termed ल्यु (viz. दा, &c.) with a preposition or noun prefixed. ^b Du. जस्तवद्वा, a horse and mare. pl. जस्तवद्वाः, horses and mares : but जस्तवद्वा, a stud of horses and mares.

^c With names of the sun and moon, or with the word जायस्. Ex. सूर्यकान्तः, a crystal lens. ^d Pulse ground and fried with oil and butter.

^e A hymn in the vēdas. ^f 1 Sort of deer. 2 Eyelid. ^g Or कुट्टङ्कः.

^h An arbour formed by creeping plants overrunning a tree. 2 A root or thatch. 3 A house or hut. ⁱ Feathered part of an arrow. ^j Or च्यूङ्कः. 1 Sixfold repetition of the triliteral name of God. 2 The Sāma-vēda. 3 Pleasing. ^k A box with a cover or lid. ^l A sodomite.

^m 1 Cloth. 2 Wove silk. 3 A royal patent. 4 A stone for grinding with a mullar. ⁿ 1 Grass. 2 A blind well.

a b c d e f घ

18. कोट्टारघट्टाः (च) पिण्डगोख्लौपिण्डः (वत्)

g h i j k l

गङ्गः करण्डेत्तुलगुणोवरणः (च) किणोघुणः

—m n 1o p 2q r

19. हृति सीमन्तं हरितोरोमन्योन्नीथयुद्धाः

s t u v w x

कासमहैः इरुदः कुन्दस्केनसूपौ (च) वूपकौ

।—त्.

२ उ—.

- ^a कोट्टः, a fort. According to another interpretation कोट्टारः, 1 The town well. 2 The stairs of a pond. ^b घरघट्टः, machine for drawing water. According to another interpretation, घट्ट, a wharf : stairs. ^c घट्टः, a market. ^d 1 A lump of food. 2 A lump of flesh ? 3 A body. 4 An oblation of food to the manes of ancestors. ^e 1 A tribe of mountaineers 2 A person having the navel prominent. Some read गोट्टः, others गोट्टः ; and interpret a lump of flesh on the navel. ^f The Abdomen. ^g 1 A goitre. 2 Hump on the back. ^h 1 A box with a lid or cover. 2 A basket. ⁱ 1 A staff. 2 A club armed with iron, or made of it. ^j 1 A multitude. 2 Pimples on the face. 3 A portico. ^k 1 A wart. 2 A scar. ^l An insect which eats wood. ^m Bellows. ⁿ Dressing of hair ; separating the hair, so as to leave a line on the top of the head. ^o Green colour. ^p Chewing the cud. ^q 1 Designation of the triliteral name of God. 2 A portion of the *Sāmarvēda*. ^r Bubble of water. ^s Or आश्वन्दः. 1 The plant (*Cassia esculenta*). 2 An acid preparation of tamarind and mustard. ^t 1 In numeration ; a hundred millions. 2 In medicine, An indolent swelling. Some read घर्दनिः : 1 Fire. 2 Disease. ^u 1 The plant (*Jasminum multiflorum*). 2 A turner's lathe. ^v Froth. ^w A mound of earth. ^x घृषः, a sacrificial post to which a victim is bound. According to another reading घृषः, bread.

a b c d e

20. आतपः (क्षतिये) नाभि कणप चुरकेद्वराः

f g h i j k
पूरचुरप्रचक्का (च) गोल चिह्न, लुप्तज्ञाः: एन्द्रः
l m n o p

21. वेताल मङ्गभृष्णा (च) पुरोडाश्यो (अपि) पद्मिशः

q r s t
कुख्याधीरभस (चैव स) कटाहः पत्रहः:

- ^a Sunshine. ^b A soldier or man of the military tribe. ^c A spear or lance. According to another reading चुणपः; 1 A dead body. 2 A stink. 3 A spear. ^d Or चुराः. 1 A razor. 2 Barleria (or Ruellia) longifolia. ^e Name of a plant. ^f A wave. ^g Or चरमः, sort of arrow. ^h चुक्कः; 1 Acid sauce. 2 Sorrel. ⁱ 1 A globe. 2 A widow's bastard. ^j चिह्नहः; m. n. or चिह्नसः; m. Vermilion. ^k Or चुहलः; 1 Soul. 2 Body. ^l A dead body, occupied by an evil spirit. ^m A wrestler or boxer. ⁿ 1 A bear. m. f. 2 Sort of arrow. ^o Or पुरोडाः (स्). 1 The residue of an oblation. 2 Sort of oblation. ^p Or पद्मिशः, a battle axe. ^q Or चुख्यासः; a dish consisting of half boiled rice with pulse; or half boiled barley, &c. ^r 1 Joy. 2 Mental exertion. ^s 1 A shallow boiler. 2 A turtle's shell. 3 A young buffalo. ^t A spitting pot.

SECTION III.

22. द्विने इन्द्रं वारसपर्णेषुभिसेहकम्

यीतोऽसामांसद्विर सुखाच्छिद्रविश्वलम्

The follow-
ing are neu-
ter : viz.

Nouns signi-
fying sky,
&c. a

23. फलहेमशुल्कोऽ सुखदःखशुभाशुभम्

अलपुष्पाणि लवणं व्यञ्जनान्यशुलेपनम्

24. केाळ्याः शतादिसखांश्या वा लक्षानिशुतं च तत्

द्वच्कमसिसुसक्तनं

Dissyllables
in अस्
इस् उस्
or अन्. b

यदनान्नमूकर्णरि

Nouns in
आन्. c

^a Viz. (Under various exceptions). The sky or atmosphere, or the etherial element ; an organ of sense ; a forest ; a leaf ; a hole ; frost ; water ; cold ; heat ; flesh ; blood ; the face ; an eye ; wealth, substance ; force, strength ; forces, army ; fruits of various sorts (or according to another reading उष्ट्र, a plough) ; gold ; copper ; iron ; metal ; pleasure ; pain ; good luck ; ill luck ; aquatic flowers ; salts of various kinds ; sauce or condiment ; and various sorts of condiments ; perfumes of various kinds ; numerals from 100 upwards, except कोटि, ten millions, which is fem. and शत् fem. and neut. and निशुत् masc. and neut. both signifying a hundred thousand. ^b Example असः (स्), glory. उष्टिः (उ.), oblation of butter. शुः (श.), body. नामः (न.), name. ^c With that termination bearing any import but that of agent. गत्वम्, movement, going.

In ल, उ^१
and न्. a

25. लालं सलोपर्व चिरं

In रात्र
with a nume-
ral. b

Compounds
in पात्र, &c. c

Nouns com-
pounded co-
pulatively or
adverbially. d

पदिक्षु,
with a nume-
ral or parti-
cle. e

कावा,
with a word
in the 6th
case. f

सुभा in
composition
with the 6th
case. g

रात्रमाकृ संख्यान्वितम्

पात्राद्यदन्ते कार्यं हिरुष्मागुत्सारतः

26. हन्दैकात्प्रवीभावौ

पथः संख्याव्याप्तयः

षष्ठ्यान्व्यायावद्वग्नादेहि चार्यं

त्रिलक्ष्मी

संहस्रौसंका

- ^a Ex. चिरं, a friend, चर्चं chaff, चुर्च, a family. The rule is subject to many exceptions. Some read न for उ, and interpret the rule as restricted to nouns in ल with ल् or न् prefixed. Ex. चर्चं, cloth. चर्च, a machine.
- ^b Ex. चिरार्ब, the duration of three nights.
- ^c Compound terms in ल् formed of पात्र and certain other nouns with numerals; and signifying one whole. Ex. चतुर्दुर्लं, entire period of the four ages.
- ^d The first implying one whole. Ex. शिरैच्छीर्व, head and neck. The second joining a noun with a particle. Ex. अपश्चित्, as much as able.
- ^e कापर्व, a bad road.
- ^f Provided such word be plural. Ex. विच्छार्व, shadow of a flock of birds.
- ^g Provided it signify an assembly. Ex. दात्रीसर्व, a multitude of female slaves. Or whether it signify an assembly or a house, if the term to which it is joined signify king, (except the word राजा), or a demon, or similar being, (neither man nor god). Ex. नृपसर्व, a king's palace, or a meeting of kings. रक्षःसर्व, a multitude of demons.

27. शाखार्थापि पराराजा॑ इमगुर्वार्थादूराजकात्

दाचीसभं दृपसभं रक्षःसभमिमा दिशः

28. उपश्चोपक्रमान्तरं तदहित्यप्रकाशने

३० उपज्ञा,
and उपक्रम.
a

केऽपञ्चं कोपक्रमादि

कन्दोऽशीनरनामसु

Also कन्दा.
b

29. भावेनष्टं कचिद्द्योऽन्ये सम्बै भावकर्मणोः

Nouns in
affixes hav-
ing an ab-
stract sense. c

अदत्तप्रत्ययाः

पुण्यसुदिनाभ्यां त्वृहःपरः

In अदृृ,
with certain
terms. d

30. क्रियाव्यवानां भेदकाव्येकत्वे॑ इष्य

Adverbs and
epithets of
indeclinables

उक्त्वान्तेऽप्ते

The nouns
here speci-
fied.

* In composition with the sixth case, provided the import be commencement. Ex. केऽपञ्चं, and कोपक्रमं, the creation by *Brahmā*.

† Provided the compound term be the name of a town in the province of *Usīnara*. Else it is feminine. Ex. लौडिकन्धं and दाचिकन्धा, names of towns; the first situated in *Usīnara*, the other out of that province.

‡ Being terminations in ा, forming verbal derivatives. Except ा, (वास्); ा, ा, (as well as वास्), reducible to ा; and such as are distinguished by an indicatory ा. (as वास्, &c.) Also affixes in ा, with the abstract or the passive import, or with the sense of multitude, forming derivatives from nouns. ^d Viz. With पुण्य, or उद्दिन. Ex. पुण्यादृृ, a holiday. ^e 1 A portion of the *Sāmavēda*. 2 A monosyllabic verse.

^f 1 Name of a metre. 2 Species of drama.

a b c d e f
 चोचं पिच्छं मृहस्युलं तिरीटं भर्मयोजने
 g h i j
 31. राजस्त्रं वाजपेयं गद्यपद्ये (हतौ कवेः)
 k l m n o p
 माणिक्यभाष्मिन्दूरचीरचीवरपञ्चरम्
 q r s t u
 32. लोकायतं हरितालं विद्लं स्थालवांडुकम्

- ^a 1 Half-eaten fruit. 2 Fruit of the palm. 3 A cocoanut. Or चोचं, a plantain. Also, according to another reading, छेटं, chase; hunting.
- ^b A peacock's tail : some say m. f. a monosyllabic verse. Also, according to different readings, उक्तं (vide उक्तं); and उक्तं, released.
- ^c Pillar of a house.
- ^d 1 A turban. 2 A diadem.
- ^e A joint, or place of junction of parts of the body.
- ^f A long measure : 4 *Krōsa*.
- ^g A grand sacrifice by an emperor attended by tributary kings. It is also masc.
- ^h Name of a sacrifice.
- ⁱ Prose.
- ^j Verse.
- ^k A gem.
- ^l 1 Commentary. 2 Sort of building.
- ^m Minium.
- ⁿ 1 Bark. 2 Rag.
- ^o Dress of a priest of the sect of *Buddha*.
- ^p Dress of a mendicant.
- ^q Dress of priest of the sect of *Buddha*.
- ^r Or पिङ्गरं, 1 A cage.
- ^s 2 The ribs. It is also masc.
- ^t ^q System of atheistical philosophy taught by CHARVĀCA.
- ^u Yellow orpiment.
- ^s A basket made of split bambus.
- ² Bark of pomegranate.
- ³ Split peas.
- ^t A caldron.
- ^u 1 Name of a country.
- ² Production of that country. Also वारुणं, sort of saffron.

SECTION IV.

a b c d
 (पुंनपुंसक्योः) शेषोऽर्हच्चिद्याजकगृहकाः
 e f g h i j
 33. मोहकशङ्खकट्टश्वाटकः कर्वटोऽर्बुदः
 k 2 l m n o p
 पातकोऽदोगचरकतमाला॒ भूलका॑ नडः

The nouns here specified are masculine and neuter.

1 त—. 2 च—.

- ^a Some include this among the terms exhibited : m. n. in the sense of remainder ; but masc. as a name of the eternal serpent *Seshandaga*. ^b Half a verse of the *vedas*. ^c An oil cake. ^d 1 A thorn or prickle. 2 A fault or defect. 3 Horripilation. ^e Sort of sweetmeat. ^f Performance. Right preparation. According to another reading *इशुकः*, sort of metre. ^g टृष्णः, a hatchet, or a stone-cutter's chisel. Or, according to another reading, त्रृष्णः. 1 Grief at separation from a beloved object. 2 Terror. ^h A petticoat. ⁱ Capital of a district (of two or four hundred villages): not a city nor a village ; but partaking of both. Some write शृण्डः. But, according to another reading, कर्पृणः, cloth. ^j 1 In numeration, a million. 2 In medicine, Ophthalmia. ^k Sin. ^l Exertion, endeavour. ^m Name of a book on medicine : (so denominated from its author). Or बरकः, sewn cloth. ⁿ 1 Name of a tree. 2 Bark of bambu. ^o Emblic myrobalan. Or आचारकः, an inhabited place on a hill or mountain. ^p A hollow reed.

a b c d e f g

34. कुष्ठं सुखं श्रीधुवुसं शैऽितं लेमकुहिमम्

h i j k l m

उद्गमं शतमाना॑ इमं शम्बला॑ इव्यतारहवम्

n o p q r s

35. कवियं कन्दकार्पासं पारा॑ इवारं वुग्नभरम्

t u v w x y

यूर्पं प्रश्रीवपालीवे यूषं चमसचिक्षौ

- ^a 1 Leprosy. 2 Costus. ^b 1 The head, m. f. n. 2 Shaved or shorn.
- ^c Rum. ^d 1 Forcemeat. 2 Fried meat. Some read तुर्स. Also, according to various readings, तुर्सं plaster. दुर्सं, dust. शर्सं, excellence.
- ^e Warwhoop. ^f Well-being. ^g 1 A mine of gems. 2 Ground smoothed and plastered. 3 A poor man's abode, a cottage. ^h Confluence of rivers, &c. ⁱ 1 A *pala* of silver. 2 An *ād'haca*. ^j A disease of the eye.
- ^k शम्बलं or सम्बलं, stock for travelling expenses. ^l An indeclinable word. ^m Dancing with violent gesticulation. ⁿ A bridle. ^o A bulbous or tuberous root. Or कच्छ, act. ^p Cotton cloth. Or कपोः, cotton. ^q The opposite bank or shore. ^r The near bank or shore. According to another reading, वारं, 1 Multitude. 2 Opportunity. 3 Succession. 4 Going forth to spy. ^s 1 A yoke. 2 Name of a mountain. ^t A post to which a victim is tied at a sacrifice. Or पुर्सं, Pus.
- ^u 1 A window. 2 A house for recreation. 3 Top of a tree. ^v पालीवं or पालीवं, sort of vessel used at religious ceremonies. ^w Or चूर्सं, Peasporridge : the water of boiled pulse (*Phaseolus mungo*, &c.) ^x A spoon : a vessel for drinking the extract of acid asclepias. ^y Barley meal.

36. अर्ष्वर्चादौ वृतादीनां पुंखाद्यं वैदिकं भ्रुवम्^a

तच्चेत्कमिह सोके इपि तस्मेदस्तु ग्रेष्वत्

SECTION V.

37. स्त्रीपुंसयोरपत्नाना

हिचतुःषट्पदोरगाः

जातिभेदाः

पुमाण्याच्च स्त्रीयोगैः सह

The following are masculine and feminine, viz. Patronymics.

Generic names of animals. b.

Names of males, and by association, of females. c

^d मङ्गकः The terms here specified.

“ Certain other terms, as उर्म, &c. which are m. and n. in the *Vedas*, are exclusively neuter in popular speech. Other terms, employed in both genders, must be learnt from practice. ” As bipeds, quadrupeds, insects, reptiles ; also fish, &c. This rule is however subject to exceptions. Ex. बचिका, a fly. शिरा, a jackal. खूता, a spider. पिण्डिका, an ant. All which are feminine whatever sex be intended. ” Ex. नौपी, a cowherd नौपी, a cowherd’s wife. ” A vessel holding oil : a cruet.

a b c 1 d e f
 38. सुनिर्बाटकः स्त्रातिर्वर्णकेऽ आटलिम्भुः
 g h i 2 j k l m
 सूषा स्त्रपाटी कर्कन्धुर्यंदिः शाटी कटी कुटिः

SECTION VI.

The following are feminine and neuter, viz.
 Nouns in अत् or हम्, some times. n Compounds in सेना, &c. o

39. स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्षिययोः अज् कचिच्चु दुज्
 श्रौचित्यमौचिती मैत्री मैत्रं दुज् प्रागुदाहतः
 40. चष्टगन्त प्राकूपहाः सेना छायाशालादुरानिशाः
 स्त्राहादुसेनं श्वनिशङ्गोशालमितरे च दिक्

1 व—.

2 व—.

- ^a A devotee or ascetic. ^b A cowry. ^c The star : Arcturus.
- ^d A pigment, as indigo, orpiment, &c. But m. f. n. a perfume, as sandal wood. ^e Name of a tree. Some read पाटिः:, Bignonia chelonoides.
- ^f Name of MANU, or of his wife. ^g A crucible. ^h A measure : masc.
- ^{अपाटः:}, fem. स्त्रपाटी. Also अस्त्रपाटी,—टः, A stream of blood. ⁱ A jujube.
- ^j A staff. ^k A petticoat. ^l M. कटिः:, and f. कटिः:, जटी. The hollow above the hip. Or m. कटुः:, f. कटी, a mat. ^m A hut. ⁿ Nouns in अज्, (अ), or दुज् (ज्ञक), with the abstract or the passive import, are commonly fem. and neut. but sometimes fem. only ; and sometimes neut. Ex. औचित्यं—ती, Propriety. जैत्रं, जैत्री, Friendship. वर्षकं,—का, Old age. ^o With a term in the sixth case. As श्वसेनं, an army of men. श्वनिशं, a night during which dogs bark and howl. गोशःकं, a cowpen.

41. आवन्नोन्नरपदो हिश्चासुंसि नस् त्रुप्

त्रिष्टुप् त्रिष्टुप् च वित्तच्च वित्तच्च

Numerals
with nouns in
आप or
त्रुप्^a

SECTION VII.

b c d e
42. (विषु) पात्री पुटी बाटी पेटी कुबलदाढिमौ

The nouns
here speci-
fied admit
the three
genders.

^a Compound terms ending in nouns terminated by आप्, (आ, denoting the feminine) or by त्रुप् ; joined with numerals and denoting a single whole. The final त्रु is in such compounds expunged. Ex. त्रिष्टुप्, or—ट्रुप्, aggregate of three beds. त्रित्तर्स, or—त्री, a party of three carpenters. ^b पात्रः,—त्री,—त्रं, a vessel. ^c पुटः, टी, टं ; 1 A lid or cover. 2 A plate made of leaves. Or पटः,—टी,—टं, covering ; cloth. ^d बाटः, टी, टं, 1 An enclosed piece of ground : a yard. 2 An orchard, or place for planting Areca, &c. 3 A road. ^e पेटः, टी or टा, टं ; 1 A multitude : an assembly. 2 A basket. 3 Retinue. ^f कुपलं, —ली,—लं ; 1 Jujube. 2 The jujube tree (some distribute the genders, m. f. the tree ; n. the fruit). ^g दाढिमः,—मी, भं, pomegranate : (or else m. f. the tree ; n. the fruit.)

Y y

SECTION VIII.

The gender
of the final is
retained. a
That of an-
other term is
followed in
certain com-
pounds. b

Numerals
and pro-
nouns. c
Compound
epithets. d
Epithets
expressing a
quality, thing,
or action. e

परिक्षिण्यप्रधाने हन्ते तत्पुरुषे ऽपि तत्

43. अर्द्धान्तः प्राद्यतं प्राप्तापच्चपूर्वाः परोपगाः
तस्मितार्थे! द्विगुः:

संख्या सर्वनाम तदन्तकाः

44. बहुवीहर्दिङ्गत्वा सुखेदा तदुदाहृतिः
गुणाद्वयक्रियायोगोपाधयः परगमिनः

* In certain compound terms, viz. Conjunctive compounds in which the several terms are principal ; and compound terms formed of a principal one with a modification of it. Ex. (fem.) कुमुडपुड्डो, a dunghill cock and a peahen. (masc.) जयुरीकुमट्टो, a peahen and a dunghill cock. (m.) कुलविष्ठः, the priest of the family. (n.) गिरिकुलं, the family of the priest. ^b Viz. Those ending in the word अर्द्ध (as आर्द्धवार्तः,—र्द्धा,—र्द्धं, intended for a Brāhmaṇa) : and compound terms beginning with अ and certain other terms. (Ex. अर्द्धार्द्धिकः,—का,—कं, competent to a livelihood) : and compound terms containing a numeral, and terminated by an affix peculiar to derivatives from nouns : (Ex. पञ्चकपालः,—ला,—लं, prepared in five posts). They agree in gender with another term. ^c And terms ending in numerals and pronouns. However, most numerals must be excepted : and the rule applies only to those from one to four, which agree in gender with the subject. ^d As बहुधनः,—ना,—नं, opulent. Except names of regions of space. ^e Example, m. f. n. शुक्लः (पटः) शुक्ला, शुक्लं, white cloth, &c. But शुक्लः, the white colour. दश्छी, दश्छनी, दश्छ, one who bears a staff. बाचक,—का:,—कं, one who begs.

45. कृतः कर्त्तर्वसंज्ञायां कृत्याः कर्त्तरि कर्मणि

Verbal active nouns. a

अनाद्युतादेनरक्ताद्यर्थे नानार्थभेदकाः

Adjectives derived from nouns. b

46. षट्संज्ञाकालिषु समायुक्तदस्त्रिष्ठवयम्

Some numerals, &c. do not vary. c

परंविरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः

d

47. इत्यमरसिंहकृतौ नाम्नलिङ्गानुशासने

रामानुज
मात्र

सामान्यसूतीयः काण्डः साङ्क एव समर्थितः ।

- a Derivatives from verbs, terminated by affixes named कृत्, and denoting the agent, but not forming denominatives. Ex. कृचाँ,—र्ची, कृचूँ, ती, त्, acting. Or terminated by affixes named कृत्य, with the active or passive, (not the neuter and abstract sense.) Ex. अवः: (तदः)—वा,—वँ, a tree, that is to be. गन्तवः: (यात्वः),—वा,—वँ, a village which may be approached or travelled to. b That is, according to the literal sense of this rule, Derivatives from nouns with the termination कृत्, &c. (among the affixes named तदित्), and which are epithets of various subjects, or of which the subjects are various. Ex. कौसुमः,—सी,—सँ, dyed with safflower. शैवः, शी, शँ, made of gold. ऐन्द्रः,—न्द्री,—न्द्रँ, sacred to INDRA. c The numerals denominated षट्, viz. from 5 to 10, do not vary in gender: nor the personal pronouns; nor inflected verbs; nor indeclinable particles.
- d In instances where any of the preceding rules are at variance, the last is an exception to the first: and what has been left unsaid, must be learnt from the practice of good writers.

ALPHABETICAL INDEX.

N. B. p stands for page. And n. for note. The English figures point out the couplets in which the word is to be found.

अंश—अल्प.

- अंश, p 158, n. p 242,
90.
- अंशक, p 18, 17.
- अंशु, p 22, 84.
- अंशुक, p 168, 17.
- अंशुभती, p 118, 3.
- अंशुभृत्यका, p 112, 1.
- अंस, p 158, 39. p 242, n.
- अंसक, p 148, 44.
- अंहति, p 182, 29.
- अंहस्, p 31, 1.
- अंहिति, p 182, n.
- अंहु, p 156, 22.
- अक, p, 384, n.
- अकरणि, p 296, 39.
- अकुम्भ, p 243, n.
- अक्षयपार, p 60, 1.
- अक्षयकर्मन्, p 270, 46.

अक्ष—अद्वा.

- अक्ष, p 241, 86. p 258,
45. p 162, n.
p 364, 223.
- अक्षत, p 232, 47.
- अक्षता, p 232, n.
- अक्षदर्शक, p, 192, 5.
- अक्षदेवी, p 258, 44.
- अक्षधूर्स, p 258, 44.
- अक्षर, p 352, 184.
- अक्षरचूड़, p 194, 15.
- अक्षरचन, p 194, 15.
- अक्षरचूड़, p 194, n.
- अक्षरविन्द्याल, p 195, n.
- अक्षरसंस्कान, p 195, 16.
- अक्षदर्शक, p 231, 43.
- अक्षयतो, p 258, 45.
- अक्षसुष, p 100, 39.
- अक्षयकीलक, p 205, 24.

अद्वा—अगा.

- अद्वान्ति, p 51, 24.
- अज्ञि, p 162, 44.
- अज्ञिकृष्टक, p 201, 6.
- अज्ञिगत, p 269, 45.
- अज्ञित, p 230, n.
- अज्ञीव, p 230, 41.
p 93. 11.
- अज्ञोड, p 92, 9.
- अज्ञोहिणी, p 211, 49.
- अखण्ड, p 275, 15.
- अखात, p 68, 27.
- अखिल, p 275, 14.
- अग, p 304, 20.
- अगरी, p 102, n.
- अगस्त्या, p 19, 21.
- अग्निः, p 19, n.
- अगाध, p 64, 15.
- अगार, p 79, 5.

A

अगु—अग्रि.

अगुव, p 171, 28. p 100, 43.
 अगुर्विंशति, p 100, n.
 अग्नायी, p 180, 21.
 अग्नि, p 10, 48.
 अग्निकश, p 11, 58.
 अग्निचित्, p 177, 11.
 अग्निज्ञाता, p 115, 12.
 अग्निष्ठ, p 7, 85.
 अग्निमन्त्र, p 101, 46.
 अग्निमुखी, p 96, 23.
 अग्निशिल, p 170, 25.
 अग्निशिखा, p 113, 6.
 p 118, 2.
 अग्नीष्म, p 172, n.
 अग्नुग्रहात्, p 27, 10.
 अग्नि, p 88, 12. p 273, 7.
 अग्नज, p 147, 43.
 अग्नजक्षन्, p 175, 3.
 अग्नजि, p 273, n.
 अग्नजी, p 273, n.
 अग्नसःसर, p 208, 40.
 अग्नस्, p 378, 7.
 अग्नपाठ, p 154, 15.
 अग्नसर, p 208, n.
 अग्नायत, p 352, 185.
 अग्निम, p 147, n. p 278, n.
 अग्निय, p 147, 43.
 p 273, 7.

अग्नी—अङ्ग.

अग्नीव, p 147, n.
 p 278, 7.
 अग्नेदिविषु, p 142, 28.
 अग्नेसर, p 208, 40.
 अग्निः, p 147, n. p 278,
 7.
 अग्नि, p 307, 28. p 31,
 n.
 अग्नमर्चण, p 188, 47.
 अग्नमर्चणी, p 188, n.
 अग्न्या, p 237, 67.
 अग्नि, p 19, 18. p 298, 4.
 अग्नी, p 46, n.
 अग्नूर, p 87, 4.
 अग्नूष, p 202, 9.
 अग्नूर, p 87, n.
 अग्नोठ, p 93, 9.
 अग्ना, p 46, 5.
 अग्नि, p 156, 21 p 29,
 4. p 378, 7. p 381,
 19.
 अग्नद, p 166, 9.
 अग्नग, p 81, 13.
 अग्नगा, p 137, 3.
 अग्निष्ठेप, p 49, 16.
 अग्नसंखार, p 169, 22.
 अग्नहार, p 49, 16.
 अग्नहारि, p 49, n.

अङ्गा—अच्छ.

अङ्गार, p 228, 30.
 अङ्गारक, p 21, 27.
 अङ्गारधानिका, p 227, 29.
 अङ्गारवङ्गी, p 97, 29.
 अङ्गारवङ्गी, p 107, 8.
 अङ्गारशकटी, p 227, 29
 अङ्गिरसः, p 21, n.
 अङ्गीकार, p 34, 14.
 अङ्गीलस, p 285, 58.
 अङ्गिरि, p 159, n.
 अङ्गीरी, p 159, n.
 अङ्गीयक, p 166, n.
 अङ्गुल, p 159, n.
 अङ्गुलि, p 159, n.
 अङ्गुलिपस्त, p 241, 86.
 अङ्गुलिष्ठारा, p 166, 9.
 अङ्गुखी, p 159, 33.
 अङ्गुखीयक, p 166, 9.
 अङ्गुष्ठ, p 159, 33.
 अङ्गुस्, p 31, n.
 अङ्गि, p 156, n.
 अङ्गिवस्तिका, p 107, 11.
 अङ्गरङ्गी, p 238, 71.
 अङ्गस, p 84, 1.
 अङ्गुला, p 73, 2.
 अङ्गुत, p 4, 14.
 अर्चि, p 11, n.
 अङ्गुसायन, p 4, 18.

अच्छा - अजी.

अच्छा, p 64, 14. p 308, 31.
 अच्छभाष्य, p 127, 4.
 अच्छा, p 239, 76. p 308, 32.
 अच्छकप, p 6, n.
 अच्छकाव, p 6, n.
 अच्छगत्तिका, p 119, 5.
 अच्छगर, p 57, 5.
 अच्छगव, p 6, 30.
 अच्छगाव, p 6, n.
 अच्छननि, p 296, n.
 अच्छन्न, p 217, 77.
 अच्छमोदा, p 120, 10.
 अच्छम्भूती, p 114, 7.
 अच्छस्त्र, p 18, 61.
 अच्छा, p 239, 76.
 अच्छाजी, p 229, 36.
 अच्छाजीय, p 250, 11.
 अच्छानेय, p 202, n.
 अच्छित, p 318, 64.
 अच्छिन, p 187, 46.
 अच्छिनपत्रा, p 132, 26.
 अच्छिनबोनि, p 128, 8.
 अच्छिर, p 81, 13. p 351, 183.
 अच्छिस्त्र, p 276, 21.
 अच्छिस्त्रग, p 212, 54.
 अजीकप, p 6, n.

अजी—अस्त्री.

अजीवनि, p 296, n.
 अज्ञाका, p 48, 11.
 अज्ञ, p 268, 38. p 270, 48.
 अज्ञित; p 283, 47.
 अज्ञग, p 16, 5.
 अज्ञगकेशी, p 116, 18.
 अज्ञगा।
 अज्ञगापती, p 16, 6.
 अज्ञालि, p 160, 36.
 अज्ञाणा, p 376, 2. p 379, 12.
 अज्ञाटा p 116, 15.
 अटनि, p 212, n.
 अटनी, p 212, 52.
 अटनि, p 86, n.
 अटनी, p 86, 1.
 अटखण, p 110, 22.
 अटखण, p 110, n.
 अट'ln. 1p 648.
 अटाणा, p, 184, 35.
 अहु, p 80, 12.
 अहा, p 184, n.
 अहव, p 272, 4. p 272, n.
 अहव, p 221, n.
 अहि, p 205, 24.
 अहिमन्, p 7, 31.
 अही, p 205, n.

अस्ती—अति.

अस्तीवस्, p 274, 12.
 अस्तु, p 225, 20. p 274, 11.
 अस्तु, p 135, 37.
 अस्तुकोष, p 157, n.
 अस्तुकोष, p 157, 27.
 अस्तुन, p 65, 17.
 p 134, 33. p 271, 51.
 अस्तड, p 84, 4.
 अस्तस्तस्त, p 64, 15.
 अस्ती, p. 225, 20.
 अति, p 372, 3. p 376, 2.
 p 377, 5.
 अतिक्रम, p 214, 64.
 p 295, 33. p 343,
 152.
 अतिचरा, p 120, 11.
 अतिचल, p 125, 32.
 अतिचला, p 122, 17.
 अतिजव, p 209, 41.
 अतिचि, p 183, 33.
 अतिची, p 183, n.
 अतिनिष्ठारित्यु, p 36, 19.
 अतिहु, p 63, 14.
 अतिपथिन्, p 76, 16.
 अतिपात, p 184, 36.
 p 295, 33.
 अतिवल, p, 209, n.

अति—अद्.

अतिभाव, p 13, 62.
 अतिभृत, p 103, 52.
 अतिशुल्क, p 92, 7.
 अतिरिक्त, p 277, 25.
 अतिविदा, p 109, 18.
 अतिवेष, p 13, 62.
 अतिशक्तिता, p 216, 71.
 अतिश्व, p 13, 61.
 p 289, 11.
 अतिसञ्जन, p 294, 28.
 अतिसारकिन्, p 153,
 10.
 अतिसोरभ, p 94, 14.
 अतीन्द्रिय, p 278, 28.
 अतीव, p 376, 2.
 अतिका, 49. n.
 अत्यन्तकोपन, p 266, 32.
 अत्यन्तीन, p 209, 44.
 अत्यय, p 218, 84.
 p 343, 152.
 अत्यर्थ, p 13, 62.
 अत्येत्य, p 274, 12.
 अत्याहित, p 322, 80.
 अथ, p 373, 8.
 अथो p 373, 8
 अदभ, p 274, 12.
 अदर्श, p 26, n. p 174, n.
 अदर्शन, p 292, 22.

अदि—अधि.

अदितिनम्भन, p 2, 3.
 अदृश, p 153, 12.
 अदृष्ट, p 198, 80.
 अदृष्टि, p 55, 37.
 अद्वा, p 379, 12.
 अद्वृत, p 50, 19.
 अद्वार, p 263, 20.
 अद्य, p 382, 20.
 अद्वि, p 84, 1. p 347,
 165.
 अद्यवादिन्, p 3, 9.
 अध, p 56, n.
 अधन, p 272, 3. p 342,
 146.
 अधर्मण्य, p 221, 5.
 अधर, p 354, 191.
 p 161, 41.
 अधरतस्, p 383, n.
 अधरसात्, p 383, n.
 अधरात्, p 383, n.
 अधरेण, p 383, n.
 अधरेद्युस्, p 382, n.
 अधरो, p 161, n.
 अधरात्, p 283, n.
 अधरार्गव, p 107, n.
 अधिक, p 240, 80.
 अधिकर्ति, p 261, 11.
 अधिकार, p 207, 31.
 अधिकार, p, 198, 31.

अधि—अधू.

अधिकात, p 192, 7.
 अधिकिप, p 268, 42.
 अधिक्षिता, p 85, 7.
 अधिप, p 261, 11.
 अधिष्ठ, p 261, 11.
 अधिरोहिणी, p 82, 18.
 अधिकासन, p 173, 36.
 अधिविदा, p, 188, 7.
 अधिच्छवची, p 227, 29.
 अधिष्ठान, p 336, 128.
 अधीन, p 262, 16.
 अधीर, p 264, 26.
 अधीक्षर, p 191, 2.
 अधुना, p 383, 23.
 अहृष्ट, p 264, 26.
 अधोगुक, p 169, 18.
 अधोजल, p 4, 16.
 अधोभृन, p 56, 1.
 अधोक्ष, p 266, 33.
 अधोक्षोक, p 56, n.
 अधोक्षुदी, p 266, n.
 अध्य, p 97, n. p 192, 6.
 p 365, 227.
 अधर्णा, p 106, n.
 अधरसाय, p 52, 29
 अधारक, p 176, 6.
 अधारार, p 33, 12.
 अधूढा, p 138, 7.

अथे—अन.

अथेष्वा, p 183, 32.
 अध्यग, p 195, 17.
 अध्यगा, p 195, n.
 अध्यनीन, p 195, 17.
 अध्यनीना, p 195, n.
 अध्यन्, p 76, n.
 अध्यव्य, p 195, 17.
 अध्यव्या, p 195, n.
 अध्यर, p 178, 13.
 अध्यर्यु, p 178, 16.
 अन, p 379, n.
 अनक, p 272, n.
 अनकुदुम्भि, p 4, n.
 अनश्चर, p 43, 21.
 अनङ्ग, p 5, 20.
 अनश्च, p 64, 14.
 अनहुष्टी, p 235, n.
 अनहुष्ट, p 235, 60.
 अनहुष्टी, p 235, n.
 अनश्च, p 278, n.
 अनल्ल. p 15, 1. p 323,
 84. p 57, 4.
 अनल्ला, p 73, 2. p 107,
 10. p 118, 2. p 123,
 24. p 112, 30.
 अनम्यज, p 5, 21.
 अनम्यहस्ति, p 278, 29.
 अनभितप्यज, p 270, n.
 अनया, p 343, 151.

अन—अनु.

अनर्थक, p 43, 21.
 अनल्ल, p 10, 50.
 अनपधानता, p 53, 30.
 अनपरत, p 13, 61.
 अनपराष्ठ. p 273, 7.
 अनस्, p 204, 20.
 अनाकुल, p 354, 192.
 अनागतार्था, p 189, 8.
 अनादर, p 50, 22.
 अनाशय, p 150, 1.
 अनाभिका, p 159, 38.
 अनावासक्त, p 282, 44.
 अनारत, p 13, 61.
 अनाव्यतिक्त, p 119, 8.
 अनाहत, p 167, 18.
 अनि, p 385, n.
 अनिकिष, p 363, 220.
 अनिरच, p 5, 22.
 अनिल, p 2, 5. p 12, 57.
 अनिष, p 13, 61.
 अनीक, p 210. 46.
 p 216, 73.
 अनीकस्य, p 192, 6.
 अनीकिनी, p 210, 46.
 अनु, p 373, 9.
 अहुक, p 264, 23,
 अहुकम्भा, p 49, 18.
 अहुकर्म, p 206, 25.
 अहुकर्म, p 206, n.

अनु—अनु.

अहुवस्त, p 185, 39.
 अहुकालीन, p 209, 44.
 अहुकार, p 291, 17.
 अहुक्तम, p 184, 36.
 अहुक्तम, p 49, 18.
 अहुग, p 278, 28.
 अहुपह, p 290, 18.
 अहुपर, p 208, 39.
 अहुल, p 147, 43.
 अहुलोचिन्, p 193, 9.
 अहुतर्मय, p 257, 43.
 अहुतर, p 63, n.
 अहुताप, p 51, 25.
 अहुत्तर, p 273, 6.
 अहुत्तर, p 354, 192.
 अहुपद, p 278, 28.
 अहुपरीमा, p 254, 31.
 अहुपता, p 16, 6.
 अहुपत्र, p 208, 39.
 अहुपत्र, p 328, 101.
 अहुपोष, p 170, 24.
 अहुभव, p 294, 27.
 अहुभाष, p 360, 211.
 p 50, 21.
 अहुभति, p 26, 8.
 अहुबोग, p 41, 10.
 अहुरोष, p 170, n.
 p 194, 12.
 अहुखाप, p 42, 16.

अनु—अन्त.

अनुवत्ति, p 194, 12.
 अनुपम्भर, p 30, n.
 अनुचाक, p 390, 17.
 अनुषय, p 343, 150.
 अनुष्टुप्, p 180, n.
 अनुष्टुप्, p 252, 19.
 अनुहार, p 291, 17.
 अनुहास्य, p 183, n.
 अनूक, p 301, 13.
 अनूपान, p 177, 9.
 अनून, p 275, n.
 अनूनक, p 275, 15.
 अनूप, p 75, 10.
 अनूद, p 22, 83.
 अनूधर, p 74, n.
 अनृत, p 270, 46.
 अनृत, p 43, 22. p 220, 2.
 अनेकप, p 200, 2.
 अनेड्सूक, p 268, n.
 अनेहस्, p 24, n.
 अनो, p 379, n.
 अनोवड, p 87, 5.
 अनःुपर, p 80, 11.
 अन्त, p 218, 85.
 अन्तक, p 11, 54.
 अन्तर, p 353, 189.
 अन्तरा, p 378, 10.
 अन्तराव, p 292, 19.

अन्त—अन्दि.

अन्तराल, p 18, 7.
 अन्तरिक्ष, p 15, 1.
 अन्तरीक्ष, p 15, n.
 अन्तरीप, p 62, 8
 अन्तरीव, p 169, 18.
 अन्तरे, p 378, 10.
 अन्तरेण, p 376, 3. p 379,
 10.
 अन्तर्गत, p 280, 36.
 अन्तर्वार, p 81, 14.
 अन्तर्वाँ, p 18, 14.
 अन्तर्विं, p 16, 14.
 अन्तर्वंशस्, p 260, 8.
 अन्तर्विधिक, p 192, 8.
 अन्तर्विद्वी, p 142, 22.
 अन्तर्विधि, p 260, 6.
 अन्तापसाधिन्, p 250, 10.
 अन्तिक, p 275, 17.
 अन्तिकाम, p 275, 18.
 अन्तिका, p 49, 15.
 p 227, 29.
 अन्तिकाम्य, p 292, 19.
 अन्तिम, p 275, n. p 578, n.
 अन्तेवासिन्, p 252, 20.
 p 177, 10.
 अन्त्र, p 278, 30.
 अन्त्र, p 155, 17.
 अन्तिका, p 227, n.

अन्द—अप.

अन्दुक, p 202, 9.
 अन्दूक, p 202, n.
 अन्ध, p 233, 48. p 60,
 n. p 330, 105.
 अन्धकरिष्ठ, p 6, 29.
 अन्धकार, p 56, 3.
 अन्धतरस, p 56, 3.
 अन्धस्, p 233, n.
 अन्धातरस, p 56, n.
 अन्धु, p 68, 26.
 अन्ध, p 233, 48.
 p 285, 60.
 अन्ध, p 279, 32.
 अन्धतर, p 279, 32.
 अन्धतरेद्युः, p 382, n.
 अन्धेद्युः, p 382, n.
 अन्धस्, p 278, 28.
 अन्धस्, p 278, n.
 अन्धव, p 175, 1.
 अन्धवाय, p 175, 1.
 अन्धाहास्य, p 183, 31.
 अन्धाहास्यक, p 183, n.
 अन्धिष्ठ, p 284, 54.
 अन्धीक्षण, p 294, n.
 अन्धीपी, p 278, n.
 अन्धेष्य, p 294, n.
 अन्धेष्या, p 183, 31.
 अन्धेष्यित, p 284, 54.
 अपकारणी, p 42, 14.

अप—अप.

अपक्षम, p 217, 80.
 अपगा, p 69, 30.
 अपदन, p 156, 21.
 अपश्य, p 291, 16.
 अपचायित, p 284, 51.
 अपचित, p 284, 51.
 अपचिति, p 319, 70.
 अपटान्नर, p 275, 17.
 अपटु, p 152, 9.
 अपत्व, p 144, 28.
 अपत्वपा, p 51, 28.
 अपत्विष्णा, p 265, 28.
 अपथ, p 77, 17.
 अपथिन्, p 77, 17.
 अपदान, p 286, n.
 अपदानर, p 275, n.
 अपदिष्ठ, p 16, 7.
 अपदेष्य, p 53, 33.
 p 362, 218.
 अपधन, p 268, 39.
 p 282, n.
 अपभूषा, p 38, 2.
 अपभूषा, p 38, n.
 अपयान, p 217, 80.
 अपरस्पर, p 286, n.
 अपरस्परा, p 286, n.
 अपराजिता, p 110, 22.
 p 121, 15.

अप—अपा.

अपराष्टपत्त, p 208, 36.
 अपराख, p 197, 26.
 अपराह्न, p 25, 8.
 अपरेद्युः, p 382, n.
 अपर्णी, p 7, 33.
 अपसाप, p 42, 17.
 अपवंग, p 35, 16.
 अपवर्जन, p 182, 29.
 अपवाद, p 41, 13.
 p 326, 91.
 अपवारण, p 18, 14.
 अपवद, p 251, n.
 अपवृद्ध, p 38, 2.
 अपठु, p 279, 33.
 अपसद, p 251, 16.
 अपसंये, p 194, 13.
 अपस्थ, p 279, 34.
 अपस्तर, p 205, 23.
 अपस्त्रात, p 263, 19.
 अपहार, p 291, 16.
 अपाह्न, p 162, 45.
 p 305, 22.
 अपान, p 157, 24.
 p 12, 59.
 अपाकाश, p 107, 7.
 अपास्मिति, p 60, 2.
 अपादत, p 262, 15.
 अपासङ्ग, p 212, n.

अपा—अल.

अपासन, p 218, 82.
 अपाची, p 15, n.
 अपि, p 374, 10.
 अपिगीर्ज, p 285, 59.
 अपिधान, p 18, 14.
 अपिनष्ट, p 207, 33.
 अपीनस, p 150, n.
 अपूप, p 282, 48.
 अपोगस्त, p 148, n.
 अपोदिका, p 123, n.
 अप्, p 60, n.
 अपूपति, p 12, 56.
 अपूपित, p 11, 52.
 अप्रकाश, p 88, 9.
 अप्रशुष, p 276, 21.
 अप्रत्यक्ष, p 278, 28.
 अप्रधान, p 274, 9.
 अप्राप्ति, p 274, 9.
 अप्रिया, p 67, n.
 अप्सरस्, p 2, 6, p 10, 47.
 अफल, p 87, 7.
 अबृद्ध, p 43, 21.
 अबृचुष, p 267, 36.
 अबृद्ध, p 43, n.
 अबृता, p 137, 2.
 अबृत्त, p 279, 33.
 अबृ, p 18, 16.
 p 309, 34.

अभि—अभि.	अभि—अभि.	अभि—अभि.
अभियोगि, p 8, 12.	अभिनव, p 49, 16.	अभिषष्ट, p 257, 42.
अद्व, p 30, 20.	अभिनव, p 278, 27.	p 188, 46.
p 325, 91.	अभिनयोङ्गिदृ, p 87, 4.	अभिषुत, p 230, 39.
अद्वम्, p 15, n.	अभिनिर्जुल, p 190, 54.	अभिषेषन, p 214, 63.
अद्वच्छुः p 16, n.	अभिनिष्ठाण, p 214, 63.	अभिष्टुत, p 285, 59.
अद्वधि, p 63, n.	अभिनीत, p 197, 24.	अभिसम्भात, p 216, 73.
अद्वक्षारम्, p 48, 14.	अभिपच, p 337, 131.	अभिसर, p 208, 39.
अद्वक्षारम्, p 48, n.	अभिप्राय, p, 292, 20.	अभिशारिका, p 139, 10.
अभव, p 125, 30.	अभिमूत, p 268, 40.	अभिष्टुत, p 268, n.
अभवा, p 100, 39.	अभिलान, p 50, 22.	अभिहार, p 291, 17.
अभवण्य, p 184, 35.	p 332, 113.	p 348, 170.
अभिक, p 264, 24.	अभिवाति, p 193, n.	अभिहित, p 284, 57.
अभिक्तम्, p 214, n.	अभिवातिन्, p 193, n.	अभीक, p 264, 24.
अभिक्षा, p 345 158.	अभियोग, p 290, 13.	अभीक्षा, p 379, 11.
p 40, n.	अभिष्टप, p 338, 134.	p 376, 1.
अभिष्टसः, p 337, 131.	अभिवात, p 293, 24.	अभीश्चित, p 272, 3.
अभियह, p 290, 13.	अभिवात, p 52, 28.	अभीक, p, 109, 19.
अभियह्य, p 291, 17.	अभिवातुक, p 263, 22.	अभीक्ष, p 287, 6.
अभिवाति, p 193 11.	अभिवाद, p 42, 14.	अभीष, p 272, 3.
अभिवातिन्, p 193, n.	अभिवादक, p 265, 28.	अभ्यय, p, 275, 17.
अभिवातर, p 291, 19.	अभिवादन, p 185, 40.	अभ्यन्तर, p 16, 7.
अभिवन, p 175, 1.	अभिव्याप्ति, p 287, 6.	अभ्यनित, p 152, 9.
p 331, 110.	अभिष्टस, p 269, 43.	अभ्यविलोक्य, p 209, 53.
अभिवात, p 323, 84.	अभिव्याप्ति, p 183, 32.	अभ्यविलोक्यः, p 209, 43.
अभित, p 375, 17.	अभिव्याप, p 41, 11.	अभ्यविलग, p 209, 43.
अभिवात्, p 40, 8.	अभिव्यपन, p 41, n.	अभ्यव्यर्थ, p 275, 17.
अभिवा, p 40, n.	अभिव्यङ्, p 287, n.	अभ्यवकर्षण्य, p 291, 7.
अभिघा, p 51, 24.	p 306, 25.	

अभ्य—अम.

अभ्यवक्षन्, p 217, 78.
 अभ्यवकृत, p 289, 60.
 अभ्यास्यान, p 41, 11.
 अभ्यागारिक, p 261, 12.
 अभ्यादान, p 293, 26.
 अभ्यान, p 152, 9.
 अभ्यामदं, p 216, 74.
 अभ्याश, p 275, n.
 अभ्यास, p 275, 16.
 अभ्यासादन, p 217, 78.
 अभ्याहार, p 291, n.
 अभ्युदित, p 190, 54.
 अभ्युपगम, p 34, 14.
 अभ्युपत्ति, p 290, 13.
 अभ्युच, p 232, n.
 अभ्युच, p 232, 47.
 अभ्योष, p 232, n.
 अभ्ज, p 15, 1.
 अभ्जक, p 244, 100.
 अभ्जुष्य, p 93, 10.
 अभ्जातक्ष, p 9, 42.
 अभ्जस, p 16, 6.
 अभ्जसपक्षभ, p 9, 42.
 अभ्जि, p 63, 13.
 अभ्जय, p 16, 9.
 अभ्जी, p 63, n.
 अभ्जेष, p 197, 24.
 अभ्जण, p 98, n.

अम—अर्व.

अमद, p 229, 33.
 अमर, p 1, 2.
 अमरा, p 8, n.
 अमरावती, p 8, 4.
 अमत्तं, p 2, 3.
 अमद, p 51, 26.
 अमर्षय, p 266, 32.
 अमल, p 244, 100.
 अमलक, p 397, 33.
 अमा, p 374, 11.
 अमांस, p 147, 44.
 अमाल्य, p 192, 4.
 अमानस, p 59, 3.
 अमामसी, p 26, n.
 अमामासी, p 26, n.
 अमावसी, p 26, n.
 अमावस्या, p 25, 8.
 अमावासी, p 26, n.
 अमावास्या, p 26, 8.
 अमित्र, p 193, 11.
 अमिष, p 154, n.
 अमुव, p 378, 8.
 अमृणाल, p 125, 30.
 अमृत, p 9, 44. p 182,
 28. p 322, 78.
 p 60, 3.
 अमृता, p 99, 38. p 100,
 39. p 106, 1.

अर्व—अर्ज.

अर्वताम्बू, p 2, 3.
 अर्वोवा, p 99, 35.
 p 110, 24.
 अर्वर, p 351, 183.
 p 15, 1.
 अर्वरिच, p 228, n.
 अर्वरीच, p 228, 30.
 अर्वड, p 248, 2.
 अर्वडा, p 103, 52.
 p 106, 3. p 119, 6.
 अर्वा, p 48, 14. p 7, n.
 अर्विका p 7, 33.
 अर्वु, p 61, 4.
 अर्वुक्षय, p 17, 13.
 अर्वुल, p 100, 41.
 अर्वुभृत, p 16, 8.
 अर्वुपाहिनी, p 63, n.
 अर्वुवेतस, p 93, 11.
 अर्वुसेचनी, p 63, n.
 अर्वुलत, p 43, 21.
 अर्वास, p 61, 4.
 अर्वोदह, p 71, 41.
 अर्वोदट, p 71, n.
 अर्वय, p 61, 5.
 अर्वातक, p 92, n.
 अर्ज, p 35, 18.
 अर्ज, p 35, n.
 अर्वजोणिका, p 119, 6.

અન્તા—અરા.	અરા—અર્વ.	અર્વ—અર્થ.
અન્ધાબેતસ्, p 119, 6.	અરાલ, p 171, 29. p 276,	અર્દ્ધ, p 183, 32.
અન્ધાન, p 104, 54.	20.	અર્દી, p 183, n.
અન્ધિકા, p 96, 24.	અરિ, p 193, 10.	અર્દી, p 184, 34. p 256,
અન્ધોકા, p 96, n.	અરિલ, p 63, 13.	36.
અય, p 32, 5.	અરિમેદ, p 98, 30.	અર્દી, p 11, 52.
અયન, p 28, 13. p 76, 15.	અરિષ્ટ, p 93, 12. p 80,	અર્દીંસ, p 283, n. p 284,
અયસ્, p 390, n. p 244,	8. p 121, 14. p 310,	51.
98.	38. p 131, 20. p 80,	અર્દીંસ, p 367, 232.
અયિ, p 381, 18.	8. p 234, 53.	અર્જાંક, p 105, 60.
અયુધિક, p 208, 35.	અરિષ્ટદુદ્ધધી, p 269, 44.	અર્જાન, p 37, 22. p 96,
અયુધીય, p 208, 35.	અરસ, p 22, 31. p 22,	25. p 126, 33.
અયોધ, p 226, 25.	33. p 37, 25. p 314,	અર્જાની, p 237, 67.
અર, p 13, 60.	51.	અર્ણંચ, p 60, 1.
અરબૃ, p 391, 18.	અરણા, p 109, 18.	અર્ણંસ, p 61, 4.
અરટ્, p 99, n.	અરણુદ, p 279, 33.	અર્ણંગલ, p 104, 55.
અરણિ, p 179, 18.	અરણ્કાર, p 93, 23.	અર્ણંન, p 295, 32.
અરણી પ 179, n.	p 354, 191.	અર્ણિ, p 320, 70.
અરણ્ય, p 86, 1.	અરસ, p 151, 5.	અર્ણિકા, p 49, n.
અરણ્યાની, p 86, 1.	અરોક, p 283, 49.	અર્ણ, p 325, 88. p 242,
અરણ્યિ, p 160, 37.	અર્ક, p 22, 31. p 299,	91.
અરણ, p 272, n.	4. p 105, 61.	અર્ણના, p 183, 32.
અરં, p 13, n.	અર્કપણ, p 105, 61.	p 287, 6.
અરર, p 82, 17.	અર્કવન્ધ, p 3, 10.	અર્થપ્રયોગ, p 221, 4.
અરરિ, p 82, n.	અર્કાઙ, p 105, 61.	અર્થશાસ્ત્ર, p 39, 5.
અરરી, p 82, n.	અર્ગણ, p 82, 17.	અર્વિન્જુ, p 193, 9. p 270,
અરહ, p 99, n.	અર્ગણા, p 82, n.	49.
અરહિન્દ, p 71, 39.	અર્ગણી, p 82, n.	અર્થ, p 245, 104.
અરાતિ, p 193, 11.	અર્ચ, p 307, 28.	p 346, 162.

अह—अर्था.

अहना, p 287, 6.
 अहनि, p 391, n.
 अहित, p 283, 47.
 अर्च, p 18, 17.
 अर्चचम्रा, p 111, 27.
 अर्चनाव, p 63, 14.
 अर्चराम, p 25, 6.
 अर्चद्य, p 397, 32.
 अर्चहार, p 166, 7.
 अर्चारक, p 169, 20.
 अर्दुद, p 391, 19. p 397,
 33.
 अर्धक, p 135, 38.
 अर्ज, p 398, 34.
 अर्ज, p 342, 148.
 अर्जग्न, p 21, 29.
 अर्जो, p 140, 14.
 अर्जांशी, p 140, 15.
 अर्जी, p 140, 15.
 अर्जन्, p 272, 3. p 202,
 12.
 अर्जाक्, p 380, 16.
 अर्जाच्, p 380, 16.
 अर्ज, p 151, n.
 अर्देगदुत, p 152, 10.
 अर्द्ध, p 152, 10.
 अर्द्धस्, p 151, 5.
 अर्द्धाङ्, p 123, 22.

अर्स—अला.

अर्सस्, p 151, n.
 अर्षणा, p 184, 34.
 अर्हित, p 284, 51.
 अर्ल, p 379, 11. p 374,
 13.
 अल, p 245, 104.
 अलक, p 252, n. p 162, n.
 अलका, p 14, 66.
 अलक्ष, p 171, 26.
 अलक्ष्मी, p 59, 2.
 अलगहै, p 57, 5.
 अलगहूँ, p 57, n.
 अलगर्ज, p 57, n.
 अलकृतिशु, p 164, 1.
 p 265, 29.
 अलकृत्तृ, p 164, 1.
 अलकृत्तीष, p 262, 18.
 अलकृतार, p 164, 3.
 अलकृत, p 164, 2.
 अलकृतिया, p 164, 2.
 अलझर, p 228, n.
 अलझीविक, p 403, n.
 अलझीविका, p 403, n.
 अलर्क, p 252, 22.
 p 105, 61.
 अलवाल, p 68, n.
 अलस p 252, 19.
 अलात, p 228, 30.

अला—अव.

अलाद्, p 123, n.
 अलाद्, p 123, 21.
 अलि, p 130, 14. p 133,
 29.
 अलिक, p 161, 43.
 अलिगद, p 57, n.
 अलिङ्ग, p 228, 31.
 अलिन्, p 130, n.
 अलिन्द, p 81, n.
 अलीक, p 161, n. p 301,
 12.
 अहु, p 228, n.
 अल, p 274, 11.
 अलतहु, p 149, 48.
 अलमारिम, p 118, 1.
 अलमसरस, p 68, 28.
 अलिष, p 274, 12.
 अलीबस्, p 274, 12.
 अचकर, p 82, 18.
 अचकीर्णन्, p 190, 53.
 अचकट, p 268, 39.
 अचकेश्विन्, p 87, 7.
 अचक्षय, p 240, 80.
 अचग्नित, p 284, 56.
 अचगत, p 285, 57.
 अचगीत, p 281, 42.
 अचयहृ, p 17, 12,
 p 201, 6.

अव—अव.

अवधार, p 17, 12. p 201,
n. p 296, n.
अवधूरित, p 54, n.
अवधूर्णित, p 282, 43.
अवज्ञा, p 51, 23.
अवज्ञात, p 284, 56.
अवट, p 56, 2.
अवटि, p 56, n.
अवटीट, p 148, 45.
अवटु, p 161, 39.
अवतंस, p 366, 229.
अवतस, p 56, 3.
अवतोका, p 237, 69.
अवदंश, p 257, 40.
अवदात, p 37, 22.
अवदान, p 286, 3.
अवदारण, p 222, 12.
अवदाह, p 125, 30.
अवदीर्ण, p 280, 39.
अवद्या, p 272, 4.
अवधि, p 328, 102.
अवधान, p 53, n.
अवध्वर्त, p 282, 43.
अवन, p 287, 4. p 296, n.
अवनत, p 276, 20.
अवनय, p 294, n.
अवनाठ, p 148, 45.
अवनाय, p 294, 27.

अव—अव.

अवनि, p 73, 3. p 385, n.
अवनी, p 78, n.
अवनिसोळ, p 230, 39.
अवनच, p 46, n.
अवन्ध, p 87, 6.
अवन्ध, p 182, 27.
अवन्ध, p 148, 45.
अवन्म, p 272, 3.
अवन्मत, p 284, 56.
अवन्मई, p 217, 78.
अवन्मानमा, p 51, 23.
अवन्मानित, p 284, 56.
अवन्मव, p 156, 21.
अवर, p 201, 8.
अवरज, p 147, 43.
अवरति, p 296, 37.
अवरवर्ण, p 248, 1.
अवरीख, p 282, 43.
अवरोध, p 80, 12.
अवरोघन, p 80, 11.
अवरोह, p 88, 11.
अवर्ष, p 41, 13.
अवलच, p 37, n.
अवलम्ब, p 158, 30.
अवलुञ्ज, p 108, 14.
अवपाद, p 197, 25.
p 326, n.
अवश्य, p 380, 16.

अव—अवा.

अवश्याक, p 19 19.
अवश्यनी, p 238, 71.
अवष्टव, p 330, 107.
अवसर, p 293, 24.
अवसर्प, p 194, n.
अवस्थ, p 279, n.
अवसान, p 296, 38.
अवसित, p 283, 48.
p 226, n. p 285,
57.
अवस्तर, p 155, 18.
p 348, 169.
अवस्था, p 32, 7.
अवहार, p 66, 21.
अवहिता, p 54, 34.
अवहित्य, p 54, n.
अवहेल, p 51, 23.
अवहेला, p 51 n.
अवाक्षुभी, p 122, 18.
अवाच, p 276, 20.
अवाच, p 261, n. p 383,
n. p 266, 33.
अवाची, p 15, 3. p 266, n.
अवाच्य, p 43, 21.
अवार, p 62, 8. p 398,
35.
अवारपारः, p 60, n.
अवालस, p 268, 39.

અવિ—અશ.

અવિ, p 360, 209.
p 142, n.
અવિગ્ન, p 102, 48.
અવિત, p 284, 55.
અવિચક્ષણી, p 106, n.
અવિચક્ષણી, p 106, n.
અવિદ્યા, p 35, 16.
અવિનીત, p 264, 23.
અવિરત, p 13, 61.
અવિરા, p 142, 20.
અવિસમ્બન, p 279, n.
અવિસમ્બન, p 13, 60.
p 279, 32.
અવિસદ, p 43, 22.
અવો, p 142, n.
અવોરા, p 139, 11.
અવેજા, p 294, 28.
અવ્દ, p 325, n.
અવ્નિ, p 60, 1.
અવ્નિકફ, p 246, 105.
અવ્યક્ત, p 318, 64.
અવ્યક્તરાગ, p 37, 25.
અવ્યગ્રહા, p 106, 5.
અવ્યધા, p 100, 39.
p 120, 11.
અવ્યય, p 398, 34.
અવ્યયહિત, p 275, 17.
અશન, p 96, n.

અશ—અખ.

અશનાયા, p 234, 54.
અશનાયિત, p 263, 20.
અશનિ, p 9, 43.
અશની, p 9, n.
અશિતકુદીન, p 235, n.
અશિદ્વી, p 139, 11.
અશુભ, p 393, 23.
અશેષ, p 275, 14.
અશોકરોહિણી, p 105, 4.
અશોકા, p 106, n.
અશળ ગર્ભ, p 243, 92.
અશળા, p 245, 104.
અશળુ, p 84, 4.
અશલન, p 227, 29.
અશલી, p 152, 7.
અશલાસાર, p 244, 99.
અશ, p 162, n. p 164, n.
અશ્વ, p 11, n.
અશ્વાન, p 18, 61.
અશ્વિ, p 214, 61.
અશ્વી, p 214, n.
અશુ, p 162, 44.
અશ્વીલ, p 43, 19.
અશ્વ, p 202, 11.
અશ્વદા, p 29, n.
અશ્વકર્ણ, p 96, 25.
અશ્વદ્ય, p 91, 1.
અશ્વસેધીબ, p 203, 13.

અખ—અસિ.

અખૃદુજ, p 20, 23.
અખૃવહુ, p 390, 16.
અખૃવહુણ, p 390, 16.
અખૃવહુણો, p 390, n.
અખૃણ, p 203, 14.
અખૃારોહ, p 206, 28.
અખૃની, p 20, 23.
અખૃનીસુત, p 10, 46.
અખૃન, p 10, 47.
અખૃણી, p 203, 16.
અખૃણીણ, p 196, 22.
અખાડ, p 29, 16. p 187, n.
અખાડક, p 29, n.
અદાપદ, p 258, 46.
p 243, 96.
અછોષતુ, p 156, 23.
અસંહત, p 110, n.
અસલતુ, p 376, 1.
અસતી, p 139, 10.
અસતીસુત, p 143, 26.
અસન, p 96, 24.
અસમીચ્છાત્રિલ, p 262, 17.
અસાર, p 273, 6.
અસિ, p 213, 57.
અસિલી, p 141, 18.
અસિત, p 37, 23.
અસિધાવક, p 249, 7.
અસિખેતુકા, p 214, 60.

असि—आसा.

असिपुरी, p 214, 60.
 असिहेति, p 208, 33.
 असु, p 219, n.
 असुधारण, p 219, 88.
 असुर, p 2, 7.
 असुरी, p 225, n.
 असुष्ण, p 51, n.
 असुर्ज्ञ, p 51, n.
 असूर्वण, p 51, 23.
 असूर्वण, p 51, n.
 असूर्या, p 51, 24.
 असूर्यरा, p 154, 18.
 असूर्यरा, p 154, n.
 असूर्य, p 154, 15.
 असूरपाटी, p 400, n.
 असेचनक, p 272, 2.
 असोव्यसर, p 267, 37.
 असा, p 84, 2. p 280, 37.
 असाम्, p 381, 17.
 अस्ति, p 381, 18.
 अस्तु, p 379, 13.
 अस्त्र, p 347, 166. p 211,
 50.
 अस्तिन्, p 209, n.
 अस्त्र, p 269, 43.
 अस्तुटवाच्, p 267, 37.
 अस्तन्, p 227, n.
 अस्तपुष्म, p 115, 10.

अस्त—अहे.

अस्त, p 154, 15. p 162,
 44.
 अस्तप, p 11, 55.
 अस्तु, p 162, 44.
 अस्तचन्द, p 262, 16.
 अस्तन्न, p 2, 3.
 अस्तर, p 267, 37.
 अस्ताधाव, p 289, 53.
 अहंयु, p 271, 50,
 अहःपति, p 22, 32.
 अहङ्कार, p 50, 22.
 अहङ्कारपत्, p 271, 50.
 अहत्, p 24, n.
 अहमहिका, p 216, 70.
 अहम्भिका, p 215, 68.
 अहम्भिति, p 85, 16.
 अहम्पति, p 22, 32.
 अहम्मुख, p 24, 2.
 अहस्तर, p 22, 30.
 अहङ्, p 376, 18.
 अहार्य, p 84, 1.
 अहि, p 370, 240. p 57,
 6.
 अहित, p 193, 11.
 अहितभिक, p 58, 11.
 अहिभय, p 198, 30.
 अहिभुज, p 308, 32.
 अहेर, p 109, 20.

अहो—आओ.

अहो, p 377, n. p 378,
 9.
 अहोरात्र, p 27, 12.
 अङ्गाय, p 376, 2.
 अ।, p 371, 1.
 अां, p 380, 16.
 आकल्पित, p 280, 36.
 आकर, p 85, 7.
 आकरणा, p 40, n.
 आकर्ष, p 364, 223.
 आकल, p 164, 1.
 आकार, p 290, 15.
 p 347, 164.
 आकारदुष्टि, p 51, 34.
 आकारणा, p 40, n.
 आकाश, p 15, 2.
 आकीर्ण, p 279, 35.
 आङ्गुख, p 276, 21.
 आङ्गुपार, p 60, n.
 आङ्गोड, p 86, 3.
 आङ्गोधन, p 287, 6.
 आङ्गारणा, p 42, 15.
 आङ्गारित, p 269, 43.
 आङ्गीव, p 93, 11.
 आङ्गेप, p 41, 13.
 आङ्गोठ, p 92, 9.
 आङ्गोड, p 92, n.

आळो—आच.

आळोदन, p 253, 24.
 आखण्डल, p 8, 40.
 आखु, p 129, 12.
 आखुभुज, p 128, 6.
 आखेट, p 253, 24.
 आख्या, p 40, 8.
 आख्यात, p 284, 57.
 आख्यायिका, p 39, 6.
 आगन्तु, p 183, 33.
 आगस्त, p 197, 26. p 367,
 132.
 आगाध, p 64, n.
 आगान्तु, p 183, n.
 आगार, p 79, n.
 आगु, p 34, 14.
 आग्नीश, p 179, 17.
 आग्नीयी, p 15, n.
 आच, p 34, n.
 आचुरं, p 34, n.
 आगूम्, p 34, n.
 आयहावण, p 28, n.
 आयहावणिक, p 28, 14.
 आयहावणी, p 20, 24.
 आड, p 371, 1.
 आड्हार, p 297, n.
 आड्हिक, p 49, 16.
 आड्हिरस, p 21, 26.
 आचमन, p 184, 35.

आच—आठ.

आचाम, p 233, 49.
 आचायं, p 176, 7.
 आचायी, p 140, 14.
 आचार्याणी, p 140, 14.
 आचित, p 242, 88.
 आच्छादन, p 18, 14.
 p 168, 17.
 आच्छ्रितक, p 54, 34.
 आचक, p 239, 77.
 आचगर्व, p 6, n.
 आचानेच, p 202, 12.
 आजि, p 216, 74.
 p 309, 34.
 आजीव, p 220, 1.
 आज्ञा, p 59, n.
 आज्ञा, p 59, n.
 आज्ञा, p 197, 26.
 आज्ञा, p 233, 52.
 आठि, p 182, 25.
 आठ्यर, p 348, 170.
 आडि, p 182, 25.
 आडक, p 242, 89.
 आडकिक, p 222, n.
 आडकिका, p 222, 10.
 p 242, n.
 आडकी, p 222, n.
 p 386, 7. p 242, n.
 आडकीन, p 222, n.

आठ—आत्र.

आठकीना, p 222, n.
 आठ्य, p 261, 10.
 आटा, p 261, n.
 आटक, p 272, n.
 आटवीन, p 221, n.
 आयि, p 205, n.
 आतम्भन, p 334, 118.
 आततायिन्, p 269, 44.
 आतप, p 23, 36. p 392,
 20.
 आतपत्र, p 199, 32.
 आतर, p 63, 11.
 आतापिन्, p 131, n.
 आताविन्, p 131, n.
 आतिथेय, p 183, 33.
 आतिथेयी, p 183, n.
 आतिथ्य, p 183, 33.
 आतिथ्या, p 183, n.
 आतुर, p 152, 9.
 आतोद्य, p 46, 5.
 आत्सगर्व, p 263, 40.
 आत्मशुप्ता, p 106, 5.
 आत्मवोष, p 131, 20.
 आत्मज, p 143, 27.
 आत्मजा, p 143, n.
 आत्मज्, p 332, 112.
 आत्मू, p 3, 11. p 5,
 21.

आत्म—आन.

आत्मन्मरि, p 263, 21.
 आथर्वण, p 297, 43.
 आदर्श, p 174, 41.
 आदि, p 278, 30.
 आदिकारण, p 32, 6.
 आदितेय, p 2, 3.
 आदित्य, p 2, 5. p 21,
 29.
 आदिष्ठ, p 278, n.
 आदीनव, p 294, 29.
 आठत, p 324, 88.
 आदेष्ट, p 176, 7.
 आद्य, p 278, 30.
 आद्यमात्रक, p 241, 86.
 आद्यून, p 263, 21.
 आधार, p 68, 29.
 आधि, p 52, 28. p 328,
 100.
 आधुत, p 280, 36.
 आधोरण, p 206, 27.
 आथान, p 52, 29.
 आधा, p 52, n.
 आनक, p 46, 6. p 298,
 3. p 46, n.
 आनकडुन्हिं, p 46, n.
 p 4, 17.
 आनकडुन्ही, p 46, n.
 आनत, p 276, 19.

आन—आपा.

आनष, p 46, 4.
 आनन, p 161, 40.
 आनन्द, p 31, 3.
 आनन्दघ, p 31, 3.
 आनन्दन, p 287, 7.
 आनन्दं, p 319, 66.
 आनाव, p 64, 16.
 आनाथ, p 180, 21.
 आनाह, p 168, n. p 151,
 6.
 आहुपूँ, p 184, n.
 आहुपूँक, p 184, n.
 आहुपूर्ण, p 184, 36.
 आज्ञिक, p 227, 28.
 आनन्दि, p 31, n. .
 आनीचिकी, p 39, 5.
 आपक, p 232, 47.
 आपका, p 69, 30.
 आपण, p 78, 2.
 आपचिक, p 239, 79.
 आपत्तिस, p 269, 42.
 आपदा, p 211, n.
 आपह, p 211, 50.
 आपक, p 269, 42.
 आपसत्त्वा, p 142, 22.
 आपचित्क, p 221, 4.
 आपस्, p 60, n.
 आपान, p 257, 43;

आपी—आम.

आपोङ, p 173, 38.
 आपीन, p 238, 73.
 आपूर्पिक, p 227, 28.
 आप्त, p 194, 13.
 आप्त, p 115, n.
 आप्रच्छन, p 287, 7.
 आप्रपद, p 169, 21.
 आप्रपदीन, p 169, n.
 आप्तव, p 170, 23.
 आप्तवतिन्, p 186, n.
 आप्तवती, p 186, 42.
 आप्तव, p 170, 23.
 आप्तुतत्त्वी, p 186, n.
 आवन्ध, p 223, 18.
 आविच, p 276, 21.
 p 280, 37.
 आविच, p 295, 36.
 आभरण, p 164, 3.
 आभावण, p 42, 16.
 आभास्तर, p 2, 5.
 आभीर, p 235, 57.
 आभीरपङ्गि, p 83, n.
 आभीरपङ्गी, p 83, 20.
 आभीरी, p 140, 18.
 आभोख, p 60, 4.
 आओग, p 173, 38.
 आओगन्ति, p 36, 21.

आम—आय.

आमखड्ड, p 98, n.
 आमनस्स, p 59, n.
 आमनवर्ष, p 287, n.
 आमव, p 150, 2.
 आमदाविन्, p 152, 9.
 आमवं, p 51, n.
 आमखक, p 99, n.
 आमखकी, p 99, 38.
 आमादस्स, p 59, n.
 आमालक, p 397, n.
 आभिष, p 154, 14.
 आभिवायिन्, p 263, 19.
 आभिजा, p 180, 22.
 आभीजा, p 180, n.
 आसुल, p 207, 38.
 आधोद, p 36, 19.
 आधोदिन्, p 36, 20.
 आमू, p 379, 12.
 आम्भाय, p 39, 3.
 आम्भ, p 94, 14.
 आम्भातक, p 92, 8.
 आम्भेडित, p 41, 12.
 आम्भिका, p 96, n.
 आम्भीका, p 96, n.
 आयतp,198,n-p276,18-
 आबत्तन, p 79, 7.
 आवति, p 198, 29.
 आवक्ष, p 262, 16.

आय—आरो.

आयर, p 244, n.
 आयाच, p 168, 16.
 आयु, p 219, 88.
 आयुष, p 211, 50.
 आयुचिक, p 208, 35.
 आयुवीय, p 208, 35.
 आयुष्ट, p 261, 6.
 आयुष्म, p 219, n.
 आयोधन, p 216, 72.
 आर, p 244, n.
 आरखूड, p 244, 97.
 आरखच, p 91, 4.
 आरति, p 296, 37.
 आरनाखक, p 280, 29.
 आरथ, p 293, 26.
 आरव, p 44, 2.
 आरा, p 255, 35.
 आराति, p 193, n.
 आरात्, p 372, 4.
 आराधन, p 386, 128.
 आराम, p 86, 2.
 आरातिक, p 227, 28.
 आराप, p 44, 2.
 आरू, p 228, n.
 आरेकत, p 91, 4.
 आरोम्ब, p 150, 1.
 आरोह, p 168, 16.
 p 370, 240.

आरो—आखो

आरोहण, p 82, 18.
 आसंगल, p 104, n.
 आर्त्त, p 142, 21.
 आर्ति, p 320, n.
 आर्त्तेयो, p 142, n.
 आर्द्ध, p 284, 55.
 आर्द्धक, p 229, 37.
 आर्द्ध, p 175, 2.
 आर्द्धावस्त, p 74, 8.
 आर्द्धम्य, p 236, 62.
 आख, p 245, 104.
 आखम्म, p 218, 84.
 आख्य, p 79, 5.
 आख्याल, p 68, 29.
 आख्य, p 252, 19.
 आखान, p 201, 9.
 आखाप, p 42, 16.
 आखामू, p 123, n.
 आखामू, p 123, n.
 आखिः, p 76, 14. p 130, n.
 p 140, 12.
 आखिर्ण, p 46, n.
 आखिर्ण, p 46, 5.
 आखी, p 86, n. p 130, n.
 p 140, n. p 76, n.
 आखीढ, p 212, 53.
 आखु, p 228, 31.
 आखोक, p 294, n.

आलो—आशा.

आलोकन, p 294, 31.
p 298, 3.
आवपन, p 229, 33.
आवत्तं, p 61, 6.
आवलि, p 86, 4.
आवस्ति, p 226, 23.
आवाप, p 68, 29.
आवापक, p 166, 8.
आवाल, p 68, 29.
आविन, p 102, n.
आविल, p 64, 14.
आविस्, p 379, 12.
आडुक, p 48, 12.
आडुच, p 48, 12.
आडृत, p 184, 36.
आडृत, p 281, 40.
आडृत, p 281, n.
आडेगी, p 118, 2.
आडेग, p 54, n.
आडेशन, p 79, 7.
आडेशिक, p 183, 33.
आडेशिकी, p 183, n.
आर्षसिद्ध, p 265, 27.
आर्षसु, p 295, 27.
आशम्, p 378, 10.
आशय, p 289, 11.
आशर, p 11, 55.
त्राढ, p 29, n.

आशा—आस.

आशा, p 362, 218. p 15, 2.
आशित्कृतीन, p 235, 59.
आशिस्, p 367, 230.
आशीष, p 57, 7.
आशु, p 13, 60. p 223, 15.
आशुग, p 12, 57. p 212,
54. p 304, 20.
आशुब्रीहि, p 223, n.
आशुभृत्यणि, p 11, 50.
आश्वर्यं, p 50, 19.
आश्रम, p 175, 3.
आश्रय, p 195, 18.
आश्रयाश, p 10, 50.
आश्रय, p 264, 24.
आश्रुत, p 285, 58.
आशु, p 203, 16.
आशुत्य, p 90, 18.
आशुयुज, p 29, 17.
आशुन, p 29, 17.
आशुनेय, p 10, 47.
आशुनी, p 203, 15.
आशुना, p 203, n.
आशाड, p 29, 16. p 187, 45.
आशक्त, p 260, 9.
आशन, p 174, 40.
p 202, 7.
आशना, p 292, 21.
आशन्दी(आसन्दी), p 387, 9.

आस—आह.

आसक, p 275, 16.
आसादित, p 284, 54.
आसार, p 17, 13.
p. 214, 64.
आसुर, p 2, n.
आसुरो, p 225, n.
आसेवनक, p 272, n.
आस्, p 371, 1.
आस्कदन, p 216, 72.
आस्कन्दित, p 204, 16.
आस्तरण, p 202, 10.
आस्था, p 325, 90.
आस्थान, p 178, 15.
आस्थानी, p 178, 15.
आसद, p 327, 96.
आस्कोटनी, p 255, 34.
आस्कोटा, p 108, n.
p 110, n.
आस्कोत(आस्कोट), p 105,
61.
आस्कोता, p 103, 50.
p 110, 22.
आस्त, p 261, 40.
आस्ता, p 292, 21.
आस्त, p 294, 29.
आहत, p 48, 21. p 280, 38.
आहतकृत्य, p 261, 10.
आहव, p 216, 74.

आह—इज.
 आहमनीय, p 179, 19.
 आहार, p 234, 56.
 आहाय, p 68, 26.
 आहितखक्षण, p 261, n.
 आहियं, p 54, n.
 आहिदग्निक, p 58, 11.
 आह्वति, p 40, n.
 आहेय, p 58, 9.
 आहेयी, p 58, n.
 आहो, p 377, 5.
 आहोपुरविका, p 215, 69.
 आहोस्ति, p 377, n.
 आहूय, p 40, 8.
 आहा, p 40, 8.
 आहान, p 40, 9.
 इका, p 384, n.
 इज्, p 125, 20.
 इत्तगम्भा, p 110, 23.
 p 124, 28.
 इच्चर, p 110, 23.
 इत्ताङ्ग, p 123, 21.
 इज्, p 290, 15. p 277, 23.
 इक्कित, p 290, 15.
 इक्कुद, p 97, n.
 इक्कुदी, p 97, 26.
 इक्का, p 52, 27.
 इक्कावती, p 139, 9.
 इज्जल, p 100, 41.

इज्या—इन्द्रा.
 इज्यायील, p 176, 8.
 इट्चर, p 236, 62.
 इडा, p 813, 45.
 इडूर, p 236, n.
 इटर, p 251, 16. p 355,
 194.
 इतरेद्युस, p 382, n.
 इति, p 373, 7.
 इतिहा, p 178, 12.
 इतिहास, p 39, 5.
 इत्तरी, p 139, 10.
 इदानीम्, p 383, 23.
 इध, p 89, 13.
 इन, p 332, 114.
 इन्दिरा, p 5, 23.
 इन्दीश, p 70, 37.
 इन्दीपरी, p 109, 19.
 इन्दीपार, p 70, n.
 इन्दू, p 18, 15.
 इन्द्र, p 7, 36.
 इन्द्रह, p 96, 25.
 इन्द्रयष, p 102, 47.
 इन्द्रवाहणी, p 123, 22.
 इन्द्रसुरस, p 102, 49.
 इन्द्रसुरिस, p 102, n.
 इन्द्राणिका, p 102, 49.
 इन्द्रायो, p 8, 40.
 इन्द्रायसाहा, p 378, n.

इन्द्रा—इष.
 इन्द्रायुध, p 17, 12.
 इन्द्रारि, p 2, 7.
 इन्द्रावरज p 4, 15.
 इन्द्रिय, p 153, 13. p 35, 17.
 इन्द्रियार्थ, p 35, 17.
 इस्त, p 89, 13.
 इथ, p 200, 3.
 इस्य, p 261, 10.
 इभ्या, p 261, n.
 इमनिष, p 390, 15, n.
 इरण, p 316, n.
 इरमाद, p 17, 11.
 इरा, p 257, 40. p 350, 178.
 इरांस, p 128, 21.
 इखा, p 313, 45.
 इखी, p 213, n.
 इखुका, p 20, n.
 इखुता, p 20, 25.
 इष, p 378, 9.
 इशीका, p 201, n.
 इष, p 29, 17.
 इषिका, p 255, n. p 201, n.
 इषीका, p 255, n. p 201, n.
 इषु, p 212, 55.
 इषुधि, p 212, 56.
 इष, p 182, 27. p 235, 57.
 इषकापथ, p 125, 30.
 इषगम्भ, p 36, 20.

દ્વાટા—દ્વેષી.	રૈહા—ઉત્ત્રા.	ઉત્ત્રા—ઉત્ત્રા.
દ્વાટાધોયુલ, p 260, 9.	રૈહા, p 52, 27.	ઉત્ત્રાલ, p 49, 17.
દ્વાટિ, p 311, 41.	રૈહાલગ, p 128, 7.	ઉત્ત્રાલ, p 220, n.
દ્વાસ, p 211, 51.		ઉત્ત્રાલિલ, p 220, 2.
દેખણ, p 162, 44. p 294, 31.	ચલ, p 284, 57. p 396, n.	ઉત્ત્રાલિલ, p 220, n.
દેખાચિકા, p 141, 20.	ચલિ, p 38, 1.	ઉત્ત્રા, p 79, 6.
દેહિત, p 285, 59.	ચક્ષ, p 396, n.	ઉત્ત્રા, p 20, 22.
દેતિ, p 320, 71.	ચચ્છનુ, p 235, 60.	ઉત્ત્રાપ, p 62, 11.
દેરણ, p 316, 59.	ચચ્છાભદ્ર, p 235, 59.	ઉત્ત્રાપ, p 62, n.
દેરિત, p 280, 37.	ચચ્છા, p 228, 31.	ઉત્ત્રામર, p 244, n.
દેખા, p 151, 5.	ચચ્છ, p 231, 45.	ઉત્ત્રામર, p 90, n.
દેખાં, p 151, 24.	ચચ્છ, p 6, 27. p 248, 2.	ઉત્ત્રોન, p 135, 37.
દેખિ, p 213, n.	p 50, 20.	ઉત્ત, p 377, 5. p 283, 50.
દેખિત, p 285, 59.	ચચ્છાંગના, p 109, 21.	ઉત્તાહો, p 377, 5.
દેખી, p 213, 59.	p 120, 10.	ઉત્તાહોલિલ, p 377, n.
દેખ, p 6, 25. p 15, 4.	ચચ્છા, p 276, 19.	ઉત્ત, p 372, n.
દેખા, p 223, n.	ચચ્છાટા, p 124, 25.	ઉત્તક, p 260, 8.
દેખાન, p 6, 26.	ચચ્છાણ, p 279, 32.	ઉત્તકઠ, p 264, 23.
દેખિણ, p 251, 10.	ચચ્છાબચ, p 279, 32.	p 118, 22.
દેખર, p 6, 26. p 261, 10.	ચચ્છે:ચ્છસ, p 8, 41.	ઉત્તકણા, p 52, 29.
દેખરા, p 7, n. p 261, n.	ચચ્છેચ્છસ, p 8, n.	ઉત્તકર, p 136, 42.
દેખરો, p 7, 32. p 261, n.	ચચ્છેસુંદ, p 41, 12.	ઉત્તકર્ષ, p 289, 11.
દેખ, p 29, n.	ચચ્છેસ, p 380, 17.	ઉત્તકલિકા, p 52, 29.
દેખતુ, p 378, 8.	ચચ્છાદન, p 170, n.	ઉત્તકાર, p 295, 36.
દેખા, p 223, 14.	ચચ્છાબ, p 88, 10.	ઉત્તોષ, p 132, 28.
દેખિકા, p 201, n.	ચચ્છાબ, p 88, 10.	ઉત્તંચ, p 366, 229.
p 255, 33.	ચચ્છિકુસ, p 276, 19.	ઉત્ત, p 284, 55.
દેખોકા, p 255, n.	ચચ્છાલ, p 218, 83.	ઉત્તસ, p 154, 14.

उत्त—उत्त.

उत्तम, p 273, 6.
उत्तम्यं, p 221, 5.
उत्तमा, p 137, 4.
उत्तमाङ्ग, p 162, 46.
उत्तर, p 41, 10. p 354, 192.
उत्तरतस्, p 383, n.
उत्तरात्, p 383, n.
उत्तरासङ्ग, p 169, 19.
उत्तरीय, p 169, 19.
उत्तरेण, p 383, n.
उत्तरेद्युम्, p 382, n.
उत्तान, p 64, 15.
उत्तानश्च, p 147, 41.
उत्तङ्ग, p 276, n.
उत्तान, p 334, 120.
उत्तिवि, p 324, 87.
उत्तिविह, p 265, 29.
उत्तिविष्णु, p 265, 29.
उत्तिः, p 32, 8.
उत्तव, p 70, 36. p 115, 14.
उत्तवशारित्वा, p 112, 30.
उत्त्वात्, p 217, 77.
उत्तुङ्ग, p 87, 7.
उत्त्वाल, p 50, n.
उत्त्व, p 85, 5.
उत्त्वर्जन, p 182, 28.
उत्त्वष, p 55, 38. p 360, 211.
उत्त्वादन, p 170, 23.

उत्त—उदा.

उत्त्वाङ्, p 52, 29.
उत्त्वाहर्वज्ञ, p 49, 18.
उत्त्वक, p 260, 9.
उत्त्वष्ट, p 284, 56.
उत्त्वेष, p 88, 10.
p 328, 98.
उद, p 60, n.
उदक, p 60, 4.
उदक्या, p 142, 21.
उदय, p 276, 19.
उदच्, p 276, 19, n.
उदज, p 296, 39.
उदधि, p 60, 1.
उदन्त, p 40, 8.
उदन्धा, p 234, 55.
उदन्तव्, p 60, 1.
उदपान, p 68, 26.
उदव, p 84, 2.
उदर, p 158, 28.
उदकं, p 198, 29.
उदक्षित, p 78, 4.
उदवित्, p 234, 58.
उदाच्, p 39, 5.
उदान, p 12, 59.
उदार, p 355, 194.
उदारा, p 355, n.
उदारी, p 355, n.
उदासीन, p 193, 10.

उदा—उद्द.

उदाहार, p 41, 10.
उदाहारण, p 41, n.
उदित, p 282, 44. p 284, 57.
उदोचो, p 15, 3.
उदोच्य, p 74, 7.
उद्गम, p 244, 98.
उद्गमरपर्णी, p 120, 10.
उद्गम, p 91, 2.
उद्गुखल, p 226, 25.
उद्गत, p 282, 46.
उद्गमनीय, p 167, 14.
उद्गाढ, p 13, 62.
उद्गात्, p 178, 16.
उद्गार, p 296, 37.
उद्गीथ, p 391, 19.
उद्गृह्णय, p 280, 39.
उद्गृह्ण, p 296, 37.
उद्द, p 32, 5.
उद्दन, p 295, 35.
उद्दाठन, p 254, 28.
उद्दात्, p 293, 26.
उद्दान, p 197, 26.
उद्दाळ, p 94, 15,
उद्दित, p 282, n.
उद्दाच, p 217, 79.
उद्दरण, p 316, n.
उद्दं, p 55, 38.
उद्दय, p 55, 38.

उद्धा—उद्ध.	उद्ध—उप.	उप—उप.
उद्धान, p 282, n. p 227, 29.	उद्धतानत, p 276, 19.	उपन्न, p 292, 19.
उद्धान्त, p 200, 4. p 282, 29.	उद्धय, p 289, 12.	उपचरित, p 284, 51.
उद्धार, p 221, 4. p 227, n.	उद्धाव, p 289, 12.	उपचार, p 180, 20.
उद्धृत, p 281, 39.	उद्धत, p 104, 58. p 153, 11.	उपचित, p 280, 38.
उद्धृत, p 32, 8.	उद्धट, p 264, 23.	उपचित्रा, p 107, 6.
उद्धिज, p 272, n.	उद्धटिण, p 264, 23.	उपचाप, p 196, 21.
उद्धिज, p 272, 1.	उद्धानस्, p 260, 8.	उपजोष, p 378, 10.
उद्धिदु, p 272, 1.	उद्धाय, p 253, 27.	उपज्ञा, p 178, 12.
उद्धिद, p 272, 1.	उद्धाद, p 51, 26. p 264, n.	उपतम्भ, p 290, 14.
उद्धम, p 290, 12.	उद्धादवृत्, p 153, 11.	उपताप, p 150, 2.
उद्धृत, p 280, 39.	उपकरण, p 275, 17.	उपत्यका, p 85, 7.
उद्धम, p 289, 11.	उपकारिका, p 80, 10.	उपदर्शक, p 192, n.
उद्धान, p 86, 3. p 334, 119.	उपकारी, p 80, n.	उपदा, p 198, 28.
उद्धृत, p 260, 9.	उपकारी, p 80, n.	उपदा, p 196, 21.
उद्योग, p 397, 32.	उपकुञ्चिता, p 229, 37. p 115, 13.	उपधान, p 174, 39.
उद्ग्र, p 66, 20.	उपकुल्या, p 108, 15.	उपचि, p 52, n.
उद्गम्मन, p 170, 23.	उपकूप, p 68, 26.	उपनाह, p 47, 7.
उद्धान, p 282, n.	उपकूल, p 178, 12. p 340, 142.	उपनिधि, p 240, 81.
उद्धान, p 282, 46.	उपक्रोष, p 41, 14.	उपनिषद्, p 327, 95.
उद्धासन, p 218, 83.	उपकूष, p 44, n.	उपनिष्ठर, p 77, 18.
उद्धाष, p 190, 56.	उपगत, p 285, 58.	उपन्यास, p 40, 9.
उहेग, p 126, 35. p 290, 12.	उपगृहन, p 294, 30.	उपपति, p 145, 35.
उपस्, p 238, n.	उपग्रह, p 219, 87.	उपभूत, p 181, 24.
उद्धान, p 227, n.	उपघरण, p 185, n.	उपभोग, p 292, 20.
उन्द्र, p 129, 12.	उपघात, p 198, 28.	उपमा, p 256, 36.
उच्छत, p 276, 19.		उपभाष, p 330, 178.
		उपभान, p 256, 36.
		उपवस, p 190, 55.

उप—उप.

उपयाम, p 190, 56.
 उपयोग, p 378, n.
 उपरक्त, p 27, 10. p269,
 43.
 उपरच्छ, p 199, 1.
 उपरम, p 296, n.
 उपराग, p 26, 9.
 उपराम, p 296, 37.
 उपरि, p 383, n.
 उपरिद्वात्, p 383, n.
 उपल, p 84, 4.
 उपलब्धार्थी, p 39, 6.
 उपलब्धि, p 38, 10.
 उपलभ्य, p 294, 27.
 उपला, p 357, 201.
 उपलन, p 86, 2.
 उपवस्त्र, p 75, 8.
 उपवर्ष, p 174, 39.
 उपवस्त्र, p 184, 37.
 उपवास, p 184, 37.
 उपविषा, p 109, 18.
 उपवीत, p 188, 49.
 उपश्ल्य, p 83, 20.
 उपश्याय, p 295, 32.
 उपश्वस, p 285, 58.
 उपसंव्यान, p 169, 18.
 उपसम्भव, p 181, 26.
 p 232, 45.

उप—उपा.

उपर, p 293, 25.
 उपसंग, p 217, 77.
 उपसञ्जन, p 274, 9.
 उपसंघां, p 238, 70.
 उपसूख्येष, p 22, 34.
 उपस्कर, p 229, 35.
 उपस्थ, p 157, 26.
 उपसर्प, p 184, 35.
 उपहार, p 198, 28.
 उपहुर, p 352, 185.
 उपांशु, p 196, 23.
 उपाकरण, p 185, 40.
 उपाकर्मन्, p 185, n.
 उपाकृत, p 181, 25.
 उपात्त्य, p 295, 33.
 p 184, 36.
 उपादान, p 291, 16.
 उपाधि, p 261, 12.
 p 52, 28.
 उपाध्याय, p 176, 6.
 उपाध्याया, p 140, 14.
 उपाध्यायानी, p 140, 15.
 उपाध्यायी, p 140, 15.
 उपानह, p 254, 31.
 उपाव, p 196, 20.
 उपायन, p 198, 28.
 उपालभ्य, p 42, 15.
 उपाहृत, p 204, 18.

उपा—उर.

उपासह, p 212, 56.
 उपासन, p 184, 34.
 p 212, 54.
 उपासना, 184, n.
 उपासित, p 284, 51.
 उपास्ति, p 184, n.
 उपाहित, p 27, 10.
 p 181, 41.
 उपेन्द्र, p 4, 15.
 उपोदिका, p 123, 23.
 उपोद्वात्, p 41, 10. p293, n.
 उपोषण, p 184, n.
 उपोचित, p 184, n.
 उपकृत, p 221, 8.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभा, p 7, 32.
 उभापति, p 6, 30.
 उरःस्त्रिका, p 165, 6.
 उरग, p 58, 8.
 उरङ्ग, p 58, n.
 उरङ्गम, p 58, n.
 उरण, p 239, 77.
 उरणाल, p 120, 13.
 उरभ, p 239, 77.
 उररी, p 375, 15.
 उररीकृत, p 285, 58. .
 उरव, p 220, 1.

उर—उहो.	उहो—अथा.	अथा—अर्द्ध.
उरम्बद्, p 207, 32.	उहोव, p 61, 6.	उहा, p 29, 18.
उरस्, p 158, 29.	उहू, p 146, 38.	उहागच, p 30, n.
उरसिक, p 209, 44.	उहूख, p 278, 31.	उह, p 22, 34.
उरस्य, p 144, 28.	उहनस्, p 21, 26.	उहा, p 237, 66.
उरस्यत्, p 209, 44.	उहनन्, p 21, n.	
उरी, p 375, n.	उहन, p 21, n.	अहा, p 231, 45.
उरीक्षत, p 285, n.	उहीर, p 125, 29.	अठकङ्गट, p 207, 33.
उह, p 254, 31.	उहण, 220, 36, n.	अत, p 283, 50.
उही, p 375, n.	उहणा, p 108, 15.	अति, p 296, n.
उहयुक, p 98, n.	उहती, p 42, 18.	अवस्, p 238, 73.
उहयूक, p 98, 31.	उहयुध, p 10, 49.	उन, p 337, 130.
उहाँ, p 315, n.	उहस्, p 381, n. p 24, 2.	अम्, p 381, 18.
उवंरा, p 73, 4.	उह, p 24, 5.	अररी, p 375, 15, n.
उवंशी, p 10, 47.	उहा, p 228, n. p 381,	अरी, p 375, 15, n.
उवांर (उवांर), p 123,	18. p 24, n.	अरीक्षत, p 285, 58.
21, n.	उहापति, p 5, 22.	अहस्, p 156, 24.
उवीं, p 73, 3.	उवित, p 283, 48.	अहज, p 220, 1.
उहयो, p 65, n.	उवितङ्गीन, p 235, n.	अहपर्यन्, p 156, 23.
उहयो, p 65, n.	उवितङ्गीना, p 235, n.	अज्ञ, p 29, 18.
उहूयो, 65, 18.	उहीर, p 125, n.	अज्ञासत, p 209, 43.
उहूक, p 130, 15.	उह, p 239, 75.	अज्ञसिन्, p 209, 43.
उहूखल, p 226, 25.	उव्य, p 252, 19-p30, 19.	अज्ञनाभि, p 129, 13.
उहूखलक, p 94, 14.	उव्यरचित्, 22, 30.	अज्ञनाभि, p 129, n.
उहूपिन्, p 65, 18.	उव्यागच, p 30, 19.	अज्ञां, p 315, 52.
उहूक, p 386, 8.	उव्यिक्ता, p 180, n.	अज्ञांदु, p 239, 77.
उहूक, p 228, 30.	उव्यीष, p 364, 222.	p 246, 107.
उहूव, p 152, 8.	उव्योपगच, p 30, 19.	अर्द्ध, p 162, 43.
उहूच, p 169, 21.	उव्यक, p 29, 18.	अर्द्धक, p 46, 5, n.

अर्थ—अक्ष.

अर्थात्, p 148, 47.
 अर्थत्, p 148, n.
 अर्थस्, p 148, 47.
 अर्थि, p 61, 5.
 अर्थिका, p 166, 9.
 अर्थित्, p 276, 20.
 अर्थी, p 61, n.
 अर्थपी, p 65, n.
 अर्थूक, p 130, n.
 अर्थ, p 73, 4.
 अर्था, p 30, n.
 अर्थागम, p 30, n.
 अर्थोगम, p 30, n.
 अर्थोपगम, p 30, n.
 अर्था, p 29, n.
 अर्थण, p 220, 36, n.
 अर्था, p 108, n.
 अर्थर, p 74, 5.
 अर्थत्, p 74, 5.
 अर्थापति, p 5, n.
 अह, p 33, 12.
 अहा, p 33, n.
 अक्ष, p 242, 90.
 अक्ष, p 99, 37. p 20,
 22. p 127, 4.
 अक्षगम्भा, p 118, 2.
 अक्षगन्धिका, p 111, 29
 अक्ष, p 33, 5.

अक्षी—एक.

अक्षीष, p 228, n.
 अक्षीष, p 228, 32.
 अक्षु, p 276, 21.
 अक्ष, p 220, 3.
 अक्षत्, p 220, 2.
 अक्षीया, p 295, 32.
 अक्षत्, p 28, 13.
 अक्षत्तीती, p 142, 21.
 अक्षते, p 376, n.
 अक्षिज्, p 179, 17. n.
 अक्ष, p 226, 23.
 अक्षि, p 112, 31.
 अक्ष, p 2, 3, n.
 अक्षुचित्, p 8, 40.
 अक्षू, p 2, n.
 अक्षय, p 129, 10, n.
 अक्षयकेतु, p 5, n.
 अक्षय, p 45, 1.
 अक्षि, p 186, 42.
 अक्षी, p 186, n.
 अक्षि, p 213, n.
 अक्ष्य, p 129, n.
 अक्षयकेतु, p 5, n.
 अक्षयगम्भा, p 118, n.
 अक्षयप्रोक्ता, p 106, 5.
 एक, p 279, 31. p 279,
 32. p 303, 16.
 एकक, p 279, 31.

एक—एका.

एकशु, p 177, 11.
 एकतर, p 279, n.
 एकतान, p 278, 29.
 एकताल, p 45, 3.
 एकतान, p 45, n.
 एकत्व, p 279, n.
 एकत्वत्, p 279, n.
 एकदन्त, p 7, 34.
 एकदा, p 382, 22.
 एकधुर, p 237, 65.
 एकधुरावह, p 237, 65.
 एकधुरीय, p 237, 65.
 पक्षपदी, p 68, 16.
 एकपिङ्क, p 14, 65.
 एकपिङ्कल, p 14, n.
 एकप्रिदिका, p 166, 7.
 एकसंग, p 278, 29.
 एकहायनी, p 237, 68.
 एकाकिन्, p 279, 31.
 एकाय, p 354, 192.
 p 278, 29.
 एकाद्य, p 278, 29.
 एकान्त, p 13, 92.
 एकाव्दा, p 237, 68.
 एकायन, p 278, 29.
 एकायनगत, p 278, 29.
 एकावखी, p 166, 7.
 ऐकाशीख, p 105, 62.

एका—ऐका.

एकाईता, p 106, 3.
 प 105, n.
 एह, p 149, 48.
 एडक, p 239, 77.
 एडका, p 230, n.
 एउगज, p 120, 12.
 एडभूक, p 298, 38.
 एडक, p 78, 4.
 एडोक, p 78, n.
 एण, p 129, 10.
 एत, p 36, 26.
 एतहि, p 383, 23.
 एता, p 36, n.
 एध, p 89, 13.
 एधस्, p 89, 13.
 एधा, p 289, 10.
 एधित, p 277, 26.
 एनस्, p 31, 1.
 एनी, p 36, n.
 एररु, p 98, 31.
 एलवाल्कुक, p 114, 9.
 एला, p 115, 13.
 एलापर्णी, p 119, 5.
 एवं, p 374, 12. p 378, 9.
 एव, p 378, 9. p 80, 15.
 एवणिका, p 255, 32.
 ऐकागरिका, p 253, 25.

ऐका—चोज.

ऐकागारिकी, p 253, n.
 ऐडविष, p 14, n.
 ऐच्छुद, p 90, 18.
 ऐडविल, p 14, n.
 ऐण, p 128, 8.
 ऐलेय, p 182, 8.
 ऐतिह्य, p 178, 12.
 ऐन्ट, p 403, n.
 ऐन्ड्रियक, p 278, 28.
 ऐन्द्री, p 403, n.
 ऐरावत, p 9, 42.
 ऐरावत, p 8, 42. p 16,
 5. p 95, 18.
 ऐरावती, p 17, 10.
 ऐलविल, p 12, 65.
 ऐलविल, p 12 n.
 ऐला, p 115, 13.
 ऐलेय, p 114, 9.
 ऐश्वर्य, p 7, 31.
 ऐषम, p 382, 20.

ओड—ओई.

ओडपुष्प, p 104, 56.
 ओढ, p 128, 6.
 ओदन, p 233, 48.
 ओम्, p 379, 12.
 ओष, p 288, 9.
 ओषधि, p 87, n.
 p 118, n.
 ओषधी, p 87, 6. n.
 p 118, 1.
 ओषधीय, p 18, 15.
 ओष, p 161, 41.
 ओषाधरौ, p 161, n.
 ओषौ, p 261, n.

ओचक, p 236, 60.
 ओचिती, p 400, 39.
 ओचित्य, p 400, 39.
 ओच्चानयादि, p 19, 21.
 ओदनिक, p 227, 28.
 ओदरिक, p 263, 21.
 ओदुम्बर, p 244, n.
 ओपगव, p 296, 39.
 ओपविक, p 197, 24.
 ओपवस्त, p 184, n.
 ओरधक, p 239, 77.
 ओरस, p 144, 28, n.
 ओरस्य, p 144, n.
 ओर्जदेहिक, p 182, 30.

चौबी—कङ्क.

चौबी, p 11, 52.
 चौलुक, p 136, n.
 चौथीर, p 353, 187.
 चौपध, p 150, 1. p 118, 1.
 चौड़क, p 239, 77.
 क, p 299, 5.
 कंश, p 228, n.
 कंस, p 228, 32.
 कंसाराति, p 4, 16.
 क, p 299, 5.
 ककुट, p 326, 94, u.
 ककुटती, p 157, 25.
 ककुन्दर, p 157, n.
 ककुप, p 15, n.
 ककुभ, p 15, 2.
 ककुभा, p 15, n.
 कक्षोलक, p 172, 31.
 कक्खट, p 277, 25.
 कच, p 158, 30. p 363,
 221.
 कचा, p 202, n.
 कच्छा, p 202, 10.
 p 345, 160.
 कङ्क, p 130, 16.
 कङ्कटक, p 207, 32.
 कङ्कण, p 166, 9.
 कङ्कणी, p 167, n.
 कङ्कन, p 171, n.

कङ्क—कटा.

कङ्कतिका, p 174, 41.
 कङ्कती, p 174, n.
 कङ्काल, p 155, 20.
 कङ्क, p 225, 20.
 कङ्क, p 225, n.
 कच, p 162, 46.
 कच्चर, p 272, 4.
 कच्चित्, p 380, 14.
 कच्छ, p 75, 10. p 116,
 16. p 398, 31.
 कच्छप, p 66, 21.
 कच्छपी, p 338, 134.
 कच्छर, p 152, 9.
 कच्छरा, p 107, 10.
 कच्छ, p 150, n.
 कंचु, p 207, 31.
 p 58, 9.
 कंचिन्, p 193, 8, n.
 कट, p 400, n. p 157,
 25. p 200, 5.
 कटक, p 85, 5. p 166,
 8. p 303, 18.
 कच्छ, p 384, 4.
 कटभो, p 121, 15.
 कटम्बरा, p 106, 4.
 कटम्बरा, p 122, 18.
 कटाच, p 162, 45.
 कटाह, p 392, 21.

कटि—कणी.

कटि, p 157, 25. p 310, n.
 कटिप्रोथ, p 157, 26.
 कटिल्लक, p 122, 20.
 कटी, p 400, 38. p 157
 n. p 310, n.
 कटु, p 35, 18. n. p 106,
 4. p 310, 38.
 कटुहस्ती, p 123, 21.
 कटुरोहिणी, p 106, 4.
 कटोलबीषा, p 255, n.
 कटफल, p 300, 8.
 कटुङ्ग, p 99, 37.
 कटिङ्गर, p 105, 60.
 कठिन, p 277, 25.
 कठोर, p 277, 25.
 कठोल, p 277, n.
 कडङ्गर, p 225, 22.
 कडम्ब, p 229, 35.
 कडार, p 38, 25.
 कण, p 314, 48. p 392,
 20.
 कणा, p 274, 11. p 108,
 15.
 कणाद, p 219, n.
 कणिका, p 274, n. p 101,
 46. p 386, 8.
 कणिश, p 225, 21.
 कणी, p 274, n.

कणी—कहु.	कह—कन्य.	कन्य—कफा.
कणीय, p 274, 12.	कहु, p 267, 37.	कन्यसा, p 159, n.
कणक, p 303, 18. p 397, 32.	कनक, p 104, 59. p 243, 94.	कन्या, p 138, 8.
कणकफल, p 100, n.	कनकाच्छ, p 192, 7.	कपट, p 52, 30.
कणकारीका, p 108, 12.	कनकाहुका, p 199, 32.	कपद, p 6, 30.
कणकिफल, p 100, 41.	कनिष्ठ, p 147, 43. p 312, 44.	कपदिन्, p 6, 27.
कणठ, p 160, 39.	कनिष्ठा, p 159, 33.	कपाठ, p 82, 17.
कण्ठमध्या, p 165, 5.	कनीनिका, p 159, n p 162, 43.	कपाठी, p 82, n.
कण्ठा, p 160, n.	कनीनी, p 159, n.	कपाल, p 155, 19.
कण्ठो, p 160, n.	कनीयसी, p 370, n.	कपालभृत्, p 6, 27.
कण्ठू, p 151, 4.	कनीयस्, p 274, n. p 369. 237. p 147, n.	कपि, p 127, 3.
कण्ठूति, p 151, n.	कन्दर, p 387, 9.	कपिकच्छु, p 106, 5.
कण्ठूया, p 151, 4.	कन्दरा, p 85, 6.	कपित्व, p 91, 1.
कण्ठूरा, p 106, 5.	कन्दराज, p 96, 23.	कपिल, p 38, 25.
कण्ठोल, p 227, 26.	कन्दरी, p 85, n.	कपिला, p 16, 6. p 101, 43. p 114, 8.
कण्ठोलनीया, p 255, 32.	कन्दप, p 5, 20.	कपिली, p 108, 16.
कन्तुय, p 125, 31.	कन्द्य, p 128, 9.	कपिश, p 37, 25.
कथा, p 40, 6.	कन्द्य, p 174, 40.	कपितन, p 92, 7. p 96, 23.
कद्धन्, p 76, 16.	कन्दू, p 228, 30.	कपोत, p 130, 14.
कद्म, p 96, 22.	कन्द्र, p 160, n.	कपोतपालिका, p 81, 15.
कद्मक, p 135, 40.	कन्द्रा, p 160, 39.	कपोतांशि, p 116, 17.
कदर, p 98, 30.	कन्द्रा, p 138, n.	कपोतांजन, p 244, n.
कदर्य, p 270, 48.	कन्द्रकाजात. p 142, 24.	कपोल, p 161, 41, n.
कदख, p 112, n.	कन्द्रस, p 147, n.	कफ, p 153, 13.
कदली, p 128, 9. p 112, 1.		कफणि, p 158, 31, n.
कदाचित्, p 377, 4.		कफणी, p 158, n.
कहुण, p 23, 36.		कफाणि, p 158, 31:
कहु, p 38, 25.		

कफि—कम्बि.	कम्बो—कर.	कर—कर्कि.
कफिन्, p 153, 11.	कम्बो. p 229, n.	करम्ब, p 232, n.
कफोषी, p 158, n.	कम्ब, p 67, 23. p 338, 136.	करम्भ, 232, 48.
कर्मर, p 12, n.	कम्बुप्योवा, p 161, 39.	करम्भ, p 159, 34.
कवर, p 12, n.	कम्ब, p 264, 24.	करवालिका, p 213, n.
कवन्, p 60, 4. p 219, 86.	कयस्ता, p 120, n.	करवीर, p 104, 57.
कम्, p 374, 11.	कर, p 197, 27. p 22, 25. p 347, 166.	करवाखा, p 159, 38.
कमठ, p 66, 21.	करक, p 101, 45.	करवीकर, p 200, 5.
कमठी, p 67, 24.	करका, p 18, 13.	करहाट, p 72, 43.
कमरखल्सु, p 187, 45.	करज, p 116, 17. p 97, 28.	करहाटक, p 98, 33.
कमन, p 264, 24.	करझक, p 97, 28.	कराल, p 359, 207.
कमन्, p 60, n.	करठ, p 130, 20. p 310, 36.	करिगर्जित, p 217, 76.
कमल, p 60, 3. p 71, 40. p 356, 196.	करण, p 248, 2. p 316, 57.	करिष्णी, p 200, 4.
कमला, p 5, 22.	कररु, p 391, 18.	करिन्, p 200, 2.
कमलासन, p 8, 12.	करतोवा, p 69, 33.	करिपिष्ठी, p 108, 15.
कमलोत्तर, p 246, 106.	करपल, p 255, 35.	करिशावक, p 200, 3.
कमिह, p 264, 23.	करपल, p 213, 57.	करीर, p 104, 37. p 349, 175.
कम्ब, p 55, 38.	करपालिका, p 213, 59.	करीष, p 133, 51.
कमित, p 55, n.	करवाल, p 213, n.	करणा, p 49, 18. p 315, 54.
कम्बन, p 277, 24. p 55. n.	करवालि, p 213, n.	करेट, p 131, 19.
कम्बिल, p 120, n.	करपालु, p 315, 55. p 200, n.	करेषु, p 315, 55. p 200, n.
कम्बिल, p 120, n.	करवालि, p 213, n.	करेषू, p 315, n.
कम्बिल, p 120, n.	करवालि, p 213, n.	करोड़ि, p 156, 20.
कम्ब, p 277, 24.	करवालि, p 213, n.	कर्क, p 203, 14.
कम्बल, p 169, 18. p 356, 196.	करभूषण, p 166, 9.	कर्कट, p 66, n.
कम्बलिवाल्लाक, p 204, 20.	करभट्टक, p 102, 48.	कर्कट, p 66, 21.
कम्बि, p 229, 34.		कर्कटी, p 387, n.

कर्म—कर्म.	कर्म—कर्म.	कर्ष—कल.
कर्कन्त्र, p 94, n.	कर्पराल, p 92, n.	कर्षक, p 221, 6.
कर्कन्त्र, p 94, 17. p 400, 38.	कर्परो, p 245, 102.	कर्षफल, p 100, 39.
कर्करी, p 228, 31.	कर्पास, p 398, n.	कर्ष, p 364, 224.
कर्करेट, p 131, 19	कर्पूर, p 172, 31.	कल, p 45, 2.
कर्कग, p 120, 12. p 363, 219.	कर्वर, p 12, n.	कलकल, p 44, 4.
कर्कार, p 122, 21.	कर्वुर, p 243, 95. p 12, 55.	कलहृ, p 19, 12. p 298, 4.
कर्जुर, p 243, n.	कर्वुर, p 243, n.	कलव, p 351, 180. p 384, n.
कर्जुर, p 122, n.	कर्म, p 286, n.	कलधौत, p 322, 79.
कर्जुरक, p 118, 23.	कर्मकर, p 251, 15. p 263, 19.	कलभ, p 201, 3.
कर्ण, p 162, 45.	कर्मकार, p 263, 19.	कलम, p 226, 94.
कर्णजलौकस्, p 130, n.	कर्मकम, p 262, 18.	कलम, p 123, n. p 212, 55. p 229, 35.
कर्णजलौका, p 130, 13.	कर्मठ, p 262, 18.	कलम्बी, p 123, 23.
कर्णधार, p 68, 12.	कर्मण्यभुज, p 263, n.	कलंब, p 123, n.
कर्णवेटन, p 165, 5.	कर्मण्या, p 256, 38.	कलरव, p 130, 14.
कर्णिका, p 165, 5. p 302, 15. p 302, 15.	कर्मन्दिन्, p 185, 41.	कलल, p 146, 38.
कर्णिकार, p 100, 41.	कर्मयीज, p 262, 18.	कलवि, p 131, 18.
कर्णीरथ, p 204, 20.	कर्मसूर, p 262, 18.	कलव, p 228, 31.
कर्णजप, p 270, 47.	कर्मसचिव, p 192, 4.	कलयि, p 108, 11. p 228, n.
कर्त्तरी, p 255, 34.	कर्मार, p 124, 26.	कलयी, p 108, n. p 228, n.
कर्त्तु, p 403, n.	कर्मेन्द्रिय, p 35, 17.	कलस, p 223, n.
कर्त्तु, p 403, n.	कर्षट, p 397, 33.	कलसि, p 108, n.
कर्दम, p 62, 9.	कर्वरी, p 230, n.	कलसी, p 228, n.
कपट, p 168, 16. p 397, n.	कर्वुर, p 38, 26. p 122, n.	कलहंस, p 132, 23.
कपर, p 155, 19.	कर्म, p 242, 88.	कलह, p 216, 73.

कला—कल्य.

कला, p 18, 17. p 27,
11. p 357, 200.
कलाद, p 249, 8.
कलानिधि, p 18, 16.
कलाप, p 337, 131.
कलाय, p 224, 16.
कलि, p 216, 73. p 89, n.
p 356, 196.
कलिका, p 89, 16.
कलिकारक, p 97, n.
कलिङ्ग, p 102, 47.
p 130, 16.
कलित्रुम, p 100, 39.
कलिमारक, p 97, 28.
कलिल, p 279, 34.
कली, p 89, n.
कलुप, p 31, 1. p 64, 14.
कलेचर, p 156, 21.
कल्क, p 302, 14.
कल्य, p 30, 21. p 185,
39, p 256, n.
कल्यना, p 202, 10.
कल्यष्टक, p 9, 46.
कल्यान, p 30, 22.
कल्याष, p 31, 1.
कल्याष, p 38, 26.
कल्य, p 24, 2. p 345.
161. p 152, 8.

कल्या—कश्य.

कल्या, p 42, 18. p 217,
24.
कल्याण, p 31, 3.
कल्याणी, p 31, n.
कल्जोल, p 61, 6.
कवच, p 207, 32.
कवर, p 163, n.
कवरी, p 119, 5. p 163.
48. p 230, 40.
कवल, p 234, 54.
कवाट, p 82, n.
कवाटी, p 82, n.
कवि, p 21, 26. p 176, 5.
कविका, p 204, 17.
कवित्य, p 91, n.
कविय, p 398, 35.
कवी, p 176, n. p 204, n.
कवोष्ण, p 23, 36.
कव्य, p 181, 24.
कथा, p 254, 31.
कथाह, p 269, 44.
कशिषु, p 337, 133.
कशेश्वर, p 156, 20.
कश्न, p 377, n.
कश्मल, p 217, 78.
कश्मीरजग्न, p 170, n.
कश्य, p 257, 40. p 269,
44. p 203, 15.

कष—काके.

कष, p 255, 32.
कषा, p 254, n.
कषाय, p 344, 155.
p 35, 18.
कषरका, p 156, n.
कट, p 311, 42. p 60, 4.
कस, p 255, n.
कसा, p 254, n.
कसूरी, p 172, 31.
कसल, p 217, n.
कहार, p 70, 36.
कह, p 132, 22.
कास्य, p 228, n.
कांसंताल, p 46, 4.
काक, p 131, 20.
काकचिङ्गी, p 109, 16.
काकतिन्दुक, p 95, 19.
काकनासिका, p 113, 6.
काकपञ्च, p 163, 47.
काकपीडुक, p 95, 19.
काकभाची, p 121, 17.
काकसुद्धा, p 112, 1.
काकची, p 45, 2.
काकाङ्गी, p 113, 7.
काकिणी, p 386, 9.
काङ्कु, p 41, 18.
काङ्कुद, p 161, 42.
काकेन्द्र, p 95, 19.

काको—कारडी.

काकोहम्बरिका, p 100,
42.

काकोदार, p 58, 7.

काकोल, p 58, 10.
p 131, 21.

काकोलूकिका, p 384, n.

काली, p 117, 19.

काळन्का, p 52, n.

कालीव, p 93, n.

काच, p 244, 100. p 254,
30. p 307, 29.

काचस्साली, p 99, 35.

काचित, p 280, 39.

काल्पन, p 243, 95.

काल्पनालूब, p 101, 45.

काल्पनी, p 230, 41.

काल्पि, p 166, n.

काल्पिक, p 230, 39.

काल्पो, p 66, 10.

काल्पिका, p 230, n.

काल्पिक, p 230, 29.

काल्पीक, p 230, n.

काल्पु, p 225, 22.
p 313, 46.

काल्पुष्ट, p 208, 35.

काल्पुचत्, p 208, 37.

काल्पुल, p 227, 26.

काल्डीर, p 208, 37.

कारडे—काम.

कारडे, p 110, 23.

कातर, p 264, 26

कातरा, p 264, n.

कात्यायनी, p 7, 32.
p 141, 17.

कादम्ब, p 132, 23.
p 96, n.

कादम्बरी, p 257, 40.

काद्विनी, p 16, 9.

काइवेच, p 56, 4.

कान, p 86, 1.

कानीज, p 142, 24.

कानीनी, p 142, n.

कान, p 272, 2.

कानलुक, p 116, 16.

कान्ता, p 137, 3.

कान्तार, p 77, 17.
p 349, 174.

कान्तारक, p 125, 29.

कानि, p 19, 19.

कान्तिक, p 227, 28.

कान्तिशीक, p 269, 42.

कापथ, p 76, 16.

कापोत, p 136, 43.
p 247, 109.

कापोताल्पन, p 244, 101.

काम, p 5, 20. p 52, 28.
p 235, 57. p 340,
141. p 379, 18.

काम—कार.

कामगामिन्, p 209, 44.

कामङ्गामिन्, 209, n.

कामन, p 264, 24.

कामपाल, p 4, 18.

कामम्, p 379, 18.

कामविट्ठ, p 264, 24.

कामिनी, p 137, 3.
p 333, 115.

कामिन्, p 333, n.

कामुक, p 264, 23.

कामुका, p 139, 9.

कामुकी p 139, 9.

कामिल्य, 120, n.

कामिल्ल, p 120, 12.

काम्बल, p 205, 22.

काम्बिक, p 250, 8.

काम्बोज, p 203, 13.

काम्बोजी, p 119, 8.

काम्यदान, p 286, 3.

काय, p 156, 22. p 189,
50.

कायस्सा, p 120, n.
p 99, n.

कार, p 197, n.

कारण, p 32, 6

कारणा, p 59, 3.

कारचिक, p 260, 7.

कारशुल, p 134, 34.

कार—कार्षी.	कार्षि—कालि.	कालि—काल्ता.
कारवी, p 122, 18. p 111, 30.	कार्षिक, p 42, 88.	कालिन्दीभेदन, p 4, 19.
कारवेल, p 122, 20.	कार्य, 296, 25.	काली, p 7, 32. p 99, n. p 356, n.
कारम्भा, p 99, 36.	काल, p 24, 1. p 11, 54. p 356, 196, p 37, 23.	कालीयक, p 109, n. p 171, 27.
कारा, p 219, 87.	कालक, p 149, 49.	कालेयक, p 109, 20. p 171, n.
कारिका, p 302, 15. p 59, n.	कालकरुण, p 131, 21.	काल्पक, p 118, 23.
कारोब, p 297, 43.	कालकूठ, p 58, 10.	काल्पा, 24, n.
काढ, p 249, 5.	कालकरुण, p 155, 17.	काल्पा, p 233, 70. p 42, n.
काल्पिक, p 262, 15.	कालधंत, p 218, 84.	काल्पिक, p 207, 34.
काल्पन, p 49, 18.	कालटुष, p 211, 51.	कालेरी, p 70, 35.
कारोचर, p 257, 43.	कालमेशिका, p 107, n.	काल्य, p 21, 26.
कार्स्सर p 243, 96.	कालमेशी, p 108, n.	काल्प, p 124, 28. p 150, n.
कार्स्सलिक, p 194, 14.	कालमेशी, p 108, 14.	कालमद, p 391, n.
कासिंक, p 24, 17.	कालमेव, p 234, 53.	कालमरी, p 94, 16.
कासिंकिक, p 29, 18.	कालमेव, p 234, n.	कालम्य, p 94, 16.
कासिंवेय, p 7, 34.	कालमृत, p 59, 2.	कालमीर, p 120, 11.
कापांस, p 167, 12. p 398, 35.	कालमृतम्, p 95, 19. p 102, 48.	कालमीरलम्बन, p 170, 25.
कापांसी, p 113, n.	काला, p 7, n. p 108, 13. p 111, 27.	कालमप, p 22, n.
काम, p 262, 18.	काला, p 171, 28.	कालमपि, p 22, 33.
कार्म्मण, p 287, 4.	कालाहुराम, p 115, 10. p 171, 27.	कालमपी, p 73, 2.
कार्म्मी, p 262, n.	कालावस्, p 244, 98.	काल, p 88, 13.
कार्मक, p 211, 51.	कालिका, p 302, 15.	कालकुहाल, p 63, 13.
कार्य, p 96, n.	कालिन्दी, p 69, 32.	कालतट, p 250, 9.
कार्यक, 221, n.		कालांवशिष्ठी, p 63, 11.
कार्यपद, p 242, 88.		काला, p 15, 2. p 27, 11. p 312, n.
कार्यपदक, p 242, n.		

काष्ठी—किटि.

काष्ठीखा, p 112, 1.
 काल, p 124, n.
 कासमद, p 391, 19.
 कासर, p 128, 4.
 कासार, p 68, 28.
 कं, p 377, 5.
 किंशास, p 225, 21.
 p 347, 165.
 किंशुक, p 93, 10.
 कि, p 390, 15.
 किकि, p 130, n.
 किकिदिवि, p 130, n.
 किकिदीवि, p 130, n.
 किकोदिवि, p 130, n.
 किकोदिनि, p 130, 16.
 किकोदीवि, p 130, n.
 किहूर, p 251, 17.
 किहूरा, p 251, n.
 किहूरी, p 251, n.
 किहूनी, p 167, 11.
 किहित, p 377, n.
 p 378, 8.
 किहिलि, p 66, n.
 किहूहूक, p 66, 22.
 किहूहू, p 66, n.
 किहूलूक, p 66, n.
 किहूस्त, p 72, 43.
 किडि, p 127, 2.

किटु—किलि.

किटु, p 155, 16.
 किण, p 391, 18.
 किखिलौ, p 107, 7.
 किल, p 257, 42.
 किल, p 104, 58.
 p 258, 44.
 किलर, p 14, 66.
 किल्रेश, p 14, 64.
 किलु, p 377, 5.
 किलत, p 876, 2.
 p 377, 5.
 किम्, p 374, 12. p 377, n.
 किल्प, p 270, n.
 किल्चान, p 270, 48.
 किल्लूर, p 14, 66.
 किल्लदन्ति, p 40, n.
 किल्लहल्ली, p 40, 7.
 किर, p 127, 2.
 किरख, p 22 34.
 किरात, p 252, n.
 किरातसिङ्ग, p 119, 8.
 किरि, p 127, n.
 किरीठ, p 164, 3.
 किलर्हीर, p 38, 26.
 किल, p 375, 16.
 किलाल, p 150, 4.
 किलालिन्, p 153, 12.
 किलिङ्ग, p 227, 26.

किल्लि—कुड़ा.

किल्लि, p 365, 225.
 p 31, 1.
 किलोर, p 203, 14.
 किल्ल, p 299, 7.
 किल्लय, p 89, 14.
 कीकस, p 155, 19.
 कीकि, p 180, n.
 कीचक, p 124, 27.
 कीनाश, p 362, 217.
 कीर, p 131, 21.
 कीर्ति, p 41, 12.
 कोस्तिना, p 41, n.
 कील, p 11, 52. p 357,
 199.
 कोला, p 11, n.
 कोखक, p 238, 73.
 कोखास, p 60, 3. p 358,
 202.
 कोखित, p 268, 42.
 कीष, p 127, 3.
 कीषपर्णी, p 107, 7.
 झु, p 73, 3.
 झुकर, p 149, 48.
 झुझुद, p 261, n.
 झुझुन्दर, p 157, 26.
 झुझूच, p 358, 205.
 झुकट, p 131, 17.
 झुट्टमपूर्वी, p 402, n.

कुकु—कुटु.

कुकुभ, p 184, 35.
 कुकुर, p 117, 20. p 252,
 22.
 कुचि, p 158, 28.
 कुचिमधि, p 263, 21.
 कुकूष, p 170, 25.
 कुच, p 158, 21, n.
 कुचम्बन, p 173, 34.
 कुचर, p 267, 37.
 कुचाय, p 158, 24.
 कुच्छित, p 276, 20.
 कुज, p 21, 27.
 कुझ, p 85, 8. p 308, 38.
 कुझर, p 201, 2. p 273, 8.
 कुंजराशन, p 91, 1.
 केजल, p 230, 30.
 कुट्, p 79, 6. p 87, 5.
 p 228, 32.
 कुटक, p 223, 13.
 कुटक्क, p 390, n.
 कठज, p 102, 47.
 कुट्टद, p 117, 19. p 99,
 37.
 कुटर, p 239, n.
 कुटि, p 79, n.
 कुठिल, p 276, 21.
 कुट्री, p 79, n.
 कुट्टक, p 390, 17.

कुटु—कुद.

कुटम्बव्याप्त, p 261, 11.
 कुट्टिनी, p 139, 6.
 कुड्डनी, p 141, 19.
 कुड्डिल, p 398, 34.
 कुट्टल, p 89, 16.
 कुठ, p 87, 5.
 कुठर, p 239, 75.
 कुठार, p 213, 60.
 कुठारी, p 213, n.
 कुठेरक, p 105, 60.
 कुछप, p 242, n.
 कुछप, p 242, 89.
 कुछम्ब, p 89, n.
 कुछा, p 78, 4.
 कुछप, p 219, 87. p 392,
 20. n.
 कुचि, p 116, 16.
 कुख, p 262, 17.
 कुखः, p 228, 31, p 145,
 36.
 कुखल, p 165, 5.
 कुखलिन, p 58, 7.
 कुखिक्का, p 187, n.
 कुख्को, p 228, n. p 187, 45.
 कुतप, p 188, 31.
 कुदक, p 53, 31.
 कुदुप, p 229, 33.
 कुढ़, p 229, 33.

कुद—कुम.

कुद्दुल, p 58, 31.
 कुत्ता, p 41, 14.
 कुत्तित, p 272, 4.
 कुथ, p 202, 10. p 125, 31.
 कुथा, p 202, n.
 कुर्दन, p 53, n.
 कुहाल, p 91, 3.
 कुद्याल, p 78, n.
 कुद्याल, p 63, n.
 कुनटी, p 246, 109.
 कुनाथक, p 107, 10.
 कुल, p 215, 61.
 कुन्तुल, p 162, 46.
 कुन्द, p 391, 19 p 114, 9.
 कुन्दु, p 114, n.
 कुन्दुर, p 114, n.
 कुन्दुल, p 114, 9.
 कुन्दुलकी, p 115, 12.
 कुपिन्द, p 249, n.
 कुपूर, p 272, 4.
 कुष, p 243, 92.
 कुपच, p 76, n.
 कुच, p 149, 48.
 कुचार, p 7, 36. p 48, 12.
 कुचारक, p 91, 5.
 कुचारी, p 103, 54.
 p 138, 8.
 कुमद, p 70, n.

कुसु—कुर्चि.

कुष्ठ, p 70, 37.
 कुष्ठदवान्धन, p 18, 15.
 कुष्ठदव्यु, p 18, n.
 कुष्ठदिका, p 95, 21.
 कुष्ठदिनी, p 71, 39.
 कुष्ठदत्, p 75, 9.
 कुष्ठदती, p 71, 38. n.
 कुष्ठ, p 180, 18.
 कुष्ठ, p 94, 14. p 200, 5.
 p 339, 137.
 कुष्ठकार, p 249, 6.
 कुष्ठसम्भव, p 19, 21.
 कुष्ठिका, p 70, 38.
 कुष्ठी, p 95, 21.
 कुष्ठीर, p 66, 21.
 कुष्ठीष, p 66, n.
 कुरङ्ग, p 128, 8.
 कुरङ्गक, p 253, 24.
 कुरङ्गक, p 104, n.
 कुरर, p 132, 23.
 कुररी, p 132, n.
 कुरक, p 104, 55.
 कुरङ्गक, p 104, 56.
 कुरङ्गक, p 104, n.
 कुरविन्द, p 124, 25.
 कुरविसा, p 241, 87.
 कुरुंग, p 252, n.
 कुर्चिका, p 231, n.

कुर्ब—कुला.

कुर्बंसी, p 403, n.
 कुर्बंत, p 403, n.
 कुल, p 186, 41. p 175, 1.
 p 394, n. p 249, n.
 कुलक, p 95, 19. p 122, 20.
 p 249, 5.
 कुलदा, p 139, 10.
 कुलटी, p 246, n.
 कुलीष, p 9, n.
 कुलतिका, 245, 108.
 कुलपातिका, p 138, 7.
 कुलपाती, p 138, n.
 कुलपिप्र, p 402, n.
 कुलचेटिगु, p 249, 5.
 कुलसम्भव, p 175, 2.
 कुलसी, p 138, 7.
 कुलाव, p 185, 37.
 कुलाल, p 249, 6.
 कुलाणी, p 245, 103.
 कुलिक, p 249, n.
 कुलिष, p 9, 42.
 कुली, p 108, 12.
 कुलीन, p 202, 12.
 p 175, 2.
 कुलीर, p 66, 21.
 कुल्याष, p 224, 18. p 230,
 39. n. p 392, 21.
 कुल्याषा, 230, n.

कुला—कुण्डे.

कुल्याषाभिकृत, p 230, n.
 कुल्याष, p 392, n. p 224, n.
 p 230, n.
 कुल्य, p 155, 19. p 175, n.
 कुल्या, p 69, 34.
 कुष, p 70, n.
 कुषर, p 35, n.
 कुषक, p 401, n. p 94,
 17.
 कुषलव, p 70, 37.
 कुषली, p 401, n.
 कुषाद, p 267, 37.
 कुषेषी, p 64, 16.
 कुपिनी, p 64, n.
 कुविन्द, p 249, 6.
 कुवेर, p 14, 65.
 कुवेरक, p 116, 15.
 कुवेल, p 70, n.
 कुष, p 125, 31. p 362,
 218.
 कुषक, p 269, 4. p 31,
 4. p 359, 206.
 कुषका, p 359, n.
 कुषकी, p 359, n.
 कुषी, p 244, 99.
 कुषीद, p 221, n.
 कुषीकृष, p 250, 12.
 कुषेषव, p 71, 40.

कुष—कूहा.	कूप—कृत.	कृत—कृशा.
कुषल, p 259, n. p 31, n.	कूप, p 68, 25.	कृतसापत्रिका, p 138, 7.
कुपीद, p 221, n.	कूपक, p 63, 12. p 62, n.	कृतसापत्री, p 138, n.
कृष, p 398, 34. p 115, 14. p 151, 5.	कूपार, p 60, n.	कृतसापत्रीका, p 138, n.
कृष्णाखण, p 122, 21.	कूर्च, p 162, 43.	कृतहस, p 2' 8, 36,
कृष्णीद, p 221, 4.	कूर्चीर्ष, p 119, 8.	कृतान्त, p 11, 54. p 319, 67.
कृष्णिदिक, p 221, 5.	कूर्दन, p 53, 33.	कृतिगृ, p 176, 5.
कृष्ण, p 90, 17.	कूर्धर, p 158, 31.	कृच, p 284, 53.
कृष्माञ्जन, p 245, 103.	कूर्यंता, p 158, n.	कृति, p 187, 46.
कृष्मेषु, p 5, 21.	कूर्यांसक, p 169, 19.	कृतिवास, p 6, n.
कृष्मा, p 339, 139. p 246, 107.	कूर्यं. p 66, 21.	कृतिवासस, p 6, 27.
कृष्टि, p 53, 30.	कूल, p 61, 7.	कृत्त, p 408, 45.
कृसुम्भरी, p 230, n.	कूलपर, p 206, 25.	कृत्ता, p 345, 160.
कृसुम्भुर, p 330, 38.	कूलार, p 60, n.	कृत्तिः, p 86, 2.
कृष्णा, p 189, 52.	कृकच, p 181, 19.	कृत्तिवधयक, p 171, 29.
कृषर, p 56, 1.	कृकचाल, p 129, 12.	कृत्तु, p 275, 14.
कृञ्ज, p 26, n.	कृकचाङ्गु, p 181, 17.	कृपच, p 270, 48.
कृञ्ज, p 26, 9.	कृकाटिका, p 161, 39.	कृपा, p 49, 18.
कृञ्जद, p 261, 14.	कृकुचाल, p 129, n.	कृपाच, p 213, 57.
कृञ्ज, p 84, 4. p 311, 39. p 136, 42.	कृक्ष, p 60, 4. p. 189, 51.	कृपाची, p 255, 34.
कृटक, p 223, 13.	कृत, p 322, 79.	कृपाचु, p 262, 15.
कृटवग्न, p 253, 27.	कृतक, p 231, 42.	कृपीठबोनि, p 10, 49.
कृट्याख्यालि, 97, 27.	कृतपुर्ज, p 2' 8, 36.	कृनि, p 130, 13.
कृट्य, p 277, 23.	कृतकाल, p 91, 4.	कृनिकोषोत्त, p 167, 18.
कृचि, p 149, n.	कृतहस, p 259, 4.	कृनिह, p 110, 25.
कृदात, p 63, n.	कृतकच, p 261, 10.	कृष, p 274, 11.
	कृतसापत्रिका, p 138, n.	कृषादु, p 10, 50.
	कृतसापत्रिका, p 138, n.	कृशादुरेत्त, p 6, 28.

कृता—केत.	केत—कैदा.	कैदा—कोटि.
कृताचिन्, p 251, 12.	केतन, p 215, 67.	कैदारिक, p 222, 11.
कृषक, p 223, n.	केत, p 318, 68.	कैदायं, p 222, 11.
कृषाणु, p 10, n.	केदर, p 392, 20.	कैरण, p 70, 37.
कृषि p 220, 2.	केदार, p 222, 11.	कैलाल, p 14, 66.
कृषिक, p 221, 6.	केनिपातक, p 63, 13.	कैवस्तं, p 64, 15.
कृषीवक्त, p 221, 6.	केशुर, p 166, 9.	कैपस्तसुस्तक, p 117, n.
कृष्ट, p 222, 8.	केडि, p 53, 82.	कैश्वल्य, p 34, 15.
कृष्टि, p 176, 5.	केषुल, p 359, 205.	कैश्चिंहुस्तक, p 117, 20.
कृष्ण, p 3, 13. p 37, 28. p 229, 36.	केष, p 317, n. p 162, 46.	कैश्चर्त्तीसुस्तक, p 117, n.
कृष्णकम्भन्, p 270, n.	केषयक्त, p 163, n.	कैशिक, p 162, 47.
कृष्णपाक, p 102, n.	केषपर्णी, p 107, n.	कैक्ष, p 162, 47.
कृष्णपाकफला, p 102, 48.	केषपाण्ड, p 163, n.	कौक, p 128, 7. p 132, 22.
कृष्णफल, p 102, n.	केषपाणी, p 163, 48.	कौकनद, p 71, 42.
कृष्णफला, p 108, 14.	केषर, p 92, n. p 72, 43.	कौकनदक्षिणि, p 37, 24.
कृष्णभेदी, p 106, 4.	केशरिन्, p 127, n.	कौकिल, p 181, 19.
कृष्णवा, p 109, 16.	केशव, p 3, 13. p 148, 45.	कौकिलाल, p 110, 23.
कृष्णवर्त्मन्, p 10, 49.	केशवेष, p 163, 48.	कौठु p 89, 13.
कृष्णहन्ता, p 99, 35.	केशिक, p 148, 45.	कौठरी, p 141, n.
कृष्णधार, p 129, n.	केशिन्, p 148, 45.	कौठी, p 141, 17.
कृष्णसार, p 129, 10.	केशिनी, p 115, 14.	कौठि, p 214, n. p 311, 40. p 398, n.
कृष्णा, p 108, 15.	केसर, p 72, n. p 92, 6. p 101, 44.	कौठिवर्णी, p 117, 21.
कृष्णिका, p 225, 19.	केसरिन्, p 127, 1.	कौठिष, p 222, 12.
केकर, p 149, 19.	केत्खजितु, p 4, 17.	कौटी, p 214, n.
केका, p 183, 31.	कैट्टर्डं, p 95, 21.	कौडु, p 391, 18.
केकिन्, 183, 30.	कैतच, p 258, 45. p 52, 30.	कौडुचो, p 141, n.
केतक, p 126, n.	कैदार, p 222, n.	कौडुआर, p 391, 18.
केतकी, p 126, 35.	कैदारक, p 222, 11.	कौठि, p 214, 61.

कोठ—कोवि.

कोठ, p 151, 5.
 कोण, p 46, 6. p 214, 61.
 कोयि, p 149, n.
 कोदर्श, p 211, 51.
 कोइच, p 224, 16.
 कोप, p 51, 26.
 कोपक्ष, p 395, n.
 कोपत्र, p 395, n.
 कोपन, p 266, n.
 कोपना, p 137, 4.
 कोपिन्, p 266, 32.
 कोजल, p 278, 27.
 कोयडिक, p 184, 35.
 कोरक, p 89, 16. p 134, 35.
 कोरकी, p 115, 13.
 कोरदूष, p 224, 16.
 कोल, p 94, 17. p 62, 11.
 p 127, 2.
 कोलक, p 172, 31.
 p 229, 36.
 कोलदल, p 116, 18.
 कोलम्बक, p 47, 7.
 कोलम्बी, p 108, 16.
 कोखा, p 94, n. p 108, 15.
 कोकाहक, p 44, 4.
 कोकि, p 94, 17.
 कोजी, p 94, n.
 कोविद, p 176, 4.

कोवि—कौल.

कोविदार, p 91, 3.
 कोष, p 135, n. p 242, 91.
 कोषफल, p 172, 31.
 कोयातकी, p 300, n.
 कोष, p 135, 37. p 242, n.
 p 364, 223, n.
 कोयातको, p 300, 8.
 कोठ, p 312, 43.
 कोण, p 23, 36.
 कोकुटिक, p 303, 17.
 कोकेक, p 213, 57.
 कोटतच, p 250, 9.
 कोठिक, p 251, 14.
 कोहरक, p 222, n.
 कोखप, p 11, 55.
 कोहरक, p 53, 31.
 कोहरुक, p 53, 31.
 कोइनीच, p 221, 8.
 कोनिक, p 208, 38.
 कोनी, p 114, 8.
 कोपीन, p 335, 124.
 कोपोदकी, p 5, n.
 कोपोदी, p 5, n.
 कोसुदी, p 19, 18.
 कोपोदकी, p 5, 24.
 कोविडिनेव, p 143, 27.
 कोकाटेच, p 143, 26.
 कोकाटेकी, p 142, n.

कौल—क्रन्दि.

कौलटेर, p 143, 26.
 कौलटेरा, p 143, n.
 कौलत्वीन, p 221, n.
 कौलीन, p 334, 19.
 कौलेय, p 175, n.
 कौलेक, p 175, n.
 p 252, 22.
 कौशिक, p 94, 14. p 300,
 10.
 कौशिकी, p 300, n.
 कौशय, p 167, 13.
 कौषिक, p 300, n.
 कौषिकी, p 300, n.
 कौषेय, p 167, n.
 कौचुच, p 403, n.
 कौचुधी, p 403, n.
 कौसुभ, p 5, 24.
 किन्, p 385, n.
 क्रकच, p 255, 35. p 104, n.
 क्रकर, p 104, 57. p 31,
 19. p 255, n.
 क्रह, p 178, 18.
 क्रदुञ्जिन्, p 6, 29.
 क्रदुञ्ज, p 2, 4.
 क्रघन, p 218, 83.
 क्रद्धन, p 217, 76. p 336,
 126. p 54, n.
 क्रन्दित, p 54, 35. .

क्रम—क्रोध.	क्रोश—क्षण.	क्षण—क्षान्त.
क्रम, p 185, 39.	क्रोशकुण, p 77, 18.	क्षण, p 218, 82.
क्रसुक, p 95, 21. p 126,	क्रोट, p 128, 5.	क्षणप्रभा, p 17, 10.
34.	क्रोटुविचा, p 108, 11.	क्षतज, p 154, 15.
क्रमेक, p 239, 75.	क्रोटी, p 111, 28. p 128, n.	क्षतग्रन्त, p 190, 53.
क्रयविक्रियिक, p 239, 79.	क्रोचदारक, p 7, n.	क्षत्तृ, p 248, 3. p 318,
क्रयिक, p 240, 79.	क्रोच, p 131, 22.	65. p 206, 27.
क्रम, p 240, 82.	क्रोचदारक, p 7, 36.	क्षत्र, p 191, n.
क्रम्य, p 154, 14.	क्रम, p 289, 10.	क्षत्र, p 191, n.
क्रम्याद्, p 11, 55.	क्रमय, p 289, 10.	क्षत्रवन्धु, p 330, n.
क्रम्याद्, p 11, 55.	क्रिज, p 284, 55.	क्षत्रिय, p 191, 1.
क्रायक, p 240, 79.	क्रिजाज्ज, p 153, 11.	क्षत्रिया, p 140, 14.
क्रिजि, p 130, n.	क्रिजित, p 283, 48.	क्षत्रियी, p 140, 14.
क्रिजिय, p 171, 28.	क्रिट, p 43, 20. p 283, 48.	क्षत्रियी, p 140, 15.
क्रिया, p 385, n.	क्रोतक, p 111, 28.	क्षत्रिज, p 191, n.
क्रियावद्, p 263, 18.	क्रोतकिका, p 108, 13.	क्षंड, p 266, 31, n.
क्रोडा, p 53, 33.	क्रोष, p 146, 39. p 361,	क्षपा, p 25, 4.
क्रुज्ज, p 131, 22, n.	213.	क्षपाकर, p 18, 16.
क्रुध्, p 51, 26, n.	क्षेष p 294, 29.	क्षप, p 341, 144.
क्रुट, p 54, 35.	क्षेष, p 154, 16.	क्षण, p 341, 144.
क्षूर, p 270, 47. p 277,	क्षण, p 44, 3.	p 73, n.
25. p 355, 193.	क्षणम, p 44, 3.	क्षणिह, p 266, 31.
क्रेतव्य, p 240, 82.	क्षणित, p 282, 45.	क्षणिज, p 266, 31.
क्रेव, p 240, 82.	क्षण्य, p 44, 3.	क्षव, p 30, 22. p 287, 7.
क्रोड, p 127, 2. p 158,	क्षादोङ्ग्र, 245, 102.	p 150, 2. p 196, 19.
28.		p 342, 147.
क्रोडा, p 158, n.	क्षण, p 314, 50. p 27,	क्षव, p 150, 3.
क्रोध, p 51, 26.	11. p 55, 38.	क्षवयु, p 150, 3.
क्रोधन, p 266, 32.	क्षणदा, p 25, 4.	क्षान्त, p 282, 46.

ज्ञानि—जुद्र.

ज्ञानि, p 51, 24.
 ज्ञार, p 244, 100.
 ज्ञारक, p 89, 16.
 ज्ञारण, p 42, n.
 ज्ञारज्ञसिका, p 73, 4.
 ज्ञारित, p 269, 43.
 ज्ञिति, p 320, 73. p 73, 2.
 ज्ञिपणि, p 63, n.
 ज्ञिपा, p 289, 11. p 25, n.
 ज्ञिपणी, p 63, n.
 ज्ञिम्, p 280, 37.
 ज्ञिम्, p 265, 30.
 ज्ञिम्, p 13, 6.
 ज्ञिया, p 287, 7.
 ज्ञीर, p 61, 4. p 233, 51.
 p 352, 184.
 ज्ञीरविज्ञिति, p 231, 44.
 ज्ञोपिदारी, p 111, 29.
 ज्ञीरयुक्ता, p 111, 28.
 ज्ञीरावितनया, p 5, 23.
 ज्ञीरावी, p 109, 18.
 ज्ञीरिका, p 97, 26.
 ज्ञीरोद, p 60, 2.
 ज्ञीर, p 264, 23.
 ज्ञुत, p 150, 3.
 ज्ञुताभिजनन, p 225, n.
 ज्ञुत, p 150, 3.
 ज्ञद्र, p 270, 48. p 350, 179.

जुद्र—जेपि.

जुद्रविट्का, p 167, 11.
 जुद्रयज्ञ, p 67, 23.
 ज्ञद्र, p 108, 12. p 350,
 179.
 जुद्रावज्ञमध्यसंबूधात, p 65,
 19.
 ज्ञध, p 150, 3. p 234, 54.
 जुधा, p 234, n.
 जुधाभिजनन, p 225, 19.
 ज्ञधित, p 263, 20.
 ज्ञप, p 87, 8.
 ज्ञधा, p 225, 20.
 ज्ञर, p 204, n. p 110, 23.
 ज्ञरक, p 95, 20.
 ज्ञरप, p 392, 20.
 ज्ञरिन्, p 250, 10.
 ज्ञरिक, p 274, 11.
 p 300, 10.
 ज्ञस्तका, p 300, n.
 जेब, p 223, 11. p 351,
 182.
 जेबज्ञ, p 32, 7. p 309,
 35.
 जेवाज्ञोद, p 221, 6.
 जेपण, p 189, 11.
 जेपणि, p 63, 13.
 जेपची, p 63, n.
 जेपिठ, p 285, 61.

जेम—खाजा.

जेम, p 31, 4. p 116, 16.
 p 398, 34.
 जेब, p 222, 11. p 297, n.
 जोद, p 215, 67.
 जोदिष्ट, p 285, 61.
 जोम, p 168, 15. p 80, n.
 जोणि, p 73, n.
 जोणी, p 73, n.
 जोइ, p 246, 109.
 जोम, p 167, n. p 80, 12.
 p 168, n.
 जोमी, p 167, n.
 ज्ञूत, p 281, 40.
 ज्ञा, p 73, 3.
 ज्ञास्त, p 84, 1.
 ज्ञेष्ठ, p 58, 9.
 ज्ञेडा, p 217, 75.
 p 313, 45.
 ज्ञेडित, p 398, 84.

 ख, p 304, 19. p 15, 1.
 p 393, 22.
 खब्बड, p 277, n.
 खग, p 212, 54. p 134, 32.
 p 304, 20.
 खगेश्वर, p 5, 24.
 खज, p 229, n.
 खजाका, p 229, 34.

खर्ज—खर्जु.

खड़ा, p 149, 49.
 खड़न, p 130, 15.
 खड़रीट, p 130, 15.
 खट, p 390, 17.
 खटा, p 174, 39. p205, n.
 खड़, p 127, 4.
 खड़न्, p 127, 4.
 खड़ी, p 127, 4. n.
 खरू, p 18, 17.
 खरूपर्यु, p 6, 26, n.
 खरूपरयु, p 6, 26.
 खरूचिकार, p 231, 43.
 खरिक, p 224, 16.
 खदिर, p 98, 30.
 खदिरी, p 119, 7.
 खदोत, p 133, 28.
 खनि, p 85, 7.
 खनिव, p 222, 12.
 खनी, p 85, n.
 खपुर, p 126, 34.
 खर, p 239, 78. p23,37.
 खरण, p 148, 46.
 खरुज्जा, p 119, 5.
 खरमझरी, p 107, 7.
 खरा, p 102, 49.
 खरागरी, p 102, n.
 खराशा, p 111, 30.
 खर्जु, p 243, n.

खर्ज—खुर.

खर्जु, p 151, 4.
 खर्जूर, p 126, 35. p243,
 97.
 खर्जूरी, p 126, 35.
 खरपर, p 245, n.
 खरपरी, p 245, n.
 खर्च, p 276, 20.
 खर्च, p 148,46. p276,n.
 खर्चठ, p 397, n.
 खर्च, p 270, 47.
 खर्चू, p 262, 17.
 खलिन, p 204, n.
 खलिनी, p 297, 42.
 खलीन, p 204, 17.
 खदु, p 375, 16.
 खला, p 297, 42.
 खात, p 68, 27.
 खदित, p 285, 60.
 खार, p 242, n.
 खारि, p 242, n.
 खारी, p 242, 89.
 खारीक, p 222, 10.
 खारीवाप, p 222, 10.
 किल, p 74, 5, n.
 खिला, p 74, n.
 खर, p 116, 18. p392,n.
 खरक्ष, p 148, 47.
 खरखस, p 148, 47.

खुर—गण.

खुरप, p 392, n.
 खुबक, p 300,n. p251,n.
 खुबका, p 300, n.
 खेट, p 272, 4. p396,n.
 खेव, p 68, 29.
 खेला, p 53, 83.
 खोड, p 149, 49.
 खात, p 261, 9.
 खातगहंज, p 281, 42.
 खाति, p 288, 9.

 गगख, p 15, 1.
 गङ्गा, p 69, 31.
 गङ्गाधर, p 6, 29.
 गज, p 200, 2.
 गजता, p 200, 4.
 गजवन्धनी, p 202, 11.
 गजभजा, p 115, n.
 गजधज्जा, p 115, 11.
 गजानन, p 7, 34.
 गङ्गा, p 79, 8.
 गडक, p 65, 17.
 गडु, p 891, 18.
 गडुल, p 149, 48.
 गण, p135,40.p211,49.
 p 314, 48.
 गजक, p 194, 14. n.
 गणकी, p 194, n.

गम्भीर	गम्भीर	गम्भीर
गम्भेषता, p 2, 5.	गम्भीर, p 85, 16.	गम्भीर, p 214, 63.
गम्भनीय, p 275, 14.	गम्भक, p 245, 102.	गम्भन, p 214, 63.
गम्भात्म, p 25, 6.	गम्भाकृष्णी, p 115, 11.	गम्भारी, p 94, 16.
गम्भात्प, p 105, 61.	गम्भन, p 334, 117.	गम्भीर, p 64, 15.
गम्भात्वात्क, p 116, 16.	गम्भनाकुखी, p 112, 2.	गम्भ, p 281, 42.
गम्भाधिप, p 7, 33.	गम्भकली, p 99, 36. p 101, 44.	गम्भ, p 295, 37.
गम्भिका, p 103, 52. p 141, 19.	गम्भभाद्र, p 84, 3.	गम्भ, p 58, 9.
गम्भिकारिका, p 101, 46.	गम्भसूखी, p 122, 19	गम्भागरी, p 102, n.
गम्भित, p 275, 14.	गम्भवत्त, p 245, 105.	गम्भित, p 285, 62.
गम्भेव, p 275, 14.	गम्भव, p 2, 6. p 10, 48. p 129, 11. p 202, 12. p 338, 135.	गम्भी, p 102, 49.
गम्भु, p 161, 41. p 200, 5.	गम्भवंहस्तक, p 98, 31.	गम्भ, p 5, 24.
गम्भुक, p 127, 4.	गम्भवङ, p 12, 57.	गम्भवंधव, p 4, 14.
गम्भुकारी, p 119, n.	गम्भवडा, p 161, 40.	गम्भवयव, p 22, 33.
गम्भुकारी, p 119; 7.	गम्भवड, p 12, 57.	गम्भत्, p 134, 36.
गम्भुयेष, p 85, 6.	गम्भवटी, p 122, n.	गम्भवत्, p 5, 24. p 317, 60. p 134, 34.
गम्भुलाली, p 124, 24.	गम्भवार, p 172, 32.	गम्भरो, p 239, 75.
गम्भुलीर, p 123, 22.	गम्भवांशुलती, p 113, 8.	गम्भित, p 17, 10.
गम्भुपद, p 66, 22.	गम्भाली, p 133, n.	गम्भ, p 56, 2.
गम्भुपदी, p 67, 24.	गम्भाश्चान्, p 245, 102.	गम्भ, p 290, 78.
गम्भुपा, p 387, 10.	गम्भिक, p 245, n.	गम्भित, p 96, 23.
गम्भासिक, p 148, 46.	गम्भिनी, p 115, 11.	गम्भ, p 263, 22.
गति, p 204, 17.	गम्भोच्चता, p 257, 40.	गम्भ, p 339, 138. p 146, 39.
गद, p 150, 2.	गम्भोली, p 133, 27.	गम्भक, p 173, 3.
गद्य, p 396, 31.	गम्भस्ति, p 22, 34.	गम्भायार, p 80, 8.
गन्ध, p 403, n.	गम्भीर, p 64, 15.	गम्भायव, p 146, 38.
गन्धा, p 403, n.		गम्भिष्ठी, p 142, 22.
गन्धी, p 204, 20.		

गर्भे—गव्य

गर्भोपवातिनी, p 237, 70.
 गर्भूत्, p 125, 31.
 गर्व, p 50, 22.
 गर्वण, p 41, 14.
 गर्व्य, p 272, 4.
 गर्व्यंशदिन्, p 267, 37.
 गल, p 160, 29. p 297, n.
 गलकंबल, p 236, 63.
 गलनिका, p 228, 31.
 गलित, p 284, 53.
 गलोदेष, p 203, 16.
 गल्खा, p 297, 42.
 गच्छ, p 129, 11.
 गचल, p 244, 100.
 गचांब्रज, p 235, 58.
 गचाच, p 80, 9.
 गचाची, p 123, 22.
 गचोचर, p 235, 58.
 गच्छु, p 226, 25.
 गचेह्वा, p 226, n.
 गचेधु, p 226, n.
 गचेधुका, p 226, 25.
 गचेष्य, p 294, n.
 गचेष्या, p 183, 31.
 गचेचित, p 284, 54.
 गव्य, p 233, 50.
 गव्या, p 235, 60.
 गव्यूति, p 77, 18.

गह—गिरि.

गहन, p 86, 1. p 279, 34.
 गहर, p 85, 6. p 352,
 185.
 गाहेव, p 243, 95. p 344,
 157.
 गाहेवकी, p 118, 5.
 गाढ, p 13, 62.
 गाणिक्य, p 142, 22.
 गाण्युष, p 211, 52.
 गाण्डीज, p 211, 52.
 गात्र, p 156, 21. p 201, 8.
 गात्राहुलेपनी, p 173, 35.
 गान, p 45, 4.
 गान्धी, p 204, n.
 गान्धार, p 45, 1.
 गान्धेष, p 10, n.
 गायत्री, p 98, 30.
 p 180, 22.
 गायत्री, p 180, n.
 गाहमत्, p 243, 92.
 गांगक, p 296, n.
 गांभिष्य, p 142, 22.
 गाइपत्य, p 179, 19.
 गालज, p 94, 13.
 गिर, p 38, 1.
 गिरि, p 84, 1. p 289, 11.
 गिरिकर्षी, p 110, 22.
 गिरिका, p 129, 12.

गिरि—गुड़.

गिरिज, p 245, 104.
 p 244, 100.
 गिरिजामल, p 244, 100.
 गिरित, p 285, n.
 गिरिमस्तिका, p 102, 47.
 गिरिष, p 6, 26.
 गिरीष, p 6, 26.
 गिरा, p 38, n.
 गिलि, p 289, n.
 गिलित, p 285, 60.
 गिलिन, p 289, n.
 गोत, p 44, 4.
 गोर्ण, p 285, 58.
 गोर्जिं, p 289, 11.
 गोरांष, p 2, 4.
 गोरंति, p 20, n.
 गोरिष्यति, p 20, 25, n.
 शुगुषु, p 94, 14.
 गुच्छ, p 225, 21. p 89, n.
 p 165, n.
 शुच्छक, p 89, 16.
 शुच्छार्द, p 165, n.
 शुझा, p 109, 16. p 79, n.
 शुद्ध, p 312, 44.
 शुद्धुष्य, p 92, 8.
 शुष्पक्ष, p 92, 9.
 शुडा, p 110, 24.
 शुद्धची, p 106, n.

गुड—गुच्छ.

गुड्ही, p 106, 1.
 गुण, p 195, 19. p 212, 53.
 p 253, 27. p 314, 49.
 गुणदृश्यक, p 63, 12.
 गुणित, p 280, 38.
 गुणित, p 280, 38.
 गुन्स, p 165, 7. p 89, n.
 गुन्सक, p 89, n.
 गुत्सांख, p 165, 7.
 गुद, p 157, 24.
 गुन्द, p 124, 27.
 गुन्दा, p 99, 36. p 124, 25.
 गुप्त, p 280, 38. p 284, 55.
 गुप्ति, p 321, 77.
 गुफित, p 280, n.
 गुम्भित, p 280, n.
 गुरव, p 177, 11.
 गुरु, p 20, 25. p 176, 6.
 p 346, 164.
 गुर्विष्णी, p 142, 22.
 गुल्म, p 156, 23.
 गुस्ता, p 88, 9. p 155, 17.
 p 341, 144.
 गुत्तिनी, p 88, 9.
 गुवाक, p 126, 34.
 गुह, p 7, 35.
 गुहा, p 85, 6.
 गुह्य, p 344, 156.

गुच्छ—गटही.

गुच्छक, p 2, 6.
 गुच्छकेश्वर, p 14, 63.
 गूढ, p 280, 38.
 गूढपद, p 58, n.
 गूढपाद, p 58, 7, n.
 गूढपुरम, p 194, 13.
 गूथ, p 155, 19.
 गून, p 282, 46.
 गूरण, p 289, n.
 गूराक, p 126, n.
 गृज्ञन, p 121, 14.
 गृष्म, p 263, 22.
 गृष्म, p 131, 21.
 गृष्मसो, p 387, 10.
 गृष्टि, p 121, 16.
 गृह, p 78, 4. p 384, n.
 p 370, 240.
 गृहगोधा, p 129, n.
 गृहगोविका, p 129,
 12.
 गृहगोविका, p 129, n.
 गृहपति, p 194, 15.
 गृहयात्, p 265, 27.
 गृहस्थूल, p 396, 30.
 गृहाराज, p 86, 1.
 गृहावयव्याप्ती, p 81, 13.
 गृहिन्, p 175, 3.
 गृहीत, p 265, 27.

गटही—गोधा.

गटहीक, p 262, 16.
 p 136, 43.
 गेश्वरक, p 174, 40.
 गेश्वरक, p 174, n.
 गेह, p 78, 4.
 गैरिक, p 301, 12. p 85, 8.
 गैरेव, p 245, 104.
 गो, p 235, 60. p 237, 67.
 गोकर्णक, p 109, 17.
 गोकर्ण, p 159, 34. p 129,
 10.
 गोकर्णी, p 106, 2.
 गोकुल, p 235, 58.
 गोकुरक, p 109, 17.
 गोचर, p 85, 17.
 गोनिहात, p 114, 7.
 गोष, p 391, n.
 गोदुम्बा, p 123, 22.
 गोखल, p 391, 18.
 गोब्र, p 175, 1. p 351,
 182.
 गोब्रिह्म, p 8, 38.
 गोब्रा, p 73, 3.
 गोदारण, p 223, 14.
 गोडह, p 235, 57.
 गोडह, p 235, n.
 गोधन, p 235, 58.
 गोधा, p 212, 52.

गोधा—गोक्त.

गोधापदी, p 114, 7.
 गोधि, p 161, 43.
 गोधिका, p 66, 22.
 गोधिकाद्वय, p 128, 6.
 गोधून, p 224, 18.
 गोनदं, p 117, 20.
 गोनस, p 57, 4.
 गोप, p 337, 132. p 399, n.
 p 192, 7. p 245, 105.
 गोपति, p 236, 62.
 गोपा, p 112, n.
 गोपानसी, p 81, 15.
 गोपायित, p 284, 55.
 गोपाल, p 235, 57.
 गोपी, p 112, 30.
 गोपुर, p 82, 16. p 117, 20.
 p 352, 184.
 गोप्य, p 251, n.
 गोप्यक, p 251, 17.
 गोपत्, p 235, 58.
 गोपव, p 238, 50.
 गोपासु, p 128, 5.
 गोपिन्, p 235, 58.
 गोरख, p 289, n.
 गोरस, p 234, 53.
 गोर्दं, p 154, 16.
 गोक्त, p 392, 20. p 146, n.
 गोक्तक, p 146, 36.

गोला—गौरा.

गोला, p 246, 109.
 गोलिङ्ग, p 95, n.
 गोलिड, p 95, 20.
 गोलोको, p 124, 24.
 p 247, 111.
 गोलिङ्गनी, p 99, 36.
 गोलिङ्ग, p 4, 14.
 गोलिङ्ग, p 238, 50.
 गोलाल, p 400, 40, n.
 गोशीर्ष, p 172, 33.
 गोड, p 76, 13.
 गोडपति, p 337, 132.
 गोठी, p 178, 14.
 गोठीन, p 76, 13.
 गोम्बद, p 327, 96.
 गोसंख, p 235, 57.
 गोख, p 245, n.
 गोसरण, p 245, n.
 गोक्तना, p 165, 7. p 111, n.
 गोक्तनी, p 111, 26.
 गोक्तनाक, p 76, 13.
 गोड, p 391, n.
 गौतम, p 3, 10.
 गौवार, p 128, 6.
 गौवेय, p 128, 6.
 गौवेर, p 128, 6.
 गोर, p 354, 191. p 37, 24.
 गोरा, p 7, n.

गौरी—ग्राव.

गौरी, p 7, 32. p 139, 8.
 ग्रथित, p 280, n.
 ग्रन्थि, p 124, 27.
 ग्रन्थिक, p 247, 111.
 ग्रन्थित, p 280, 35.
 ग्रन्थिपर्ण, p 117, 20.
 ग्रन्थिल, p 95, 18. p 104,
 57.
 ग्रस, p 43, 20. p 285, 60.
 ग्रह, p 26, 9. p 288, 8.
 p 369, 238.
 ग्रहणि, p 151, n.
 ग्रहणी, p 151, n.
 ग्रहणीरक्, p 151, 6.
 ग्रहपति, p 22, 32.
 ग्रहीद, p 265, 27.
 ग्राम, p 83, 20.
 ग्रामची, p 315, 52.
 ग्रामतङ्ग, p 250, 9.
 ग्रामता, p 297, 42.
 ग्रामाधीन, p 250, 9.
 ग्रामान्त, p 83, 20.
 ग्रामीणा, p 108, 13.
 ग्राम्य, p 43, 19. p 253,
 23.
 ग्राम्यधर्म, p 190, 56..
 ग्रामन्, p 84, 1. p 331,
 108.

चास—घन.	घन—घोट.	घोणा—चक्र.
चास, p 234, 54.	घनसार, p 172, 32.	घोणा, p 161, 40, p204, 17.
चाह, p66,21. p 288,8.	घनाघन, p 332, 112.	घोषिन्, p 127, 2.
चाहिन्, p 91, 1.	घञ्ज, p 54, 33.	घोषा, p 95, 17. p126, 34.
चीमा, p 160, 39.	घञ्चर, p 263, 20.	घोर, p 50, 20.
चीझ, p 29, 18.	घञ्ज, p 24, 2.	घोष, p 83, 20.
चैच, p 165, n.	घाटा, p 161, 39.	घोषक, p 113, 5.
चैवेय, p 165, n.	घाटिक, p 215, n.	घोषणा, p 41, 12.
चैवेयक, p 165, 5.	घाटिक, p 215, 65, n.	घाण, p161,40,p281,39.
गळसा, p 285, 60.	घात, p 218, 84.	प्राणतर्पण, p 36, 20.
गळह, p 258, 45.	घातुक, p 265, 28.	घात, p 281 39.
गळान, p 152, 9.	p 270, 47.	च, p 377, 5. p 371, 2.
गळानि, p 385, n.	घास, p 125, 33.	चकोरक, p 134, 35.
गळाहु, p 152, 9.	घु, p 390, n.	चक्र, p 205, 24. p 210, 46. p 352, 184. p 132, 22.
गळो, p 18, 16.	घुठ, p 156, n.	चक्रकारक, p 116, 17.
चट. p 228, 32.	घुठि, p 156, n.	चक्रपाणि, p 4, 15.
चटना, p 217, 75.	घुण, p 391, 18.	चक्रमदक, p 120, 12.
चटा, p 217, 75.	घूर्णि, p 266, 32.	चक्रता, p 124, 25, n.
चटीवन्ध, p 254, 28.	घवा, p 49,18.p295,32.	चक्रसिंह, p 191, 2.
चड, p 391, n.	p 315, 54.	चक्रसिंही, p 122, 19.
चडा, p 35, 20, n.	घवि, p 22, 34.	चक्रशक, p 132, 22.
चडापथ, p 77, 19.	घस, p 233, 52.p339,n.	चक्रशाल, p 16, n. p 84, n.
चडापाठि, p 95, 20.	p 322, 78.	चक्रशाल, p 16, 7.
चडारवा, p 110, 25.	घटि, p 127, 2.	
चन, p 16, 9. p 213,59.	p 121, n.	
p 332, 113. p 46, 4.	घोट, p 202, n.	
p 275, 15.	घोटक, p 202, 11.	
चनरस, p 61, 5.		

चक्रा—चक्रिह.

चक्राक्षु, p 132, 23.
 चक्राक्षी, p 106, 4.
 चक्रित्, p 57, 7, n.
 चक्रीत्, p 239, 78.
 चक्षुःस्वप्नम्, p 58, 7.
 चक्षु, p 162, n.
 चक्षुष्य, p 245, 103.
 चक्षस्, p 162, 44.
 चक्षुष्म, p 277, 24.
 चक्षुला, p 17, 11.
 चक्षु, p 98, 32. p 135, 36.
 चक्षु, p 126, n.
 चटक, p 131, 18.
 चटका, p 131, 18.
 चटकाशिरर, p 247, n.
 चटकाशिरस्, p 247, n.
 चटख, p 277, n.
 चटिकाशिरर्, p 247, n.
 चटिकाशिरस्, p 247, 111.
 चयक, p 224, 18.
 चयु, p 266, 32.
 चयु, p 116, 16. p 7, n.
 चयुत, p 104, 57.
 चयुतक, p 169, 20.
 चयुताल, p 252, 20.
 चयुतालवद्धकी, p 255, 32.
 चयुतालिका, p 255, 32.
 चयित्, p 7, n.

चयित्—चन्द्र.

चयित्का, p 7, 33.
 चयु, p 7, n.
 चयुःशास्त्र, p 79, 6.
 चयुःशास्त्री, p 79, n.
 चद्र, p 252, 19.
 चद्रमूख, p 91, 4.
 चद्रानन, p 3, 11.
 चद्रमंड, p 190, 57.
 चद्रभूत, p 4, 15.
 चद्रयुग, p 384, n.
 p 394, n.
 चद्रयुग, p 190, 57.
 चद्रयथ, p 77, 17.
 चद्रहायनी, p 237, 69.
 चत्वर, p 81, 13. p 179, 17.
 चन, p 377, 3.
 चन्द, p 18, n.
 चन्दन, p 172, 32.
 चन्द्र, p 18, 15. p 120, 12.
 p 273, n. p 172, 32.
 p 352, 184.
 चन्द्रक, p 133, 31.
 चन्द्रभागा, p 69, 34.
 चन्द्रमस्, p 18, 15.
 चन्द्रवद्धरी, p 118, n.
 चन्द्रवाला, p 115, 13.
 चन्द्रयेत्तर, p 6, 26.
 (चन्द्रसंज्ञ), p 172, 32.

चन्द्र—चम्.

चन्द्रहात, p 213, 57.
 चन्द्रिका, p 19, 18.
 चन्द्रिमा, p 19, n.
 चण्ठ, p 160, n.
 चण्ठ, p 244, 100.
 p 270, 46. p 13, 60.
 p 277, n.
 चप्ता, p 17, 13. p 108, 15.
 चपेट, p 160, 35.
 चमर, p 129, n. p 198, n.
 चमरिक, p 91, 3.
 चमस, p 398, 35.
 चमसी, p 387, 10.
 चमू, p 210, 46. p 385, n.
 चमूर, p 128, 9.
 चम्पक, p 101, 44.
 चब, p 78, 3. p 135, 40.
 चर, p 277, 23. p 194, 13.
 चरक, p 397, 23.
 चरण, p 156, 22.
 चरणाशुध, p 131, 17.
 चरम, p 278, 30.
 चरमच्छाभत्, p 84, 2.
 चराचर, p 277, 23.
 चरिष्णु, p 277, 23.
 चर्चन, p 33, n.
 चर, p 180, 22.
 चर्ची, p 387, 10.

चम्बी—चम्पा.
चम्बी, p 32,11.p170,23.
चंपठ, p 161, n.
चर्मा, p 213, n.
चर्मकथा, p 120, 9.
चर्मकसा, p 120, n.
चर्मकार, p 249, 7.
चर्मन्,p187,46.p208,39.
 p 213, 58.
चर्मप्रभेदिका, p 255,35.
चर्मप्रसेचक, p 255, n.
चर्मप्रसेचिका, p255, 83.
चर्मार, p 249, n.
चर्मिन्, p 97, 26.
चर्वाँ, p 184, 35.
चर्वित, p 285, 60.
चल, p 277, 24.
चलदल, p 91, 1.
चलन, p 277, 24.
चलाचल, p 277, 24.
चलित, p214, 64. p280,
 36.
चविक, p 108, n.
चविका, p 108, 16.
चवी, p 108, n.
चव्य, p 108, 16.
चव्या, p 108, n.
चवक, p 257, 43.
चवाल, p 179, 18.

चाकि—चिकि.
चाकिक, p 215, 65.
चाङ्गेरी, p 119, 6.
चाटकैर, p 131, 18.
चाणकीन, p 221, n.
चारखाल, p 249, 4.
चारखालिका, p 255, 32.
चातक, p 130, 17.
चान्द्रधागा, p 69, n.
चान्द्रधागी, 69, n.
चाय, p 211, 51.
चामर, p 198, 31.
चामरा, p 198, n.
चामरी, p 198, n.
चालीकर, p 243, 95.
चाल्य, p 101, 44.
चार, p290,14.p194,31.
चारटी, p 120, 11.
चारख, p 250, 12.
चाह, p 272, 1.
चार्चिकय, p 169, 23.
चार्ष, p 205, n.
चार्षण, p 297, 43.
चार्षिण्य, p 297, n.
चाल, p 81, n.
चालन, p 227, n.
चालनी, p 227, 26.
चाल, p 130, 16.
चिकित्सक, p·152, 8.

G

चिकि—चिन्त.
चिकित्सा, p 150, 1.
चिकीचा, p 385, n.
चिकुर, p162,46. p270,
 46.
चिक्षा, p 232, 46.
चिच्छा, p 96, 24.
चितु, p 33, 10. p 377,3.
चिता, p 218, 86.
चिति, p 218, 86.
चित्त, p 33, 9.
चित्तविभ्रम, p 51, 26.
चित्तसहन्यति, p 50, 22.
चित्ताभोग, p 33, 11.
चित्ता, p 218, 86.
चित्र, p 38,26. p 50,19.
 p 350, 180.
चित्रक, p105, 60. p98,
 31.
चित्रकर, p 249, 7.
चित्रकृ, p 92, 7.
चित्रतख्का, p 110, 24.
चित्रपर्णी, p 107, 11.
चित्रभालु, p 11, 51.
 p 330, 107.
चित्रशिखिल्लख, p21,26.
चित्रशिखिल्लन्, p21,28.
चित्रा, p107,6.p123,22.
चिन्त, p 52, n.

चिन्ता—चिह्न.

चिन्ता, p 52, 29.
 चिन्तिता, p 52, n.
 चिपिट, p 232, n.
 चिपिटक, p 232, 47.
 चिपुट, p 232, n.
 चिर, p 376, n.
 चिरक्षित, p 262, 17.
 चिरस्थी, p 139, 9.
 चिरन्तन, p 277, 26.
 चिररावाय, p 376, 1.
 चिरविलू, p 97, 28.
 चिरदूता, p 238, 71.
 चिरस्थ, p 376, 1.
 चिरात्, p 376, n.
 चिरातिक्त, p 119, n.
 चिराव, p 376, 1.
 चिरिष्ठी, p 139, n.
 चिरिविलू, p 97, n.
 चिरे, p 376, n.
 चिरेष्य, p 376, n.
 चिलिचिम, p 65, 18.
 चिलिचिमि, p 65, n.
 चिलिढोल, p 65, n.
 चिलिमीनक, p 65, n.
 चिस्तीचिम, p 65, n.
 चिस्तीचिमि, p 65, n.
 चिस्तीम, p 65, n.
 चिङ्ग, p 131, n. p 153, 11.

चिवि—चेट.

चिविट, p 232, n.
 चिदु, p 161, n.
 चिदुक, p 161, 41.
 चिङ्ग, p 19, 18.
 चीज, p 128, 9,
 चीर p 396, 31.
 चीटी, p 133, 28.
 चीवर, p 396, 31.
 चुक्क, p 119 6. p 229, 35.
 चुक्रिका, p 119, 6.
 चुहुक, p 158, n.
 चुलूपी, p 65, n.
 चुलू, p 153, 11.
 चुड्हि, p 227, 29.
 चुड्ही, p 227, n.
 चुक्क, p 398, n.
 चूचुक, p 158, 28.
 चूडा, p 134, 31. p 163, 48.
 चूषामणि, p 165, 4.
 चूषाला, p 124, 25.
 चूत, p 94, 14.
 चूर्ण, p 173, 35. p 215, 67.
 चूर्णकुल्ल, p 162, 47.
 चूर्णि, p 386, 9.
 चूर्णी, p 386, n.
 चूखिका, p 201, 6.
 चूबा, p 102, 10.
 चेट, p 251, n.

चेट—चौरी.

चेटक, p 251, 17.
 चेटिका, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेट, p 251, n.
 चेटक, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेत, p 33, 9.
 चेतकी, p 100, 40.
 चेतन, p 33, 8.
 चेतना, p 33, 10.
 चेतस्, p 33, n.
 चेल, p 168, 17. p 358,
 204.
 चेली, p 168, n.
 चेल्व, p 79, 7.
 चेल्व, p 28, 15.
 चैत्ररथ, p 14, 65.
 चैत्रिक, p 28, 15.
 चोच, p 118, 22. p 396,
 30.
 चोर, p 253, n.
 चोरपुष्टी, p 115, 14.
 चोरिका, p 253, n.
 चोख, p 169, 19.
 चोखी, p 169, n.
 चौर, p 253, 25.
 चौटिका, p 253, 26.
 चौरी, p 253, n.

चौर्य—कृषि.

चौर्य, p 253, 26.
 चुत, p 284, 53.
 चोत, p 289, 10. n.

 छग, p 239, n.
 छगल, p 239, n.
 छबलक, p 239, 76.
 छगला, p 118, n.
 छगलान्ती, p 118, n.
 छगलान्ती, p 118, 2.
 छस्त्र, p 199, n.
 छव, p 199, 32.
 छवा, p 110, 23. p 125, 32.
 p 229, 37.
 छवाकी, p 113, 3.
 छद, p 89, 14. p 134, 36.
 छहन, p 89, 14. p 18. n.
 छदिद, p 81, 14.
 छझनू, p 52, 30.
 छझ्द, p 368, n. p 196, n.
 p 325, 91.
 छझ्द, p 368, 234.
 p 180, 22. p 292, 20.
 छज, p 196, 22. p 283, 47.
 छर्दि, p 151, n.
 छर्दी, p 151, n.
 छख, p 217, 77.
 छवि, p 19, 19.

छवी—जग.

छवी, p 19, n.
 जाग, p 239, n.
 जागल, p 23¹, n.
 जागी, p 239, 76.
 जात, p 147, 44. p 284, 53.
 जात्र, p 177, 10.
 जाहन, p 18, 14.
 जादिन, p 283, 47.
 जाम्बु, p 176, 6.
 जावा, p 345, 159.
 जित, p 284, 53.
 जिट्र, p 283, 49.
 जित्र, p 284, 53.
 जित्रहा, p 106, 1.
 जुरिका, p 214, 60.
 जेक, p 136, 43.
 जेहन, p 287, 7.

 जज, p 2, n.
 जज्ज, p 150, n.
 जज्जनू, p 150, n.
 जगत, p 74, 6. p 12, n.
 जगती, p 74, 6. p 320, 47.
 जगतौ, p 12, n.
 जगलौ, p 12, n.
 जगत्प्राण, p 12, 53.
 जगर, p 207, n.

जग—जतु.

जगल, p 257, 42.
 जग्ब, p 285, 60. n.
 जग्धि, p 234, 55.
 जवन, p 157, 25.
 जवनेफला, p 100, 42.
 जवन्य, p 278, 30. p 345,
 161.
 जवन्यन, p 147, 43.
 p 248, 1.
 जहन, p 277, 23.
 जह्ना, p 156, 28.
 जह्नाकरिक, p 209, 41.
 जह्नाल, p 209, 41.
 जठा, p 88, 11. p 311, 40.
 p 163, 48. p 117, n.
 जठाखूट, p 6, 30.
 जठाखांसी, p 117, 22.
 जठि, p 93, n.
 जठिन्, p 93, n.
 जठिका, p 117, 22.
 जठी, p 93, 18, n.
 जटुल, p 149, 49.
 जठर, p 158, 28. p 277,
 26.
 जठरा, p 277, n.
 जछ, p 19, 20. p 268, 38.
 जठा, p 106, 5. p 268, 38.
 जठू, p 171, 26.

जरु—जन.

जरुक, p 230, 40.
 जरुका, p 132, 26.
 जरुकूरु, p 122, 19.
 जरुका, p 132, n. p 122,
 19.
 जर्व, p 158, n.
 जर्वची, p 158, 29.
 जन, p 192, 8.
 जनक, p 144, 28.
 जनहृत, p 252, 20.
 जनता, p 297, 42.
 जनन, p 175, 1, p 32, 8.
 जननी, p 122, n. p 144,
 29.
 जनपद, p 75, 8.
 जनविलो, p 144, 29.
 जनस्त्रिय, p 40, 7.
 जनार्दन, p 4, 14.
 जनान्नय, p 80, 9.
 जनि, p 32, 8. p 122, n.
 p 139, n.
 जनिकी, p 144, n.
 जनी, p 32, n. p 139, n.
 p 122, 19.
 जहस्, p 32, 8.
 जन्म, p 33, 8.
 जन्मफल, p 91, 2.
 जन्म, p 32, n.

जन्म—जर.

जन्मन्, p 32, 8.
 जन्मित्र, p 33, 8.
 जन्म, p 190, 57. p 345,
 161. p 216, 72.
 जन्म, p 33, 8.
 जप, p 289, n. p 187, 46.
 जपन, p 289, n.
 जपा, p 104, n.
 जपन, p 234, n.
 जप्तती, p 146, 38.
 जप्तात्र, p 62, 9.
 जप्तोर, p 105, n. p 91, 5.
 जप्त, p 90, 19.
 जप्तुक, p 128, 5. p 298, 3.
 जप्त, p 90, 19.
 जप्तूक, p 128, n.
 जप्त, p 91, 5.
 जप्तेदित्र, p 8, 39.
 जप्तूक, p 91, 5.
 जप्तोर, p 91, 5.
 जय, p 289, 12. p 217, 78.
 जयन, p 289, 12.
 जयन, p 8, 41.
 जयनी, p 101, 46.
 जवा, p 101, 47. p 101, 46.
 जय, p 209, 42.
 जरठ, p 277, 26.
 p 158, 28.

जर—जला.

जरख, p 229, 36.
 जरत्, p 147, 42.
 जरझ, p 236, 61.
 जरझो, p 236, n.
 जरा, p 147, 41.
 जराचु, p 146, 38.
 जराचुज, p 271, 50.
 जराचुस्, p 146, n.
 जख, p 60, 3.
 जखङ्ग, p 252, n.
 जखज, p 92, 8.
 जखजन्तु, p 66, 20.
 जखजन्तुका, p 66, n.
 जखद, p 16, n.
 जखधर, p 16, 8.
 जखनिधि, p 60, 2.
 जखनिंगम, p 61, 7.
 जखनीसी, p 70, 38.
 जखपूष्य, p 393, 23.
 जखप्राय, p 75, 10.
 जखरहत्, p 16, n.
 जखरूप, p 16, 9.
 जखव्याक, p 60, 5.
 जखयुक्ति, p 67, 23.
 जखस्त्रिय, p 66, n.
 जखाधार, p 67, 25.
 जखखोका, p 66, n.

जखा—जाग.

- जखाघव, p 67, 25, p 125,
30.
- जखासुका, p 66, n.
- जखिकावेषी, p 66, n.
- जखूका, p 66, n.
- जखौकस, p 66, n.
- जखोका, p 66, n.
- खलोच्छास, p 62, 10.
- जखोरगी, p 66, n.
- जखौकस, p 66, 22.
- खखौकस, p 66, n.
- जखौका, p 66, 22.
- जख्याक, p 267, 36.
- जख्याको, p 267, n.
- जख्यित, p 284, 57.
- जव, p 209, 41, p 13, 60.
- जवन, p 203, 13, p 209, 41.
p 296, 38, p 13, n.
- जवनिका, p 169, 22.
- जवा, p 104, 56.
- जवाधिक, p 203, 13.
- जझुतनवा, p 69, 31.
- जागर, p 207, 32.
- जागरण, p 291, n.
- जागरा, p 291, 19.
- जागरित, p 266, 32.
- जागरूक, p 266, 32.
- जागर्सि, p 291, n.

जाग—जाय.

- जागर्ण, p 291, 19.
- जाचिवा, p 291, n.
- जाकृतिक, p 58, n.
- जाकृतिक, p 58, 11.
- जाकृति, p 209, 41.
- जाटिजि, p 400, 38.
- जात, p 33, 9.
- जातवेदस, p 10, 49.
- जातकृप, p 243, 95.
- जातापत्ति, p 141, 16.
- जाति, p 320, 70, p 172, n.
p 33, 9, p 103, 53.
- जातिरक्ष, p 172, 34.
- जाती, p 172, n.
- जातीकोष, p 172, 34.
- जातीकोष, p 172, n.
- जातीरक्ष, p 172, n.
- जात, p 377, 4.
- जातुधान, p 12, n.
- जातोच, p 236, 61.
- जातु, p 156, 23.
- जाप, p 187, n.
- जापाल, p 250, 11.
- जामाल, p 145, 32.
- जाचि, p 341, 144.
- जामव, p 90, 19.
- जामूद, p 243, 96.
- जावक, p 171, 27.

जाय—जीर्ण.

- जावा, p 138, 6.
- जावाजीव, p 250, 12.
- जावापति, p 146, 38.
- जावु, p 150, 1.
- जार, p 145, 35.
- जारज, p 145, 36.
- जाल, p 64, 16, p 358, 202.
- जालक, p 89, 16.
- जालिक, p 251, 14.
- जाली, p 113, 6, p 358, n.
- जाल्य, p 251, 16.
p 262, 17.
- जालक, p 171, n.
- जिवल्लु, p 263, 20.
- जिह्वी, p 107, 9.
- जित्तर, p 210, 45.
- जिन, p 3, 8.
- जिष्ठु, p 8, 37, p 210, 45.
- जिञ्च, p 276, 20.
- जिञ्चग, p 58, 8.
- जिह्वा, p 161, n.
- जिह्वा, p 161, 42.
- जीन, p 147, 42.
- जीमूल, p 16, 9, p 102, 49.
p 317, 61.
- जीरक, p 229, 36.
- जीर्ण, 147, 42.
- जीर्णव, p 168, 16.

जीर्णि—जूर्णि.

जोर्णि, p 288, 9.
 जीव, p 21 26.p219,
 जीषक, p 96,24.p119,8.
 जीवजीव, p 134, 35
 जीवन, p 60, 3. p220,1.
 p 219, n.
 जीवना, p 119, n.
 जीयनी, p 119, 7.
 जीवनीज, p 60, n.
 जीवनीया, p 119, 7.
 जीवबीषध, p 219, 88.
 जीवनिक, p 251, n.
 जीवनिका, p 105, 62.
 p 106, 1.
 जीवनी, p 119, 7.
 जीवा, p 119,7.p219,n.
 जीवादु, p 219, 88.
 जीवान्तक, p 251, 14.
 जीविका, p 220, 1.
 p 385, n.
 जीवितकाल, p 219, 88.
 जुश्शा, p 41, 14.
 जुङ, p 118, 3.
 जुङा, p 118, n.
 जुङ, p 181, n.
 जुह, p 181, 24.
 जूति, p 296, 38.
 जूर्णि, p 296, 38.

जूष—ज्यानि.

जूष, p 398, n.
 जृम्, 54, 35.
 जृम्ब, p 54, '35.
 जृम्भा, p 54, n.
 जृद्व, p 209, 42. p 210,
 45.
 जैगन, p 234, 56.
 जैव, p 209, 42.
 जैत्र, p 209, 42.
 जैवाहक, p260, 6. p18,
 16. p 301, 11.
 जैवाहका, p 260, n.
 जोड़क, p 171, 28.
 जोष, p 374, 12.
 जोषा, p 137, n.
 जू, p 176, 5. p309, 36.
 जपित, p 283, 47.
 जप्त, p 283, 47.
 जप्ति, p 33, 10.
 ज्ञातसिद्धान्त, p 194, 15.
 ज्ञाति, p 145, 34.
 ज्ञात्व, p 265, 30.
 ज्ञातेय, p 145, 35.
 ज्ञान, p 34, 15.
 ज्ञानिन्, p 194, 14.
 ज्ञा, p 73, 2. p212,53.
 ज्ञातात्पारण, p212,52.
 ज्ञानि, p 288, 9.

ज्याव—झाटा.

ज्यावल्, p 147, 43.
 p 369, 237.
 ज्यायसी, p 369, n.
 ज्येष्ठ, p 312, 44. p29,n.
 ज्येष्ठ, p 29, 16.
 ज्योतिरिष्क, p 133,28.
 ज्योतिषिक, p 194, n.
 ज्योतिष्मती, p 121, 15.
 ज्योतिस्, p 367, 232.
 ज्योत्स्ना, p 19, 18.
 p 113, n.
 ज्योत्स्नी, p25,5.p113,6.
 ज्योतिषिक, p 194, 14.
 ज्वर, p 151,7.p296,38.
 ज्वलन, p 10, 49.
 ज्वाल, p 11, 52.
 ज्वाला, p 11, n.
 झटा, p 116, 15.
 झटिति, p 876, 2.
 झर, p 85, 5.
 झर्मर, p 47, 8.
 झक्करी, p 387, 10.
 झष, p 65, 17.
 झवा, p 113, 5.
 झस, p 65, n.
 झाटा, p 95, 20.
 झाटा, p 116, n.

आटा—डुलि.	ढक्का—तत.	तथा—तम्.
आटाबदा, p 116, n.	ढक्का, p 46, 6.	तथा, p 387, 9.
आडुक, p 95, 20.		तथानत, p 2, 8.
फिल्ही, p 104, 55.	तक्क, p 237, 53.	तम्, p 43, 22.
फिल्हिका, p 133, 28.	तच्चक, p 299, 4.	तदा, p 382, 22.
ओहका, p 133, 28.	तच्चन्, p 250, 9.	तदात्म, p 198, 29.
उक्क, p 397, n. p 255, 34.	तक्क, p 255, n. p 300, 10.	तदानीम्, p 382, 22.
उक्कपति, p 192, n.	p 397, n.	तनज, p 143, 27.
ठिटिभक, p 184, n.	तठ, p 61, 7.	तनवा, p 143, n.
ठिटिख, p 134, 35,	तठाक, p 68, n.	तत्, p 156, 22. p 274, 11.
टोका, p 386, 7.	तठिनो, p 69, 30.	p 333, 115, p 275, 15.
टुण्डुक, p 99, 37.	तटी, p 61, n.	तत्त्वात्, p 207, 32.
उगर, p 290, 14.	तत्त्वाक, p 68, n.	तत्, p 156, 22.
उगर, p 47, 8.	तत्त्वाग, p 68, 28.	तत्त्वनया, p 10, n.
उगरक, p 47, n.	तत्तित्, p 17, 11.	तत्त्वात्, p 283, 48.
उगर, p 217, 76.	तत्तित्वत्, p 16, 8.	तत्त्वपाद्, p 10, 49.
उयन, p 204, n.	तत्त्वक, p 397, 33.	तत्त्वूरुष, p 134, 36.
उक्क, p 100, 41.	तत्त्वुत्, p 110, 25.	p 263, 50:
उच्चर, p 290, n.	तत्त्वुत्तीव, p 118, 1.	तन्त्र, p 254, 28.
उचिम, p 101, n.	तद्, p 377, n. p 155, n.	तन्तु, p 254, n.
डिगिल्स, p 47, 8.	तत्त्वस, p 46, 4. p 280, 35.	तन्तुक, p 224, n.
डिम, p 290, 14.	p 377, n.	तन्तुभ, p 224, 17.
डिम्ब, p 135, 38.	तत्काल, p 198, 29.	तन्तुबाय, p 249, 6, n.
डिम्बा, p 147, 41.	तत्त्विय, p 263, 19.	तन्त्र, p 353, 187.
डुखुम, p 57, 5.	तत्पत्रो, p 230, 40.	तन्त्रक, p 167, 13,
डुहुम, p 57, n.	तत्पर, p 260, 9.	तन्त्रवाय, p 249, n.
डुलि, p 67, n.	तत्प, p 47, 9.	तन्त्रिक, p 106, 1.
	तत्त्व, p 47, n.	तन्द्रवाय, p 249, n.
	तत्त्व, p 47, n.	

तम्भा—तमो.	तर—तर्जा.	तर्ष—ताम्ब.
तम्भा, p 350, n.p55, n.	तरज्, p 127, 1.	तर्ष, p 52, 28. p 234,
तम्भि, p 350, n.p55, n.	तरङ्ग, p 61 5.,	55.
तम्भी, p55,37.p850,178.	तरङ्गियो, p 69, 30.	तर्वित, p 263, n.
तप, p 30,19. p368,234. p 30, n. p 28, n.	तरज, p 202, 10.	तख, p 212, n. p 358, 204.
तपःलेशसह, p 186, 42.	तरजि, p 22, 81. p103, 54. p 62, 10.	तखा, p 212, 52. n.
तपन, p 22, 32. p59, 1.	तरजी, p 62, n.	तखिन, p 337, 129.
तपनीय, p 243, 95.	तरपक्ष, p 63, 11.	तख्ल, p 338, 133.
तपस्, p 28, 15.p368,n.	तरज, p 277, 24. p 165, 4.	तख्ज, p 32, 5.
तपस्, p 28, 15.	तरखा, p 233, 50.	तह, p 310, n.
तपस्ति॒. p 186, 41.	तरस्, p 12, 59. n.	तरर, p 293, n.
तपस्तिनी, p 117, 22.	तरस्, p 154, 14.	तखर, p 253, 25.
तम, p 239, n.	तरखिन्, p 209, 41. p 337, 130.	तारुण, p 47, 10.p398, 34.
तम, p 56, n.	तरि, p 62, 10.	ताडि, p 126, n.
तमस्, p 21, 28. p 32,n. p 56, 3. p 368, 333.	तह, p 87, 5.	ताढी, p 126, n.
तमस्, p 56, n.	तहण, p 147, 42.	तात, p 144, 28.
तमसती, p 25, n.	तही, p 189, 8.	तान्त्रिक, p 194, 15.
तमस्तिनी, p 25, 4.	तक्क, p 33, 12.	तापन, p 22, n.
तमा, p 25, n. 56, n.	तक्किया, p 39, 5.	तापस, p 186, 41.
तमाक्ष, p 102,48. p397, 33.	तक्कीरी, p 101, 46.	तापसतह, p 97, 26.
तमासपत्र, p 170, 24.	तज्जनी, p 159, 32.	तापिञ्च, p 102, 48.
तमित्त, p 56, 3.	तर्जक, p 236, 61.	तापिञ्च, p 102, n.
तमित्ता, p 25, 5.	तर्हु, p 229, 34.	तामरस, p 71, 40.
तमी, p 25, 4.	तर्घण, p 235, 56.	तामलकी, p 116, 15.
तमोदृढ, p 326, 92.	p 287, 4.	तामसी, p 25, 5.
तमोपद, p 370, 240.	तर्मन्, p 179, 18.	तामो, p 25, n.
		तामक, p 244, 97.

ताम्ब—ताव.

ताम्बकर्णी, p 16, 6.
 ताम्बकुड़क, p 250, 8.
 ताम्बूष्ठ, p 181, 17.
 ताम्बूखण्डो, p 114, 8.
 ताम्बूली, p 114, 8.
 तार, p 45, 2. p 847, 168.
 p 20, n.
 तारक, p 20, n.
 तारकजितु, p 7, 35.
 तारका, p 20, 22. p 20, 25.
 तारा p 20, 23.
 तारस्य, p 146, 40.
 तार्ष्ण, p 5, 24. p 342,
 147.
 तार्ष्णयै, p 245, 102.
 ताल, p 47, 9. p 126, 34.
 p 245, 104. p 159, 34.
 तालपत्र, p 165, 5.
 तालपर्णी, p 115, 11.
 तालमूलिका, p 114, 7.
 तालहन्त, p 174, n.
 तालहन्तक, p 174, 41.
 तालाङ्ग, p 4, 19.
 ताळि, p 126, n.
 ताळी, p 116, 15. p 126,
 35.
 ताळु, p 161, 42.
 तावत्, p 373, 8.

तिक्क—तिरो.

तिक्क, p 35, 18.
 तिक्का, p 122, 20.
 तिक्काक, p 91, 5.
 तिक्क, p 23, 37.
 तिक्कड़, p 227, 26.
 तिक्कात, p 51, 24.
 तिक्कु, p 266, 31.
 तिक्किर, p 134, n.
 तिक्किरि, p 134, 35
 तिक्कि, p 24, 1.
 तिनिय, p 92, 7.
 तिन्निडो, p 96, 24.
 तिन्निडोक, p 96, n.
 p 229, 35.
 तिन्निदी, p 96, n.
 तिन्नुक, p 95, 19.
 तिन्नुदी, p 95, n. p 386, 8.
 तिक्कि, p 65, 19.
 तिक्किल, p 66, 20.
 तिक्कित, p 284, 55.
 तिक्किर, p 56, 3.
 तिरस्, p 375, 18. n.
 तिरचो, p 266, n.
 तिरखरिणी, p 169, 22.
 तिरखारिणी, p 169, n.
 तिरखिला, 50, 22.
 तिरीठ, p 94, 13.
 तिरोधान, p 18, 14.

तिरो—तुच्छ.

तिरोहित, p 218, 80.
 तिर्यक्, p 266, 34.
 तिल, p 225, 19.
 तिलक, p 95, 20. p 149,
 49. p 154, 16. p 170,
 24. p 231, 43.
 तिलकालक, p 149, 49.
 तिलपर्णी, p 172, 33.
 तिलपिञ्च, p 225, 19.
 तिलपेत्र, p 225, 19.
 तिलिल्ल, p 57, 5.
 तिल्ल, p 221, 7.
 तिलु, p 94, 13.
 तिल्ल, p 20, 23.
 तिल्लपत्रा, p 99, 38.
 तोल्ल, p 23, 37. p 244,
 98. p 316, 56.
 तोल्लगत्त, p 93, 11, n.
 तोल्लगत्तक, p 93, 11. n.
 तोर, p 61, 7.
 तोर्ध, p 325, 89.
 तोव्र, p 13, 62.
 तोव्रवेदमा, p 59, 3.
 तु, p 372, 3. p 377, 5.
 p 380, 15.
 तुङ्ग, p 92, 6. p 276, 19.
 तुङ्गी, p 119, 5.
 तुच्छ, p 273, 6.

तुणि—तुम्ब.

तुणि, p 116, n.
 तुक्क, p 161, 40.
 तुख्यकेरी, p 119, n.
 तुणिकेरी, p 119, 4.
 p 119, 4.
 तुखिलभ, p 153, 12.
 तुखिल्ल, p 153, 12.
 तुल्य, p 245, 102.
 तुल्या, p 115, 13. p108,
 18.
 तुल्याङ्गन, p 214, 101.
 तुम्भ, p 158, 28.
 तुम्भपरिकार्ब, p 252, n.
 तुम्भपरिकाज, p 252, 19.
 तुम्भिक, p 148, 44, n.
 तुम्भन्, p 148, 44.
 तुम्भिख, p 148, n.
 तुम्भिल, p 148, 44.
 तुच, p 116, 15.
 तुचाक, p 249, 6.
 तुवरिका, p 117, 19.
 तुहर, p 216, n.
 तुहुल, p 216, 75.
 तुशूल, p 216, n.
 तुचि, p 123, n.
 तुम्ही, p 123, 21, n.
 तुम्हरी, p 230, n.
 तुम्हुड, p 230, n.

तुर—द्रस.

तुरग, p 202, 11.
 तुरङ्ग, p 202, 11.
 तुरङ्गम, p 202, 11.
 तुरङ्गपदन, p 14, 66.
 तुरायच, p 286, n.
 तुरायाङ्ग, p 8, 39.
 तुरम्भ, p 171, 30.
 तुला, p 242, 87.
 तुलाकोटि, p 166, 11.n.
 तुलाकोटी, p 166, n.
 तुलि, p 255, n.
 तुली, p 255, n.
 तुल्ल, p 256, 37.
 तुल्याङ्गन, p 234, 55.
 तुपर, p 35, 19.
 तुष, p 225, 22.
 तुषार, p 19, 21.
 तुषित, p 2, 5.
 तुषीक, p 268, 39.
 तुषीषीक, p 268, 39.
 तुषीक, p 268, 39.
 तुष, p 225, n.
 तुष, p 398, n.
 तुषिन, p 19, 19.
 तुष, p 212, 56.
 तुषी, p 213, 57, n.
 तुषीर, p 212, 56.
 तुषिका, p 117, n.

द्रव—द्रषा.

द्रवरी, p 117, n.
 द्रवरीका, p 117, n.
 द्रवं, p 13, 60.
 द्रुल, p 246, 106, n.
 p 96, 22.
 द्रुष्टिपञ्च, p 246, n.
 द्रुतिका, p 255, 33.
 द्रुती, p 108, n.
 द्रवर, p 347, 167.
 p 35, n.
 द्रवरो, p 117, n.
 द्रुतीकाम्, p 378, 9.
 द्रुतीम्, p 378, 9.
 द्रण, 125, 31.
 द्रणहृष, p 126, 35.
 द्रणवाण्ड, p 226, 25.
 द्रणध्वन, p 124, 26
 द्रणराज, p 117, 34.
 द्रणमूल्य, p 102, 50.
 द्रणला, p 126, 33.
 द्रतीबप्रलक्षि, p 146, n.
 द्रतीयाङ्गन, p 222, 9.
 द्रतीयाम्भति, p 146, 39.
 द्रङ, p 284, 52.
 द्रस्ति, p 235, 56.
 द्रफला, p 347, n.
 द्रष, p 234, 55.
 द्रषा, p 234, n.

त्रिष्णु—तोर.

त्रिष्णु, p 263, n.
 त्रिष्णु, p 263, n.
 त्रिष्णु, p 263, 22, vii.
 त्रिष्णु, p 234, n. p 315, 54.
 तेजन, p 124, 26.
 तेजनक, p 124, 27.
 तेजनी, p 106, 2.
 तेजस्, p 153, 13. n.
 p 368, 236. n.
 तेजित, p 281, 40.
 तेज, p 377, n.
 तेज, p 284, 29.
 तेजन, p 231, 44.
 तैजसावर्जनी, p 255, 33.
 तैत्तिर, p 136, 43.
 तैलपर्विक, p 172, 33.
 तैलपर्विका, p 132, 26.
 तैलीन, p 221, 7.
 तैच, p 28, 15.
 तोक, p 141, 28.
 तोकक, p 130, 17.
 तीक्ष्ण, p 223, 16.
 तोत्र, p 201, 9.
 तोहन, p 223, 12.
 तोत्र, p 214, 61.
 तोव, p 61, 4.
 तोवपिष्ठली, p 111, 29.
 तोरण, p 82, 16.

तौर्ब—त्रित.

तौर्बिक, p 47, 10.
 त्वर, p 284, 56.
 त्वाग, p 182, 28.
 त्वपा, p 51, 23.
 त्वषु, p 246, 106.
 त्वश्च, p 233, 51.
 त्वयी, p 39, 4.
 त्वयीधर्म, p 39, 3.
 त्वष्ट, p 277, 23.
 त्वसर, p 293, 24.
 त्वस्त, p 264, n.
 त्वचु, p 264, 26.
 त्वाष, p 284, 55.
 त्वात्, p 284, 55.
 त्वायनी, p 121, 16.
 त्वायमाचा, p 121, 16.
 त्वाल, p 50, 21.
 त्विक, p 157, 27.
 त्विककुत्र, p 84, 2.
 त्विकटु, p 247, 112.
 त्विका, p 68, 27.
 त्विकूट, p 84, 2.
 त्विकटु, p 401, 41.
 त्विक्षी, p 401, 41.
 त्विगण, p 190, n.
 त्विषुषाक्ष, p 222, 9.
 त्वित्र, p 401, 41.
 त्वित्री, p 401, 41.

त्रिद—त्रिहा.

त्रिदय, p 1, 1.
 त्रिदशाखा, p 1, 1.
 त्रिदिव, p 1, 2.
 त्रिदिवेष, p 1, 2.
 त्रिपद्मा, p 69, 31.
 त्रिपिटप, p 1, n.
 त्रिपुटा, p 111, 26.
 p 115, 13.
 त्रिपुटी, p 111, n.
 त्रिपुरान्तक, p 6, 29.
 त्रिपुत्रा, p 238, 112.
 त्रिपुष्टी, p 247, n.
 त्रिपिटप, p 1, n.
 त्रिभर्णी, p 111, 27.
 त्रिबाधा, p 25, 4.
 त्रिरात्र, p 394, n.
 त्रिलोकी, p 384, n.
 त्रिलोचन, p 6, 28.
 त्रिवर्ग, p 86, 19. p 190, 57.
 त्रिपिक्ष, p 4, 15.
 त्रिपिटप, p 1, 1.
 त्रिहत्, p 111, 26.
 त्रिहता, p 111, 26.
 त्रिहत्र, p 25, 3, n.
 त्रिशीत्र, p 123, 9.
 त्रिचोत्तर, p 69, 31.
 त्रिहत्र, p 222, 9.
 त्रिहात्र, p 237, 69.

बुटि—तिथा.

बुटि, p 115, 13.p274, n.
p 311, 40.

बुटी, p 274, 11.

बुराण, p 247, n.

बुराण, p 247, 112.

बेता, p 130, 19.

बोटि, p 135, 36.

बोटी, p 135, n.

ब्रह्मक, p 6, 29.

ब्रह्मकरण, p 14, 63.

ब्वक्, p 154, n.

ब्वक् चीरा, p 247, 110.

ब्वक् पद्म, p 118, 22.

ब्वक् पद्मी, p 230, n.

ब्वक् सार, p 124, 26.

ब्वच, p 88, 12.p154,13.

ब्वच, p 118, 22.p154,n.

ब्वचा, p 154, n.

ब्वचिसार, p 24, 26.

ब्वरा, p 293, 28.

ब्वराबण, p 286, n.

ब्वरि, p 293, n.

ब्वरित,p209,41.p13,60.

ब्वरितोदित, p 43, 20.

ब्वष, p 283, 48.

ब्वट्ट, p 250, 9.

ब्विष, p23,35.p360,227.

तिथा, p 22, 32.

त्वर—दरू.

त्वर, p 213, 58.

दरू, p 60, n.

दंष, p 133, 27.

दंषन, p 207, 32.

दंषित, p 207, 33.

दंषी, p 133, 27.

दंझी, p 127, 2.

दंसन, p 207, n.

दच, p 252, 19.

दचिल, p 279, 34.
p 260, 8.

दचिपस्स, p 206, 28.

दचियालि, p 179, 19.

दचियात, p 383, n.

दचियाद, p 253, 24.

दचियाङ, p 260, 5.

दचियोद, p 260, 5.

दचियोज, p 283, n.

दचियेन्द्रन्, p 253, 24.

दचियल, p 260, n.

दग्ध, p 283, 48.

दग्धिका, p 233, 40.

दग्ध, p22,33.p196,20.
p 312, 44.

दग्धक, p 397, n.

दग्धधर, p 11, 54.

दरू—दन्द.

दरूधार, p 11, n.

दरूनीति, p 39, 5.

दरूपिकाभा, p 239, 75.

दरूषाहत, p 234, 53.

दरिल p 402, n.

दरिल, p 402, n.

दरु, p 161, n.

दहु, p 152, n.

दहुल, p 120, 12.

दहुष, p 152, 10.

दहुरोगिन्, p 152, 10.

दहु, p 152, n.

दहु, p 152, n.

दहु, p 91, 1.

दविष्ठ, p 91, 2.

दविष्ठल, p 232, 48.

दहुज, p 2, 7.

दन्त, p 161, 42.

दन्तधान, p 98, 3).

दन्तधान, p 201, 8.

दन्तधठ, p 91, 5.p91,2.

दन्तधठा, p 119, 6.

दन्ता, p 161, n.

दन्तावल, p 200, 2.

दन्तिका, p 120, 10.

दन्तिन्, p 200, 2.

दन्तनूक, p 58, 8.

दभ्व—दर्श.

दभ्व, p 274, 11.
 दच, p 196, 21. p286,3.
 दचय, p 286, 3.
 दचित, p 283, 47.
 दचमस्, p 11, 51.
 दचती, p 146, 38.
 दच्छ, p 52, 30.
 दच्छोक्ति, p 9, 43.
 दच्छ, p 236, 62.
 दच्या, p 49, 18.
 दचाहु, p 263, 15.
 दचित, p 272, 3.
 दर, p 50, 21.p353,186.
 दरत्, p 386, 9.
 दरिद्र, p 270, 49.
 दरो, p 85, 6.
 दरोदर, p 349, n.
 दड़र, p 67, 24.
 दड़ू, p 152, n.
 दड़ू, p 152, n.
 दप्तक, p 5, 20.
 दर्पण, p 174, 41.
 दध्म, p 125, 31.
 दध्मि, p 229, 34.
 दध्मी, p 229, n.
 दध्मीकर, p 58, 8.
 दर्ष, p 26, 8.
 दधंक, p 192, 6.

दर्श—दाढि.

दधन, p 294, 31.
 दख, p 89, 14.
 दध, p 359, 208.
 दधित, p 276, 18.
 दधीवस्, p 276, 18.
 दधन, p 161, 42.
 दधनवासस्, p 161, 41.
 दधना, p 161, 42.
 दधपुर, p 117, n.
 दधपूर, p 117, n.
 दधवक, p 3, 9.
 दधविन्, p 147, 43.
 दधमोस्य, p 325, 90.
 दधा, p 168, 15.
 दधु, p253,25.p193,11.
 दध, p 10, 47.
 दहन, p 11, 51.
 दाचक, p 296, n.
 दाचाय, p 131, 21.
 दाचावची, p 20, 23.
 दाचाय, p 131, 21.
 दाचिकन्ना, p 395, n.
 दाचिष्ठ, p 260, n.
 दाचित, p 401, 42, n.
 दाचिगुच्छक, p 97, 29.
 दाचिजी, p 401, n.
 p 101, n.
 दाचिल, p 101, n.

दारह—दार्ढी.

दारुपाता, p 386, 6.
 दात, p 284, 53.
 दात्यृह, p 181, 21.
 दात्योह, p 181, n.
 दात्र, p 223, 13.
 दान, p 182, 28.p200,5.
 दानष, p 2, 7.
 दानवारि, p 2, 4.
 दानशोग्ण, p 260, 6.
 दान्त, p 186, 42.
 p 283, 47.
 दान्ति, p 286, 3.
 दायित, p 268, 40.
 दाज, p 238, 74.
 दाजन्, p 238, 74.
 दाजनी, p 238, 74.
 दाजोदर, p 3, 13.
 दायाद, p 326, 91.
 दायित, p 268, n.
 दार, p 188, 6.
 दारद, p 58, 11.
 दारा, p 138, n.
 दारित, p 283, 50.
 दाह, p 98, 34.p250,8.
 दाहय, p 50, 20.
 दाहहरिदा, p 109, 20.
 दाहहसक्, p 229, 34.
 दाजांजाट, p 130, 17.

हार्मि—हिव.

हार्मिका, p 114, 7.
p 245, 102.

हार्मी, p 109, 20.

हार्मित, p 101, n.

हार, p 359, 108.

हारिक, p 70, 36.

हाय, p 64, n. p 251, n.

हायपुर, p 117, 19.

हायपूर, p 117, n.

हायो, p 251, 17, n.

हाल, p 64, 15. p 251, 17.

हाली, p 251, n.
p 104, 55.

हालीतम, p 394, n.

हालेव, p 251, 17.

हालेर, p 251, 17.

हिगम्बर, p 298, 39.

हिमाज, p 16, 5.

हिज्ज, p 281, 39.
p 212, 56.

हित, p 284, 53.

हितिहृत, p 2, 7.

हिधिज, p 142, 23.

हिधिज, p 142, 23.

हिन, p 24, 2.

हिनान, p 24, 3.

हिव, p 1, n.

हिवस, p 24, 2.

हिव—दीना.

हिवसति, p 8, 37.

हिवा, p 377, 6.

हिवाकर, p 21, 29.

हिवाकोत्ति, p 251, 10.
p 252, 20.

हिविष्ट, p 2, 3.

हिविसद्, p 2, n.

हिवोक्त्स्, p 366, n.

हिवोका, p 366, n.

हिवौ, p 15, 1.

हिवोक्त्स्, p 366, 228.n.
p 1, 2.

हिवोका, p 366, n.

हिव्य, p 114, 10.

हिव्योपपादूङ्, p 271, 50.

हिव्य, p 15, n.

हिव्या, p 15, n.

हिव्य, p 15, 3.

हिट, p 32, 6. p 310, 37.
p 24, 1.

हिटान, p 218, 84.

हिट्टा, p 378, 10.

हीजान, p 182, 27.

हीजित, p 176, 7,

हीदिवि, 233, 48.

हीचिति, p 22, 35.

हीन, p 270, 49.

हीनार, p 302, 14.

हीप—दुरा.

हीप, p 174, 40.

हीपव, p 111, n.

हीप्ति, p 23, 35.

हीष, p 111, 30.

हीषक, p 301, n.
हीं, p 276, 18.

हीषकोशिका, p 67, n.

हीषंकोषिका, p 67, 25.

हीषंदर्शिन, p 176, 6.

हीष्टुष्ट. p 58, 8.

हीष्टहन, p 99, 37.

हीष्ट्युल, p 262, 17.

हीर्विका, p 68, 28.

इःख, p 59, 3.

इःप्रधर्षणी, p 112, 2.

इःप्रधर्षणी, p 112, n.

इःवम, p 380, 14.

इःस्तर्ण, p 107, 10.

इःस्तर्ण, p 108, 12.

इक्कूल, p 168, 15.

इष्ट, p 238, 51.

इग्धिका, p 109, 18.

इडि, p 67, n.

इहुम, p 121, 18.

इल्, p 4, n.

इलुभि, p 46, 6.

इरथ, p 77, 16.

इराक्षण, p 107, 10.

हुरि—हुव्य.

हुरित, p 31, 1.
 हुरोदर, p 349, 173.
 हुर्ग, p 195, 17.
 हुर्गत, p 270, 49.
 हुर्गति, p 59, 1.
 हुर्गन्ध, p 36, 21.
 हुर्गन्धी, p 36, n.
 हुर्गसस्त्र, p 293, 25.
 हुर्गां, p 7, 33.
 हुर्जन, p 270, 47.
 हुर्जिन, p 18, 13.
 हुर्झूज, p 121, n.
 हुर्जीचक, p 151, 5.
 हुर्जामग्न, p 67, 25.
 हुर्जंल, p 147, 44.
 हुर्जंनस्, p 260, 8.
 हुर्जुच, p 267, 36.
 हुर्जंच, p 243, 97.
 हुर्जिच, p 270, 49.
 हुर्जृह, p 193, 10.
 हुर्जि, p 67, n.
 हुर्जो, p 67, n.
 हुर्जपन, p 8, 39.
 हुर्जृत, p 31, 1.
 हुर्ह, p 381, 19.
 हुर्जत, p 116, 16.
 हुर्जधिंशी, p 112, n.
 हुर्य, p 169, 21.

हुहि—हठि.

हुहितःपति, p 145, 32.
 हुहिल, p 148, 28. n.
 हुह, p 195, 16.
 हुही, p 141, 17. p 195. n.
 हुहत, p 195, 16.
 हुह, p 284, 52.
 हुह, p 275, 18.
 हुहर्दयिंग्न, p 176, 6.
 हुहो, p 123, 23.
 हुह्स, p 169, n.
 हुहिका, p 155, 18.
 हुहो, p 155, n.
 हुहोका, p 155, n.
 हुह्य, p 169, n.
 हुह्या, p 202, n.
 हुह, p 18, 62. p 277,
 25. p 313, 47.
 हुहसन्धि, p 277, 25.
 हुति, p 391, 19.
 हुत, p 280, 35.
 हुष, p 162, 44. p 362,
 219.
 हुषत्, p 84, 4.
 हुष, p 198, 30.
 हुषरजस्, 139, 8.
 हुषान्त, p 318, 65.
 हुठि, p 162, 44. p 311,
 41.

देव—देवा.

देष, p 1, 2. p 48, 13.
 p 145, n.
 देषकीमन्दन, p 4, 16.
 देषकुस्त्र, p 171, 27.
 देषखातक, p 68, 27.
 देषखातविल, p 85, 6.
 देषचान्द, p 165, 6.
 देषखण्डक, p 125, 32.
 देषतह, p 9, 45.
 देषता, p 2, 4. p 380, n.
 देषताढ, p 102, 49.
 देषत, p 189, n.
 देषदाढ, p 99, 34.
 देषद्रग्न, p 266, n.
 देषद्रग्न, p 266, 34.
 देषन, p 334, 120.
 p 258, 45.
 देषन्धम, p 92, 6.
 देषभूत, p 189, 51.
 देषमाहक, p 76, 12.
 देषबोनि, p 2, 6.
 देषर, p 145, 32.
 देषत, p 145, n. p 250,
 11.
 देषविलिङ्ग, p 310, 37.
 देषउभा, p 9, 44.
 देषसाकुञ्ज, p 189, n.
 देषाशीव, p 250, 11.

देवा—दोह.

देवाभीषी, p 150, 11.
 देरी, p 48, 13. p106,2.
 देह, p 145, 32.
 देष, p 74, 7.
 देष्य, p 197, 24.
 देह, p 156, 22.
 देही, 81, 13.
 दैतेव, p 2, 7.
 दैत्य, p 2, 7.
 दैत्यगुरु, p 21, 26.
 दैत्या, p 115, 11.
 दैत्यारि, p 4, 14.
 दैर्घ्य, p 168, 16.
 दैव, p 32, 6. p 188,
 50.
 दैवकीनम्दन, p 4, n.
 दैवज्ञ, p 194, 14.
 दैवज्ञा, p 141, 20.
 दैवत, p 2, 4.
 दैव्य, p 32, n.
 दोला, p 108, 18. p205,
 21.
 दोषज्ञ, p 176, 4. p309,
 36.
 दोषा, p 377,6. p158,n.
 दोषैकदण्ड, p 270, 46.
 दोष, p 158, 31.
 दोहद, p 52, 27.

दोह—द्राक्	द्राक्षा—द्रोणी.
दोहदग्नी, p 142, 21.	द्राक्षा, p 111, 26.
दौड़ूल, p 205, n.	द्राविष, p 285, 62.
दौला, p 195, n.	द्राष, p 217, 79.
दौषिण, p 192, n.	द्राषिङ्क, p 118, 23.
दृति, p 19, 19. p 23, 35.	हु, p 87, 5.
द्यात्री, p 19, n.	हुकिलिज, p 98, 34.
द्युषणि, p 22, 31.	हुक्षण, p 213, 59. n.
द्युम्ब, p 242, 91.	हुण, p 130, 14.
द्युषत्, p 2, n.	हुचि, p 63, n.
द्युषत्, p 2, n.	हुणी, p 63, n. p386,9.
द्युस्त, p 270, n.	हुत, p 283, 49. p 13, 60. p 47, 9.
द्यूत, p 258, 45.	द्रागा, p 280, 49.
द्यूतकारक, p 258, 44.	हुप, p 87, 5.
द्यूतकृत्, p 258, 44.	द्रामव, p 171, 26.
द्यो, p 1, 1. p 15, 1.	हुषोत्तम, p 100, 40.
द्योत, p 23, 36.	हुषव, p 241, 85.
द्रस्त, p 233, n.	हुष, p 67, n.
द्रस्त, p 233, n.	द्रुष्ट, p 3, n.
द्रष, p 53, 32. p 217, 79.	द्रुष्टि, p 3, 12.
द्रवनी, p 107, 6.	द्रोण, p 314,51.p131,n.
द्रविष, p 242, 91. p 315, 55.	द्रोणकाक, p 131, 21,
द्रविष्वलर, p 216, 70.	द्रोणजीरा, p 288, 72.
द्रष्ट, p 242, 90. p344, 156.	द्रोणदुषा, p 238, 72.
द्राक्, p 377, 2.	द्रोषि, p 63, n.
	द्रोषिका, p 68, n.
	द्रोषिकी, p 222, n.
	द्रोषी, p 63, 11.

द्रोह—हिती.

द्रोहचिन्तन, p 34, 13.
 द्रौणिक, p 222, 10.
 दन्व, p 135, 38. p 361,
 214.
 हयातिगा, p 187, 44.
 ह्वास्य, p 192, n.
 हादशाकृत्ति, p 159, 35.
 हादशात्मन्, p 21, 29.
 हापर, p 34, 12. p 346,
 164.
 हार्, p 81, 16.
 हार, p 81, 16.
 हारपाल, p 192, 6.
 हारिक, p 192, n.
 हारिन्, p 192, n.
 हास्य, p 192, 6.
 हास्यित, p 192, 6.
 हास्यितदर्शक, p 192, n.
 हिशुष्णाकृत, p 222, 9.
 हिज, p 134, 32. p 308,
 32. p 175, n.
 हितमन्, p 175, n.
 हितराज, p 18, 16.
 हिता, p 114, 8.
 हितालि, p 175, 3. n.
 हितिह्वा, p 338, 136.
 हितीवा, p 138, 5.
 हितीवाकृत, p 222, n.

हिप — धन.

हिप, p 200, 2.
 हिपाद्य, p 197, 27.
 हिरद, p 200, 2.
 हिरेष, p 133, 29.
 हिष्ठां, p 237, 68.
 हिष्, p 193, n.
 हिष, p 193, n.
 हिष्टु, p 193, 10.
 हिष्टाष, p 378, 10.
 हिष्ठ, p 244, n.
 हिषोऽस्ति, p 222, n.
 हिष्टल्ल, p 222, n.
 हिष्ठायती, p 237, 68.
 हीप, p 62, 8.
 हीपती, p 69, 30.
 हीपिन्, p 127, 1.
 हैष्य, p 193, 10.
 हैष्य, p 269, 45.
 हैष, p 195, 18.
 हैष, p 205, 22.
 हैवान्तुर, p 7, 33.
 हैष, p 244, 98.
 हठ, p 390, 17.
 हन, p 47, 9.
 हनञ्चव, p 10, 48.
 हनद, p 14, 64.
 हनहीरी, p 116, 16.

धना—धम.

धनाधिप, p 14, 64.
 धनिक, p 230, n.
 धनिन्, p 261, 10.
 धनिनो, p 261, n.
 धनिषा, p 20, 24.
 धनीवक, p 230, n.
 धनुःचेष्टी, p 106, 2. n.
 धनु, p 211, n.
 धनुधर, p 208, 37.
 धनुष्ठांथ, p 212, 53.
 धनुयांस, p 107, n.
 धनुष्ठड, p 94, 15.
 धनुष्ठत्, p 208, 37.
 धनुस्, p 211, 51.
 धनू, p 211, n.
 धनेयक, p 230, n.
 धन्य, p 230, n.
 धन्या, p 230, n.
 धन्याक, p 230, 38.
 धन्यान्ति, p 230, 39.
 धन्य, p 211, n.
 धन्यगृ, p 211, n.
 धन्ययशास, p 107, n.
 धन्यवास, p 107, 10.
 धन्यन्, p 208, 37.
 धनन, p 124, 28.
 धननि, p 116, n. p 154,
 16.

धम—धाना.	धातु—धीन्द्रि.	धीत—धस्या.
धमनो, p 154, n. p116, 18. n.	धातु, p 208, 37.	धीतु, p 176, 5.
धमिका, p 163, 48.	धात्व, p 225, 21. p 230, n.	धीतो p 140, 12.
धर, p 84, 1.	धात्वक, p 230, n.	धीर, p 170,26.p176,5.
धरणि, p 73, 2.	धात्वत्व, p 225, 22.	धीवर, p 64, 15.
धरणी, p 73, n.	धात्वांश, p 314, 48.	धीवरी, p 64, n.
धरा, p 73, 2.	धात्वात्म, p 230, 39.	धीषक्ति, p 283, 25.
धरिवी, p 73, 2.	धात्वन्, p 336, 126.	धीसचिव, p 192, 4.
धर्म, p 31, 2.p310,141.	धात्वानेष, p 107, 7. p 113, 5.	धुत, p 280, 36. .
धर्मचिना, p 52, 28.	धात्वा, p 180, 21.	धुनि, p 69, n.
धर्मधर्मिन्, p 190, 53.	धारण, p 206, 26.	धुनी, 69, 30.
धर्मपत्तन, p 229, 36.	धारणा, p 197, 26.	धुर्म्भर, p 236, 65.
धर्मरात्र, p2,8.p308,33.	धारा, p 204, 17. n.	धुर, p 205, 23.
धर्मसंहिता, p 40, 7.	धाराधर, p 16, 8.	धरा, p 205, n.
धर्मणी, p 139, n.	धारासम्भात, p 17, 18.	धुरीण, p 236, 65.
धर्मिणी, p 139, 10.	धार्चराङ्, p 182, 24.	धुर्म्भ, p 236, 65.
धर, p145,35.p360,208.	धार्चनि, p 108, 11.	धुवित, p 180, 23.
धरख, p 37,22.p237,68.	विक्, p 371, 2. n.	धुखूर, p 104, n.
धरखा, p 237, 68.	विकृत, p 268, 39.p282, 43.	धुत, p 28, 36.
धरखी, p 237, n.	विषज, p 20, 25.	धूनी, p 69, n.
धरित्र, p 180, n.	विषणा, p 33, 10.	धूपाखित, p 284, 52.
धातकी, p 115, 12.	विषट्, p 344, n.	धूपित, p 284, 52.
धातु, p 85, 8. p319,68.	विष्ण, p 344, 157.	धूमकेत, p 317, 61.
धातुपुण्यिका, p 115, n.	धी, p 33, 10. p 384,n. p 34, n.	धूमयोनि, p 16, 9.
धात्व, p 3, 12.	धीन्द्रिय, p 35, 17.	धूमख, p 37, 25.
धातुपुण्यिका, p 115, 12.		धूम्या, p 297, 42.
धात्री, p 350, 178.		धूम्याट, p 130, 16.
धाना, p 232, 47.		

धूस्त—धनि.	धसा—नगौ.	नग—नन्दि.
धूस्त, p 37, 25.	धसा, p 284, 53.	नग, p 268, 39.
धूर्णिं, p 6, 28.	धांज, p 131, 20.	नगङ्ग, p 257, n.
धूसं, p 104, 58. p 258, 44. p 270, 47.	p 363, 221.	नगङ्ग, p 257, 42.
धूर्धर, p 236, n.	धान, p 44, 1.	नगिका, p 139, 8. p 141, 17.
धूलि, p 215, 66. n.	धान्त, p 56, 3.	नड, p 99, 37. p 250, n.
धूली, p 215, u.	धुप, p 19, 21. p 87, 8. p 276, 22. p 181, 24.	नटन, p 47, 10.
धूसर, p 37, 28.	धुश, p 13, 3.	नटी, p 116, 17.
धूलूर, p 104, n.	न, p 379, n.	नष्ट, p 24, 28. p 397, 33.
धृति, p 321, 77.	नकुच, p 100, n.	नष्टप्राय, p 75, 9.
धृष्ट, p 265, 25.	नकुलेटा, p 113, 3.	नष्टमीन, p 65, n.
धृणा, p 264, n.	नक्क, p 377, 6.	नष्टसंहति, p 126, 33.
धृण्णविद्यात्, p 264, 25.	नक्कक, p 168, 16.	नष्ट्रा, p 126, 33.
धृण्णन्, p 264, 25.	नक्कमाल, p 97, 28.	नष्टृत, p 75, 9.
धृण्णि, p 22, 34.	नक्क, p 66, 21.	नष्टृक, p 75, 9.
धेतु, p 238, 71.	नक्षत्र, p 20, 22. n.	नत, p 381, 18. p 276, 20.
धेतुका, p 200, 4. p 302, 15.	नक्षत्रमाला, p 166, 8.	नतनासिक, p 148, 45.
धेतुआ, p 238, 72.	नक्षत्रेष, p 18, 16.	नदी, p 68, 29.
धेतुक, p 235, 60.	नख, p 159, 34. p 116, 17.	नदीनाल्क, p 76, 12.
धेवत, p 45, 1.	नखर, p 159, 34.	नदीसर्जन, p 96, 25.
धोतकोषेय, p 167, 14.	नखरा, p 159, n.	नखो (नखी), p 254, 31.
धोरितक, p 204, 16.	नखो, p 116, n.	ननंड, p 144, n.
धोरेय, p 236, 65.	नग, p 304, 20.	ननांड, p 144, 29.
ध्यान, p 125, 32.	नगर, p 200, n.	नहु, p 380, 14. p 373, 10.
ध्यज, p 215, 67.	नगर, p 77, n.	नन्दक, p 5, 24.
ध्यिनी, p 210, 46.	नगरी, p 77, n. p 8, 40.	नन्दन, p 8, 41.
ध्यनि, p 44, 1.	नगौकस्, p 131, 33.	नन्दिहस, p 116, 16.
ध्यनित. p 282, 44.		

नर्सी—नर्मा.

नर्दीहज, p 116, n.
 नर्द्वावसं, p 80, 10.
 नर्पुसकम्, p 146, 89.
 नरू, p 144, n.
 नरू, p 144, 29.
 नरू, p 15, n.
 नरस, p 368, 234, p 15,
 1. n. p 29, 16.
 नरसङ्कम्, p 184, 34.
 नरस्त्र, p 29, 17.
 नरस्त्र, p 12, 58.
 नरस्, p 381, 18.
 नरसित, p 284, 51.
 नरस्तारी, p 119, 7.
 नरस्ता, p 184, 34.
 नरसित, p 284, 51.
 नरसित्यूदन, p 8, 39.
 नरू, p 288, 9.
 नरन, p 162, 44.
 नरू, p 137, 1.
 नरक, p 59, 1.
 नरपति, p 191, n.
 नरवाहन, p 14, 64.
 नर्संक, p 47, 11.
 नर्संकी, p 47, 8.
 नर्संग, p 47, 10.
 नर्संदा, p 69, 82.
 नर्संग, p 53, 32.

नरू—नाक.

नरू, p 125, 31.
 नरूक्षयर, p 14, 65.
 नरूद, p 125, 30.
 नरूनीज, p 65, 18.
 नरूनि, p 71, 39.
 नरूनी, p 116, 17.
 नरू, p 77, 18.
 नरू, p 278, 27.
 नरूदल, p 72, 43.
 नरूनीत, p 233, 52.
 नरूचिका, p 108, 53.
 नरूत्तिका, p 238, 71.
 नरूवर, p 167, 18.
 नरून, p 278, 27.
 नरूचृत, p 233, 52.
 नरू, p 278, 27.
 नरू, p 218, 80.
 नरूचेटना, p 54, 33.
 नरूनि, p 190, 52.,
 नरून्दकाचा, p 26, 9.
 नरू, p 161, n.
 नरूनि, p 236, 63.
 नरू, p 161, n.
 नरूनोत, p 263, 63.
 नरू, p 379, n.
 नरू, p 379, 11.
 नरू, p 1, 1. p 298, 2.

नाकु—नामा.

नाकु, p 76, 14.
 नाकुली, p 192, 2.
 नाम, p 56, n. p 200, 2.
 p 305, 22.
 नामकेश्वर, p 101, n.
 नामकेश्वर, p 101, 45.
 नामजिह्विका, p 246, 108.
 नामर, p 230, 38.
 नामरक, p 95, 18.
 नामखोक, p 56, 1.
 नामध्या, p 113, 5.
 नामध्यो, p 114, 8.
 नामसम्भव, p 246, 105.
 नामसुगम्बा, p 112, n.
 नामान्लक, p 5, 25.
 नाम्ब, p 47, 10.
 नाडि, p 154, n.
 नाडिकेल, p 126, n.
 नाडीभ्य, p 249, 8.
 नाढी, p 154, 16. p 313,
 45. p 225, 22.
 नाडीभ्य, p 151, 5.
 नाथवत्, p 262, 16.
 नाद, p 44, 1.
 नादेही, p 93, 11. p 95,
 18. p 113, 6.
 नामा, p 376, 8.
 नानाहृष, p 282, 43.

नान्दि—नार्य.

नान्दिकर, p 267, n.
 नान्दीकर, p 267, 38.
 नान्दोनादिम्, p 267,
 38.
 नापित, p 250, 10.
 नाभि. p 392, 20. p 172, n.
 p 205, 24. p 339, 139.
 नाभी, p 205, n. p 339,
 109.
 नाच, p 374, 13.
 नामधेव, p 40, 8.
 नामन्, p 48, 8.
 नाय, p 288, 9.
 नायक, p 161, 11.
 नार, p 161, n.
 नारक, p 59, 1.
 नारद, p 9, 43.
 नाराच. p 212, 55.
 नाराची, p 255, 32.
 नारायण, p 3, 13. n.
 नारावची, p 109, 19.
 नारिकेर, p 126, 34.
 नारिकेल, p 126, n.
 नारिकेलि, p 126, n.
 नारिकेली, p 126, n.
 नारी, p 187, 2.
 नारीकेल, p 126, n.
 नार्यङ्, p 95, n.

नाल—निक.

नाल, p 245, n. p 71, n.
 p 225, 22.
 नाली, p 71, n.
 नाविक, p 63, 12.
 नाश, p 62, 10.
 नाश, p 218, 85.
 नाशक, p 10, 47.
 नाशा, p 81, 13. p 161, 40.
 नासिका, p 161, 40.
 नासिको, p 10, n.
 नासिकता, p 34, 13.
 निःकालित, p 268, 39.
 निःकालित, p 268, n.
 निःप्रभ, p 283, 49.
 निःशलाक, p 196, 22
 निःशेष, p 275, 14.
 निःशोष, p 273, 5.
 निःचेति, p 82, 18.
 निःचेत्ती, p 82, n.
 निःचेत्तु, p 34, 15.
 निःवज, p 380, 14.
 निःसरण, p 82, 19.
 निःख, p 270, 49.
 निकट, p 275, 16.
 निकर, p 135, 39.
 निकर्मण, p 82, 19.
 निकर्मण, p 255, 32.
 निकर्मा, p 381, 19.

निक—निगा.

निकालाज, p 12, 55.
 निकास, p 255, n.
 निकाम, p 235, 57.
 निकाव, p 136, 42.
 निकाव, p 79, 5.
 निकार, p 290, 15.
 p 295, 36.
 निकारण, p 218, 81.
 निकाल, p 256, n.
 निकृष्टक, p 242, 89.
 निकृञ्ज, p 85, 8.
 निकृञ्ज, p 120, 10.
 निकृरम, p 135, 40.
 निकृत, p 268, 41. p 270,
 46.
 निकृति, p 53, 30.
 निकट, p 272, 3.
 निकेतन, p 78, 4.
 निकोषक, p 93, 2.
 निकृष्ट, p 44, 3.
 निकार, p 44, 3.
 निकिल, p 275, 14.
 निगड, p 202, 9.
 निगद, p 290, 12.
 निगम, p 77, 1. p 340,
 142.
 निगाह, p 290, 12.
 निगार, p 296, 37.

निगा—निध.

निगात, p 203, 16.
 नियह, p 290, 13.
 नियाह, p 296, n.
 निष, p 295, 36.
 निषस, p 234, 56.
 निष्ठ, p 262, 16.
 निषिकी, p 237, n.
 निषुल, p 100, 41. p 169, n.
 निचोल, p 169, 18.
 निचोली p 169, n.
 निज, p 309, 34.
 नितम्ब, p 157, 25.
 नितम्बस्य, p 157, 26.
 नितम्बनी, p 137, 3.
 नितान्त, p 13, 62.
 नित्त, p 13, 61.
 निदाच, p 30, 19. p 54, 33.
 निदान, p 32, 6.
 निदिग्ध, p 280, 38.
 निदिग्धका, p 108, 12.
 निदेष, p 197, 25.
 निद्रा, p 54, 36.
 निद्राण, p 266, 33.
 निद्राहु, p 266, 33.
 निद्रित, p 266, n.
 निधन, p 218, 85. p 386, 125.

निधि—निया.

निधि, p 14, 67.
 निधुवन, p 190, 56.
 निधान, p 294, 31.
 निनद, p 44, 1.
 निनाद, p 44, 1.
 निन्दा, p 41, 14.
 निप, p 228, 32.
 निषठ, p 294, 29.
 निपाठ, p 294, 29.
 निपातन, p 294, 27.
 निपाज, p 68, 26.
 निपुण, p 259, 4.
 निर्वर्ज, p 218, 81.
 निध, p 256, 38.
 निभत, p 264, 25.
 निषय, p 240, 81.
 निषित, p 322, 79.
 निमेष, p 27, 11,
 निन्द, p 64, 15.
 निन्दगा, p 69, 30.
 निन्द, p 100, 43.
 निष्टत्त, p 92, 6.
 निष्टि, p 32, 6.
 नियन्त, p 206, 27.
 नियम, p 184, 37. p 188, 48. p 34, 14.
 नियातन, p 294, n.
 नियामक, p 63, 12.

निया—निर्ज.

नियाम, p 63, n.
 नियुत, p 393, 24.
 नियुक्त, p 216, 75.
 नियोज्ञ, p 251, 17.
 निर्, p 375, 14.
 निरङ्गुष, p 262, n.
 निरल्लर, p 275, 15.
 निरथ, p 59, 1.
 निर्गंख, p 279, 33.
 निर्घंक, p 278, 31.
 निरपथ, p 292, 15.
 निरसन, p 295, 31.
 निरक्ष, p 212, 56.
 निराकारिण्य, p 265, 30.
 निराकात, p 268, 40.
 निराकृति, p 189, 53.
 p 295, 31.
 निरामय, p 152, 8.
 निरीष, p 223, n.
 निरीष, p 223, 13. n.
 निरोध, p 290, n.
 निरूप्ति, p 59, 2.
 निरंगन, p 218, n.
 निरुद्धी, p 102, n.
 निरुद्धी, p 102, 49.
 निरंग्यन, p 218, 82.
 निर्वेष, p 44, 1.
 निर्जर, p 1, 2.

निर्जि—निवौ.

निर्जितेम्भ्रवयान्, p186,
43.
निर्भर, p 85, 5.
निर्यंत्र, p 34, 12.
निर्णिक, p 273, 5.
निर्योजक, p 250, 10.
निर्देश, p 199, 25.
निर्णायं, p 261, n.
निर्बन्ध, p 369, 238.
निर्बहुष, p 218, n.
निर्भर, p 13, 62.
निर्मद, p 200, 4.
निर्मुक्त, p 57, 6.
निर्माक, p 58, 9.
निर्बन्धण, p 262, n.
निर्याप्त, p 201, 6.
निर्यातन, p 835, 122.
निर्यात, p 344, 155.
निर्यङ्, p 370, 238.
निरचन, p 49, n.
निरपय, p 182, 29.
निर्यातन, p 294, 31.
निर्बहुषा, p 49, 15.
निर्याप्त, p 282, 45. p34,
15.
निर्यात, p 282, 45.
निर्वाद, p 41,13. p326,
92.

निवा—निशि.

निवाप, p 182, n.
निवापण, p 218, 83.
निवायं, p 261, 213.
निवासन, p 218, 82.
निहेच्च, p 283, 50.
निवेष, p 256, 39. p362,
217.
निवैष्ट, p 56, 2.
निहांद, p 44, 1.
निहांर, p 291, 17.
निहांरिन्, p 36, 20.
निलय, p 79, 5.
निवष, p 135, 39.
निवात, p 224, 27.
निवाप, p 182, 30.
निवीत, p 188, 49.
p 168, 15.
निवीता, p 168, n.
निवृत, p 168, n.
निवेष, p 199, 1.
निशा, p 25, 4.
निशात, p 181, n.
निशाद, p 252, n.
निशान्त, p 79, 5.
निशापति, p 18, 15.
निशारण, p 218, 81.
निशाङ्गा, p 230, 41.
निशित, p 281, 40.

निशी—निष्ठी.

निशोथ, p 25, 6.
निशीघ्निनी, p 25, 4.
निशय, p 34, 12.
निशेषि, p 82, n.
निशेषी, p 82, n.
निषङ्क, p 212, 56.
निषङ्किन्, p 208, 37. n.
निषट, p 45, n.
निषटा, p 78, 2.
निषहर, p 62, 9.
निषध, p 84, 3.
निषाद, p 45, 1. p 252,
20.
निषादिन्, p 206, 27.
निषूदन, p 218, 81.
निष्क, p 32, 14.
निष्काला, p 142, 21.
निष्कालो, p 142, n.
निष्कालित, p 268, 39.
निष्कट, p 89, 13.
निष्कुटि, p 115, 13.
निष्कुल, p 120, n.
निष्कुष, p 89, 13.
निष्कल, p 293, 25.
निष्ठा, p 49, 15. p 312,
43.
निष्ठान, p 231, 44.
निष्ठीषन, p 296, 38.

निष्ठा—निष्ठा.	निष्ठा—नीची.	नीट—नेप.
निष्ठा, p 43, 19, 1, 277, 25.	निष्ठाद, p 44, 1.	नोष्ट्य, p 75, 8.
निष्ठा॒त्, p 280, 37.	नोकाश, p 256, 38.	नोष्टार, p 169, 20.
निष्ठा॒ति, p 296, 38.	नीच, p 251, 16.	नोष्टार, p 19, 19.
निष्ठे॒वं, p 296, n.	नोचिका, p 237, n.	ल, p 380, n. p 373, 9.
निष्ठे॒वन, p 296, 38.	नोचिकौ, p 237, n.	लति, p 41, 12.
निष्ठे॒वा, p 296, n.	नीची, p 276, n.	लुत्त, p 280, 37.
निष्ठा॒ता, p 259, 4.	नीचै॒स्, p 380, 17.	लुच, p 280, 37.
निष्ठा॒क, p 282, 45.	नीड, p 135, 37.	नूतन, p 278, 27.
निष्ठा॒क, p 283, 50.	नीडोङ्ग, p 134, 34.	नूद, p 278, 27.
निष्ठा॒त, p 293, 24.	नीध, p 81, 14.	नून, p 374, 12. p 380,
निष्ठा॒त, p 200, 49.	नीप, p 96, 22.	16.
निष्ठा॒ता॒ति, p 167, 18.	नीर, p 61, 4.	नूसुर, p 166, 11.
निष्ठा॒ता, p 143, n.	नीख, p 87, 23.	न्ध, p 187, n.
निष्ठा॒ती, p 143, n.	नीखकृ, p 312, 42.	न्धत्य, p 47, 10.
निष्ठा॒तं, p 55, 38.	p 133, 33.	न्धय, p 191, 1. n.
निष्ठा॒ट, p 280, 38.	नीखृ, p 130, 13.	न्धयति, 191, n.
निष्ठा॒उष्ण, p 218, 82.	नीखोहित, p 6, 28.	न्धपत्तम्भन्, p 199, 32.
निष्ठा॒त, p 276, 19.	नीखा, p 37, n. p 133, n.	न्धपसन्ध, p 394, n.
निष्ठा॒तिं॒थ, p 218, 57.	नीखाृ, p 130, n	न्धपासन, p 198, 31.
निष्ठा॒त, p 233, 49.	नोखाव्वर, p 4, 19.	न्धयं॒स, p 270, 47.
निष्ठा॒त, p 44, 1.	नोखाम्भज्जातु, p 70, 37.	न्धसेन, p 400, 40. n.
निष्ठा॒त, p 44, 1.	नीखिका, p 103, 51.	नेत्र, p 261, 11.
निष्ठा॒त, p 218, 82.	नीखिनी, p 108, 18.	नेत्र, p 162, 44. p 351,
निष्ठा॒ता, p 66, 22.	नीखी, p 108, 18. p 133, n.	182.
निष्ठा॒तन, p 218, 81.	नीखाक, p 292, 23.	नेत्राल्पु, p 162, 44.
निष्ठा॒त, p 251, 16.	नीखार, p 226, 25.	नेदिङ, p 275, 18.
निष्ठा॒त, p 42 17. p 360, 210.	नीखि, p 361, n. p 240, n.	नेपथ्य, p 164, 1.

नेमि—न्याय.	न्यास—पंक्ति.	पंक्ती—पटी.
नेमि, p 68, 27. p 205, 24. p 92, n.	न्यास, p 240, 81. न्युइ, p 390, 17.	पंक्ती, p 86, n.
नेलिनी, p 92, n.	न्युइ, p 158, 12.	पचम्बवा, p 109, 20.
नेमी, p 92, n. p 205,n.	न्यून, p 337, 130.	पचम्बवा, p 109, n.
नैकभेद, p 279, 32.		पचा, p 288, 8.
नैगम, p 239, 78.	पड़ण, p 83, 20.	पच्छान, p 187, 1.
नैचिकी, p 237, 67.	पक्ष, p 282, 46.	पच्छता, p 218, 84.
नैपाली, p 246, 109.	पक्ष, p 27, 12. p 163, 49. p 364,222.p212, 55. p 134, n.	पच्छत्व, p 218, n.
नैसेक, p 240, 81.	पक्षक, p 81, 14.	पच्छदशी, p 26, 7.
नैयपोष, p 90, 18.	पक्षति, p 24,1.p135,36.	पच्छम, p 45, 1.
नैरहृत, p 12, 56. n. p 15, 4.	पक्षती, p 24, n.	पच्छरात्र, p 388, n.
नैनिक, p 192, 7.	पक्षादार, p 81, 14.	पच्छमात्र, p 39, 6.
नैखिंशिक, p 208, 38.	पक्षानग, p 201, 8.	पच्छमर, p 5, 20.
नो, p 879, 11.	पक्षलूल, p 135, 36.	पच्छात्कुल, p 98, 32.
नौ, p 62, 10.	पक्षसु, p 134, n.	पच्छात्काप, p 254, n.
नौकादण्ड, p 68, 13.	पक्षान्त, p 26, 7.	पच्छात्स, p 127, 1.
न्यक्, p 276, n.	पक्षियो, p 25, 5.	पछर, p 396, 31.
न्यस, p 365, 227.	पक्षिन्, p 134, 32.	पञ्चिका, p 386, 7.
न्यपोष, p 328, 98.	पक्षान्, p 335, 123.	पठ, p 81, n.
न्यपोषी, p 107, 6.	पक्ष, p 31, 1.	पठजर, p 168, 16.
न्यष्ट्, p 276, n.	पक्षिल, p 75, 10.	पठल, p 81, 14. p 858, 203.
न्यइ, p 129, 10.	पक्षेष्ट, p 71, 40.	पठलग्रान्त, p 81, 14.
न्यष्ट्, p 276, 20.	पक्ष, p 149, 48. n.	पठभेदन, p 77, n.
न्यस, p 280, 28.	पक्ष, p 149, n.	पठवासक, p 174, 41.
न्याद, p 234, 56.	पंक्ति, p 86, 4. p180,n. p 321, 74.	पठ्ट, p 46,6. p217,76.
न्याय, p 197, 24.		पटि, p 168, n.
न्याय, p 197, 25.		पटी, p 168, n.

पटु—पत.	पत—पता.	पता—पथ.
पटु, p 122,20. p 252,n. p 311, 42. p 267, n.	पतल, p 134, 36.	पताङ्गि, p 170, 24.
पटुपर्णी, p 119, 3.	पतनिन्, p 134, 33.	पतिन्, p 134,33. p130, 15.
पटोल, p 123, 20.	पतदूषक, p 174, 40. p 392, 21.	पतोर्ण, p 99, 37.
पटोलिका, p 113, 6.	पतवाह, p 265, 27.	पच, p 76, n.
पटु, p 390, 17.	पताका, p 215, 67.	पचन, p 76, n.
पटुन, p 77, n.	पताकी, p 208, 39.	पचिक, p 195, 17.
पटुनी, p 77, n.	पति, p 145, 35. p261,10.	पचिकी, 195, n.
पटुका, p 95, 21.	पतिष्वरा, p 138, 7.	पतिन्, p 76, n.
पटुन्, p 95, 21.	पतिन्नता, p 138, 6.	पचा, p 100, 39.
पटुष, p 392, 21.	पतिवली, p 140, 12.	पहु, p 156, n.
पटुष, p 392, n.	पत्तङ्ग, p 172, n.	पह, p 156,n. p327,96.
पच, p 242, 88. p 256, 39. p 314, 49.	पत्तन, p 77, 1.	पहन, p 208, 34.
पचव, p 47, 8.	पत्ति, p 208, 34. p210, 48.	पहनि, p 76, n.
पचावित, p 285, 59.	पत्तिसंहति, p 208, 35.	पहनी, p 76, 15.
पचित, p 285, 59.	पत्तिन्, p 212, 55. p 134, 33.	पहाजि, p 208, 34.
पचितम्ब, p 240, 82.	पत्ती, p 138, 5.	पहाति, p 208, 34.
परख, p 146, 39.	पत्त, p 89, 14.	पहातिक, p 208, 34.
परिल, p 176, 5.	पत्तङ्ग, p 172, n.	पहिक, p 208, 35.
पचव, p 240, 82.	पत्तपरशु, p 255, 33.	पह, p 208, 35.
पचवनेचिका, p 78, 2.	पत्तपात्रा, p 165, 4.	पचति, p 76, 15.
पच्या, p 121, 15.	पत्तरव, p 134, 33.	पहती, p 76, n.
पच्याली, p 339, 79.	पत्तचेका, p 170, 24.	पह्य, p 200, n.
पतग, p 134, 33.	पत्ता, p 172, 33. p 247, 111.	पह्यक, p 201, 7.
पतङ्ग, p 133, 28.		पह्यचारिकी, p 120, 11.
पतङ्गिका, p 133, 27.		पह्यनाथ, p 4, 15.
पत्तु, p 134, 33.		पह्यनाजि, p 4, n.

पद्म—परः.	परः—परा.	परा—परि.
पद्मपत्र, p 120, 11.	परःस्त्र, p 382, n.	पराब, p 382, 20.
पद्मराग, p 243, 93.	परज्ञात, p 252, 18.	परावण, p 286, 2.
पद्मा, p 5, 22. p 120, 11.	परजित, p 252, n.	पराति, p 382, n.
पद्माकर, p 68, 28.	परतन्त्र, p 262, 16.	परार्थ, p 278, 7.
पद्माट, p 120, 13.	परपिण्डाद, p 263, 20.	पराष्ट्रिन्, p 185, n.
पद्मालया, p 5, 22.	परवृत्त, p 181, 20.	पराश्चरो, p 185, n.
पद्मिन्, p 200, 3.	परभूत, p 181, 19.	परासन, p 218, 81.
पद्मिनी, p 71, 39. p 200, n.	परम, p 379, 12.	पराष्ठ, p 218, 85.
पद्य, p 366, 31.	परमात्म, p 181, 23.	परास्त्रम्भिन्, p 253, 25.
पद्या, p 76, 15.	परमेष्ठिन्, p 3, 11.	परि, p 155, n.
पनस, p 100, 41.	परम्पराज, p 181, 25.	परिकर, p 347, 167.
पनावित, p 285, 59.	परवृत्, p 262, 16.	परिकर्मन्, p 169, 22.
पनित, p 285, 59.	परथु, p 213, 60.	परिक्रन्, p 291, 16.
पञ्च, p 284, 53.	परश्च, p 213, 60.	परिक्रिया, p 292, 20.
पञ्चग, p 58, 8.	परश्चस्, p 382, 22.	परिच्छ, p 280, 37.
पञ्चगांधन, p 5, 25.	परस्त्र, p 213, n.	परिच्छा, p 68, 29.
पञ्चस्, p 60, 3. p 233, 51. p 368, 285.	पराक्रम, p 216, 71. p 340, 141.	परिच्छ, p 210, 47. n. p 370, 239.
पञ्चम, p 233, 51.	पराग, p 90, 17. p 305, 22.	परिव, p 307, 28. p 213, 59.
पञ्चोष्ठर, p 347, 165.	पराकृत्तु, p 266, 33.	परिवासन, p 213, 59.
पर, p 355, 193. p 193, 11.	पराचित, p 252, 18.	परिव, p 292, 23.
परंशत, p 274, n.	पराचीन, p 266, 33.	परिवर, p 207, 30.
परंसहस्र, p 274, n.	पराक्रम, p 217, 80.	परिच्छाँ, p 184, 34.
परःशत, p 274, 13. n.	पराजित, p 218, 80.	परिचायं, p 180, 20.
परःशता, p 274, 13.	पराधीन, p 262, 16.	परिचारक, p 251, 17.
परःसहस्र, p 274, n.	पराज, p 263, 20.	परिवत, p 282, 46.
	पराभूत, p 218, 80.	परिषब, p 191, 56.

परि—परि.

परिष्वाय, p 291, 15.
 परिष्वाय, p 258, 46.
 परिष्वाय, p 168, 16.
 परिष्वस्, p 379, 13.
 परिष्वाय, p 287, 5.
 परिष्वाय, p 240, 81.
 परिष्वेष, p 42, 16.
 परिष्वाय, p 196, 18.
 परिष्विः, p 22, 84. p 328,
 99.
 परिष्विश्य, p 207, 30.
 परिष्वय, p 240, 80.
 परिष्वयिन्, p 193, 11.
 परिष्वाटि, p 184, n.
 परिष्वाटी, p 184, 36.
 परिष्वूष्यता, p 173, 38.
 परिष्वेत, p 117, n.
 परिष्वेत, p 117, 19.
 परिष्वृव, p 277, 24.
 परिष्वङ्, p 370, 241.
 परिष्वय, p 50, 22.
 परिष्वाय, p 50, 22.
 परिष्वाय, p 42, 15.
 परिष्वूत, p 284, 56.
 परिष्वत, p 36, 19.
 p 290, 18.
 परिष्वम्, p 294, 20.
 परिष्वृव, p 30, n.

परि—परि.

परिष्वज्जन, p 218, 82.
 परिष्वर्त, p 240, n.
 p 30, n.
 परिष्वादिनी, p 45, 3.
 परिष्वापित, p 279, 35.
 परिष्वार, p 348, n.
 परिष्वाष, p 62, n.
 परिष्विति, p 190, 55.
 परिष्वठ, p 261, 11.
 परिष्वच्छि, p 190, n.
 परिष्वस्ति, p 190, n.
 परिष्वेत्, p 190, 55
 परिष्वेष, p 22, n.
 परिष्वेष, p 22, 34.
 परिष्वाय, p 93, 11.
 p 100, 41.
 परिष्वाय, p 185, 41.
 परिष्वायक, p 185, n.
 परिष्वह, p 178, 14.
 परिष्वम्, p 252, n.
 परिष्वज, p 252, n.
 परिष्वार, p 164, 3.
 परिष्वृत, p 164, 2.
 परिष्वोष, p 202, n.
 परिष्वङ्, p 294, 30.
 परिष्वर, p 76, 14.
 परिष्वर्ष, p 292, 20.
 परिष्वर्ण, p 184, n.
 p 292, 21.

परि—परे.

परिष्वम्, p 252, 18.
 परिष्वच, p 252, n.
 परिष्वोष, p 202, 10.
 परिष्वह, p 178, 38.
 परिष्वम्, p 173, n.
 परिष्वत्, p 256, 39.
 परिष्वता, p 257, 40.
 परीष्वक, p 260, 7.
 परीष्वाय, p 258, n.
 परीष्वाय, p 50, n.
 परीष्वम्, p 294, n.
 परीष्वर्त, p 240, 81.
 परीष्वाद, p 41, 13.
 परीष्वाय, p 337, 182.
 परीष्वार, p 348, 171.
 परीष्वाष, p 62, 10. n.
 परीष्विः, p 183, 31.
 परीष्वर्ण, p 292, n.
 परीष्वार, p 292, 21.
 परीष्वाष, p 53, 32.
 पर, p 124, n.
 परव्, p 382, 20. n.
 परव्, p 48, 19. p 273, n.
 परव्, p 124, 27. n.
 परेत, p 218, 85.
 परेतराय, p 11, 53.
 परेता, p 59, n.
 परेद्यावि, p 382, 21.

परे—पर्द्धु.

परेष्टका, p 238, 71.
 परैवित, p 252, 18.
 परोच, p 278, n.
 परोटी, p 132, n.
 परोष्टी, p 132, 26.
 पर्कंठिन्, p 93, n.
 पर्कटी, p 93, 13. n.
 पर्कली, p 109, 29.
 पर्कंन्य, p 342, 148.
 पर्ण, p 94, 10. p89,14.
 पर्णशाखा, p 79, 6.
 पर्णांस, p 105, 60.
 पर्णी, p 70, n.
 पर्णङ्ग, p 174, 39.
 पर्णेठग, p 184, 35.
 पर्णेन्द्र, p 76, 14.
 पर्णव, p 184, 36.
 पर्णेष्टा, p 292, 21.
 पर्णास्त, p 235, 57.
 पर्णास्ति, p 287, 5.
 पर्णांय, p 184, 36.
 पर्णुदश्वन्, p 220, 3.
 पर्णेष्टा p 183, 31.
 पर्णत, p 84, 1.
 पर्णन्, p 124, 27.p335,
 124.
 पर्णस्ति, p 26, 7.
 पर्णु, p 156, n.

पर्द्धु—पर्द्धु.

पर्ण का, p 156, 20.
 पर्ण, p 241, 86. p 358,
 204.
 पर्णगरु, p 249, 6.
 पर्णहुचा, p 109, 17.
 पर्णल, p 154, 14.
 पर्णारु, p 121, 13.
 पर्णाज, p 225, 22.
 पर्णाष, p 89, 14. p122,
 20. p 37, n.
 पर्णाचिन्, p 87, 5.
 पर्णिकी, p 140, 12.
 पर्णित, p 147, 41.
 पर्णिता, p 140, n.
 पर्ण्यङ्ग, p 174, 39.
 पर्णु, p 89, 14.
 पर्णुल, p 68, 28.
 पर्ण p 293, 24.
 पर्ण, p12,58.p293,24.
 पर्णाशन, p 58, 8.
 पर्णाम, p 12, 58.
 पर्णि, p 9, 42.
 पर्णिल, p 187, 44.
 पर्णिलक, p 64, 16.
 पर्णु, p 129, 11.
 पर्णुपति, p 6, 25.
 पर्णुप्रेरु, p 296, 39.
 पर्णुरञ्ज, p 238, 74.

पचा—पाटि.

पचास, p 372, 4.
 पचाप्ताय, p 51, 25.
 पचिन, p 278, 30.
 पच्चा, p 79, n.
 पांच, p 225, 66.
 पांचुका, p 139, 11.
 पांचु, p 215, n.
 पाक, p 135, 38.
 पाकलाष्टापक्ष, p 202, n.
 पाकपक्ष, p 202, n.
 पाकल, p 115, 14.
 पाकशासन, p 7, 36.
 पाकशासनि, p 8, 41.
 पाकस्तान, p 227, 27.
 पाक्य, p 231, 42. p 247,
 109.
 पाक्यरु, p 187, n.
 पास्ताव्य, p 5, 23.
 पास्तालिका, p 254, 29.
 पाठ्य, p 223, 15. p 37,
 25.
 पाठ्या, p 90, 20. p 99,
 35.
 पाठ्यि, p 99, 35.
 पाट्ही, p 99, n.
 पाठ, p 294, 29.
 पाठा, p 106, 3.
 पाठिन्, p 105, 60.

पाठी—पाद.

पाठीन, p 65, 18.
 पांडुल, p 378, 7.
 पाचि, p 159, 32.
 पाचिमहोती, p 188, 5.
 पाचिप्राण, p 190, n.
 पाचिव, p 251, 18.
 पाचियोडन, p 190, 56.
 पाचिकाद, p 251, 18.
 पारु, p 37, 23.
 पारुक्कम्बलिन्, p 205,
 22.
 पारुर, p 36, 22.
 पातक, p 397, 33.
 पातक, p 56, 1. p 358,
 204.
 पादुक, p 265, 27.
 पात्र, p 62, 8. p 181,
 24. p 239, 33.
 पात्रुग, p 384, n.
 पात्री, p 401, 42.
 पात्रोष, p 398, 35.
 पाषस्, p 60, 4.
 पाद, p 156, 22. p 85,n.
 p 242, 90. p 326,
 92.
 पाहकटक, p 167, 11.
 पाहयण, p 185, 40.
 पादप, p 87, 5.

पाद—पात्र.

पाहयवन, p 235, 58.
 पादस्कोठ, p 50, 3.
 पादाय, p 156, 22.
 पादाङ्गद, p 166, 11.
 पादात, p 208, 35. n.
 पादातिक, p 208, 34. n.
 पादाचिक, p 208, n.
 पादुका, p 254, 30.
 पादू, p 254, 31.
 पादूक्त, p 249, 7.
 पाद्या, p 183, 32.
 पाद्या, p 183, n.
 पानगोठिका, p 257, 43.
 पानपात्र, p 257, 43.
 पानभाजन, p 228, 32.
 पानीव, p 61, 4.
 पानीवधाचिका, p 79, 7.
 पान्न, p 195, 17.
 पाप, p 31, 1.
 पापेडी, p 106, 3.
 पाशन्, p 31, 1.
 पाशन्, p 150, 4.
 पाशन, p 152, 9.
 पाशर, p 251, 16.
 पाला, p 150, n.
 पाषस्, p 171, 30. p 181,
 23.
 पात्रु, p 157, 24.

पात्र—पारि.

पात्र, p 241, 85.
 पार, p 62, 8. n. p 244, n.
 पारत, p 244, n.
 पारद, p 244, 100.
 पारम्पर्यापदेष, p 178, 12.
 पारश, p 300, 212.
 पारशीक, p 203, 13. n.
 पारचधिक, p 208, 88.
 पारसीक, p 208, v.
 पारस्येव, p 143, 24.
 पारापत, p 130, n.
 पारापार, p 60, n.
 पारायण, p 285, 2.
 पारावत, p 130, 14.
 पारावतांशि, p 121, 15.
 पाराकार, p 60, 1.
 पाराष्ट्रिन्, p 185, 41. n.
 पाराषरी, p 185, n.
 पारिकांचिन्, p 186, 41.
 पारिजातक, p 9, 45.
 p 92, 6.
 पारित्या, p 165, 4.
 पारिपात्रक, p 84, 3.
 पारिपाञ्चिक, p 22, 33.
 पारिषुष, p 277, 24.
 पारिभृ, p 92, 6.
 पारिभृक, p 98, 33.
 पारिभाव्य, p 115, 14.

पारि—पाशि.

पारिषद्, p 6, 31. n.
 पार्वद्, p 6, n.
 पार्वद्य, p 6, n.
 पारिहार्य, p 166, 8.
 पारी, p 387, 10.
 पारथ, p 42, 14.
 पार्थिंश्, p 191, 1.
 पार्वती, p 7, 33.
 पार्वतीनव्यन्, p 7, 35.
 पार्व, p 158, 30. p297,
 41.
 पार्वताम्, p 201, 8.
 पार्वतीस्ति, p 156, 20.
 पार्वी, p 156, 23.
 पार्विंधारा, p 193, 10.
 पारुल, p 125, 32.
 पारुषी, p 114, n.
 पारुक्का, p 114, 9. n.
 पारुष, p 37, 24.
 पार्खि, p 214, 61. n.
 पारिन्दी, p 111, n.
 पारिन्दी, p 111, 27.
 पार्खी, p 114, n.
 पारुषा, p 385, 5.
 पारुक्, p 10, 50.
 पारु, p 168, 49.
 पारुक्, p 258, 45.
 पारिन्, p 12, 56.

पाशु—पिञ्च.

पाशुपत, p 105, 62.
 पाशुपाल, p 220, 2.
 पाशा, p 384, n.
 पाशात्त (त्त्र), p 278,
 30, n.
 पाशरू, p 187, 44.
 पाशाण, p 84, 4.
 पाशापदारू, p 255, 34.
 पिक्, p 131, 19.
 पिङ्, p 38, 25.
 पिङ्गल, p 22, 33. p 38.
 25.
 पिङ्गला, p 38, n.
 पिचरू, p 158, n.
 पिचिरू, p 158, 28.
 पिचिरूचत्, p 391, 18.
 पिचिरूहिल, p 148, 44.
 पिचु, p 246, 106.
 पिचुदूरू, p 246, n.
 पिचुमर्द, p 100, 43.
 पिचुल, p 95, 20. p246, n.
 पिचुठ, p 246, 106.
 पिचु, p 134, 31.
 पिचरा, p 97, 27.
 पिचिल, p 232, 46.
 पिचिचा, p 97, 27.
 पिङ्ग, p 218, 84.
 पिङ्गर, p 396, n.

पिञ्च—पिट.

पिङ्गल, p 215, 67.
 पिठ, p 227, 26.
 पिटक, p 151, 4. p254,
 30.
 पिटका, p 151, n.
 पिटर, p 228, 31.
 पिटरी, p 228, n.
 पिरू, p 244, 98. p391,
 18.
 पिरूक्, p 171, 30.
 पिरूगोल, p 245, n.
 पिरू, p 205, n.
 पिरूचा, p 205, 24.
 पिरूही, p 205, n.
 पिरूहीतक, p 98, 33.
 पिरूहोर, p 246, n.
 पिरूता, p 221, n.
 पिरूताक, p 300, 9.
 पितरौ, p 146, 37.
 पितामह, p 3, 11. p145,
 33.
 पितामही, p 145, n.
 पिळ, p 144, 28.
 पिळकान, p 219, n.
 पिळदान, p 182, 30.
 पिळपति, p 15, 4. p11,
 53.
 पिळपिळ, p 145, 33.

पिट—पिशु.

पिटपस्त, p 24, 3.
 पिटवन, p 219, 87.
 पिटवस्ति, p 219, n.
 पिटव्य, p 144, 31.
 पिटहस्तिभ, p 261, 13.
 पिच, p 153, 13.
 पिक्षत्, p 134, 34.
 पिधान, p 18, 14.
 पिनष्ट, p 207, 33.
 पिनस, p 150, n.
 पिनाक, p 6, 30. p802,
 14.
 पिनकिन्, p 6, 27.
 पिपासा, p 234, 55.
 पिपीलिका, p 386, 8.
 पिप्पल, p 91, 1.
 पिप्पलि, p 108, n.
 पिप्पली, p 108, 15.
 पिप्पलीमूल, p 247, 111.
 पिश्, p 149, 49.
 पिवाल, p 94, 15.
 पिश्, p 153, 11.
 पिश्छ, p 38, 25.
 पिश्छी, p 38, n.
 पिशाच, p 2, 6.
 पिशित, p 154, 14.
 पिशुन, p 170, 26.
 पिशुना, p 117, 21.

पिट—पीव.

पिटक, p 232, 48.
 पिटप, p 76, n.
 पिटपचन, p 228, 32.
 पिटात, p 174, 41.
 पीठ, p 174, 40.
 पीठन, p 217, 78.
 पीडा, p 59, 3.
 पीत, p 37, 24.
 पीतक, p 245, 104.
 पीतदाह, p 98, 34.
 पीतद्रू, p 100, 40.
 पीतन, p 170, 25. p92, 7.
 पीतसाखक, p 96, 24.
 पीता p 280, 41.
 पीताम्बर, p 4, 14.
 पीति, p 202, 11.
 पीतिन्, p 202, h.
 पीन, p 274, 10.
 पीनल, p 150, 2.
 पीनोडी, p 238, 72.
 पीयूष, p 234, 54. n.
 p 9, 44.
 पीढ, p 92, 9. p 355,
 195.
 पीढपर्णी, p 106, 2.
 पीयन्, p 274, 10.
 पीयर, p 274, 10.
 पीयरसनी, p 238, 72,

पुंच—पुच्च.

पुंचली, p 139, 10.
 पुच्च, p 252, n.
 पुच्च, p 252, n.
 पुच्च, p 252, 20.
 पुच्च, p 390, 17.
 पुच्च, p 273, 8.
 पुच्च, p 204, 18.
 पुच्च, p 136, 42.
 पुटकिनी, p 71, n.
 पुटभेदा, p 61, 7.
 पुटभेदन, p 77, 1.
 पुटी, p 401, 42.
 पुरुषीक, p 16, 5. p301,
 11. p 71, 41.
 पुरुषीकाल, p 4, 14.
 पुरुष्यं, p 116, 15.
 पुरुष्, p 125 29.
 पुरुष्, p 103, 52.
 पुरुष्, p 31, 4. p 346,
 162.
 पुरुषक, p 184, 37.
 पुरुषन, p 12, 56.
 पुरुषनेत्र, p 14, 65.
 पुरुषभूषि, p 74, 8.
 पुरुषदृ, p 259, 3.
 पुरुषाह, p 395, n.
 पुस्तिका, p 133, 27.
 पुच्च (ल), p 143, 27.

पुच्च—पुरा.

पुच्चका, p 143, n.
पुच्चिका, p 143, n.
पुच्ची, p 143, n.
पुबो, p 146, 37.
पुहल, p 392, 20.
पुनःपुनर्, p 376, 1.
पुनर्, p 375, 14.
पुनर्नंव, p 159, n.
पुनर्मंवा, p 121, 14.
पुनर्भव, p 159, 34.
पुनर्भू, p 142, 23.
पुच्चाग, p 92, 6.
पुम्ल, p 137, 1.
पुरःसर, p 208, 40.
पुर्, p 77, 1.
पुर, p 94, 14. p 352, 185.
p 77, n.
पुरत्सू, p 378, 7.
पुरद्वार, p 82, 16.
पुरद्वर, p 8, 37.
पुर्द्विंशि, p 138, n.
पुर्द्वी, p 138, 6.
पुरस्, p 373, n.
पुरस्त, p 324, 86.
पुरस्त्, p 373, 7.
p 383, n.
पुरङ्, p 274, 13.
पुरा, p 375, 15.

पुरा—पुषि.

पुराण, p 242, n.
p 39, 6.
पुराणा, p 277, n.
पुराणी, p 277, n.
पुरातत्त्व, p 277, 26.
पुराहन्त्र, p 39, 5.
पुरि, p 77, n.
पुरी, p 77, 1.
पुरीतस्, p 155, 17.
पुरीष, p 155, 19.
पुर, p 274, 13.
पुष्प, p 32, 7. p 187, 1.
p 92, 6. p 363, 220.
पुष्पोत्तम, p 4, 16.
पुरङ्, p 274, n.
पुरङ्गत, p 8, 37.
पुरोग, p 208, 40.
पुरोगम, p 209, 40.
पुरोगामिन्, p 209, 40.
पुरोङ्गाष, p 392, 21.
पुरोधस्, p 192, 5.
पुरोधागिन्, p 270, 46.
पुरोधित, p 192, 5.
पुखाक, p 299, 5.
पुखिन, p 62, 9.
पुलिन्द, p 252, 21.
पुखोम्बाय, p 8, 40.
पुचित, p 282, 46.

पुष्टि—पूत.

पुष्टि, p 132, n. p 15,
1. p 60, 4. p 71, 41.
पुष्टराङ्, p 132, n.
पुष्टरिणी, p 68, 27.
पुष्टाख, p 273, 8.
पुष्टि, p 282, 46.
पुष्टि, p 90, 19.
पुष्टि, p 14, 66.
पुष्टकेतु, p 245, 103.
पुष्टदत्त, p 16, 5.
पुष्टवन्, p 5, n.
पुष्टवन्न, p 5, 21.
पुष्टफल, p 91, 2.
पुष्टरथ, p 204, 19.
पुष्टरस, p 90, 17.
पुष्टिङ्, p 133, 29.
पुष्टवत्, p 26, 10.
पुष्टवती, p 142, 20.
पुष्टसमय, p 29, 18.
पुष्टाङ्गन, p 245, n.
पुष्टि, p 20, 23. p 342, 149.
पुष्टरथ, p 204, n.
पुस्त, p 254, 29.
पूण, p 126, 34. p 304, 21.
पूजा, p 184, 34.
पूजित, p 239, 47.
पूज्य, p 259, 5.
पूर्ण, p 226, 23. p 273, 5.

पूत—पूर्वी.

पूतना, p 100, 39.
 पूतिक, p 97, 28.
 पूतिकरज, p 97, 28.
 पूतिकरञ्ज, p 97, n.
 पूतिका, p 123, n.
 पूतिकाड, p 99, 34.
 p 100, 40.
 पूतिगच्छ, p 36, 21.
 पूतिकल्पी, p 108, 14.
 पूप, p 232, 48.
 पूर, p 392, 20.
 पूरणी, p 97, 27.
 पूरित, p 283, 48.
 पूरुष, p 137, 1. p 32, n.
 पूर्ण, p 275, 15.
 पूर्णदुर्भ, p 199, 32.
 पूर्णना, p 26, n.
 पूर्णनासी, p 26, n.
 पूर्णिमा, p 26, 7.
 पूर्णिमासी, p 26, n.
 पूर्ण, p 182, 27.
 पूर्व, p 339, 136. n.
 पूर्व, p 275, n. p 278,
 30. p 339, n.
 पूर्वज, p 147, 43.
 पूर्वदेव, p 2, 7.
 पूर्वपूर्वत, p 84, 2.
 पूर्वाङ्ग, p 382, 20.

पूर्वे—पृष्ठ.

पूर्वेद्युस्, p 382, n.
 पूर्ष, p 22, 31.
 पूर्ष, p 96, 22.
 पृष्ठा; p 117, 21.
 पृष्ठि, p 288, 9.
 पृष्ठा, p 41, 10.
 पृतना, p 210, 46.
 पृथक्, p 376, 3.
 पृथक्पर्णी, p 107, 11.
 पृथगात्रता, p 184, 37.
 पृथगात्रिका, p 33, 9.
 पृथग्जन, p 252, 16.
 p 331, 108.
 पृथग्निष, p 282, 43.
 पृथवी, p 73, n.
 पृथिवी, p 73, n.
 पृथु, p 229, 37. p 274, 10.
 पृथुक, p 135, 38. p 232,
 47.
 पृथुरोमन्, p 65, 17.
 पृथुक्, p 274, 10.
 पृथ्वी, p 73, 1.
 पृथ्वीका, p 116, 13.
 पृथ्वीकु, p 57, 6.
 पृथ्वि, p 149, 48.
 पृथ्विपर्णी, p 107, n.
 पृथतु, p 61, 6. n. p 129, n.
 पृथत, p 61, n. p 129, n.

पृष्ठ—पैशा.

पृष्ठताच्च, p 12, n.
 पृष्ठती, p 129, n.
 पृष्ठत्क, p 212, 54.
 पृष्ठदश्च, p 12, 57.
 पृष्ठदात्ता, p 181, 23.
 पृष्ठ, p 158, 29.
 पृष्ठ, p 203, 14. p 297, 41.
 पृष्ठि, p 149, n.
 पृष्ठिपर्णी, p 107, 11.
 पैधक, p 130, 15.
 पैटक, p 254, 30.
 पैटी, p 401, 42.
 पैदा, p 254, n.
 पैयूष, p 234, n. p 9. n.
 पैख, p 275, 15.
 पैशल, p 252, 19. p 359,
 207.
 पैशि, p 135, n.
 पैशी, p 135, 37.
 पैशीकोष, p 135, n.
 पैशल, p 252, n.
 पैसल, p 252, n.
 पैठर, p 231, 45.
 पैद्वस्त्रसेव, p 143, 25.
 पैद्वस्त्रसीव, p 143, 25.
 पैस, p 189, 50.
 पैशु, p 9, n.
 पैशाच, p 2, n.

पोग—प्रका.

पोगण्ड, p 148, 46.
पोटगङ्ग, p 124, 28.
पौटा, p 140, 15.
पौत, p 135, 38.
पौतकी, p 123, n.
पौतष्यिज्, p 63, 12.
पौतषाह, p 63, 12.
पौताधान, p 65, 19.
पौतिका, p 123, n.
पौती, p 135, n.
पोल, p 351, 182.
पौतिन्, p 144, n.
पौत्री, p 144, 29.
पौत्र्यर्थ, p 116, n.
पौर, p 125, 32.
पौरस्त्र, p 278, 30.
पौरव, p 160, 38.
पौरवी, p 160, n.
पौरोगच, p 227, 27.
पौर्यनास, p 188, 47.
पौर्यनी, p 26, n.
पौर्यनासी, p 26, 7.
पौर्यस्त्र, p 14, 64.
पौर्णि, p 232, 47.
पौष, p 28, 15.
पौष्यक, p 245, 103.
ज्ञात, p 378, 7.
प्रकाश, p 32, 5. p 88, 10.

प्रका—प्रष्ठा.

प्रकाष, p 235, 57.
प्रकार, p 346, 164.
प्रकाश, p 28, 36.
प्रकीर्णक, p 198, 31.
प्रकीर्ण, p 97, 28.
प्रकृति, p 32, 7. p 55, 37.
प्रकोष, p 159, 31.
प्रकृत, p 293, 26.
प्रक्रिया, p 198, 31.
प्रकृण, p 44, 3.
प्रक्षेप, p 212, n.
प्रक्षेपना, p 212, 55.
प्रक्षेपना, p 212, n.
प्रगत, p 159, 31.
प्रगतज्ञातु, p 148, n.
प्रगतज्ञातु, p 148, 47.
प्रगत्य, p 264, 25.
प्रगाढ, p 313, 47.
प्रगृष्ट, p 276, 21.
प्रगे, p 381, 19.
प्रथा, p 219, 87. p 370,
239.
प्रथाह, p 370, 239.
प्रथीक, p 398, 35.
प्रस्त्र, p 273, 7.
प्रवृत्त, p 81, 12.
प्रवाख, p 81, 12.

प्रच—प्रणा-

प्रचक, p 214, 64.
प्रचलाभित, p 266, 32.
प्रचुक, p 392, 20.
प्रचुर, p 274, 12.
प्रचेतस्, p 12, 56.
प्रचोदनी, p 108, 12.
प्रच्छदपठ, p 169, 18.
प्रचन, p 41, n.
प्रचूर, p 81, 14.
प्रचूर्दिका, p 151, 6.
प्रजन, p 293, 25.
प्रजिन्, p 209, 41.
प्रजा, p 309, 34.
प्रजाता, p 141, 16.
प्रजापति, p 3, 12.
प्रजावती, p 144, 30.
प्रज्ञ, p 176, n.
p 148, n.
प्रज्ञा, p 140, 12.
प्रज्ञान, p 335, 125.
प्रज्ञु, p 148, 47.
प्रहीन, p 135, 37.
प्रणय, p 293, 25. p 313,
153.
प्रचब, p 39, 4. p 47, n.
प्रणद, p 41, n.
प्रचाद, p 41, 11.
प्रचाक, p 70, n.

प्रणा—प्रति.

प्रणाली, p 70, 35.
 प्रणिधि, p 194, 13.
 p 329, 102.
 प्रणिहित, p 280, 36.
 प्रणीत, p 282, 45.
 p 180, 19.
 प्रणृत, p 285, 59.
 प्रणेय, p 264, 25.
 प्रति, p 88, n.
 प्रतन, p 277, 26.
 प्रतक, p 160, 36.
 प्रतानिनी, p 88, 9.
 प्रताप, p 196, 20.
 प्रतापस, p 105, 61.
 प्रति, p 372, 6.
 प्रतिकर्ष्णन्, p 164, 1.
 प्रतिकाश, p 256, n.
 प्रतिकास, p 256, n.
 प्रतिकूल, p 279, 33.
 प्रतिकृति, p 256, 36.
 प्रतिकृष्ट, p 272, 3.
 प्रतिक्षिप्त, p 268, 42.
 प्रतियक्ष, p 210, 47.
 p 174, n.
 प्रतियाङ्ग, p 174, 40.
 प्रतिष्ठा, p 51, 26.
 प्रतिष्ठातन, p 218, 83.
 प्रतिष्ठाद्या, p 256, 36.

प्रति—प्रति.

प्रतिकागर, p 294, 28.
 प्रतिज्ञात, p 285, 58.
 प्रतिज्ञान, p 34, 14.
 प्रतिदान, p 240, n.
 प्रतिज्ञान, p 44, 4.
 प्रतिविधि, p 256, 36.
 प्रतिपत्, p 33, 10.
 प्रतिपद्म, p 24, 1. p 26, n.
 प्रतिपद्म, p 285, 57.
 प्रतिपादन, p 182, 29.
 प्रतिवच, p 258, 41.
 प्रतिवच्च, p 294, 27.
 प्रतिविच्च, p 256, 36.
 प्रतिवश, p 50, 20.
 प्रतिवान्वित, p 264, 25.
 प्रतिष्ठू, p 258, n.
 प्रतिष्ठा, p 256, 36.
 प्रतिष्ठान, p 201, 7.
 p 256, 36.
 प्रतिष्ठक, p 207, 33.
 प्रतियज्ञ, p 331, 109.
 प्रतिवासना, p 256, 36.
 प्रतिरोधक, p 253, n.
 प्रतिरोधिन्, p 253, 25.
 प्रतिवचन, p 41, n.
 प्रतिवाक्य, p 41, 10.
 प्रतिविच्च, p 256, 36.
 प्रतिविचा, p 109, 18.

प्रति—प्रती.

प्रतिघासन, p 295, 34.
 प्रतिष्ठा, p 150, n.
 प्रतिष्ठाय, p 150, 2.
 प्रतिच्छय, p 344, 155.
 प्रतिच्छव, p 34, 14.
 प्रतिष्ठतु, p 44, 4.
 प्रतिष्ठत्व, p 285, n.
 प्रतिष्ठ्वा, p 294, 27.
 प्रतिसर, p 349, 176.
 प्रतिसीरा, p 169, 22.
 प्रतिस्थाव, p 150, n.
 प्रतिस्थन, p 44, n.
 प्रतिष्ठत, p 268, 41.
 प्रतिष्ठार, p 250, n.
 प्रतिष्ठास, p 104, 57.
 प्रतीक, p 156, 21.
 p 299, 7.
 प्रतीकार, p 217, 79.
 प्रतीकाश, p 256, n.
 प्रतीकास, p 256, 38.
 प्रतीक्ष्य, p 259, 5.
 प्रतीषी, p 15, 3.
 प्रतीत, p 323, 84.
 p 261, 9.
 प्रतीपदर्शिनी, p 137, 2.
 प्रतीर, p 61, 7.
 प्रतीहार, p 81, 16. p 348,
 172, p 192, 6.

प्रती—प्रत्यू.

प्रतोहारिन्, p 348, 172.
 प्रतीक्षा, p 104, n.
 प्रतोक्षी, p 78, 3.
 प्रत्र, p 277, 26.
 प्रत्यक्षपर्णी, p 107, 7.
 प्रत्यक्षेषी, p 107, 6.
 प्रत्यक्ष, p 278, 28.
 प्रत्यय, p 278, 27.
 प्रत्यक्ष, p 383, n.
 प्रत्यन्, p 74, 7.
 प्रत्यन्तपर्वत, p 85, 7.
 प्रत्यय, p 342, 149.
 प्रत्ययित, p 194, 13.
 प्रत्ययिता, p 194, n.
 प्रत्यर्थिन्, p 193, 11.
 प्रत्यक्षसित, p 285, 60.
 प्रत्याक्षात्, p 268, 40.
 प्रत्याक्षान्, p 295, 31.
 प्रत्यादिट्, p 268, 40.
 प्रत्यादेय, p 295, 31.
 प्रत्याखीड, p 212, 53.
 प्रत्यासर, p 210, n.
 प्रत्यासार, p 210, 47.
 प्रत्याहार, p 291, 16.
 प्रत्युत्तम, p 293, 26.
 प्रत्युत्तमि, p 293, n.
 प्रत्युष, p 24, n.
 प्रत्युष, p 24, 2.

प्रत्यू—प्रवि.

प्रत्युषस्, p 24, n.
 प्रत्युष, p 292, 19.
 प्रथम्, p 341, 146.
 p 278, 30.
 प्रथा, p 288, 9.
 प्रथित, p 261, 9.
 प्रथक्, p 135, n.
 प्रदर, p 347, 166.
 प्रदिक्, p 16, n.
 प्रदीप, p 174, 40.
 प्रदीपन, p 58, 10.
 प्रदेश, p 159, n.
 प्रदेशन, p 197, 27.
 प्रदेशनी, p 159, 32.
 प्रदेशनी, p 159, n.
 प्रदोष, p 25, 6.
 प्रद्युम्न, p 5, 20.
 प्रद्राव, p 217, 79.
 प्रधन, p 216, 72.
 प्रधान, p 192, 5. p 32, 7.
 p 335, 125.
 प्रधि, p 205, 24.
 प्रधन, p 307, 29.
 प्रधर, p 156, 22.
 प्रधा, p 79, 7.
 प्रधात, p 84, 4.
 प्रधितामृष, p 145, 33.
 प्रधितामृषी, p 145, n.

प्रधु—प्रम.

प्रधुनाष, p 120, n.
 प्रधुचड, p 120, n.
 प्रधुचाष, p 120, 12.
 प्रधोखरीक, p 116, 15.
 प्रफुल्ल, p 87, 7.
 प्रधन्बकल्पना, p 40, 6.
 प्रधात, p 243, 93.p 359,
 206.
 प्रधोघन, p 170, 23.
 प्रधङ्गन, p 12, 58.
 प्रधन, p 360, 212.
 प्रधा, p 23, 35.
 प्रधाकर, p 22, 30.
 प्रधात, p 24, 3.
 प्रधाव, p 196, 21.
 प्रधिज्ञ, p 200, 4.
 प्रधु, p 261, 11.
 प्रधूत, p 274, 12.
 प्रधदक, p 173, 37.
 प्रधयस्, p 260, n.
 प्रधय, p 6, 31.
 प्रधयन, p 218, 83.
 प्रधयाधिप, p 6, 27.
 प्रधद, p 31, 2.
 प्रधदपन, p 86, 3.
 प्रधदा, p 137, 3.
 प्रधदापन, p 86, n.
 प्रधनस्, p 260, 7.

प्रभा—प्रव.

प्रभा, p 289, 10.
 प्रभाष, p 316, 56.
 प्रभासामङ्ग, p 145, n.
 प्रभाद, p 53, 30.
 प्रभापद्यत, p 218, 81.
 प्रभापन, p 218, n.
 प्रभिति, p 289, 10.
 प्रभीत, p 181, 26.p218,
 86.
 प्रभीक्षा, p 55, 37.
 प्रभूष, p 273, 6.
 प्रभुदित, p 284, 52.
 प्रभेह, p 151, n.
 प्रभोद, p 31, 2.
 प्रयत्, p 187, 44.
 प्रयक्ष, p 232, 45.
 प्रयाम, p 292, 23.
 प्रयुज्जाथं, p 293, n.
 प्रयोगार्थं, p 100, 40.
 प्रखम्बन्न, p 4, 18.
 प्रख्य, p 30, 22. p54,33.
 प्रखाप, p 42, 16.
 प्रवण, p 316, 59.
 प्रवयण, p 222, n.
 प्रवयस्, p 147, 42.
 प्रवर्ष, p 273, 7.
 प्रविक्षिका, p 40, 6.
 प्रवृष्ट, p 219, 18.

प्रव—प्रस.

प्रवहण, p 204, 20.
 प्रविल्लु, p 40, n.
 प्रविल्लुका, p 40, 6. n.
 प्रवल्लो, p 40, n.
 प्रवारण, p 286, 3.
 प्रवाक्ष, p 46, 7.
 प्रवासण, p 218, 81.
 प्रवाह, p 291, 18.
 प्रवाहिका, p 151, 6.
 प्रविष्वाति, p 294, 23.
 प्रविदारण, p 216, 72.
 प्रविश्वेष p 292, 20.
 प्रवीण, p 260, 4.
 प्रहस्ति, p40,8,p291,18.
 प्रट्ट, p 277, 26.
 प्रवेक, p 273, 26.
 प्रवेणि, p202,n,p264,49.
 प्रवेणी, p 202, 10.
 प्रवेष्ट, p 158, 31.
 प्रव्यक्त, p 278, 31.
 प्रश्न, p 41, 10.
 प्रञ्जि, p 22, n.
 प्रञ्यय, p 293, 25.
 प्रञ्जित, p 264, 25.
 प्रञ्ज, p 208, 40.
 प्रञ्जाह, p 236, 63.
 प्रञ्जोही, p 238, 70.
 प्रञ्ज, p 64, 27.

प्रस—प्रस्तुः

प्रसञ्जता, p 19, 18.
 प्रसञ्जा, p 257, 40.
 प्रसञ्जेरा, p 257, n.
 प्रसभ, p 217, 7.
 प्रसर, p 292, 23.
 प्रसरण, p 214, 64.
 प्रसरणि, p 214, n,
 प्रसरणी, p 214, n.
 प्रसव, p 289, 10. p360,
 210.
 प्रसववस्त्र, p 89, 15.
 प्रसव्य, p 279, 33,
 प्रसद्धा, p 379, 10.
 प्रसाद, p 18, 18.
 प्रसाधन, p164,1.p174,n.
 प्रसाधनी, p 164, 1.
 प्रसाधित, p 164, 2.
 प्रसारणी, p 214, n.
 p 122, 18.
 प्रसारिन्, p 266, 31.
 प्रसित, p 260, 9.
 प्रसिति, p 290, 14.
 प्रसिद्ध, p 330, 107.
 प्रस्त्र, p 367, 231.p144,
 29.
 प्रसूता, p 141, 16.
 प्रसूति, p 289, 10.
 प्रसूतिका, p 141, 16.

प्रस्तु—प्राक्.

प्रस्तुतिज, p 59, 3.
 प्रस्तुत, p 90, 17. p 336, 125.
 प्रस्तुत, p 220, n. p 280, 38. p 160, 36.
 प्रस्तुता, p 156, 23.
 प्रस्तुति, p 160, n.
 प्रसेव, p 227, 26. p 46, n.
 प्रसेवक, p 46, 7.
 प्रसर, p 84, 4.
 प्रसार, p 293, 24.
 प्रस्त, p 242, 89. p 85, 5.
 p 325, n.
 प्रस्तुपद्ध, p 105, 59.
 प्रस्तान, p 214, 63.
 प्रस्तोठन, p 227, 26.
 प्रस्तव, p 85, 5.
 प्रस्ताव, p 155, 18.
 प्रस्तेद, p 54, n.
 प्रस्तर, p 25, 6.
 प्रस्तरण, p 204, n. p 211, 50.
 प्रस्त्र, p 160, 35.
 प्रस्त्रि, p 68, 26.
 प्रस्त्रियि, p 40, n.
 प्रस्त्रियिका, p 40, 6.
 प्रस्त्रज, p 284, 52.
 प्रांगु, p 275, 19.
 प्राक्, p 380, 16.

प्राका—प्राय.

प्राकार, p 78, 3.
 प्राकृत, p 251, 16.
 प्रागवंश, p 178, 15.
 प्राप्तहर, p 273, 7.
 प्राचार, p 289, 10.
 प्राच, p 383, n.
 प्राचिका, p 386, 8.
 प्राची, p 15, 3.
 प्राचीन, p 78, n
 प्राचीना, p 106, 3.
 प्राचीनावीत, p 188, 49.
 प्राचीर, p 78, 3.
 प्राच्य, p 74, 7.
 प्राचन, p 222, 12.
 प्राचिल्ल, p 206, 27.
 प्राच्छ, p 176, 5.
 प्राच्छा, p 140, 12. p 33, n.
 प्राची, p 140, 12.
 p 176, n.
 प्राच्छ, p 274, 12.
 प्राच्छिकाक, p 192, 5.
 प्राच्छ, p 12, 59.
 प्राचिन्, p 33, 8.
 प्रातर, p 381, 19.
 प्रातिहार, p 250, n.
 प्रातिहारक, p 250, n.
 प्रातिहारिक, p 250, 11.
 प्रायनकल्पिक, p 177, 10.

प्राटू—प्राय.

प्राटूस, p 375, 17.
 p 379, 12.
 प्रादेश, p 159, 34.
 प्रादेशन, p 182, 29.
 प्राध्यन्, p 377, 4.
 प्रान्तर, p 77, 17.
 प्राप्त, p 280, 36. p 284, 54.
 प्राप्तपञ्चल, p 218, 85.
 प्राप्तरूप, p 338, 134.
 प्राप्ति, p 320, 71.
 प्राप्त, p 281, 42.
 प्राप्त, p 197, 27.
 प्राप्त, p 189, 52. p 344, 155. p 380, 17.
 प्राप्तस्, p 410, 17.
 प्रार्थित, p 283, 47.
 प्राप्तम्भ, p 173, 37.
 प्राप्तम्बिका, p 165, 6.
 प्राप्तेव, p 19, 20.
 प्राप्तरथ, p 169, 20.
 प्राप्तोर, p 169, 19.
 प्राप्त, p 168, 15. n.
 प्राप्तता, p 168, n.
 प्राप्त, p 30, 19.
 प्राप्ता, p 30, n.
 प्राप्तपापणी, p 106, 5.
 प्राप्त, p 214, n.

प्रास—प्रेष.

प्रास, p 214, 61.
 प्रासङ्ग, p 206, 25.
 प्रासुंच्च, 236, 64.
 प्रासाद, p 80, 9.
 प्रासिक, p 208, 38.
 प्रास्तिक, p 222, n.
 प्राप्त, p 25, 3.
 प्रिय, p 145, 85.p272,3.
 प्रियक, p 96,22.p128,9.
 प्रियकृ,p99,36.p225,20.
 प्रियता, p 52, 27.
 प्रियम्बद, p 267, 36.
 प्रियाल, p 94, n.
 प्रीष्मन, p 287, 4.
 प्रीत, p 284, 52.
 प्रीति, p 31, 2.
 प्रट, p 283, 48.
 प्रेषा, p 33, 10, p 365,
 226.
 प्रेषा, p 205, 21.
 प्रेषित, p 280, 36.
 प्रेत, p 59, 2. p 218, 85.
 p 317, 62.
 प्रेत्त, p 378, 8.
 प्रेत, p 52, n.
 प्रेत्त, p 52, 27.
 प्रेषण, p 295, 34.
 प्रेष, p 265, 61.

प्रेष—फटा.

प्रेष, p 251, n.
 प्रेष, p 251, n.
 प्रेष, p 251, 17.
 प्रोक्षण, p 181, 25.
 प्रोक्षित, p 181, 26.
 प्रोष, p 204, 17.
 प्रोष, p 129, n.
 प्रोषपद, p 20, 24.
 प्रोषी, p 65, 18.
 प्रोषपद, p 29, 17.
 प्रोष, p 277, 26.
 प्रूष, p 93, 13. p 96,24.
 प्रूष, p 117,20.p134,34.
 प्रूषग, p127,3.p306,25.
 प्रूषङ्ग, p 127, 3.
 प्रूषङ्ग, p 340, 140.
 p 127, n.
 प्रूष, p 90, 18.
 प्रूषन्, p 155, 17.
 प्रूषन्, p 155, n.
 प्रूषश्वन्, p 97, 29.
 प्रूत, p 204, 16.
 प्रूष, p 283, 48.
 प्रूष, p 288, 9.
 प्रूत, p 285, 60.
 फ़िज्जिका, p 107, 8.
 फटा, p 58, n.

फण—फाल.

फण, p 58, n.
 फणम्, p 58, n.
 फणा, p 58, 9.
 फणिकृ, p 105, 59.
 फणिन्, p 58, 7.
 फर, p 213, n.
 फज, p 240, 80.p89,15.
 p 126,35. p 213,58.
 फजवा, p 213, 58.
 फलकपाणि, p 208, 39.
 फलपद्धि, p 87, n.
 फलबिक, p 247, 112.
 फलपूर, p 105, 59.
 फलपत्, p 87, 7.
 फलस, p 100, n.
 फलाभज, p 97, 26.
 फलिन्, p 87, 7.
 फलिन्, p 87, 7.
 फलिनो,p99,36.p118,2.
 फली, p 99, 36.
 फलेपद्धि, p 87, 6.
 फलेष्वा, p 99, 35.
 फलय, p 273, 6.
 p 100, 42.
 फलयन्, p 28, n.
 फाणित, p 231, 43.
 फारू, p 282, 44.
 फ़ाल, 1228,13.p167,12

फालगु—वन्ध.

फालगुच, p 28, 15.
 फालगुनिक, p 28, 15.
 फालगुनी, p 386, 6.
 फुल, p 87, 8.
 फेन, p 246, 105.
 फेनिल, p 93, 12.
 फेरप, p 128, 5.
 फेट, p 128, 5.
 फेवक, p 235, n.
 फेवा, p 235, 56.
 फेचि, p 235, n.

 फच, p 288, n.
 फच, p 268, 48. p 282, 44.
 फचौ, p 254, n.
 फच, p 218, 84.
 फचिर, p 149, 48.
 फधु, p 139, n.
 फधु, p 329, 104. p 189, n.
 p 117, 21. p 137, 2.
 फधुटी, p 139, n.
 फधोद्यत, p 269, 44.
 फच, p 269, 45.
 फन्धक, p 328, 100.
 फन्धकी, p 159, 10.
 फन्धन, p 197, 26.
 फन्धनालय, p 219, 87.
 फन्धनी, p 238, n.

वन्ध—वलि.

वन्धसम्म, p 201, 9.
 वन्धु, p 145, 34.
 वन्धुजीवक, p 103, 53.
 वन्धुता, p 145, 35.
 वन्धुर, p 276, 19.
 वन्धुक, p 143, 26.
 वन्धुक, p 103, 53.
 वन्धुर, p 276, n.
 वन्ध्य, p 87, 7.
 वन्ध्या, p 237, 69.
 वभु, p 349, 172.
 वह, p 4, 19. p 210, 46.
 p 216, 70. p 356,
 197. p 393, 22.
 वहव, p 309, 33.
 वहवा, p 309, 33.
 वहव, p 4, n.
 वहवद्र, p 4, 18.
 वहवद्विका, p 121, 16.
 वहवित, p 281, 40.
 वहवतु, p 148, 44.
 p 376, 2.
 वहविन्ध्यास, p 210, 47.
 वहवा, p 110, 25.
 वहवत्त्वार, p 217, 77.
 वहवाराति, p 7, 38.
 वहि, p 178, 13. p 197,
 27. p 356, 197.

वलि—वीभ.

वलिज्जंसिन्, p 4, 16.
 वलिसद्गान्, p 56, 1.
 वली, p 356, n.
 वलीवद्द, p 235, 59.
 वल्लवयणी, p 238, n.
 वहिमुख, p 2, n.
 वहिमुख, p 2, n.
 वा, p 374, 11.
 वाष, p 104, n.
 वाषा, p 104, 55.
 वाषा, p 59, 3.
 वान्धकिनेष, p 143, 26.
 वान्ध, p 145, 34.
 वाख, p 147, 42. p 114,
 10. p 162, 46. p 359,
 207. p 203, 14.
 वालगमिंखी, p 238, 70.
 वालतनव, p 98, 30.
 वालदलक, p 98, n.
 वालधि, p 204, 18.
 वालपत्र, p 98, n.
 वालहस्त, p 204, 18.
 वाला, p 147, n.
 वालेब, p 239, 78.
 p 107, 8.
 वालेयशाक, p 107, 8.
 वाल्य, p 146, 40.
 वीभल, p 369, 236.

बुद्ध—बोधि.

बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, 15.
 बुद्धाधर्मांस, p 154, n.
 बुद्धी, p 154, n.
 बुद्ध, p 329, n. p 2, 8.
 p 285, 57.
 बुद्धि, p 33, 10.
 बुद्धुद, p 391, 19.
 बुध, p 2, n. p 329, 103.
 p 21, 27. p 176, 4.
 बुधित, p 285, 57.
 बुध्या, p 234, 54.
 बुध्यित, p 263, 20.
 बुध, p 225, n.
 बुध, p 225, 22.
 बूङ, p 154, n.
 बूङा, p 154, n.
 बूङ, p 154, n.
 बृकृत्, p 154, n.
 बृकृत्, p 154, n.
 बृकृत्, p 154, n.
 बृचन्ना, p 8, n.
 बृहदारक, p 303, 16.
 बृन्दित, p 285, 62.
 बैद्य, p 110, 24.
 वैद्य, p 90, n.
 वोधकर, p 215, 65.
 वोधि, p 91, n.

बोधि—म.

वोधिद्वय, p 91, 1.
 वत्ति, p 319, n.
 वस्त्राचारिन्, p 175, 3.
 p 186, 42.
 वस्त्रस्त्र, p 96, 22.
 वस्त्रत्व, p 189, 51.
 वस्त्रदाही, p 120, 10.
 वस्त्रदाह, p 96, 22.
 वस्त्रन्, p 3, n. p 333,
 117.
 वस्त्रपञ्च, p 58, 11.
 वस्त्रभूव, p 189, 51.
 वस्त्रवच्छ, p 178, 14.
 वस्त्रवञ्चस्, p 184, 38.
 वस्त्रविन्दु, p 185, 38.
 वस्त्राषी, p 6, n.
 वस्त्रासामुच्च, p 189, 51.
 वस्त्रस्त्र, p 5, 22.
 वस्त्राङ्गिति, p 185, 38.
 वस्त्रासम, p 185, 39.
 व्राज्ञ, p 189, 50.
 व्राज्ञत्व, p 175, 4.
 व्राज्ञवदिका, p 107, 8.
 व्राज्ञाषो, p 107, 8.
 व्राज्ञी, p 38, 1. p 6, 31.
 p 118, 3.
 म, p 20, 22.

भक्त—भद्र.

भक्त, p 233, 48.
 भवत, p 263, 20.
 भवित, p 285, 60.
 भव्यकार, p 227, 28.
 भग, p 157, 27. p 306,
 27.
 भगव्यर, p 151, 7.
 भगवत्, p 3, 8.
 भगिनी, p 144, 29.
 भग्नी, p 144, n.
 भङ्ग, p 61, 5.
 भङ्गा, p 225, 20.
 भङ्गि, p 386, 8.
 भज्यान, p 197, 24.
 भट, p 207, 29.
 भट्टि, p 231, 45.
 भडारक, p 48, 13.
 भड्डी, p 48, 13.
 भड्डाकी, p 112, 2.
 भखुर, p 101, n.
 भखुरी, p 107, n.
 भखुरु, p 101, 44.
 भण्डी, p 107, 9.
 भण्डीर, p 101, n.
 भण्डीरी, p 107, 9.
 भण्डीष, p 101, n.
 भद्र, p 31, 3.
 भद्रक, p 272, n.

भद्र—भर्तुः

भद्रकुम्भ, p 199, 32.
 भद्रदाव, p 98, 34.
 भद्रपदा, p 20, n.
 भद्रपर्यी, p 94, 16.
 भद्रवल्ल, p 4, n.
 भद्रवता, p 122, 18.
 भद्रसुखाक, p 124, 25.
 भद्रवय, p 102, 47.
 भद्रवल, p 4, n.
 भद्रवता, p 122, 18.
 भद्रची, p 172, 32.
 भद्रासन, p 198, 31.
 भव, p 50, 21.
 भवहूर, p 50, 20.
 भवहूत, p 269, 42.
 भवानक, p 50, 20.
 भर, p 13, 61. p 242, n.
 भरज, p 256, 39.
 भरण, p 256, 39.
 भरतभुज, p 263, 19.
 भरता, p 256, n.
 भरत, p 250, 12.
 भरतवर्ष, p 74, n.
 भरताज, p 130, 15.
 भग्, p 6, 29.
 भव्यं, p 6, n.
 भर्तुदारिक, p 48, n.
 भर्तुः, p 145, 35.

भर्तु—भागि.

भर्तुदारक, p 48, 12.
 भर्तुदारिका, p 48, 13.
 भर्तुन, p 42, 14.
 भर्तुन्, p 243, 95.
 भहु, p 392, 21. p 127, 4.
 भहातक, p 96, n.
 भहातकी, p 96, 23.
 भहुक, p 127 n.
 भहुक, p 127, n.
 भव, p 6, 30. p 359,
 208.
 भवन, p 80, 11.
 भवानी, p 6, 32.
 भविक, p 31, 4.
 भवित्त, p 265, 29.
 भविष्यु, p 265, 29.
 भव्य, p 31, 4. p 403, n.
 भव्या, p 403, n.
 भवक, p 252, 22.
 भव्या, p 255, 33.
 भवग्निनी, p 114, 8.
 भवग्नभाँ, p 101, 43.
 भव्यन्, p 320, 72.
 भा, p 23, 35.
 भाग, p 242, 90.
 भागधेय, p 197, 27.
 p 32, 6.
 भागिनेय, p 145, 32.

भागि—भालुः.

भागिनी, p 48, n.
 भागिनेदी, p 145, n.
 भागोरधी, p 69, 31.
 भाव्य, p 32, 6.
 भाङ्गीन, p 221, n.
 भाजन, p 229, 33.
 भाशु, p 229, 33.
 भाद्र, p 29, 17.
 भाद्रपद, p 29, 17.
 भाद्रपदा, p 20, 24.
 भाद्रु, p 22, 32. p 22,
 35. p 330, 107.
 भाबिनी, p 137, 4.
 भार, p 242, 87.
 भारत, p 250, n. p 74, 6.
 भारती, p 38, 1.
 भारद्वाज, p 130, n.
 भारद्वाजी, p 113, 4.
 भारवटि, p 254, 30.
 भारवाह, p 251, 15.
 भारिक, p 251, 15.
 भारिन्, p 251, n.
 भार्गव, p 21, 26.
 भार्गभी, p 123, 24.
 भार्गी, p 107, 8.
 भार्या, p 138, 6.
 भाव्यापती, p 146, 38.
 भालुक, p 127, n.

भासू—भिया.

भासूक, p 127, 4.
 भाष, p 48, 12. p 50,
 21. p 360, 209.
 भाषयोधक, p 50, 21.
 भावित, p 232, 46.
 भाविनी, p 137, 3.
 भावुक, p 31, 4.
 भाष्य, 28, 58.
 भाषा, p 38, 1.
 भावित, p 38, 1.
 भाष्य, p 396, 31.
 भासू, p 23, n.
 भास्तर, p 22, 30.
 भास्तु, p 22, 30.
 भिक्षा, p 287, 6. p 265,
 226.
 भिक्षु, p 175, 3. p 185, 41.
 भिक्षुकी, p 143, 26.
 भित्ति, p 18, 17.
 भित्ति, p 78, 4.
 भिदा, p 287, 5.
 भिदिर, p 9, n. p 276, 21.
 भिड, p 9, n.
 भिड़, p 9, 42.
 भिन्दिपाल, p 213, 59.
 भिज, p 279, 32. p 283,
 50.
 भिया, p 50, n.

भिष—भुज.

भिषज, p 152, 8.
 भिष्मा, p 233, n.
 भिष्मिका, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 238, n.
 भिष्मा, p 233, 48.
 भिष्माटा, p 233, 49.
 भिष्मा, p 233, 48.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भी, p 50, 21.
 भीत, p 50, n.
 भीति, p 50, 21.
 भीम, p 50, 20. p 6, 30.
 भीरु, p 137, 3. p 264, 26.
 भीरुक, p 264, 26.
 भीरुवी, p 109, 19.
 भीहु, p 137, n.
 भीहुक, p 265, 26.
 भीषण, p 50, 20.
 भीष्म, p 50, 20.
 भीष्म, p 69, 31.
 भक्त, p 285, 60.
 भक्तसुजित, p 235, 56.
 भम, p 276, 21. p 281, 40.
 भज, p 158, 31.
 भजग, p 57, 6.
 भजङ्ग, p 57, 6.

भुज—भूमि.

भजङ्गभज्, p 133, 30.
 भजङ्गन, p 57, 6.
 भजङ्गाची, p 112, 3.
 भजशिरस्, p 158, 29.
 भजा, p 158, n.
 भजान्तर, p 158, 28.
 भजिष्य, p 251, 17.
 भजन, p 60, 3.
 भू, p 78, 2. n.
 भूत, p 2, 6. p 256, n.
 p 284, 54. p 322, 80.
 भूतकेश, p 247, 111.
 भूतपाल, p 100, 39.
 भूतवेशी, p 103, 51.
 भूतालगु, p 331, 108.
 भूति, p 7, 31.
 भूतिक, p 300, 8.
 भूतेष, p 6, 26.
 भूदार, p 127, 2.
 भूदेव, p 175, 3.
 भूनिष्म, p 119, 8.
 भूप, p 191, 1.
 भूपदी, p 102, 50.
 भूपाल, p 191, n.
 भूभृत्, p 318, 63. .
 भूमन्, p 274, n.
 भूमि, p 73, 2.
 भूमिजम्बुका, p 95, 18.

भूमि—भृत.	भृति—भृकु.	भृकु—भक्त.
भूमिदेव, p 175, n.	भृति, p 256, 38.	भृकुटी, p 55, 37.
भूमिपाल, p 191, n.	भृतिभृज्, p 251, 15.	भृम, p 34, 18. p 61, 6.
भूमिकृष्ण, p 220, 1.	भृस, p 251, 17.	p 288, 9.
भूमी, p 73, n.	भृता, p 256, 38.	भृमर, p 183, 29.
भूयस, p 274, 18.	भृष, p 13, 62.	भृमरक, p 163, 47.
भूविष्ट, p 274, 18.	भृष्टवप, p 282, 47.	भृचि, p 288, 9.
भूरि, p 274, 13. p 352, n.	भैक्ष, p 67, 24.	भृष्ट, p 284, 53.
भूरिपेना, p 120, 9.	भैक्षी, p 67, 24.	भृतिष्ठा, p 164, 2.
भूरिपाय, p 128, 5.	भैद, p 196, 20.	भृतरौ, p 146, 36.
भूरुच्छी, p 102, 50.	भैदित, p 283, 50.	भृद्धन, p 146, 36.
भूर्ज्ञ, p 97, 26.	भैरी, p 46, 6.	भृद्धनाया, p 144, 30.
भूर्ज्य, p 164, n.	भैवजा, p 150, 1.	p 146, 36.
भूषा, p 164, 2.	भैक्ष, p 187, 46.	भृद्धगिनी, p 146, 36.
भूषित, p 164, 2.	भैरव, p 50, 19.	भृद्धम, p 146, n.
भूषण, p 265, 29.	भैषज्य, p 150, 1.	भृद्धीय, p 846, 36.
भूष्टुष्ट, p 125, 32.	भोग, p 210, n. p 305, 24.	भृति, p 34, 13.
भृड़ाठि, p 55, n.	भोगवत्, p 320, n.	भृद्ध, p 228, 30.
भृकुटी, p 55, n.	भोगवती, p 320, 72.	भृकुंस, p 47, 11.
भृकुंस, p 47, n.	भोगिन्, p 58, 8.	भृकुटी, p 55, 37.
भृग, p 20, n.	भोगिनी, p 138, 5	भृण, p 146, 39.
भृश, p 84, 4. p 21, n.	भोजन, p 234, 55.	भू, p 162, 43. p 84, n.
भृक्ष, p 130, 16.	भोस्, p 378, 7.	भूकुंस, p 47, 11.
भृक्षरजस, p 121, n.	भोज, p 21, 27.	भूकुटि, p 55, 37. n.
भृक्षराज, p 121, 17.	भौरिक, p 192, 7.	भूक्षटी, p 55, n.
भृक्षराजन्, p 121, n.	भृंग, p 197, 23.	भूषण, p 314, 48.
भृक्षार, p 199, 32.	भृकुण, p 47, n.	भृष, p 197, 23.
भृक्षारी, p 133, 28.	भृकुंस, p 47, 11.	
भृतक, p 251, 15.	भृकुटि, p 55, 37.	

मक—मक्षु.

मकरध्वनि, p 5, 21.
 मकरन्द, p 90, 17.
 मकुट, p 164, 3.
 मकुर, p 174, n.
 मकुटक, p 224, n.
 मकुडक, p 224, 17.
 मकुख्य, p 120, n.
 मचिका, p 133, 26.
 p 399, n.
 मख, p 178, 13.
 मख्य, p 215, 65. n.
 मखन्, p 7, 36. n.
 मखान्, p 7, n.
 मखर, p 174, n.
 मंच, p 376, 2.
 मझत, p 31, 3.
 मझत्यक, p 224, 17.
 मझत्या, p 171, 28.
 मचिंका, p 32, 5.
 मज्जा, p 88, 12.
 मच्छुषा, p 254, n.
 मच्छ, p 65, n.
 मच्छु, p 174, 39.
 मच्छरि, p 89, 13.
 मच्छरी, p 89, n.
 मच्छिडा, p 107, 9.
 मच्छीर, p 166, 11.
 मच्छु, p 272, 2.

मच्छु—मफ्त.

मच्छु च, p 272, 2.
 मच्छु धा, p 254, 30.
 मठ, p 79, 8.
 महु, p 47, 8.
 मणि, p 243, 94.
 मणिक, p 228, 31.
 मणिमन्द, p 159, 32.
 मणी, p 243, n.
 मग्ल, p 233, 49. p 98, 32.
 मग्लन, p 164, 3. p 265, 29.
 मग्लना, p 385, n.
 मग्लम, p 80, 9.
 मग्लत, p 22, 34. p 18,
 17. p 16, 7. p 210, n.
 मग्लवक, p 151, 5.
 मग्ललाघ, p 213, 57.
 मग्ललेहर, p 191, 2.
 मग्लहारक, p 250, 10.
 मग्लित, p 164, 1.
 मग्लूल, p 67, 24.
 मग्लूकपर्यं, p 99, 37.
 मग्लूकपर्यी, p 107, 9.
 मग्लूर, p 244, 29.
 मतम्भजा, p 200, 2.
 मतम्भिका, p 32, 5.
 मति, p 33, 10.
 मत्त, p 200, 4. p 284,
 52. p 264, 23.

मफ्त—मद्र.

मत्तकाशिनी, p 137, 4.
 मत्तकाषिणी, p 137, n.
 मत्तकासिनी, p 137, n.
 मत्तु, p 65, n.
 मत्तर, p 349, 174.
 मत्तो, p 65, n.
 मत्तग, p 65, 17. n.
 मत्तग्रस्ती, p 231, 43.
 मत्तग्रधानी, p 64, 16.
 मत्तग्रिष्ठा, p 106, 4.
 मत्तग्रस्त, p 134, n.
 मत्तग्रेघन, p 64, 16.
 मत्तग्रेघनी, p 64, n.
 मत्तग्राही, p 118, 3.
 मत्तित, p 234, 53.
 मद, p 200, 5. p 326, 94.
 मदकल, p 200, 3.
 मदन, p 5, 20. p 98,
 38. p 104, 58.
 मदस्याम, p 257, 41.
 मदिरा, p 257, 40.
 मदिराम्बङ्ग, p 79, 8.
 मदोल्लट, p 200, 3.
 मद्धु, p 134, 34.
 मद्धुर, p 65, 19.
 मद्धुरसी, p 67, n.
 मद्य, p 257, 40.
 मद्र, p 45, n.

मधु—मधु.

मधु, p 246, 108. p 257,
41. p 330, 105. p 28,
15. p 119, 7. p 92, n.
मधुक, p 92, n. p 111, 28.
p 215, n.
मधुकर, p 133, 29.
मधुकर, p 257, 41.
मधुहृष्ट, p 92, 8.
मधुप, p 133, 29.
मधुपर्यंका, p 94, 16.
p 108, 13.
मधुपर्यो, p 106, 1.
मधुपरिन्, p 133, n.
मधुपरिका, p 133, 26.
मधुमाध्वीक, p 257, n.
मधुवटिका, p 111, 28.
मधुर, p 35, 18. p 355,
193.
मधुरक, p 119, 8.
मधुरसा, p 106, 2.
p 111, 26.
मधुरा, p 122, 17.
मधुरिका, p 110, 23.
मधुरिषु, p 4, 15.
मधुरिह्, p 133, 29.
मधुरार, p 257, 41.
मधुरत, p 133, 29.
मधुरिषु, p 93, 12

मधु—मधु.

मधुनेषी, p 106, 2.
मधुओख, p 92, 8.
मधुज्जवा, p 116, n.
मधुक, p 92, 8.
मधुचिट, p 246, 108.
मधुखक, p 92, 8.
मधुखिका, p 106, 2.
मध्य, p 158, 30. p 47, 9.
p 346, 163.
मध्यदेश, p 74, 7.
मध्यम, p 45, 1. p 158,
30. p 74, 7.
मध्यमा, p 139, 8. p 159, 33.
मध्या, p 139, n.
मध्याङ्, p 25, 3.
मध्यासव, p 257, 41.
मनःशिल, p 246, n.
मनःशिला, p 246, 108.
मनःसिला, p 246, n.
मनसु, p 33, 9.
मनस्तार, p 33, 11.
मनसिकार, p 33, n.
मनसिल, p 5, 21.
मनाङ्, p 378, 8.
मनित, p 285, 57.
मनीषा, p 33, 10.
मनीषिन्, p 176, 5.
मनु, p 400, 38.

मनु—मन्द.

मनुज, p 137, 1.
मनुषी, p 137, n.
मनुष्य, p 137, 1.
मनुष्यवर्णन्, p 14, 64.
मनोशुभा, p 246, 108.
मनोज, p 5, n.
मनोजव, p 261, 13.
मनोजवस्, p 261, n.
मनोज, p 272, 2.
मनोजा, p 246, n.
मनोरथ, p 52, 27.
मनोरम, p 272, 2.
मनोइत, p 268, 41.
मनोहर, p 272, n.
मनोहरिन्, p 272, n.
मनोजा, p 246, 108.
मनु, p 197, 26.
मन्म, p 348, 169.
मन्मव्याखात, p 176, 7.
मन्मिन्, p 192, 4.
मन्म, p 239, 74.
मन्मदण्डक, p 239, 74.
मन्मन्, p 239, 74.
मन्मगी, p 239, 75.
मन्मर, p 209, 40.
मन्मान, p 239, 74.
मन्द, p 252, 19. p 327, 97.
मन्महगामिन्, p 209, 40.

मर्दा—मरि.	मरी—मरा.	मरा—मह.
मन्दाकिनी, p 9, 44.	मरीच, p 229, 36.	मरा, p 116, n.
मन्दाच, p 51, 23.	मरीचि, p 22, 35.	मरिन, p 272, 4.
मन्दार, p 105, 61. p 9, 45. p 92, 6.	मरीचिका, p 23, 37.	मरिनी, p 142, 20.
मन्दास, p 51, n.	मर, p 347, 165.p74,5.	मरिन्हुच, p 253, 25.
मन्दिर, p 79, 5. p 352, 186.	मरत्, p 12, 58. p 317, 61. n.	मरोमस, p 272, 4.
मन्दुरा, p 79, 7.	मरत्, p 317, 61. n.	मरू, p 392, 21.
मन्दोष्य, p 23, 36.	मरत्यस्, p 7, 36.	मरुक, p 399, 37.
मन्दू, p 45, 2.	मरवाला, p 117, 21.	मरुक्ति, p 132, 24.
मन्दूष, p 5, 20. p 91,1.	मरवंक, p 98, 83. p105, 59.	मरुक्तिका, p 102, 50.
मन्दा, p 154, 16.	मकंठ, p 127, 3.	मरुम, p 132, n.
मन्द्र, p51,25.p344,155.	मकंठक, p 129, 13.	मरित, p 280, n.
मन्दन्वर, p 30, 22.	मकंटी, p 97,29.p106,5.	मरि, p 387, n.
मपठक, p 224, n.	मल्ल, p 137, 1.	मरी, p 387, 10.
मपुठक, p 224, 17.	मर्दन, p 292, 22.	मरुर, p 224, n.
मव, p 239, 75.	मर्दङ, p 47, 8.	मरुर, p 224, 17.
मवठक, p 224, n.	महित, p 280, n.	मरुरविद्वा, p 111, 27.
मवु, p 14, 66.	मर्द्य, p 396, 30.	मरुरा, p 224, n.
मवुठक, p 224, n.	मवर्ध, p 44, 2.	मरुष, p 232, 46.
मयू, p22,34.p304,19.	मर्मस्युष्, p 279, 33.	मरुर, p 124, 26.
मयूर, p111,30.p134,30.	मव्याहा, p 197, 26.	मरुरित्यु, p 185, 41.
मयूरक, p 244, 101. p 107, 7.	मरा, p 155, 16. p 357, 199.	मरा, p 162, n.
मयूरीकाङ्क्षी,p 402, n.	मरदूचित, p 272, 4.	मरक, p 162, 46.
मरकत, p 243, 92.	मराप्, p 100, 42.	मरित्ति, p 154, 16.
मरज, p 218, 85.	मरायज, p 172, 32.	मरू, p 234, 54.
मरिच, p 229, n.	मरयू, p 100, n.	मह, p 367, n. p55,38.
		महत्, p 274, 10.
		महती, p 320, 72.

मह—महि.

महस्, p 367, 133, n.
 महाकन्द, p 121, 14.
 महाकुल, p 175, 2.
 महारूप, p 239, 75.
 महाआती, p 113, 5.
 महादेव, p 6, 28.
 महाधन, p 137, 14.
 महानष, p 227, 27.
 महामाल, p 192, 5.
 महायज्ञ, p 178, 14.
 महारथात, p 243, 95.
 महारथन, p 246, 107.
 महारथ्य, p 86, 1.
 महाराजक, p 2, n.
 महाराजिक, p 2, 5.
 महारोट्रव, p 59, 1.
 महाशय, p 259, 3.
 महाशूद्री, p 140, 18.
 महासेता, p 111, 29.
 महासङ्गा, p 119, 4.
 p 104, 54.
 महासेन, p 7, 34.
 महि, p 73, n.
 महिंश, p 84, n.
 महिर, p 22, n.
 महिला, p 99, 35. p 137, 2.
 महिष, p 128, 4.
 महिषी, p 128, n. p 138, 5.

मही—माग.

मही, p 73, 3.
 महीचित, p 191, 1.
 महीब्र, p 84, 1.
 महीघर, p 84, n.
 महीहः, p 87, 5.
 महीलता, p 66, 21.
 महीला, p 137, n.
 महीतुल, p 21, 27.
 महेच्छ, p 259, 3.
 महेरणा, p 115, 12.
 महेश्वा, p 115, n.
 महेला, p 137, n.
 महेवर, p 6, 25.
 महोच्च, p 236, 61.
 महोत्थ, p 71, 39.
 महोत्पाह, p 259, 3.
 महोद्युग, p 259, 3.
 महोषध, p 121, 13. p 109,
 18. p 230, 38.
 महोषधी, p 230, n.
 मा, p 379, 11.
 मांस, p 154, 14.
 मांसक, p 148, 44.
 मांसिक, p 251, 14.
 माचिक, p 246, 108.
 मागध, p 215, 65.
 p 248, 2.
 मागधी, p 103, 51.
 p 108, 15.

माघ—माट.

माघ, p 28, 15.
 माघ्य, p 103, 53.
 माठर, p 22, 33.
 माढि, p 386, n.
 माष्यन, p 137, n.
 माष्यक, p 166, 7.
 p 147, 42.
 माष्यव, p 297, 40.
 माणिक्य, p 396, 31.
 माणिक्यम्, p 230, n.
 माणिक्यं, p 230, 42.
 मातङ्ग, p 252, 20.
 p 305, 22.
 मातरपितरौ, p 146, 37.
 मातरिश्वन्, p 12, 57.
 मातसि, p 8, 41.
 मातापितरौ, p 146, 37.
 मातामः, p 145, 33.
 मातुल, p 104, 58.
 p 144, 31.
 मातुलपुञ्चक, p 105, 58.
 मातुलानी, p 144, 30.
 मातुलाहि, p 57, 6.
 मातुली, p 144, 30.
 मातुलङ्गक, p 105, 59.
 मातुल, p 6, 31. p 48, 14.
 p 144, n. p 237, 66.

माट—मायि.

मात्स्यसेव, p 143, n.
 मात्स्यसर्वी, p 143, n.
 मात्स्यस्त्रीय, p 143, n.
 मात्स्यस्त्रीवा, p 143, n.
 मात्र, p 350, 180.
 मात्रा, p 350, 179-
 p 274, 11.
 माद, p 290, 12.
 माधव, p 3, 13. p29, 16.
 माधवक, p 257, 41.
 माधवी, p 103, 52. n.
 माधवीलता, p 103, 52.
 माध्वक, p 257, n.
 माध्वीक, p 257, 41.
 मान, p 50, 22. p241, 85.
 मानव, p 137, 1.
 मानव्य, p 297, n.
 मानस, p 33, 9.
 मानसोकर, p 132, 23.
 मानिनी, p 137, n.
 माहूष, p 137, 1.
 माहूषी, p 137, n.
 माहूषक, p 297, 42 .
 माया, p 250, 11.
 मायाकार, p 250, 11.
 मायादेवीसुत, p 3, 10.
 मायाचिन्, p 250, n.
 मायिन्, p 250, n.

मात्र—माला.

मात्र, p 153, 13.
 मायूर, p 137, 43.
 मार, p 5, 20.
 मारवित्, p 3, 8.
 मारण, p 219, 83.
 मारिष, p 48, 14.
 मारुत, p 12, 58.
 मार्कंष, p 121, 17.
 मार्ग, p 28, 14.
 मार्गश, p 212, 55. p270,
 49. p 294, 30.
 मार्गशीर्ष, p 28, 14.
 मार्गित, p 284, 54.
 मार्जन, p 94, 13.
 मार्जना, p 170, 22.
 मार्जार, p 128, 6.
 मार्जिता, p 231, 44.
 मार्चंशु, p 22, 31.
 मार्त्तिरु, p 22, n.
 मार्हिक, p 251, 13.
 मार्हीक, p 257, n.
 मार्षक, p 48, n.
 माटि, p 170, 22.
 मालक, p 100, 42.
 मालती, p 103, 53.
 माला, p 173, 36.
 मालाकर, p 249, 5.
 मालाणक, p 125, 32.

मालि—मिथ्या.

मालिक, p 249, 5.
 मालुधान, p 57, 6.
 मालूर, p 93, 12.
 माल्य, p 173, 36.
 माल्यवत्, p 84, 3.
 माल, p 241, n.
 मालपर्णी, p 119, 4.
 मालीण, p 221, n.
 माल्य, p 221, n.
 माल, p 27, 12. p241,n.
 मासर, p 233, 49.
 मालिक, p 183, 31.
 माल, p 379, 11.
 माहाकुल, p 175, n.
 माहित्य, p 248, 3.
 माहेशी, p 237, 66.
 मितम्बु, p 270, 48.
 मित्र, p 193, n.p194,n.
 मित्र, p 194, 12. p193, 9.
 p 22, 31. p348, 169.
 p 194, n.
 मित्रा, p 194, n.
 मिथ्य, p 375, 17.
 मिथुन, p 135, 38.
 मिथ्या, p 380, 15.
 मिथ्यार्दि, p 34, 13.
 मिथ्याभियोग, p 41, 11.
 मिथ्याभियंसन, p 41, 11.

मिथ्या—मुक्ता.	मुक्ता—मुरा.	मुर्वी—मूलि.
मिथ्याभृति, p 34, 13.	मुक्तास्फोट, p 67, 23.	मुर्वी, p 106, n.
मिथि, p 110, n. p 117, n. p 122, n.	मुक्ति, p 84, 15.	मुखली, p 129, n. p 4, n.
मिथी, p 110, 23.	मुख, p 82, 19. p 161, 40. p 273, n.	मुखल, p 226, n.
मिथेया, p 110, 24.	मुखर, p 267, 36.	मुखली, p 4, n. p 114, n. p 129, n.
मिथि, p 117, n. p 122, n.	मुख्याशन, p 36, 20.	मुख्य, p 269, n.
मिथी, p 117, n.	मुख्य, p 185, 39.	मुखा, p 255, n.
मिसि, p 110, n. p 122, 17.	मुख्य, p 270, n.	मुखिका, p 255, n.
मिसो, p 110, n. p 117, 22.	मुख्य, p 149, 48. p 398, 34.	मुखित, p 280, 37.
मिहिका, p 19, 20.	मुख्या, p 149, n.	मुख्य, p 157, 27.
मिहिर, p 22, 31.	मुख्यित, p 149, 48. p 279, 35.	मुख्यक, p 95, 20.
मीढ, p 282, 46.	मुख्यिन्, p 250, 10.	मुटि, p 160, 37.
मीन, p 65, 17.	मुह, p 31, n.	मुटिवन्ध, p 290, 14.
मीनकेतन, p 5, 20.	मुदा, p 31, n.	मुसल, p 226, 25.
मुहुर्ठ, p 164, n.	मुहित, p 31, n.	मुस्खिन्, p 4, 19.
मुक्तान्द, p 114, n.	मुहिर, p 16, 9.	मुस्तक, p 114, 7. p 129, 12.
मुक्तन्दक, p 121, n.	मुहपर्वी, p 112, 1.	मुस्त, p 267, 45.
मुक्तन्द, p 114, n.	मुहर, p 213, 59.	मुस्तक, p 124, 25.
मुक्तर, p 174, 41.	मुहषक, p 224, n.	मुस्ता, p 124, 25.
मुक्तल, p 89, 16.	मुधा, p 377, 4.	मुड्डभाँधा, p 42, 16.
मुक्तषक, p 224, n.	मुनि, p 186, 41.	मुड्डर, p 376, 1.
मुक्त्यक, p 120, n.	मुनिषुक्षय, p 273, n.	मुहंस, p 27, 11.
मुक्त, p 396, n.	मुनीन्द्र, p 3, 9.	मूक, p 261, 13. p 268, 38.
मुक्तकम्बक, p 57, 6.	मुढ, p 400, 38.	मूठ, p 270, 48.
मुक्ता, p 243, 93.	मुरा, p 46, 5. n.	मूत, p 282, 44.
मुक्तापखो, p 165, 6.	मुरा, p 115, 11.	मूत्र, p 155, 18.
		मूवलच्छ, p 152, 7.
		मूत्रित, p 282, 46.

मूर्ख—मृग.

मूर्ख, p 270, 48.
 मूर्खा, p 217, 78.
 मूर्खाल, p 153, 12.
 मूर्खित, p 153, 12.
 p 324, 85.
 मूण, p 282, n.
 मूर्च्छ, p 153, 12. p 277, 26.
 मूर्च्छि, p 156, 22. p 319, 69.
 मूर्च्छित्, p 277, 26.
 मूर्च्छन्, p 162, 46.
 मूर्च्छाभिविक्त, p 191, 1,
 p 318, 64.
 मूर्छा, p 106, 2.
 मूख, p 88, 12. p 358,
 202.
 मूखक, p 123, 23.
 मूखकम्बन्, p 287, 4.
 मूखधन, p 240, 80.
 मूख्य, p 240, 80. p 256, 39.
 मूषा, p 255, 33. p 400,
 38.
 मूषिक, p 129, 12.
 मूषिकपर्णी, p 107, 6.
 मूषिका, p 255, n.
 मूषित, p 280, 37.
 मूषी, p 255, n.
 मृग, p 294, 30. p 128,
 8. p 172, n. p 305,
 21. p 20, n.

मृग—मृणा.

मृगचा, p 294, 30.
 मृगद्वचा, p 23, 37.
 मृगदंशव, p 252, 22.
 मृगधूतंक, p 128, 5.
 मृगनामि, p 172, 31.
 मृगवधारीग, p 252, 21.
 मृगवधनी, p 253, 27.
 मृगमद, p 172, 31.
 मृगया, p 253, 24.
 p 294, n.
 मृगशु, p 252, 21.
 मृगरोमज, p 167, 13.
 मृगव्य, p 253, 24.
 मृगविरस्, p 20, 24. n.
 मृगविरा, p 20, n.
 मृगवीरं, p 20, 24. n.
 मृगाङ्, p 18, 16.
 मृगादन, p 127, 1.
 मृगित, p 284, 54.
 मृगेन्द्र, p 127, 1.
 मृजा, p 170, 22.
 मृह, p 6, 26.
 मृहानी, p 7, 33.
 मृणाल, p 72, 42.
 p 125, n.
 मृणालिनी, p 71, n.
 मृणाली, p 72, n.
 p 386, n.

मृत—मेर.

मृत, p 218, 86. n.
 मृतस्तास, p 263, 19.
 मृता, p 220, 3.
 मृतालक, p 117, 19.
 मृति, p 218, n.
 मृतालक, p 117, n.
 मृत्ति, p 73, 4.
 मृत्तिका, p 73, 4.
 मृत्यु, p 218, 85.
 मृत्युङ्गव, p 6, 27.
 मृत्या, p 73, 4.
 मृत्यु, p 73, 4.117, 19.
 मृदु, p 73, 4.
 मृदा, p 73, n.
 मृदृष्ट, p 46, 5.
 मृदु, p 327, 97. p 278, 27.
 मृदुत्वच्, p 97, 26.
 मृदुव, p 278, 27.
 मृद्वीका, p 111, 26.
 मृथ, p 216, 72.
 मृषा, p 377, n. p 380, 15.
 मृषाधंक, p 43, 21.
 मृष्ट, p 273, 5.
 मेकलकन्धका, p 69, 32.
 मेलकलकन्धका, p 69, n.
 मेलवा, p 213, 58.
 p 166, 10.
 मेष, p 16, 8.

मेर—मैत्री.	मैत्र—निष्ठा.	मेरेकू—यथा.
मेरज्ञोति, p 17, 11.	मैत्र, p 400, 39.	मेरे चक्र, p 252, 21.
मेरनादातुखासिन्, p 133, 30.	मैत्रून्, p 190, n. p 335, 124.	मेरेप्रदेश, p 74, 7.
मेरनामन्, p 124, 25.	मैरेब, p 257, 42.	मेरेप्रस्तु, p 244, 98.
मेरनिर्वाप, p 17, 10.	मोच, p 35, 16. p 95, 20.	यहत्, p 155, 17.
मेरपुष्प, p 61, 5.	मोध, p 278, 31.	यह, p 2, 6.
मेरनाला, p 16, 9.	मोधा, p 99, n.	यज्ञकर्त्ता, p 173, 34.
मेरनालन्, p 8, 39.	मोध, p 396, n.	यज्ञधूप, p 171, 29.
मेरक, p 37, 23. p 133, 31.	मोधक, p 93, 11.	यज्ञराज्, p 14, 63.
मेरद्, p 239, 77. p 157, 27.	मोधा, p 97, 27. p 112, 1.	यज्ञन्, p 150, 2.
मेर, p 154, 15.	मोदक, p 397, 33.	यज्ञिनी, p 2, n.
मेरक, p 257, 42.	मोरठ, p 247, 110.	यज्ञी, p 2, n.
मेरस्, p 154, n.	मोरठा, p 106, 2.	यज्ञेश्वर, p 14, n.
मेरिनी, p 73, 3.	मोषक, p 253, 25.	यज्ञनाम, p 176, 7.
मेरुद, p 265, 30.	मेर, p 217, 78.	यज्ञस्, p 39, 4.
मेरा, p 33, 11.	मोङ्किक, p 243, 93.	यज्ञ, p 178, 13.
मेरि, p 223, 15.	मोडीन, p 221, 8.	यज्ञशेष, p 182, 28.
मेर, p 273, 5.	मौग, p 184, 35.	यज्ञाकृ, p 91, 2.
मेर, p 9, 45.	मोरजिक, p 251, 13.	यज्ञिय, p 182, 27.
मेरक, p 294, 29.	मौर्खी, p 212, 53.	यज्ञिया, p 182, n.
मेरा, p 108, n.	मौर्ख, p 355, 195.	यज्ञन्, p 177, 8.
मेर, p 21, 29. p 239, 77.	मौटा, p 385, 5.	यत्, p 377, 3. n.
मेरकम्बल, p 246, 107.	मौटग, p 385, n.	यतस्, p 377, 3.
मेर, p 151, 7.	मौहसं, p 194, 14.	यति, p 186, 43. n.
मेरन, p 157, 27.	मौहर्त्तिक, p 194, 14.	यतिन्, p 186, 43.
मैत्रापद्धति, p 20, 22.	मूल, p 272, n.	यत्यान, p 216, 71.
मैत्री, p 400, 39.	निष्ठा, p 43, 22.	यथा, p 378, 9.
		यथाज्ञात, p 270, 48.

यथा—यवा.

यथात्यम्, p 380, 15.
 यथायथम्, p 380, 14.
 यथाथे, p 380, 15.
 यथाहृवर्ण, p 194, 13.
 यथाशक्ति, p 394, n.
 यथास्मू, p 380, 14.
 यथेष्ठित, p 235, 57.
 यदि, p 379, 12. n.
 यद्यक्षा, p 286, 2.
 यन्त्र, p 206, 27. p 317, 62.
 यन्त्र, p 394, n.
 यम्, p 11, 54. p 291, 18.
 यमनिका, p 169, n.
 यमराज्, p 11, 54.
 यमनिका, p 120, n.
 यमानी, p 120, n.
 यमी, p 69, n.
 यस्ता, p 69, 32.
 यस्ताभास्, p 11, 54.
 यश्, p 203, 13.
 यष, p 223, 15.
 यषक्य, p 221, 7.
 यष्वार्, p 246, 109.
 यष्वन्, p 203, 13.
 यवनिका, p 169, n.
 यवफल, p 124, 26.
 यवस्, p 125, 33.
 यवाग्, p 233, 50.

यवा—यात्.

यवायज्, p 246, 109.
 यवानिका, p 120, 10.
 यवानी, p 120, n.
 यवास, p 107, 10.
 यविड, p 147, n.
 यवीय, p 147, 43.
 यवीयस्, p 147, n.
 यव्य, p 221, 7.
 यशःपट्ट, p 46, 6.
 यशस्, p 41, 12. p 393, n.
 यष्टि, p 400, 38.
 यष्टिवृक्षा, p 111, 28.
 यष्टी, p 111, n.
 यष्टृ, p 176, n.
 याग, p 178, 13.
 याचक, p 402, n. p 270,
 49.
 याचका, p 402, n.
 याचनक, p 270, 49.
 याचना, p 183, 32.
 p 59, n.
 याचित्, p 220, 3.
 याचितक, p 221, 4.
 याच्छा, p 183, 32.
 p 287, 6.
 याजक, p 179, 17.
 यातना, p 59, 3.
 यातथाम्, p 342, 147.

यातु—युक्त.

यात्; p 12, 56.
 यात्त्वान्, p 12, 56.
 यात्, p 144, 30.
 यात्रा, p 214, 63. p 350,
 177.
 यादःपति, p 60, 2.
 यादस्, p 66, 20.
 यादसाम्बति, p 12, 56.
 यान्, p 195, 18. p 206,
 26.
 यानसुख, p 205, 23.
 याम्, p 272, 3.
 याम्यान्, p 204, 21.
 याम्, p 25, 6. p 291, 18.
 यामवती, p 25, n.
 याम्यात्, p 145, n.
 यामि, p 341, n.
 यामिनी, p 24, 4.
 यासुन्, p 244, 101.
 याम्य, p 15, n.
 यायज्ञक, p 176, 8.
 याम्, p 171, 26.
 यामक p 224, 18.
 याष्ट्, p 374, 8.
 याष्वन्, p 171, 30.
 याष्टोक, p 208, 38.
 यास्, p 107, 10.
 युक्त, p 197, 24.

शक्ति—यूप.	यूप—रक्त.	रक्त—रजः.
युक्तिरक्ता, p 119, 5.	यूपाय, p 179, 18.	रक्तक, p 103, 53.
युग, p 135, 38. p 206, 25.	यूय, p 398, 35. n.	रक्तचन्दन, p 170, n.
युगकीलक, p 223, 14.	यूष, p 398, 35. n.	p 247, 111.
युगम्भर, p 398, 35.	येन, p 377, n.	रक्तपा, p 66, 22.
p 206, 25.	योक्तु, p 223, 13.	रक्तफला, p 119, 4.
युगपत्रक, p 91, 3.	योग, p 305, 23.	रक्तसन्ध्यक, p 70, 36.
युगपद्म, p 382, 22.	योगेष्ट, p 246, 106.	रक्तसरोवर, p 71, 41.
युगभावक, p 236, n.	योग्य, p 112, 31.	रक्ताङ्ग, p 120, 12.
युगपाञ्चंग, p 236, 63.	योजन, p 396, 30.	रक्तोत्पत्ति, p 71, 42.
युगज, p 135, 38.	योजनपर्णी, p 107, n.	रजःसम, p 394, n.
युग्म, p 135, 38.	योजनवस्त्री, p 107, 9.	p 395, 27.
युग्म, p 206, 26. p 236,	योक्त्र, p 223, 13.	रजस्, p 2, 6. p 12, n.
64.	योक्तु, p 207, n.	रजा, p 171, n.
युज, p 216, 72.	योध, p 207, 29.	p 288, n.
युष्, p 216, n.	योधसंराज, p 217, 76.	रजित, p 284, 55.
युनी, p 139, 3.	योनि, p 157, 27.	रजिवग, p 192, 6.
युष्मि, p 139, 8.	योनी, p 157, n.	रज्जा, p 288, 8.
युष्मी, p 129, n.	योषा, p 137, 2.	रहु, p 129, 10.
युष्मन्, p 147, 42.	योषित्, p 137, 2.	रह्न, p 246, 106.
यूति, p 296, n.	योषिता, p 137, n.	रह्नायी, p 249, 7.
यूथ, p 136, 41.	यौत्तम, p 241, 95.	रहु, p 12, n.
यूथनाथ, p 200, 3.	यौतुक, p 198, n.	रचना, p 173, 38.
यूथय, p 200, 3.	यौषत, p 142, 22.	रज, p 142, n. p 215, n.
यूथिका, p 103, 52.	यौषन, p 146, 40.	p 32, n. p 367, n.
यूप, p 179, n. p 391, n.	रंजस्, p 12, 59.	p 142, 21.
p 398, 35.	रक्त, p 37, 24. p 154, 15.	रजक, p 250, 10.
यूपक, p 391, 19.	p 170, 26. p 323, 82.	रजकी, p 250, n.
यूपकटक, p 179, 18.		

रज—रथ.

रजत, p 243, 97.
रजनि, p 25, n.
रजनी, p 25,4.p122,19.
रजनीहृष्ट, p 25, 6.
रजस्, p 215, 66.p367, 233. p 32, 7.
रजस्ता, p 141, 20.
रज्जु, p 253, 27.
रज्जन, p 172, 33.
रज्जनी, p 108, 13.
रज, p 288, 8. p 216, 73. p 314, 51.
रजस्तुक्त, p 216, 75.
रज्जा, p 107, 6.
रत, p 190, 56.
रति, p 190, n.
रतिपति, p 5, 21.
रत्र, p 243, 94. p 336, 129.
रत्नारु, p 9, 45.
रत्नाकर, p 60, 2.
रथ, p 93, 10. p204,19.
रथकड्डा, p 384, n.
p 205, 23.
रथकार, p249, 4.p250, 9.
रथयुग्मि, p 206, 25.
रथहृ, p 92, 7.

रथा—रवि.

रथाहृ, p 205,24.p132, 22.
रथाभ्युष्म, p 93, n.
रथिक, p 209, 44.
रथिन्, p 209, 44.
रथिन, p 209, n. p206, 28.
रथिर, p 209, 44.
रथ, p 203, 14.
रथा, p 78,3. p205,23.
रद, p 161, 42.
रदन, p 161, 42.
रदनचद, p 161, 41.
रद्ध, p 56, 2.
रद्ध, p 392, 21.
रद्धठ, p 130, 40.
रद्ध, p 190, n.
रद्धा, p 187, n.
रद्धी, p 137, 4.
रद्धीय, p 272, n.
रजा, p 5, 23.
रजा, p 112, 1.
रथ, p 12, 59.
रज्जक, p 169, 18.p390, 17.
रव, p 44, 1.
रथण, p 267, 38.
रवि, p 22, 32.

रथ—रात्र.

रथना, p 161, n.
रथिल, p 340, 140.
रस, p 35, 16. p 35, 18.
p 49,17.p 366, 229.
, p 244, 100.
रसगन्ध, p 245, 105. n.
रसगर्व, p 245, 102.
रसजा, p 161, 42.
रसन, p 161, n.
रसना, p 161,42. p166, 10.
रसपती, p 227, 27.
रसा, p 78,2. p 115,11.
p 106, 3.
रसाङ्गन, p 245, 102.
रसात्र, p 56, 1.
रसात्र, p 94, 14. p125, 29.
रसात्ता, p 231, 44.
रसित, p 17, 10.
रसोनक, p 221, 14.
रहस्, p 196, 22.
रहस्य, p 196, 23.
रहस्या, p 196, n.
रा, p 349, n.
राका, p 26, 8.
राजस, p 11, 55.

राज्ञा—राजि.

राज्ञा, p 171, 26.
राङ्ग, p 167, 13.
राज्, p 191, 1.
राजक, p 191, 3.
राजक्षेरु, p 354, 190.
राजनस्त्वन्, p 150, n.
राजन्, p 394, n. p332,
114. p 191, 1.
राजन्य, p 191, 1.
राजन्यक, p 191, n.
राजन्यत्, p 76, 13.
राजयद्धन्, p 150, n.
राजराज, p 14, 64.
राजरंश्य, p 175, 2.
राजवत्, p 76, 13.
राजवत्ता, p 122, 18.
राजवीजिन्, p 175, 2.
राजद्वज, p 91, 4.
राजसदन, p 80, 10.
राजसभा, p 387, 9.
राजस्त्रय, p 396, 31.
राजहंस, p 132, 24.
राजातन, p 94, n.
राजादन, p 94, 15.
राजादनफल, p 97, n.
राजाई, p 171, 28.
राजि, p 86, 4. n.
राजिका, p 225, 19.

राजि—रित.

राजिका, p 57, 6.
राजो, p 86, n.
राजोव, p65,19.p71,41.
राज्याङ्ग, p 195, 18.
राति, p 25, 4.
रातिचर, p 12, 55.
रातिचर, p 12, 55.
रातो, p 25, n.
रात्मा, p 34, 13.
रात्र, p 29, 16.
राधा, p 20, 28.
रात्र, p 4, 18. p129,11.
p 341, 143.
रामठ, p 230, 40.
रामवीवक, p 272, n.
रात्रा, p 187, 4.
रात्र, p 187, 45.
रात्र, p 171, n.
रात्र, p 44, n.
राणि, p 362, 216.
p 136, 42.
राङ्ग, p 352, 186.
राङ्गिका, p 108, 12.
राङ्गिय, p 48, 14.
रासभ, p 239, 78.
राज्ञा, p112,2. p119,5.
राङ्ग, p 21, 28.
रित्तक, p 276, 6.

N

रिक्ष—रुचा.

रिक्ष, p 242, 90.
रिहृन, p 54, n.
रिहृष्य, p 54, 36.
रिषु, p 193, 10.
रिष्यकेतु, p 5, n.
रिष्यकेतु, p 5, n.
रिषि, p 186, n.
रिष्ट, p 310, n.
रिष्टि, p 213, n.
रो, p 349, n.
रीञ्जा, p 295, n.
रीढा, p 51, 23.
रीण, p 281, 42.
रीति, p244,97.p320,71.
रीतिपुष्ट्र, p 245, 103.
रीती, p 244, n.
इकप्रतिक्रिया, p 150, 1.
इक्ष, p 243, 96.
इक्षकारक, p 249, 8.
इच्छ, p 365, 227.
इग्न, p 281, 40.
इच्छ, p 105,59. p247,
110. p 105, 59.
इच्छि, p23,35. p307,30.
इच्छि, p 272, 1.
इच्छ, p 272, 2.
इज्ज, p 150,2.n.p23,35.
इज्जा, p 150, 2.

हत—रेप.

हत, p 44, 4.
 हदित, p 54, 35.
 हच्छ, p 281, 40.
 हद्र, p 2, 5, p 6, 30.
 हद्रायी, p 7, 32.
 हधिर, p 154, 15.
 हह, p 129, 10.
 हहक, p 98, n.
 हपूक, p 98, n.
 हथती, p 42, n.
 हष, p 51, 26, n.
 हहा, p 123, 24.
 हृप, p 55, n. p 35, 16.
 p 256, n.
 हृपाजीवा, p 141, 19.
 हृष, p 243, 97.
 p 346, 162.
 हृषाध्य, p 192, 7.
 हहुच, p 98, n.
 हृषित, p 280, 38.
 हैखा, p 86, n.
 हैचनी, p 111, n.
 हैचित, p 204, 16.
 हैच्य, p 215, 66.
 हैच्यका, p 114, 8.
 हैत्स, p 153, 13.
 हैत्य, p 244, n.
 हैप, p 272, n.

रेप—रोम.

रेपस्, p 272, n.
 रेफ, p 272, 3. p 338, 135.
 रेफस्, p 272, n.
 रेवतीरमण, p 4, 18.
 रेवा, p 69, 32.
 रे, p 347, n. p 242, 91.
 रोक, p 56, 2.
 रोग, p 150, 2.
 रोगाहारिन्, p 152, 8.
 रोचन, p 97, 27.
 रोचनी, p 111, 27.
 p 120, 12.
 रोचिण्, p 164, 2.
 रोचिस्, p 23, 36.
 रोद, p 367, n.
 रोदन, p 54, n. p 162, 44.
 रोदनी, p 107, 10.
 रोदस्, p 367, 231.
 रोदसी, p 367, 231.
 रोदसौ, p 367, 231.
 रोध, p 61, n.
 रोधस्, p 61, 7. n.
 रोए, p 212, 55.
 रोमन्, p 163, 50.
 रोमन्य, p 391, 19.
 रोमहंस, p 54, n.
 रोमहंश, p 54, 35.
 रोमविक्रिया, p 54, n.

रोमा—खच्च.

रोमाश्च, p 54, 35.
 रोमोहम, p 54, n.
 रोमोज्ञेद, p 54, n.
 रोच, p 51, 26.
 रोहिणी, p 37, n. p 237, 67.
 रोहित, p 65, 19. p 17, 12.
 p 37, 24. p 129, 10.
 रोहितक, p 97, 29.
 रोहिता, p 37, n.
 रोहिताश्च, p 11, 50.
 रोहिन्, p 97, 29.
 रोहीतक, p 67, n.
 रोइ, p 50, 20 p 49, 17.
 रोम, p 231, n.
 रोमक, p 231, 42.
 रोरव, p 59, 1.
 रोहिष्येव, p 4, 19.
 p 21, 27.
 रोहिष, p 129, 10.
 p 125, 32.

 खं, p 358, n.
 खकुच, p 100, 41.
 खक्कक, p 168, n.
 खच्च, p 53, n. p 393, n.
 p 212, 54.
 खच्चण, p 19, 18.
 खच्चात, p 132, n.

खन्ता - खटा.

खन्ता, p 393, 24.
 खच्छण, p 19, n. p 262,
 14. p 294, n.
 खच्छणा, p 132, 25.
 खच्छन्, p 19, n.
 p 336, 127.
 खच्छी, p 5, 22. p 211,
 50. p 112, 31.
 p 385, n.
 खच्छीपत्, p 262, 14.
 खच्छा, p 53, 33. p 212,
 54.
 खगुड, p 391, 18.
 खग्न, p 21, 29.
 खग्नक, p 258, 44.
 खग्निका, p 139, n.
 खघ्, p 13, 60. p 117,
 21. p 307, 29.
 खघुसय, p 125, 30.
 खह्ना, p 386, 7.
 खह्निपिका, p 117, n.
 खह्नायिका, p 117, n.
 खह्नोपिका, p 117, 21.
 खज्जा, p 51, 23.
 खज्जाशील, p 265, 28.
 खज्जा, p 51, n.
 खज्जित, p 281, 41.
 खटा, p 387, 10.

खता — खशु.

खता, p 88, 9. p 88, 11.
 p 99, 36. p 117, 21.
 p 121, 15.
 खताक, p 121, 13.
 खपन, p 161, 40.
 खपित, p 38, 1. p 284, 57.
 खव, p 284 54.
 खवधर्म, p 176, 5.
 खवारुच, p 177, 10.
 खव्य, p 197, 24.
 खव्यन, p 165, 5.
 खव्योदर, p 7, 34.
 खव, p 47, 9.
 खखना, p 137, 3.
 खखनिका, p 165, 5.
 खखाट, p 161, 43. p 201, 6.
 खखाटिका, p 165, 4.
 खखाम, p 341, 145.
 खखाषक, p 173, 87.
 खखित, p 53, n.
 खय, p 274, 11. p 293, 24.
 खयू, p 171, 27.
 खयण, p 35, 18. p 230, 41.
 p 393, 23.
 खयोद, p 60, 2.
 खयन, p 293, 24.
 खयित, p 223, 13.
 खयून, p 121, 14.

खस्त — लिकु.

खस्तक, p 212, 53.
 खा, p 359, n.
 खाचा, p 171, 26. p 387,
 10.
 खाचामसादन, p 95, 21.
 खाङ्गुल, p 223, 14.
 खाङ्गुलदण्ड, p 223, 14.
 खाङ्गुलपचति, p 223, 14.
 खाङ्गुलिकी, p 113, 6.
 खाङ्गुलिन्, p 126, n.
 खाङ्गुली, p 111, 29.
 p 126, 34.
 खाङ्गुल, p 204, n.
 खाङ्गुल, p 204, 18.
 खाज, p 232, 47.
 खाझन, p 19, 18.
 खाभ, p 240, 80.
 खाभञ्जक, p 125, 30.
 खालसा, p 52, n.
 खालसा, p 52, 28. p 367,
 231.
 खाला, p 155, 18.
 खालाटिक, p 303, 17.
 खाव, p 134, 35.
 खासिका, p 47, 8.
 खास्फोटनी, p 255, n.
 खास्त, p 47, 10.
 खिङ्गच, p 100, 41.

लिंगा—लेख.	लेख—लोक.	लोका—वंश.
लिंगा, p 387, 10.	लेखक, p 194, 15.	लोका, p 359, n.
लिंगन, p 195, n.	लेखन, p 195, n.	लोकप, p 263, 22.
लिंगित, p 195, 17.	लेखर्वण, p 8, 37.	लोहम, p 263, 22.
लिङ्ग, p 306, 26.	लेखा, p 86, 4.	लोट, p 222, 12.
लिङ्गादत्ति, p 190, 53.	लेप, p 234, 56.	लोटप, 222, n.
लिंगि, p 195, 16.	लेपक, p 249, 6.	लोटभेदन, p 222, 12.
लिंगिकर, p 194, n.	लेप, p 274, 11.	लोह, p 244, 98. p 171, 28.
लिंगिकार, p 193, 15.	लेट, p 222, n.	लोहकारक, p 249, 7.
लिंगी, p 194, n.	लेटुन, p 222, n.	लोहटड, p 130, 16.
लिंग, p 281, 39. p 285, 60.	लोक, p 298, 2. p 74, 6.	लोहप्रतिमा, p 256, 35.
लिंगक, p 212, 56.	लोकजित, p 3, 8.	लोहल, p 267, 37.
लिंगा, p 52, 27.	लोकमाल, p 5, 23.	लोहाभिषाद, p 214, n.
लिंगि, p 195, 16.	लोकायत, p 396, 32.	लोहाभिषार, p 214, 62.
लिंगिकर, p 194, n.	लोकालोक, p 84, 2.	लोहित, p 65, n. p 37, 24.
लिंगी, p 195, n.	लोकेष, p 3, 11.	p 154, 15.
ली, p 359, n.	लोचन, p 162, 44.	लोहितक, p 243, 93.
लीढ, p 285, n.	लोचमर्कंट, p 111, n.	लोहितचन्दन, p 170, 26.
लीला, p 53, 32. p 357, 201.	लोचमसाक, p 111, 30.	लोहिता, p 37, n.
लुठित, p 204, 18.	लोत, p 253, n.	लोहिताङ्ग, p 21, 27.
लुध, p 263, 22.	लोब, p 253, n.	लोहिनी, p 37, n.
लुधक, p 252, 21.	लोभ, p 94, 13.	लोह, p 244, n.
लुडाप, p 128, 4.	लोपासद्रा, p 20, 22.	ल्य, p 390, n.
लुडाय, p 128, n.	लोभ, p 253, 26.	ल्य, p 390, 15.
लूता, p 129, 13. p 399, n.	लोभत्, p 163, 50.	च, p 378, n.
लून, p 284, 53.	लोबणा, p 117, 22.	चंश, p 175, 1. p 362, 216.
लूच, p 204, 18.	लोबर्वण, p 54, 35.	चंशक, p 171, n.
लेख, p 2, 3.	लोख, p 359, 207.	चंशरोचना, p 247, 110.
	p 277, 24.	

वंश—वस्त्रि.

वंशलोचना, p 247, n.
 वंशिक, p 171, 28, n.
 वंहिट, p 285, 61.
 वक्र, p 105, 62. p132, 22.
 वक्षुपृष्ठ, p 171, n.
 वक्षुल, p 101, 45.
 वक्ष, p 267, 35.
 वक्षाय, p 345, 161.
 वक्ष, p 161, 40.
 वक्ष, p 61, 7. p276, 21.
 वक्षस्, p 158, 29.
 वक्ष्यत्तण, p 157, 24.
 वक्ष, p 246, 106.
 वक्षन, p 38, 1.
 वक्षनयाहिन्, p 264, n.
 वक्षस्, p 38, 1.p109, 21.
 वक्षनेस्थित, p 264, 24.
 वक्ष, p 9, 42. p 353,
 186.
 वक्षद्व, p 110, 24.
 वक्षनिर्वैष, p 17, n.
 वक्षनिष्ठेष, p 17, 11.
 वक्षपुष्प, p 104, 56.
 वक्षिन्, p 8, 38.
 वक्षाशनि, p 9, n.
 वक्षक, p 128, 5. p270,
 47.
 वक्षित, p 268, 41.

वक्षु—वत्स.

वक्षुष, p 92, 7. p 101,
 45. p 93, 10.
 वट, p 93, 18.
 वटक, p 390, 17.
 वटावर, p 253, n.
 वटी, p 253, 27.
 वहिमि, p 81, n.
 वहिमी, p 81, 15.
 वहिवा, p 203, 14.
 वहिवानक, p 11, 52.
 वहिष, p 64, 16.
 वहिषा, p 64, n.
 वहिषी, p 64, n.
 वहु, p 274, 10.
 वहिगमाष, p 220, 3.
 वहिज, p 239, 78.
 वहिज, p 239, n.
 वहिज्ञ, p 220, n.
 p 240, n.
 वहिज्ञा, p 220, n.
 p 240, 80.
 वहुक, p 242, 90.
 वतंस, p 366, n.
 वत्, p 378, 9.
 वत्, p 378, n. p372, 5.
 वत्स, p 366, 238.p158,
 29. p 236, 62.
 वत्सक, p 102, 47.

वत्स—वन.

वत्सतर, p 236, 62.
 वत्सनाभ, p 58, 11.
 वत्सर, p 30, 20. p28, 13.
 वत्सल, p 262, 14.
 वत्सादनी, p 106, 1.
 वद, p 267, 35.
 वदन, p 161, 40.
 वदन्य, p 260, v.
 वदन्या, p 260, n.
 वदर, p 95, 17. p 113,
 4. p 94, n.
 वदरा, p 121, 16.
 वदरी, p 95, 17.
 वदान्य, p 260, 6. p346,
 162.
 वदावद, p 267, 35.
 वधी, p 254, n.
 वधु, p 117, 21.p187, 2.
 वन, p 60, 3. p 86, 1.
 p 336, 129.
 वनकार्पोष, p 113, n.
 वनतिक्षिका, p 106, 3.
 वनमिय, p 131, 19.
 वनमाचिक, p 133, 27.
 वनमालिन्, p 4, 16.
 वनस्तङ्ग, p 224, 17.
 वनझट्टाठ, p 109, 17.
 वनस्मृष्ट, p 87, 4.

बन—बय.	बय—बरि.	बरि—बर्त्त.
बनस्ति, p 87, 6.	बयस्ता, p 99,38. p100,	बरिष्ठा, p 184, 34.
बनायुञ्ज, p 203, n.	39. p 118, 3.	बरिष्ठित, p 284, 51.
बनिता, p 137, 2. p321, 76.	बयस्ता, p 193, 12.	बरित, p 244, 98.
बनीयक, p 270, n.	बर, p 288, 8. p 349,	p 285, 61.
बनीयक, p 270, 49.	173. p 170, 25.	बरी, p 109, 19.
बनौकस्, p 127, 3.	बरट, p 133, n.	बरोपहं, p 235, n.
बन्दका, p 105, n.	बरटा, p 183, 27.p182,	बरोयस्, p 369, 237.
बन्दा, p 105, 62.	25.	बरोयसी, p 369, n.
बन्दाका, p 105, n.	बरटी, p132,n. p133,n.	बरण, p 12, 56. p91,5.
बन्दार, p 265, 28.	बरण, p 78, 3. p 91,5.	बरूय, p 206, 25.
बन्दि, p 219, 87. n.	बरण्ण, p 391, 18.	बरूयिनी, p 210, 46.
बन्दिन्, p 215, 65.	बरत्रा, p 202,10. p254.	बरैख, p 273, 7.
बन्दी, p 219, n.p215,n.	31.	बर्कर, p 253, 23.
बन्दूक, p 103, 53.	बरद, p 260, 7.	बर्करी, p 253, n.
बन्दूकपुष्प, p 96, 24.	बरवणिनी, p 137, 4.	बर्ग, p 136, 41.
बन्दा, p 87, 4.	p 230, 41.	बच्चस्, p 367, 233.
बपा, p 56, 2.p154,15.	बरवाङ्गीक, p 170, n.	बच्चल, p 155, 19.
बपुस्, p 156,21.p393,n.	बराङ्ग, p 306, 27.	बर्ण, p 175, 1. p 314,
बम, p 78, 3. p222, 11.	बराङ्गक, p 118, 22.	• 50. p 202, 10.
बम, p 274, n.	बराट, p 253, n.	बर्णक, p 400, 38.p173,
बम्बु, p 349, 172.	बराटक, p 72, 43.p253.	35.
बम्बु, p 151,6. p200,5.	27. p 400, 38.	बर्णित, p 285, 59.
बमि, p 151, 6.	बरारोडा, p 137, 4.	बर्णिन्, p 181, 42.
बयःस्ता, p 118, n. p 100, n.	बराभि, p 168, 17.	बर्सक, p 184, 35.
बयस्, p 357, 232.	बराभ, p 168, n.	p 301, 11.
बयस्य, p 147, 42.	बराह, p 127, 2.	बर्सका, p 184, n.
	बरिष्ठा, p 284, 51.	बर्सन, p265,29.p220,1.

वर्जी—यर्ज.

वर्जनि (नी), p 76, n.
 वर्जी p 173, 35. n.
 वर्जिका, p 134, 35.
 वर्जिनी, p 76, 15. n.
 वर्जिष्यु, p 265, 29.
 वर्जी, p 173, n.
 वर्जुल, p 276, 19.
 वर्तन्, p 335, 124. p76,
 15.
 वर्तनि, p 76, n.
 वर्तनी, p 76, n.
 वर्डक, p 107, 8.
 वर्डकि, p 250, 9.
 वर्डन, p 265, 28.
 वर्दमान, p 98, 32.
 वर्दमानक, p 228, 32.
 वर्दिष्यु, p 265, 28.
 वर्जी, p 254, 31.
 वर्जेखा, p 133, 29.
 वर्मन्, p 207, 32.
 वर्मित, p 207, 33.
 वर्य, p 273, 7.
 वर्या, p 138, 7.
 वर्यर, p 107, 8.
 वर्यरा, p 119, 5.
 वर्ये, p 17, 12. p 365,
 226.
 वर्यर, p 193, 9.

वर्ष—वस्त्रा.

वर्षण, p 17, n.
 वर्षा, p 30, 19. p365,n.
 वर्षाशू, p 67, 24.
 वर्षाष्टी, p 67, 24.
 वर्षोरात्र, p 388, n.
 वर्षोलङ्गायिका, p 117,n.
 वर्षीयस्, p 147, 43.
 वर्षोपक, p 18, 13.
 वर्षन्, p 156, 21.
 p 336, 126.
 वर्ष, p 117, n. p 134,
 31. n.
 वहिःःुष्म, p 117, n.
 वहिःःऽ, p 114, n.
 वहिःःः, 133, 30.
 वहिःःन्, p 117, n.p133.
 30.
 वहिःुष्म, p 117, 20.
 वहिःः, p 114, 10.
 वहच, p 37, 22.
 वहदेष, p 4, 18.
 वहभी, p 81, 15.
 वहय, p 166, 8.
 वहाका, p 132, 25.
 वहाहक, p 16, 8.
 वहि, p 197,27. p356,n.
 वहिभंसी, p 5, n.
 वहिपक, p 76, n.

वलि—वलू.

वलिन, p 148, 45.
 वलिपुट, p 131, 20.
 वलिम, p 148, 45.
 वलिभृत्, p 131, 20.
 वलिमत्, p 148, n.
 वलिसुख, p 127, n.
 वलिर, p 149, 49.
 वलिल, p 64, n.
 वलिसी, p 64, n.
 वलीक, p 81, 14.
 वलीसुख, p 127, 3. n.
 वलीवर्द, p 235 n.
 वल्ल, p 88, 12.
 वल्लख, p 88, 12,
 वल्लात, p 204, 16.
 वल्लीक, p 76, 14.
 वल्लकी, p 45, 3.
 वल्लभ, p 340, 140.
 p 272, 3.
 वल्लरि, p 89, 13.
 वल्लरी, p 89, n.
 वल्लव, p 227, 27. p235,
 57.
 वल्लि, p 88, n.
 वल्ली, p 88, 9.
 वल्लूर, p 154, 14.
 वल्लूरा, p 154, n.
 वल्लूज, p 124, 28.

व्यव—वसु.

व्यवहरण, p 40, n.
 व्य, p 288, 8. p 175,
 1. p 124, 26.
 व्यक्तिया, p 287, 4.
 व्या, p 273, 69. p 362,
 219. p 200, 4.
 व्यक्ति, p 273, 6.
 व्यग्र, p 230, n. p 108,
 16.
 व्यद्ध, p 264, 25.
 व्यट्, p 378, 8.
 व्यट्कत, p 181, 26.
 व्यक्तयष्टी, p 238, 71.
 व्यक्तियनी, p 238, n.
 व्यस्ति, p 319, 69.
 व्यस्ती, p 319, 69.
 व्यसन, p 168, 17.
 व्यस्त, p 29, 18.
 व्या, p 154, 15.
 व्यस्ति, p 108, n. p 230,
 41. n.
 व्यष्टि, p 2, 5. p 366, 230.
 p 242, 90. p 105, 62.
 व्यष्टक, p 105, 61. p 231,
 42.
 व्यष्टेष, p 4, 17.
 व्यष्टधा, p 73, 3.
 व्यष्टम्भरा, p 73, 3.

वसु—वक्त.

वसुमती, p 73, 3.
 वस्त्र, p 105, n.
 वस्त्रावनी, p 238, n.
 वस्त्र, p 239, 76.
 वस्त्रि, p 168, 15. p 157,
 24.
 वस्त्री, p 157, n.
 वस्त्र, p 389, 13.
 वस्त्र, p 168, 17.
 वस्त्रयोनि, p 167, 12.
 वस्त्रवेष्टन्, p 169, 21.
 वस्त्र, p 240, 80.
 वस्त्रात, p 155, 17.
 वस्त्र, p 236, 63.
 वहिहीर, p 82, 16.
 वहिस्, p 381, 17.
 वक्त, p 274, 12.
 वक्तुपाद्, p 93, 13.
 वक्तुप्रद, p 260, 6.
 वक्तुमूल्य, p 167, 14.
 वक्तुरूप, p 171, 29.
 वक्तुत, p 274, 12. p 357,
 201.
 वक्तुता, p 357, n. p 115,
 13.
 वक्तुवोक्त, p 226, 23.
 वक्तुवारक, p 94, 15.
 वक्तुनिधि, p 282, 43.

वक्त—वाज.

वक्तुस्ता, p 109, 19.
 वक्तुस्ति, p 238, 71.
 वक्ति, p 10, 48. p 105,
 60.
 वक्त्रिशिव, p 246, 107.
 वा, p 380, 15. p 378, 9.
 वाङ्मी, p 108, 14.
 वाक्यपति, p 267, 35.
 वाक्य, p 39, 3.
 वान्मी (उम्मी), p 267, 35. n.
 वाणीय, p 267, 35.
 वाशुजी, p 108, n.
 वाशुरा, p 253, 27.
 वाशुरिक, p 251, 14.
 वाम्पिन्, p 267, 35.
 वाहनस्त्र, p 40, 9.
 वाच्, p 38, 1.
 वाचंयम, p 186, 41.
 वाचक, p 38, 2.
 वाचस्ति, p 21, 26.
 वाचा, p 38, n.
 वाचाट, p 267, 36.
 वाचाल, p 267, 36.
 वाचिक, p 42, 18.
 वाचोमुक्ति, p 267, n.
 वाचोमुक्तिपट्, p 267, 35.
 वाज, p 212, 55.
 वाजपेय, p 396, 31.

वाजि—वात.

वाजि, p 184, 33. p 202,
12.
वाजिदलक्ष, p 110, 22.
वाजिन्, p 134, 33. p 202,
12. p 331, 110.
वाजिवाता, p 79, 6.
वाज्ञा, p 52, 27.
वाटी, p 401, 42.
वाक्षालक, p 110, 25.
वाढ, p 11, 52. p 203,
14. p 175, 3.
वाह्य, p 297, 41.
वाठ, p 13, 62. p 313, 47.
वाख, p 212, 54.
वायप्रस्थ, p 175, 3.
वायाचार, p 207, n.
वाजि, p 254, 29. p 388, n.
वाजिज, p 239, 78.
वाजिजिक, p 239, n.
वाजिज्ज, p 220, 2. p 240,
80.
वाजिनी, p 333, n.
वाज्जी, p 38, 1.
वात, p 12, 58.
वातक, p 121, 15.
वातकिन्, p 153, 10.
वातकुर्म, p 201, n.
वातपोष, p 93, 10.

वात—वाम.

वातप्रभी, p 128, 7.
वातकूम, p 128, 7.
वातरोगिन्, p 153, 10.
वातावन, p 80, 9.
वाताङ्ग, p 128, 8.
वाति, p 12, n.
वात्स, p 356, n.
वात्सल, p 356, 198.
वात्सक, p 235, 60.
वादर, p 167, 12.
वादिव, p 46, 5.
वाद्य, p 46, 5.
वान, p 89, 15.
वानप्रस्थ, p 92, 8.
वानर, p 127, 3.
वानस्पति, p 87, 6.
वानाङ्ग, p 213, 13.
वानीर, p 93, 10.
वानेव, p 117, 19.
वापदश्छ, p 254, n.
वापि, p 68, n.
वापी, p 68, 28.
वाप्त, p 115, 14.
वाप्त, p 279, 34. p 342,
146.
वाप्तेष, p 6, 21.
वाप्तन, p 16, 5. p 276,
19. p 148, 46.

वाम—वारि.

वामनी, p 148, n.
वामकूर, p 76, 14.
वामलोचना, p 137, 3.
वामा, p 137, 2.
वाली, p 203, 14.
वावदण्ड, p 254, 28.
वावस, p 131, 20.
वावसाराति, p 130, 15.
वायसी, p 121, 17.
वायसोखी, p 120, 9.
वाङ्ग, p 12, 57.
वाङ्गमिति, p 11, 55.
वारिष्ठर, p 16, n.
वार्, p 60, 3.
वार, p 346, 163. n.
p 135, 39.
वारण p 200, 2.
वारणदुषा, p 112, n.
वारणदुसा, p 112, 1.
वारुद्वा, p 112, n.
वारसुखा, p 141, 19.
वारवाच, p 207, 31.
वारस्ती, p 141, 19.
वाराङ्गी, p 121, 16.
वारि, p 60, 3.
वारिद, p 16, 8.
वारिपर्णी, p 70, 38.
वारिपूर्णी, p 70, n.

वारि—वात्स.	वात्सली—वालू.	वासु—वाहिः.
वारिप्रवाह, p 85, 5.	वालूली, p 167, n.	वासु, p 83, 19.
वारिवाह, p 16, 8.	वालूक, p 267, 35.	वासुक, p 123, n.
वारी, p 287, n. p 202, 11.	वालूर, p 24, n.	वासुक, p 123, 23.
वार्षी, p 315, 54. p 20, n.	वाशा, p 110, n.	वासोव्यति, p 8, 38. n.
वार्ष, p 322, 78. p 152, 8.	वाशित, p 110, n.	वाला, p 205, 22. n.
वार्ता, p 220, 1. p 40, 8. p 112, n. p 152, n. p 322, 78.	वाशित, p 322, 78. n.	वाह, p 57, 5. p 202, 12. p 158, n. p 242, 89.
वार्ताकी, p 112, 2.	वालू, p 137, 331.	वाहद्रिष्ट, p 128, 4.
वार्ताकु, p 112, n.	वालिका, p 230, 40.	वाहन, p 206, 26.
वार्तावह, p 251, 15.	वालीका, p 230, n.	वाहना, p 210, n.
वार्द्धक, p 147, 40.	वास, p 79, 6. p 168, 17. n.	वाहा, p 158, n.
वार्द्धक, p 147, n.	वासक, p 110, 22.	वाहिक, p 201, 7.
वार्द्धि, p 221, 5.	वासम्भव, p 80, 8.	वाहिनी, p 333, 114. p 210, 46.
वार्द्धिक, p 221, 5, वाही, p 254, n.	वासन्ती, p 103, 52.	वाहिनीपति, p 207, 30.
वार्द्धण, p 297, n.	वासयोग, p 173, 35.	वाङ, p 158, 31.
वार्द्धिक, p 121, 16.	वासर, p 24, 2.	वाङ्ग, p 191, 1.
वार्द्धत, p 90, 19.	वासव, p 8, 38.	वाङदा, p 69, 33.
वालद्वय, p 125, 33.	वास्त, p 168, 17.	वाङ्मूल, p 158, 30.
वालपाण्डा, p 165, 4.	वासिका, p 110, 21.	वाङ्मुख, p 216, 75.
वालमूषिका, p 129, 12.	वासित, p 44, n. p 178, 35.	वाङ्मुख, p 29, 18.
वालिण, p 363, 220. p 270, 48.	वासिता, p 200, n. p 322, 78.	वाहक, p 396, 32.
वालुक, p 114, 9.	वालू, p 4, n.	वाहूव, p 396, n.
वालू, p 167, 12.	वालुकि, p 57, 4. n.	वाहिक, p 170, n. p 203, n.
	वालुदेव, p 4, 15.	वालिका, p 203, 13.
	वालू, p 48, 14.	

वाक्ती—विक्र.	विक्र—विच्छा.	विज—वित.
वाहूक, p 203, n. p 170,	विक्रय, p 241, 83.	विजन, p 196, 22.
25. p 230, 40.	विक्रयिक, p 340, 79.	विजय, p 217, 78.
विधति, p 241, 84.	विक्रान्त, p 210, 45.	विजित, p 232, n.
विष्टती, p 241, n.	विक्रिया, p 291, 15.	विजित, p 232, n.
वि, p 134, n.	विक्रेत, p 240, 79.	विजित, p 232, 46.
विक्रूत, p 95, 18.	विक्रेय, p 240, 82.	विज्ञ, p 259, 4.
विक्र, p 87, 7.	विकृत, p 269, 44.	विज्ञात, p 261, 9.
विकर्तन, p 22, 31.	विक्षात, p 296, 37.	विज्ञान, p 259, 4.
विकल्प, p 148, 46.	विगत, p 283, 49.	विज्ञानिक, p 259, n.
विकल्प, p 30, n. p 33, n.	विगतासंषा, p 242, 21.	विट, p 390, 17.
विकल्पर, p 265, n.	विघ, p 148, 46.	विटह, p 81, 15.
विकल्पा, p 107, n.	विघङ्ग, p 156, 21. p 195,	विटप, p 89, 14. p 338,
विकल्पर, p 265, n.	18. p 292, 22.	133.
विकल्पा, p 107, 9.	विघस, p 182, 28.	विटपिन्, p 87, 5.
विकल्पित, p 33, n. p 87, 8.	विघोक, p 53, n.	विट्खदिर, p 98, 30.
विकल्पर, p 265, 30.	विहङ्ग, p 262, 16.	विठ्चर, p 253, 23.
विकार, p 291, 15.	विहराज, p 7, 83.	विड, p 231, 42.
विकाश, p 362, n.	विवक्षण, p 176, 5.	विडह, p 110, 25.
विकाशित्, p 265, n.	विवशन, p 294, 30.	विडाळ, p 128, 6.
विकाशित्, p 265, n.	विवर्जिका, p 150, 4.	विडोबस, p 7, 36.
विकासित्, p 265, 30.	विवारणा, p 38, 11.	विडौका, p 7, n.
विकिर, p 134, 33.	विचार, p 33, n.	विसंस, p 253, n.
विकीरण, p 105, 61.	विचारित, p 283, 49.	वितरहा, p 386, 9.
विकुम्भाण्य, p 260, 7.	विचि, p 61, n.	विवास, p 50, n.
विक्षत, p 152, 9.	विचिकित्सा, p 33, 12.	वितथ, p 43, 22.
विक्षति, p 291, 15.	विच्छन्दक, p 80, 11.	वितरण, p 182, 29.
विक्रम, p 341, 143.	विच्छदक, p 80, n.	वितर्षि, p 81, 16.
p 216, 71.	विच्छाय, p 394, 26.	

वित—विहृ.

वितर्दी, p 81, n.
वितस्ति, p 159, 35.
वितान, p 333, 116.
p 169, 21.
वित्त, p 121, 14.
विदुषक, p 115, 14. p 244,
101. p 229, 37.
वित्त, p 261, 9. p 283,
49. p 242, 90.
विदर, p 287, 5.
विद्व, p 396, 32.
विदारक, p 62, 10.
विदारी, p 111, 28.
p 113, n.
विदारीगम्भ, p 113, 3.
विदित, p 285, 57.
विदिष, p 16, 7.
विदु, p 201, 5.
विदुर, p 265, 30.
विदुल, p 93, 10. p 93, 11.
विदू, p 201, n.
विष, p 283, 49.
विषकर्णी, p 106, 3.
विद्याभर, p 2, 6.
विद्युत, p 17, 11.
विश्र, p 217, 79.
विदुत, p 283, 49.
विद्युति, p 151, 7.

विहृ—विना.

विहृत, p 243, 93.
विहृतता, p 116, 17.
विहृत्, p 176, 4. p 269,
236.
विहेष, p 51, 25.
विध, p 329, n.
विधवा, p 139, 11.
विधस, p 182, n.
विधा, p 329, 104. p 256,
38. p 289, n.
विधात्त, p 3, 12.
विधि, p 3, 12. p 32, 6.
p 185, 39. p 329,
102.
विधिदिग्नि, p 178,
15. n.
विधु, p 4, 17. p 18, 15.
p 328, 102.
विधुत, p 284, 56.
विधुनन, p 287, n.
विधुन्तुद, p 21, 28.
विधुर, p 292, 20.
विधुवन, p 287, 4.
विधूनन, p 287, 4.
विधेय, p 264, 24.
विनयधारिन्, p 264, 24.
विना, p 376, 3.
विनाइ, p 68, n.

विना—विपु.

विनायक, p 3, 9. p 7, 33.
विनाय, p 292, 22.
विनायोजुख, p 281, 41.
विनिगत, p 240, n.
विनीत, p 202, 12. p 264,
25.
विन्द, p 61, 6. p 265, 30.
विन्दुजायक, p 201, 7.
विन्द्य, p 84, 3.
विज, p 283, 49. p 284, 54.
विपच, p 193, 11.
विपञ्ची, p 45, 3.
विपच, p 241, 83.
विपचि, p 78, 2. p 315,
54.
विपचो, p 78, n.
विपत्ति, p 211, 50. n.
विपद, p 76, 16.
विपदु, p 211, 50.
विपदा, p 211, n.
विपर्यय, p 295, 33.
विपर्यास, p 295, 33.
विपश्चित्, p 176, 4.
विपादिका, p 150, 3.
विपाण, p 69, 33.
विपाशा, p 69, 33.
विपिन, p 86, 1.
विपुल, p 274, 10.

विप्र—विभू.	विभ—विर.	विर—विव.
विप्र, p 175, 4.	विभूष, p 53, 31.	विरज्जि, p 3, n.
विप्रकार, p 290, 15.	विभाज्, p 164, 2.	विरिज्जि, p 3, n.
विप्रकृत, p 268, 41.	विभग्नस्, p 260, 8.	विरिज्जि, p 8, 11.
विप्रकृष्ट, p 275, n.	विभगा, p 260, 8.	विरूपाज्ञा, p 6, 28.
विप्रकृष्टक, p 275, 18.	विभग, p 240, n.	विरोक्त, p 56, n.
विप्रतीक्षा, p 51, 25.	विभर्ण, p 290, 13.	विरोचन, p 22, 31, p 332, 111.
विप्रयोग, p 294, 28.	विभव, p 278, 5.	विरोध, p 51, 25, p 290, n.
विप्रलब्ध, p 268, 41.	विभवा, p 120, 9.	विरोधन, p 292, 21.
विप्रखम्य, p 54, 36, p 294, 28.	विभवात्मक, p 273, 5.	विरोधीक्षि, p 42, 17.
विप्रखाप, p 42, 17, p 54, n.	विभावज, p 143, 25.	विक्ष, p 56, 1.
विप्रश्चिका, p 141, 20.	विभावना, p 51, n.	विक्ष, p 264, 26.
विप्रुष, p 61, n.	विभ, p 18, 17.	विक्षण, p 286, 2.
विष्व, p 290, 14.	विभी, p 18, n.	विक्षम, p 158, n.
विष्व च, p 61, 6. p 185, 38.	विभिका, p 119, 4.	विक्षित, p 47, 9.
विष्वन्ध, p 151, 6.	विष्व, p 15, 2.	विक्षम्य, p 294, 28.
विष्विका, p 251, n.	विष्वद्वासा, p 9, 44.	विष्वय, p 58, n.
विषुष, p 1, 2.	विष्वम, p 291, 18.	विलाप, p 42, 16.
विष्व, p 242, 91.	विष्वात, p 264, 25.	विलाल, p 128, n.
विभाकर, p 22, 30.	विष्वाम, p 291, 18.	विलास, p 53, n.
विभावरी, p 25, 4.	विरज्जनभस्, p 187, 44.	विलीन, p 283, 49.
विभावस्तु, p 11, 51, p 22, 32, p 366, 228.	विरति, p 296, 37.	विषेषन, p 173, 85, p 294, 27.
विभीतक, p 99, n.	विरक, p 275, 15.	विषेषी, p 233, 50.
विभीतकी, p 99, n.	विराज, p 291, 1.	विषेषव, p 58, 8.
विभूति, p 7, 31, n.	विराक्, p 128, n.	विलू, p 93, 12.
विभूषण, p 164, 3.	विराक्, p 44, 2.	विष्व, p 328, 99.
	विरक्ष, p 3, n.	विषर, p 56, 1.
	विरक्षन, p 3, n.	

विव—विशा.

विवरण्, p 251, 16.
 विवश, p 269, 44.
 विवस्तु, p 22, 30.
 विवाद, p 4, 9.
 विवाह, p 190, 55.
 विविक्षा, p 196, 22,
 p 325, 85.
 विविक्षा, p 196, n.
 विविच्छ, p 182, 43. p 328,
 99.
 विवेक, p 184, 37.
 विव्योक, p 53, 31.
 विष्, p 361, 216.
 p 220, 1.
 विष, p 72, n.
 विष्टुट, p 274, 10.
 विष्टुटा, p 274, n.
 विष्टुटी, p 274, n.
 विष्प्रस्तूत, p 71, n.
 विषद्, p 36, 22.
 विषर, p 218, 84.
 विष्वल्ला, p 118, 2. p 344,
 157. p 106, 1.
 विष्वसन, p 218, 83.
 विषाख, p 7, 35. p 212, n.
 विषाखा, p 20, 23.
 विषाख, p 295, 32.
 विषारण, p 218, n.

विश्वा—विष्व.

विश्वारद, p 327, 98.
 विश्वास, p 274, 10.
 विश्वालता, p 168, 16.
 विश्वालत्वद्, p 91, 3.
 विश्वाला, p 123, 22.
 विश्विष्व, p 212, 54.
 विश्विष्वा, p 78, 3.
 विश्वेषक, p 170, 24.
 विज्ञ, p 36, n.
 विज्ञान, p 196, 23.
 विज्ञेण, p 182, 29.
 विज्ञात, p 294, 28.
 विज्ञुत, p 261, 9.
 विज्ञ, p 280, 38. p 275,
 14. p 2, 5.
 विज्ञवृत्त, p 252, 23.
 विज्ञवर्णन्, p 332, 111.
 विज्ञवेत्, p 5, 22.
 विज्ञवन्, p 4, n.
 विज्ञतस्, p 379, n.
 विज्ञेष, p 2, n.
 विज्ञद्वय, p 266, n.
 विज्ञेषजा, p 230, 38.
 विज्ञम्भार, p 4, 17.
 विज्ञम्भरा, p 73, 2.
 विज्ञहज्, p 3, 12.
 विज्ञस्ता, p 139, 11.
 विज्ञस्या, p 139, n.

विज्ञा—विष.

विज्ञा, p 109, 18. p 230, n.
 विज्ञास, p 196, 23.
 विष्, p 155, n.
 विष, p 58, 9. p 72, n.
 p 155, 19. p 365,
 225.
 विषद्, p 36, n.
 विषधर, p 57, 7.
 विषप्रस्तूत, p 71, n.
 विषवच्छद्, p 91, 3.
 विषय, p 35, 16. p 75,
 8. p 289, 11. p 343,
 154.
 विषविळ्, p 35, 17.
 विषवैद्य, p 58, 11.
 विषा, p 155, n. p 109,
 18.
 विषाण, p 316, 58.
 विषाणी, p 114, 7.
 विष्ण, p 28, n.
 विष्ण, p 28, n.
 विष्ण, p 28, 14.
 विष्णत, p 28, 14.
 विष्णान, p 28, n.
 विष्णिर, p 134, 83.
 विष्णम्, p 82, 17.
 विष्ण, p 74, 6.
 विष्ण, p 294, n.

विष्ट—विसा.

विष्टर, p 348, 171.
 विष्टरच्चवस्, p 3, 13.
 विष्टि, p 59, 8.
 विठा, p 155, 19.
 विष्णु, p 3, 13.
 विष्णुक्रान्ता, p 110, 22.
 विष्णुपद, p 15, 2.
 विष्णुपदी, p 69, 31.
 विष्णुरथ, p 5 25.
 विष्णार, p 217, n.
 विष्ण, p 269, 13.
 विष्क, p 379, 13.
 विष्क्षेन, p 3, 14.
 विष्क्षेनप्रिया, p 121, 16.
 विष्क्षेना, p 99, 36.
 विष्क्ष, p 379, 23.
 विष्ट्रीची, p 266, n.
 विष्ट्रक, p 266, n.
 विष्ट्रक्त, p 266, 34.
 विस, p 72, 42.
 विसक्षिका, p 132, 25.
 विसप्रसून, p 72, 42.
 विस्माद, p 54, 36.
 विसर, p 135, 39.
 विसर्जन, p 182, 28.
 विसर्पण, p 292, 28.
 विसार, p 65, 17.
 विसारिग्, p 266, 31.

विसा—विह.

विसारी, p 65, n.
 विसिनी, p 71, 39.
 विष्टत, p 280, 35.
 विष्टत्वर, p 266, 31.
 विष्टभर, p 266, 31.
 विस, p 241, 87.
 विसर, p 292, 22. n.
 विसार, p 88, 14. p 292,
 22.
 विष्टृत, p 280, 35.
 विष्टासा, p 147, 41.
 विष्टार, p 217, 76.
 विष्टुञ्जय, p 17, n.
 विष्टुञ्जय, p 17, n.
 विष्टोट, p 151, 4.
 विष्ण, p 50, 19.
 विष्णाभित, p 264, 26.
 विष्टृत, p 280, 35.
 विष्ण, p 36, 21.
 विष्णम्, p 339, 138.
 p 196, n.
 विष्णसा, p 147, 41.
 विष्णग, p 134, 32.
 विष्णङ्, p 134, 32.
 विष्णव, p 134, 32.
 विष्णवा, p 254, n.
 विष्णिका, p 254, 30.
 विष्णित, p 54, 35.

विह—वीध.

विहत, p 269, 43.
 विहापित, p 182, 28.
 विहाय, p 15, n.
 विहायशा, p 15, n.
 विहायस्, p 15, 2. n.
 p 134, 32.
 विहाया, p 15, n.
 विहार, p 291, 16.
 विहल, p 269, 44.
 वी, p 134, n.
 वीकाश, p 362, 217.
 वीची, p 61, 5. n.,
 वीज, p 32, 6. p 153, 13.
 वीजाकोश, p 72, 43.
 वीजपूर, p 105, 59.
 वीजाकृत, p 221, 1.
 वोज्ज, p 175, 2.
 वीषा, p 45, 3.
 वीषादग्न, p 46, 7.
 वीषावाद, p 251, 13.
 वौरंस, p 253, 26.
 वोत, p 202, 11.
 वीति, p 202, n.
 वीतिहोत्र, p 10, 48.
 वीचि, p 86, n.
 वीचो, p 86, 4. p 325.
 90.
 वीष्म, p 273, 5.

वीना—वुन्.

वीनाह, p 68, 27.
 वीभत्ता, p 50, 10. p 49,
 17.
 वीभत्ता, p 369, n.
 वीर, p 210, 45. p 49,
 17.
 वीरण, p 125, 29.
 वीरतर, p 125, 29.
 वीरत्त, p 96, 25.
 वीरपदो, p 141, 16.
 वीरपाण, p 216, 71.
 वीरपान, p 216, n.
 वीरथार्की, p 141, 16.
 वीरकाल, p 141, 16.
 वीरहत्त, p 96, 23.
 वीरांशस्य, p 215, 68.
 वीरक, p 141, 16.
 वीरहन, p 189, 52.
 वीरहृ, p 88, 9.
 वीर्य, p 52, 29. p 153,
 13. p 344, 156.
 वीर्य, p 328, 99.
 वु, p 384, n.
 वुक, p 105, n.
 वुल, p 384, n.
 वुष, p 384, n.
 वृचित, p 245, 57.
 वृगु, p 384, 4.

वुष—वृत्ति.

वुष, p 225, n.
 वुषा, p 212, n.
 वुष, p 225, 22. p 394, n.
 वृंहित, p 217, 76.
 वृक, p 122, 7.
 वृक्षयूप, p 171, 29. p 172,
 30.
 वृक, p 154, n.
 वृक्षन्, p 154, n.
 वृक्ष, p 154, n.
 वृक्ष, p 284, 53.
 वृक्ष, p 87, 5.
 वृक्षमेदिन्, p 255, 34.
 वृक्षहस्ता, p 105, 62.
 वृक्षाटिका, p 86, 2.
 वृक्षादन, p 255, 34.
 वृक्षादनो, p 105, 62.
 वृक्षान्त, p 229, 35.
 वृक्षिग, p 31, 1. p 332,
 111. p 276, 20.
 वृत, p 281, 41.
 वृत्ति, p 288, 8.
 वृत्त, p 276, 19. p 322,
 81. p 281, 41.
 वृत्ताभ्यवन्धि, p 184, 38.
 वृत्तान्त, p 40, 8. p 318, 66.
 वृत्ति, p 220, 1. p 220,
 2. p 288, n.

वृत्त—वृष्टि.

वृत्तहन्, p 8, 38.
 वृत्ता, p 347, 166.
 वृष्टा, p 373, 9. p 377, 4.
 वृष्ट, p 115, 10. p 147, 42.
 वृष्टत्व, p 147, 42.
 वृत्तारक, p 118, 2.
 वृत्तचरस्, p 8, 37.
 वृत्तरूप, p 147, 40.
 वृत्ता, p 140, 12.
 वृत्ति, p 112, 31. p 196,
 19.
 वृत्तिकीव, p 221, 4.
 वृत्तिकीविका, p 821, 4.
 वृत्तोक्त, p 236, 61.
 वृत्ताक्षीव, p 221, 5.
 वृत्त, p 89, 15.
 वृन्द, p 135, 40.
 वृन्दमेद, p 136, 41.
 वृन्दारक, p 2, 4.
 वृश, p 110, n.
 वृत्तिक, p 130, 14
 p 299, 7.
 वृष्ट, p 21, 29. p 236,
 61. p 113, 4. p 364,
 222.
 वृष्ट, p 157, 27.
 वृषदंशक, p 128, 6.
 वृषज्ज्वल, p 6, 29.

हृषि—वेता.

हृषगु, p 8, 38.
 हृषभ, p 113, 4. p 285, 59.
 हृषब, p 228, 1.
 हृषसन्ती, p 139, 9.
 हृषा, p 107, 6.
 हृषाकरणादी, p 345, 158.
 हृषाकर्षिणी, p 337, 132.
 हृषी, p 187, 45.
 हृषि, p 17, 12.
 हृष्णि, p 239, 77.
 हृष्टिधू, p 67, n.
 हृष्टतु, p 274, 10.
 हृष्टिका, p 169, 19.
 हृष्टी, p 108, 12. p 321,
 77. p 180, n.
 हृष्टव्यजि, p 148, 44.
 हृष्टव्याद, p 10, 50.
 हृष्टव्यति, p 20, 25.
 हृष्टित, p 217, 76.
 वेग, p 305, 21.
 वेगिन्, p 209, 41.
 वेहि, p 163, 49. p 254, n.
 वेषो, p 102, 49. p 163, n.
 वेचु, p 124, 26.
 वेषक, p 201, n.
 वेष्याद्ध, p 251, 13.
 वेष्यन, p 256, 38.
 वेलस, p 93, 10.

वेता—वेश्मा.

वेतसत्, p 75, 9.
 वेताळ, p 392, 21.
 वेत्रवती, p 69, 34.
 वेद, p 39, 3.
 वेदना, p 287, 6.
 वेदि, p 179, 17. p 81, n.
 वेदिका, p 81, 16.
 वेदी, p 81, n. p 179, n.
 वेष, p 288, 8.
 वेषनिका, p 255, 34.
 वेषहृष्टक, p 118, 23.
 वेषस्, p 367, 280. p 3, 12.
 वेष्मित, p 285, 57.
 p 283, 49.
 वेष्यु, p 55, 38.
 वेच, p 254, n.
 वेचन्, p 254, 28.
 वेषा, p 357, 200.
 वेष्ट, p 110, 24.
 वेष्टज, p 229, 35.
 वेष्टित, p 276, 21.
 p 280, 36.
 वेष्ट, p 78, 2. p 164, 1.
 वेष्टन्, p 68, 28.
 वेष्टवार, p 229, n.
 वेष्ट्यन, p 78, 4.
 वेष्ट्याध्, p 83, 19.
 वेष्मा, p 141, 19.

वेश्मा—वैदे.

वेष्माजनस्त्राच्च, p 78, 2.
 वेष, p 164, n.
 वेषवार, p 229, n.
 वेष्टित, p 281, 40.
 वेष्टवार, p 229, 35.
 वेहत्, p 237, 70.
 वै, p 377, 5.
 वैकल्पक, p 178, 37.
 वैकल्पत, p 95, n.
 वैकुण्ठ, p 3, 13.
 वैद्यत, p 50, n.
 वैज्ञनिक, p 146, 39.
 वैज्ञवल्य, p 8, 41.
 वैज्ञवल्यिक, p 208, 39.
 वैज्ञवल्यिका, p 101, 46.
 वैज्ञवल्यो, p 215, 67.
 वैज्ञानिक, p 259, 4.
 वैज्ञव, p 90, 18. p 187,
 45.
 वैज्ञविक, p 251, 13.
 वैविक, p 251, 13.
 वैचुक, p 201, 9.
 वैतसिक, p 251, 14.
 वैतनिक, p 251, 15.
 वैतरणि, p 59, n.
 वैतरणी, p 59, 2. n.
 वैतालिक, p 215, 65.
 वैदेह, p 239, n.

बैदे—बौष.	
बैदेहक, p 239, 78.	अ—आम्.
p 248, 3.	अ, p 288, 8.
बैदेही, p 108, 15.	अक्ष, p 318, 65.
बैश्य, p 152, 8, n.	अक्ति, p 39, 9.
बैद्युताम्, p 110, 21.	अथ, p 354, 192.
बैधातकि, p 10, n.	अज्ञन, p 174, 41.
बैधात्र, p 10, 46.	अञ्जक, p 49, 16.
बैधेव, p 270, 48.	अञ्जन, p 334, 118.
बैधेयी, p 270, n.	p 393, 23.
बैनतेय, p 5, 24.	अद्वयक, p 98, 32.
बैनीतक, p 206, 26.	अद्वयन, p 98, n.
बैचात्रेय, p 143, 25.	अत्यय, p 295, 33.
बैचेद, p 240, n.	अत्याश, p 295, 33.
बैचान्न, p 205, 21.	अथा, p 59, 8.
बैर, p 51, 25.	अथ, p 288, 8.
बैरनियांतम्, p 217, 79.	अथ अ, p 76, 16.
बैरगुडि, p 217, 79.	अथ, p 291, 17.
बैरिन्, p 193, 10.	अक्तीक, p 301, 12.
बैद्ध, p 90, n.	अवधा, p 18, 14.
बैवधिक, p 251, 15.	अवक्षार, p 40, 9.
बैवस्त, p 11, 54.	अवाय, p 190, 56.
बैधात्र, p 29, 16. p 239, 74.	असन, p 335, 123.
बैश्व, p 220, 1.	असनात्म, p 269, 43.
बैच्यण, p 14, 64.	असा, p 276, 21.
बैचानर, p 10, 48.	अाङ्गुल, p 269, 43.
बैसारिण, p 65, 17.	अाकोष, p 87, n.
बोक, p 245, 105.	अाकोष, p 87, 7.
बौषट, p 378, 8.	अाम्, p 127, 1.

	आम्—आङ्गुष्ठि.
	आम्बाद, p 95, 18.
	आम्बुद्ध, p 98, 31.
	आम्बाट, p 130, 15.
	आम्बी, p 108, 12.
	आम, p 52, 30. p 53, 33.
	आम्ब, p 312, 45.
	आम्बाङ्गुष्ठ, p 116, 17.
	आम्ब, p 252, 21.
	आम्बि, p 115, 14. p 150, 2.
	आम्बिचात, p 91, 4.
	आम्बित, p 152, 9.
	आम, p 12, 59.
	आमाद, p 34, 18.
	आम्भ, p 280, n.
	आम्भ, p 115, 14.
	आम, p 160, 38.
	आम्भत, p 285, 62.
	आम्भ, p 57, 7. p 356, 198.
	आम्भयाङ्ग, p 58, n.
	आम्भाहिन्, p 58, 11.
	आम्भाङ्गुष्ठ, p 116, n.
	आम्भी, p 356, n.
	आम्भोङ्गी, p 385, n.
	आम्भस, p 281, n.
	आम्भ, p 292, 22.
	आम्भार, p 38, 1.
	आम्भान, p 334, 121.
	आङ्गुष्ठि, p 311, 41.

अठ—ब्रीहि.
 अठ, p 313, 47.
 अठकहृष्ट, p 207, 33.
 अन्ति, p 254, 29.
 अङ्ग, p 135, 39. p 210, 47.
 अङ्गपाणि, p 210, 47.
 अोकार, p 249, 7.
 अोलकेष, p 6, 30.
 अोलगु, p 15, 1.
 अोलवान, p 9, 43.
 अोष, p 247, 112.
 अज, p 135, 39.
 अज्ञा, p 184, 35. p 214, 63.
 अज्ञ, p 151, 5.
 अत, p 184, 37.
 अति, p 319, 69. p 88, 9.
 अती, p 88, n.
 अतिन्, p 176, 7.
 अड, p 88, 12.
 अचन, p 255, 33.
 अस्ता, p 3, n.
 अास, p 135, 39.
 अाम, p 189, 53.
 अाम्ब, p 189, 50.
 अीडा, p 53, 33.
 अीडन, p 51, n.
 अीडित, p 51, n.
 अीडि, p 223, 15.
 अीडिभेद, p 225, 20.

बैहे—शक.
 बैहेष, p 221, 6.
 शकट, p 204, 20.
 शक्त, p 18, 17.
 शक्तिन्, p 65, 17.
 शक्तन, p 134, 32.
 शक्तनि, p 134, 32.
 शक्तन, p 134, 32. p 317, 60.
 शक्तनि, p 134, 32.
 शक्त, p 65, 19.
 शक्तकारक, p 124, 24.
 शक्तादनी, p 106, 4.
 p 111, 29.
 शक्तार्थक, p 65, 17.
 शक्त, p 155, 18.
 शक्तकरि, p 236, 62.
 शक्त, p 267, n.
 शक्ति, p 195, 19. p 216, 71.
 p 219, 69. n.
 शक्तिघर, p 7, 36.
 शक्तिहेतिक, p 208, 87.
 शक्ति, p 319, n.
 शक्त, p 267, n.
 शक्त, p 267, 36.
 शक्त, p 8, 37. p 102, 47.
 शक्तभृत्, p 17, 12.
 शक्तपादप, p 98, 33.
 शक्तपुष्टि, p 118, 2.
 शक्त, p 267, n.

शक्ती—यत.
 शक्ती, p 65, n.
 शक्तर, p 6, 25.
 शक्तीय, p 279, n.
 शक्त, p 87, 8. p 214, 61.
 p 66, 20.
 शक्त, p 14, 67. p 67, 23.
 p 116, 18.
 शक्तनव, p 67, 23. n.
 शक्तीयी, p 115, 14.
 शक्ति, p 8, n.
 शक्ती, p 8, 40.
 शक्तीपति, p 8, 38.
 शटा, p 163, n.
 शटी, p 122, 19.
 शठ, p 270, 46.
 शक्तपर्णी, p 121, n.
 शक्तपुण्डिका, p 110, 25.
 शक्तस्त्र, p 64, 16.
 शश, p 146, n.
 p 236, n.
 शश, p 236, n. p 193, 9.
 p 146, 39.
 शतकोटि, p 9, 43.
 शतहृ, p 69, 33.
 शतपत्र, p 71, 40.
 शतपत्र, p 130, 16.
 शतपदी, p 130, 13.
 शतपर्वत्, p 124, 26,

शत—शम.	शम—शदि.	शदु—शर्व.
शतपदिका, p 109, 21. p 123, 28.	शब्द, p 286, 3.	शदु, p 57, 5.
शतपुष्या, p 122, 17.	शब्दन, p 181, 25. p 11, 54.	शद्वा, p 174, 39.
शतप्राप्त, p 104, 57.	शब्दनस्तु, p 69, 32.	शर, p 124, 27. p 212, 55.
शतधीर, p 102, n.	शब्दक, p 155, 18.	शरज्जन्, p 7, 34.
शतध्यु, p 8, 37.	शब्दित, p 283, 47.	शरठ, p 129, n.
शतधान, p 398, 34.	शब्दी, p 98, 32.	शरव, p 315, 55.
शतधूली, p 109, 19.	शब्दोक, p 216, n.	शरवि, p 76, n.
शतवटिक, p 165, 6.	शब्दीधान, p 226, 24.	शरवी, p 76, n.
शतधीर्या, p 124, 24.	शब्दीर, p 98, 32.	शरद, p 30, 19. p 30, 20. p 327, 95.
शतवेचिन्, p 119, 6.	शब्द, p 9, 43.	शरध, p 129, 11.
शतहृदा, p 17, 10.	शब्दर, p 61, 4. p 129, 10.	शरध, p 212, 54.
शताङ्ग, p 204, 19.	शब्दरारी, p 5, 21. n.	शराति, p 132, n.
शतावरी, p 109, 19.	शब्दक, p 398, 34.	शराभ्यास, p 212, 54.
शतु, p 193, 9. p 193, 11.	शब्दा (चा), p 17, 10. n.	शरारि, p 132, 25.
शनि, p 21, n.	शब्दाकान, p 222, n.	शराद, p 265, 28.
शनैश्चर, p 21, 27.	शब्द, p 67, n.	शराणि, p 132, n.
शनैस्त, p 380, 17.	शब्दक, p 67, n.	शराव, p 228, 32.
शपथ, p 41, 10.	शब्दूक, p 67, 23.	शरावती, p 69, 34.
शपन, p 41, 10.	शब्दाधी, p 141, 19.	शरासन, p 211, 51.
शफ, p 204, 17.	शब्दा, p 6, 25. p 389, n.	शरीर, p 156, 21.
शफर, p 65, n.	शब्दू, p 6, n. p 39, 37.	शरीरिन्, p 33, 8.
शफरी, p 65, 18.	शब्दा, p 223, 14.	शर्करा, p 75, 11. p 350, 177, p 231, 43.
शवराशय, p 83, 20.	शब्द, p 159, 32.	शर्करावद्, p 75, 11.
शद्द, p 35, 16. p 44, 1.	शब्दन, p 54, 36. p 174, 39.	शर्करिल, p 75, 11.
शद्दप्त, p 162, 45.	शब्दनीय, p 174, 39.	शर्मन्, p 31, n.
शद्दन, p 267, 38. p 44, 10.	शब्दाकु, p 266, 33.	शद, p 6, n.
शद, p 286, 3.	शदित, p 266, 33.	

शब्द—शब्द.

शब्दरी, p 25, 3.
शब्दसा, p 214, n.
शब्द, p 128, 7.
शब्दन, p 133, 28.
शब्दन, p 128, 7.
शब्दकिन्, p 128, 7.
शब्दाटु, p 89, 15.
शब्द, p 301, 13.
शब्दाचि, p 97, n.
शब्द, p 98, 33. p 128,
 7. p 214, 61.
शब्दकी, p 115, 12.
शब्द, p 219, 87.
शब्द, p 252, 21.
शब्दराक्ष, p 83, 20.
शब्द, p 38, 26.
शब्दता, p 237, n.
शब्दो, p 237, 68.
शब्द, p 129, 11. p 245, n.
शब्दधर, p 18, 16.
शब्दकांक्ष, p 18, n.
शब्दलोकन्, p 246, 107.
शब्दांक, p 18, n.
शब्दादन, p 130, 14.
शब्दी, p 18, n.
शब्दोच्च, p 246, 107.
शब्दत, p 372, 5. p 376, 1.
 p 379, 11.

शब्द—शाठी.

शब्द, p 125, 33.
शब्दन, p 181, n.
शब्द, 31, 4. p 285, 59.
शब्द, p 351, 181. p 211,
 50.
शब्दाक, p 244, 98.
शब्दालं, p 249, 7.
शब्दालोप, p 208, 35.
शब्दी, p 351, n. p 214, 60.
शब्द, p 89, 15.
शब्दभङ्गरी, p 225, 21.
शब्दभूक, p 225, 21.
शब्दउच्चर, p 96, 25,
शाक, p 229, 34. p 118, 1.
शाकड, p 236, 64.
शाकुमिक, p 251, 14.
शाक्तीक, p 208, 37.
शाक्य, p 3, n.
शाक्यसुनि, p 3, 9.
शाक्यसिंহ, p 3, 10.
शाक्षा, p 88, 11.
शाक्षानगर, p 78, 2.
शाक्षाम्बुग, p 127, 3.
शाक्षात्पिका, p 88, 11.
शाक्षिन्, p 87, 5.
शाक्षिक, p 250, 8.
शाटक, p 397, 33.
शाठी, p 400, 38.

शाठ्य—शार.

शाठ्य, p 53, 30.
शाख, p 255, 32.
शाष्टी, p 386, 9.
शाखिल्ल, p 93, 12.
शात, p 31, 3. p 231, n.
 p 147, 44.
शातकुम्भ, p 243, 95.
शातकोन्ध, p 243, n.
शातकर, p 120, n.
शात्र, p 163, 11.
शाद, p 62, 9. p 326, 92.
शादहरित, p 75, 10.
शाहूष, p 75, 10.
शान, p 255, n.
शान्त, p 283, 47.
शान्ति, p 286, 3.
शान्त, p 196, n.
शाप, p 41, n.
शान्तन्, p 196, n.
शास्त्री, p 250, 11.
शास्त्र, p 67, n.
शास्त्र, p 67, n.
शाबक, p 298, n.
शार, p 348, 168.
शारक, p 298, n.
शारह, p 130, n. p 305, n.
शारद, p 91, n. p 327, 97.
शारदी, p 91, 3. p 111, 29.

शारि—शासि.

शारिफ़, p 258, 46.
 शारिवा, p 112, 30.
 शार्कर, p 75, 11.
 शार्किन्, p 4, 14.
 शार्कुल, p 127, 1, p 273, 9.
 शारंग, p 354, 190.
 शारंदी, p 25, n.
 शार, p 65, 19. p 78, 3.
 शारपर्णी, p 113, n.
 शारा, p 79, 6. p 88, 11.
 शाराटक, p 301, 12.
 शारि, p 226, n.
 शारोन, p 294, 26.
 शारूच, p 70, 38.
 शारूर, p 67, 24.
 शारेय, p 110, 23, p 221,
 6. p 226, 24.
 शार्खिं, p 97, 27. n.
 शार्खडी, p 97, n.
 शार्खडीनेट, p 97, 27.
 शारक, p 135, 38.
 शार, p 94, 13.
 शारूत, p 276, 22.
 शार्कल, p 263, n.
 शार्कुलिक, p 296, 40.
 शारम, p 197, 25.
 शारिता, p 3, n.
 शारि, p 197, n.

शारू—शिच्.

शारू, p 3, n.
 शारू, p 351, 181.
 शारूचिद्, p 260, 6.
 शिंशपा, p 100, 43.
 शिक्ष, p 254, 30.
 शिक्षित, p 280, 39.
 शिक्षा, p 39, 4.
 शिक्षित, p 259, 4.
 शिखरारू, p 134, 31.
 p 163, n.
 शिखरारूक, p 163, 47.
 शिखर, p 84, 4. p 88, 12.
 शिखरिणी, p 331, n.
 शिखरिन्, p 331, 109.
 p 84, 1.
 शिखा, p 11, 52. p 134,
 31. p 163, 48. p 304, 20.
 शिखारूक, p 163, n.
 शिखावत्, p 11, 50.
 शिखावत, p 133, 30.
 शिखिपीण, p 244, 101.
 शिखिन्, p 133, 30. p 331,
 109.
 शिखिभाइन, p 7, 35.
 शिघु, p 93, 11. p 229, 34.
 शिघुज, p 247, 110.
 शिघुण, p 214, n.
 शिच्, p 254, n.

शिङ्गा—शिल.

शिङ्गा, p 44, n.
 शिङ्गित, p 44, 2.
 शिङ्गिनी, p 211, 53.
 शितहृ, p 69, 33.
 शितयिष, p 230, n.
 शितचूल, p 223, n.
 शिति, p 324, n.
 शित्रिकछ, p 6, 27.
 शितिसारक, p 95, 19.
 शिती, p 324, 85.
 शिपविद, p 310, n.
 शिपिविद, p 310, 37.
 शिपा, p 88, 12.
 शिपाकन्द, p 72, 43.
 शिपा, p 226, n.
 शिपि, p 226, n.
 शिर्, p 126, n.
 शिर्. p 88, 12. p 162, 46.
 शिरक, p 207, 32.
 शिरक, p 163, 49.
 शिरा, p 154, n.
 शिरोष, p 101, 43.
 शिरोधीष, p 394, n.
 शिरोधि, p 160, 39.
 शिरोरत्न, p 165, 4.
 शिरोबह, p 162, 46.
 शिरोस्त्रि, p 156, 20.
 शिर, p 220, n. p 84, 1.

शिला—शिश्र.	शिंहि—शुक.	शुक्ति—शुभ.
शिला, p 81,13. p 84,4.	शिंहिदान, p 270, 46.	शुक्ति, p 67, 23. p 116, 18. p 324, 85.
शिलाजद, p 245, 104.	शिटि, p 197, 26.	शुक्र, p 11, 51. p 153, 13. p 29,16.p21,26.
शिलो, p 67, 24.	शिष्म, p 177, 10.	शुक्रजा, p 124, n.
शिलोसुख, p 304, 19.	शिष्म, p 171, n.	शुक्रशिष्म, p 2, 7.
शिलोशुक, p 84, 1.	शीकर, p 17, 18.	शुक्र, p 402, n. p36,22.
शिल्प, p 256, 35.	शीत, p 13, 60.	शुक्रा, p 402, n.
शिल्पशास्त्र, p 79, n.	शीत, p 19, 20. p19,21. p 98, 10. p 94, 15.	शुच्, p 51, 25.
शिल्पशास्त्रा, p 79, n.	p 393, 22.	शुचि, p 11, 52. p29,16. p 36, 22. p307,29.
शिल्पशास्त्र, p 79, n.	शीतल, p 252, 19.	शुचिः, p 230, n.
शिल्पगृ, p 249, 5.	शीतलभीष, p 102, 50.	शुच्छी, p 230, 38.
शिल्पकौ, p 115, n.	शीतल, p19,21.p121,15.	शुरणा, p 257, 41.
शिप, p 6, 25. p 31, 3.	शीतलशास्त्र, p 121, n.	शुरुच्छि, p 69, n.
शिवक, p 238, 73.	शीतलशिष्म, p 115, 10.	शुरुच्छान्त, p 80,12.p319,68.
शिवमङ्गो, p 105, 62.	p 110, 23. p230.n.	शुनक, p 252, 22.
शिवा, p 6, 32. p 128,5. p 98, 32. p 399, n.	शीता, p 223, n.	शुनाशीर, p 8, n.
p 100, 40. p 361, 214. p 116, 15.	शीतल, p 222, n.	शुनाशीर, p 8, n.
शिविका, p 204, 21.	शीफाचिका, p 103, n.	शुनि, p 252, n.
शिविष्ट, p 310, n.	शीडु, p257,42. p398,34.	शुनी, p 252, 23.
शिविर, p 199, 1.	शीं, p 162, 46.	शुन्ध, p 273, n.
शिवी, p 7, n.	शींवंक, p 207, 31.	शुभंदु, p 271, 50.
शिविर, p19,20.p29,18.	शींवंचेद्य, p 269, 45.	शुभ, p 31, 3. p393,23,
शिष्म,p135,38.p239,75.	शींवंख, p 163, 49.	शुभदनी, p 16, n.
शिष्म, p 65, 18.	शीत, p 258, 203.	शुभवासन, p 36, n.
शिष्म, p 146, 40.	p 51, 26.	शुभान्वित, p 271, 50.
शिष्मजा, p 66, 20.	शीत, p 71, n.	शुभ, p36,22 p355,194.
शिष्म, p 157, 27.	शुक, p 117, 20.	
	शुकनाश, p 99, 37.	

शुभ—शूर.

शुभदनो, p 16, 6.
शुभांग, p 18, 15.
शुक, p 197, 27.
शूषा, p 244, 98. p 253, 27.
p 393, 23.
शुस्त्रा, p 253, n.
शुस्त्री, p 253, n.
शुत्र, p 253, n.
शुचूपा, p 184, 34.
शुधि, p 56, n.
शुचिर, p 56, 2.
शुचिरा, p 116, 17.
शुची, p 56, n.
शुच्छाचांस, p 154, 14.
शुच्छाल, p 263, n.
शुच्छ, p 10, n.
शुच्छन्, p 10, n.
शुक, p 226, 28.
शुक्कोठ, p 180, 14.
शुक्खाज्व, p 226, 24.
शुक्फ, p 127, 2. p 253, 23.
शुक्षिनि, p 106, 5.
शुद्ध, p 248, 1.
शुद्धा, p 140, 13.
शुद्धी, p 140, 13.
शुद्ध्य, p 273, 6.
शुर, p 21, n. p 210, 45.
शुरज, p 123, 22.

शूर्प—शेष.

शूर्प, p 227, 26.
शूर्पि, p 256, n.
शूर्पी, p 256, n.
शूर्ष, p 357, 199.
शूलाळत, p 231, 45.
शूलिन्, p 6, 25.
शूल्स, p 231, 45.
शूगाल, p 128, 5.
शूहृष, p 166, 10.
p 201, 9.
शूहृष्टक, p 239, 76.
शूहृष्टा, p 166, n. p 201, n.
शूहृष्ट, p 84, 4. p 119, 8.
p 306, 27.
शूहृषेर, p 229, 37.
शूहृष्टक, p 77, 17.
शूहृष्टार, p 49, 17.
शूहृष्टि, p 67, n.
शूहृष्टिनि, p 267, 66.
शूहृष्टिन्, p 113, n.
शूहृष्टी, p 67, 25. p 109,
18. p 113, 4.
शूहृष्टीकनक, p 243, 96. n.
शूहृष्ट, p 282, 45.
शैखर, p 173, 38.
शेष, p 157, n.
शेष, p 157, n.
शेष, p 157, n.

शेष—शोष.

शेषस्, p 157, 27.
शेषाति, p 103, n.
शेषाविका, p 103, 51.
p 386, 7.
शेषात्मी, p 103, n.
शेष, p 157, n.
शेषी, p 33, 10.
शेष, p 94, 15.
शेषिं, p 14, 67.
शेषल, p 71, n.
शेषाल, p 71, n.
शेष, p 57, 4. p 397, 32.
शेष, p 177, 10.
शेषिक, p 107, 7.
शेषिरेष, p 107, n.
शेष, p 84, 1.
शेषातिन्, p 250, 12.
शेषूच, p 93, 12. p 250, 12.
शेषेष, p 115, 11.
शेषत, p 71, 38.
शेषिनी, p 69, 30.
शेषाल, p 71, 38.
शेष, p 146, 40.
शोक, p 51, 25.
शोचिन्द्रेष, p 10, 49.
शोचिस्, p 23, 36.
शोष, p 69, 34. p 87, 24.
शोषक, p 99, 38.

शोण—शाश्व.

शोषरत्र, p 243, 93.
 शोषा, p 37, n.
 शोषित, p 154, 15.
 शोषी, p 37, n.
 शोष, p 150, 3.
 शोष्णी, p 121, 14.
 शोषनी, p 82, 18.
 शोषित, p 232, 46.
 p 273, 5.
 शोफ, p 150, 3.
 शोभन, p 272, 1.
 शोभा, p 19, 19.
 शोभाङ्गन, p 93, 11.
 शोब, p 150, 2.
 शोक, p 136, 43.
 शोङ्किंशेष, p 58, 10.
 शोरण, p 264, 23.
 शोखिक, p 250, 10.
 शोखी, p 108, 15.
 शोषोदनि, p 8, 10.
 शौरि, p 4, 16. p21,27.
 शौश्यं, p 216, 70.
 शौखिक, p 250, 8.
 शौखल, p 263, 19.
 शेप्रात, p 289, 10.
 श्वायान, p 219, 87.
 श्वास, p 163, 50.
 श्वासन्, p 163, 50.

शाम—चौ.

शाम, p37,23.p341,145.
 शामक, p 37, 23.
 शामा, p99,35.p111,27.
 p112,30.p341,145.
 शामाक, p 125, 31.
 शाम, p 144, 32.
 शाम, p 37, 25.
 शेता, p 36, n.
 शेन, p 130, 15.
 शेनपाता, p 386, n.
 शेनी, p 37, n.
 शैनव्याता, p 336, 6.
 शोगाक, p 99, 37.
 शचा, p 329, 105.
 शचाहु, p 265, 27.
 p 142, 21.
 शयच, p 289, 12.
 शव, p 288, n. p 162,n.
 शवस, p 162, 45.
 शवस्, p 162, 45.
 शविता, p 20, 23.
 शाचा, p 233, 50.
 शाच, p 182, 30.
 शाचहेत, p11,54.p162,n.
 शाच, p 289, 12.
 शाचच, p 29, 16.
 शाचचित, p 29, 16.
 चौ, p 5, 22.

चौक—चेव.

चौकरु, p 6, 27.
 चौघन, p 3, 9.
 चौद, p 14, 65.
 चौपति, p 4, 16.
 चौपर्ण, p101,46.p315,55.
 चौपर्चिका, p 95, 21.
 चौपर्णी, p 94, 16.
 चौफल, p 98, 12.
 चौफसी, p 108, 18.
 चौपत्, p95,20.p262,14.
 चौख, p 262, 14.
 चौपत्, p 4, n.
 चौपखालाक्खन, p 4, 17.
 चौवाल, p 172, 30.
 चौपासस्, p 172, n.
 चौवेट, p 172, 30.
 चौसंज, p 171, 27.
 चौहसिनी, p 102, 50.
 चुत, p 322, 79.
 चुति, p 39, 3. p162,45.
 p 321, 76.
 चुध, p 216, n.
 चुधन्, p 216, 70.
 चेष्ठि, p 239, 5.
 चेष्टी, p 249, n.
 चेयस् p 34, 15. p31, 2.
 p 273, 8.
 चेवसी, p 100,40.p106,
 3. p 108, 16.

चेष्ट—खण्ड.

- चेष्ट, p 273, 8.
- चेती, p 249, n.
- चोषा, p 149, 48.
- चोषि, p 157, n. p 385 n.
- चोषिकरक, p 157, 25.
- चोषो, p 157, 25. n.
- चोषीपत्र, p 157, n.
- चोल, p 162, 45.
- चोबिय, p 176, 6.
- चोल, p 162, n.
- चोषट्, p 378, 8.
- चाल्ल, p 274, 11.
- चोल, p 262, n.
- चोष, p 289, 11.
- चोषण, p 153, 11.
- चोषन्, p 153, 13.
- चोषत, p 153, 11.
- चोषातक, p 94, 15.
- चोक, p 298, 2.
- चःचेवस्, p 31, 3.
- चूरंडा, p 109, 17.
- चूर्, p 252, n.
- चूनिष, p 400, 40.
- चूपच, p 252, 20.
- चूष, p 56, 2.
- चूयथ, p 150, 3.
- चूहसि, p 220, 2.
- चूयुर, p 144, 31.

ग्रहण—घरण.

- ग्रहणी, p 146, 37.
- ग्रहण्य, p 342, 148.
- ग्रन्थ, p 144, 31.
- ग्रन्थप्रधारी, p 146, 37.
- ग्रस्, p 382, 22.
- ग्रसन, p 12, 57, p 98, 33.
- ग्राविध्, p 128, 7.
- ग्रिह, p 151, 5.
- ग्रेत, p 36, 22. p 151, n.
p 243, 97.
- ग्रेतग्रहृ, p 132, 23.
- ग्रेतग्रिच, p 247, 110.
- ग्रेतरक्त, p 37, 25.
- ग्रेतहुरसा, p 103, 51.
- ग्रेता, p 36, n.
- ग्रेत, p 151, n.
- गटी, p 122, n.
- गटकम्भन्, p 176, 4.
- गटपद, p 138, 29.
- गठभिज्ञ, p 3, 9.
- गठ्यन्व, p 97, 29.
- गठ्यन्वा, p 109, 21.
- गठ्यन्विका, p 122, 19.
- गठ्न, p 45, 1.
- गठानन, p 7, 34.
- गण्ठ, p 146, n. p 236, 62.
p 72, 42.

घटि—संकु.

- घटिक, p 226, 24.
- घटिक्य, p 221, 7.
- घास्काद्वार, p 7, 36.
- संक्रन्दन, p 8, 39.
- संक्रन, p 293, n.
- संक्राम, p 293, 25.
- संज्ञ, p 376, n.
- संज्ञेष्य, p 292, 21.
- संज्ञ, p 216, 72.
- संज्ञा, p 33, 11. p 241, 83.
- संज्ञात, p 275, 14.
- संज्ञान, p 33, n.
- संज्ञापत्, p 176, 5.
- संज्ञेब, p 241, 84.
- संपद, p 40, 7.
- संयाम, p 216, 74.
- संयाम, p 213, 58.
p 290, 14.
- संज्ञ, p 148, n.
- संज्ञपन, p 218, 82.
- संज्ञा, p 309, 35. p 40, n.
- संज्ञ, p 148, 47.
- संज्ञर, p 11, 53.
- संहोन, p 135, 37.
- संदाव, p 217, 79.
- संद्राव, p 217, 79.
- संकुल, p 87, 7.

संमा—संसा.	संसा—सग.	सगो—सज्जा.
संमाजनी, p 82, 18.	संसाच, p 292, 23.	सगोब, p 145, 38.
संषद्, p 232, 46.	संसाच, p 295, 34.	सगिध, p 234, 55.
संयत्, p 216, 74.	संसाच, p 343, 153.	सहृष्ट, p 279, 34.
संबत्, p 268, 42.	संस्वा, p 197, 26.	सहृर, p 82, 18.
संयम, p 291, 18.	संस्वान, p 336, 127.	सहृष्ट्य, p 4, 19.
संयम, p 79, n.	संस्थित, p 218, 85.	सहृष्टित, p 281, 42.
संयम, p 291, 18.	संस्थापन, p 123, 19.	सहृल्य, p 33, 11.
संयुग, p 216, 73.	संस्केट, p 216, n.	सहृष्टक, p 269, 43.
संयोगित, p 281, n.	संहत, p 277, 25. p 160, 36.	सहृष्टा, p 256, 38.
संयोजित, p 281, 41.	संहतजातु, p 148, n.	सहृष्टीय, p 248, 1. p 316,
संराच, p 44, 2.	संहतजातु, p 148, 47.	59. p 279, 35.
संखाप, p 42, 17.	संहतस, p 160, 36.	सहृज, p 279, 35. p 43, 20.
संव्यान, p 169, 18.	संहति, p 135, 40.	सहृष्टोच, p 170, 26.
संशप्तक, p 215, 66.	संहनन, p 156, 21.	सहृ, p 294, 29.
संश्वर, p 33, 12.	संहार, p 59, 2.	सहृत, p 43, 19.
संश्वरापचकानस, p 259, 5.	संहति, p 40, 9.	सहृत्य, p 294, u. p 398, 34.
संच्च, p 34, 14.	सहृज, p 275, 15.	सहृर, p 348, 168.
संच्चत्, p 285, 58.	सहृत्, p 155, n. p 372, 4.	सहृष्ट, p 285, 58.
संच्छेष, p 294, 30.	सहृत्रज, p 131, 20.	सहृष्ट, p 281, 42.
संचत्, p 178, n.	सहृज, p 65, n.	सहृ, p 136, 41.
संचक्, p 275, 17.	सहृज्ञा, p 98, 32.	सहृत, p 59, u. p 135, 39.
संचट्, p 178, 14.	सहृज्ञी, p 98, n.	सहि, p 8, n.
संसरण, p 77, 18. p 316, 57.	सहृचि, p 156, 24.	सहिच, p 360, 208.
संचिदि, p 55, 37.	सखि, p 194, 12.	सहो, p 8, n.
संखार, p 173, 36.	सखी, p 140, 12. p 194, n.	सखम्बाल, p 75, 10.
संखारहीन, p 189, 53.	सख्य, p 194, 12.	सखुत्, p 377, n.
संखृत्, p 328, 83.	सगर्व, p 145, 34.	सज्ज, p 207, 33.
संसर, p 346, 163.		सज्जन, p 199, 1. p 175, 2.

सत्ता—सत्या:

सत्ताना, p 202, 10.
 सत्त्वा, p 135, 39.
 सत्त्वार, p 293, n.
 सत्त्वारिका, p 141, 17.
 सत्त्वपन, p 79, 6.
 सटा, p 163, 48.
 सटी, p 122, n.
 सष्ठक्षत्र, p 64, 16.
 सर्व, p 146, n.
 सस्, p 176, n.p324,n.
 सतत, p 13, 61.
 सतपुष्टा, p 122, u.
 सति, p 319, n.
 सती; p 138, 6.p324,n.
 सतीनक, p 224, n.
 सतीर्ब, p 177, n.
 सतीर्थ, p 177, 11, n.
 सतील, p 224, n.
 सतीलक, p 224, 16.
 सत्तुमार, p 10, n.
 सत्त्व, p 273, 8.
 सत्ती, p 194, n.
 सत्त, p 361, n.
 सत्य, p 76, 16.
 सत्य, p43,22.p344,156.,
 सत्यक्षार, p 240, 83.
 सत्यवचस्, p 186, 42.
 सत्याकृति, p 210, 83.

सत्ता—सत्प्र.

सत्ताङ्गत, p 120, 3.
 सत्तापन, p 240, 83.
 सत्तापना, p 240, n.
 सत्त्र, p 351, 183.
 सत्ता, p 377, 4.
 सत्तिक्, p 194, 15.
 सत्त, p 32, n.
 सत्त, p 361, 215.
 सद, p 18, 60.
 सद, p 178, 15. n.
 सदन, p 79, 5.
 सदस्, p 178, 15.
 सदस्त, p 178, 15.
 सदा, p 382, 22.
 सदागति, p 12, 57.
 सदात्म, p 276, 22.
 सदनीरा, p 69, 33.
 सदाय, p 198, 28.
 सदच, p 256, 37.
 सदग्, p 256, 37.
 सदग्, p 256, 37.
 सदेश, p 275, 16.
 सद्गत्, p 78, 4.
 सद्यस्, p 378, 9.
 सधिर्णी, p 138, n.
 सधीक्, p 266, n.
 सध्रच्, p 266, 34.
 सध्रची, p 266, n.

सन—सन्धा.

सनद्, p 381, n.
 सनत्कुमार, p 10, 45.
 सनख्य, p 64, n.
 सना, p 381, 17.
 सनात्, p 381, n.
 सनातन, p 276, 22.
 सनाति, p 145, 33.
 सनि, p 183, 32.
 सनिषेद्, p 43, 21.
 सनी, p 183, n.
 सनीष, p 275, 16.
 सनत, p 13, 61.
 सनति, p 175, 1.
 सनम्, p 284, 52.
 सनमस, p 56, 4.
 सनान, p 175,1. p9,46.
 सनाप, p 11, 53.
 सनापित, p 284, 52.
 सन्दान, p 288, 74.
 सन्दानित, p 282, 44.
 सन्दाय, p 217, 79.
 सन्दित, p 280, 35.
 p 282, 44.
 सन्देशवाच्, p 42, 18.
 सन्देशहर, p 195, 16.
 सन्देह, p 34, 12.
 सन्दोष, p 135, 39.
 सन्धा, p 329, 105.

सन्धा—सम.	सभा—सम.	सम—समा-
सन्धान, p 257, 42.	सभा, p 79, 6. p178,14.	समर्थन, p 197, 25.
सन्धा, p 24, 3. n.	p 340, 140.	समहक, p 260, 7.
सन्धि, p195,18.p289,11.	सभाजन, p 287; 7.	समर्थाद, p 275, 16.
सन्धिनी, p 237, 69.	सभासत्, p 178, n.	समर्थन्ति॒न्, p 11, 53.
सन्धकहु, p 94, 15.	सभासह, p 178, 16..	समर्थाव, p 135, 40.
सन्धच, p207,33.p269,44.	सभास्तार, p 178, 16.	समर्थिता, p 123, 22.
सन्धय, p 343, 153.	सभिक, p 258, 44. n.	समर्थन, p 292, 21.
सन्धिकरण, p 292, 23.	सम प175,2. p178,16.	समर्था, p 275, 4.
सन्धिलट, p 275, 16.	सम, p256,37.p275,14.	समर्था, p 40, 7.
सन्धिष, p 292, n.	समर्थ, p 275, 15.	समर्थाण, p 40, n.
सन्धिषि, p 292, 23.	समझा, p107,9.p119,7.	सम, p 30, 20.
सन्धिवेश, p 82, 19.	समझा, p 136, 42.	समांसदोगा, p 238, 73.
सपढ़, p 193, 10.	समझा, p 41, n.	समाविष्टि॒न्, p 36, 20.
सपदि, p377,2. p378,9.	समझा, p41,n.p178,14.	समाझा, p 41, n.
सपव्यो, p178, 13.	समझस, p 197, 24.	समाधात, p 216, 74.
p 184, 34.	समधिक, p 277, 25.	समाज, p 136, 42.
सपिष्ठ, p 145, 33.	समन्वस, p 337, 130.	समाधि, p34,14. p 328,
सपीति, p 234, 55.	समन्वत, p 379, 13.	100.
सप्तकी, p 166, 10.	समन्वदुर्घटा, p 110, 24.	समान,p12,59.p256,37.
सप्ततम्तु, p 178, 18.	समन्वभद्र, p 4, 8.	समानोदय, p 145, 34.
सप्तपर्यं, p 91, 3.	समन्वात, p 379, n.	समावस्था, p 294, 27.
सप्तर्षि, p 21, 28.	समन्वितस्वव, p 45, 3.	समावाय, p 135, n.
सप्तखा,p103,53.p119,8.	समपद, p 212, n.	समाहस, p 177, 10.
सप्तार्चिस्, p 11, 51.	समभृ, p 377, 4.	समादाद्य, p 281, 42.
सप्ताञ्च, p 22, 30.	समव, p24,1.p343,151.	समासाधो, p 40, 7.
सप्ति, p 202, 12.	समया, p378,7.p375,14.	समाहार, p 291, 16.
सप्तरी, p 65, n.	समर, p 216, 73.	समाहित, p 285, 58.
सभर्सूका, p 140, 12,	समर्थ p 325, 89.	समाहृति, p 40, 7.

समा—सम्.

समाज्य, p 258, 46.
 समिति, p 178, 14. p 320,
 73. p 216, 74.
 समिध्, p 89, 13.
 समीक्, p 216, 72.
 समीप, p 275, 16.
 समीर, p 12, 58.
 समीरच, p 12, 58.
 p 105, 59.
 समुच्चय, p 291, 16.
 समुच्छय, p 348, 154.
 समुचित, p 284, 56.
 समिझ, p 215, 67.
 समुद्रत, p 281, 39.
 समुद्र, p 135, 40.
 समुदाय, p 135, 40.
 p 216, 74.
 समृद्ध, p 174, n. p 390, 17.
 समृद्धक, p 174, 40.
 समृद्धत, p 264, 23.
 समृद्धरथ, p 316, 58.
 समृद्ध, p 60, 1.
 समृद्धेन, p 246, n.
 समृद्धामा, p 107, 10.
 p 113, 4. p 117, 21.
 समृद्धन, p 294, 29.
 समृद्ध, p 284, 55.
 समृद्धच, p 330, 106.

सम्—सम्य.

समृपजोष, p 378, n.
 समृद्ध, p 180, 20.
 समृद्ध, p 129, 9.
 समृद्ध, p 135, 39.
 समृद्ध, p 261, 11.
 समृद्धि, p 289, 10.
 समृद्धि, p 211, 50.
 समृद्ध, p 211, 49.
 समृद्धाय, p 348, 152.
 समृद्धावक, p 216, n.
 स(श)म्भाक, p 91, 4. n.
 समिधान, p 336, 127.
 समृद्धक, p 174, 40.
 समृद्धि, p 383, 23.
 समृद्धाव, p 287, 7.
 समृद्धारणा, p 197, 25.
 समृद्धार, p 216, 73.
 समृ, p 9, n.
 समृद्ध, p 398, n.
 समृद्धात, p 222, 9.
 समृद्धाप, p 279, 34.
 समृद्धी, p 141, n.
 समृद्धेद, p 20, 35.
 समृद्ध, p 54, 34. p 293, 26.
 समृद्ध, p 31, 2.
 समृद्धन, p 287, 6.
 समृद्ध, p 266, n.
 समृद्ध, p 43, 22.

सम्बा—सर.

सम्बाद, p 191, 3.
 सम्ब, p 9, n.
 सम्बन्, p 380, 16.
 सम्बद्ध, p 30, 20.
 सम्बद्ध, p 287, 4.
 सम्बद्धा, p 287, n.
 सम्बद्धन, p 287, n.
 सम्बद्ध, p 129, n.
 सम्बरादि, p 5, n.
 स(श)म्भरी, p 107, 6. n.
 सम्बन्ध, p 30, 22.
 सम्बन्धि, p 72, n.
 सम्बन्धिका, p 72, 43.
 सम्बन्धी, p 72, n.
 सम्बल, p 398, n.
 सम्बलय, p 83, 19.
 सम्बाहन, p 292, 22.
 सम्बित, p 33, 10.
 सम्बिद्, p 34, 14. p 33, 10.
 p 327, 95.
 सम्बिदित, p 285, 58.
 सम्बीचण, p 294, 30.
 सम्बीत, p 281, 40.
 सम्बेग, p 54, 34.
 सम्बेद, p 287, 6.
 सम्बेय, p 54, 36.
 सम्बेष, p 275, n.
 सर, p 212, n.

सर—सर्जी.

सरक, p 257, 43.
 सरवा, p 133, 26.
 सरठ, p 129, n.
 सरठ, p 129, 12.
 सरणा, p 111, n. p 122, 18.
 सरणि, p 76, 15.
 सरणी, p 122, n.
 सरगि, p 160, 37.
 सरगा, p 252, 23.
 सरख, p 100, 40. p 260, 8.
 सरखदृश, p 172, 30.
 सरखा, p 111, 26.
 सरख, p 212, n.
 सरख, p 68, 28.
 सरखा, p 111, n.
 सरखी, p 68, 28.
 सरखीदृश, p 71, 40. n.
 सरखतु, p 60, 1. p 317, 60.
 सरखती, p 38, 1. p 69, 34.
 सराच, p 228, 32. n.
 सरितु, p 68, 29.
 सरित्यनि, p 60, 1.
 सरिल, p 60, n.
 सरिषय, p 224, n.
 सरीखूप, p 57, 7. n.
 सह, p 213, n.
 सर्जी, p 96, 25.
 सर्जंक, p 96, 24.

सर्जी—सर्वा.

सर्जीरस, p 171, 29.
 सर्जिंका, p 247, n.
 सर्जिंकाशार, p 247, 109.
 सर्प, p 57, 6.
 सर्पराक, p 57, 4.
 सर्पिंधी, p 57, n.
 सर्पिंस, p 238, 52.
 सर्पी, p 57, n.
 सर्पेशहा, p 73, 3.
 सर्प, p 6, 26. p 275, 14.
 सर्पज, p 6, 28.
 सर्पेश, p 379, 13.
 सर्पेशभ्र, p 80, 10.
 p 100, 42.
 सर्पेशभ्रा, p 94, 16.
 सर्पेशुल, p 60, 4.
 सर्पदा, p 382, 22.
 सर्पभुरामह, p 237, 66.
 सर्पभुरोच, p 237, 66.
 सर्पमङ्गला, p 7, 32.
 सर्परस, p 171, 29.
 सर्पंका, p 214, 61.
 सर्पिङ्गिन्, p 187, 84.
 सर्पेदस, p 177, 9.
 सर्पेशहन, p 214, 62.
 स(श)र्णाली, p 7, 32.
 सर्पेहमूति, p 111, 26.
 सर्पेत्तमोजिन्, p 263, 22.

सर्वा—सह.

सर्वासीम, p 263, 22.
 सर्वाभिसार, p 214, 62.
 सर्वांयं, p 3, n.
 सर्वांषिष्ठ, p 3, 10.
 सर्वाव, p 214, 62.
 सर्वय, p 224, 17.
 सर्विक, p 60, 3.
 सर्वकी, p 115, n.
 सह, p 178, 13.
 सहन, p 188, 46.
 सहवस, p 152, 12.
 सहहा, p 111, n.
 सपिद, p 22, 32.
 सचिध, p 275, 16.
 सदेष, p 275, 16.
 सख, p 279, 34.
 सखेट, p 206, n.
 सखेटू, p 206, 28.
 सखेट, p 206, n.
 सद्वाचारिन्, p 177, 11.
 सहम, p 181, n.
 सह, p 89, n.
 सहस्रम्बर, p 96, n.
 सह, p 377, 4. p 216,
 368, n. p 28, n.
 सहकार, p 94, 14.
 सहचरी, p 104, 56.
 सहज, p 145, 34.

सह—साक्षा.

सहधित्यो, p 188, 5.
सहन, p 266, 31.
सहभोगन, p 234, 55.
सहस्, p 28, 14. p 216, 70.
p 368, 234.
सहसा, p 378, 7.
सहस्र, p 28, 15.
सहस्रदङ्ग, p 64, 18.
सहस्रपत्र, p 71, 40.
सहस्रनीयो, p 123, 24.
सहस्रवेचि, p 230, 40.
सहस्रविन्, p 119, 6.
सहस्राण्यु, p 22, 32.
सहस्रात्म, p 8, 40.
सहस्रिन्, p 207, 30.
सहा, p 103, 54. p 112,
1. p 78, n.
सहाचर, p 104, n.
सहाय, p 208, 39.
सहायता, p 297, 40.
सहित्य, p 266, 31.
सहदय, p 259, n.
सहेदर, p 145, n.
संबाबिक, p 63, 12.
संतुगीन, p 210, 45.
संबिक, p 259, 5.
साक, p 377, 4.
साक्षात्, p 372, 5.

साग—साधी.

सागर, p 60, 1.
साचि, p 377, 6.
साक्षा, p 120, 9.
साति, p 387, 9. p 296,
38. p 319, 70.
सातिशार, p 153, 10,
सातीकाक, p 224, n.
सातिक, p 49, 16.
सादन, p 79, n.
सादिन्, p 206, 28. p 331,
109.
साधन, p 335, 122.
साधारण, p 279, 31.
p 256, 37.
साधारणा, p 256, n.
p 279, n.
साधारणी, p 256, n.
p 279, n.
साधित, p 268, 40.
साधित, p 285, 62.
साधीवस्, p 369, 287.
साधीयसी, p 369, n.
साधु, p 329, 104. p 175,
2. p 272, 1. p 138; n.
साधुपाहिन्, p 202, 12.
साध्य, p 2, 5.
साधस्, p 50, 21.
साधी, p 139, 6.

सातु—सार.

सातु, p 85, 5.
सानपन, p 189, 51.
सान्त, p 43, 19. p 196, 21.
सान्द्रिक, p 198, 29.
सान्द्र, p 205, 30. p 275, 15.
सान्तात्त, p 181, 26.
सापद्य, p 193, n.
साप्तपदीन, p 194, 12.
साप्तखेनी, p 180, 21.
साप्तन्, p 39, 4. p 196, 21.
साप्तनी, p 238, n.
साप्तात्तिक, p 178, 16.
साप्तात्य, 33, 9.
साचि, p 374, 11.
सादृ, p 230, 41.
सामराविक, p 216, 72.
साम्यत, p 379, 11.
p 383, 23.
साम्यवर, p 194, 14.
सा(शा)चरी, p 250, 11. n.
साव, p 24, 3.
सायक, p 298, 2.
सायम्, p 24, 3. p 381, 19.
सार, p 88, 12. p 349, 178.
सारङ्ग, p 130, 17. p 305, 24.
सारथि, p 206, 27.
सारभेय, p 252, 22.
सारव, p 70, 36.

सार—सिंहा.

सारस, p 132, 22, p 71, 40.
 सारसन, p 166, 10.
 सारसना, p 207, 31.
 सारिका, p 386, 8.
 सारोद्धिक, p 58, n.
 सार्वं, p 136, 41.
 सार्वनाथ, p 239, 78.
 सार्व, p 284, 55.
 सात्र, p 377, 4.
 सार्वथोज, p 16, 5, p 191, 2.
 सात्र, p 65, n. p 96, 25.
 p 78, n.
 सात्रपर्णी, p 113, 3.
 सात्रा, p 79, n.
 सात्रूर, p 67, n.
 सात्रूष, p 70, n.
 सात्रेय, p 110, n.
 सात्र, p 94, n.
 सात्त्वा, p 286, 63.
 सात्र, p 196, 21.
 सात्र, p 297, 43.
 सिंह, p 127, 1.
 सिंहतक, p 160, n.
 सिंहनाद, p 217, 75.
 सिंहपुर्णी, p 108, 11.
 सिंहरंहन, p 261, 12.
 सिंहा(वा)ष (न), p 244,
 99, n.

सिंहा—सिन्दू.

सिंहासन, p 198, 31.
 सिंहास, p 110, 22
 सिंहो, p 112, 2.
 सिक्षा, p 321, 76.
 सिक्षाम्, p 62, 9.
 सिक्षाचतु, p 75, 11.
 सिक्षक, p 246, 108.
 p 299, 5.
 सित, p 37, 22, p 282, 44.
 p 323, 83, p 282, 48.
 सितचत्वा, p 122, 17.
 सितषि(सि)ष, p 230, n.
 सितचूक, p 223, 15.
 सिता, p 37, n. p 281, 43.
 सिताम्, p 172, 32.
 सिताम्बोद्ध, p 71, 41.
 सिति, p 324, n.
 सिष्ट, p 2, 6, p 283, 50.
 सिष्टाल, p 34, 13.
 सिष्टां, p 224, 18, p 3, n.
 सिचि, p 112, 31.
 सिष्ट(—ज्), p 150, 4, n.
 सिष्टाल, p 153, 12, p 387, 10.
 सिष्ट, p 20, 23.
 सिष्टका, p 386, 8.
 सिनीबाली, p 26, 9.
 सिन्दू(न्दू)क, p 102, 48, n.
 सिन्दू(न्दू)वार, p 102, 49, n.

सिन्दू—सुल.

सिन्दूर, p 246, 105.
 p 396, 31.
 सिन्दु, p 59, 2, p 60, 1.
 p 229, 103.
 सिन्दुज, p 230, 42.
 सिन्दुसङ्कृत, p 70, 35.
 सिरा, p 154, 16.
 सिल्काकी, p 115, n.
 सिल्ल, p 171, 30.
 सीकर, p 17, n.
 सीता, p 223, 14.
 सीतीमक, p 224, n.
 सीत्र, p 222, 8.
 सीजन् (आ), p 88, 20.
 सीमन्, p 391, 19.
 सीमन्ती, p 137, 2.
 सीर, p 223, 14.
 सीरपाणि, p 4, 19.
 सीतन, p 287, 5.
 सीसक, p 246, 106.
 सीड़रण, p 110, 24.
 सु, p 377, n.
 सुकम्भक, p 121, 13.
 सुकरा, p 238, 71.
 सुक्ल, p 260, 8.
 सुक्लार, p 278, 27.
 सुक्ल, p 31, 2.
 सुक्लिन्, p 259, 3.

सोम—सम्भ.

सोमविद्विका, p 108, 14.
p 118, n.
सोमवक्षी, p 106, 1.
सोमोद्धरा, p 69, 32.
सौख्य, p 31, n.
सौगतिक, p 70, 36.
p 125, 32. p 245, 103.
सौचिक, p 249, 6.
सौदामनी(ज्ञो), p 17, n.
सौदामिनी, p 17, 11.
सौच, p 80, 10.
सौभाग्येय, p 143, 24.
सौख्य, p 21, 27. p 346, 163.
सौर(f), p 21, n.
सौरभेय, p 235, 60.
सौरभेदी, p 237, 66.
सौराट्रिक, p 58, 10.
सौख्यिक, p 250, n.
सौर्वद, p 231, 43. p 247,
110.
सौविद(—ङ), p 193, 8.
सौषीर, p 230, 39. p 95,
17. p 244, 101.
सौसंविकन्य, p 895, n.
सौहित्र, p 235, 56.
स्तद, p 7, 35.
स्तम्भ, p 88, 10. p 329, 103
स्तम्भदेष, p 201, 7.

स्तम्भ—सेन.

स्तम्भशास्त्र, p 88, 11.
स्तम्भस्, p 158, n.
स्तम्भ, p 284, 53.
स्तम्भन, p 54, 36.
स्तम्भित, p 217, 77.
स्तन, p 158, 28.
स्तननवया(वी), p 147, 41. n.
स्तनपा, p 147, 41.
स्तनबिल्, p 16, 8.
स्तनित, p 17, 10.
स्तन्त्रोपन्त्र, p 127, 2.
स्तन्त्रुभ, p 239, 76. n.
स्तम्भ, p 88, 9. p 225, 21.
स्तम्भकर्ति, p 225, 21.
स्तम्भवन(ङ), p 295, 35.
स्तम्भडनन, p 295, n.
स्तम्भेरण, p 200, 3.
स्तम्भ, p 339, 137.
स्तव, p 41, 12.
स्तवक, p 89, 16.
स्तात्, p 383, n.
स्तिमित, p 284, 55.
स्तुत, p 285, 59.
स्तुति, p 41, 12.
स्तुतिपाठक, p 215, 65.
स्त्रूप, p 391, 19.
स्त्रेन, p 253, 25.
स्त्रेन, p 294, 29.

स्त्रेय—स्थात्.

स्त्रेव, p 253, 26.
स्त्रैष्य, p 253, 26.
स्त्रोक, p 274, 11.
स्त्रोब, p 41, 12.
स्त्रोम, p 135, 39.
स्त्रो, p 137, 2.
स्त्रीवर्षिणी, p 142, 20.
स्त्रीपुंस, p 135, 38.
स्त्रग्नार, p 80, 11.
स्त्रियुक्त, p 179, 17.
p 187, 44.
स्त्रियुलवशाविन्, p 186, 43.
स्त्रपति, p 177, 8. p 193, n.
p 318, 63.
स्त्रत, p 74, 5.
स्त्रता(खो), p 74, 5. n.
स्त्रिर, p 147, 42.
स्त्रित, p 285, 61.
स्त्राण्, p 6, 30. p 87, 8.
p 314, 51.
स्त्रान, p 334, 120. p 196,
19.
स्त्रानीव, p 77, 1.
स्त्राने, p 379, 71.
स्त्रापत्य, p 198, 8.
स्त्रापनी, p 106, 3.
स्त्रापन, p 216, 70.
स्त्रादुक, p 192, 7

स्थात—स्थृत.	स्थुपा—स्थेष्ठ.	स्था—स्थोत.
स्थाक, p 396, 32.	स्थुपा, p 139, 9.	स्थ, p 377, 5.
स्थावो, p 228, 31. p 99, n.	स्थ इ(ही), p 110, 24.	स्थर, p 5, 20.
स्थावर, p 277, 23.	स्थेष्ठ, p 52, 27.	स्थरहर, p 6, 29.
स्थाविर, p 147, 40.	स्थांग, p 35, 16. p 290, 41.	स्थित, p 54, 34.
स्थासक, p 170, 23.	स्थांगन, p 182, 29. p 12, 57.	स्थृति, p 40, 7. p 52, 29. p 385, n.
स्थाच्छु, p 277, 22.	स्थध, p 194, 13. p 290, n.	स्थद, p 12, 59.
स्थिति, p 197, 26.	प 362, 216.	स्थद्वन, p 92, 7. p 204, 19.
स्थिरतर, p 277, 22.	स्थष्ट, p 278, 31.	स्थद्वनारोह, p 206, 28.
स्थिरा, p 73, 2. p 113, 3.	स्थष्टा, p 290, n.	स्थिद्वनी, p 155, 18.
स्थिराद्युष, p 97, 27.	स्थृणी, p 108, 12.	स्थज, p 281, 42.
स्थुरी, p 203, n.	स्थृष्टि, p 288, 9.	स्थात, p 144, n.
स्थूषा, p 256, 35. p 315, 53.	स्थृष्टा, p 52, 27.	स्थूषा(स्थो)त(न), p 227, 26. n.
स्थूल, p 274, 10. p 359, 206.	स्थृष्टू, p 290, 41.	स्थृति, p 287, 5.
स्थूलतम(च्छ), p 260, 6. n.	स्फटा, p 58, n.	स्थोनाक, p 99, n.
स्थूलथाटक, p 168, 17.	स्फट(स्फा)रण, p 289, 10. n.	संसिन्, p 92, 9.
स्थूलथाटका, p 168, n.	स्फाति, p 288, 9.	स्थल, p 173, 36.
स्थूलोच्चव, p 343, 150.	स्फिक्ष, p 157, 26.	स्थपद्मां, p 337, 69.
स्थेवस्, p 277, 22.	स्फर, p 274, 13.	स्थपनी, p 69, 30.
स्थौयेव, p 117, 20.	स्फुट, p 87, 7. p 278, 31.	स्थू(स्थु)पा, p 106, 2. n.
स्थौरी, p 203, 14.	स्फु(स्फो)ठन, p 287, 5. n.	स्थृट, p 3, n.
स्थ॒(स्था)ष, p 288, 9. n.	स्फुर, p 289, n.	स्थृत, p 284, 53.
स्थातक, p 186, 42.	स्फु(स्फू)ञ्जयु, p 17, 11. n.	स्थाक, p 376, 2.
स्थान, p 170, 23.	स्फुरण(णा), p 289, 10. n.	स्थु(स्थू)ष, p 181, 24. n.
स्थायु, p 155, 17.	स्फुरुन, p 289, n.	स्थुत, p 281, 42.
स्थिग्व, p 193, 12. p 232, 46.	स्फुरिष्ट, p 11, 53.	स्थुष, p 181, 24.
स्थु, p 85, 5.	स्फुञ्जक, p 95, 19.	स्थुषाद्व, p 95, 18.
स्थुत, p 281, 42.	स्फुञ्जन, p 391, 19.	स्थोत्रस, p 62, 11.
	स्फुरेष्ठ, p 285, 62.	

स्रोत—स्वर्ण.

स्रोतस्ती, p 69, n.
 स्रोतस्तीनी, p 69, 30.
 स्रोतोङ्गन, p 214, 101.
 स्रोतोऽष्टा, p 69, n.
 स्त, p 361, 213. p 145, 34.
 स्तक्षन्द, p 262, 15.
 स्तजन, p 145, 34.
 स्तत्त्व, p 262, 15.
 स्तधा, p 378, 8.
 स्तविति, p 213, 60.
 स्तन, p 44, 1.
 स्तनित, p 282, 44.
 स्तप, p 54, 36.
 स्तप्त, p 266, 38.
 स्तभाजन, p 287, 7. n.
 स्तभाव, p 55, 38.
 स्तम्, p 3, 13.
 स्तम्, p 380, 16.
 स्तम्, p 3, 11.
 स्तयन्नरा, p 138, 7.
 स्तर, p 1, 1.
 स्तर, p 39, 5.
 स्तरिता, p 286, 2.
 स्तर, p 9, 43 p 348, n.
 स्तहप, p 86, 558.
 स्तहपा, p 338, 134.
 स्तग, p 1, 1. p 305, 23.
 स्तर्भं, p 243, 94.

स्तर्ण—स्तेद.

स्तर्णकार, p 249, 8.
 स्तर्णकीरो, p 119, 3.
 स्तर्ण(नं)दी, p 9, 44. n.
 स्तर्णदु, p 21, 28.
 स्तर्णद्या(ज्ञा), p 10, 47. n.
 स्तर्णद्य, p 9, 46.
 स्तर्णद्य, p 144, 29.
 स्तस्ति, p 372, 3.
 स्तस्तिक, p 80, 10.
 स्तस्तीय(शा), p 145, 32. n.
 स्ताति, p 400, 38.
 स्ताडु, p 327, 97.
 स्ताहुकाष्ठक, p 95, 17.
 p 109, 17.
 स्ताइरसा, p 120, 9.
 स्ताहो, p 111, 26.
 स्ताध्याव, p 187, 46.
 स्ताज, p 44, 1.
 स्तात्त, p 33, 9.
 स्ताप, p 54, 36.
 स्तापतेय, p 242, 90.
 स्तामिन्, p 261, 10.
 स्ताराज्, p 8, 39.
 स्ताहा, p 180, 21. p 378, 8.
 स्तित, p 372, 3.
 स्तेद, p 54, 33.
 स्तेज, p 271, 51.
 स्तेजी, p 228, 30.

स्तैर—हरि.

स्तैर(रिन्), p 262, 15. n.
 स्तैरता, p 286, n.
 स्तैरिणी, p 139, 11.
 ह, p 377, 5.
 हंस, p 182, 23.
 हंसक, p 167, 11.
 हंसो, p 132, n.
 हंसो(खो), p 49, 15.
 हट, p 391, 18.
 हटपिलासिनी, p 116, 18.
 हठ, p 217, 77.
 हठ, p 268, 41.
 हठ, p 116, 18. p 161, 41.
 हठ, p 161, n.
 हन, p 372, 6.
 हच, p 282, 46.
 हय(ची), p 202, 12. n.
 हयन, p 204, 20.
 हयुष्मी, p 119, 4.
 हयगारक, p 104, 57.
 हर, p 6, 29.
 हरण, p 198, 28.
 हरि, p 127, 1. p 350, 177.
 हरिचन्दन, p 9, 46.
 p 172, 33.
 हरिण, p 128, 8. p 37, 23.
 p 315, 53.

3 9015 02432 9685

**DO NOT REMOVE
OR
MUTILATE**

